Die Budapest Galéria ladet Sie zur Eröffnung der Ausstellung

TIBOR GÁYOR

(De)construction 4

in den Ausstellungsraum Budapest (1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.)
bei der Elisabethbrücke) ein
am 3 August 2006 17 Uhr,

zur Eröffnung spricht: ENDRE KUKORELLY Schriftsteller,
sowie zur Finissage der Ausstellung am 8 September 2006 17 Uhr,
mit TAMÁS VEKERDY und dem Künstler.

Die Ausstellung ist bis 10 September 2006 von Dienstag bis Sonntag, ausser Montag, 10–18 Uhr zu besichtigen.

A Budapest Galéria meghívja Önt

GÁYOR TIBOR

(De)construction 4

című kiállításának megnyitójára

a Budapest Kiállítóterembe (1056 Budapest, Szabad sajtó u. 5)
2006. augusztus 3-án csütörtökön 17 órára,

a kiállítást megnyitja:
KUKORELLY ENDRE író

valamint a kiállítás zárására
2006. szeptember 8-án pénteken 17 órára
a kiállítást zárja:
VEKERDY TAMÁS

A kiállítás megtekinthető 2006. szeptember10-ig, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Támogatók:

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

A Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

Első Magyar Látványtár

www.budapestgaleria.hu

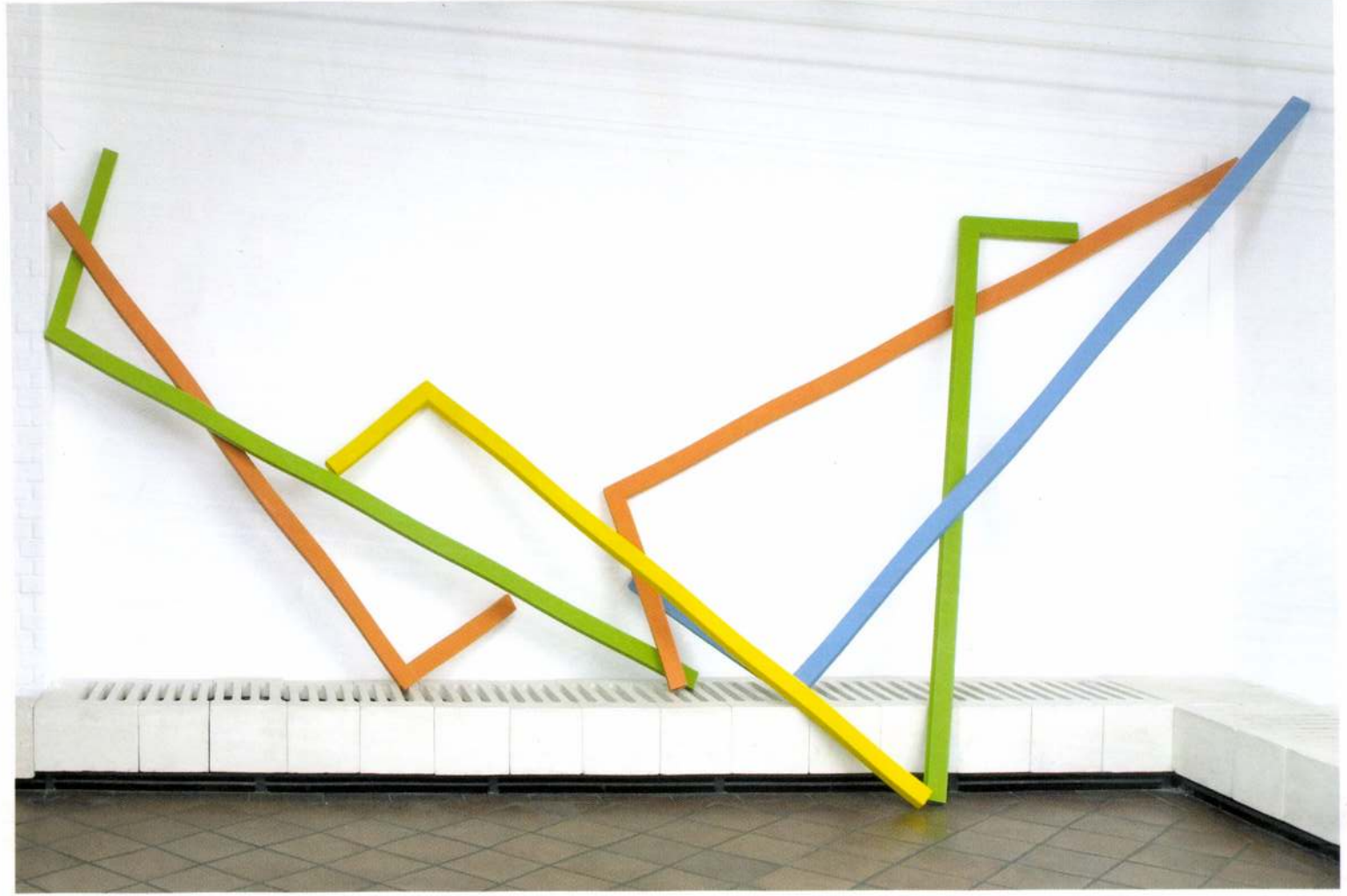

Gáyor Tibor: (De)construction 3 • installáció, 2006, 3,5x6x1,5 m • Fotó: Sulyok Miklós

Gavajszky József, építész MDK

Gáugó Andrással közösen készítette az ifjúsági szálló terveit.

–: Ifjúsági szálló a Rózsadombon 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. jan. 7.

Johann Gartner, órás

Győrben dolgozott a XVIII.sz.második felében.Szekrényórájának számlapján szerepel"LA" ötvös jegye.Zománcszámlapos fekete szekrényóra. 371.old.

Dr.Bartal Arnó: Philipp Zöch egy elfelejtett ~~xxxxxxxx~~ ~~xxxxxxxx~~ esztergomi órás a XVIII.században 365.old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei.1.Tata.1968

Johann Gärtner, óráś

Győrben dolgozott a XVIII. század végén. Több hasonló verete van óráinak, mint az esztergomi Philipp Zöchnek. Ez a típus el volt terjedve a dunántúli órások körében. 369.old. 23.jegyz

Dr. Bartal óráś: Philipp Zöch egy elfelejtett esztergomi óráś a XVIII. században 363. old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei. 1. kötet. 1968

Gärtner János

órás Győr XIX sz.

Bronz óra, állványon kiállítva.

Csányi K.: A bpesti amateur gyűjtemények kiállításának lapstroma. Bp. 1907 285. l.

Az óra számlapján Johann Gärtner "in Raab."

Gärtner Johann

órás Győr

XIX. 27

lásd

Csányi Károly

A budapesti amateur gyűjtemények kiállításának lajstroma

Bpest, 1907. 285. l.

Gärtner János
óras

Gärtner János, órás, Győr
1800 körül.

XI.

Ernst Muzeum aukcioi

1316. ÁLLÓ C
irat: Jol

1292. TRIPOSZ, aranyozott,

2101. KÉTOSZLOPOS ÓRA, fa, bronzveretekkel, szívalakú óratokkal. Jelezve: Johann Gärtner in Raab. Győr, 1830 körül. 110.—

Almásy–Teleki VII. 1941.

Gärtner János óra, Győr

Magyar Villamosművek Országos Szövetsége képviseletében, *dr. Szarka István* főtitkárt, a Baross Szövetség képviseletében, *Fáber György* igazgatót, a magyar gazdatisztek országos egyesülete képviseletében, továbbá a többi hatóság és a különböző tudományos és társadalmi egyesületek i. t. képviselőit, a soproni nyári egyetem m. t. előadóit és kedves hallgatóságát, valamint kedves vendégeinket.

Távolmaradását kimenteni kéri: dr. gróf Csáky István m. kir. külügyminiszter, *dr. Kuzmich Gábor* a m. kir. posta vezérigazgatója, *Wulff Olaf* a m. kir. folyam- és tengerhajózási r. t. elnöke, *dr. Forster Károly* postafőigazgató, *dr. Veress Gábor* az IBUSZ alelnök vezérigazgatója, *dr. Stolpa Károly* a kassai kereskedelmi főiskola igazgatója, *br. Majthényi József dr.* Nyitra—Pozsony vármegyék alispánja, *dr. Liszka Béla* Kecskemét th. város polgármestere, *Vida Jenő* a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. elnök-vezérigazgatója, *Mátyás Jenő* a Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű vezérigazgatója. Az ünnepélyt megnyitom.

Az emberiség legeszményibb törekvése a megismerés útján való haladás. A megismerés útján meglátást, megérzést, gon-

Gärtner János

órás Győr

XVIII. n.

Erod

Pritz 53. l.

TK. 254.

II

591

254. *Gonzaga János.* Mellig van ábrázolva, kissé balra fordult, tojásdad medaillonban. Rövid haja, bajusza, szemöldöke és álla alatti szakálla sötétbarna, szeme barna. Prémkucsmáját fehér tollak díszítik, atillája piros, prémes mentéje zöld. Felirata alól: »*Otium est Pulvinax Satanae*« és a kép körül: »*Joannes Gonzaga Cassoviae et Partium Superioris Praefectus. Anno 1630*«.

Vászon, méretei 18·6 : 14·1 cm. — Át. Képt. 148 (14). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Gärtner János

győri órás

1780 körül

Szekrényóra

Lingel János

szulajd Bjert

Jmel

NAPKOR (Szabolcs)

Czuker Vilmos háza (itt lakott Jósika Miklós, itt fiatalkori arcképe)

Képek Szabolcsvármegyéből. VV 1900, 498 l.

Gärtner János MDK

Győri órás /Pritz listája szerint/

18 sz 2. fele

~~19.sz. első fele.~~

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.

Arrabona 3. Győr.1961. 153-159. l.

157.l.

GäRTNER /?/ festő XIX.szd. Csaza község katholikus templomának freskói.

Religio 1899. II.fv.14.sz.
Egyh.tud. 109,110.old.

G-rtner /?/ f e s t őXIX.szd.

Religio 1899.II.fv. 14.sz.
Egyh. tud. 109,110.old.

Gärtner János Mihály

festő

Besztercebányán született,

1734-ben iratkozott be.

Gärtner János Mihály, festő, Besztercebányán született, 1734 okt. 19-én iratkozott be.

lása

Fleischer Béla 44. l.

⊖ < Gärtner Jenő > *

cikke

< > A pécsi művészek kiállítása.

Dunántúl

1931. dec. 23

ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
1913 szám.
4. hó 30 n.

* azt hiszem festő

Pécset.

Nagytekint

Tisztelettel kérem
meggyesi várkastély
helyreállítási munk
a kiutalt hitelből
her elszámolás kö

Gärtner Marcell.

A Szinyei-Merse Társaság a Tavaszi Szalon idei második kiállításán szerepelt művét a Társaság saját gyűjteménye számára vásárolta meg, egy e célra szolgáló adományból.

Magyarság, 1927. Márc. 29.

Gärtner Nándor

94	Férfiképmás	300.—
95	Szegény szoba, olajf.	200.—
96	Önarckép, olajf.	500.—
97	Női képmás, pasztell	160.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Gärtner Nándor

Csendélet, parasztlány
Arckép, akt.

Nemzeti Szalon

1918.

Tavaszi Szalon

T. 2753.

lerie, Militair Akad (zu Wiener-Neu-
Zögling van 1787, 1792, 1840,
rázolva. Felirata fölül

K.K. OESTERREICHISCHE ARMEE.
9.

ge.

elich.
J. Bermann & Sohn am Graben zur gol-
e.

papirosnak : 28.9: 42.2 cm.
k österreichische Armee am Laufe
mann & Sohn in Wien.

-91-5.

Gärtner Nándor

Nemzeti Szalon
1929. május.
Tavaszi halon

Gärtner Nándor

1928/29 I.

Ferkápzomfoiskávk

85. l.

Gärtner Nándor

4 1

MAGYAR MUVESZET

1928.68

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Gärtner Nándor

festő

Mód

e

Ujv MZsL

307. l.

BUDAPEST
7 FEB 22

MDK

Gärtner Nándor

Külvárosi ház, paszt.

Csendélet, "

Önarckép, olaj

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 11 l.

ly Nagy Konstantin döntő csatáját lát-
s mely szép iveivel ma is áll, kija-
ttatta. Az emlitett olasz forrás sze-
nt a fentebb szereplő Acutus szerze-
s a királynétól kapott pénzen a hidat
jdnem egészen ujra épittette.+ E hidat
vanis 1325-ben az Orsiniak sulyosan
grongálták.+

E három napig tartó kegyes zarán-
klatnak nemcsak egyszerü ájtatoskodás
ietett az oka. Erzsébet királyasszony
zaklatott

GAVALSZKI András egri asztalos 1845-ben egy izben szerepel az egri összeirásokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Gavalszky András, egri asztalos

1845-ben egy izben szerepel az egri összeírásokban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 331. old.

Gavard Serge

Arar olaj 50×37

Tavasi Tárlat 1971 Szolnok — Kecskemét

M. D. K.

GAVARNI

Suszem. 225., 236,

GAVALLER ENDRE, festo, mérnök

A Vizügyi Igazgatóság képzőművészeti szakköreében több mérnök is festeget, kitünő rajzképzésben részesültek. Köztük Imre János, Gavallér Endre, meghaltak. Thám Géza Bpestre költözött. Haroméves fejlődésüket kézzelfoghatóan le lehet mérni. Péter Mihaly is náluk tünt fel. Idei harmadik kiállitásuk Kisvárdán nyilt meg. 100.old

KOROKNAY GYULA: A nyiregyházi képzőművészeti élet 1971 első felében 93.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1971. VI. 3.sz.

Gardányi József, keramikusművész
Kálmán Anikó keramikusművész
kiállítását nyitja meg 1976.
dec. 14.-én, a Fészekben.

Fészek Program.
1976. december.

Gável Anna

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
37 o.

Gavina (Gruvina), Andrea, dalmát festő és képfaragó; Spalatoban született a XII. században. Bernard spalatoi püspök idejében 1214-ben nagy művészettel faragott ajtót készített a spalatoi egyház részére, a mely még ma is fennáll. Az ajtó mindegyik szárnya 14 részre van osztva és minden rész reliefje egy-egy jelenetet ábrázol Jézus életéből, fogantatásától feltámadásáig. Az említett püspök idejében került a spalatoi székesegyházba szent Anasztáz oltára, mely 1210-ben készült és amelyet valószínűleg szintén G. faragott, mert ő volt abban az időben, ha nem is az egyedüli, de leghíresebb szobrász és festő Spalatoban. Ezt az oltárt 1448-ban régi volta miatt lerombolták és helyébe Matejević György sebenicoi szobrászszal újat építtettek. A spalatoi székesegyházban levő padokat és székeket is bizonyára G. készítette. E padok és székek felső részén igen szép arabeszkek és az apostolok és evangelisták mellképei láthatók. Alsó részük szintén arabeszkekkel van díszítve, azonkívül különböző állatok alakjaival ékesítve. Az oldalakon négy nagy felfelé kúszó oroszlán van kifaragva. G. 1214-ben a spalatoi székesegyház részére egy szent Kristóf képet is festett.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 98. l. — *Thieme—Becker:* Allg. Lexikon der bildenden Künstler. Leipzig, 1907. I. 456—457. l.

Gávora

ötvös

Roma. Musei Vaticani.

13 kehely fentitöt.
A nagyváradi papság ajándéka. — Kereszt, fenti műve, a Sacré Coeur ajándéka.
XIII. Leó pápa 50 éves papi jubileumára.
Azóta valószínűleg szétosztották —

Művészi Ipar.
1887. 248–250 l.
(A XIII. Leo pápának szánt magyarországi ajándékok tárlata.)

Hagaban. Gabriel *Max*, a híres müncheni festo nagy képet rajzolt, amelylyel ő is az örök béke katonáiak sorába lép. A kép szimbolikus, nem egyhamar érthető. Hét bekötött szemü női alak jelképezi a nagyhatalmakat, egy vörössel nyomott glóbus jelké-

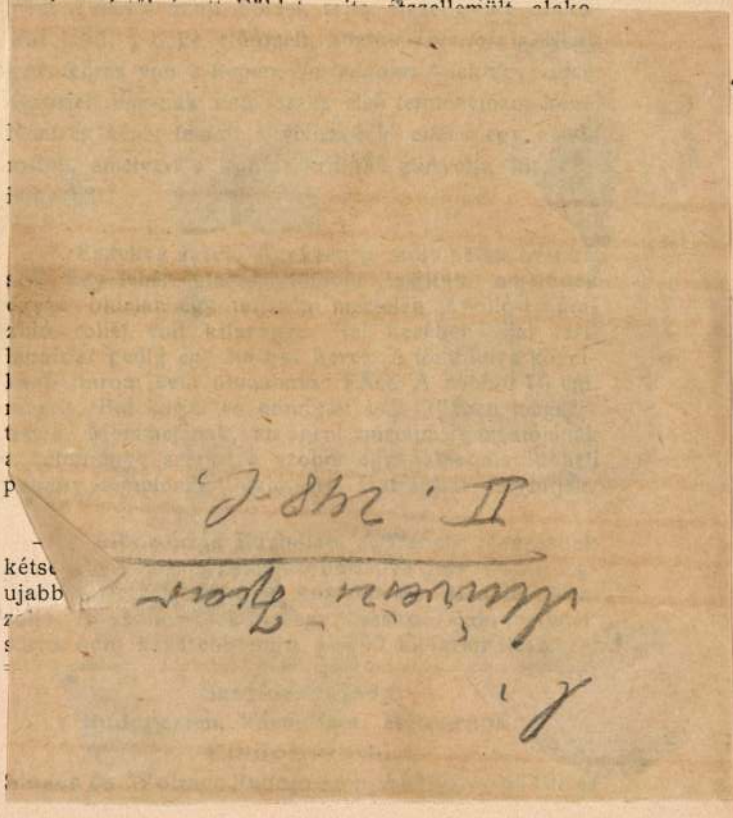

kétse
ujabb

HERCZEG FERENC

EGY LEÁNY TÖRTÉNETE

OO REGÉNY OO

Ára 1.80. Diszk. 2.80

MURAI KÁROLY * * *

VIG TÖRTÉNETEK

Ára 1 forint 50 krajcár.

KARASZY ÖDÖN *

oVERSEKo

* Ára 1 forint. *

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA BUDAPESTEN

UJ IDŐK

Szépirodalmi és művészeti képes hetilap

Szerkeszti

HERCZEG FERENC.

Előfizetési ára negyedévenkint 2 forint.

Kiadóhivatal

Andrássy-út 10. szám.

Tessék mutatványszámot kérni.

Gavrilovics István

fehértemplomi szerb ötvös elesett a fehértemplomi csatában 1848 aug. 19 én.

itod

Böhm Lénárt: Hiteles feljegyzések Fehértemplom sz. kir. város veszélyteljes eseményeiről az 1848-1849-ik években. Történelmi Adattár Csanád-egyházmegye hajdana és jelenéhez.

Temesvár 1872. II. évf. 226. l.

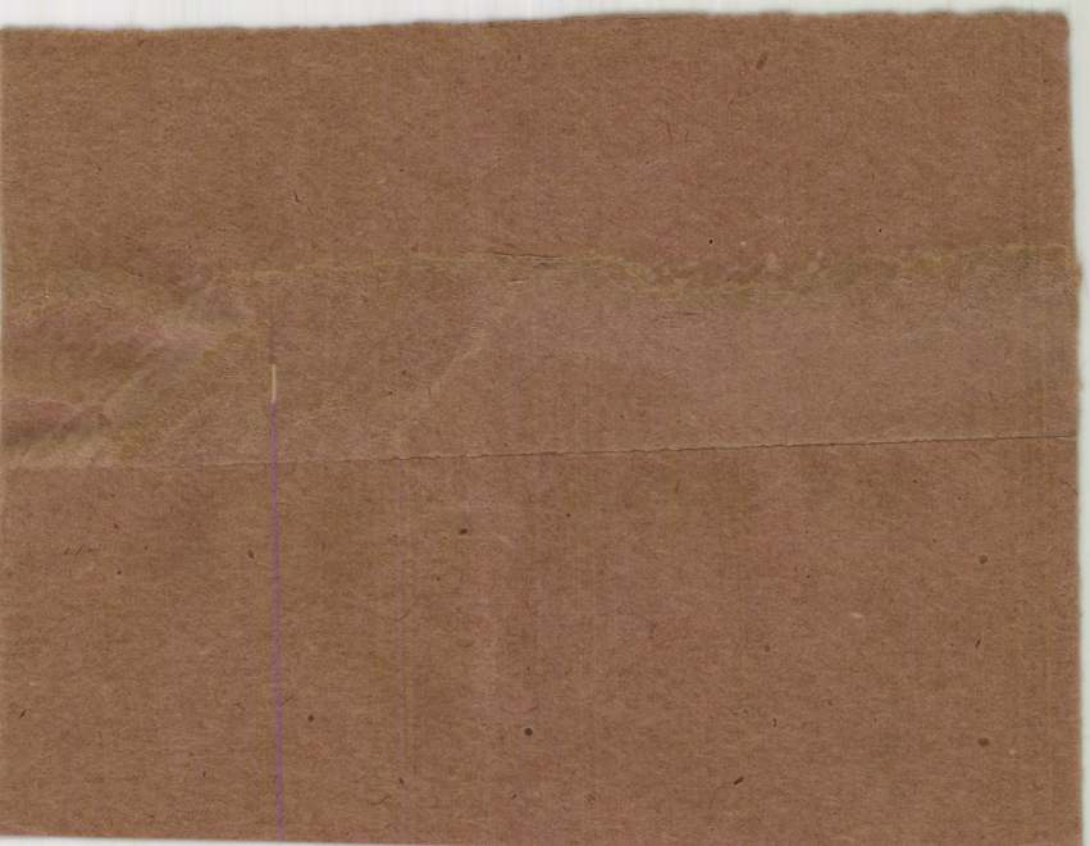

Gavrilovics Jovan

ötvös

1828 Ruma

Kapnagyarorrátvösök 35 l.

4500. Bruno Piglhein:

Sz. Hamburgban 1848 február

Veresgalléros gyermek.

Egészalakban, kissé szőke pufók teremtés, kinek veresgallér, rövid fehér szokt jobbról: „Piglhein"

Pastell, mér.90.3:61.8 cm
Gróf Andrássy Dénes hagyománya
Magyar Nemz.Muzeum örökletéte
~~lis 23-án (3046-913)~~.-- Bejele

Ø Gavora Zsigmond

és Siklován István

vines
céd

a BSzKRT Szénatéri vágányrendszer átépítéssel kapcsolatos magasépítmények tervp. megvétel

MMÉEKözl

1940. 71. l.

Kat. Lukács ev.
Prot. Lukács

5. Mamelta

CSÜTÖRTÖK

19

Kat. A. Péter
Prot. Luciusz

6. Tamás a.

PÉNTEK

20

Kat. Vendel
Prot. Iréne

7. Szergiusz

SZOMBAT

21

Kat. Orsolya vt.
Prot. Orsolya

43. hét

1944 OKTÓBER 31 nap

8. Pelágia

Gavora Zsigmond

Gavora Zsigmond okl. mérnök.
építőmester, XII. Nagyenyed u. 11.
156-247

Bptávb 1940 szept.

7

rendelkezésére bocsájtani.
ük az árú származási bizo-
rb számla másolatot és az
jelentés ivet 3 példányban és
eladó-vevény 1 példányát
nak, Pozsony küldjék meg.
való intézkedésüket vár-
k

kiválo tisztelettel
Kecskemeti Hengerm. R.T.

M.D.K.

Gavora Zsigmond, mérnök

és Siklován István közös
terve 200 p.-ös megvétel-
ben részesült a Beszkárt
Szena-téri magasépítmé-
nyeire kiírt pályázatori

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

márc. 14. sz. 8. old.

M.D.A.

GAVRILATON ll.

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... 337.l.

Gavrilović István, horvát festő. Karloviczban született a XVIII. század második felében. Szentképfestéssel és rézmetszéssel foglalkozott.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 98. l.

t e t t		Jegyzet
. csak új	csak régi	

Gavrilović Istvánu

horvát festő

L.

Szendrey - Szentiványi:

548. l.

Privigyei czikemlékek VIII. 159.

M.D.K.

GAVRILOVICS Márk ta szobrász

Pancsováról származott

1772-ben Újvidéken fvolgár

Agghaży: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

F. 198. l.

Gavrilovits Sándor festő

Képei szerepelnek a

szentendrei Művelődési Ház

vándorkiállításán.

Pestmegyei Hírlap 1970 október 20

4. old.

GAVRILOVITS SÁNDOR
kiállítása

1993. augusztus 1-15.

SZENTENDRE
gyalogos aluljáró

A KIÁLLÍTÁS
ÉJJEL - NAPPAL MEGTEKINTHETŐ

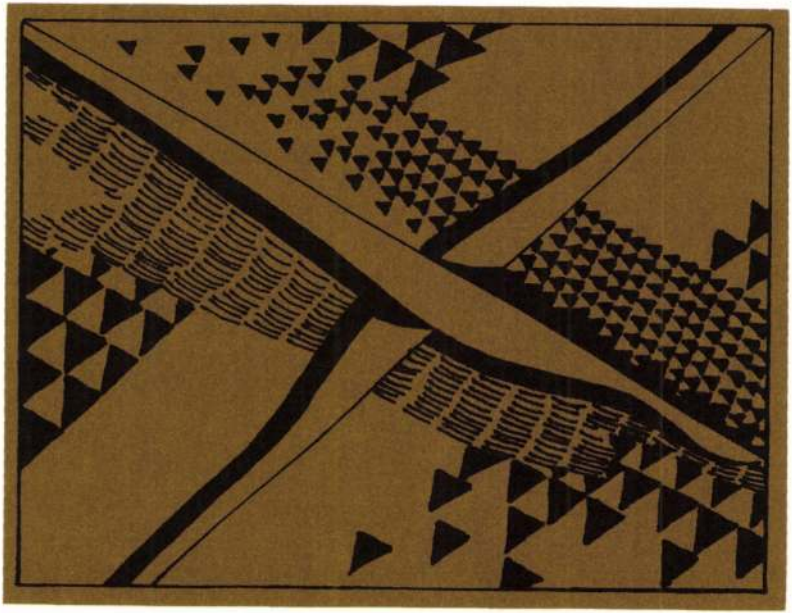

Gavrilovits Sándor amatőr festőművész

Egy szentendrei lakóház kapubelsőjében két másik amatőr festőművész társával együtt képeiből kiállítást rendezett

cikket l. „Sipos Endre amatőr festőművész" cimszó alatt

Losonci Miklós cikke: „Kiforrott művek igéretes kísérletek" cimmel

Pest Megyei Hirlap 1978. IX. 5

GAVRILOVITS Sándor

LOSONCI Miklós: Múlt és jövő körvonalai. =
Vasárnapi Hirek, VIII.évf. 9.sz. 1992. március 1.
9.p.

Bp.,Óbudai Társaskör Galéria, Megyeri Barna kiáll.,1992
Bp.,Józsefváros Galéria, Gavrilovits Sándor kiáll.,1992

Gavrilovits Sándor

Szentendrei Ősz

Magar Nemzet 1983. X. 19.

1970 OKT 20

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

Gavrilovits Sándor

1021

4

Kép, szobor, faragás

Vasárnap délelőtt szép számú közönség jelenlétében nem mindennapi kiállítást nyitott meg *Fábián Zoltán* író Szentendrén, a művelődési házban. Hangoztatta: *Gavrilovits Sándor* képeiből bőséges mesélőkedv, bájos naivitás árad, *Papp György* szobrainak erőteljes tömörsége tesz nagy hatást a szemlélőre, míg *Hamar János* fafaragásaiból az aprólékos művesség folytán sem veszett el az eredetiség, a népművészet ősi törvényszerűsége.

A három kiállító nem hivatásos művész. Kétkezi dolgozók, akiket azonban vitathatatlan tehetségük érdekes, a nagyközönséghez szóló alkotások készítésére ösztönöz.

m áru?

szintén

négy öntőgépünk közül jelenleg mindössze hat-hét dolgozik, azon oknál fogva, hogy nem maradt több öntőnk. Az igazsághoz tartozik: a napokban jelentkezett nálunk a pétervásári termelőszövetkezet vezetősége, és közölte, ha adunk nekik öntőgépeket, szerszámokat és nyersanyagot, elvégzik helyettünk az öntödei munkát. Nem furcsállja? *Az állami ipar adja ki albérletbe az öntödéjét egy manufaktúrának?*

● **Más példákat is tud?**

— Sajnos, igen. Például egyik tízéves gyakorlattal rendelkező finommechanikai technikusunk ezerötszáz forinttal több fizetést kap az aszódi tszközi építőipari vállalatnál. Vagy: egyik osztályvezetőnket fegyelmileg elbocsátottuk. Itt kétezer-négyszáz forint volt a fizetése. Ahova elment, ott állítása szerint havonta kilencezer forintot keres. Még csak annyit tennék hozzá, hogy az illető társadalmi tulajdon elleni cselekmény miatt került ki a gyárból. Vagy: az egyik lőrinci termelőszövetkezet gumiüzeme tízforintos órabérrel vesz fel kezdő kislányokat betanított munkásnak akkor, amikor mi egy szakmunkásnak hét, hét forint húszfilléres

…21-e és 31-e között. A Zene határok nélkül elnevezésű hangversenysorozattal egybekötött rendezvényen Európa és Kanada 200 ifjú muzsikusa vehet naponta egyéni órákat tanáraitól, hallgathat és adhat koncerteket, kikapcsolódásként pedig megismerheti a palóc táj szépségét, valamint a környék építészeti és kulturális emlékeit. A hasznos és kellemes programsorozat vész vagy a fiatalabb ifjúsági vegyes kar és férfikórus.

A muzsikustábor rendezvényeihez kapcsolódnak azok a kiállítások is, amelyeket a zeneiskola galériájában, illetve a Madách Imre Könyvtárban rendeznek kétszeres Munkácsy-díjas grafikusművészünk, *Kass János* zenei tárgyú alkotásaiból.

(cs)

● *Hangulatos nyáresti szórakozásnak ígérkezik Dario Niccodemi: Hajnalban, délben, este című háromfelvonásos vígjátéka, július 31-től augusztus 5-ig az Óbudai Társaskör kertjében (III.Kiskorona u.7). A két főszerepet, Annáét és Marióét – amelyekben egykor Ruttkai Éva és Benkő Gyula volt látható – most Kováts Adél és Stohl András alakítják, a rendező: Balázs Péter.*

Vállalkozás diplomával

Vállalkozásszervező közgazdász szak indul az idei tanévtől a Villányi úti konferenciaközpont és a Szabadegyetem Alapítvány – nemrégiben állami elismeréssel kitüntetett – Általános Vállalkozási Főiskoláján.

Az új szak létrehozását az indokolta, hogy a hazánkban is minden területen szaporodó kisebb méretű vállalkozások, valamint a non-profit jellegű, nem állami szervezetek, intézmények létrehozásához, működtetéséhez egyre nagyobb szükség van megfelelő szakemberekre, s a magyar felsőoktatás – ahogy a hazai és a nemzetközi összehasonlítások mutatják – nehezen tudja kielégíteni ezeket az igényeket.

A jövő vállalkozásszervező közgazdászait elsősorban a kis- és közepes vállalkozások vezetésére, a nagyobb vállalkozások belső egységeinek menedzselésére, a modern technológiák alkalmazására, valamint nemzetközi kommunikációra készíti fel az ősztől elinduló képzés.

(cso)

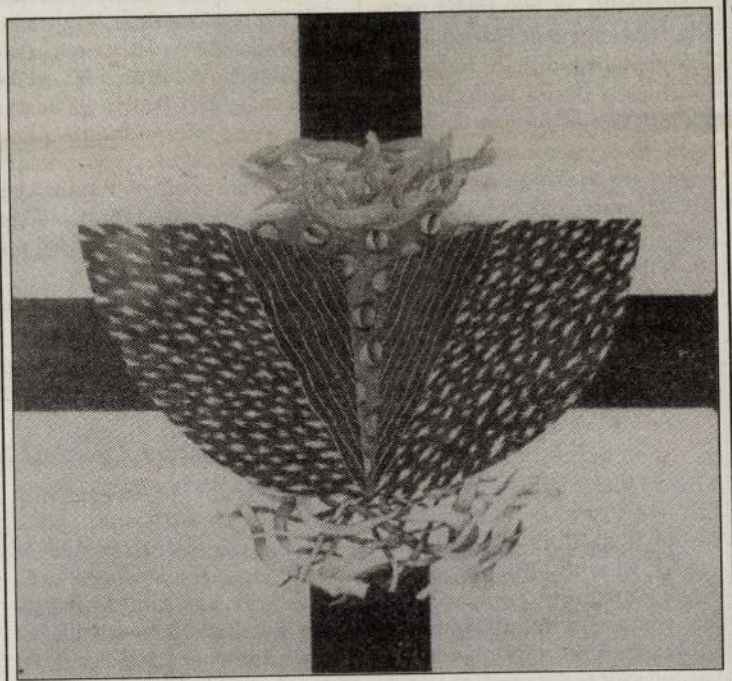

A Születés című Gavrilovits Sándor alkotta ceruzarajz most a szentendrei HÉV-állomáson, az Aluljáró Galériában látható, azon a kiállításon, amely a honfoglalás millecentenáriuma és Szentendre város alapításának 850. évfordulója tiszteletére nyílt. A rendhagyó helyszínen Gavrilovits Sándor festőművész képei mellett Ullman Katalin keramikus nem kevésbé különleges alkotásaival is találkozhatnak az érdeklődők e hónap végéig

Rákóczi-tábla Majkon

A millecentenáriumi ünnepségek sorozatában állítanak emléktáblát *II. Rákóczi Ferenc* tiszteletére és emlékére július 24-én délután 16.30-kor Majkon, a kamalduli remeteség épületében. Az esemény szervezője, a Rákóczi Szövetség Oroszlányi Szervezete az országban egyedülálló műemlékegyüttesben olyan emlékhely kialakítására törekszik, ahol az idelátogató hazai és külföldön élő magyarok, kirándulók, iskolás csoportok egy szál virággal vagy egy felirattal ellátott nemzeti színű szalag elhelyezésével adózhatnak a szabadságharc vezére emlékének.

Az ünnepség, mely az eseményt kíséri, nem csupán Rákóczi, hanem a kor szellemiségét is idézi majd. Tárogató hangja adja meg a jelt a rendezvény kezdetén, majd a Hadtörténeti Múzeum által rendelkezésre bocsátott korhű öltözetű, korabeli zászlókkal felsorakozó ünneplők felvonulása következik. Az emléktába avatásának kiemelkedő pontja lesz *Mikes Kelemen* egy Rodostóban írt levelének felolvasása.

A Rákóczi Szövetség Oroszlányi Szervezete szeretettel vár minden, a fejedelem emléke előtt tisztelegni kívánó érdeklődőt.

(– r –)

A NAP HÍREI

Közös emlékmű Kossuthnak és Széchenyinek

Közös emlékművet állít Széchenyinek és Kossuthnak Dunaújváros. A kétalakos szoborkompozíciót, amelynek tervezésére a hazai és a határokon túl élő magyar alkotók számára nyílt pályázatot hirdetett a megyei jogú város önkormányzata, az 1848-as forradalom 150. évfordulóján, 1998. március 15-én avatják fel. A dunaújvárosiak olyan közös emlékművet szándékoznak emelni a polgárosodó Magyarországért eltérő eszközökkel küzdő államférfiaknak, amelyben kifejeződik a történelmi örökség összetettsége, ellentmondásossága, de ugyanakkor hangsúlyozza a közös erőfeszítést, s kifejezi az eltérő vélemények tiszteletét.

Három kiállítás Dunaföldváron

Három kiállítással nyitja meg kapuját a Fafaragó Galéria Dunaföldváron szombaton. A fa művészei '96 kiállításra az ország szinte minden tájegységéről gyűjtötte egybe jeles fafaragók munkáit S. Kovács Ilona néprajzkutató; a „Népművészeti körkép" című tárlaton pedig az országos népművészeti pályázatok díjnyertes remekei közül tár számos míves munkát a nagyközönség elé. A harmadik kiállítás Dunaföldvár szülötte, Csepeli István fafaragó életműtárlata. Az alkotó nevéhez fűződik a Fafaragó Galéria életre hívásának ötlete is.

Hatvani orgonahét

A Hatvani Orgonabarátok Köre idén első ízben rendez orgonahetet a hevesi városban. Az ötnapos rendezvény nyitókoncertje hétfőn este 19 órakor, a Szent Adalbert-plébániatemplomban lesz, ahol Händel, Bach, Donizetti művei csendülnek fel Kovács Endre orgonaművész, Győrffy Gergely hegedűművész, valamint a Musica V. Kamarazenekar előadásában. A Hatvani orgonahét további programjában előadások, beszélgetések, illetve újabb hangversenyek szerepelnek, amelyeknek természetesen az orgona lesz a főszereplője.

Nyári képzőművészeti tárlat

A Szőnyi István Képzőművész Kör és a Budapesti Városvédő Eg… képzőművészeti nyári tárlatot rendezett a városvédő egyesü… termében (VI., Eötvös u. 10., I. em.). A kiállítás e hó végéig …

Leni Riefenstahl vitatott filmi…

Több mint tízezer ember volt kíváncsi az e… zetőkkel fenntartott szoros kapcsolatai m… fotóművész és filmproducer, *Leni Riefe…* léjére. A rendezvényen nemcsak az … rajzi filmeket mutatják be, hanem … hitleri propagandát szolgáló vi…

gük megbízhatósága, s ez károsan hathat piaci lehetőségeikre.

Egy tavalyi ausztriai felmérés során, amelynek keretében a Czipin & Partner 151, legalább 200 főt foglalkoztató iparvállalatnál arról tájékozódott, mik a legfőbb gátjai a kelet-közép-európai térségben a termelői beruházásoknak, az derült ki, hogy a

egyszerű recepteket ajánlanak. Figyelmen kívül hagyva, hogy átláthatatlanná válhatnak a felelősségi viszonyok, 56 százalékuk azt javasolta, hogy korlátozzák a helyi vezetők döntési jogkörét. A válaszadók 37 százaléka szerint viszont erősíteni kell a vezetők továbbképzését, 7 százalék pedig abban látja a megol-

sok nyugati ceg eppen azért telepíti át a cégét más országokba, mert ott alacsonyabbak a termelési költségek, mint a hazájában. Az ügyvezető véleménye szerint ez Magyarország számára komoly esélyt jelenthet, különösen akkor, ha mindkét fél racionálisan közelít a problémákhoz.

Sz. K.

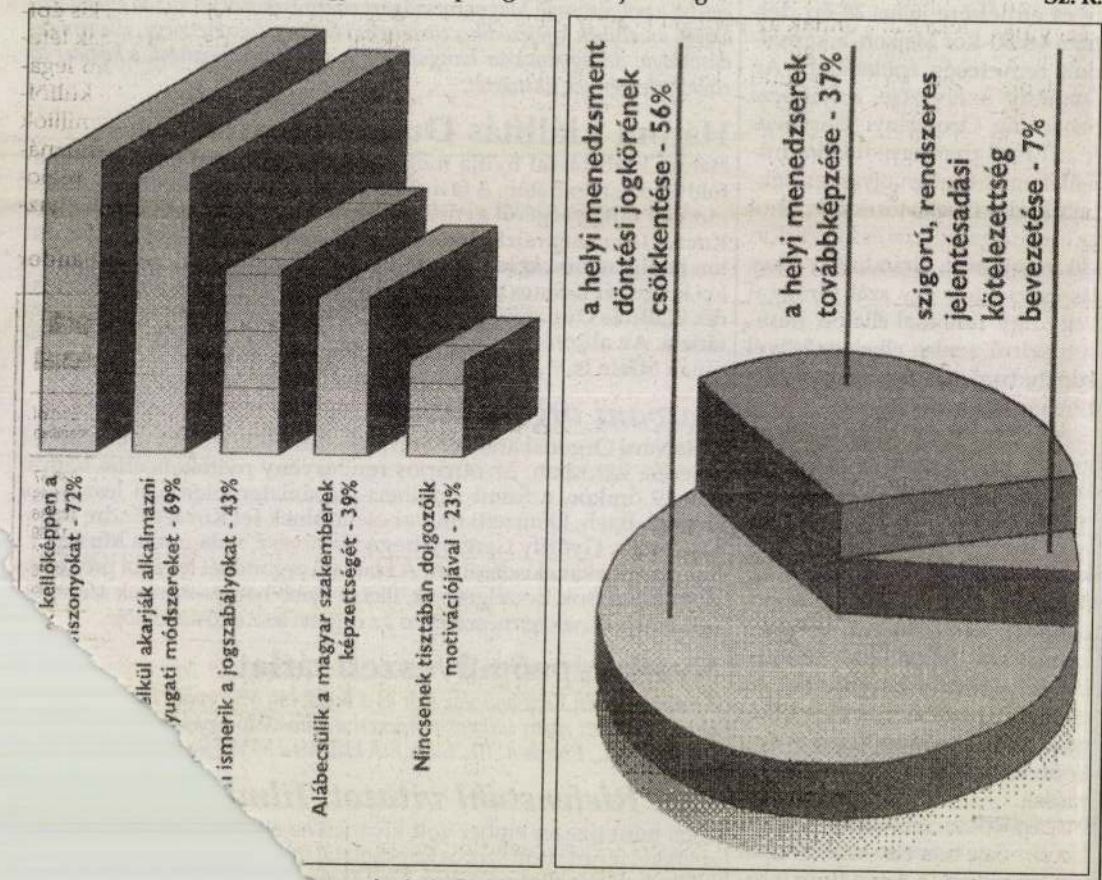

amelyeket a nyugati arországon? (válalaszok egyenként

Hogyan reagálnak a kelet-közép-európai üzemeikben lévő menedzsmentproblémákra? (válaszadók: osztrák vállalatvezetők, adatok az összes válasz százalékában)

ba hozatalának vezető szervezőjeként, valamint a BorsodChem együttes vezető szervezőjeként komoly szerepet játszott a hazai privatizációs pályázatok bonyolításában. Megalakulása óta több mint 15 milliárd forintnyi részvény nyilvános forgalomba hozatalában működött közre vezető és társ vezető szervezőként, illetve tanácsadóként.

A Concorde saját tőkéje mára megközelíti az 500 millió forintot, értékpapír-forgalma 1996-ban eléri a 40 milliárd forintot. A befektetési banki szolgáltatások széles skáláját nyújtja a részvények, fix hozamú papírok forgalomba hozatalával, forgalmazásával, pénzügyi befektetési tanácsadással, valamint vagyon- és alapkezeléssel. (MTI)

York-i tőzsdén. A 30 ipari részvényt átlagoló DJIA kedden 9,25 ponttal 5358,76-ra erősödött a hétfői 161,05 pontos (2,9 százalékos) indexcsökkenés után. Ez volt az első emelkedés múlt szerda óta. Egyes elemzők a keddi növekedésből arra következtetnek, hogy a viszszaesés legnehezebb részén már sikerült túljutni. Kereskedők a tőzsde erősödését több, elsősorban belgazdasági okra vezették vissza: a Fehér Ház kedden a vártnál kedvezőbb idei évi gazdasági előrejelzést hozott nyilvánosságra. A költségvetési hiányt pedig washingtoni remények szerint a tervezettnél alacsonyabb szintre sikerül majd mérsékelni az év végére. A Fehér Ház szerint idén a hazai össztermék, a GDP 2,6 százalékkal növekszik a korábban jósolt 2,2 százalék helyett. Tavaly a növekedési ütem 1,5 százalék volt. Ugyancsak kedden közölték, hogy a büdzsé deficitje a márciusi előrejelzéssel ellentétben 145,6 miliárd dollárról várhatóan 116,8 milliárdra mérséklődik. A Fehér Ház értékelése szerint a költségvetési hiány csökkenése Bill Clinton 1993-ban elindított deficitmérséklő csomagjának az eredményességét tükrözi. A hétfői árfolyamesést elindító technológiai cégek papírjai kedden is gyengültek, de már lényegesen kevésbé az előző napihoz képest. Kedden már második napja gyengültek a gabonaárak; a fő gabonatermelő vidékeken a régóta várt eső ugyanis megérkezett, s szakértők szerint ez kedvezően alakítja a terméskilátásokat.

Délre tart a Dunaferr

Magyar–szerb közös vállalat alakul

Közös vállalat létesítéséről, gyártási és értékesítési együttműködésről állapodott meg a Dunaferr Rt., valamint Kis-Jugoszlávia egyik legnagyobb gépipari vállalata, a vasúti és közúti járművek, bányagépek és hajtóművek, valamint acélszerkezetek gyártásával foglalkozó Gosa Holding.

Az acélszerkezetek gyártásának első lépéseként mezőgazdasági fémsilókat állítanak elő és értékesítenek közösen a magyar, a szerb és a külföldi piacokon. Az együttműködés során a Dunaferr a könnyebb és szériában gyártható termékeket állítja majd elő, míg a szerb partner az egyedi, nagyobb méretű acélszerkezetek, komplett létesítmények gyártásával és fővállalkozásban történő kivitelezésével vesz részt a közös programban.

Együttműködnek a közúti és mezőgazdasági pótkocsik gyártásában is, mégpedig úgy, hogy részegységeket, illetve a szakosodás keretében gyártott kész járműveket szállítanak egymásnak.

Termékeik értékesítésére – egy, a finanszírozási lehetőségeket biztosító bank bevonásával – közös vállalat létrehozását tervezik. A Dunaferr rövidesen megvizsgálja a Gosa gyártmányok itthoni értékesítésének lehetőségeit, a szerb cég pedig máris jelezte, hogy saját felhasználásra durvalemezeket, csöveket, profilokat, valamint horganyzott lemezeket vásárolna a Dunaferrtől. Ezenkívül a Gosa Holding részt akar venni azon a pályázaton, amelyet jövőre írnak ki a dunaújvárosi kohó átépítésére. (MTI)

GAVRILOVITS Sándor

nek bélyegezve végezték a villamosszékben. A rendezőt nem is annyira az izgatja, hogy ügyükben mi az igazság. A légkör érdekli, s a gyanakvás tobzódása. És történet a történetben, hogyan alakul a két Rosenberg gyerek élete. Környezetük igyekszik feledtetni velük a szülők erőszakos halálát, az eredmény azonban legalábbis kétséges. Az elképesztően hiteles film leghatásosabb mozzanata, ahogy az utódok sorsából kibomlik a lényeg: nincs menekvés. A harminc év előtti tragédia változatlanul szedi az áldozatokat.

A tökéletesség határát súroló dráma közreműködőit vétek volna néven nevezni. Attól kiválóak, hogy nem ismerjük őket.

Vasárnapi Videó

MYSTIC PIZZA

Az első, amin elcsodálkozunk az olasz(!) film láttán, hogy Julia Robertsen nem fog az idő. Ugyanolyan gyönyörű volt évekkel ezelőtt, mint ma. Ez a filmje, a Mystic Pizza ugyanis első szerepléseinek egyike. Tartalmát tekintve a Micsoda nő! földhözragadt, reális változata. Nem annyira szegény, nem annyira szabad erkölcsű széplányt játszik, mint ott, a fiú sem annyira szívdöglesztő, s nem is annyira gazdag. Mégis szerelem lesz belőle, annak ellenére, hogy a dolog nem túl pink, élvezettel nézzük.

Julia Robertsnek két társnője is akad a filmben, mindketten hozzá hasonlóan valami jobb sorsra vágynak, mint hogy a pizzasütödében éljék le az életüket. A lányok botladoznak, reménykednek, csalódnak, végül boldogok lesznek.

Hogyan?

Julia Roberts meghódítja a város gazdag fiának szívét. Ez még nem jelent szabad utat a felső régióba, mivel a fiúcska fekete bárónya családjának: puskázott az egyetemi vizsgán. Egy ilyen csalás a demokrácia fellegvárában megbocsáthatatlan bűn, természetesen Julia Roberts ezen felülemelkedik. Boldogság, snitt!

A másik lányka egyetemre készül, a tandíjat keresi egy nyáron át a pizzériában. Közben beleszeret egy nős férfiba, csalódás, talpraállás, snitt!

A harmadik egy halászlegénybe szerelmes, de nem igen akaródzik férjhez menni hozzá. Legalábbis egy ideig. Végül is beadja a derekát, megkapja a Mystic pizza titkos receptjét, snitt!

Ilyen egyszerű az élet, ilyen egyszerű boldognak lenni. **(GORDIUSZ).**

-perity-

(A videótékák új filmjeiről részletesebben a Video Magazinban olvashat!)

lehetőség nyílik, hogy műhold közvetítésével Európa és a világ sok-sok nézője láthassa majd az újévi koncertünket. Az idei első rendezvényről mind a magyar, mind a nyugat-európai újságok elragadtatással számoltak be, egyöntetűen megállapítva, hogy Budapest Bécs után újabb zenei csemegével járult hozzá az új esztendőt köszöntő programokhoz.

Múlt és jövő körvonalai

Megyeri Barna szobrászművész emlékkiállítása az Óbudai Társaskör Galériában (III., Kiskorona u. 7.) március 22-ig tekinthető meg. Gavrilovits Sándor alkotásai a Józsefvárosi Galériában március 5-ig várják a közönséget.

Megyeri Barna Nagyváradról indult abból a szellemi körből, amely *Erdős Tibor, Mottl Roman* festményeit és *Vass Antal* épületeit is fémjelzi. 1920-tól 1966-ig élt. *Medgyessy Ferencet*, akinek tanítványa volt a Képzőművészeti Főiskolán, nemcsak mesterének vallotta, hanem megfelelő arányokkal és helyes irányban *örökségét* is folytatta. Fémhajlításai a magyar szobrászatban friss távlatokat nyitottak. Egyszerre mintázott hagyományos portrészobrokat, és vállalkozott merészen technikai kísérletekre, melyeket az őt követő nemzedékek is hatásosan használtak. Megyeri Barna a szobrászat holnapját egyengette.

Gavrilovits Sándor a szentendrei avantgárd új értéke. Külön erénye, hogy akkor talált új nyomokat a képírásban, amikor sokan, kiváló alkotók is elakadtak. Önmagáért, de mindenkiért kutatott, s ami a lényeg, sikerrel. Hősies mértan ez, mely tisztázott vonaláramlásokkal képes igazi

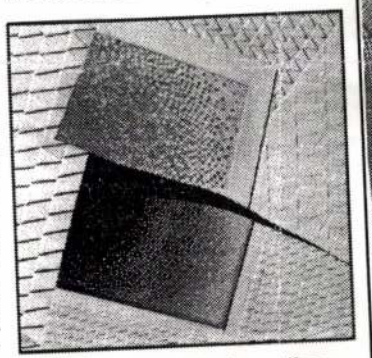

Gavrilovits Sándor műve

kincseket fölmutatni a világ rendjéből. Ez pedig maga az egyetemesség, akár *„Palesztina születését"* értelmezi, akár fehér mezőket gyűjt, vagy ha Kína közelmúltjának drámai napjait elemzi.

Losonci Miklós

Körülnk és körülöttük

Márffy János (kit — mint már írtuk egyszer —, két múzsa csókolt homlokon) most a budapesti *Mikroszkóp Színpad* társalgójában mutatja be a *korunkra és korunk kórjaira* olyannyira jellemző *karikatúráit*. A Pécsett élő hegedűművész tanár, a Magyar Állami Operaház egykori koncertmestere rendkívül találó rajzaiban *a társadalmi, politikai és kulturális élet számos jeles személyiségét* tűzi valósággal tollhegyre, tustollhegyre. Törekvése kiválóan érvényesülni látszik a falakon sorjázó tömör portréjellemzésekben. Ez a törekvés nem más, mint amit maga a művész így határozott meg: „Karikatúráimmal azt igyekszem kifejezni, ami van, de amit eltakar a bőr. Nem azt, amit eltúlozhatok, hanem amit ő el akar takarni mindenáron..."

Mennyire így van, bizonyítják a szavak, melyeket az alapítványtevő *Speter Erzsébet* mondott, k nek a minapi tárlatmegnyitón, a k zönség előtt nyújtotta át a róla kész tett alkotását.

— Ennyire még nem láttak belém mondotta Erzsébet asszony —, [ő]ként örülök, hogy nem vitriol mártotta rajzeszközét, hanem *iron ját humánusan* adagolta. Csak büsz lehetek, hogy *annyi illusztris szen lyiség közöt l ó g h a t o k itt...*

Nagy derültség fogadta e köszö gondolatokat, akárcsak *Simándy zsefnek*, az Operaház örökös tagjá közvetlen hangulatú és a régi barát emlékeivel átszőtt méltatását, meg tó beszédét.

(Első képünkön a művész fele ge, Lénárt Mária átnyújtja Spe Erzsébetnek a róla készült kari túrát, mögötte Márffy János Simándy József. — Az alsó felv len a kiállítást patronáló Sas zsef, a Mikroszkóp Színpad igaz tója szemléli elégedetten: hog látja őt a muzsikuslelkű karik raművész.)

GAVRILOVITS Sándor

LOSONCI Miklós: Alászállt képek. = Vasárnapi Hirek, 1993. aug. 15. 9. ill.

GAVRILOVITS Sándor

HANN Ferenc: Lira és szerkezet : Gavrilovits Sándor kiállítására, = Uj Ma yarország, II.évf.70.sz. 1992. március 23. 10.p. ill.

Bp.,Józsefvárosi Galéria, 1992

210

108, 126, 171, 176, 188, 190, 210, 220, 224

művészetelméleti vonatkoz
bá váló interpretációs ké

Ezzel a bibliográfia
molni kollégáinknak és a
lődőknek a Magyar Tudomár
ti Kutató Csoportjának el

Garda Anikó

KŐSZEGFALVI györgy: In memoriam dr. Gazda Anikó 1933-1990. - Pavilon, 5.sz. 1991 38.p.

Gavrilovits Sándor grafikus

A Mini Goli Galéria jubileumi tárlatán krokik, viccrajzok, plakátok láthatók. A művész lapjai is szerepelnek e kiállításon.

Losonci Miklós: Tavasni változatok a tárlatokon.

Pestmegyei Hírlap, 1974. ápr. 8.

GÁVRITY JÓZSEF,magyarszabó

Szegeden dolgozott.A deszki hajóvontatók lovasfuvart is vállaltak.A mult században a szegedi iparosok is igénybe vették őket.Vásárokra jártak.Arad,Temesvár,Nagy kikinda,Szabadka,stb.majd később Csongrád,Szenfes,stb. fuvarozták őket. 110.old

JUHÁSZ ANTAL: A deszki hajóvontatók 93.old

A MÓRA FERNC MUZEUM Évkönyve,1964-65. Szeged,1. 1966

Gavris István, ált. isk. tanuló

Szolnokon gyermekrajzpályázatot hirdettek „Legnagyobb szovjet filmélményem" címmel. — Nivódíjat kapott a zsüritől Gavris István és Veress Andrea, a szolnoki Belaiannisz úti ált. isk. tanulója.

Szolnok Megyei Néplap, 1977. nov. 17.

Jurij Gavula, szovjet szobrászművész

a Műcsarnokban és a Hungexpo BNV területén aug. 14.-ig lát
ható az a kiállítás, amely szobrászatunk új eredményeit
mutatja be. – Vialakultak a hazai és nemzetközi alkotókkal
kiegészült új műhelyek. – Ennek jegyében alakult 1967-ben
a siklósi szobrász szimpozion, az a nemzetközi alkotó-telep,
amely most Jurij Alexandrov, Bencsik István, Jurij Gavula,
Kigyós Sándor, Vittorio di Muzio, Pierre Székely műveit
vonultatja fel, magyar, szovjet, itáliai szobrászok al-
kotásait.

L.M.: Művészeti Szimpoziumok.
Kisalföld, 1983 jul. 30. 9. old.

GAYARD — GAZDAG JENÖ

Gayard
Gayer György
Gayer Gyula
Gaydos Jànos
Gayling
Gàyor Tibor
Gayzek József
Gazda Anikò
Gazda József
Gazdànè Orosz Ella
Gazdag Gèza
Gazdag István
Gazdag Jànos
Gazdag Jenö

július 20. (vasárnap)

Süsü a sárkány

július 27. (vasárnap)

Süsü a sárkány

augusztus 03. (vasárnap)

Mesélő évszakok — Dévai Nagy Kamilla műsora
(Közreműködik az MS. Duó)

augusztus 09. (szombat) és augusztus 10 (vasárnap)

Lúdas Matyi — A Honvéd Táncszínház előadása
(zenés, táncos mesejáték)

Gawahom András

Kiállítás Székesfehérvárott, a
csók István képtárban.

Népszava
1985. XII. 2

mVk

Gay Géza
nyomdász

„szines nyomtatásban jártas"

÷ Könyvismertetés: Évkönyvünk

Grafikai Szemle 1907 évf 2 z. 36 l.

Dear Dr.

ának házi kiállítása

yes multra visszatekintő KAC sportegyesület nemrég meg-ult fotószakosztályának első kiállitására, amely 1928 októ-14-ike és 20-ika között zajlott le. Örülnünk kell — nem végső eredményében százszázalékos művészi megnyil-lásnak, hanem — mint egy nagyon is értékes úttörő ki-ınek, amely rendkivül alkalmasnak mutatkozik a közönség lének fejlesztésére és nevelésére.

Azt hiszem, ma már teljesen felesleges volna állást alni, hogy vajjon a művészi alkotások közé sorozzunk-e technikai szempontokból teljesen kifogástalan felvételt, lynek eredménye valamelyik nemes fotográfiai eljárással szitett, a festmény pittoreszk, vagy rézkarc pompás tónus-saival vetekedő kép, ha fénykép karakterét minden mű-i hatásra való törekvése mellett sem hazudtolja meg. nom kell a külföld metropolisaiban rendezett nemzetközi -kiállitások valóban meglepő eredményeire s bizonyára a legkonzervativebb felfogást is kielégitheti az a meg-itás, hogy a jó szemü és nemes izlésü amatőrnek a fény-zőgép és a sötétkamara optiko-kémiai munkafolyamatain sztül csakis *művészi hatású,* tökéletesen képszerű foto-ák elérésére kell törekednie. A festőművészet régi ellen-vét a művészi tendenciájú fényképezés iránt már csak sem fogadhatjuk el, mert az amatőr elsősorban *fény-et* készit és nem *festményeket.* És a nagy művészet min-vonalon csak hálás lehet az amatőrfényképezésnek, mert tonosan szebb és tökéletesebb felvételekre való törekvés yképezőt fogékonyabbá teszi a képzőművészeti alkotások rtésére, sőt értékelésére is.

Ha ebből a szempontból nézzük a művészi fényképezés sét, megértjük, hogy Erdély mai kulturális viszonyai t miért tulajdonitunk fontosságot egy olyan s aránylag

Gayard

párizsi szobrász

gr. Zichy Manóné

szül. Sztrachan Sa-

volta siremléke, az

grófnő carrarai már-

ványból faraott fekvő

szobrával

Thirring Bpest

54. l.

FORGÁCS MIKLÓS

R. Gayard

párizsi szobrász alkotása Zichy Manóné sírszobra a Kálvin tér 7. sz. templom ban. (1854).

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 13351

5161

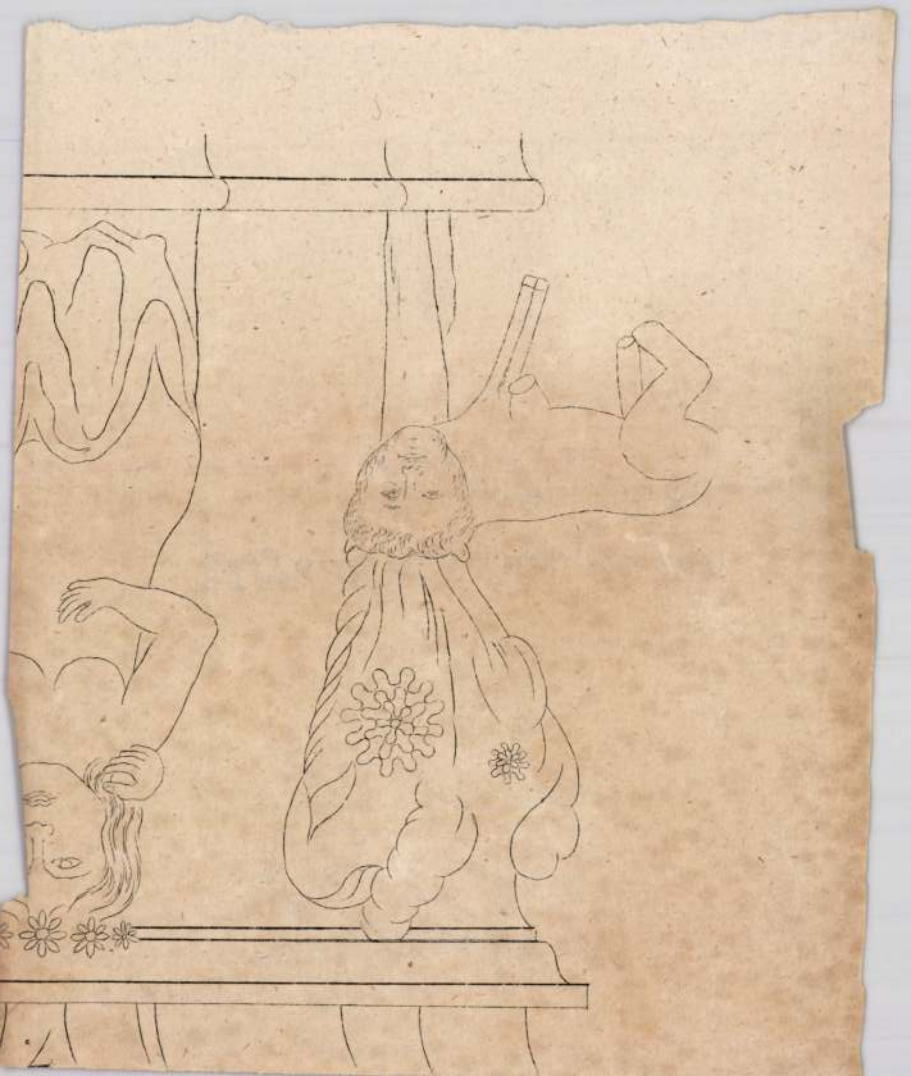

Gayrard

l.

LykaMagyműI800-50

16-7, 281. l.

l. Gairard
alatt

Gayard

párisi szobrász

Fichy Mario grófné
sirembére ~~szobra~~ a kálvintéri
templomban.

irod

lásd
Gaiard
alatt is

Petrik 1913. 18. l.

lásd [illegible]
[illegible]

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Gayrard

Stab I. 21

III. 22

[illegible]

Zágráb.

A város épületei közül a t
ren átvezető utakat járó-kelők
lovas megy a kapu felé. Fölül b
irata fölül:

AGRAM

alól középütt: 97.
a lap hátán német nyomtatás olv

Rm., mér. a vk. 15

Szn. 606-
112-98-20

Gayrard, Raymond
francia szobrász

l.

Schoen Kálvin-téri
17. l. – 18. l. – 24. l.
Zichyné siremléke

Vasgjürü, római VI. 270

M.D.K.

Gayer György, festő

Pozsonyban működött.
1819-ben 45 éves felesége
halt meg.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1963. XII.évf.
1. sz. 22. old.

Gayer Gyula

OTI csepeli rendelője terop.
megvétel

MMÉEKözl.

1943.104.1

M.D.K.

Gayer Gyula, építész

Serve megvételben részesült az OTI csepeli rendelő intézetének pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1943. LXIV. évf.

jul. 27. sz. 4. old.

Ø Gayling

bécsi üvegfestő

l.

Mihályi Pannonh.

14. l

vezetése alá rendelt, rokonirányu Közmunkák Tanácsával.

Legyen szabad a Müemlékek Országos Bizottságának jókivánságaihoz a magam, szivből jövő személyes jókivánságaimat is csatolni.

Fogadja Méltóságos Elnök Ur kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását

egyetemi ny.r.tanár,
a Müemlékek Országos Bizottsága
elnöke

KÉTSÉG KLUB – **Artpool P60** (Bp. VI. Paulay Ede. u. 60.) **2002. szeptember 20-án, 18 órakor**

könyvbemutató

a Győri Városi Művészeti Múzeum és az Artpool kiadásában megjelent könyvet
ismerteti **Beke László**

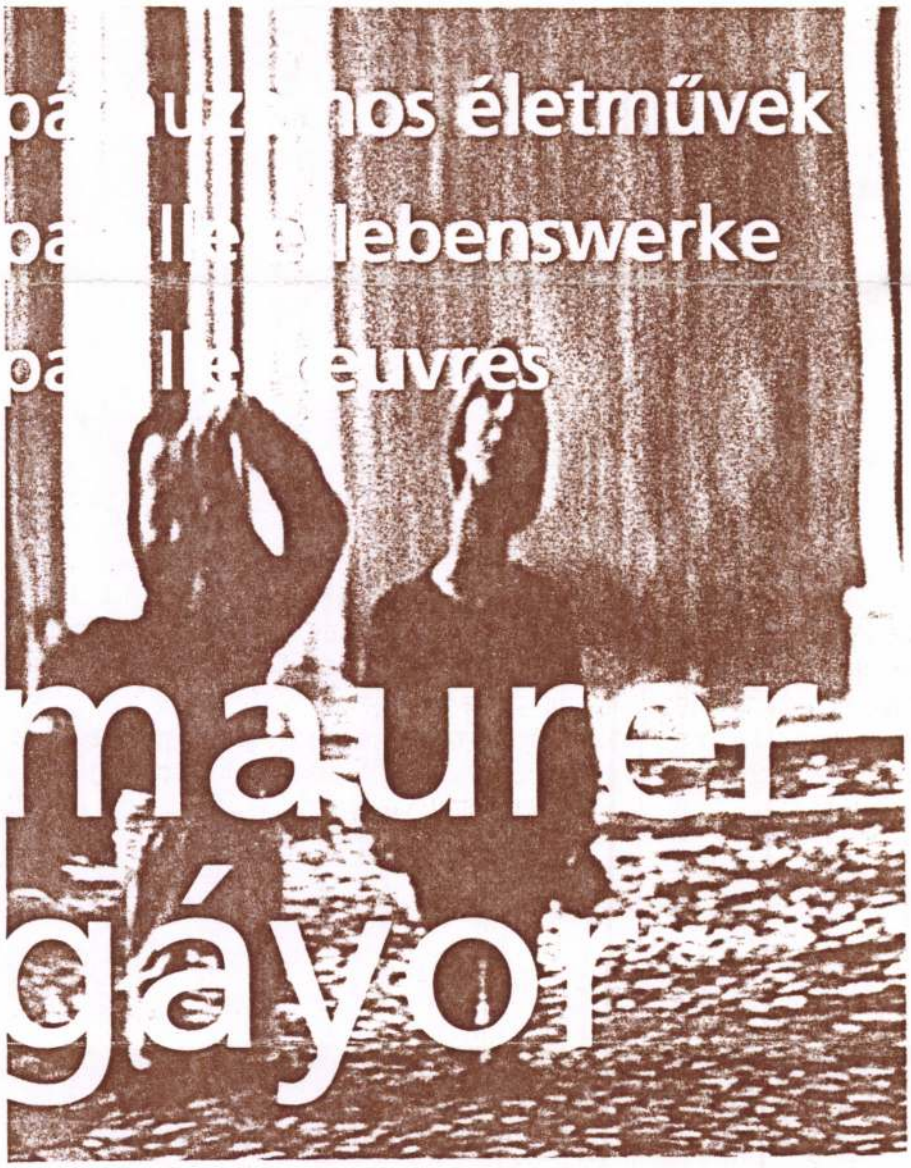

A művészpárok általában igyekeznek egymástól radikálisan eltérő, autonóm szellemiséget hangsúlyozni műveikben, igyekeznek titkolni elkerülhetetlen kölcsönös befolyásoltságukat. Ha közös kiállításra vállalkoznak, ezt a különállást igazolják. Az idők folyamán volt nekünk is jópár közös kiállításunk, amelyek – eltekintve egytől, melynek témája így-úgy összekapcsolta műveinket – két egymástól független művész esetleges közös szereplésének elvét követte. A győri kettős életműkiállítással és az annak tapasztalataira épülő könyvvel éppen arra voltunk őszintén kíváncsiak, arra igyekeztünk visszaemlékezni, hogy mik voltak egymást alakításunk csuklópontjai. (Maurer Dóra)

Az Artpool fő támogatói: Budapest Főváros Önkormányzata és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Artpool Művészetkutató Központ (Budapest VI., Liszt Ferenc tér 10., I.1. - Nyilvános kutatónapok: szerda és péntek 14-18 óráig)
Postacím: 1277 Budapest 23., Pf. 52. – Tel.: 268 0114 – Fax: 321 0833 – email: artpool@artpool.hu – internet: www.artpool.hu

GAYOR

Gájor Tibor
Grafikus

A frecheni kiállításon fabrelief-
eket mutatott be.

Szabó Julia: Ki fél a pirosról, sárgától és kéktől
Művészet, 1974. junius - 40 oldal.

Gáyor Tibor

„Grafika I" – 1974

Jan. Pan. Múz. Erk. 1974 (XIX)

Gáyor Tibor

Jovánovics György, Lakner László, Major János, Maurer Dóra, Méhes László, Pauer Gyula, Szentjóby Tamás, Tót Endre, Attalai Gábor, Bak Imre, Erdély Miklós müvészeket sorolja fel Klaus Groh: "Actuelle Kunst in Osteuropa" c. -Kölnben megjelent- antológiájában, mely a kelet-európai szocialista országok uj, müvészi kezdeményezéseiről ad képet.
Beke László a párisi "Magyar Mühely"-ben közölt tanulmányában ismerteti a könyvet.
Timár György: "Manipulált hangyák" cimmel -a lap május 4.-i számában- megjegyzéseket füz Beke László elemzéséhez, ami éles vitát váltottki a két cikkiró között.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 8. XVIII. évf. 23. sz. 2. lap.

Gáyor Tibor
grafikus

A 2 NSzK-beli nemzetközi
grafikai biennálára Frechen-
be meghívták a művészt

--emer - :Grafikai biennálék 1972.
Művészet, 1973.julius 39.oldal

Gaiger Tibor
grafikus

Norvégiában a Fredrikstadtban rendezett nemzetközi grafikai biennálén részt vett.

- emer - : Grafikai biennálék 1972.
Művészet, 1973.július - 39.oldal

Gáyor Tibor

a Fészek Klubban 1974. VI. 11.-30ig
Kunst Forum Rottweil 1973.
s. Ungarische Künstler '73.
c. mappák bemutatását rendezik,
melyen szerepel műve.

Meghívó

1974. VI. 11.

Gáyor Tibor

"Tektonikus vázlat" cimmel hozza a lap a
müvész munkáját.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 26.
XIX. évf. 17. sz. 12. lap.

Gáyor Tibor

Egymást fedő absztrakt formákat rajzolt grafikáira Gáyor Tibor.

Sinkovits Péter: Kortárs grafikák Krakkóban.
Művészet, 1976. október - 18.oldal.

Gáyor Tibor

"Tektonika" cimmel, négy képből álló rajz.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 4.
XIX. évf. 1.sz. 13. lap.

Gáyor Tibor

"Vázlat" cimmel mértani ábra.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 15.
XIX. évf. 11. sz. 2. lap.

Gajos Tibor

A bemutatón nem repült a művész.

Szilvássy Péter: A mai magyar avantgard..
Művészet, 1975. október - 41. oldal.

Gáyor Tibor

A legutóbbi konstruktivista
mozgalom egyik résztvevője
a művész

Sinkovits Péter: A mai magyar avantgard.
Művészet, 1975. október - 41 oldal.

Gaiger Tibor

A művész a fotográfiai rétegzettségét, szerkezetét, folyamatát, belső mélységét egyszerű eszközökkel érzékeltette monumentális sorozatában

Szabó Júlia: A fotó mint a képzőművészet...
Művészet, 1978. március - 26. lap.

Gályor Tibor, (festő-)

L: Illés Árpád

K.J.: Koncert: lépprel, filmmel 2

Esti Hirlap; Bp.1976.nov.23

Gáyor Tibor

A székesfehérvári múzeumban
Gáyor Tibor „hajtott-kollársai"
közül néhány.

K Kovalovszky Márta: Fehérvári gyűjtemények
Művészet, 1978. október – 12. lap.

Gáyor Tibor

1976-ban volt Székesfehérvárott
Gáyor Tibor kiállítása.

Korniss Péter: Székesfehérvári kiállítások 1963-1978
Művészet, 1978. október - 8 lap

Gályor Tibor, grafikus.

Június elején nyílt meg Krakkóban a VII. Nemzetközi Grafikai Biennálé. Ezen a Biennálén részt vett Mauer Dóra és Gályor Tibor.

Rajz és grafika.

1978. VII. 31. Kossuth 22.45 — Vné.—

Gáyor Tibor, [ ]

L: Maurer Dóra

Béládi Miklós: A Magyar Műhely bécsi találkozója. 202-203.

Látóhatár, BP, 1978. máj.

DV

Gajor Tibor

Gajor Tibor 1x5 expozíció
ami szerepel a hatvani
kiállításon.

Takács József: Internacionális tevékenység a fotóművészetben
Művészet, 1978. március – 31. lap.

Gáyor Tibor, [ ]

L.: Maurer Dóra

Rózsa T. Endre: Kortárs művészet... 213-215.

Látóhatár, Bp. 1977. május.

Gáyor Tibor

Formázott Collázs, 1973
velúrpapír, ragasztás 900 x 700 mm.
J.n. JPM 74.69

modern grafika, pécs 1976

Gáyor Tibor, grafikus

A Modern Magy.Képtár felkért 30 művészt,hogy 5-5 grafikával járuljanak hozzá a modern magy.grafikai gyüjtemény kialakításához.A legjobbnak vélt műveiket ajánlották fel.Közöttük ő is. 334.old. 14.jegyz

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV, 333 .old

A Jan.Pan .Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Gáyor Tibor, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár Kittweil Mappajában van egy műve:

5.-Gáyor Tibor,-Grafika,1973.-p.domborművek.-420+595 mm.-Ltsz:74.358. 342.old

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV. 333.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Gáyor Tibor

1929-ben született Rákospalotán. 1951-ben szerzett építésztechnikai diplomát. 1956-60-ig a Bécsi Technische Hochschule tanára. 1966-ban egy játszótési plasztikarendszert dolgozott ki. Grafikái hajtogatásokat idéznek. Számos külföldi kiállítása volt.

modern grafika Pécs, 1976

Gáyor Tibor, [ ]

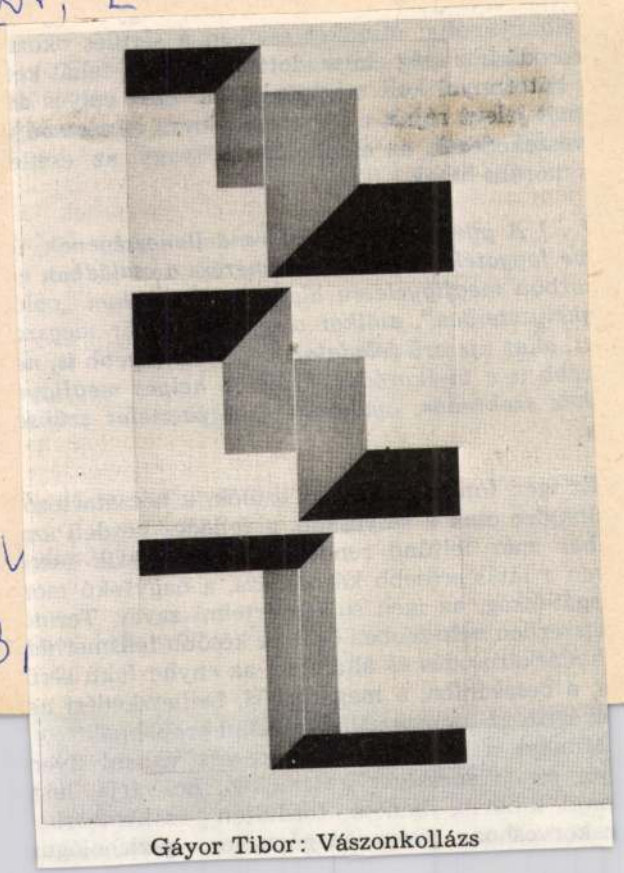

Gáyor Tibor: Vászonkollázs

Gáyor Tibor: V

Látóhatár, B

220.

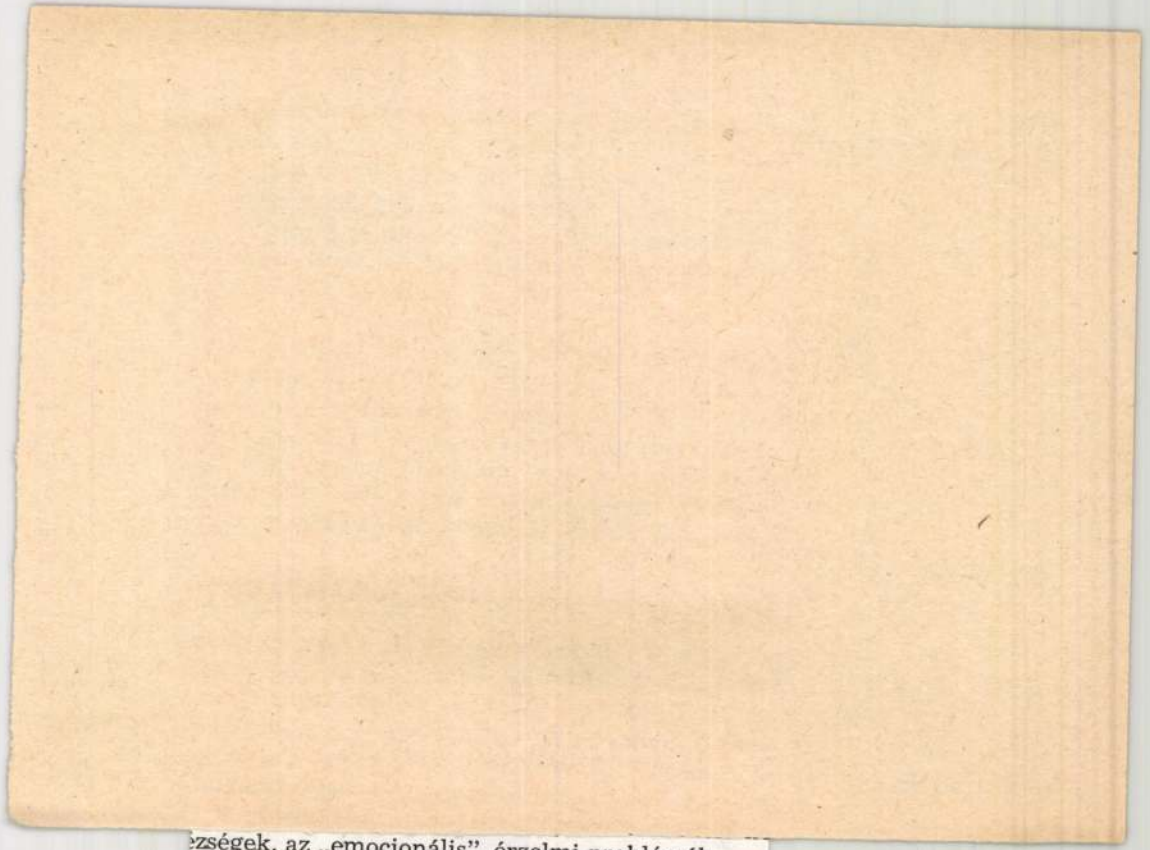

ességek, az „emocionális”, érzelmi problémák.
Mihelyt a hozzátartozó észrevesz valami ilyer
jta rendellenességet gyermekén, ne várja, hog
najd kinövi”, hanem forduljon szakemberhe
zakorvoshoz, gyógypedagógushoz, pszichológus

Gáyor Tibor. [ ]

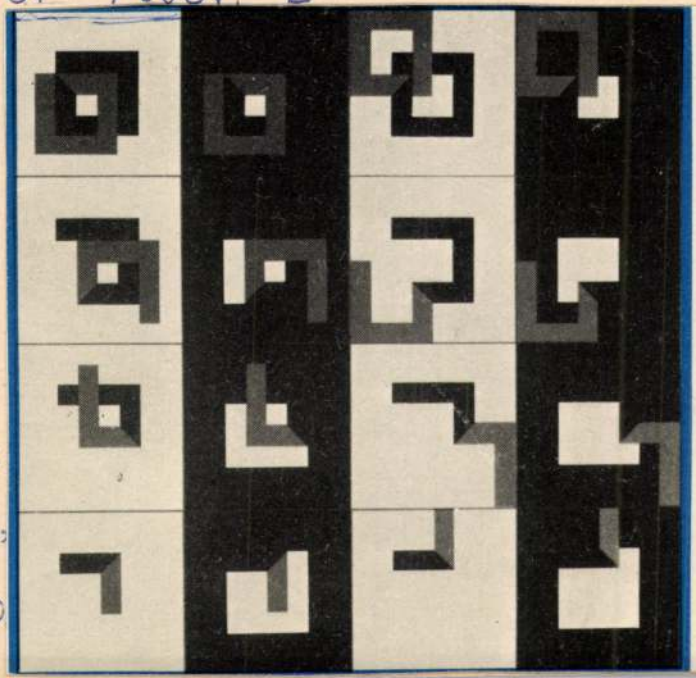

Gáyor Ti
4/4 elo
Látóho

ító 1.
oldal.

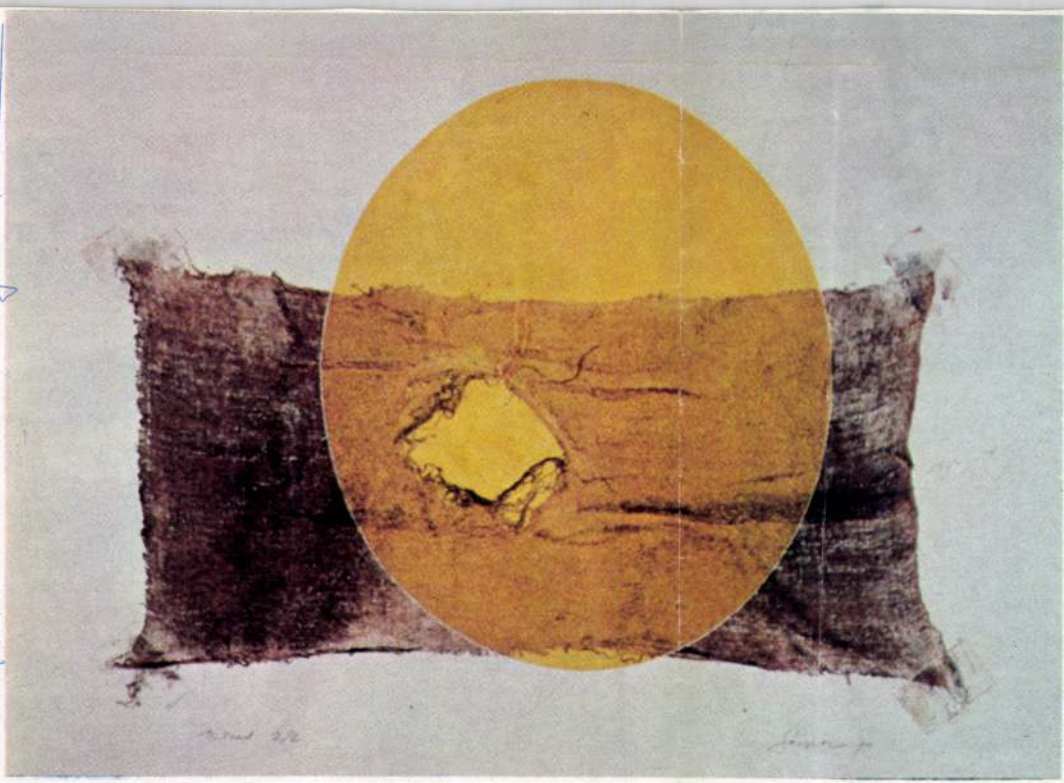

26

Gáyor Tibor: Kötelék,
anyagnyomat, 36×52 cm, 1970

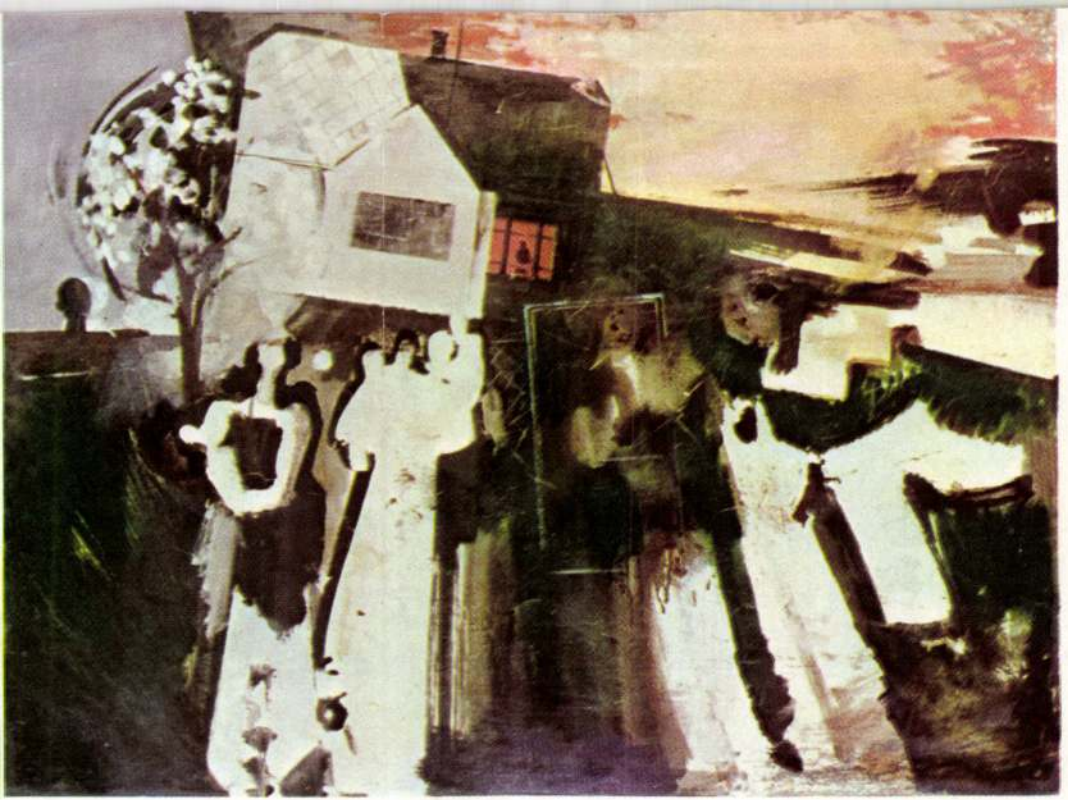

Novák András:
Bádogkastély, olaj
(fotók Hernádi)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 APR 28

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Gáyor Tibor

1021

ÉT

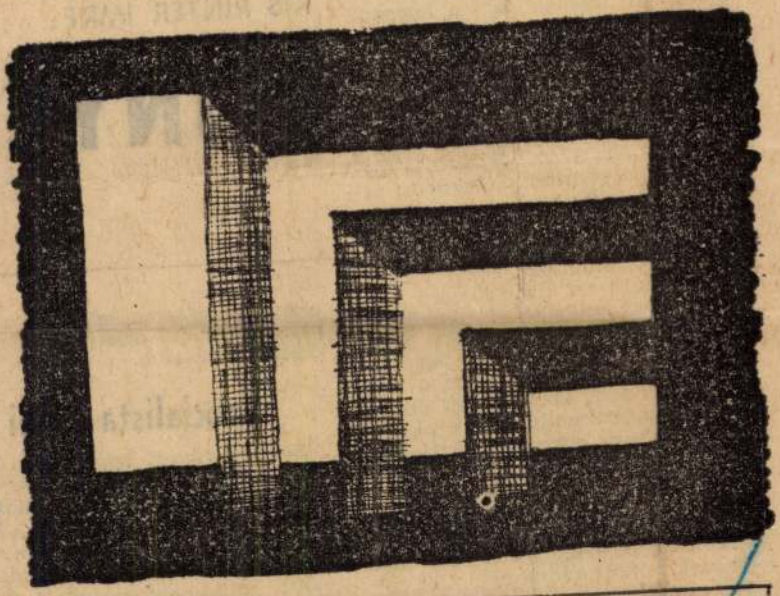

Gáyor Tibor: Tektonikus vázlat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

KÖ

KIS PINTÉR IMRE:

DÍJNYERT

Régi dolog, hogy a művészetben a *mit?* fontosságát is a *hogyan?* szabja meg. Mindenekelőtt emiatt ébresztettek bennem vegyes érzelmeket a Szépirodalmi Kiadó kisregénypályázatának díjazott művei. A kiadó ugyanis az elmúlt másfél évtized társadalmi változásainak a művészi ábrázolását kívánta elősegíteni e pályázattal. Gondolom: azért is, mert egy közösség — a nemzet — önismeretét a széppróza gyarapíthatja legtermészetesebben az irodalmi műfajok közül; vagy, mert arra a mindig időszerű kérdésre, hogy *milyenek vagyunk?* — tervjelentéseknél, statisztikai kézikönyveknél hitelesebben, teljesértékűen, válaszolni kizárólag a művészetünk tud. Persze, csak akkor, ha van magasrendű és érzékeny próza-kultúra, epikus szépirodalom. Mert némi bökkenő, hogy hiteles információt a társadalom állapotáról is csak igazi, művészileg értékes művekből nyerhetünk, amint köztudott az is, hogy az értékes műveknek mindig tényleges, lényegi valóságfedezete van. Attól értéke-

ennyit is szólnom kellett róla: végre is harmadik díjat kapott a kisregénypályázaton.

Szocialista krimi

Sovány vigasz, hogy *Tóth Benedek* elsődíjas kisregényének sincs sok köze se a szépirodalomhoz, se a szociográfiához. Noha *Nincs visszaút!* című könyve azért lényegesen hihetőbb írás: mindenekelőtt, mert külsőségeiben sokkal hitelesebb. A

HELYESBÍTÉS

A kiállítás november 7-ig hétfő és kedd kivételével naponta 11-16 óráig tekinthető meg.

BERICHTIGUNG

die Ausstellung ist bis zum 7. November ausser montags und dienstags täglich von 11 bis 16 Uhr geöffnet.

GAYOR TIBOR

Szombathelyi Képtár
9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 12.

Országos Takarékpénztár
és Kereskedelmi Bank Rt.
Annual Savings and Commercial Bank
9700 Szombathely, Bejczy u. 1-3.

Meghívó
Einladung

SZOMBATHELYI KÉPTÁR 1993 OKT. 15.

A Szombathelyi Képtár meghívja Önt

GÁYOR TIBOR és MAURER DÓRA

kiállítására

melyet 1993 október 15-én, pénteken 17 órakor
SZÉKELY ÁKOS író nyit meg

a megnyitót követően, 18 órakor
összeállítást vetítünk Maurer Dóra
filmjeiből (90 perc)

A kiállítás november 7-ig hétfő kivételével
naponta 10-18 óráig tekinthető meg.

Cím: 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 12.

Die Galerie Szombathely
lädt ein zur Eröffnung der Ausstellung

TIBOR GÁYOR und DÓRA MAURER

am Freitag, dem 15. Oktober 1993 um 17 Uhr

Einführung:
ÁKOS SZÉKELY Schriftsteller

anschliessend, um 18 Uhr zeigen wir
eine 90 Min. Zusammenstellung von
Dóra Maurers Filme

die Austellung ist bis zum 7. November
ausser montags täglich von 10 bis 18 Uhr
geöffnet

Adresse: H-9700 Szombathely
(Stein am Anger) Rákóczi Ferenc út 12.

FITZ PÉTER:

Gáyor Tibor: *Három*

Hölgyeim és Uraim!

Gáyor Tibor pályafutását, gondolom, felesleges ismertetnem az itt jelenlévőkkel, hiszen folyamatosan volt és van jelen több mint három évtizede a hazai és nemzetközi képzőművészeti életben. Következetes, önmagából épülő, egyazon művészeti gondolatstruktúrán belül mozgó életműve, bár elsődlegesen a síkkal foglalkozik, mégsem egysíkú, sőt a variációk és a kibontható formációk száma szinte végtelen munkásságában. A 60-as évektől kezdve, rövid konceptművészeti intermezzo után 1972-től, a tektonikus hajtásstruktúrák módszeres feldolgozásával, amphigrammákkal foglalkozik. A mostani kiállításon, mint látjuk, három alkotása szerepel, ezért is a cím: *Három*. A művek nem újak, a legkorábbi, a *Q8 Demontázs spirál* 1974-ben készült, a *Hajtástektonika* születési dátuma 1975, míg a *Q4/4 D-1 Relief* 1980-ból származik. Rögtön felmerül tehát, hogy miért ezt a három művet tartotta fontosnak a mester most, itt és együtt bemutatni, teszem azt, újabb képek helyett, melyek, mint a közelmúltbeli műtermi látogatásnál kiderült, hosszú idő óta először színesek? Nyilvánvalóan e tárgykörben faggatóztam elsőként, de csak kicsit szubjektív, ámbár praktikus válaszokat sikerült kapnom, melyek nem győztek meg teljesen. Ezek ilyen formák voltak, hogy például a *Q4/4 Relief* még nem volt látható Magyarországon, vagy hogy készült hozzá tavaly egy igen izgalmas világítási rendszer a velencei Biennálé egy kísérőkiállítására, de ott a helyszín adottságai miatt nem volt lehetséges működtetni, vagy éppen az, hogy ez a három mű együtt nem szerepelt, és bizonyára új összefüggéseket képes produkálni. Ezek az érvek ugyan mind valósak, de ennél mélyebb összefüggéseket akartam azért felderíteni.

A *Hajtástektonika*, más néven *Architettura d'invenzione*, melynek eredeti, kis változata, 52x75-ös méretben 1975-ben készült, a most látható 210x330 cm-es pedig 1985-ből való, Gáyor építész mivoltával is összefüggésben van. Perspektívaábrázolat, az architekturális formák szabályosan, szerkesztetten kapcsolódnak egymáshoz, a jobb és bal oldal azonos enyészpontban találkozik ugyan, de a bal oldali térfélen az egyik hasábtest vastagabb, így az egész térrendszerben van valami megbillenő, labilitásra utaló, szinte pajzán gesztus.

A *Spirális demontázs* 16 részes, egyenként 85x85 cm-es négyzetes táblákból összeálló szeriális munka, egy mértani idom meghámozásának, majd megtöltésének grandiózus képi krónikája. Nyilvánvaló, hogy egy képi folyamat leképezésével van dolgunk, mely a geometria szigorú szabályaival összhangban történik meg, mégis szinte semmi rideg szabályzatérzésünk sem támad, sőt számomra a munka összhatása szinte vidám.

Erről egyébként az jut eszembe, hogy Gáyortól abszolút nem áll távol a „geometrikus derű", van ugyancsak a 70-es évek elejéről egy *Változtatható kép* című munkája, melyen elforgatható hasábtestek segítségével mindenki – mármint a kép nézői – beállíthatta volna saját kompozícióját. Erről még polaroid felvételek is készültek volna, ha a megilletődött, illedelmes – egyébként osztrák – kiállításlátogatók hozzá mertek volna nyúlni a műhöz.

Visszatérve a *Spirális demontázs*hoz, készítésének ideje 1974 volt, ami abból a szempontból is izgalmas, hogy ekkor indul újra a hajtogatásos képépítési szisztémája, melyről egy korábbi katalógusában Gáyor ezt írta: „... engem annak idején a tradicionális képfogalom »egyoldalúsága», annak minden oldalról információképes objektté alakítása érdekelt. Hamarosan előjött a bennük rejlő nagy téma, a sík és a téri alakítás lényegi összefüggése, mely máig foglalkoztat."

És akkor a magyarországi ősbemutató, a *Q4/4 D-1 Relief* következik, a 16 darabos alumíniumtábla-rendszer, melynek sarkai balról felülről lefelé haladva egyre nagyobb mélységben és növekvő szögben válnak el a síktól, így egyre nagyobb kvázi hajlítást produkálnak, melynek következtében fokozatosan változik térbeliségük, árnyékhatásuk. Mindezt még fokozza, vagy jobban mondva differenciálja négy különböző irányú és fázisú megvilágításuk, melytől ez a síkbeli térrendszer folyamatosan változik. A különös az egészben az, hogy ez a reliefként viselkedő tektonikus tárgy egyébként is a fény és árnyék effektusára épített, s ezt ez az extra, változó világítás csak felerősíteni hivatott, érzésem szerint a mű lényegét túlságosan sem pozitív, sem pedig negatív irányban nem változtatta meg. Ez a három munka másfelől – például a máról – tekintve egy-egy Gáyor-féle kulcsirány kiindulópontjának is tekinthető. A *Spirális demontázs* a hajtogatásé, az *Architettura d'invenzione* a térábrázolási szimmetriarendszeré, míg a *Relief* a térbe lépés valós és látszati lehetőségéé. Ez utóbbi utat egyébként Gáyor nagyon gondosan mérlegelve tulajdonképpen mindig elkerülte, hiszen az ilyen típusú rendszerek térre transzponálása majd minden esetben vagy az origámi népművészeti játékterére, vagy pedig a kommerciális logók birodalmába vezethet. A másik ilyen gondos elkerülés pedig a komputerhasználat tudatos mellőzése. A Gáyor által használt geometrikus rendszerek, a hajtogatásból következő szisztémák valószínűleg könnyedén modellezhetőek lennének számítógépen, a variációk ezreit tudná a gép kilökni magából. Ezt a fajta mechanikus szerialitást Gáyor bölcsen mindig elkerülte. Másfelől talán éppen ezért, a 90-es évek munkáiban számos – és a geometriára vonatkoztatva különös –, de antropomorf struktúrát épített.

Így a beszély vége felé közeledve be kell vallanom Önöknek egy súlyos hiányosságot is, Gáyor művészetét meg lehetett volna közelíteni a matematika és geometria filozofikus magaslatai felől is, és el tudom képzelni, hogy az az irány sokkal meggyőzőbb érvrendszert tudott volna felállítani a *Három*, szintúgy matematikai hangzású címet viselő kiállítás ismertetésére, de a mester engem kért fel, én viszont ebből csak kettes vagyok, így az interpretáció ezen fertályától eltekintek és a kiállítást megnyitom.

(Elhangzott Gáyor Tibor Három *című kiállításának megnyitóján a Dorottya utcai Galériában 2000. január 7-én)*

ÉLET ÉS IRODALOM

KOLTAI TAMÁS:

Prosper

Kicsi, mérges öregúr botorkál körbe a színpadon leánya karján: Prospero és Miranda. Mint aki látogatási órán érkezett, a séta végeztével a leány gyöngéden lefekteti apját a kórházi vaságyra. Nyitott szemmel alszik az öreg, hajókötelek pókhálóján vergődő embereket álmodik maga elé.

„Egy anyagból vagyunk az álmainkkal; / Kis életünk: alvás magva", halljuk majd Tandori Dezső slendrián tömörítéseket és találatokat rittyentő fordításában.

A vihart, Shakespeare örök megoldatlan utolsó darabját rendezte Zsámbéki Gábor a Katona József Színházban.

A Prosperótól elvett milánói hercegség: fikció. Börtön-Dánia: fikció. Illyria: fikció. Caesar és Brutus Rómája: fikció. A közéletileg szétrohasztott Bécs: fikció. Shakespeare mindig a világról, a világnak ugyanarról a szeletéről beszél – ahol élünk. A vihar: végelszámolás. Prospero szigete: a magány karanténja. A prosperói csodák: a képzelet jogerős ítéletei.

A darab lejátszódhat egy szobában is, ahová Prospero beidézi a világot. Az ellenségeit. Prosperónak a világ az ellensége, amely haszonleső, hiú, csalárd és hatalomvágyó. Garas Dezső nem emelkedett bölcset, elvont humanistát játszik, aki minden titkok tudója. Ez a Prospero nem a szabad művészetek páratlan ura, nem könyvtárkirályságának ezoterikus filozófusa, hiába tart néhány kötetet az ágy alatt, ha olvasta is őket, rég kiábrándult belőlük. Garas Prosperója dohogó, dühös öregember. Duzzog. Háborog. Föl-fölfortyan. Nem titkolja megvetését a világ minden rendű és rangú dolgai iránt. Csupa reflexió, saját mondatait is élénk metakommunikációval kíséri, aprókat vakkant, fintorokat vág, pillanatonként közli lesújtó véleményét az eredendő emberi természetről és az erre épülő társas kapcsolatokról.

Garas Prosperójának elege van. Bosszút áll és büntet. Fejben. Bosszúja és büntetése abból áll, hogy mindenki még egyszer pőrén megmutatkozik. Hogy megmutatja: a világ olyan, amilyen. Újra lejátszódik a hiúságok vására, működésbe lép a zsákmányszerző hatalmi ösztön, a gyilkolás- és kéjvágy. Garas Prosperójának szobaszínházában végsőkig lecsupaszított becketti végjátékot játszanak az emberi nem képviselői. Egy kibírhatatlan öregember tükröt tart eléjük, és bosszút áll rajtuk, anélkül, hogy a hajuk szála görbülne.

Nem a tizenkét év száműzetésért. Magáért a teremtésért.

Tetszik nekem ez a fölfogás, vevő vagyok rá. Garas, aki valaha (főként filmen, főként Sándor Pálnál) a közösségért lejsztoló güzü jelképe volt,

PÁLYI ANDRÁS:

Mándy, Márai, H

Lassan öt éve lesz, hogy Mándy Iván távozott az élők sorából; elég sokáig tartott tehát, amíg a rádió rászánta magát, hogy azt a kazettát, amelyen az író egyik nagyobb lélegzetű, kései prózáját, a *Huzatban* című maga olvasta fel, ám a felvételt végül is félbeszakította a halál, mégiscsak leadja. A felvétel szakmailag nézve akár selejtnek is nevezhető, hisz nem javítható, nem korrigálható többé, magyarán a munka nem fejezhető be; másrészt dokumentum, kivételes és ritka érték, ugyanezen okokból. Eljátszhatunk a gondolattal: mi lett volna, ha a rádiós stáb egy héttel korábban keresi meg az írót, és sikerül még becsülettel pontot tenniük az ire? Nyilván eggyel több professzionálisan kidolgozott irodalmi felvétellel rendelkezne a rádió hangarchívuma, ám eggyel kevesebb irodalmi ritkasággal. Kérdés persze, hogy egyáltalán hány Mándy-hangfelvétel létezik, de Máraitól vagy Hamvastól nyilván még annyi sincs, amennyi Mándytól.

Az irodalmi szerkesztőség, gondolom, meghányta-vetette, miként tehetné mégiscsak közkinccsé e birtokában lévő kuriózumot, s végül arra a meggyőződésre jutott, hogy egyértelműen írói-emberi dokumentumként kezeli, következésképp az öt részben sugárzott felvétel minden egyes folytatása előtt mintegy mottóként bejátszottak néhány másodpercnyi „kulisszát", melynek során a rádiósok – Mihancsik Zsófia és Szebényi Cecília – kissé meggyötrik az írót, aki nem elég kifejezően és nem elég tisztán hallhatóan mondja bele a mikrofonba a címet. Bennem – úgy is, mint irodalomkedvelő rádióhallgatóban – ez a mottóként ismételt hangdokumentum napról napra növelte a lelkem mélyén eleve ott pislákoló ambivalenciát, mind jobban megkeserítve abbeli örömömet, hogy még ím, szinte a halál perceiben is hallhatom, ahogy ez a kitűnő író utolsó „palackpostáját" fogalmazza, ugyanis mind visszásabbnak találtam, hogy szerencsétlen Mándynak az utolsó óráit ilyen artikulációs nyaggatással keserítették meg.

De tényleg szerencsétlennek érezte-e emiatt magát Mándy, vagy épp szerencsésnek? Utóvégre ez utóbbi is elképzelhető, de erről semmi közelebbit nem árult el a felvétel (se a felvétel készítője), s ha jól belegondolok, nem is tartozik rám. Az én dolgom legfeljebb annyi, hogy eltűnődjem saját hallgatói Janus-arcomon: egyrészt természetszerűleg vonz minden ilyen intimitás, ugyanakkor magától értetődően felháborodom a beszerzésük módján. Vagy nem fájdalmas-e arra gondolnunk, hogy jó tíz (inkább már tizenegy) évvel ezelőtt „hagytuk" meghalni Márait, túl az óceánon, ahelyett, hogy szóra bírtuk volna. Pontosabban Furkó Zoltán

Augusztin Márta munkája

szóra bírta, de az még nem ama végső perc volt. Egyébként ebből az interjúból is lement egy rövid részlet a minap a Kossuthon, de ez nem jelentett többet, mint hogy hallhattuk az idős író hangját, miközben az esti irodalmi sávban akkor (azaz egy héttel a Mándy-sorozat előtt) Márai ifjúkori naplója volt műsoron. Az intimitást Márai-ügyben inkább a hagyatékból kiadott utolsó kötetnyi *Napló* tartalmazza: már-már arcpirító olvasmány azoknak, akik (mint e sorok írója is) kissé nehezteltek is annak idején Máraira, mert képes volt a rendszerváltásnak nevezett nagy történelmi korforduló idején az öngyilkosságot választani. De hát mit érdekelte őt már akkor mindez! Most könnyű azon sajnálkoznunk, hogy miért nem mon-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-926
1975 MÁR 15

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Gáyor Tibor
1021

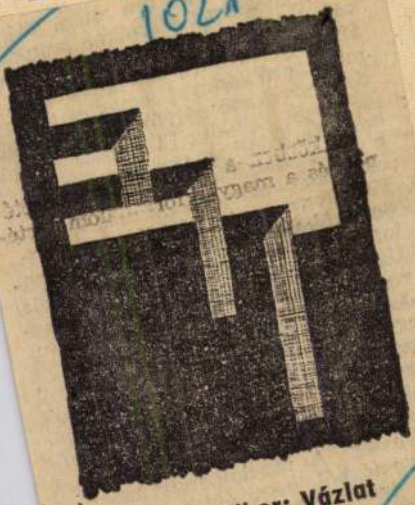

Gáyor Tibor: Vázlat

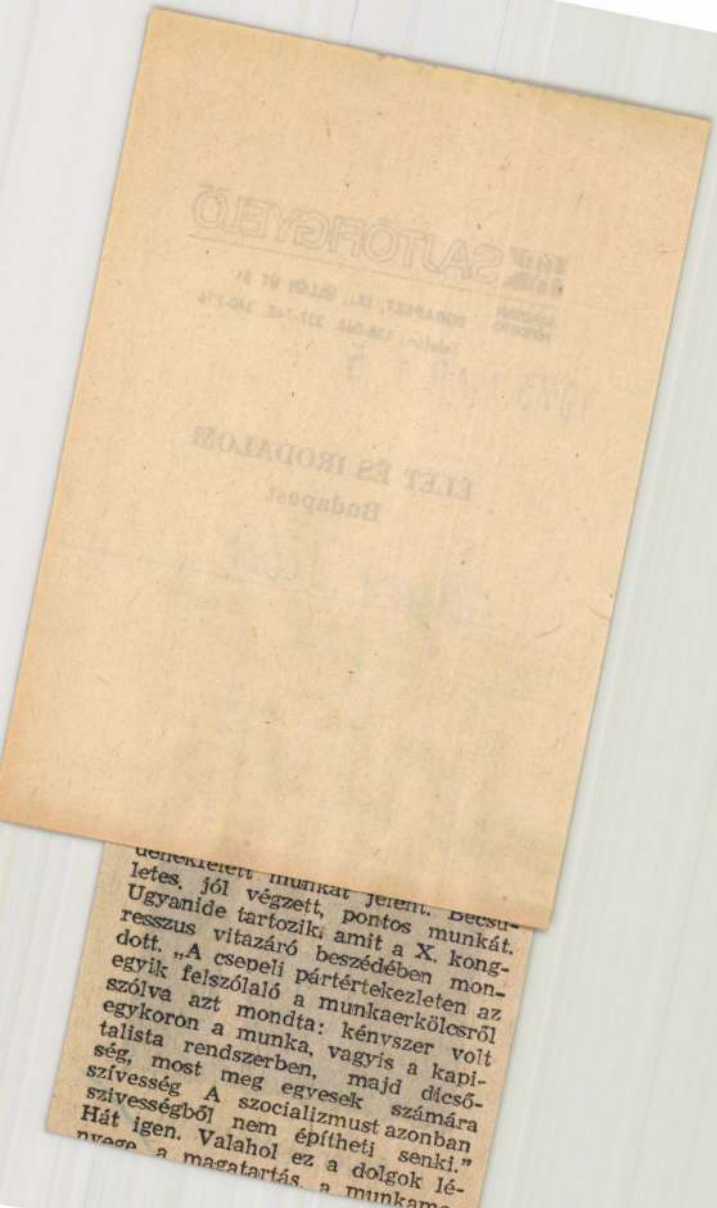

dehekfelett munkát jelent. Becsületes, jól végzett, pontos munkát. Ugyanide tartozik, amit a X. kongresszus vitazáró beszédében mondott. „A csepeli pártértekezleten az egyik felszólaló a munkaerkölcsről szólva azt mondta: kényszer volt egykoron a munka, vagyis a kapitalista rendszerben, majd dicsőség, most meg egyesek számára szívesség A szocializmust azonban szivességből nem építheti senki." Hát igen. Valahol ez a dolgok lényege, a magatartás, a munkame-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 JAN - 4

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Gáyor Tibor

ET 1021

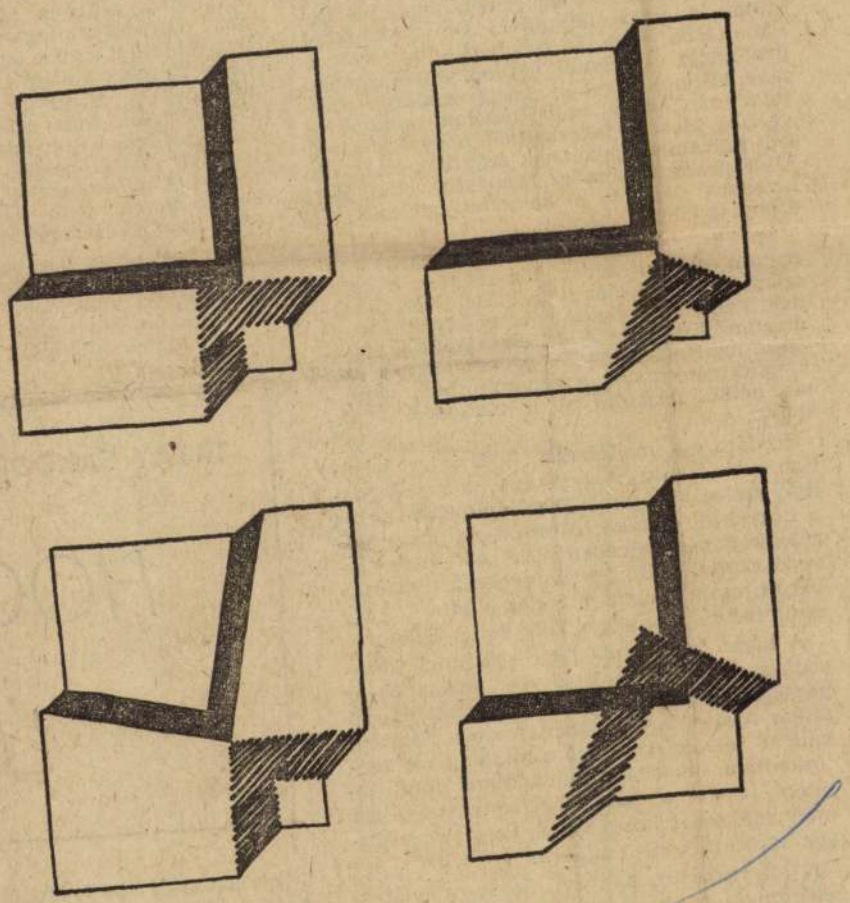

Gáyor Tibor: Tektonika

Ma már nem foghatom fel
vettem a bátorságot huszonhár
romban, hogy grafológus irodát
szegen. Igaz, nem volt, miből éljek. Hiába
törtem a fejem valamilyen tisztes kenyér-
kereseten. Az égvilágon semmit nem leltem.
Az üzemek kapujában reménytelenül álldo-
gáltak a munkanélküliek. De mindezeket
számításba véve is bolondos ötlet volt a
grafológia, melynek tudományosságában
nem hittem. Azzal a meggyőződéssel fog-
tam hozzá, hogy amit csinálok, szemfény-
vesztés. Most védekezhetnék, hogy eljövendő
írói pályámhoz iskolának szántam, lélektani
kísérletezésnek, ám ez hazugság volna. Egy
bizonyos: vonzott a kalandossága és a vi-
szonylag könnyű kereset.

Emlékszem, egyik óráról a másikra határ-
roztam és attól kezdve növesztettem a baju-
szomat, hogy valamivel idősebbnek lássa-
nak. Félkész bajusszal néhány hét múlva el-
utaztam Kőszegre. Volt egy Bécsből szár-
mazó artista igazolványom, nem ugyan erre
a mutatványra, de a rendőrhatóság nehéz-
ség nélkül megadta rá a működési enge-
délyt.

Irodám egy mellékutca földszintes házá-
ban volt. Nehéz tölgyfakapu, közepén kis-
ajtó széles kilinccsel. Ezen nyitottam be és
a hegyekről éjszaka leáramló, az udvar kö-
rülépített négyszögében börtönzött hideg le-
vegő rámszakadt. Egy sereg bezárt macska
ugrott, osont, száguldott ki mellettem, hogy
semmivé váljék az utca langyos fényében.

A házat három nő lakta: egy puha, koro-
sodó asszony, aki erőtlen sört főzött bajor
parasztoktól származó recept szerint és két
szikár-fekete lánya. Mindhárman a nagyapa
halálát várták egész idő alatt, míg ott tar-
tózkodtam, de sokáig nem tudtam megálla-
pítani, hogy a halál bekövetkezte valódi
mély fájdalmat hoz-e majd, vagy szabadu-
lást a körülfalazott családra.

A tölgyfakapun két szúrós szem volt a
cégérem és alatta, hogy Abu Gaddhának a
híres keleti mesternek vagyok a tanítványa,
aki Európában egyedül használ-

[redacted]

...ilyen kéznek a ledér életre, férfi
nyugodt lélekkel sikkasztanának
talán jelentősége lenne magas
számára a pénznek. Minden fő
mert magáról a látogatóm, csak
lett tálalni. Csupán egyet nem
buta. Nagyon kellett vigyáznom
még célzást se tegyek, mert a
ribe vége lett volna a hírnevem
alapszabálya a hivatásos lélek
ha élni akarok belőle, olyanna
festenem az embereket, amily
nének lenni, nem olyannak,
Mert ki adna ezért pénzt?

Linussal olyan barátságot köt
elárultam: ő az első vendégem
tem, hogyan talált ide?

— Egy óra hosszat sétáltunk
barátnőmmel, Julival és Margit

TATAY SÁNDOR EL

HOGY

LÉL

tük a kaput és vitatkoztunk, ki l
sőnek. Végre is kaptam magam
redtem.

Nem sokkal

felvilágban

Gáyor Tibor

fotelokon szólalnak meg. *Vata Emil* színpadképe a kényelmes, meleg érzékiséget egy finoman, de határozottan jelzett falanszter ridegségével egyesíti. A színészek pedig egy-egy élesen megrajzolt karaktervonással teszik elevenné a dramolettekből eggyé szerveződő művet. Elsősorban *Kézdy György* remek Főnök-figuráját kell kiemelnünk. Rajta kívül főként *Pásztor Erzsinek, Petényi Ilonának, Miklósy Juditnak, Győry Emilnek, Holl Istvánnak* és *Melis Gábornak* sikerült életet lehelnie a megadott szerepbe.

Jánoskuti Márta nem testre, hanem lélekre szabott ruhái otthonosan lebegnek ebben az utópisztikus felvilágban. Különösen kecsesek és elegánsak a női ruhák. Ami sajátosan ellenpontozza és hangsúlyozza a darab egyik szembetűnő jellegzetességét. A gyengébb nemnek ritkán láthatjuk ennyire határozott és agresszív ábrázolását. Azok a bizonyos játékpisztolyok ugyanis legtöbbször női kezekben dördülnek, a férfiak, ha használják is, legtöbbször maguk ellen fordítják. Tehetetlen düh, kiúttalanság, végső elkeseredés kifejezője ez a gyakori gyilkolhatnék — amely furcsa vígjátéki fricskaként végül is mindig csak mint szándék van jelen a színen. Mintha Illyés szerint ők lennének az igazi vesztesei ennek a szerelmi zűrzavarnak. S fenyegetőzéseik komolyak *is* lehetnének. Mert ők talán sokkalta mélyebben, érzékenyebben reagálnak a magánélet rázkódtatásaira. Erika utolsó feldúlt monológja is erről tanúskodik: lázadását itt érezzük a legjogosabbnak, a drámaíró hangja is itt a legforróbb. Hisz szeretett párja érvelése itt már szinte a szemtelenség határát súrolja, amikor csapongásai magyarázatául a természetet hívja védőjéül, sőt ráadásul még a lét, a jövő egész felelősségét is a nő nyakába varrja. Erika itt válik igazi drámai hőssé — az összes többi epizód női dühöngésének higgadt összegezőjévé —, mert szerelme ellenére visszautasítja a férfi csábító szirénhangon előadott, családias ösztönökre apellálló hívását. Nem akar kísérleti

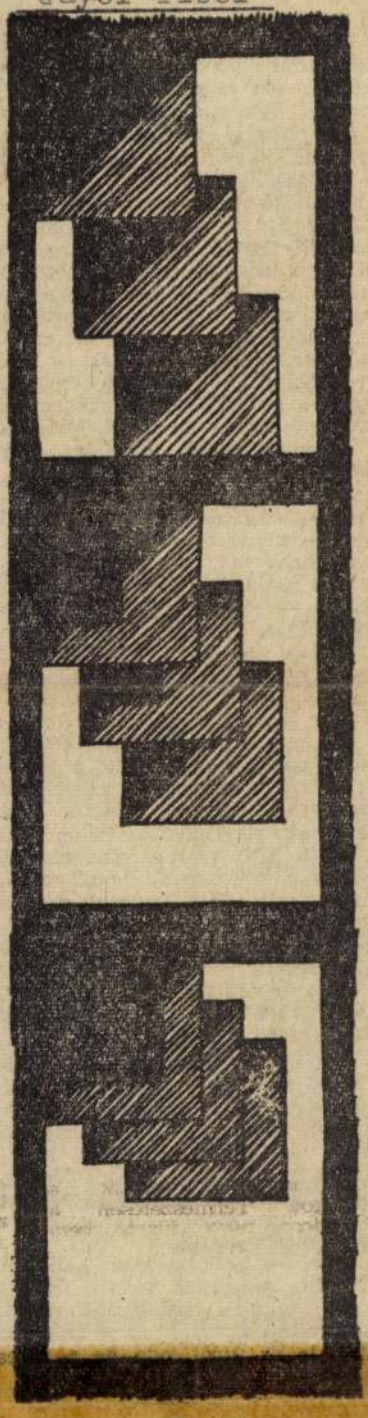

Gáyor Tibor: Vázlatok

Élet és Irodalom, Bp. 1975. okt. 18.
XIX. évf. 42. sz. 13. lap.

minden nehézkes szusszanásával újabb esőt sodort le a nyergen szétfeszülő, vastag combjaira. A ló, a rengőfarú kanca, lógó fejjel állt, s közben csüdig süppedt a gyérfüvű domb agyagos oldalába.

— Ejh, tudtam, hogy elkésünk — próbálta megfordítani hordónyi derekát, meg csikorgó, sisakos fejét, hogy felnézzen a patakon túli hatalmas mezőre —, ez az átkozott eső, na meg ezek... — köpött egyet az úton erőlködő nép felé, de a nyál megpördült a sisak szájnyílásán, végigcsordult a víztől csillogó mellvérten —, ezek...

A felázott úton teljesen felbomlott a had, az emberek hol előre, hol hátra igyekeztek jutni a marasztaló sárban, kinek hol akadt el a családja, a málhás szekereken nők, gyerekek, minden szekér átázott, csecsemősírás, az asszonyok nem bírtak az ökrökkel, lucsok, sár minden, a férfiak — törődtek is most a zsolddal —, a kereket igyekeztek kirángatni a gödörből, odábbzökkenteni, kardlappal csapkodták az ökröket, ordítoztak a sok gyerekszüléstől szétfolyt testű asszonyokkal, mindent elnyelt a kátyú, a végeterni nem akaró kora tavaszi eső.

Konrád lába szárával rugdosta a kancája oldalát — nehezére esett, szuszogott, hiába, dereka, hasa már annyira megvastagodott, hogy alig fért bele ebbe az irdatlan nagy páncélba — végre a ló nagy cuppogással megfordult, a gyenge, alig-zöld füvet gyúrta, dagasztotta a domboldalon, Konrád dülledt szemmel nézett, keserveset fújt, szakadt, spriccelt bajszáról a víz.

— Úgy, úgy. Elkéstünk. — Fent, a patakon túli mező, itt kell megütközni, itt lesz a csata, enyhén emelkedett a szemhatárig, s ott a meredek tetején az ellenség már felsorakozott hosszú, hosszú hadrendbe. Övék az előny, a lankás oldalon lezúdulhatnak, szinte látta már a mindent elsöprő lovasrohamot, a szárnyak bekanyarodó harapását a saját zilált, kavargó népébe. Iszonyat. Meg sem tudnak állni előttük. Hatalmas sereg, mozdulatlan, fegyelmezett. Erre, arra tekintett, nem látta sehol a szemben álló csatasor végét, a sűrű esőfüggönyön keresztül csak a fegyverek, a páncélok tompa fényét lehetett sejteni.

— Hé! Ide, a patak mentén! A középhad, az alabárdosok ide elém! Lovasok a balszárnyra!... Nem kelünk át a vizen, itt várjuk be őket!... Számszeríjászok oda jobbra! — Konrád ordítozott, lova közben megrázta a fejét, sörényéből fócsányi vizet csapva gazdája tarjagos arcába. Konrád prüszkölt, krákogott, hordómély hangját mégis elmosta az eső.

A sereg — hallotta, nem hallotta — oda se figyelt, zsoldosok voltak, úgyis tudták, mit kell tenniük, igyekeztek valahogy tábort verni, az ökröket szarvuknál fogva von-

gyen, kivörösö[illegible] cibáltak ki az eg[illegible] már lobogott, egy v[illegible] tövéhez gyömöszölték,

BÉRI GÉZA ELBE

deft, kidöntötték a mellette [illegible] odvas fát. Kavargó, fekete f[illegible] jobban pattogó szikrák, végül te az esőt.

Konrád nehézkesen lezökk[illegible] térdig süppedt a sárba, elenge[illegible] súlyos léptekkel odament a [illegible] kozott.

Később, hogy elállt az eső, [illegible] sütött, mindannyian a sara[illegible] főleg a gyalogzsoldosok. Com[illegible] radt rájuk a sár. Így még mer[illegible] nem rohamozni. A lovasok, valahogy összeverődtek a [illegible] lovaik patájából kaparták ki [illegible] alig megszáradt fűvel dörgöl[illegible] szügyét, hasát.

A tisztáson, bent a füzes m[illegible] mény volt a föld, ott rakt[illegible] tüzet, helyén volt minden, gu[illegible] gások, sülthússzag, legfeljebb ilyenkor nemigen kívánták miatt hallatszott krákogás, kö[illegible] nyú volt, meg gyenge. Hátré[illegible] detlenségben szanaszét a sze[illegible] szekér mellett tűzrakás, kond[illegible] sivalkodtak, a kocsik alján, a [illegible] mászkáltak négykézláb, az [illegible] tös ízű kását főztek, itt-ott s[illegible] akadt, az egyik asszony teli [illegible] a férjét, aki leoldozott pánc[illegible] részegen hortyogott, fejét a ke[illegible] zé támasztva, a másik asszo[illegible] rekeit püfölte, mert az ura n[illegible] tántorgott az egyik deszkástet[illegible] lett, a pálinkát már a földre sem bírt felmászni a duzzadt [illegible] tányosnéhoz.

Konrád a rozsda miatt kár[illegible] célja csikorgott, lábát, kar[illegible] megmozdítani.

— Az eső, az a dög eső.. [illegible] a váll, meg a könyék forgói[illegible] Hé, ide gyertek! — ordította.

Két kidöntött fenyőből — [illegible] messziről kellett hozni! —

tú lovast csak úgy lehetett [illegible] lni, akkor érezte először, vala[illegible] ül a lován, nagyon szétfeszül-

ból is alig maradt már, lassan az egészet föltüzelték, a zsoldosok éppen két örményt hurcoltak vissza, meg akartak szökni, mint már jó néhányan, mióta egyiküket alabárd-

Gráfor Tibor

Kötelék

Maurer Dóra: Nyitott kapu – nehéz indulás.
Művészet, 1976. február – 26. oldal.

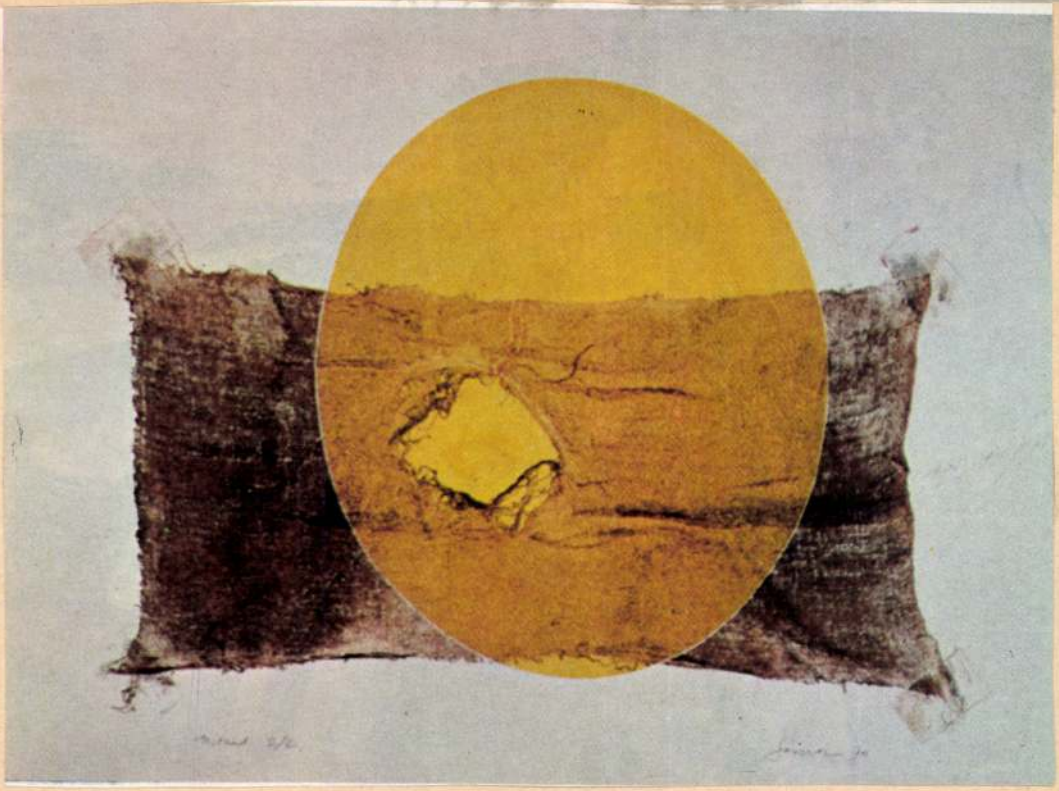

Gáyor Tibor

1972-ben rendertek meg Anglia
több városában a Fluxshoe cimű
kiállítást, ennek részt vett a művész.

Sinkovits Péter: A mai magyar avantgard...
Művészet, 1975. október - 41 oldal.

GÁYOR TIBOR

és

MAUER DÓRA

kiállítása

SZÉKESFEHÉRVÁR

István Király Múzeum

1976. május

~~meghívót~~ ~~katalógust~~ ld → MAUER DÓRA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1973 JÚN 16

ÉLET ÉS IRODALOM

Gáyor Tibor

—

1021

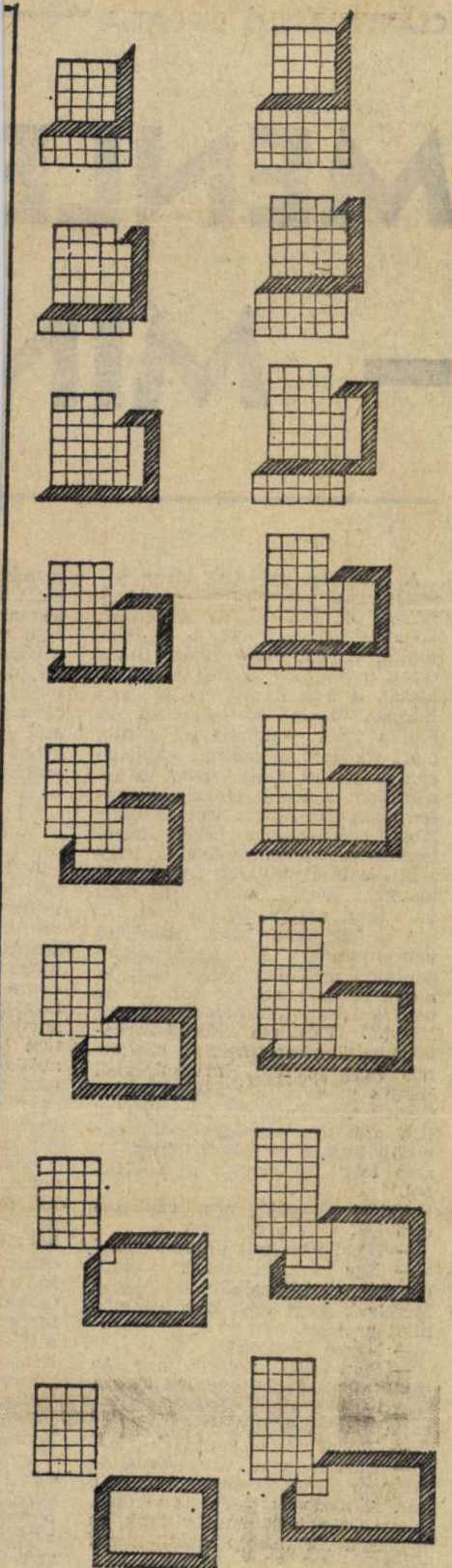

Gáyor Tibor: Tektonikus tanulmányok

CSÁNYI LÁSZLÓ RIPORTJA

MENLE
— MIN

A lakótelepi gyerekek olyan neveket viselnek, mintha egy elvarázsolt királyi család száműzött sarjai volnának. Stella, Alida, Hortenzia, Kinga, vagy éppen Diana cipeli reggelente a nehéz iskolatáskát, a fiúk között pedig van Nárcisz, Jácint, sőt Achilles is. Életük igazi kalandja a nevük, mert sorozatban gyártott napjaikban ez jelenti a titokzatost és ismeretlent, a többit elnyeli az egyformaság. Ha szünet van az iskolában, egész nap a házak körül ténferegnek, még szerencse, hogy a közeli iskolaudvarba ilyenkor is be lehet menni, s aki még nem únta meg, rúgja a labdát.

A szülők élete sem mondható változatosnak. A lépcsőházban pontosan megállapítható, hogy ki mit főz, már amikor főznek, de nem valami változatos a magyar konyha. Húsleves Maggi-kockából, bolti cérnametélttel, rántotthús vagy csirke, krumpliporból készült pürével. Forradalmi változásnak mondható, ha vasárnap az ifjú asszony összeügyeskedik egy töltött húst, s valóságos ünnep, ha nem felejt ki semmit a töltelékből.

Akinek kocsija van, vasárnap útra kel, viszi a gyereket is.

— No, Kolos, mit láttál tegnap?

— Egy krapék elénk vágott, majdnem beleszaladtunk. Persze, Mercivel, mert ezek úgy mennek, mint az állat.

— Merre jártatok?

— Egy várat néztünk meg. Az egyik oldalon erdő van, kis tisztás, meg büfé. A másik oldalon a hegy, rajta a várrom. Szép.

— De hol van ez a vár?

— Először volt egy város, de ott nem álltunk meg, aztán jött a vár. A tisztáson padok is vannak. Megettük a húst, amit vittünk, és néztük a várat. Szép. Aztán ittunk kólát.

Azért ez mégiscsak védettség. A lakásokban központi fűtés van, meghatározott időnként elviszik a szemetet és lesöprik a lépcsőházat. Már amikor lesöprik. Egyébként

mondta
csém
nekem
nem v
carászo
zel a
meset
el maga
kell. V
gyom.
ezért a

A

A Hi
tak. A
intézked
rek, az
szobájá
buzgaln
denre
megjegy
gondolj
tani fo
ablakon
nézi a
pálmán
tenni;
gondozz
Editk
nokra,
het mé
mögötte
högést
osztanal
rá, mer
többet
idegeser
a Brand
linben
nagyvil
csolata.
Editk
berende
ványad
dol, ho
venkile
ő pedig
a pillan
szik, h
Brande
Néha,
nak, fá
férfi ne
feleségé

Gáyor Tibor

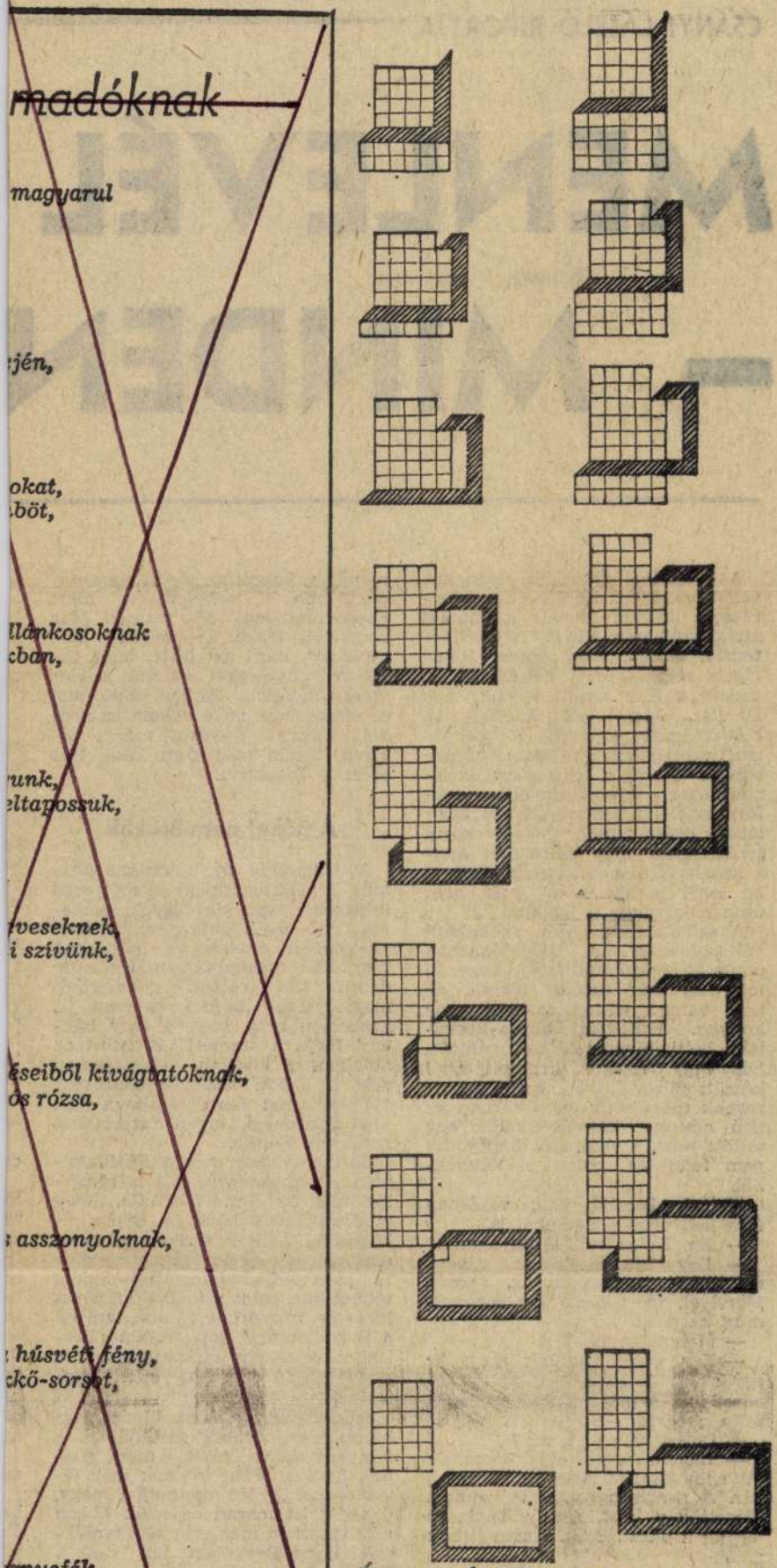

Élet és Irodalom, Bp.1979.

Gáyor Tibor: Tektonikus tanulmányok

juni.16. XXIII.évf. 24.sz.15.lap

CSÁNYI LÁSZLÓ RIPORTJA

MENLEVÉL — MINDEN

A lakótelepi gyerekek olyan neveket viselnek, mintha egy elvarázsolt királyi család száműzött sarjai volnának. Stella, Alida, Hortenzia, Kinga, vagy éppen Diana cipeli reggelente a nehéz iskolatáskát, a fiúk között pedig van Nárcisz, Jácint, sőt Achilles is. Életük igazi kalandja a nevük, mert sorozatban gyártott napjaikban ez jelenti a titokzatost és ismeretlent, a többit elnyeli az egyformaság. Ha szünet van az iskolában, egész nap a házak körül ténferegnek, még szerencse, hogy a közeli iskolaudvarba ilyenkor is be lehet menni, s aki még nem únta meg, rúgja a labdát.

A szülők élete sem mondható változatosnak. A lépcsőházban pontosan megállapítható, hogy ki mit főz, már amikor főznek, de nem valami változatos a magyar konyha. Húsleves Maggi-kockából, bolti cérnametélttel, rántotthús vagy csirke, krumpliporból készült pürével. Forradalmi változásnak mondható, ha vasárnap az ifjú asszony összeügyeskedik egy töltött húst, s valóságos ünnep, ha nem felejt ki semmit a töltelékből.

Akinek kocsija van, vasárnap útra kel, viszi a gyereket is.

— No, Kolos, mit láttál tegnap?

— Egy krapek elénk vágott, majdnem beleszaladtunk. Persze, Mercivel, mert ezek úgy mennek, mint az állat.

— Merre jártatok?

— Egy várat néztünk meg. Az egyik oldalon erdő van, kis tisztás, meg büfé. A másik oldalon a hegy, rajta a várrom. Szép.

— De hol van ez a vár?

— Először volt egy város, de ott nem álltunk meg, aztán jött a vár. A tisztáson padok is vannak. Megettük a húst, amit vittünk, és néztük a várat. Szép. Aztán ittunk kólát.

Azért ez mégiscsak védettség. A lakásokban központi fűtés van, meghatározott időnként elviszik a szemetet és lesöprik a lépcsőházat. Már amikor lesöprik. Egyébként mocskos.

mondta: hölgyeim, őrült szerencsém van a szerelemben, mert nekem minden nő tetszik. Már nem volt józan, s jókedvűen kacarászott, mert azt hitte, hogy ezzel a hülyeséggel valami szellemeset mondott. Akkor döntöttem el magamban, hogy nekem ez nem kell. Valami egészen másra vágyom. Talán még nem késő. Hát ezért a Bisecurin.

A nőket nem öröklik

A Hivatalba új bútorokat hoztak. A Főhivatalnok személyesen intézkedik, ezt ide tegyék, emberek, azt oda. Amikor a titkárnő szobájában rendezik a bútorokat, buzgalma meghatványozódik, mindenre van valami gondterhelt megjegyzése. „Editke, ez nem jó, gondoljon arra, hogy a fény bántani fogja a szemét!" Kitekint az ablakon, s hosszan, ellenségesen nézi a napot. Aztán a csenevész pálmán akad fenn, máshova kell tenni; Istenem, olyan szeretettel gondozza Editke.

Editke hálásan néz a Főhivatalnokra, negyvenéves, mit is remélhet még az élettől? Tudja, hogy mögötte összesúgnak, a kaján röhögést is hallja, amikor jutalmat osztanak, s megjegyzéseket tesznek rá, mert 200—300 forinttal mindig többet kap, mint a többiek. A pénzt idegesen begyűri tárcájába, melyen a Brandenburgi kapu látható; Berlinben vette, egy társasutazáson, a nagyvilággal ez az egyetlen kapcsolata.

Editke negyvenéves, ül újonnan berendezett hivatali szobájában, a ványadt pálma alatt, s arra gondol, hogy a Főhivatalnok már ötvenkilenc, jövőre nyugdíjba megy, ő pedig itt marad egyedül. Ebben a pillanatban már arra sem emlékszik, hogy Berlinben hol van a Brandenburgi kapu.

Néha, amikor kettesben vannak, fájdalom ül ki arcára, de a férfi nem igazodik ki térképén, a feleségére gondol, hogy mit is hazudjon majd neki, a gyerekeire

Gáyor Tibor, [ ]

PÉCSI KIÁLLÍTÁSOK: December 1-én nyílt meg az Ifjúsági Ház galériájában *Antti Salokanel* finn képzőművész kiállítása. – A Színház téri galériában *Gáyor Tibor* munkái láthatók december 10-től január 5-ig. – A Széchenyi téri kiállítóteremben *miskolci képzőművészek* alkotásait mutatják be december 14-től január 12-ig.

*

– Krónika

Jelenkor, Pécs, 1981. jan.

Borító 3.

XXIV/1.

Gajor Tibor

1976 áprilisában a művész kiállítást
rendezett a Galeria Sztuki Najnowej-ben
Wroclawban.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Gáyor Tibor

Gáyor Tibor és Maura Dórának kiállításuk volt 1976 májusában a nyíregyházi Szabó Kivály Múzeumban.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel....

Művészet, 1980. október - 2. lap.

Gajor Tibor

1975 októberében a művész
kiállítást rendezett Essenben
a Folkwang Museumban.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel....
Művészet, 1980. októner - 2. lap.

Gáyor Tibor

1974 augusztusában a művész részt vett az NSZK-beli Frechen-ben a 3. Internationale Graphic Biennale-n.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.
Művészet, 1980. október - 4. lap.

Gaiger Tibor

Maurer Dóra és Gaiger Ti-
bor kiállítást rendezett a
Graf Neue Galerie-ben,
1975 márciusában

Bereczky László: Évtizedes léptekkel.....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Gáspár Tibor
Kiállítás a Tisza Galériában

Magyar Nemzet 1985. V. 23.

Gaál Tibor

1974 márciusában a művész részt vett
Wroclaw-ban a Trienna Rysunku-n.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel....
Művészet, 1980. október - 2 .lap.

Gajor Tibor

In memoriam Kopernicus kiállitáson a
Müszaki Egyetem aulá jában szerepelt
a müvész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Müvészet, 1980. október - 2. lap.

Gráyor Tibor.

Tészek Klub kiáll.

L. Lemzet.

1987. IX. 10.

Gáyor Tibor

video-installáció vel

A kiállításon a videóinstallációk általában a totális ellenőrzöttség érzését akarták felébreszteni a látogatóban. *Gáyor Tibor–Megyik János Nagy megfigyelő-, lehallgató- és leleplezőkészülék* (1984) című videóinstallációja hosszas magyarázkodás után is nehezen értelmezhető. A rendszer a művészek szerint a manipulátor szerepét tölti be. A katalógus számára írt magyarázatukban kifejtik, hogy a néző ennek megfelelően háromféleképpen viszonyulhat a készülékhez: felveheti a manipulált szerepét, a belső megfigyelő szerepét vagy az ún. „többségi szerepet"

MŰVÉSZET 1985/1/44

./. 44. old.

(akik nem akarnak tudomást venni az egészről). Csak egyetlen rést hagytak a rendszerben: az előtérben álló mikrofonon keresztül informálni lehet a múzeum előtt állókat a manipuláció tényéről. A mechanizmus magyarázata igen tetszetős, ám e magyarázat nélkül a rendszer működése és célja érthetetlen marad a nézők többsége számára. *Valie Export Az élet praxisa vagy tetovált könnyek* (1983–84) című videóinstallációja is több részből áll: fáradt olajjal telt kád, dokumentációs képek (áramütött emberek teste, keze), ólomkéz és részletek Export *Emberasszonyok* című filmjéből, videón. „A melegség elvesztésével az élet kiégett sivataggá válik, a test a bánat labirintusává." Valie Export kulcsszavai: hidegség, élet, melegség, halál. Az egyik képernyőn egy orrszarvú sétáját láthatjuk, a másikon végtelenített szalag fut, ahol egy felfelé nyúlkáló kéz próbál megragadni egy drótkötelet. Abban a pillanatban áramütés éri, és a kéz elengedi a kötelet. A néző érzi, hogy a történésen nem lehet változtatni, másrészt mégiscsak arra vár,

6

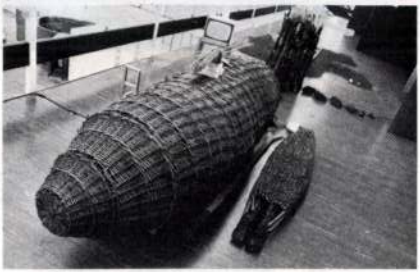

Gajor Tibor

1973.juniusában a Sechs Ungarische Konstruktivisten kiállitáson a Forum Kunst-ban,Rottweilban /NSZK/ részt vett a müvész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Müvészet,1980.október - 2.lap.

Gáyer Tibor

1973 októberében részt vett a művész az Ungarische Künstler '73 kiállításon a Kunstverein , Frechen-ben.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel. ....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

GÁYOR Tibor

Gállig Zoltán: Vélt és valóságos terek = Balkon, 1993./2. 21. ill

yert egy külön fogadásos versenyt
e kancája, Confidance ellen. Mind
alan nevü fia, Ernő atyja, 1828-ban a
lálhatók.

lkovich Judit/ nemes 1712-től

f Almásy Erzsébet/

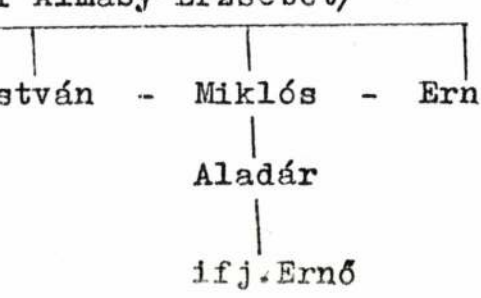

GALÁNTAI GYÖRGY

Életrajzi adatok:

1941-ben született Bikácson. 1967-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán. 1970-ben megalapította balatonboglári kápolnaműtermében az első magyar alternatív művészeti fórumot. A kápolnatárlatok 1973-ban szűntek meg. 1979-ben feleségével létrehozta az ARTPOOL-t, mely a kortárs hazai és nemzetközi avantgárd művészet dokumentációs központja.

Fontosabb egyéni kiállítások:

1969. Budapest, Fiatal Művészek Klubja
1971. Budapest, Madách Színház
1972. Békéscsaba, a Művelődési Ház Kisgaléria
1973. Budapest, Műegyetem E Klub
1975. Budapest, Ferencvárosi Pincetárlat
1976. Budaörs, Kisgaléria
Budapest, Bercsényi Klub
Budapest, Stúdió Galéria
1977. Budapest, Mini Galéria
1978. Budapest, Fészek Galéria
1980. Budapest, Francia Intézet

Fontosabb csoportos kiállítások:

1968–1976.
a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításai
1970–1973.
Balatonboglár, Kápolnatárlatok
1970. Budapest, a Műegyetem R Klubja – „R" kiállítás
1971. Budapest, Egyetemi Színpad
1972. Budapest, Eötvös Galéria – Utak
1974. Budapest, Fiatal Művészek Klubja – Nyári tárlat
Tihany – Szemiotika és kultúra
1975. Budapest, Fiatal Művészek Klubja – Nyári tárlat
Dunaújváros, Uitz terem – Vasszobrok
1976. Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum – Expozíció. Fotó/Művészet
Bradford – 5th British International Print Biennial
1978. S'Hertogenbosch, Modern Museum – Visual Poetry
1979. Budapest, Józsefvárosi Galéria – Fotogramok
Budapest, Fiatal Művészek Klubja – Textil textil nélkül
1980. Pécs, Pécsi Galéria – Rajz/Drawing'80
Salerno – Poesia e Realta
1981. Budapest, Mini Galéria – Art + Post
Boston, Art Institute – Current Myths
1982. Pécs, Pécsi Galéria – Rajz/Drawing'82
Budapest, Fészek Galéria – World Art Post
1983. Budapest, Budapest Galéria – Film/Művészet
Pécs, Pécsi Galéria – Táj/Landscape
1984. Budapest, Almássy téri Szabadidő Központ – Plánum fesztivál
Eisenstadt, Esterházy kastély – Grenzzeichen
Budapest, Belvárosi Ifjúsági Ház – Maria fesztivál
1986. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria – Eklektika '85

Kiállított művek:

!? 1973, papír, nyomat, 42,5x30 cm
Hommage to Vera Muhina 1–3. 1980, fotó, 39,8x30 cm

Hommage to Vera Muhina 1980

GÁYOR TIBOR

Kép-vers / vers-kép.
Bp. PIM, 1987

Életrajzi adatok:

Budapesten született 1929-ben. 1951-ben építészmérnöki diplomát kapott a budapesti Műegyetemen. Tervezett Bécsben és Budapesten. 1963 óta foglalkozik képzőművészettel Időszakosan együttműködött a párizsi Magyar Műhellyel, a ljubljanai Grupa Junijjal, a hollandiai Internationaler Arbeitskreis-szel, a bécsi-buchbergi Exakte Tendenzen-nel. Európában él.

Fontosabb egyéni kiállítások:

1964. Bécs, Nansenhaus
1975. Graz, Neue Galerie
Essen, Folkwang Museum
1976. Wroclaw, Galeria Sztuki Najnowszej
Székesfehérvár, István Király Múzeum
1977. Utrecht, Galeria Gamma
1980. Pécs, Pécsi Galéria
1983. Utrecht, Museum Hedendaagse Kunst
1986. Bécs, Museum moderner Kunst
Budapest, Ernst Múzeum

Fontosabb csoportos kiállítások:

1964. Bécs, Europahaus – Europaische Gegenwartskunst
1971. München – Kunstzone
1972 Köln, Du Mont Studio – Aktuelle Kunst in Osteuropa
Pécs, Janus Pannonius Múzeum – Modern grafika '72
Oxford, Museum of Modern Art – Fluxshoe
1973. Budapest, Műegyetem – In memoriam Kopernikusz
Balatonboglár, Kápolnatárlat – Szövegek/Texts
Rottweil, Forum Kunst – 6 ungarische Konstruktivisten
1974. Budapest, Fiatal Művészek Klubja – Kép/Vers
1975. Bonn, Stadtisches Museum – Neue Ungarische Konstruktivisten
1976. Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum – Expozíció. Fotó/Művészet
Székesfehérvár, Csók István Képtár – Sorozatművek/Serial Works
1977. Kassel, Galerie Lometsch – Neue Kunst aus Ungarn
Eindhoven, TH – Osteuropese Conceptuele Fotografie
1978. Bécs, Künstlerhaus – Exakte Tendenzen K 45
1979. London, ICA – Photography as Art, Art as Photography
1980. Pécs, Pécsi Galéria – Rajz/Drawing '80
Wilhelmshaven, Kunsthalle – Künstler aus Ungarn
Budapest, Csepel Galéria – Papírművek I.
1981. Pécs, Pécsi Galéria – Vonal/Line
Bécs, Sezession – Erweiterte Fotografie
1982. Bécs, Galerie Modern Art – Exakte Tendenzen
Pécs, Pécsi Galéria – Rajz/Drawing '82
1983. Budapest, a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítóháza – Helyzet
Buchberg, Schloss – Exakte Tendenzen, Raumprojekte
Budapest, Budapest Galéria – Film/Művészet
1984. Budapest, Belvárosi Ifjúsági Ház – Szövegek
1985. Budapest, Fészek Galéria – Tértervek/Raumprojekte
Budapest, Szépművészeti Múzeum – XX. századi grafikák magyar gyűjteményekben

Kiállított művek:

Fire – Ice 1–2. 1972–1973, fotó, 18x24 cm
2 db fémtál, 40x60x2 cm

Fire-Ice 1972–73

GÁYOR TIBOR

KOVÁCS PÉTER: Egy vidéki muzeum a kulturpolitika peremén

Mozgó Világ 1999/3, 43-49

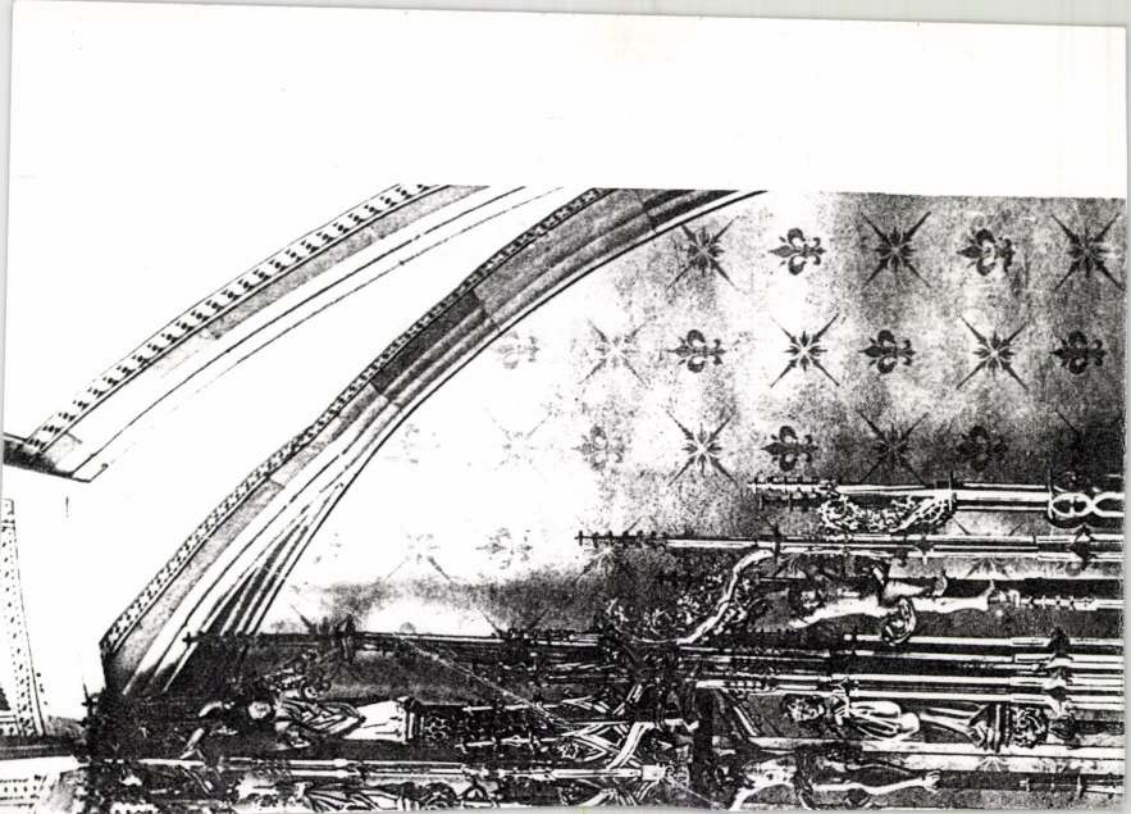

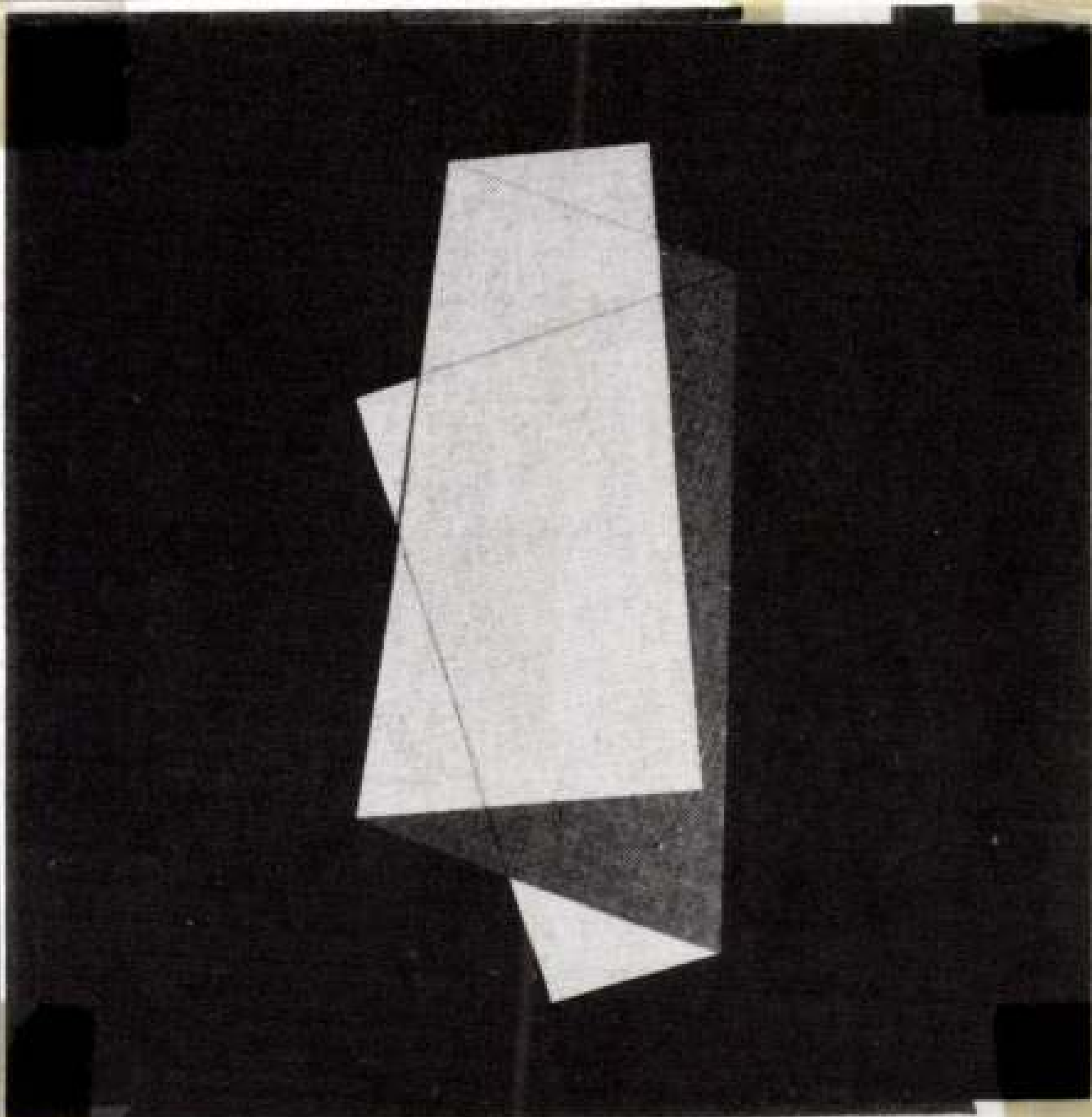

Mendelsohn elfeledése és újra fölfedezése — írások Mendelsohnról

Az expresszionizmus az építészetben csak közjáték maradt . . . Az építészek közül, akik a modern építészetet lényegesen befolyásolták, Erich Mendelsohnra hatott legtartósabban az expresszionizmus.[3]

Erich Mendelsohn (1887—1953) is a kezdeményezők közül való, bár bizonyos esztétizáló hajlandósága következtében az új építészet racionális fel-

7. Hadassah Egyetem klinikája, Jerusalem 1936—38
7. Policlinic of the Hadassah University, Jerusalem 1936—38

fogásáig csak utolsó el . . .[8]

Szakmai eredmé delsohn egész élet tikus félelem és — nagyja részéről is — teltség jellemezte. den mesterének, piustól Le Corbusie Rohe-ig) élete tele veszéllyel, mint ahc sebbség képviselő mindegyiküknek „ séges követők csop kongresszusokon gatták egymást, ér séget, hogy a keve Mendelsohn nem: néhány munkája, k

Gayor Tibor, építész, képzőművész 1.) Folytatás

Hajtott Kollázsok 1972-1986. Gayor Tibor kiállítása Ernst Múzeum, 1986.-december-1987. január.

2. Hajtástektonika 1975/85 | 210 x 330 cm. | | repr. |

2. Hajtástektonika 1975/85 (210×330 cm)

Magyar Építőművészet, 1987.2, 54-old.

27. Gáyor Tibor:

A SZEGÉNYEKET TÁMOGATÓ ALAPÍTVÁNY

meghívja Önt és családját
1990. december 5-én 14 órára
a Magyar Nemzeti Galéria III. emeletén rendezendő
kiállítására

A kiállítást megnyitja *MÉSZÖLY MIKLÓS*
(aki a 10 évvel ezelőtti kiállítást is megnyitotta)

A KIÁLLÍTÁS KÉPEIT
1990. december 8-án 11 órakor

AUKCIÓRA BOCSÁTJUK,
melynek bevétele a SZETA számlájára folyik be.

GÁYOR Tibor

35,37,40

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz 111
(Összeállította: Mezei Ottó)

GÁYOR Tibor

TIMÁR Árpád: Hegyi Lóránd: Utak az avantgárdból. Pécs : Jelenkor kiadó, 1990. /rec./=
Uj Müvészet, I. évf. 2.sz. 1990 61 - 62. p.

Grönwoldt 1957 — Grönwoldt, R
aus Florenz

Grönwoldt 1965 — Grönwoldt, R
Magazine, 10

Grönwoldt 1977 — Grönwoldt, R
the Seventee
Toronto, 197

Guilmard 1880 — Guilmard, D.

Habich 1929/1934 — Habich, G.,
5 vols., M

Hackenbroch 1979 — Hackenbroch,
1979

GAYOR TIBOR

A Nyilvánosság Klub felhívása

A demokrácia egyik legfontosabb garanciája a társadalmi nyilvánosság. Nélküle nem lehetséges folyamatosan ellenőrizni a hatalom gyakorlóit. De nélküle a közvélemény sem képes befolyással lenni a közhatalom gyakorlására. Hiszen a szabad sajtó a közvélemény éber szeme az a láthatatlan kötelék, amely a polgárokat a közügyekkel, a világgal összeköti. Ha a nyilvánosság nem képes betölteni e funkciót, veszélybe kerül a demokrácia.

A demokratikusan megválasztott új politikai hatalom kezdettől fogva idegenkedett tudomásul venni a nyilvánosság kontrollját. Mi sem beszédesebb annál, mint hogy a nemzeti kerekasztal-tárgyalások a nyilvánosság kérdéseiben teljes kudarccal végződtek. Ám az a tény is sokat elárul a hatalom jelenlegi birtokosainak a nyilvánossággal kapcsolatos felfogásáról, hogy az 1989-es „alkotmányozó" fórum jegyzőkönyvei mind a mai napig titkosak.

Most pedig a politikai vezetés hangadói elérkezettnek látták az időt, hogy támadásaikat a nyilvánossággal szemben immár programként fogalmazzák meg. Ez az egyik leglényegesebb üzenete a legnagyobb kormánypárt parlamenti frakcióvezetője fellépésének. Ez a támadás a nyilvánosság csatornáinak eldugulása révén egy ellenőrizhetetlen és kizárólagos hatalom kialakulásával fenyeget. Az ilyen törekvésekkel szemben pedig Alkotmányunk betűje szerint „mindenki jogosult és egyben köteles fellépni".

Ezért a Nyilvánosság Klub Országos Egyesület és az alulírottak a következő felhívással fordulnak mindazokhoz, akiknek fontos a közvélemény szabadsága és a csorbíthatatlan nyilvánosság:

1. Akadályozzuk meg azt a nyílt törekvést, amellyel a kormány ki akarja sajátítani és propagandaeszközzé kívánja lealacsonyítani a közszolgálati médiumokat, a Magyar Televíziót és a Magyar Rádiót.

2. Akadályozzuk meg az írott sajtónak a kormányzat által irányított privatizációját, a pénzintézetekre való nyomásgyakorlás módszereivel történő fokozatos bekebelezését.

3. Akadályozzuk meg, hogy a kormányzat a jogállamiság elemi elveit sértő politikai boszorkányüldö-

5. Akadályozzuk meg, hogy a közvéleményt büntessék meg közérdekű információk eltitkolásával, ha egyes lapok véleménye nem esik egybe a kormányéval.

Ma még nem késő megállítani azt a folyamatot, amely a nyilvánosságnak a kormányzat által kezdeményezett monopolizálásához és a demokrácia lebontásához vezethet.

Kibocsátották a Nyilvánosság Klub ügyvivői: **Babus Endre, Emőd Pál, Halmai Gábor, Hegyi Gyula, Kenedi János, Kocsis Györgyi, Lovas Zoltán, Ránki Júlia, Vicsek Ferenc,**

Almási Miklós, Antal László, Balás Katalin, Balla Margit, Barna Imre, Bauer Tamás, Beke László, Benda Kálmán, Beremányi Géza, Berényi Gábor, Bibó István, Bibó Istvánné, Bozóki András, Bozzai Rita, Bródy András, Bródy János, Csalog Zsolt, Csillag István, Dés László, Ehrlich Éva, Erdélyi Ágnes, Erős Ferenc, Esterházy Péter, Faludy György, Falusi Mariann, Farkas Zoltán, Fencsik Flóra, Ferge Zsuzsa, Fodor Géza, Forgács Éva, Gábor Miklós, Garas Dezső, Gávor Tibor, Gazdag Gyula, Gerő András, Greskovits Béla, György Péter, Halda Aliz, Hanák Péter, Hann Endre, Janáki István, Jeney Zoltán, Jovánovics György, Karátson Gábor, Kardos G. György, Kardos Júlia, Kemény István, Kéri László, Kertész Imre, Kézdy György, Kis János, Kisbán Mária, Kocsis Zoltán, Komoróczy Géza, Koncz Zsuzsa, Konrád György, Körner Éva, Kornis Mihály, Kovács András Bálint, Kovács András, Krasznai Zoltán, Kroó György, Lackó Miklós, Ladányi János, Laki Mihály, Lakner Judit, Lang Györgyi, Lányi András, Létay Vera, Lévai Júlia, Liska Tibor, Litván György, Losonczi Ágnes, Ludassy Mária, Makk Károly, Mándy Iván, Margittai Ági, Maurer Dóra, Megyesi Gusztáv, Mihancsik Zsófia, Molnár Gabriella, Molnár Gál Péter, Murányi Gábor, Nádas Péter, Nádasdy Ádám, Nagy András, Nagy Bálint, Nagy Tamás, Neményi Mária, P. Szűcs Julianna, Pauer Gyula, Perényi András, Pető Katalin, Petri György, Petschnig Mária Zita, Poszler György, R. Székely Júlianna, Rádai Eszter, Radnóti Sándor, Rados Ferenc, Rakovszky Zsuzsa, Rangos Katalin, Révész Gábor, Sárközy Erika, Sáry László, Simó Sándor, Soós Károly Attila, Sós Vilmos, Szalai Erzsébet, Szalai Pál, Székely Gábor, Szente László, Szentjóby Tamás, Szerb Antalné, Szilágyi Ákos, Szőllőssy András, Tamás Gáspár Miklós, Tar Sándor, Tímár Árpád, Ungváry Rudolf, Vajda Ágnes, Vajda Mihály, Vajna János, Várady Szabolcs, Varga László, Vásárhelyi Júlia, Vásárhelyi Mária

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága
tisztelettel meghívja Önt

DEIM PÁL
GAVRILOVITS SÁNDOR
VELEKEI JÓZSEF LAJOS

RAJZOK

című kiállítására

a SZENTENDREI KÉPTÁRBA
/Szentendre, Fő tér/

Megnyitja:

Kolozsváry Marianna
művészettörténész
/Magyar Nemzeti Galéria/

1994. május 1-jén, 10 órakor

*

A kiállítás megtekinthető:
1994. június 29-ig, hétfő kivételével 11-17 óráig.

Gáyor Tibor

ERNST MÚZEUM

VI., NAGYMEZŐ UTCA 8. TELEFON: 414-355

KORTÁRS KANADAI SZOBRÁSZAT

1987. január 11-ig

HAJTOTT KOLLÁZSOK
1972 - 1986

Gáyor Tibor kiállítása

1987. január 11-ig

GAYOR Tibor

SPORT SPORT

Szombaton este hat órakor villanyfénynél

A bajnok a vendég

Papp Istvánra emlékeznek — Mit mond Glázer Róbert és Illés Béla?

A Haladás-szurkolóknak most már kissé szokatlan a szombati mérkőzés, de mint megtudtuk, azért játszik a csapat ma, mert a Szaknévsor korábban ezt a találkozót közvetítette volna 11 órai kezdettel. Ez megváltozott, a Rába—FTC kerül a képernyőre, ugyanakkor az eredeti kiírás szerint erre a hétre, szerdára kupafordulót terveztek az MLSZ-ben. Ez elmaradt, de a módosított kezdési időponton nem változtatott a Haladás.

— Milyen előjelnek tekinti az új időpontot egy vérbeli Haladás-szurkoló, **Wágner Nóra**?

— Ha az időjárás nem változik, a mélyebb, csúszósabb talajon lehet keresnivalója a kedvenc csapatomnak.

— Az időpont az MTK ellen is szokatlan volt, de a vereség oka nem ebben keresendő.

— Nem játszott jól a csapat, de azt hiszem, jobbak voltunk, mint az MTK, igaz, a vége nem úgy alakult, ahogy gondoltuk — mondta **Glázer Róbert** vezető edző. — Feszült volt mindenki, tudtuk, ha nyerünk, feljebb kerülünk, ha nem, visszaesünk az utolsó helyre. Fájó vereség, hisz nagyon könnyen pontokat szerezhettünk volna idegenben.

— Az utóbbi hetekben többször szóvá tette, fejlődik a csapat.

— A Hungária körúti vereség ellenére bízom a további javulásban.

— Jónéhány találkozón az utolsó negyedben úszott el a mérkőzés.

— Az állóképességgel nincs gond, a figyelmetlenséget, fegyelmezetlenséget említeném.

— A bajnok ellen a mérkőzés végéig kitartó csapat kell.

— Magyarország legjobb játékosállományával rendelkező csapat a vendégünk. Egy nagyon jó Honvéddal próbáljuk felvenni a lépést. Felkészültünk a gyors, egyérintős játékuk megfékezésére, többek között ezt is gyakoroltuk a héten. Szeretnénk minél előbb kimászni a gödörből, ehhez összefogásra és pontokra van szükség. Neudl a legutóbbi mérkőzésen megsérült, ezért is cseréltem le, de úgy néz ki, most számíthatok rá. Elekes sem teljesen egészséges, játéka kérdéses, ha nem tudná vállalni, Tóth N. vagy Berbás kezd. Jagodics három sárga lapja miatt nem játszhat. A várható összeállítás: **Derdák — Neudl, Nagy M., Szekér, Sánta—Kenesei, Bognár, Tóth Gy.—Hidvégi, Elekes, Farkas.**

A kispestiek autóbusza tegnap az esti órákban érkezett Szombathelyre. A bajnok a Claudius szállóban éjszakázott.

— Amíg a fővárosban mindig bátortalan a Haladás, idehaza ez soha nem volt rá jellemző — mondotta **Illés Béla,** aki éppen itt lett ismert játékos. Nehéz dolgunk lesz, de nyerni szeretnénk a Rohonci úton.

A Haladás fiatalon elhunyt labdarúgójára emlékezve az idén is megrendezik a Papp István emléktornát. Ma délelőtt tíz órakor a zöld-fehérek edzőpályáján Haladás—Körmend, a városligetin Sopron—Rába mérkőzést rendeznek. A harmadik helyért 14.00 órakor játszanak, a döntő a Haladás—Honvéd előmeccse lesz 15.45-kor a Rohonci úton (rossz idő esetén a Perint másik oldalán). A Haladás labdarúgói tegnap megkoszorúzták Papp István sírját.

A hétvégi NB III-as fordulóban a vasi csapatok közül ,a legnehezebb dolga feltehetőleg a püspökmolnáriaknak lesz, otthonukban fogadják az éllovas Lenti gárdáját. A többi vasi együttes párosítása: Szentgothárd—Sopron, B. MÁV-DAC—Linde SE Petőháza—Körmend. Íme, mérkőzés előtti esélylatolgatások:

Iszak Sándor (Püspökmolnári): — Ismét egy a MÁV-DAC feljövőben van, így ebben a helyzetben a döntetlennek már örülnék. Szili egész héten beteg volt, Mesterházy kezd majd helyette a középpályán.

Horváth Ferenc (Szentgotthárd): — Úgy érzem a mezőnyben nyújtott játék Győrött a vereség ellenére már megfelelő volt. Ha a gólhelyzeteinket vasárnap a Távközlés ellen gólokra tudjuk

Szlovének és osztrákok után csehek

Minden kosárcsapatunk vidéken szerepel a hétvégén

Az osztrákok — St. Pölten, Möllersdorf — elleni kettős hazai győzelemért, no meg a Vitoria-beli helytállásért a KEK-ben, a Körmend KC kosárlabda csapatát választottuk a 41. hét legjobbjának.

A Szuper Ligában most cseh túrára indulnak a körmendiek. Az ellenfél szombaton délután a Brno, vasárnap délelőtt a Sparta Praha együttese. E két csapat szerdán éppen egymás ellen játszott. A Prága otthonában egyetlen ponttal, 84:83-ra tudott csak győzni a Brno ellen. Ennek ellenére a Sparta tűnik egyértelműen erősebbnek, a Szuper Ligában négy győzelemmel és négy vereséggel áll, csapatuk két amerikaival és válogatottakkal „tűzdelt". A Brno fiatal erőkből álló együttes, egyelőre negatív a mérlege, hat mérkőzésből kettőt nyert meg. A Körmend szereplését csak a Szlovéniában elszenvedett két vereség fakítja.

Csütörtökön este Szombathelyen, a Falco elleni edzőmeccs volt az e heti felkészülés egyik állomása:

— A Szuper Liga eredményekre nem lehet alapozni — mondta **Fodor Péter**. — Több helyen párhuzamosan a saját bajnokságukat is játsszák, a Szuper Ligában nem mindig állnak ki komplett csapattal. Mi próbáljuk tartani a ritmust, semmiképpen nem akarunk pihenni, vagy visszavenni ebből. Persze szeretnénk a „szünetig", a válogatott felkészülésének kezdetéig hátralévő három meccsünkön minél jobban szerepelni. Halmot annyira elkapta a vírus, hogy nyirokmirigy-gyulladással itthon is kell maradnia. Czigler csütörtökön edzett először rendesen. Legalább alkalmuk nyílik azoknak is — például Zogovicsnak — a szereplésre, akik eddig kevesebb lehetőséget kaptak. Nem tartjuk magunkat esélytelennek egyik helyen sem. Ha a külföldiek nélkül sikerült megállni helyünket a kupában, akkor...

A Falco a sereghajtónál

Nem csak a Körmend, a Falco és a Sabaria is idegenben próbál szerencsét. Talán az Albacomp mögött a tabella második helyén álló fakombinátosoknak lesz a legkönnyebb dolguk, hiszen a sereghajtó, győzelem nélkül álló MAFC-nál vendégeskednek szombaton.

— A MAFC-ra ugyanúgy figyelünk, ugyanolyan erősnek tekintjük, mintha mondjuk az denki hajlamosabb a lazításra. De gondoljunk csak a tavalyi PVSK elleni veréségre... Kálmán a héten bokasérüléssel bajlódott, de most már rendben van.

Sabaria: újabb bravúr?!

Amennyire hozzászokhattunk már ahhoz, hogy a Körmend, illetve a Falco csoportja élmezőnyében foglal helyet, annyira kellemes meglepetés a got, ez volt rájuk inkább a jellemző. De most náluk is az virít a tabellán, hogy mindössze egyetlen vereséget szenvedett a csapat a hét forduló során. S bár ezzel még mindig csak az ötödik helyen tanyáznak, az előttük állóktól — Tungsram, Szarvas — begyűjtött skalpok azt jelzik, ha minden az eddigiekhez hasonlóan folytatódik, akár még ennél is előbbre végezhetnek a végelszámolásnál.

De térjünk vissza egy kicsit a szerdai, Szarvas elleni győzelemre. Pontosabban bravúrra, hiszen a szegedi idegenbeli győzelem után egy klasszissal jobb csapatot sikerült kétvállra fektetni. Köszönhetően a fegyelmezett csapatjátéknak, Veres és Bokor kiemelkedő teljesítményének. De a többiek is mind-mind hozzáadtak a sikerhez: Szokolan Parascsenko kipontozásában vette ki a részét, Vaszilihina a második félidőben szerzett nagy érdemeket. Galavics és Viszket és Joó is átlagon felül játszott.

A szegedi, és a Szarvas elleni győzelem után vasárnap egy még nehezebb erőpróba vár a Sabariára. Szintén egy „élbolyos", a BEAC otthonában lépnek pályára:

— A szolid ünneplés után már a BEAC-ra koncentráltunk — mondta **Kollerics Barnabás.** — A három eredményes kisemberüket kellene semlegesítenünk. Bár a hangulat nagyon jó, az újabb értékes győzelem feldobta a lányokat, nagyon ne-

Vas Népe
Ma: 1993. október 16.
Szombat

A Nap kel 6 óra 14 perckor, nyugszik 17 óra 5 perckor.
A Hold kel 7 óra 28 perckor, nyugszik 17 óra 24 perckor.
Névnap: Gál
Holnap: 1993. október 17., Vasárnap
A Nap kel 6 óra 15 perckor, nyugszik 17 óra 3 perckor.
A Hold kel 8 óra 47 perckor, nyugszik 18 óra 8 perckor.
Névnap: Hedvig

Időjárásjelentés Nyugat-Magyarországról

Hőmérséklet (C fok) 1993. október 15.	6 órakor	14 órakor
Szombathely	11	21
Szentgotthárd	14	22
Pápa	15	21

Pénteken változóan felhős volt az ég, jelentéktelen mennyiségű eső előfordult. Továbbra is az átlagosnál melegebb idő volt Nyugat-Magyarországon. A szél jelentősen mérséklődött.

Várható időjárás ma estig:

Változóan felhős, de száraz, az évszakos átlagnál melegebb idő lesz. A délnyugati szél egyre élénkebb, később időnként erős lesz. A hőmérséklet a reggeli 8, 11 fokról délutánra 19, 21 fok közé emelkedik.

Török Dénes

Gáyor—Mauer-kiállítás a Képtárban

Még emlékszem a Műcsarnok 1987-es kiállítására, amikor a hazai művészeti sajtó elragadtatással ünnepelte Max Bill festőművész alkotásait. Színekben pompázó négyzetei (festményei) leginkább az egyhangú lakótelepi házak falára kívánkoztak. A viszontlátás lakótelepi paneljeink falán azonban elmaradt, Max Billnek sem kellett budapesti tárlatával a hazai piktúrát megtermékenyítenie. Ami érthető, mert számos hazai alkotó legalább annyira izgalmas festészetet művelt már a Max Bill kiállítást megelőzően is.

Ennek a vonulatnak két kiemelkedő alkotója, *Mauer Dóra* és *Gáyor Tibor* mutatkozik be november 7-éig Szombathelyen a Képtárban. Mauer Dóra a logika, a szín—vonal absztrakció nagymestere. A színek erejét hívja segítségül egyéni vonalvilágának térbe transzponálásához, míg Gáyor Tibor fekete-fehér ellentétpárra építi festői világát. Az alkotó úgy véli, képei szisztematikus gondolkodás alapján készült képstruktúrák.

- sok - Fotó: Horváth Csaba

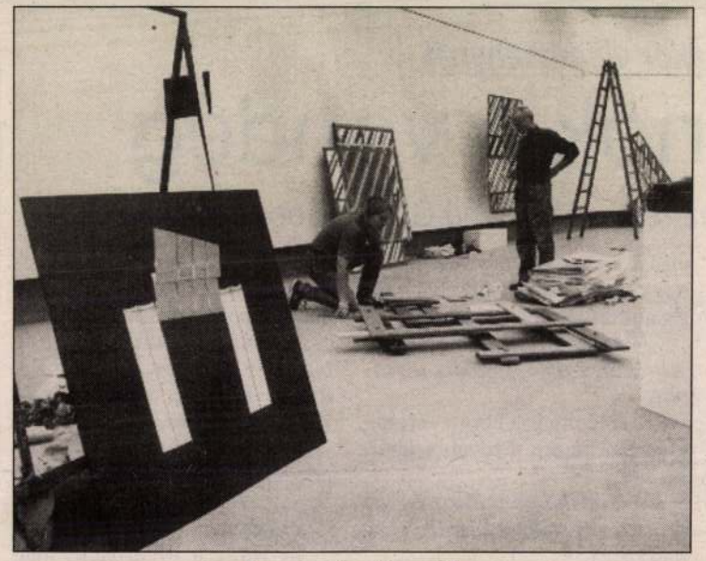

A rendezés pillanatai

Hírek

Faragó Csaba önkormányzati képviselő fogadóórát tart hétfőn 14-től 15 óráig Kőszegen, a polgármesteri hivatal képviselői irodájában.

— **Filmklub Vasváron.** Ma este hét órától Fábri Zoltán Édes Anna című filmjét vetítik a vasvári Művelődési Ház filmklubjában.

— **Herman Kupa Kőszegen.** A MÁV Nevelőintézetben működő általános iskola szervezi a mai napon azt a kispályás körmérkőzést, amely Herman Kupa névre hallgat, és amelyen huszonöt, a Dunántúl legkülönbözőbb pontjairól érkező általános iskolás csapat vesz részt.

— **Cigányzenekarok és nótaénekesek találkozója.** Dankó Pista emlékműsor és zenei verseny lesz holnap este hat órától az Oladi Művelődési Központban.

— **Középkori és barokk kerámia** Vas megyében címmel nyílik időszaki kállítás kedden délután három órakor a szombathelyi Savaria Múzeumban.

— **Felsőőrön ünnepelnek.** A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület 25 éves jubileumi műsora ma délután négy órakor kezdődik a felsőőri református egyház dísztermében. Ekkor nyitják meg a negyedszázados tevékenységet bemutató kiállítást is.

— **Körmendi színházbérlet.** Hétfőn délelőtt fél tizenegykor kezdődik a körmendi színházteremben a zenés irodalmi bérlet első előadása Lázadó szentek címmel.

— **Hegyfalun** a művelődési házban elmarad a ma esti ifjúsági stúdiórendezvény.

— **Szíriáról a TIT-ben.** Kedden 17 órakor kezdődik

Fiat-szalon és szerviz

A nagy autómárkák közül tegnap a Fiat nyitotta meg szombathelyi képviseletét. A Tszker Rt. és az olasz gyár autószalonnal, autósbolttal és márkaszervizzel várja az ügyfeleket. Nemcsak személykocsikat, hanem haszonjárműveket is kínálnak kedvezményes fel-

Ma még autóhullám

Az osztrák rádió már a hét közepétől figyelmezteti az utazókat, hogy a hét végén kezdődik a németországi őszi szabadságolás, s ezért tumultus várható az osztrák-magyar határszakaszon is.

Tegnap kora délután a rábafüzesi határátkelő vámosaitól megtudtuk, hogy csak a megszokott forgalom érzékelhető. Ha többen indulnak hazánkon keresztül szabadságukra, akkor azok szombaton délután, vasárnap érnek Vas megyébe.

Viszont még tart az öreg autók behozatala, de ennek meghosszabbított határideje is lejár ma éjfélkor. A bejelentéskori 300-as csúcshoz képest egyébként most már csak „félárbocon" megy a dolog: naponta 100-150 autót hoznak be.

hes-

Katolikus ifjúsági találkozó

„Ti vagytok a Föld sója... Ti vagytok a világ világossága" — keznek vendégek. Helyszín a Szalézi templom (Táncsics Mi-

TV 2 Regionális Magazin

A TV 2 Nyugat-magyarországi Stúdiójának műsora vasárnap este hat órakor kezdődik. A tartalomból: Borkai, a testnevelő tanár — Lányok krosszmotoron — Agyvérzéssel született sportoló — Túlélési verseny. Vendég a stúdióban Horváth Ákos, a „spártai hős".

Magyar Államkötvény

Államkötvények árfolyamai a Magyar Nemzeti Banknál

Kötvény	Nettó vételi ár %	Nettó eladási ár %	Felh. kamat 93. okt. 15.
1994/A	98.00	98.60	16.68
1994/B	97.23	97.83	14.43
1995/A	93.54	94.14	0.42

Gazsó Rozália

Grafikusművén

munkája a II. Ornágos Rajzbiennálén
(Salgótarján)

Dél-Magyarország
1984 nov. 2.

GAZSÓ ROZÁLIA

Mit tudhat meg az olvasó egy sematikus életrajzból? Szinte semmit. Ezt megkerülve tehát, olyan tényekről nyilatkoznék, ami a Tungsram dolgozóit a kiállításhoz, munkáimhoz kapcsolhatja, érdekelheti.

Gyulán születtem 1934-ben, de szülővárosom ma sem ismerem. A Képzőművészeti Főiskolát a sokszorosító grafika szakán 1961-ben végeztem el, ahol mesterek sora tanított. A megejtő protokollnévsor helyett azokat említeném, akiktől sokat kaptam és szívembe zártam. Bencze László hitet tudott adni munkálkodásomhoz, Ék Sándor emberi tapasztalatot, történelmi bölcsességet, Hincz Gyula pótolhatatlan rezonanciát, odafordulást adott tanítványai munkáihoz. Azóta jobb és küzdelmesebb évek váltakoztak, mint mindenkinél. Az országos kiállításokon kívül csoportos vagy egyéni kiállító voltam üzemekben. Sok gyárban készítettem vázlatot munkáimhoz, így egyre jobban olyan világ lett a ragaszkodásom tárgya, amely a képzőművészeti divathullámok sodrából eltűnt. Törekvéseim realisták,

a körülmények présében munkálkodó ember érzelmi és gondolati tükre érdekel, ezt közérthetően szeretném láttatni, mivel a művészetnek minden befogadóra szüksége van.

Annak ellenére, hogy számos üzemi kiállításon vettem részt 1969 óta, viszonozási gesztusok a vállalatoktól elmaradtak. Először a Tungsram Pártbizottságának és közművelői gárdájának köszönhetem, hogy ezen változtatott. Három éve szereztek a vállalattól támogatást munkámhoz. Olyan időszakban tették ezt, amikor a gazdasági feltételek rosszabbodtak, a művészet iránti érdeklődés elsorvadt, amikor minden munkában, hivatásban megnőtt a működés kockázati feltétele. Két évig Mészáros Géza festőművésszel közösen, most Sor Júlia ötvösművésszel megosztva kapom a Tungsram ösztöndíját. Cserébe ajándékozási célokra átadtam a vállalatnak munkáimból, a testvérüzemekben a vállalati kiállítás ezekből is bemutatott Moszkvában és Leningrádban. Ha alkalom volt rá, a gyár közművelői feladataiba is bevont. Számomra azonban az a bíztatás, szeretet és figyelem jelentett sokat, amit a vállalat közösségétől kaptam.

Bizakodom, hogy munkáimat érdeklődéssel fogadják, és hogy azok többet mondanak a nézőnek, mint egy néhány mondatos életrajz.

Kiállításokon való részvételek: 1961 és 1962 Vásárhelyi Őszi Tárlatok; 1962 IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás; 1963 Fiatal Művészek Stúdiója; 1963 Miskolci Grafikai Biennálé; 1964 Vásárhelyi Retrospektív Kiállítás /M.N.G./; 1965 Fiatal Képzőművészek Stúdiója; 1967 Vietnámi Pályázat Kiállítása; 1968 Fiatal Művészek Stúdiója Retrospektív Kiállítása /Műcsarnok/; 1969 Csepel Vasmű; 1970 Radnóti Művelődési Ház; 1970 Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás /Műcsarnok/; 1970 Egyedi Grafikák, Bécs; 1970 Csepel Galéria; 1971 Budafoki Hazafias Népfront Klub; 1971 Új Művek /Műcsarnok/; 1972 „A Dolgozó Ember" – SZOT kiállítás a Galériában; 1975 XXX. Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás; 1975 Magyar Hajó- és Darugyár – Újpest; 1978 Csepel Galéria; 1979 Rátkai Márton Klub; 1980 „Művészek az üzemekben" – M.N.G.; 1982 „Művészek a társadalomért" – Szövetségi Kiállítás – Csepel; 1983 „Humor és Szatíra a háború ellen" – Prága; 1984 Országos Rajzbiennálé – Salgótarján; 1984 Belügyminisztérium Klubja – Arany János u.; 1984 Tungsram Művelődési Ház – Pályázati anyag; 1985 Építőipari Szálló – Pocher út; 1986 Kaësz Gyula Szakközépiskola; 1986 „40 Alkotó Év„ – Műcsarnok – Moszkva

Gazsó Rozália

1987 szeptember

TUNGSRAM KLUB
GALÉRIA

A Szabadfoglalkozású Képző- és
Iparművészek Pártalapszervezete,
a Magyar Népköztársaság
Művészeti Alapja
Vigadó Galéria és az
MSZMP Tungsram Rt. Bizottsága
szeretettel meghívja Önt

Gazsó Rozália

festő- és grafikusművész,

Sor Júlia

ötvösművész

– Tungsram ösztöndíjasok –

közös kiállítására.

A kiállítás megnyitása:
1987. szeptember 14. 15^{00} órakor.
Tungsram Rt. Irodaházi ebédlője,
Budapest IV., Váci út 77.
A kiállítást megnyitja:

Gábor András

a Tungsram Rt. vezérigazgatója.
A kiállítás nyitva:
1987. szeptember 14–
szeptember 24-ig,
naponta 10–17 óra között.

SOR JÚLIA

A kiállításon a Tungsram dolgozóinak szeretném bemutatni eddigi tevékenységem fő állomásait, az ötvösségben rejlő sokféle lehetőséget. A különböző anyagok és technikák használata más–más funkciót képviselő tárgyon jelenik meg. Ez az ékszertől akár egy épület belső terének plasztikai megoldásáig terjedhet.

Jó érzés, ha látom, hogy a tárgyaimmal együtt tudnak élni az emberek, – véleményükre, tanácsukra mindíg, így most is igényt tartok.

Nem akarom adataimmal fárasztani a kiállítás látogatóit, de ez is hozzámtartozik.

1947-ben születtem Budapesten. Tíz éves koromtól készülök erre a pályára, mivel Édesapám is ezt csinálta, Ő volt a példaképem.

A Képző- és Iparművészeti Gimnázium ötvös szaka után 1971-ben az Iparművészeti Főiskolán kaptam diplomát, majd a MLEE Esztétika szakosítót végeztem el.

Szakmai fejlődésemet elősegítette, hogy elképzeléseimet Salgótarjánban és Budafokon a Zománcgyárban, valamint Bécsben a Schauer–gyárban megvalósíthattam, – hat alkalommal résztvettem a Kecskeméten működő Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep munkájában, legutoljára pedig a Szocsiban megrendezett I. Nemzetközi Zománcművészeti Szimpoziumon. Ötven hazai szakmai bemutatón szerepeltem, ezek közül kiemelem:

Országos Ötvös- és Fémműves Quadriennálé – Miskolc, Országos Zománcművészeti Biennálé – Salgótarján, „A gyermek világa" – Műcsarnok, „A kéz intelligenciája" – Műcsarnok, „Művészek az üzemekben" – Nemzeti Galéria, Országos Iparművészeti Kiállítás – Műcsarnok, „A zománc" – Vigadó Galéria.

Résztvettem külföldi kiállításokon is, többek közt a Nemzetközi Zománcművészeti Biennálén Limogesban, a Nemzetközi Ékszerkiállításon München-ben, a Magyar Napokon Hamburgban, a Szovjet–Magyar Zománcművészeti Kiállításon Moszkvában, az Őszi Nemzetközi Kiállításon Torontóban.

Munkáimból vásárolt a Művelődési és a Honvédelmi Minisztérium, több található közgyűjteményben.

1984–85-ben SZOT ösztöndíjas voltam, 1986-tól vagyok a Tungsram ösztöndíjasa.

Külföldi tanulmányútjaim közé sorolom azt is, hogy ezen a nyáron az Izzó dolgozóival voltam Barátságúton a Szovjetunióban. Ez szakmai feltöltődést is jelentett számomra, továbbá azt, hogy jobban megismerhettem a gyár dolgozóit.

Jelentősebb beruházási munkáim: „Meseszekrény" – Játékház, Kecskemét, Házasságkötő terem burkolata, világítása – Kazincbarcika, „Mesefal" Kastélyszálló – Vasszécsény.

1987-ben a „Budapest" pályázat díját nyertem el.

Remélem a kiállítás után – munkáimon keresztül – engem is jobban megismernek.

Sor Júlia
ötvösművész

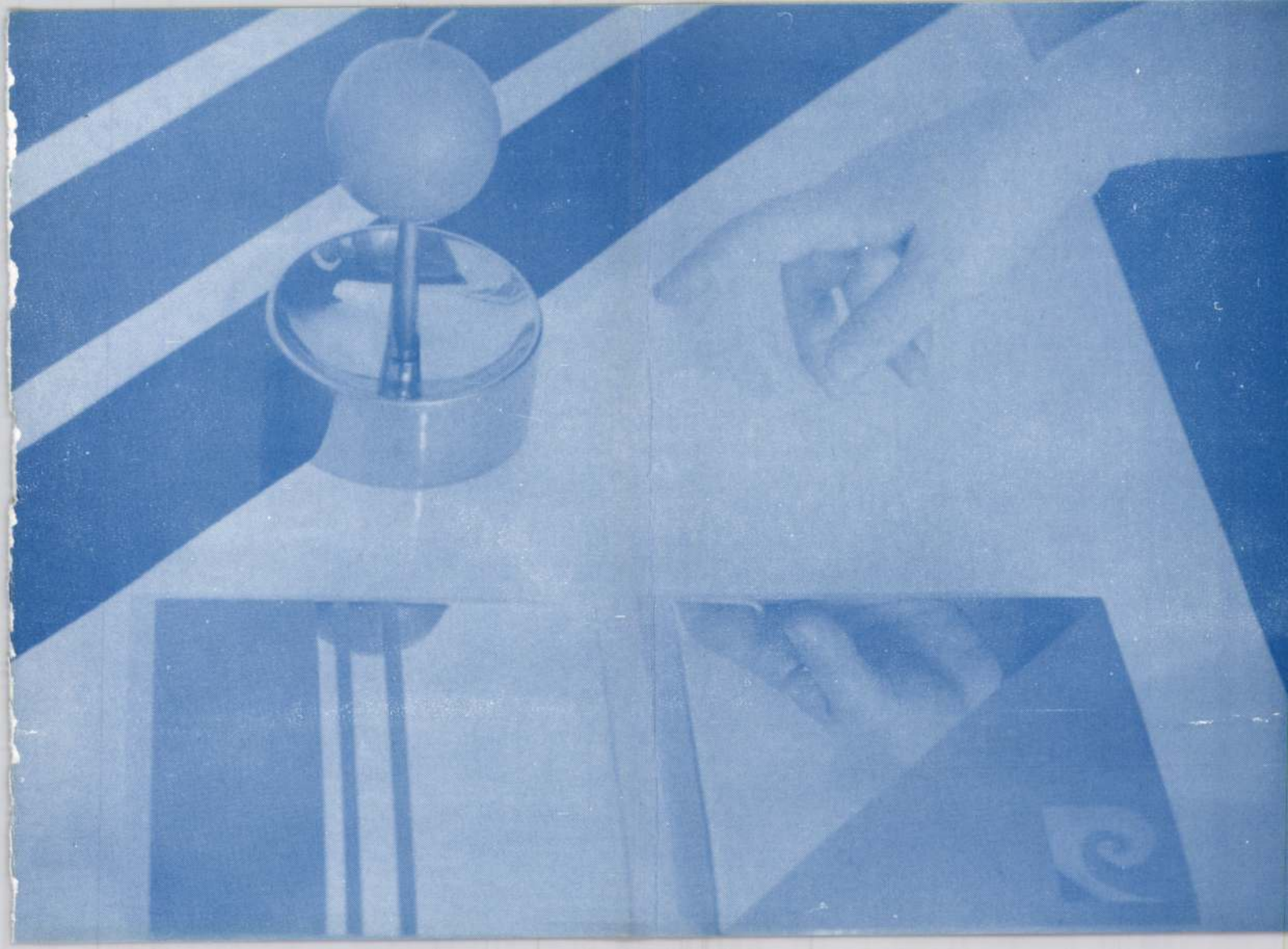

Áldozat - engesztelés : : kortárs képzőművészeti kiállítás

Gáyor Tibor: Recursiones I.

(akril, vászon, kollázs, pozdorjalemez, 100x100 cm)
Fotó: Szelényi Károly

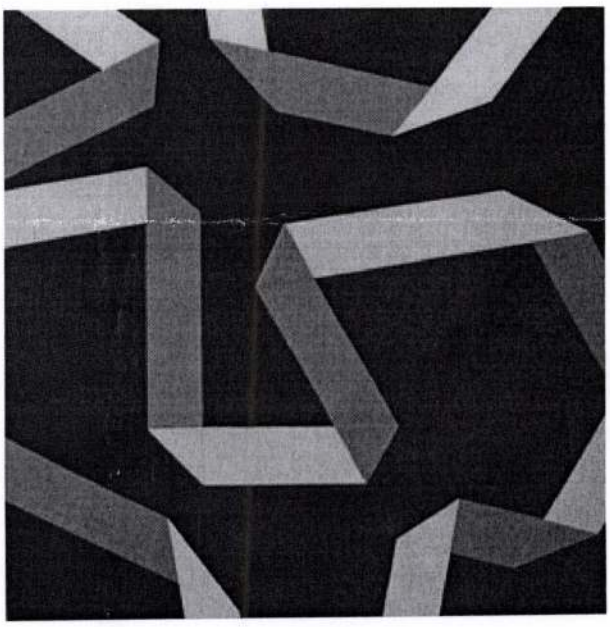

Az 1×1 méteres fatáblán sötétszürke alap "felett" alapozott /tehát fehér/, illetve alapozatlan /a vászon saját színe/ felét is felénk táró "sáv/ok/" halad/nak/ át. A hajtások révén olykor egyik /fehér/, egy újabb geometrikus hajtás után, pedig a másik /vászon/ felét mutatva. A kettő fedésénél, kiemelkedve az alapból, az áthajlás által az elrejtőzött egyik /fehér/ felület a hajtás után a másik /vászon/ oldalával fog megmutatkozni.

A sötétszürke négyzeten utat kereső fehér illetve vászon sáv/ok/ meg-megtörve, és egyensúlyba rendezve egyfajta szabálytalan kristályszerkezetet alkot/nak/ a homogén alapon.

Elrejtettség és megmutatkozás. A táblakép síkjának megkérdőjelezése ez, hisz a vászon mindkét oldala egyenlő szerepet kap a kép kompozíciójának alakításában. Az elrejtettség és a megmutatkozás által.

A hajtások teret és időt adnak, egyszerre érzékeltetve a mindenek "alatti" űr

határtalan mélységét. A sávok a kép szélén túl sem érnek véget, továbbfutnak, és felidézik az absztrakt expresszionizmus all over jellegét is. A "minta" továbbfolytatható és lényegét tekintve továbbfolytatandó. Formába rendeződik -mint Pollock formátlannak hitt csurgatott vásznai,- elszakad, de összefonódik ismét.

A korábbi szigorúan meghatározott hajtogatott struktúrájú képeket most a sávok játéka váltja fel. Játék, az általuk keltett térrel és a szerkezetükből adódó zeneiséggel. Összekapcsolódásuk antropomorf képzetet is adhat. Akár Matisse Tánc-a. A lebegő szalag-konstrukció most önfeledt és dinamizmussal teli. A hajtásoknál kialakult rétegezettség felerősödik, és jelentőséget kap a megvilágítás hatására.

Újabb rétegeket tár fel. Újabb síkokat és teret alkot. Geometrikus kézjegy ez; filozofikus tartalmakat hordozó, és a táblakép határait feszegető alapelemeivel. A vászon mindkét oldalának felhasználása kitágítja a klasszikus táblakép fogalmát. Ami Gáyor Tibort foglalkoztatja az átjárás a sík és a tér a két- és három dimenzió között. A sáv által alkotott struktúra önfeledt és játékos, optikai játék is ez. A térben felemelkedő fehér sávok és ezek "alatt" lebegő vászoncsíkok ritmusa.

Gáyor Tibor korai, Pollockhoz és Hartunghoz hasonló tasiszta tusrajzait már korán felváltotta az általa inkább "konkrét" művészetnek hívott, analitikus konstruktív képalkotó folyamat. Így jönnek létre az első "hajtásos" képek - még papírból, és ezzel együtt egy leredukált eszköztár. Kialakul egy szisztematikus és tárgyilagos alkotásmód, mely a geometriára, mintegy nyelvként használatos struktúrára alapozódik.

Jelenlegi munkáiban ismét egy szabadabb, a néző számára több asszociációs mezőt engedő, játékos és zenei formákat teremt. A formák, az általa elindított lépéstől kezdve önmagukat generálják, csak a kompozíciós és a képen belüli egyensúlyi helyzetnek engedelmeskedve.

A sávok a kép határain túl kezdődnek el, itt csak áthaladnak. A finom hajtások révén betekintést nyerhetünk belső struktúrájukba, létükbe. A mozgás - a folytonos továbbhaladás - okán a tér kitágul, és anyagtalanná válik. Súrlófénynél a hajtások szerkezete kiemelődik: fontos kompozíciós elemmé, zenei ütemekké alakulva.

A síkba hajtogatott térrel foglalkozik tehát Gáyor Tibor. A képsík fikcióját dekonstruálja egy egyszerű geometrikus művelet-a hajtás-révén. Analitikus szemlélettel tárja fel a kép, és ebből adódóan, a művészet miben-lévőségét, és kitágításának lehetőségeit. A mű, és annak létrejötte, keletkezésének

körülményei vezethetnek el az áldozat jelentősége felé, hisz a mű, mely felfedi és kitárja önnön lényegét: maga az áldozat.

A feszes szerkezet és a hajtás szabadsága, kötetlensége feszültséget kelt.

Egymásra rétegzett geometrikus fegyelmezettséget keltő játékos kitárulkozást.

Nagy Barbara

GA'YOR Tibor

GÁYOR TIBOR

HAJDÚ ISTVÁN: MAURER DÓRÁVAL ÉS G.T.-AL BESZÉLGET H.I.

EURÓPAI UTAS 1993, 4, 83-91

André Kertész	portré-rajz		
André Kertész, Vadas Jolán, Munkácsi Márton	fotók		38(
Krinkas Remigisus		iparművészeti alkotás	
Krizbai Sándor	Grafika, 1994	58,5x36,5 cm;vegyes technika, papir	
Krizbai Sándor	Nomádok, 1991	950x634 mm;papir, szines litográfia	

GÁYOR TIBOR

Közép-európai tárlat öt ország hét pályaudvarán

A jószomszédság művészete

A május 1-jei EU-bővítés előzményeként a bécsi Südbahnhofon és a pozsonyi, illetve a brnói állomáson kedden, a grazi és a szombathelyi pályaudvaron szerdán, a villachi, valamint a ljubljanai állomáson pedig ma párhuzamos kiállítás nyílik. EU & You szlogennel, A jószomszédság művészete címmel öt ország hét városában tizennégy kortárs művész mutatja be legújabb munkáit.

Wagner István / Bécs

Wolfgang Schüssel osztrák kancellár a bécsi megnyitón elmondta, az ötlet „természetesen" egy bécsi kávéházban született. A kiállítás mögött politikai vízió is rejlik: „Az egyesült Európa képzete, egy olyan földrészé, ahol minden állam megőrzi saját identitását és kultúráját, s ezáltal gazdagítja az egész kontinens kultúráját és identitását is" – mondta Schlüssel. Peter Weibel kurátor Odesszában született, Bécsben és Párizsban tanult, amerikai, német és osztrák városokban tanított és dolgozott mostanáig, így szinte predesztinált a nemzetközi projekt koordinálására, amelynek szervezője a KulturKontakt Austria. Ő tizennégy osztrák, magyar, cseh, szlovák és szlovén művészt kért fel az aktuális témakör friss feldolgozására.

Az ünnepélyes bécsi megnyitáson a magyar kulturális kormányzatot Schneider Márta helyettes államtitkár képviselte. A kiválasztott művészek közül elsőként Gáyor Tibort említhetjük, aki 1956-tól él Bécsben, itteni munkája pedig az egyesülés dátumát viseli címeként. Különféle hosszúságú lécekből komponált, monumentális faplasztika, amely kék és sárga kolorittal, illetve a szétfeszített köteg kettős kúpjával képez kontrasztot, az EU jövőjét szimbolizálva.

Maurer Dóra korábbi projektjét fejlesztette tovább egy galambról, álló és pihenő helyzetben. A komputeres animációhoz természetfilmet használt alapanyagként, a különféle színű és méretű madarak helyenként átfedik egymást az emeleti korlátra feszített vásznon.

A „nagy öregek" mellett az ifjú nemzedéket képviselő Szegedy-Maszák Zoltán és Fernezelyi Márton See-trough elnevezésű interaktív számítógépes installációja egy-egy nagy vászon, érintős képernyő és videokamera révén élő láncot teremtett más pályaudvarok várótermeivel és közönségével, amelyek egymásba folyva kaotikus videoalagutat hoztak létre a nézők aktív közreműködésével.

Udvarias gesztus volt a vendéglátók részéről, hogy Ausztria egyik képviselője is „hazánk lánya", az 1976 óta Bécsben élő és alkotó Éva Eszter Bodnár, aki A4-es méretű áttetsző, öntapadós fóliákra másolta rajzait, és ebből rakott ki egész falat betöltő „mozaikot" a Südbahnhof váróterének földszintjén.

A prágai Ivan Kafka cseh nemzeti színű nejlonzacskókat fújt fel „trikolórnak", az ostravai Jirí Suruvka önmagát örökítette meg EU-jelképpel videoinstallációján.

A szlovák Erik Binder a közreműködő országok nyelvein ragasztott fel röplapokat mindenfelé versekkel, címszavakkal, szólásmondásokkal; míg Lucia Nimcová a szóban forgó pályaudvarokon örökítette meg az egyes országok várakozó polgárait fotográfiáin.

A horvát Marina Grzinic és a szlovén Aina Smid alkotópárosa az egykori Kelet-Európa művészetének társadalmi-kulturális hátterét dokumentálja videoinstallációján, míg a ljubljanai Irwin alkotó kollektíva megpróbálja összefogni az egész térséget, az East Art Map keretében.

	507 493	7,69%
	275 000	4,17%
	5 800 000	87,88%
ények		
	211 430	3,20%
	588 570	8,92%
	800 000	12,12%
	6 600 000	***100,00%***

ek változásai

ég miatt 2003. február 28-i hatállyal lemon-
tagságáról.
llai Imre úr a 2003. május 23-i évi rendes
atósági tagságáról. A közgyűlés külső tag-
skó Zoltán urat választotta meg a Társaság
rat felügyelőbizottsági taggá választotta.
ott közgyűlése 2004. június 7-től ötéves idő-
ént megválasztotta a Társaság Igazgatósá-
a közgyűlés 2004. április 7-től öt éves idő-
ivá választotta dr. Borsányi Gábor urat, dr.
z Sepulverda urat, valamint Kéri Attila urat.
a Társaság könyvvizsgálójának az Ernst &
áhagyta Hergovits Mariann személyében a

körében

lkalmazottainak a létszáma 2003. december
31-én 189. Konszolidált szinten az alkalma-
236, míg 2002. december 31-én 189 fő volt.

ozások

t érintő változás nem történt. A Bank az év
nyitott Pécsett.

bank Rt. 2003. évi konszolidált, auditált

12.	Szokásos (üzleti) tevékenység eredménye	490 605	4 952 600	
13.	Rendkívüli eredmény	-2 070	-6 075	293,48%
14.	Adózás előtti eredmény	488 535	4 946 525	1012,52%
15.	Adófizetési kötelezettség	97 248	920 230	946,27%
16.	Adózott eredmény	391 287	4 026 295	1028,99%
17.	Általános tartalék	42 539	403 570	948,71
18.	Jóváhagyott osztalék		660 000	
19.	**Mérleg szerinti eredmény**	**348 748**	**2 962 725**	**849,53%**

IV. Az FHB Földhitel- és Jelzálogbank Rt. 2003. évi gazdálkodásai adatainak rövid elemzése

Az FHB Földhitel- és Jelzálogbank Részvénytársaság 2003. évi éves jelentése a magyar Számviteli Törvény előírásai szerint összeállított auditált, konszolidált mérleget és eredménykimutatást tartalmazza a Tpt. által előírt tartalommal. A konszolidálásban kizárólag a Bank 100%-os tulajdonában álló FHB Szolgáltató Rt. szerepel, amely annak akviráló ügynökeként tevékenykedik.

Jövedelmezőség

Az FHB dinamikus növekedése 2003-ban is tovább folytatódott, aminek következtében alapítása óta a **legsikeresebb évet zárta.** Az FHB a hazai jelzáloglevél és lakáshitel piac egyik meghatározó szereplőjévé vált 2003-ban. A 2002-es első nyereséges üzleti év után 2003-ban a **konszolidált adózott eredmény** 4 026 millió forint, amely az előző évinek 10,3-szorosa.

Az eredményben meghatározó súlyú **kamatkülönbözet** egy év alatt 135%-kal, 9 694 millió Ft-ra nőtt. A kamatbevételek 97%-a a refinanszírozást is tartalmazó hitelezésből származik. A fizetendő kamatokat csaknem teljes egészében a jelzáloglevelek után fizetendő kamatráfordítás tette ki. A tavalyi évben a **díjbevételek** összege 2 171 millió forintra rúgott, a bázisévhez képest 60%-os növekménnyel. A díjbevételek nagyobbik hányadát az értékbecslési díjak tették ki. A **díjkiadások** összege egy év alatt 393 millió Ft-ról 1 472 millió Ft-ra emelkedett, amelynek csaknem felét a hitelforrásként szolgáló jelzáloglevelek forgalomba hozatalával kapcsolatok díjak adták.

A **pénzügyi műveletek nettó eredménye** 2003 végén 675 millió Ft-ot tett ki, ennek döntő részét a Társaság részvényeinek novemberi tőzsdei bevezetésén elért 563 millió Ft-os árfolyamnyereség jelentette.
A takarékos és megfontolt költséggazdálkodásnak köszönhetően a **működési költségek** mindössze 30%-kal haladták meg az előző évit, a költséghatékonyság jelentősen javult.

Portfolió minősége, értékvesztés és céltartalék képzés

A Bank portfoliója az elmúlt időszakban a gyors növekedés mellett is megőrizte igen jó minőségét. A jelzáloghitelek fedezeteinek sajátosságaiból adódóan az ügyfelek fizetőkészsége meghaladja a bankszektor átlagát: a Bankban a **problémamentes követelések aránya** az összállományon belül 2002 végén 97,7%-ot, 2003 végén **99,1%**-ot tett ki. A problémás minősítésű hitelek után képzendő értékvesztés és céltartalék összege egy év alatt mindössze nettó 26 millió Ft-tal növekedett.

GÁYOR TIBOR

Új Művészet
2004. März
XV. évf. 3.

42. old.

GALYOK TIBOR

Új Művészet
2004. márc.
XV. évf. 3.

3. old.

FÉSZEK PROGRAM

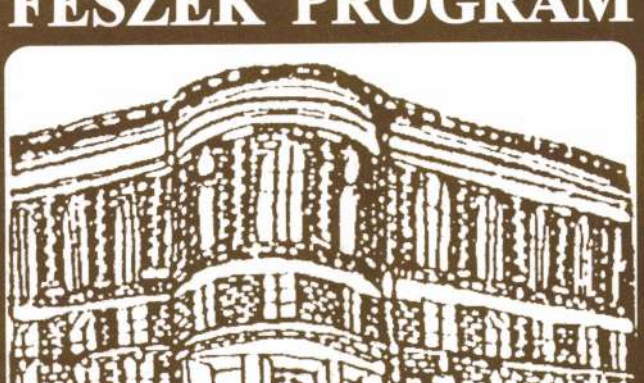

2003

DECEMBER

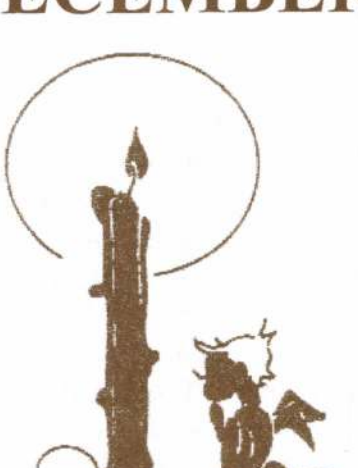

KELLEMES ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK KLUBTAGJAINKNAK ÉS KEDVES CSALÁDJUKNAK!

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB

(Alapítási év: 1901)

Cím:
1073 Budapest VII., Kertész u. 36.

Postacím:
1400 Budapest, Pf. 8.

A klub központi telefonszáma:
342-6548 • 342-6549

Titkárság: 342-6547
Gazdasági iroda: 342-6354
Fax: 322-2271

Elnök:
VARGA IMRE szobrászművész

Alelnökök:
ANTAL IMRE újságíró
BAK IMRE festőművész
JÓKAI ANNA író
FÖLDES IMRE zenetörténész
ILLÉS GYÖRGY operatőr
SZÉKHELYI JÓZSEF színművész

Igazgató:
GALAMBOS TIBOR

5., Galéria

HERENDI PÉTER

fotóművész

kiállítása

Megtekinthető:

december 5.-ig, munkanapokon14-19 óráig

1.

hétfő este 8 óra

TOVÁBBI ELŐADÁSOK: 2,20,21,22,27,28,29,30

A KRÉTAKÖR SZÍNHÁZ ELŐADÁSAI

Anton Pavlovics Csehov

SIRÁJ (!)

Irina Nyikolajevna Arkagyina, színésznő:	**Csákányi Eszter**
Pjotr Nyikolajevics Szorin, a fivére:	**Gyabronka József**
Konsztantyin Gavrilovics Trepljov, a fia:	**Nagy Zsolt**
Nyina Zarecsnaja, fiatal lány:	**Láng Annamária**
Borisz Alekszejevics Trigorin, író:	**Tilo Werner**
Jevgenyij Szergejevics Dorn, orvos:	**Terhes Sándor**
Samarajev, intéző:	**Scherer Péter**
Polina Andejevna, a felesége:	**Péterfy Borbála**
Mása, a lánya:	**Sárosdi Lilla**
Medvegyenko, tanító:	**Katona László**

Fordította: **Morcsányi Géza** Dramaturg: **Veress Anna**

Szcenika: **Ágh Márton, Bányai Tamás**

Asszisztens: **Tóth Péter**

Rendező : Schilling Árpád

Jegyrendelés: jegy@kretakor.hu, 06/20 241-80-30

A Krétakör társulata a Sirállyal való munka során eljutott egy olyan minimálisra redukált formavilághoz, amelyben szinte semmi sincs, csak néhány színész: emberek, akik élnek, szeretnek, szerepet játszanak, hazudnak maguknak és hagyják, hogy hazudjanak nekik, boldogságra, szerelemre, sikerre vágynak – és semmi se várja őket, csak az elkerülhetetlen kudarc.

2., Herman terem
kedd este 6 óra

ORBÁN KATALIN

keramikus

kiállításának megnyitása

Megtekinthető:

december 24.-ig, munkanapokon14-19 óráig

2.

kedd este 6 óra

KEDVES KEDDEST

Konditerem: agysejtjei karbantartására!

(Minden hó első keddjén.)

Zalán Magda játékmester vezetésével, a média –és művészvilágból meghívott vendégei táraságában lehet játszani a barkochbától a betűrömin át a szópókerig mindenféle agycsiszoló, szellemfrissítő játékot, amivel valamikor olyanok múlatták estéiket itt a Fészekben, mint Karinthy Frigyes és barátai, majd később fia, Karinthy Cini Örkény Istvánnal, Fényes Szabolccsal... és a fiatal ZM-mel. Játékainkban a vesztes is nyer – két kellemes órát.

Belépés: klubtagoknak érvényes klubtagsági igazolvánnyal, vendégeknek napi tagjegy megváltásával (500,-Ft).

3.

szerda este 7 óra

ÚJ MAGYAR MŰVEK VI. HANGVERSENYCIKUSA V/3

Közreműködik:

BOROSS CSILLA, SÁFÁR ORSOLYA, SZABÓKI TÜNDE –ének, GYÖNGYÖSSY ZOLTÁN – fuvola, VARGA GÁBOR – klarinét, HOMOKI ENDRE – tárogató, ERDÉLYI ZOLTÁN, KÖRNYEI ZSÓFIA – hegedű, FAZEKAS GYÖRGY – brácsa, JANZSÓ ILDIKÓ, KERESZTES ESZTER – gordonka, ANZIGER ZSUZSA – hárfa, HARGITA IMRE, KISPÁL SÁNDOR, PÁTKAI IMRE, SÁNDOR SZABOLCS, VÁRHALMI VERA - zongora, a MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ GYERMERKKARA vezényel: GUPCSÓ GYÖNGYVÉR, a PÉCSI PUELLAE NŐIKAR vezényel: JOBBÁGY VALÉR

KIRÁLY LÁSZLÓ: Veronikának – divertimento fuvolára és zongorára**

SZABÓ CSABA: Töredékek Babits Mihály verseire **

GYULAI GAÁL JÁNOS: Consonata*

TÓTH ARMAND: Szárazon és vízen**

- . -

REMÉNYI ATTILA: Hat tétel tárogatóra ás hárfára*

TALLÉR ZSÓFIA: Égi gondok – földi örömök – részlet**

VIDOVSZKY LÁSZLÓ: Páros hegedűre és gordonkára**

MESKÓ ILONA : Szénnévált szeretők**

GYÖNGYÖSI LEVENTE: Veni Jesu, veni amor – Kájoni János Cantionale catholicumából**

Belépés: ingyenes

5.
péntek este 7 óra

DALESTEK A FÉSZEKBEN

Emlékhangverseny Hugo Wolf halálának 100. évfordulója tiszteletére

HALMAI KATALIN /ének/

KOVÁCS ISTVÁN /ének/

HEGEDŰS GÖNCZY KATALIN /zongora/

Bevezeti:
MÁCSAI JÁNOS

Dalok Eduard Mörike, Johann Wolfgang Goethe és Michelangelo verseire; valamint részletek az Olasz Daloskönyvből és a Spanyol Daloskönyvből

Belépés: klubtagoknak érvényes klubtagsági igazolvánnyal, vendégeknek napi tagjegy megváltásával (500,-Ft). Két személy belépésére jogosító meghívó az irodában igényelhető.

10., Galéria
szerda este 6 óra

GÁYOR TIBOR

festőművész

kiállításának megnyitása

Megtekinthető:

január 2.-ig, munkanapokon14-19 óráig

14.
vasárnap délután 3 óra

„HANGULAT"

Kovács Magda

Polgári Zenetanodájának

Karácsonyi Gálaműsora

Belépés: ingyenes

17.

szerda este 7 óra

ÚJ MAGYAR MŰVEK VI. HANGVERSENYCIKUSA V/5.

Közreműködik:

CARMEN VASILE – ének, BALOGH JÓZSEF, KLENYÁN CSABA – klarinét, KEREM ISTVÁN, KRULIK ESZTER – hegedű, NÉMETH MÁRTA – brácsa, GÁBORJÁNI KINGA – gordonka, ÁCS PÉTER – nagybőgő, MAYER ALBERT – gitár, DELI ZSOLT – harmonika, VÉKONY ILDIKÓ – cimbalom, SCHWARTZ GÁBOR – ütőhangszerek, BÁLINT JOHANNA, DARGAY MARCELL, DINYÉS DÁNIEL, HARSÁNYYI SAROLTA, NÉMETH ESZTER – zongora, az ÓBUDAI KAMARAKÓRUS vezényel: ERDŐS ÁKOS

KEREK GÁBOR: A la barokk**

BÁNLAKY ÁKOS: Sonata da camera*

DARGAY MARCELL: Iunctim**

NÓGRÁDI PÉTER: Messa da camera**

- . -

JENEY ZOLTÁN: Ricercare a 8 voci – két zongorára**

FEKETE GYULA: Moment novelette **

VAJDA GERGELY: Haarom aalom*

SZEGHY IRIS : Musica folclorica*

TERÉNYI EDE: Amor sanctus*

Belépés: ingyenes

19.
péntek este 7 óra

SZEKERES FERENC és a BUDAPESTI MADRIGÁLKÓRUS KARÁCSONYI HANGVERSENYE

Közreműködik:

FRANKÓ TÜNDE
/ének/

TAKÁCS KLÁRA
/ének/

SZENKOVICS ANTÓNIA
/zongora/

Műsorvezető:

CZIGÁNY GYÖRGY

Belépés: klubtagoknak érvényes klubtagsági igazolvánnyal, vendégeknek napi tagjegy megváltásával (500,-Ft).
Két személy belépésére jogosító meghívó az irodában igényelhető

30.
kedd este fél 12-től

A KRÉTAKÖR SZÍNHÁZ
és a
FÉSZEK MŰVÉSZKLUB ELŐSZILVESZTERE

GÁLAMŰSORRAL ÉS A SZÍNÉSZ ZENEKAR KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

FÉSZEK TAGOKNAK HELYFOGLALÁSOS ELŐJEGYZÉS A TITKÁRSÁGON 33%-OS ÁRKEDVEZMÉNNYEL!
(A RÉSZLETES PROGRAMOT A HIRDETŐTÁBLÁNKON KÖZÖLJÜK.)

-.-

A FÉSZEK SZILVESZTERKOR KÜLÖN PROGRAMOT NEM RENDEZ, AZONBAN AZ ÉTTEREM MŰSOROS ESTTEL ÉS ÜNNEPI MENÜVEL VÁRJA VENDÉGEIT.

Előzetes
januári programjainkból

6.-án, Galéria: „Hagyaték" Mulasics László kiállítása

9.-én : Pozsgay Zoltán és barátainak műsora

13.-án, Herman terem: Telek Balázs fotóművész kiállítása

16.-án: Dalestek a Fészekben - Horváth Mária, Szokolay Balázs

23.-án: Bemutatkozik a győri Műhely folyóirat

30.-án: Az Ungvári Nemzetközi Zenei Verseny győzteseinek hangversenye

3., 4., 5., 27.,28., 29., 31.-én: a Krétakör Színház előadásában

Anton Pavlovics Csehov: Siráj (!)

KÖZLEMÉNYEK

Ingyenes jogi tanácsadással várja tagjainkat *december 3.-án, szerdán* du. 17-19 óra között dr. SURÁNYI JÓZSEF az I. emeleten. Kérjük, hogy jelentkezésüket a portán elhelyezett „Jogi tanácsadás" címkéjű füzetbe beírni szíveskedjenek.

-.-

A klub nyitvatartása

Titkárság és gazdasági iroda:	9 órától 16 óráig
Programszervezés:	15 órától 18 óráig
Könyvtár:	14 órától 19 óráig
Étterem:	minden nap 12 órától 24 óráig Javasoljuk az előzetes asztalfoglalást a 322-6043-as telefonszámon.
Eszpresszó:	minden nap 13 órától 23 óráig.
Söröző:	az OMEGÁSOK által üzemeltetett söröző nyitva 20 órától 06 óráig.

A klub nyitvatartási rendje az ünnepek alatt:

December 24., 25.-én	egész nap zárva
December 26.-án	12 órától nyitva az étterem, az eszpresszó és a játékterem
December 31.-én	Az étterem 12 és 15 óra között fogadja ebédre a vendégeket. Utána este 8 órától:

SZILVESZTERI MULATSÁG

HAJNALIG

Kedves Játékoskedvű Tagtársak!

Minden szerdán este öt és kilenc óra között szeretettel várunk minden rutinos „kártyást" a könyvtár terembe, a Fészek Művészklub BRIDZS-KLUBJÁBA.

Ha Ön is kedvet érez egy-két családias hangulatú partira, látogasson el hozzánk és töltsön el két kellemes órát!

Várjuk szeretettel!

Figyelem! Ha Ön még nem Fészek tag, de szeretne részt venni a játékban, a Klub titkárságán vagy a portán igényelhető Tagfelvételi kérelem kitöltésével és három darab igazolványkép mellékelésével jelentkezhet tagjaink sorába.

A Klub Választmánya nevében köszönjük
a programok megvalósítását segítő

MINISZTERELNÖKI HIVATAL

NEMZETI KULTURÁLIS
ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

NEMZETI KULTURÁLIS
ALAPPROGRAM

FŐVÁROSI KÖZGYŰLÉS

HUNGART
szíves támogatását.

Gáya Tibor

...aslat ...nyhez

Pista vagy Mariska magyar-e csakugyan, vagy csak úgy mondja. A magyar Országgyűlés nem tudta megmondani (alighanem szerencsénkre!), mik lehetnek ennek a kritériumai (illetve a lényeget megmondta világosan – *„magát magyar nemzetiségűnek valló”* –, de mintha nem bízna egészen benne, hogy ez elég, és további feltételeket is szükségesnek tartana), és az egészet úgy vélte megoldhatónak, hogy belefoglalta a jogszabályba az ajánló szervezeteket is. Hadd viaskodjanak ők az ördöggel. Így ennek a hálátlan feladatnak minden felelőssége rájuk van áthárítva. Nem tudom, hogy a magyar honatyák miből gondolták, hogy ezek ezt könnyebben el tudják majd dönteni.

Az ajánló szervezetek miatt már eddig is nagy kellemetlenségek támadtak. Románia esetében még azt sem lehet tudni, kiknek az ajánlásait rul, ha tagja valamelyik történelmi egyháznak, ha... Sancta simplicitas! (Avagy itt inkább: Sánta szimplicitás!) Próbáljuk már meg másképp tenni fel a kérdést! Kérdezzünk úgy: milyen „objektív kritériumok” alapján állapítjuk meg azt, hogy kit kell elutasítani? És itt ne érjük be azzal, hogy hát az látszik – mert nem látszik. Márpedig ezeket a kritériumokat világosan meg kell fogalmazni még az alkalmazás előtt, hiszen ezek nélkül neki sem lehet fogni semminek.

Tegyük fel, hogy jelentkezik valaki, és előadja, hogy ő magyarságát igazoló ajánlást szeretne kapni a magyarigazolvány megszerzéséhez, mert ő magyar, és ehhez neki mint romániai magyarnak a törvény szerint joga van. Rámeredünk csodálkozva: de miért beszél akkor románul? Mert magyarul nem tud, román az anyanyelve. Megkérdezzük, hová valósi. Vrancea megyei. Tehát nem is erdélyi. Hát a felekezete? Ortodox. Azt hiszem, a várható folytatás itt az, hogy az egyházi vagy RMDSZ-alkalmazott gondosan feljegyzi ezt az esetet a külön listára, hogy alkalomadtán bemutathassa, hogy azért nem hiába veszi ő fel a fizetését, utasított ő el szép számban embereket. Mint például ezt is. Hiszen ha nem is erdélyi, magyarul se tud, ráadásul még ortodox is, akkor világos, hogy ő nem magyar, ő csak hiszi azt, hogy

Maurer Dóra munkája

fogják majd a magyar hatóságok mérvadónak tartani. Az RMDSZ és az egyházak nagy versengésben vannak egymással, mindegyik magának szeretné megszerezni ezt a jogot. Ahogy elnézem ezt a kiábrándító, tekintélyromboló küzdelmet, egyre inkább az az érzésem, hogy ezeknek a jámboroknak fogalmuk sincs, miért harcolnak olyan hevesen. Hiszen ha volna, akkor nem ezért nem lenne még mindig eldöntve, melyik legyen a hiteles ajánló szervezet, hanem azért, mert semennyiért sem akarná senki elvállalni. Most alighanem mindkét fél inkább csak azt az oldalát nézi a dolognak, amelynek alapjában az a régi elv áll, miszerint Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. Ilyen ügyek érdekében nagy pénzeket lehet megmozgatni, nem mindegy tehát, hogy ki nyeri el ezt a megrendelést.

Az ajánló szervezet létének viszont egyedül az adhat értelmet, ha megszűri az igénylőket. Hogy megdolgozott a pénzéért, azt minden ajánló szervezet csak egyféleképpen igazolhatja: úgy, hogy csakugyan szűr. Egyes kérelmezőknek ad ajánlást, másokat meg elutasít. Ha senkit sem utasít el, akkor a rengeteg pénzt kidobtuk az ablakon. Pontosabban: odaadtuk valakinek, aki azt nulla hatékonysággal költi el. Muszáj tehát szűrni, muszáj lesz bizonyos embereket elutasítani, különben a megrendelő másra bízza a feladatot.

És itt kezd győzelmesen vigyorogni az ördög. A dolog eddig, míg csak elméletileg kellett róla beszélni, azért tűnt olyan egyszerűnek, mert mindig úgy tették fel a kérdést: hogyan lehet azt eldönteni, hogy kinek kell ajánlást adni? A válasz pedig mindig valami elképesztő naivságra vallott, bárhonnan jött is: hát ezt nem nehéz megállapítani, hiszen ha az illető tud magyarmagyar. De mi tudjuk, hogy nem az, hiába hisz ő akármit magáról.

Persze elég kicsi annak a valószínűsége, hogy ilyen kérelmező jelentkezzék. De elvileg nincs kizárva. Vrancea megyében ugyanis az 1992-es népszámlálás során igenis összeírtak százötvenhárom magyart, közülük ötven román anyanyelvűnek, negyvenkettő ortodox vallásúnak mondta magát. Kívülről nézve könnyen azt hinné az ember, hogyha valaki román anyanyelvű és ortodox, akkor a magyarsága sem lehet igazi. De gondoljuk már meg jobban! Ha egy ilyen ember Vrancea megyében a népszámláláskor egy olyan kisebbséghez tartozónak vallja magát, amelyet a saját anyanyelvén írott lapokban inkább folyton szidnak, semmint dicsérnek, amelybe bárki bármikor büntetlenül beletörölheti a lábát, amelyről tehát maga is jól tudja, hogy ahhoz tartozni inkább hátrányt jelent, mint előnyt, akkor vajon van-e a földkerekségen olyan ember (vagy olyan RMDSZ vagy egyház), akinek joga lenne ezt a bevallott odatartozást megkérdőjelezni? A 92-es romániai népszámlálásnak nem tartozott az alapelvei közé az, hogy ahol lehet, a nem románok számát növelje, sőt a gyakorlatban inkább fordítva volt, de azt még a népszámlálási biztos sem merte megtenni (az ajánló szervezet hivatalnokának viszont ez előírás szerinti kötelessége lesz!), hogy ezt az embert a „nyilvánvaló objektív kritériumok” alapján megpróbálja lebeszélni magyarságáról! Mert azt még ő is tudta, hogy az ember nemzetisége szerint az, aminek hiszi magát. Ezt pedig egyes-egyedül tőle lehet megtudni. Az illető ebben nem tévedhet, hiszen nemcsak arról van itt szó, hogy azok vagyunk, aminek hisszük magunkat, hanem arról is, hogy mindnyájan attól vagyunk azok, amik vagyunk, hogy annak hisszük magunkat. Olyan tehát sem elvileg, sem gyakorlatilag nem lehetséges, mert fából vaskarika lenne, hogy valaki csak higgye magáról, hogy magyar, pedig igazából nem az.

Az ajánló szervezetnek tehát nincs is más lehetősége, csak az, hogy kivétel nélkül mindenkinek adjon ajánlást, aki magyar nemzetiségűnek vallja magát. Erre különben a törvény szövege is kötelezi. Nézzük csak meg újra: *„nem magyar állampolgárságú, magát magyar nemzetiségűnek valló személy”!* Itt semmi egyéb feltétel nincs megszabva a két fentebb idézett, teljesen más jellegűn kívül! (Ezek után enyhén szólva feltűnő, hogy a Magyar Állandó Értekezlet – amint ez a 2001. október 26-i zárónyilatkozat mellékletéből kiderül – máris *„szükségesnek ítéli, hogy a végrehajtási rendeletek megalkotása során a törvény jogalanyainak meghatározásában vegyék figyelembe az alábbi szempontokat: magyarigazolványt kaphat az a magát magyarnak valló személy, aki tud magyarul, illetve a) valamely bejegyzett magyar szervezet nyilvántartott tagja, b) valamely egyházi nyilvántartásban magyarként tartják számon, c) az állampolgársága szerinti állam magyarként tartja nyilván”.* Amit kiemeltem, az már többlet a jogszabályhoz képest, így az a különös helyzet állhat elő, hogy addig keresik az alkalmazáshoz az „objektív kritériumokat”, míg a végén a végrehajtási rendeletek tulajdonképpen más jogalanyokat határoznak majd meg, mint a jogszabály!)

Ha az ajánló szervezet bárkit is elutasít, az világraszóló botrány. Ha például én lennék az a vranceai ember, én bizony meg sem állnék a Helsinki Bizottságig, Strasbourgig, Hágáig, és mindenütt elpanaszolnám, hogy valaki felül akarja bírálni azt, amit én a saját nemzetiségi hovatartozásomról állítottam. És mindenütt százszázalékosan nekem adnának igazat. Ha jól meggondoljuk, már az is bőven elég világraszóló botránynak, hogy egy európai parlament (amelyben egyébként minden párt elfogadja és fennen hangoztatja a szabad identitásválasztás jogát!) olyan törvényt szavaz meg, mégpedig elsöprő, 93 százalékos többséggel, amelynek értelmében az ember ilyen opcióját másvalakinek kell igazolnia. Mert ha igazolhatja, akkor felül is bírálhatja. Márpedig ennek az elvnek az elfogadása (akár ha implicit formában is) a történelem olyan sötét korszakait idézi emlékezetébe az embernek, amilyenre nem hiszem, hogy igazából vágynánk. Jusson csak eszünkbe a két világháború közötti Romániában gyakorolt névelemzés, amikor ha egy magyar embernek román eredetű vagy annak (is) nézhető családneve volt, minden tiltakozása ellenére románnak nyilvánították, és megtiltották neki, hogy gyerekeit magyar iskolába írassa. Ők ugyanis jobban tudták, milyen nemzetiségű az illető, mint maga a szenvedő alany. Vagy gondoljunk arra, hogyan hurcolták el 1942-ben a bözödújfalusi székelyeket az auschwitzi gázkamrákba egy „objektív kritérium”, a szombatos vallás alapján: hiába mondták szegények, hogy ők székely magyarok, mert a csendőr jobban tudta, hogy ők zsidók.

Ha viszont az ajánló szervezet senkit sem utasíthat el, aki egyszer magyarnak vallja magát, ha tehát nem szűrheti az igénylőket (mert jaj neki, ha megpróbálja), akkor meg mi szükség van rá egyáltalán? Miért nem lehet ezt sokkal egyszerűbben úgy megoldani, ha én magyarigazolványt szeretnék kapni, akkor elmegyek szépen egy ezzel foglalkozó magyarországi irodába (egy ilyen működhet a magyar konzulátuson is), ahol ünnepélyesen kijelentem, hogy én magyar nemzetiségű vagyok, alá is írom, átadom a szükséges iratokat, és ezek alapján ott helyben kiállítják nekem a magyarigazolványt? Miért kellene ehhez még egy ajánló szervezet igazolása is? Miért nem hiheti el nekem ezt a nyilatkozatomat egy magyarországi iroda ugyanúgy, ahogy az ajánló szervezet kénytelen elhinni. Hiszen az sem vehet figyelembe más kritériumot, csak azt az egyet, hogy én mit mondtam erről!

(Folytatás a 6. oldalon)

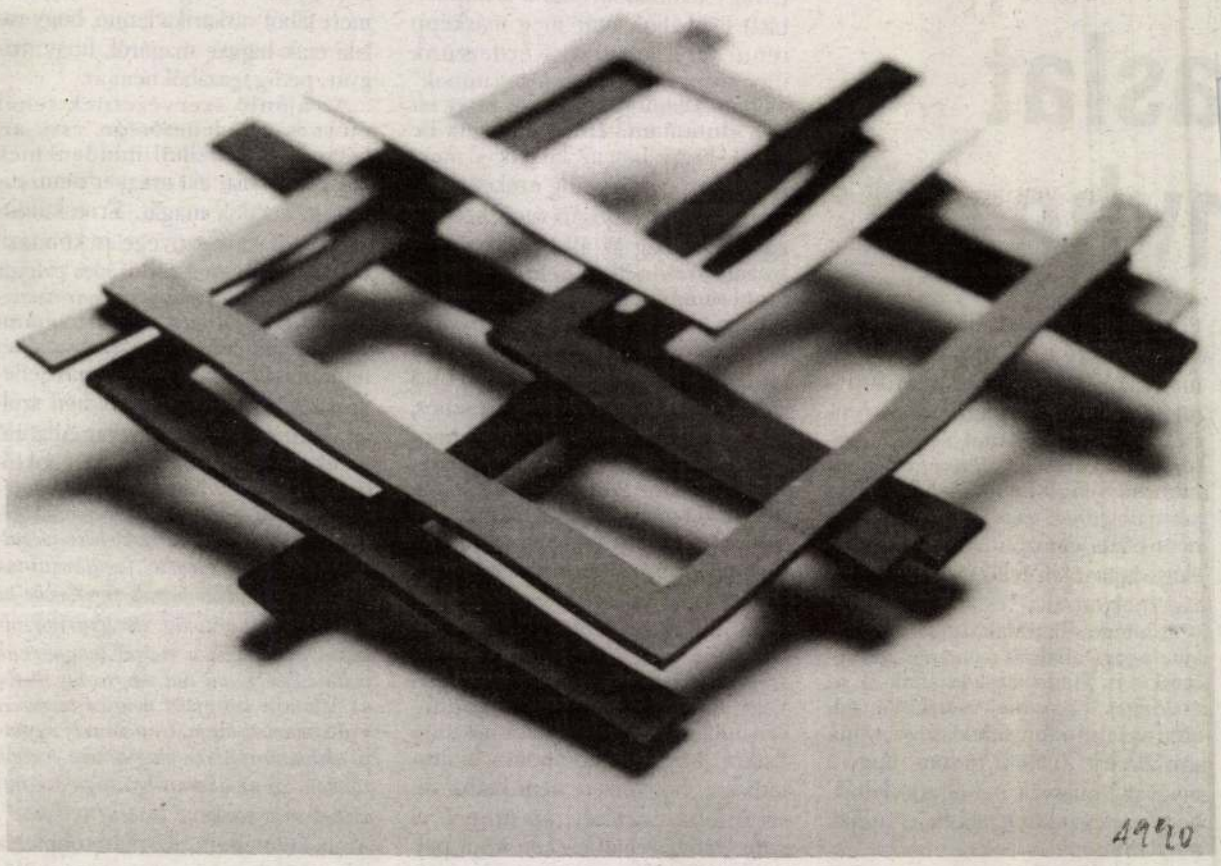

Maurer Dóra munkája

Együtt és külön-külön

– Maurer Dóra és Gáyor Tibor munkái elé –

Néray Katalint idézem, aki azt mondta néhány évvel ezelőtt: a megnyitó mindig esemény, egyszeri. Történik ott, akkor, abban az órában valami, ami megismételhetetlen. S hozzáteszem: a kiállítás maga is esemény, mi több, műalkotás (legalábbis szerencsés esetben). Aki megalkotja, legyen az a művész vagy a kurátor, vagy a kettő együtt, úgy teremti meg, hogy az együttes, tehát a helyszín, az enteriőr, a bemutatott művek, azok installációja, sorrendje, egymáshoz való viszonya, s végül maga a közönség is – és akkor még nem említettük a megnyitó személyt – egy közös nagy játékban – úgy is mondhatnánk, hogy „Gesamtkunstwerk"-ben vegyen részt.

De egy tárlat tulajdonképpen mégis több ennél, mert ami a falakra vagy a posztamensekre, esetleg vetítve a vászonra kerül, az csak a jéghegy látható, érzékelhető csúcsa, ami alatt ott rejtőzik maga a jéghegy – azaz annak kilenctizede. S ez nem más, mint a gondolati tartalom, a koncepció néha kimondva, megfogalmazva, más esetben csak úgy belefoglalva, beleértve, kimondatlanul. A koncepció ebben az esetben: a két művész több mint harmincéves együttműködésének, alkotói közösségének és egyéni életútjának nem csak bemutatása, hanem elemzése is. A közös rugók keresése, a rokon gondolkodás, a rokon problémafelvetés eltérő, egymás mellett futó vagy összetalálkozó útjainak kifürkészése. Vagy másképpen: hogyan születnek a műalkotások egy közös műhelyben – esetleg közös lakásban – két, végeredményben eltérő alkatú egyed tevékenységének gyümölcseként?

A művészpárok tevékenységének kutatása, bemutatása már egy-két évtizede az európai művészettörténet fókuszába került. A dolog különösen érdekes, ha olyan „klasszikusok"-ról beszélhetünk, mint például – egészen ötletszerűen felsorolva – Robert és Szonya Delaunay, Sophie Täuber és Jean Arp, Katarzyna Kobro és Strzeminski, Rodcsenko és Sztyepanova – a sort még sokáig lehetne folytatni, de inkább két olyan művészpárra utalnék, amelyet az itt jelenlévők közül még néhányan ismerhettünk: Vajda Júlia és Jakovits József vagy Schaár Erzsébet és Vilt Tibor kettősére gondolok, amely utóbbi éppen látszólagos diszharmóniája révén vált egyedivé, izgalmassá, felejthetetlenné.

Maurer Dóra és Gáyor Tibor több mint harmincöt évvel ezelőtt másmáshonnan indultak, hogy azután igen hamar, 1967-ben összetalálkozzanak, s azóta pályájuk bizonyos áthallásokkal, rezonanciákkal, közös ráérzésekkel és eltérő megoldásokkal egymás mellett fut. Van-e bennük valami, ami egyértelműen közös? Feltétlenül. S itt nemcsak azt az általánosságot említeném, hogy az igényesség, a mű autonóm értékének feltétlen tisztelete – hanem konkrétan: a gondolati tartalom vagy pontosabban: a gondolkodási folyamat szerepe azonos náluk, ami az adott képet-objektet életre hívja. A mű nem a vásznon, hanem a fejben születik, nem véletlenül, úgy, ahogy a sors és a tubusból kinyomott festék hozza, hanem épp ellenkezőleg: előre megtervezetten – mint ahogyan ez a kiállítás is létrejött. Valójában ez a tárlat is az eltelt évtizedek gondolkodási processzusát mutatja be mindkét részről, nem csak a megfestett, hajtogatott vásznakat, a réteges vagy az esetleg egymáshoz képest elmozduló grafikákat. Mindezek csak elemei, fázisai annak a szellemi folyamatnak, aminek a művek születésüket köszönhetik. Ez a folyamat viszont nem előre kiszámítható, s nem halad nyílegyenesen egy adott A pontból egy távolabbi B pont felé. A gondolkodás csavaros útjait követve maga is szüntelenül változik.

Mind Maurer Dóra, mind Gáyor Tibor a formák alakváltozásainak feltérképezését, a vizuális és nyelvi rendszerek egymásnak való megfeleltetését, a szeriális művészetet, a kvázi képalkotást, a nyomhagyást, a statikus és a mozgásban lévő mű viszonyát, a rendszer és a véletlen kapcsolatrendszerét kutatják. A tézisek és antitézisek ellentmondásainak rendszerében születnek meg a művek, helyesebben: öltenek materiális formát az intellektuális tartalmak. Viszont: mihelyt a képek-objektek már kézzelfogható módon léteznek, új gondolatfolyamatokat indítanak el, amelyek újabb alkotásokban kristályosodnak ki, s ezek – esetleg – külső megjelenésükben erősen eltérnek a korábbiaktól, holott ugyanaz a szellemi folyamat hozta őket létre.

Maurer Dóra „pszichorealisztikus" rézkarcsorozatokkal kezdi pályáját 1963-ban. Gáyor Tibor rövid expresszív-absztrakt periódus után lenyomtatható talált anyagokkal, színes monotípiákkal kísérletezik. Maurer Dóra korai, a merev és az organikus formákat konfrontáló szemléletével párhuzamosan Gáyor Tibor szeriális szerkezetű, gyerekeknek szánt objektumokat (játszótéri berendezéseket) alkot – és Kassák tiszteletére készít művet. Alkotásainak egyik központi elve lesz a „lyuk", azaz a hiány, amely ugyanolyan szervezőerővé válik nála, mint az általa tisztelt Lucio Fontana hasított, kilyukasztott képein. Ekkoriban – mintegy harminc évvel ezelőtt – fedezi fel Gáyor Tibor, hogy a képnek valójában két oldala van, eleje és háta, s erre a tulajdonságára legalábbis utalni lehet az egyik oldalon. A papírt behajtja, – ami a későbbiekben az úgynevezett „tektonikus", az azonos anyagból készült, kihajtott művek születését előlegezi meg. Úgynevezett „amphigrammái", majd „pszeudoamphigrammái" jelennek meg, a papírobjektekből reliefek, kétrétegű táblák, térobjektek lesznek. A perspektíva újszerű lehetőségeinek kutatása foglalkoztatja, szisztematikus sorozatokat készít, a világot a fekete-fehér-szürke árnyalataira, vászonhajtásokra és objektekre redukálva. Minden fölösleges, mellékes hatásról lemond, kifejezésmódja egyre összegzőbb, letisztultabb lesz.

Ezenközben Maurer Dórát kezdetben az anyagok közvetlen hatása (így az időnek, időjárásnak kitett „információk" – újságkivágások – egymást elfedő rétegeinek bőrszerű felülete, ugyanannak a rézkarcnyomó lemeznek deformálása, elforgatása révén nyert különböző lenyomatok), majd egyre inkább a nyom-hagyás – helyesebben: „nyomteremtés" problémája foglalkoztatja. Ehhez kapcsolódik a valódi, emberi lábak taposta nyomok jelrendszerének felvetítése is. A művet nem tekinti abszolútumnak, a mozgatásban-mozgásban a változást keresi. Példa erre a *Keressük Dózsát* című, a néző által tologatható objektkép. A *Minimális mozgások* sorozat lapjai (például az állatkerti majmok elmozdulásának fázistanulmányai) ironikus koordinátarendszert rajzolnak. Mindig szisztematizál, strukturát alkot, így az úgynevezett *Mennyiségtáblák*ból és az *Eltol-hatások*ból is. A matematikai képleteket is átteszi vászonra: így keletkeznek a „kváziképek".

A megoldások a továbbiakban egyre árnyaltabbak lesznek. Gáyor Tibor a térben szabadon „lebegő" képeire, Maurer Dóra „lecsúszott" „Quasi"-képei rímelnek, a *Relatív kváziképek*ben a színek játszanak döntő szerepet, s az egyes elemek, mint a gömbszeletek „gömbölyödnek" elő.

A gondolkodás szálai a máig futnak – de további útjukat (mi még) nem ismerjük. Hogy az alkotók tudják-e, mit fognak holnap csinálni, azt tőlük lehet csak megkérdezni.

Passuth Krisztina

(A megnyitóbeszéd elhangzott az Európai Művészpárok – Párhuzamos életművek 1. Maurer Dóra – Gáyor Tibor *című kiállításon [Városi Művészeti Múzeum Képtára, 2001. november 10.]. A kiállítás december 31-ig tekinthető meg [Győr, Király u. 17.])*

GÁYOR TIBOR

székesfehérvár, gagarin tér 3.

f. k.: fitz jenő — 76.2703 fmnyv

az istván király múzeum meghívja önt

maurer dóra és gáyor tibor kiállítására, amelyet 1976. május 23-án délelőtt fél 12 órakor szabó júlia nyit meg

GÁYOR TIBOR

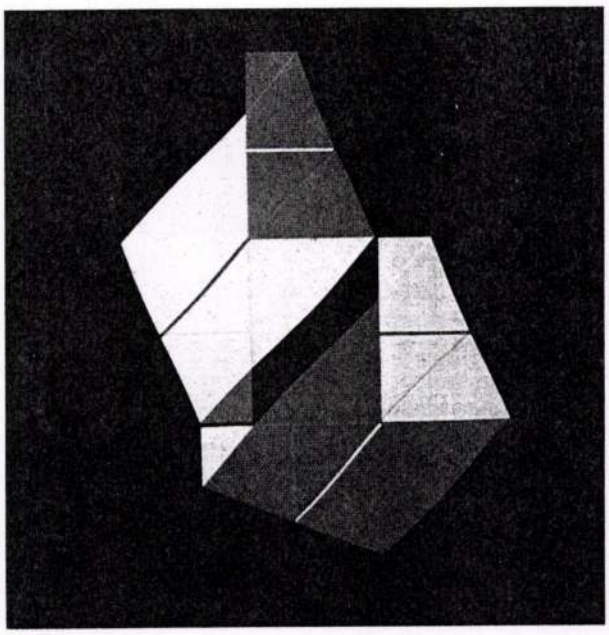

GÁYOR TIBOR:COUPLE, 1982/01

A VÁROSI MŰVÉSZETI MÚZEUM TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT, CSALÁDJÁT ÉS BARÁTAIT

EURÓPAI MŰVÉSZPÁROK - PÁRHUZAMOS ÉLETMŰVEK I.

MAURER DÓRA - GÁYOR TIBOR

CÍMŰ NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSSOROZATÁNAK A MEGNYITÁSÁRA

2001. NOVEMBER 10-ÉN, 17 ÓRÁRA A VÁROSI KÉPTÁRBA
(ESTERHÁZY-PALOTA, GYŐR, KIRÁLY U.17.)

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

DR PASSUTH KRISZTINA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ, TANSZÉKVEZETŐ EGYETEMI TANÁR

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
2001. DECEMBER 9-IG, HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-TŐL 18 ÓRÁIG.

Tudományos kutatások szerint a szimmetrikus alakok kölcsönös összefüggésbe hozhatók olyan fogalmakkal, mint például a férfias és a nőies. Ezen állítást megfordítva, a házaspár mint fogalom vizuális képe ideális esetben szimmetrikus alakként fogható fel. A rajzi kifejezésmódok strukturális kutatásait alapul véve, a házaspár olyan sokszögű, bonyolult test, ahol a férfinak vagy férfiasnak az egyenes vonalak, illetve az ezekkel határolt geometrikus alakzatok felelnek meg, amelyek súlypontja felül van, a nőnek vagy nőiesnek az íves vonalak, illetve a velük határolt síkok és testek, amelyek súlypontja alul van. A most megnyíló kiállítás egy kétéves nemzetközi projekt nyitó tárlata. Gáyor Tibor és Maurer Dóra művészpár életművét mutatja be, kölcsönös megfeleltetésben, szimultán összhangban egymással. A kiállítás és katalógusa nem egyszerűen két művész közös helyszínen megrendezett önálló bemutatkozása és annak dokumentuma, hanem sokirányú elemzésre, új megkö-zelítésre alkalmas lehetőség, kommunikatív párbeszéd két azonos szellemi-társadalmi, politikai és szociális környezetben, azonos helyen és időben alkotó művész, két egymáshoz közel álló, eredeti és megismételhetetlen életmű és a néző között.

Magyar Hírlap 37. évf. 19. sz. 2004. jan. 23. 18.

Rovatvezető Szarka Klára / e-mail szarka@mhirlap.hu / telefon 470-1283

Az egykori betiltottak nosztalgiája

Egy hétig tartó kortárs tárlat nyílt a Műszaki Egyetem aulájában

A Műszaki Egyetem aulájába tegnap ismét visszatértek azoknak a korábban betiltott képzőművészeknek az alkotásai, akik először a hatvanas–hetvenes években ugyanitt állíthattak ki. A mindössze egy hétig nyitva tartó tárlaton többek között Bak Imre, Harasztÿ István, Maurer Dóra és Jovánovics György művei láthatók

Wagner István

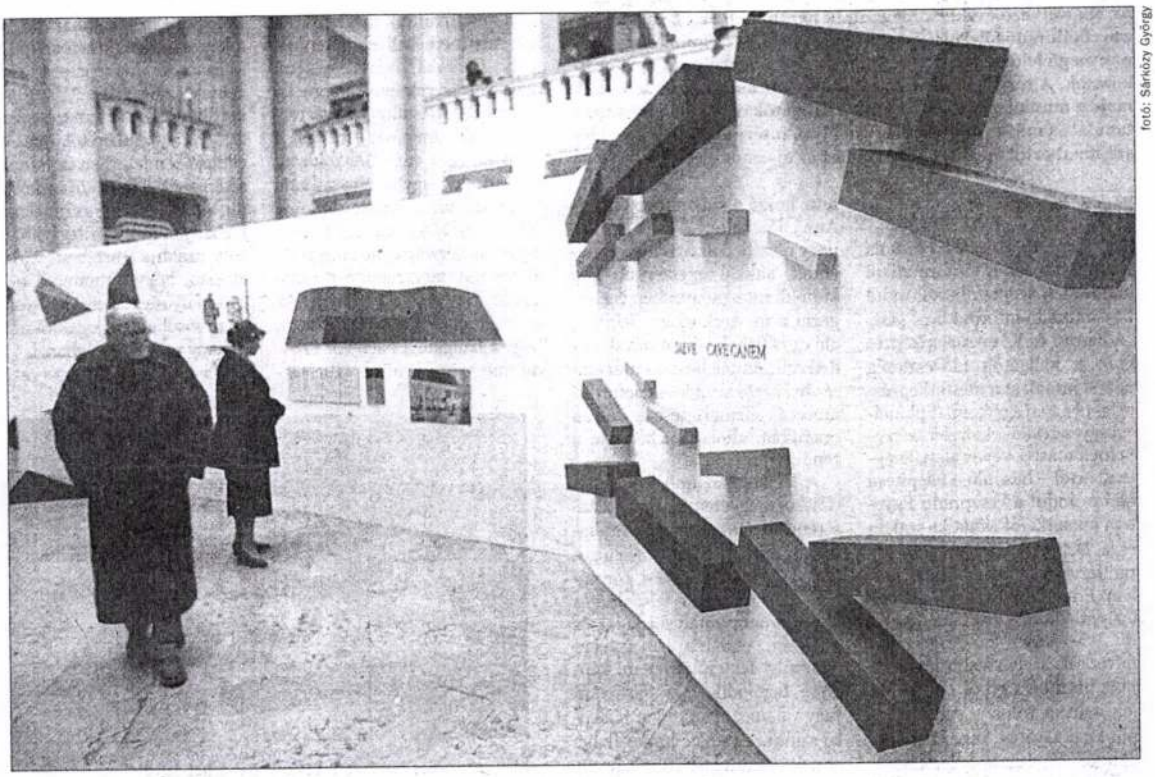

fotó: Sárközy György

Előtérben Gáyor Tibor Salve cave canemre elkeresztelt, első látásra meglepő, jellegzetes hasábjai

A Műegyetem történelmi hely – utalt Hiller István kulturális miniszter az 1782-ben alapított intézmény patinás múltjára, majd így folytatta: – ám ugyanakkor progresszív hely is, amely beírta nevét a magyar művészet krónikájába. A hatvanas évek közepétől itt mutatkozhatott be az akkori hivatalos kultúrpolitika által teljesen tiltott vagy részben megtűrt kortárs képzőművészek új generációja, 1970 végén – többszöri, hiábavaló nekifutás után – engedélyezték az itteni „R"-klubban az összegező szándékú „R"-tárlatot, amelyen többek között Bak Imre, Harasztÿ István, Hencze Tamás és Jovánovics György is szerepelt, három évre rá pedig, a központi épület aulájában rendezett Kopernikusz-emlékkiállításon jelen volt Gáyor Tibor, Maurer Dóra, Molnár Sándor és Nádler István is. A történelem végül őket igazolta a hatalom által támogatott, „hivatalos" tendenciákkal folytatott küzdelemben, amely a másként gondolkodók győzelmével zárult, és időközben elismert mesterekké lettek. „Azt kívánom a Műegyetem illetékeseinek és a most itt kiállító művészeknek, hogy figyeljenek az új kor új lázadóira is, mert törvényszerűen az a sorsuk, hogy előbb-utóbb ők is klasszikusok lesznek" – tette hozzá Hiller a kiállításmegnyitón.

Az egykori szereplők java részének műveiből – igen stílusosan – azonos helyszínen, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem központi épületének aulájában látható január 29-éig reprezentatív válogatás S. Nagy Katalin rendezésében. A megnyitó részvevőinek szemmel látható örömére és önfeledt szórakoztatására – amelyben ifjabbak és idősebbek egyaránt osztoztak – Harasztÿ István nyolc mobil fémplasztikája fogja körbe a centrális paravánokat, amelyek között a rendszeres tárlatlátogatók felismerhetik például régebbről a szellemes és humoros elnevezésű, egyszerre több jelentéssel bíró Állódítót és a látványos Mutatványost éppúgy, mint a nézők közreműködésével szintén izgő-mozgó állapotba hozható Hajtókötéltáncos „klüttyögőt". Gáyor Tibor háromdimenziós, élénk mázú fémidomai a márványpadlóról részben a paravánra is felkerültek. A Hortus odoratus (vagyis az Illatos kert) kisebb-nagyobb, pléhlemezből épített gúláit a három alapszínre (piros-sárga-kék) festette, míg a szintén latinul elkeresztelt Salve cave canem hasonló jellegű hasábjait a szürkéskékek és lilásbordók árnyalataiban tartja. Mellette Maurer Dóra Szférikus tükör című modellje síkban maradt, csak szerkezete által térbelinek tűnő gömbfelületre vetít ki sokszínű négyszögeket, míg a Galambtörténet a művésznő naplószerű feljegyzéseinek mellékelt szövegével dokumentálja, hogy a tőle megszokott, perspektívába fordított rendszert utólag a természet igazolta a hétköznapok realitásával. Nádler István Meditáció K. A.-val elnevezésű, 1999-es, monumentális méretű és hatású képciklusában a tudat és az érzelem kölcsönös kapcsolatának egyes fázisait viszi fel széles ecsetvonásokkal vászonra, fekete alapon az ultramarinkék árnyalataival. Jovánovics György hasonló stílusban, három raszteres tónusú, lendületesen színes krétarajzzal jelentkezett, szintén a gesztusfestészet elvont eszközeivel. Végül a geometrikus absztrakció szigorúbb kategóriáiba sorolható Hencze Tamás elegáns és puritán, fekete-fehér diptichonja, amelynek részben fújt, részben csorgatott függőleges csíkjai közé az egyiken egy vörös vonalat is festett, míg Bak Imre újabban a mértaniasan szerkesztett konstrukciót a lágy pasztellszínek finom tónusaival oldja képein, és ezt a tudatosan felvállalt Antagonizmus elnevezés mellett olyan lírai címadással is hangsúlyozza, mint például Az odaát messzesége, ezen az ünnepélyes kollektív kiállításon.

Gáyor Tibor

GÁYOR TIBOR

A jószomszédság művészete

A május 1-jei EU-bővítés előzményeként a bécsi Südbahnhofon és a pozsonyi, illetve a brnói állomáson kedden, a grazi és a szombathelyi pályaudvaron szerdán, a villachi, valamint a ljubljanai állomáson pedig ma párhuzamos kiállítás nyílik. EU & You szlogennel, A jószomszédság művészete címmel öt ország hét városában tizennégy kortárs művész mutatja be legújabb munkáit.

Wagner István / Bécs

Wolfgang Schüssel osztrák kancellár a bécsi megnyitón elmondta, az ötlet „természetesen" egy bécsi kávéházban született. A kiállítás mögött politikai vízió is rejlik: „Az egyesült Európa képzete, egy olyan földrészé, ahol minden állam megőrzi saját identitását és kultúráját, s ezáltal gazdagítja az egész kontinens kultúráját és identitását is" – mondta Schlüssel. Peter Weibel kurátor Odesszában született, Bécsben és Párizsban tanult, amerikai, német és osztrák városokban tanított és dolgozott mostanáig, így szinte predesztinált a nemzetközi projekt koordinálására, amelynek szervezője a KulturKontakt Austria. Ő tizennégy osztrák, magyar, cseh, szlovák és szlovén művészt kért fel az aktuális témakör friss feldolgozására.

Az ünnepélyes bécsi megnyitáson a magyar kulturális kormányzatot Schneider Márta helyettes államtitkár képviselte. A kiválasztott művészek közül elsőként Gáyor Tibort említhetjük, aki 1956-tól él Bécsben, itteni munkája pedig az egyesülés dátumát viseli címeként. Különféle hosszúságú lécekből komponált, monumentális faplasztika, amely kék és sárga kolorittal, illetve a szétfeszített köteg kettős kúpjával képez kontrasztot, az EU jövőjét szimbolizálva.

Maurer Dóra korábbi projektjét fejlesztette tovább egy galambról, álló és pihenő helyzetben. A komputeres animációhoz természetfilmet használt alapanyagként, a különféle színű és méretű madarak helyenként átfedik egymást az emeleti korlátra feszített vásznon.

A „nagy öregek" mellett az ifjú nemzedéket képviselő Szegedy-Maszák Zoltán és Fernezelyi Márton See-trough elnevezésű interaktív számítógépes installációja egy-egy nagy vászon, érintős képernyő és videokamera révén élő láncot teremtett más pályaudvarok várótermeivel és közönségével, amelyek egymásba folyva kaotikus videoalagutat hoztak létre a nézők aktív közreműködésével.

Udvarias gesztus volt a vendéglátók részéről, hogy Ausztria egyik képviselője is „hazánk lánya", az 1976 óta Bécsben élő és alkotó Éva Eszter Bodnár, aki A4-es méretű áttetsző, öntapadós fóliákra másolta rajzait, és ebből rakott ki egész falat betöltő „mozaikot" a Südbahnhof várótermének földszintjén.

A prágai Ivan Kafka cse nemzeti színű nejlonzacskóka fújt fel „trikolórnak", az ostrava Jirí Suruvka önmagát örökítet te meg EU-jelképpel videoins tallációján.

A szlovák Erik Binder a köz reműködő országok nyelvei ragasztott fel röplapokat min denfelé versekkel, címszavak kal, szólásmondásokkal; míg Lucia Nimcová a szóban forg pályaudvarokon örökítette me az egyes országok várakozó pol gárait fotográfiáin.

A horvát Marina Grzinic és szlovén Aina Smid alkotópárosa az egykori Kelet-Európa művészetének társadalmi-kulturális hátterét dokumentálja videoinstallációján, míg a ljubljanai Irwin alkotó kollektíva megpróbálja összefogni az egész térséget, az East Art Map keretében.

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP
Kedvezményes előfizetési díj
1 évre 11 300 Ft
Megrendelhető
a szerkesztőségben
(1089 Bp., Rezső tér 15.)
Telefon: 210-5149, 210-5159
Fax: 303-9241
E-mail: es@es.hu
Megjelenik minden pénteken! Rende

Magyar Hírlap 37. évf. 100. sz. 2004. ápr. 29. 17.

Az intellektuson alapuló művészi logika azon egyik nagy erőssége a kelet-európai művészetnek, mely századunk egész képzőművészetére hatással volt. A művészet utópiáktól terhes projekciókkal kíséri a földhözragadt emberi együttélés káoszát, párhuzamosan a világ szerkezetének megismerésével. Gáyor Tibor, végzettsége szerint építészmérnök, a 60-as évek óta képzőművész, akit a nemzetközi konstruktív művészet egyik legjelentősebb képviselőjeként tartunk számon.

DIETER RONTE, 1986

Gáyor Tibor művészete azok közé a ritka tisztaságú oeuvre-ök közé tartozik, melyek a közép-európai művészetben az egyértelmű nemzetközi tájékozódást, az egyetemes problémafelvetést, a különféle kultúrrégiók belső értékrendszerei „feletti" általános szemléleti mozzanatokat testesítik meg. ...feltűnő formai gazdagodás tanúi lehetünk: megjelenik a keskeny csíkforma, a négyzetek felosztásából változatos alakú és arányú téglalapok alakulnak ki, melyek az egymásra ragasztott vászonrétegek finom árnyékhatásával egészülnek ki. Gáyor művészetében itt a nüanszok játsszák a főszerepet; s a fehéren-fehér formák minimális térbeli különbségei tónusértékekként, szinte egy végtelenül visszafogott sajátos „színességként" jelentkeznek. Ez pedig a jelentésvilág „poetizálásához", egy sajátos rejtett líraiság megjelenéséhez vezet; ami ugyanakkor egy pillanatra sem lazítja a rendszer immanens logikáján alapuló szigorúságot.

A nézőszemben áll egy „látvány-fenoménnel", átérzi, magáévá teszi erejét, tisztaságát, a képi logika következetességét. Ha megteszi a következő lépést, s megkísérli intellektuálisan értelmezni a művet, követni tudja a rendszerbe foglalt változásokat, a vizuális-plasztikai folyamatokat, s felfedezi a maga számára a dualista szemlélet ellentétpárjait (elvont általános, szellemi – konkrét egyedi, anyagi; dokumentáció – illúzió; növekedés, rendszerré szerveződés – csökkenés, rendszertelenné válás, szétesés stb). De mindeközben nem vesztheti szem elől magát a homogén „látvány-fenomént" – mivel ez mindvégig megőrzi a maga autonómiáját.

HEGYI LÓRÁND, 1986

Mikor Gáyorral kapcsolatban rezignációról szólok, felrémlik egy régi akciója, mikor sorba rakott kockakövek között ült, egyik kockakő helyén: egy ember, akin áthaladt a teljes lemondás, a teljes üresség, a kifosztottság, eszmei száskajárás után csak úgy van jelen, ha még jelen van, mint egy akármilyen más kődarab. A sebzett vászonnal való játék a visszatalálás, a vigasztalódás és a konszolidáció mozdulata. A leplezett és meggyalázott festővászon, mert kiderült róla, hogy van fonákja, azért még nem semmi. Fonákja, amely teljesen más jellegű, jelentésű, színű, anyagú felület, ami a sík ideájának képzetét hivatott megjeleníteni. A geometrikus törvények szerint hajtogatott, ragasztott, préselt festővászon alaposan megzavarja képzeteinket. A jelölt ideális és magasabb rendű illúziója helyett valamit visszanyerünk. Csak azzal dolgozunk, amink van: konkrét vásznunk és ideális eszméink. Gáyor Tibor tevékenységét talán szabad így idealista-realista beállítottságúnak nevezni.

ERDÉLY MIKLÓS, 1986

GÁYOR TIBOR

HÁROM

Tisztelettel meghívjuk Önt
a kiállítás megnyitójára 2000. január 7-én, 18 órára
a Dorottya Galériába

A kiállítást megnyitja

FITZ PÉTER
A Kiscelli Múzeum igazgatója

A kiállítás megtekinthető 2000. február 5-ig, naponta 10–18 óráig,
szombaton 10-től 14 óráig, vasárnap zárva.

Dorottya Galéria,
Budapest V., Dorottya utca 8.

TIBOR GÁYOR

DREI

Wir beehren uns Sie zur Eröffnung der
Ausstellung am Freitag, dem 7. Januar 2000 um 18 Uhr in der
Dorottya Galerie einzuladen.

Einführung

PÉTER FITZ
Direktor des Kiscelli Múzeum, Budapest

Die Ausstellung ist bis zum 5. Februar 2000 täglich, ausser Sonntag,
von 10.00 bis 18.00 Uhr geöffnet, samstags von 10.00 bis 14.00 Uhr

Dorottya Galéria,
Budapest V., Dorottya utca 8.

GÁYOR Tibor

Künstlerische Logik, basierend auf Intellekt, ist eine jener Stärken der osteuropäischen Kunst, die das gesamte Schaffen bildender Künstler unseres Jahrhunderts beeinflusst hat. Kunst begleitet parallel zur Konstruktion unserer Welt. Tibor Gáyor, Architekt in seiner Ausbildung, seit den 60er Jahren als bildender Künstler tätig, zählt zu den wichtigsten Vertretern der internationalen Konstruktivistenszene.

DIETER RONTE, 1986

Gáyors Kunst gehört zu jenen Oeuvres von seltener Reinheit, die in der mitteleuropäischen Kunst die eindeutige internationale Orientierung, die universelle Problemstellung und die allgemeinen Anschauungsmomente "über" die inneren Wertsysteme verschiedener Kulturregionen verkörpern. ...Es erscheint der schmale Streifenform, und aus der Quadrataufteilung entstehen Vierecke von abwechslungsreicher Form und Proportion, die durch die feine Schattenwirkung der aufeinandergeklebten Leinenschichten ergänzt werden. In Gáyors Kunst spielen die Nuancen hier die Hauptrolle; und die minimalen räumlichen Unterschiede der Weiss-auf-Weiss-Formen erscheinen als Tonwerte, fast als eine unendlich zurückgehaltene eigenartige "Farblichkeit". Das aber führt zur "Poetik" der Bedeutungswelt, zu einer eigenartig verhüllten Lyrik, die aber die auf der immanenten Logik des Systems beruhende Strenge kein bisschen auflockert.

Der Zuschauer steht einem "Anblick-Phänomen" gegenüber, er fasst es auf, fühlt es nach und nimmt seine Kraft, Reinheit und die Konsequenz der bildlichen Logik in Besitz. Wenn er den folgenden Schritt tut und versucht, das Werk intellektuell zu deuten, dann ist er in der Lage, der in das System geordneten Änderungen, der visuell-plastischen Prozessen zu folgen und entdeckt für sich die Gegensatz-Paare der dualistischen Anschauung (abstrakt allgemein, geistig – konkret einzigartig, materiell; Dokumentation – Illusion; Vergrösserung, System-Entstehung – Verkleinerung, unsystematisch werden, auseinanderfallen; usw.). Doch bei all dem darf der Zuschauer das homogene "Anblick-Phänomen" nicht aus den Augen verlieren – denn es bewahrt seine eigene Autonomie bis zum Schluss.

LÓRÁND HEGYI, 1986

Wenn ich im Zusammenhang mit Gáyor über Resignation spreche, dann fällt mir seine alte Aktion ein, als er sich zwischen den in Reih und Glied aufgestellten Pflastersteinen setzte und zwar anstelle eines Pflastersteines. Es war ein Mensch, der nach völliger Resignation, in völliger Leere und nach voller Ausplünderung, nach einer theoretischen Heuschreckenplage nur noch so existiert, wenn überhaupt, wie irgendein Pflasterstein. Das Spiel mit dem verletzten Leinen ist die Geste der Rückkehr, des Trostes und der Konsolidation. Der geschändete und enthüllte Leinen ist noch nicht gleich dem Nichts, weil man von ihm feststellen musste, dass er eine Kehrseite hat. Eine Kehrseite, die von einem ganz anderen Charakter, von anderer Bedeutung, Farbe und Fläche ist, die Vorstellung der Idee der Fläche sichtbar zu machen. Der entsprechend geometrischen Regeln gefaltete, geklebte und gepresste Leinen bringt unsere Vorstellungen vollkommen durcheinander. Irgendetwas gewinnen wir anstelle der idealen Illusion zurück. Wir artbeiten nur damit, was wir besitzen: unseren konkreten Leinen und unseren Idealen. Die Tätigkeit von Tibor Gáyor darf somit viellecht als ideal-realistisch bezeichnet werden.

MIKLÓS ERDÉLY, 1986

Foto: Szelényi Károly

Gáyor Tibor

Bán András

Hajtásstruktúrák

Beszélgetés Gáyor Tiborral, budapesti kiállítása alkalmából

Magyar Nemzet, 1986. dec. 16 7.

ságból és a 87-es Documentán bemutatkozó cseh *Magdalena Jetelovát* a rá jellemző félelmetesen nagy és mégis barátságos fa-installációval. A magyarok sem hiányoznak; többek között *Pinczehelyi Sándor, Kovács Péter, Nádler István, Birkás Ákos, Fehér László* egy-egy műve vegyül el ebben a nagy modern művészeti arzenálban, hírt adva egy immár politikai határokat nem ismerő, kitágult világ egyetemes szellemiségéről.

Természetesen számolni kell az esetlegességgel és ebből fakadóan részben a művek egyenetlen színvonalával, részben azokkal a lyukakkal, nagy hiányokkal, amelyek által ez a kelet-nyugati párbeszéd akadozóvá válik. Hiszen a nyugat-európai és amerikai művek túlsúlya – a dolog természetéből fakadóan – nyilvánvaló, és a névsor is reprezentatívabb: *Picasso*, az amerikai pop art mesterei: *Jasper Johns, Jime Dine, Tom Wesselmann, Andy Werhol, Robert Rauschenberg, Georges Segal, Claes Oldenburg, Roy Lichtenstein*, majd a hipperrealizmus markáns darabjai többek között az emlémává váló *Duane Hanson Szupermarkat Lady*-je, azután a nagy németek: *Beuys, Penck, Kiefer, Baselitz, Lüpertz, Jörg Immendorf*, no és a japán fluxus-művész, *Nam Paik*, s ez a gazdag és grandiózus kollekciónak talán egyetlen, alighanem a legközismertebb köre! És noha a kiállítás – mely ebben a formájában 1991 őszéig látható – címében is: „Kelet-Nyugat", hordozza az egykori két politikai félteke művészi együttlátásának az igényét, az elkerülhetetlen esetlegesség és csonkaság folytán inkább csak azt a virtuális mezőt metszi ki, amelyben a műalkotások

Gayor Tibor, építész, képzőművész 2.) Folytatás.

Hajtott kollázsok 1972–1986. Gayor Tibor kiállítása: Ernst Museum, 1986.–december–1987. január.

3. Q8–K2D 1977 (10 darab 90 x 90 cm.) (repr.)

4. Graz 2 1974 (140×130 cm)

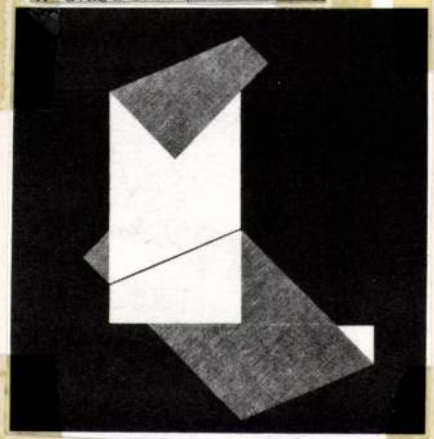

Magyar Építőművészek, 1987. 2., 55-old.

Gayor Tibor építész, képzőművész 3.) Folytatás.
Hajtott kolbázsok 1972–1986 Gayor Tibor kiállítása: Ernst Múzeum, 1986. December–1987. január.

5 5. Scherzo 1 1982 (130×130 cm)

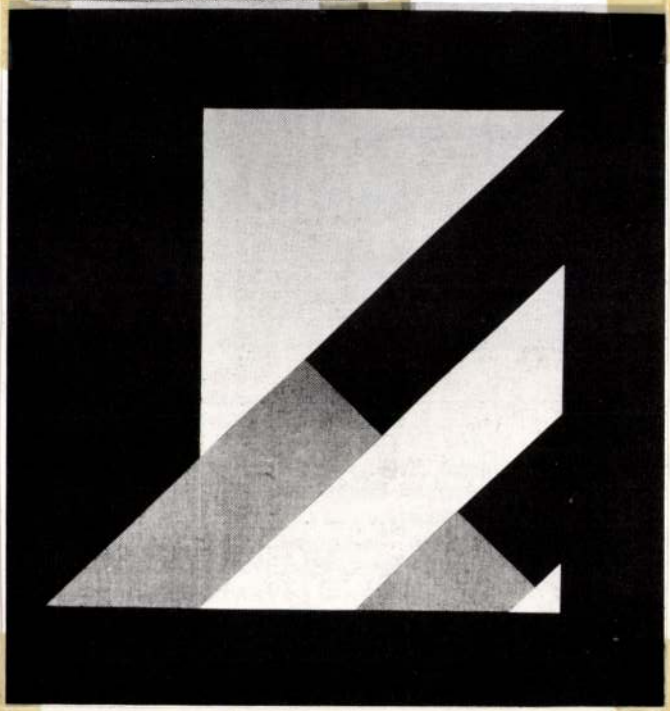

Magyar Építőművészet, 1987. 2., 55-old.

Gáyor Tibor

A múzeum 1973 ~~[illegible]~~ januárjában a Fluxshoe magyar résztvevői között szerepelt a Museum of Modern Art Oxfordi kiállításán.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....

Müvészet,1980. október 2.lap.

1956
MŰVÉSZET EMIGRÁCIÓBAN

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának
Ferenczy Múzeuma tisztelettel meghívja Önt

„1956 – MŰVÉSZET EMIGRÁCIÓBAN"

című kiállításának megnyitójára,

amelyre 2006. november 10-én,
17 órakor kerül sor
a Szentendrei Képtárban
(Szentendre, Fő tér 2-5.)

Köszöntőt mond:
Imre Zsolt, Pest Megye Önkormányzata Elnöki Kabinetjének vezetője

A kiállítást megnyitja:
András Sándor, író

Kiállító művészek:
Bujdosó Alpár, Gáyor Tibor, Hetey Katalin,
Konok Tamás, Joseph Kadar, Megyik János,
Nádasdy János, Nagy Pál, Papp Tibor, Pátkay Ervin

Kurátorok:
Hann Ferenc és Sz. Szilágyi Gábor
művészettörténészek

Házigazda:
Dr. Simon László, a Pest Megyei Múzeumok igazgatója

A kiállítás nyitva 2007. január 14-ig,
hétfő és kedd kivételével naponta 9-17 óráig.

Támogatók:
Korona Étterem, Szentendre; Pest Megyei Közművelődési Intézet;
Magyar Képző- és Iparművészeti Lektorátus;
Pest Megye Önkormányzata – „56-os" Emlékbizottság

Magyar Hírlap 2004. január 23.

Gáyor Tibor

Rovatvezető Szarka Klára / **e-mail** szarka@mhirlap.hu / **telefon** 470-1283

Az egykori betiltottak nosztalgiája

Egy hétig tartó kortárs tárlat nyílt a Műszaki Egyetem aulájában

A Műszaki Egyetem aulájába tegnap ismét visszatértek azoknak a korábban betiltott képzőművészeknek az alkotásai, akik először a hatvanas–hetvenes években ugyanitt állíthattak ki. A mindössze egy hétig nyitva tartó tárlaton többek között Bak Imre, Haraszty István, Maurer Dóra és Jovánovics György művei láthatók

Wagner István

A Műegyetem történelmi hely – utalt Hiller István kulturális miniszter az 1782-ben alapított intézmény patinás múltjára, majd így folytatta: – ám ugyanakkor progresszív hely is, amely beírta nevét a magyar művészet krónikájába. A hatvanas évek közepétől itt mutatkozhatott be az akkori hivatalos kultúrpolitika által teljesen tiltott vagy részben megtűrt kortárs képzőművészek új generációja, 1970 végén – többszöri, hiábavaló nekifutás után – engedélyezték az itteni „R"-klubban az összegező szándékú „R"-tárlatot, amelyen többek között Bak Imre, Haraszty István, Hencze Tamás és Jovánovics György is szerepelt, három évre rá pedig, a központi épület aulájában rendezett Kopernikusz-emlékkiállításon jelen volt Gáyor Tibor, Maurer Dóra, Molnár Sándor és Nádler István is. A történelem végül őket igazolta a hatalom által támogatott, „hivatalos" tendenciákkal folytatott küzdelemben, amely a másként gondolkodók győzelmével zárult, és időközben elismert mesterekké lettek. „Azt kívánom a Műegyetem illetékeseinek és a most itt kiállító művészeknek, hogy figyeljenek az új kor új lázadóira is, mert törvényszerűen az a sorsuk, hogy előbb-utóbb ők is klasszikusok lesznek", – tette hozzá Hiller a kiállításmegnyitón.

Az egykori szereplők java részének műveiből – igen stílusosan – azonos helyszínen, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem központi épületének aulájában látható január 29-éig reprezentatív válogatás S. Nagy Katalin rendezésében. A megnyitó részvevőinek szemmel látható örömére és önfeledt szórakoztatására – amelyben ifjabbak és idősebbek egyaránt osztoztak – Haraszty István nyolc mobil fémplasztikája fogja körbe a centrális paravánokat, amelyek között a rendszeres tárlatlátogatók felismerhetik például régebbről a szellemes és humoros elnevezésű, egyszerre több jelentéssel bíró Állódítót és a látványos Mutatványost éppúgy, mint a nézők közreműködésével szintén izgő-mozgó állapotba hozható Hajtókötéltáncos „klüttyögőt". Gáyor Tibor háromdimenziós, élénk mázú fémidomai a márványpadlóról részben a paravánra is felkerültek. A Hortus odoratus (vagyis az Illatos kert) kisebb-nagyobb, pléhlemezből épített gúláit a három alapszínre (piros-sárga-kék) festette, míg a szintén latinul elkeresztelt Salve cave canem hasonló jellegű hasábjait a szürkéskékek és lilásbordók árnyalataiban tartja. Mellette Maurer Dóra Szférikus tükör című modellje sikban maradt, csak szerkezete által térbelinek tűnő gömbfelületre vetít ki sokszínű négyszögeket, míg a Galambtörténet a művésznő naplószerű feljegyzéseinek mellékelt szövegével dokumentálja, hogy a tőle megszokott, perspektívába fordított rendszert utólag a természet igazolta a hétköznapok realitásával. Nádler István Meditáció K. A.-val elnevezésű, 1999-es, monumentális méretű és hatású képciklusában a tudat és az érzelem kölcsönös kapcsolatának egyes fázisait viszi fel széles ecsetvonásokkal vászonra, fekete alapon az ultramarinkék árnyalataival. Jovánovics György hasonló stílusban, három rászteres tónusú, lendületesen színes krétarajzzal jelentkezett, szintén a gesztusfestészet elvont eszközeivel. Végül a geometrikus absztrakció szigorúbb kategóriáiba sorolható Hencze Tamás elegáns és puritán, fekete-fehér diptichonja, amelynek részben fújt, részben csorgatott függőleges csíkjai közé az egyiken egy vörös vonalat is festett, míg Bak Imre újabban a mértaniasan szerkesztett konstrukciót a lágy pasztellszínek finom tónusaival oldja képein, és ezt a tudatosan felvállalt Antagonizmus elnevezés mellett olyan lírai címadással is hangsúlyozza, mint például Az odaát messzesége, ezen az ünnepélyes kollektív kiállításon.

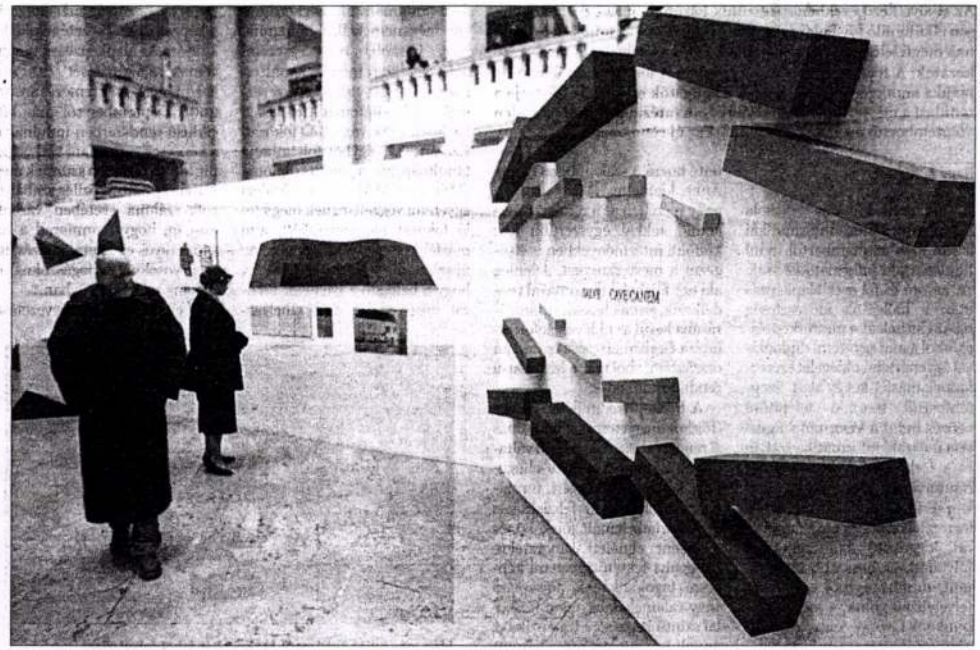

fotó: Sárközy György

Előtérben Gáyor Tibor Salve cave canemre elkeresztelt, első látásra meglepő, jellegzetes hasábjai

Támogatók:

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

A Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

Első Magyar Látványtár

www.budapestgaleria.hu

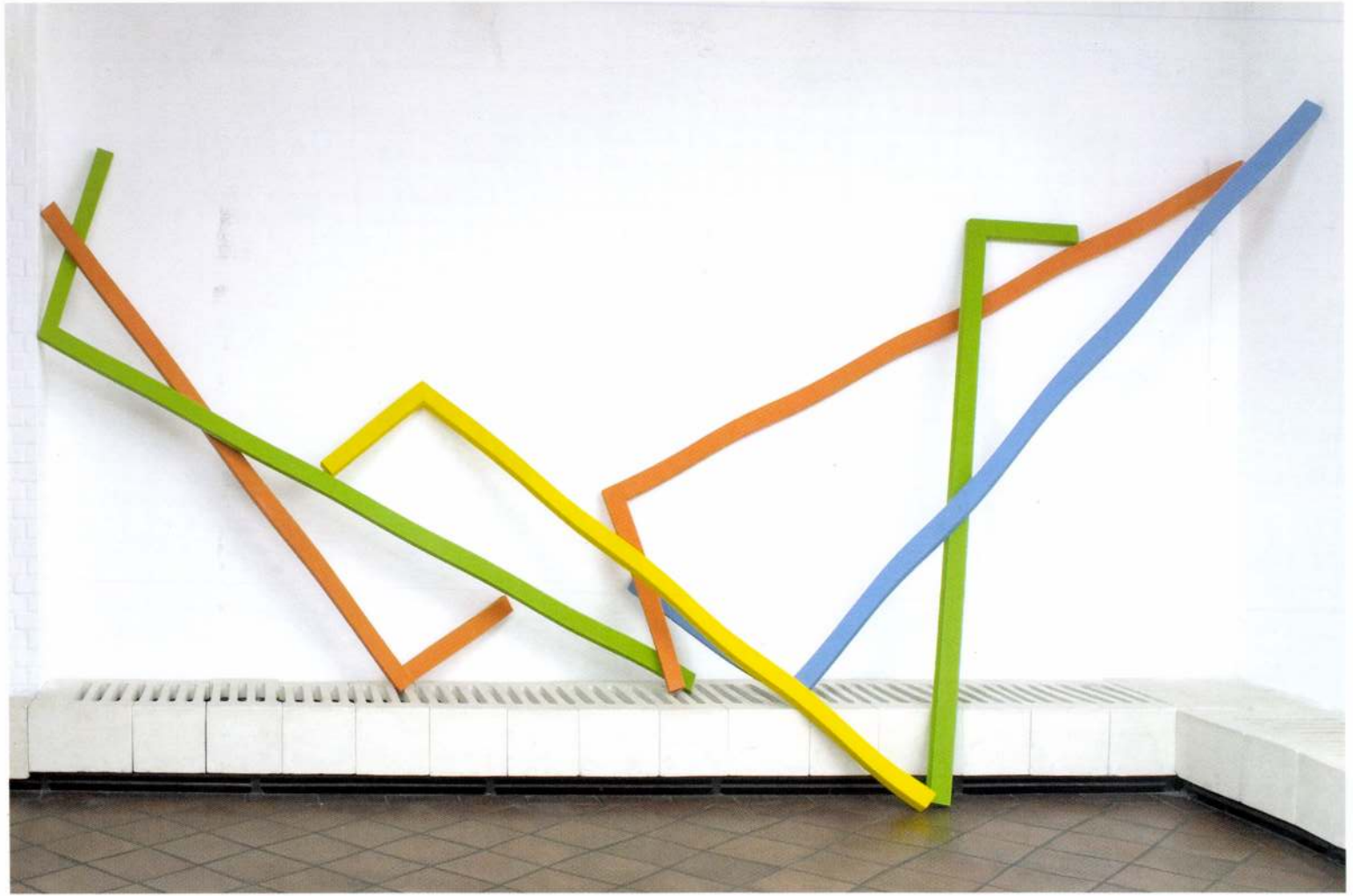

Gáyor Tibor: (De)construction 3 • installáció, 2006, 3,5x6x1,5 m • Fotó: Sulyok Miklós

Die Budapest Galéria ladet Sie zur Eröffnung der Ausstellung

TIBOR GÁYOR

(De)construction 4

in den Ausstellungsraum Budapest (1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.)
bei der Elisabethbrücke) ein
am 3 August 2006 17 Uhr,

zur Eröffnung spricht: ENDRE KUKORELLY Schriftsteller,
sowie zur Finissage der Ausstellung am 8 September 2006 17 Uhr,
mit TAMÁS VEKERDY und dem Künstler.

Die Ausstellung ist bis 10 September 2006 von Dienstag bis Sonntag, ausser Montag, 10–18 Uhr zu besichtigen.

A Budapest Galéria meghívja Önt

GÁYOR TIBOR

(De)construction 4

című kiállításának megnyitójára

a Budapest Kiállítóterembe (1056 Budapest, Szabad sajtó u. 5)
2006. augusztus 3-án csütörtökön 17 órára,

a kiállítást megnyitja:
KUKORELLY ENDRE író

valamint a kiállítás zárására
2006. szeptember 8-án pénteken 17 órára
a kiállítást zárja:
VEKERDY TAMÁS

A kiállítás megtekinthető 2006. szeptember10-ig, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

GÁYOR Tibor

képe a Palmi Képtárban 10. 25.

Új Müvészet 1992

Gályor Tibor, grafikusművész

Székesfehérváron 25 évvel ezelőtt nyílt meg a Csók István Képtár. – Most egy fiatal, lelkes művészettörténész gárda a hazai kortárs művészek műveiből rendeztek kiállítást a képtárban. Szerepelnek Hencze, Gályor művei.

Láttuk, hallottuk...

1980. III. 7. Kossuth 17.35 |ML.|

Gayzer József grafikus M.D.K.

BUÉK Pokorny F. — linómetszet

repr:

Bort, Burát, Bélességet. Bp. 1938. A Magyar Exlibrisgyűjtők ... kiadványai VII.

Gozda Zniko

a hollóköi Kossuth u. 82. sz. a. Falumuzeum helyreállítási tervét 1962-ben készítette.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Bpest, 1970.

293 l.

Gazda Anikó

tervei szerint állitottál helyre a szent-
endrei Preobrazsenszka görögkeleti tem-
plomot.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem,
V. (1967-68) Budapest, 1970. 3571.

Gazdag Sándor, grafikus

Soroksári vasöntöde

repr.

Magyar Ifjúság. 1967. IX. 29. 16. l.

Gazda Anikó épitész

Bp. Fortuna u. 6. sz. ház helyreállitása

Műemlékvédelem 1965/3. 178. l.

M.D.K .

Gazda Anikó

Velem és Őrszentpéter egyszerüsitett általános rendezési terve.

Müemlékvédelem 1966/2. 127.1.

N.D.K.

Gazda Anikó

VÁTI

Sárospatak ref. kollégium küldöttségi szállásának müemléki helyreállitósa,

Müemlékvédelem 196[illegible]/4. 251.1.

Gazda Antó -
Máté Zsolt, munkatársa: Faludy
Gruin Péter

részt vett a Szentendrei Szabadtári Néprajzi
Muzeum tervpályázatán 1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5.sz. 12-17.l.

Gazda Anikó

tervei alapján állitották helyre Hollóhön a Kossuth u. 82. sz. alatti palóc lakóházat. Helyi múzeumot létesitettek benne.

(1963-64.)

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

246. l.

GAZDA Anikó: Zsinagógák és zsidó közösségek Magyarországon. Bp. : MTA Judaisztikai kutatócsoport, 1991

rec. DÁVID Ferenc = Ars Hungarica, 20,1992,2. 106-108.

sok mutatják a két változat egymásho

-- kövér betű: a két változat t
hoz;

-- apró betű: olyan szövegresz.
szerepel, azaz a második fogalmazván

-- normál betű: olyan szövegres
szerepel, azaz Kölcsey a második fog

Az apró betűs részek kivételéve
veggel. Az egyes bekezdések előtt sz
meg, hogy a főváltozat melyik részen

RÖVIDÍTÉSEK:

Az elfogadott rövidítésekhez kéz
sokat tettük:

<< >>	az áthúzáson belül,
( )	A szövegkritikai jegy
	azt a főszövegbeli s
	amely a variánsból k
kövér betű	a főszövegtől eltérő
[?]	Bizonytalan olvasat
	zárójelbe tett kérdő
	esetén a szögletes z
	után egymástól dőlt
	meg a lehetséges olva

GAZDA Anikó: A zsidó közösségi épületek településformáló szerepe. = Pavilon,5. 1991 39 - 44.p. ill. E

tudományokkal, pályakezdő
kutatókkal, ügyelve arra,
milyen érték se menjen ve

A munka az alapvető
Periodizációs és tudomány
zódtak a kézikönyv-kötete
dő munkatanulmányok és az
témái. Az előkészitő munk
ban is nyoma van. Az Elős
ről kiván szólni, hanem a
szitő tájékoztatást, mege
1984 óta eltelt időre is.

Már az intézeti kiad

Gazda Anikó

Makó Izoldával közösen
részt vett a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Muzeum
meghívásos tervpályázatának I. ütemén. (munkatárs,
Faludy Ervin Péter)

Vargha László: Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Muzeum
tervpályázata, 1967. - Magyar Építőművészet, 1968.
5.sz. 12-17. l.

Magyarországon: a Sopron melletti Brennbergbányán, a Mecsekben, a Dorogi-medencében.

Miesbach állandóan kísérletezett. Ő vezette be Ausztriában az üreges téglát és a porózus, könnyű boltozati téglát, valamint a legkülönfélébb színű burkoló téglákkal jelent meg a piacon, amelyek iránt még építési dekonjunktúra idején is egyre nőtt a kereslet. Az épületek díszítéséhez terrakotta elemeket, párkányokat, konzolokat, kisebb szobordíszeket kezdett készíteni.

1857. október 3-án hunyt el, hatalmas gyárbirodalmát unokaöccse, *Heinrich Drasche* (1811—1880) örökölte, aki már 18 éves korától a nagybácsi mellett dolgozott — elsősorban a szénbányák ügyeit intézte. Ő fejlesztette tovább a gyárakat, 1867-ben 12 téglagyárában 188.700.000 téglát égettek. Két terrakottagyárából eleinte Ausztria-Magyarországra majd a Monarchia minden területére szállítottak, de Németország, Itália, Oroszország, Lengyelország, sőt Mexikó is igényelte termékeit.

A Miesbach-Drasche-féle terrakotta alkotások közül — amelyek túlnyomórészt épületdíszek voltak — kiemelkedik a veszprémi síremlék, nagyságát és önálló, kerek szobor voltát tekintve egyaránt. Mivel az 1858-as halálozási évszámú feliratot még a nyers agyagba metszették bele, Miesbach viszont 1857-ben elhunyt, a síremlék a gyártási bélyegző ellenére Drasche idejében készült, alighanem még az 1850-es évek végén. Ez egyaránt tanuskodik a 19. századi osztrák nagyipar egyik legismertebb óriásának gyümölcsöző magyarországi kapcsolatairól, valamint a bécsi polgárság ízlésvilágának a hazai vidéket is elérő követéséről.

IRODALOM

Grete Merk: Zwei Pioniere der österreichischen Industrie. Alois Miesbach und Heinrich Drasche. Graz — Wien — Köln, 1966.

Alois Kieslinger: Die Steine der Wiener Ringstrasse (Die Wiener Ringstrasse IV.). Wiesbaden, 1972.

1990. október

Az illusztrációkat a szerző készítette.

GAZDA ANIKÓ tanulmánya már megszerkesztve, nyomdai utasításokkal ellátva várta, hogy a Pavilonnak ez a száma összeálljon, amikor eljutott hozzánk a szomorú hír a szerző elhunytáról.

In memoriam dr. Gazda Anikó
(1933—1990)

Szinte az utolsó pillanatig dolgozott. Szívós akaratereje, nagy munkabírása, utólérhetetlen szorgalma sajnos kevésnek bizonyult a végzet könyörtelen hatalmával szemben.

Gazda Anikó munkássága a hatvanas évek elejétől kapcsolódott a VÁTI-hoz. A műemlékvédelem területén működött. Az egyes épületekről figyelme mindinkább a nagyobb egységekre, településrészekre, településekre irányult. Kiemelkedő munkát végzett falusi településeink építészeti értékeinek feltárásában, a „24. óra előtti utolsó percekben" tehető intézkedések érdekében szükséges figyelem felkeltésében. Kevesen tettek annyit e nemes cél érdekében, mint amennyit ő tett, nem túl erős fizikummal. Ezt nagy szorgalommal, páratlan ügyszeretettel, mély morális meggyőződéssel, hittel és hozzáértő okos munkával pótolta.

Ennek során figyelmét, majd később minden energiáját a magyarországi zsidóság emlékeinek — zsinagógáinak, imatermeinek, temetőinek — feltárása, megmentésükért végzett önfeláldozó munkája kötötte le. Publikációi — lapunk hasábjain is — mindenki számára meggyőző tanúságtétel a maga nemében is páratlan munkájáról. Soha el nem múló elismerés és köszönet kísérje a múlt értékeinek feltárásáért, megőrzésük érdekében végzett munkáját: legyenek azok falvaink együttesei, utcaképei, népi műemlékei, vagy a zsidóság vallása gyakorlásának épületei, örök nyugvóhelyei.

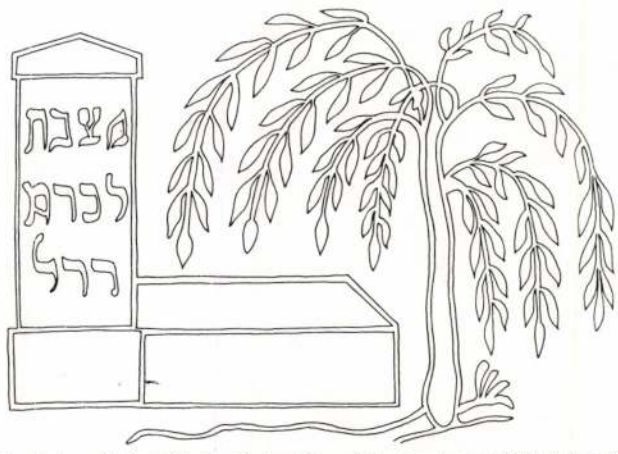

A sírt és a sírkövet ábrázoló véset Rosa Schultheisz (+1862) vörös márvány obeliszkjén a devecseri zsidó temetőben (Lővei Pál gyűjtése)

Közvetlen hozzátartozóin kívül munkatársainak, barátainak és tisztelőinek népes serege kísérte szeptember végén utolsó útjára.

dr. Kőszegfalvi György
(Megjelent: VÁTI Híradó, 1990. október)

GAZDA Anikó építész

Pavilon. 1991.
5.

GAZDA Anikó

Garda Anikó építész sírja a
Kozma utcai zsidó temetőben van.

carno, 1980. márc.20.

benne foglalt kérdésekre ime posta-

ani állami fgimnáziumban tettem
tána azonnal katonai szolgálatra
világháború végéig tartott.

Garda Aniko

cikke: Vas megye építészeti együttesei és idegenforgalmi bemutatásuk. – Műemlékvédelem, 1968. 1. sz. 41-42. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

152. l.

GAZDA Anikó építész

életrajz

Vasi Szemle 1996/1. 125-126

utolgó BIBLI

(1) (TEHMASEKSZPORT, Mo
Centrifugs. - Centrifu
pasznüh uzlov i detale
ports and units. [év]
Németül és franciáu
TECHMASHEXPORT, M
Ld.
TEHMASEKSZPORT, M
ide: prospektusok, gyá

---

(2) GRÓH János - SZILAS E
Építészeti tárlati
Bp. 1973. Tankönyvki
79 p. 29 cm.
/Budapest, Műszak

GAZDA Anikó építén

Hosztóti-hai helyreáll (1982)

Bariska 1995 63.

szeptember 27. - október 7. Bev. Koczogh Ákos. Komárom, 1986 6 p., ill. **ism.** POGÁNY Ö. Gábor: A tájfestészet lírikusa. = Népszava, 1986. október 17. 6.

1503. Anklin, Rolf

WAGNER István: Önarckép tájjal. Svájci festő Tatán. = Magyar Hírlap, 1986. január 27. 4.

1504. Anna Margit

P. SZABÓ Ernő: Csak a képeimmel. = Magyar Ifjúság, 1986. október 3. 7. ill.

SZÉKELY András: Portré hangokból. = Új Tükör, 1986. október 5. 30.

1505. Apátfalvi Czene János

kiáll. Perbál, Falusi Galéria, 1986 **ism.** KENESSEI András: Apátfalvi Czene János kiállítása. = Művészet, 27, 1986, 6. 60-61. ill.

1506. Ardai Ildikó

Ardai Ildikó, Hauser Beáta, Kőszeg, Zwinger, 1986. A kiáll. rend. Mayer Marianna, Török Tamás. Bev. Fitz Péter. Szombathely, 1986 12 p., ill. (Vas megyei múzeumok katalógusai, 122.) **ism.** TORDAY Aliz: Ardai Ildikó és Hauser Beáta kiállítása. = Új Tükör, 1986. augusztus 31. 3. ill.

1507. Árkossy István

LÁSZLÓFFY Aladár: Szóval képről. = Igaz Szó, 34, 1986, 2. 177-178. ill.

1508. Artner Margit

ABODY Rita: Artner Margit. = Könyvtáros, 36, 1986, 8. 501. ill.

ARTNER Margit grafikusművész kiállítása, Bp., Iskola Galéria, 1986. április 7-25. Bev. Hajdú Éva. Bp., 1986 6 p., ill. **ism.** GYETVAI Ágnes: Három kiállítás. = Magyar Nemzet, 1986. május 20. 7. SOÓS Imre: Artner Margit. = Kisgrafika, 15, 1986, 2. 35-36.

1509. Ásztai Csaba

Gazda Anikó

cikke:

Gazda Anikó: Sárospatak, tiszáninneni református egyházkerület múzeumépülete. Műemlékvédelem, 1970. 4.sz. 231-234. l.

Education and Culture
Culture 2000

Vác, Eötvös K. utca 5. – a volt zsinagóga belső tere, 1984

Garda Anikó fotóin

A Közép-európai Egyetem / Nyílt Társadalom Archívum
tisztelettel meghívja Önt 2004. december 2-án
a Toldi moziba (Budapest, 1054 Bajcsy-Zsilinszky E. út 36/38)
délután 5 órára az

Átépítés
Magyarországi zsinagógák, imaházak, imatermek 1980-87, válogatás Dr. Gazda Anikó fényképeiből című kiállításának megnyitójára és az azt követő beszélgetésre.
A beszélgetés résztvevői: Toronyi Zsuzsanna, a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár munkatársa, Komoróczy Géza az MTA Judaisztikai Kutatócsoportjának vezetője és Mink András történész.

Ugyanekkor kerül sor az
Auschwitz – Rekonstrukció 1945-89
on-line kiállítás bemutatójára is.

A két megnyitót délután 2 órától
James Moll: Az utolsó napok
című dokumentumfilmjének nyilvános, ingyenes vetítése előzi meg.

A rendezvény az Európai Unió Kultúra 2000 program támogatásával jött létre, mint a „Történelemírás a rendszerváltás után" című nyertes pályázat nyitó eseménye.

Dr. Gazda Anikó fényképeinek kölcsönzéséért köszönetet mondunk a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Fotótárának.

Gazda Anikó

Hollókőn az alábbi cikk elkészüléséig a következő házak helyreállitása történt meg: Kossuth u.82. Falumúzeum /Gazda Anikó
Kossuth u.62.Turistaszálló /N.Waigand Mária/
Kossuth u. 76. Posta. /Komjáthy Attila/
Petőfi u. 8. Turistaszálló /Mendele Ferenc/
Petőfi u. 3o. Orvosi Rendelő /H.Nándori Klára/

Komjáthy Attila: A hollókői modulor.
Magyar Ép.müv. 1971.3.sz. 44-47.l.

47.l.

Gazda Anikó

Hollókő - Ófalu rendezésére több terv készült. Ezek szerzői: Gazda Anikó /1960/, Láng Tivadar és Ráduly Piroska /1962/, Mendele Ferenc és Komjáthy Attila /1968/

Komjáthy Attila: A hollókői modulor.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 44-47.l.

47. l.

Garda Anikó

Gazda Anikó

(VÁTERV) tervezte a bajai ~~gör~~ gör. k. templom külső helyreállítását.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

237. l.

Gazda Anikó

restaurálta a nemesnádori Blago-
veszteszka templomot 1966-ban.
(VÁTERV)

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség építészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

237.1.

Gazda Anikó

Terverte a Hollókő, Kossuth u. 82 sz. barókház teljes helyreállítását (fedh múzeum számára). 1963-64-ben bérült el.

Csoh István: Népi és ipari műemlékeink védelme 1963-1966/. Magyar Műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 280 l., 369 kép, 269-281. l.

280 l.

Gazda Anikó

(VÁTI) tervezte Hollóhön a Kossuth u. 82. sz. lakóház helyreállítását, melyben falumúzeumot rendezték be

Csoh István: ~~xxxxxxxx~~ Népi és ipari müemlékeink védelme /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 269-281. l.

270, 281. l.

Garda Anikó

Cikke:

Honismereti szakreferensek Nyíregyházán. – Műemléhvédelem. 1967. 11. évf. 4. sz. 251-252.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodal om bibliográfiája /Művtört. Ért. 197o.1.sz. 68-1o7.1./

69.1.

Garda Anikó

készítette a hollókői műemlék-együttes helyreállításának első tervét

Műemlékvédelem, 1969. 4 sz., p. 243

Garda Anikó

készítette a hollókői Kossuth u. 82. n. hár
(Falumúzeum) helyreállításának tervét

Műemlékvédelem, 1969. 4. n., p. 211.

M.D.K.

Gazda Anikó

Hollókő, Kossuth Lajos u. 82. sz. paraszthház helyreállitása

Magyar müemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 274.l.

M.D.K.

Gazda Anikó
VÁTI

Hollókö, Kossuth u. 82 . sz. ház helyreállitásnak tervezöje

Rövid hirek

Müemlékvédelem, 1964/3. 190. l.

M.D.K.

Gazda Anikó
VÁROSTERV

. Hollókö, Kossu th u. 82. sz. helyreállitása

Tájékoztató, Rövid hirek
Müemlékvédelem, 1965/1. sz. 63. l.

M.D.K.

Gazda Anikó

Sopron, Rózsa u. 3. sz. ház helyreállitása

Tájékoztató, Rövid hirek

Müem ékvédelem, 1968/1. sz. 63. l.

K. D. K

GAZDA Aniko

Bp., X. Ceglédi-úti 100 fős óvoda ~~munkatársa~~ kövezésének Fábián István munkatársa

(Repr.)

~~Reischl-Lemplési: A fóti gyermekváros~~

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 15. l.

16. l.

Garda Anikó

Terverte a Hollókő Kossuth u. 82. ház helyreállítását

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964. 3. n. 190.

Gazda Anikó

tervei alapján alakították át a hollókői

Kossuth u. 82. sz. házat 1963-64.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar

műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2461

Gazda Anikó

tervei alapján állitották helyre a bajai gör. kel. templom. külsejét. 1965.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2371

GAZDA ANIKÓ

KOSSUTH L. U. 82. (HOLLÓKŐ)
Ő. épület tervezőjeként
említik

Komjáthy Attila- Kremnicsák Ilona: Hollókő / Nógrád m./ Kossuth Lajos u. 76. sz. épület müemléki helyreállitása, átalakitása postahivatallá

Müemlékvédelem, 1973. 4. sz. 230-234. l.

Gozda Anikó

restaurálta 1966-ban a pentendrei Blagovesztenszka templomot.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2371

Gazda Antal

Fortuna u. 6.4 épület

helyreállításának tervező építésze

(1966)

Magyar Műemlékvédelem 1971-72

Bp. Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Gazda József:

Középnemzedék. /A romániai magyar képzőművészek középnemzedékéről./

Igaz Szó, XXXII.évf. 10.sz. 1984 október, 360 - 366. old.

GAZDA József fafaragó

9. 57.

Új Művészet 1992

tes Schikedanz Albert
épitész úrnak!

Budapesten.

ágú Dr Schuster Konstantin váczi
ők úr rendelete folytán van
csém a váczi székesegyházba
tett püspöki trón és mellékré
t tek. Uraságod számlájában
mitott 4010 forint, kiállitási költ
az elölegképen részenkint kifi
2000 forint on felül-hátralevő ösz

In memoriam...

Dr. Gazda László

(1934. augusztus 2. Gyulafehérvár – 2003. október 15. Debrecen)

Megrendítő egykori munkatársként dr. Gazda Lászlótól búcsúzni, attól az embertől, akinek szellemi társai, nem ritkán vitapartnerei lehettünk, s aki ebben a minőségében többé már nem lehet közöttünk.

A Déri Múzeum, a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumi Szervezet és a múzeumi szakma nevében búcsúzunk most tőle.

Felfoghatatlan tragikus eltávozása, hiszen nemrég még társunk volt egy olyan kiállítás előkészítésében, amelynek megnyitására a tőle megszokott igényességgel és alapossággal készült.

Egyik kisesszéjében Móricz Tündérkertjéről írja: „Mert boldogság ezért mégiscsak van... Néha bizony elérhetetlenül messzi, kérlelhetetlenül múltba vesző, mint az elhagyott, s már soha elő nem kerülő ajándék, s a veszteség fájdalma múlhatatlan" (ET. 1992. 3.1.)

Gazda László boldogságot kolduló kalapjában sokszor szikrázott fel, s hamvadt el a csalóka remény. Valamiféle Erdélyből menekített életösztön mégis eligazította, merre induljon, hogyan tegye életét hasznossá mások javára. A szülőföld maradt mindörökre az elveszett paradicsom, de az otthon maradt rokonok a tisztesség látófáiként őrködtek a XX. század végi Magyarország Ábeli rengetegében csapást kereső ifjú léptei fölött.

A felekezeti iskolák, a tanítóképző, a fölnevelő és fölnevelt család, majd felnőtt fejjel ismét tanulás, barátságok, munka, eszmék, ideálok tündöklése és bukása, a csalódások ellenére mindig megújuló közösségvágy, mind e „tisztesség-tükörtől" kapták egyéni fénytörésüket, s erősítették Gazda László szépbe szőtt hitét.

Elfogultság nélkül mondhatjuk, ez a „csillagnyi remény" ragyogott fel életének talán legértékesebb szakaszában, abban a tizenegy évben, amit a megyei múzeumi szervezet élén töltött. Hittel és a tudás tiszteletével kűzdötte le az őt fogadó szakmai-emberi bizalmatlanságot. Kollegialitása a múzeumi munkatársak minden rétegére kiterjedt. Olyan családias és érzelem-gazdag munkahelyi légkört teremtett, amely kedvezett a szakmai eredményeknek is. Elődei, kollégái tapasztalatára, tanácsaira épített, és egyéni kapcsolatait is a múzeum javára kamatoztatta. Maradandó és vitathatatlan érdemei vannak a Munkácsy-trilógia Debrecenbe kerülésének. Múzeumigazgatóként a megyei szervezet fejlesztésére, a muzeológiai szakágak belső arányainak egyensúlyára törekedett.

Így fordult előnyére az, amit pályatársai hátránynak véltek, nevezetesen az, hogy nem egy szakág ismert kutatójaként került a múzeum élére. Emberi tulajdonságai csakhamar országosan ismert és kedvelt múzeumigazgatóvá tették. Kiállítások sokaságát nyitotta meg, a legkisebb helyet és alkalmat is megtisztelte gondos felkészülésével. Ezért lehetett a közelmúltban kiadni beszédeinek kötetbe foglalt tanulságos gyűjteményét.

Mondhatjuk tehát: Gazda László vágyai és illúziói számára a múzeum lett az újra megtalált Tündérkert.

A már idézett vallomásos esszéjét e sorokkal zárja:

„A remények és hitek kedvéért tovább álmodom... Tiszta, szép levegőt, a megértésnek kezeket és népeket összekulcsoló csodáit."

Ezek a csodák még váratnak magukra, s álmodójuk álma immár állóképbe dermedt. Mi pedig hiába is kívánnánk, hogy a remények és hitek kedvéért lendüljön mozgásba újra az álom, ám az már csak bennünk folytatódhat. Köszönetünk is csak rajtunk könnyít. Ami eleven marad, az az emlékezés és az ígéret: nem felejtjük el Gazda László álmait.

V. Szathmári Ibolya, megyei múzeumigazgató

Gazda László

Személyi hírek

A Nemzeti Kulturális Alapprogram bizottságának összetétele 2004. január 1-től

Elnök: *dr. Harsányi László*

Tagok: *Bauer István, Békés Pál, Bella István, Csengery Adrienne, dr. Deme Péter, Eperjes Károly, dr. Gecsényi Lajos, Gyimesi László, Kázmér Judit, Levendel Ádám, Merényi Judit, dr. Németh Györgyi*

Tömörkény-díj

2003. december 15-én a szegedi Várban került sor a Móra Ferenc Múzeumban hagyományos Tömörkény Díj átadásra. A kis ünnepség tulajdonképpen egyfajta karácsonyi összejövetel is a csongrádi megyei múzeumi szervezet dolgozói, nyugdíjasai részére. A Tömörkény Díjat a Móra Ferenc Múzeum alapította. 1994-ben ítélték oda először. A díjat minden évben a megyei múzeumi szervezet egy szakalkalmazottja kapja a szervezet munkatársainak szavazatai alapján. Az elismerés alapja az abban az évben, vagy egy teljes életpályán elért szakmai eredmény. A 2003. évi szavazás eredményeként a díjat *Szűcs Judit* néprajzos muzeológus kapta, a csongrádi Tari László Múzeum igazgatója.

Tisztújítás a MAMUTT-ban

2003. december 1-jén tartotta a Magyar Múzeumi Történész Társulat soron következő rendes és tisztújító közgyűlését a Magyar Nemzeti Múzeumban.

A Társulat immár három éve tevékenykedik a magyar múzeumi életben, a kezdeti nehézségek után egyre határozottabban és egyre jobb eredménnyel. Az elmúlt három esztendő eseményeiről a közgyűlés első felében *dr. Pintér János*, a Társulat elnöke számolt be. Elmondta, hogy három igen eredményes konferenciát rendeztek Szegeden, Tokajban, Pécsváradon és Esztergomban, amelyeken a múzeumban dolgozó történészek vettek részt egyre nagyobb számban. Ezen kívül két eseményekben bővelkedő szakmai napot szerveztek Budapesten és Sopronban. Sikerült a Társulat kiadványát, a Történeti Muzeológiai Szemlének három számát is megjelentetni, melyek a konferenciák anyagán túl történész-muzeológusok írásait teszik közzé, újabb szakmai fórumot kínálva számukra. Örömmel veszik tudomásul a szerkesztők, hogy folyamatosan érkeznek az újabb és újabb cikkek. Ezért tervezik, hogy a közeljövőben frissítik és bővítik a szerkesztőbizottságot.

A három év alatt a Társulat, taglétszáma 160-ra nőtt, ezen kívül 14 intézményt is a tagok sorában láthatunk. A megnövekedett létszám több munkát is jelent ezért döntött a Közgyűlés most úgy, hogy az Alapszabályt módosítva, hét főre bővíti az elnökséget. A Társulat tevékenysége iránt érdeklődést mutatnak – a szorosan vett szakmán kívül – a nem történészek és a nem állami közgyűjteményekben dolgozó kollégák is. Mindenki örömére és megelégedésére szolgált, hogy a Közgyűlések és a szakmai konferenciák programja jól kiegészítették egymást. Mindehhez a tevékenységhez az anyagi eszközök egy részét pályázatokból nyerték, más részét pedig a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium nyújtotta.

Tervezik továbbá, hogy rövidesen sor kerül a MAMUTT honlapjának megjelenésére, amelytől részben a tagsággal való kommunikáció javulását remélik, részben szakmai fórum lenne. Tervezik, hogy egy „szakmai hírlapot" indítanak a történész-muzeológusok számára, illetve, hogy a Társulat kiadványai is olvashatók lesznek a honlapon.

A Közgyűlés második felében a tisztújításra került sor, amelyben a tagság *dr. Pintér János*t az elnöki, *Ihász István*t a titkári tisztségében újraválasztotta. Az elnökség további tagjai *Bircher Erzsébet* (Sopron), *Kaján Imre* (Esztergom), *Horváth László* (Szolnok), *Veres László* (Miskolc), *Zombori István* (Szeged).

Halminé Bartó Anna

Új igazgató

Dr. Bogyirka Emil, a Pesterzsébeti Múzeum igazgatója, aki 1972 óta vezette az intézményt, nyugdíjba vonult. 2003. szeptember 1-je óta utóda *D. Udvary Ildikó* művészettörténész-történész.

Állást keres...

A Magyar Természettudományi Múzeumban szerzett tizennégy éves múzeumi gyakorlattal, valamint tizenkétéves sajtóosztályi gyakorlattal rendelkező fényképész múzeumi területen elhelyezkedne. Szakmai jártassága: mikro- és makro fényképészet, tárgyfotózás, természetfotó, építészeti fényképészet, riport, portré.

Szakmai önéletrajz a Hírlevél szerkesztőségében található, referencia anyagot – kívánságra – küld Horváth Gábor. Tel.: 06-30-264-7349
1085 Bp, Csepreghy u. 1.

Video- és hangtechnikusi képesítéssel és nyolcéves gyakorlattal rendelkező webmester múzeumi területen állást keres.

Név, cím, önéletrajz a Múzeumi Hírlevél szerkesztőségében található.

GAZDA JOZSEF
GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

Tófalvi Zoltán:
Kovásznai beszélgetés. /Gazda Józsefel és Gazdáné Olosz Ellával./

Korunk, XLIII.évf. 9.sz. 1984 szept.
651 - 656. old.

M.O.K.

Gazda M.

Hollókő,népi müemlék-lakóház helyreállitásának terve , / Kossuth u. 82. /

Magyar Épitőművészet 1969/1. 50-51.l.

Gazdáné Olosz Ella

Faliszőnyeg Repr

Kosunk i Kolozsvár 1970 I. brsíó

GAZDA Józsefné Olor Ella festő

9. 57.p.
10. 60. Varadinum '92

Új Művészet 1992

Gazdáné Olosz Ella

„Bokros tój" Repr.

Rajzai — " —

Kovanek, Kolozsvár 1967. I. 27
IV. 472, 509.

GAZDA József művészeti ír

RHL 2.

ként részt vett a nyelvjáráskutatásban és nyelvatlaszi munkálatokban. *Gróf Kemény József és Mike Sándor levelezése* (ETF 156, Kv. 1943) és *Csomakőrös helynevei* (Kv. 1943) c. munkái forrásértékűek. A Bolyai Tudományegyetem történelmi tanszékén tanársegéd (1945—49), majd kolozsvári iskolákban tanár, jelenleg ugyanitt a kisipari termelőszövetkezet könyvelője. Nyelvtankönyvet szerkesztett a II. osztály számára (1953), majd Fejér Miklóssal közösen állított össze nyelvtankönyveket a felsőbb osztályok számára is (1954—58).

Gazda József (Kézdivásárhely, 1936. ápr. 8.) — művészeti író, szociográfus, tankönyvíró. ~ László öccse, ~ Klára bátyja, G. Olosz Ella férje. A középiskolát Sepsiszentgyörgyön a Székely Mikó Kollégiumban végezte (1953), a Bolyai Tudományegyetemen szerzett magyar irodalom szakos tanári oklevelet (1958). Előbb Székelykocsárdon, majd a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban tanított, 1964 óta a kovásznai líceum tanára.

Első írása az Utunkban jelent meg (1956), a Korunk, Igaz Szó, A Hét, Utunk, Művelődés és több napilap munkatársa. Művészettörténeti és műkritikai írásaiban Gyárfás Jenő tragédiáját, Szolnay Sándor, Jakobovits Miklós, Mohy Sándor, Nagy Albert művészi egyéniségét, a groteszk szerepét Incze János művészetében, Nagy Imre életművét mutatja be, expresszív és konstruktivista törekvéseket elemez hazai magyar képzőművészetünkben. Diákokból álló művészegyüttesével 1975 óta évről évre bemutat egy-egy Tamási-színdarabot, főleg falvakat látogató körutakon országszerte az **iskolai színjátszás* kibontakozását szolgálva. Megírta az első rendszeres magyar irodalmi tankönyvet a líceumi ciklus számára, ez az I. osztályos rész több kiadást ért meg (1972—77).

A régi falu emlékezetét 280 magnószalagra vett vallomással örökítette meg *Így tudom, így mondom* címen, egyszerű és őszinte kérdés—feleletekkel a mai életforma-változás lélektani összképébe foglalva a szociográfiai értékű közléseket. Dokumentumkönyve a régi népi mesterségekről (népi szövegek alapján) kéziratban.

Önálló kötetei: *Gyárfás Jenő* (kismonográfia, 1969); *Nagy Imre* (kismonográfia, 1972); *Tegnapi kövek, mai utak* (egy nyugati utazás naplója, Kv. 1977); *Így tudom, így mondom*. A régi falu emlékezete (1980); *Nagy Albert* (kismonográfia, 1982).

Mohi Sándor: *Hajdani festő nyomában*. Igaz Szó 1970/3; uö. *Könyv Nagy Imréről*. Korunk 1973/4. —

Murádin Jenő: *Mű és meghasonlás.* Utunk 1970/12. — Szőcs István: *Rögök és göröngyök.* Előre 1973. márc. 17. — L. Kovács Zoltán: *Gazdáéknál, Kovásznán.* A Hét 1978/24. — Bazsó Zsigmond: *A régi falu emlékezete.* Igazság 1980. okt. 29. — Cseke Gábor: *230 tanúságtétel.* Előre 1980. dec. 18. — Kormos Gyula: *Így tudjuk, így mondjuk.* Utunk 1981/11.

Gazda Klára (Zalán, 1944. szept. 4.) — néprajzi író. ~ László és ~ József húga. A középiskolát Sepsiszentgyörgyön végezte, a Babeș—Bolyai Egyetemen magyar nyelv és irodalom szakos tanári diplomát szerzett (1967), a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetemen néprajzból doktorált (1976). Egy évig a csíkcsicsói általános iskolában tanított, 1968 óta a Sepsiszentgyörgyi Megyei Múzeum muzeológusa. Első írását a Megyei Tükör közölte (1968), néprajzi tárgyú közléseivel a Korunk, Művelődés, A Hét, Megyei Tükör, Falvak Dolgozó Népe, Ifjúmunkás, Jóbarát hasábjain szerepel, szaktanulmányait az Aluta közli (*Figurális kályhacsempék a Sepsiszentgyörgyi Múzeum gyűjteményében.* 1969; *Adatok a sepsiszentkirályi gyűjtögető gazdálkodáshoz.* 1970; *Felsőrákosi székely népviselet.* 1971; *Pásztorkodás az esztelneki gyermek életében.* 1974—75; *Bodzaforduló népi árucseréje.* 1976—77; *Családi munkamegosztás Felsőrákoson.* 1980; *Az esztelneki gyermekjátékok romániai párhuzamai.* 1981). A László Ferenc régész-muzeológusnak szentelt emlékkönyvben (*Táj és tudomány.* 1978) a néprajztudóst mutatja be. A gyermekélet néprajzával úttörő munkát végzett a magyar néprajztudományban.

Önálló kötete: *Gyermekvilág Esztelneken* (néprajzi monográfia, Haáz Sándor rajzaival. 1980). Megjelenés előtt áll Haáz Sándorral közös kötete, a *Vonalak és színek.*

Zágoni Attila: *Míg nem késő.* Falvak Dolgozó Népe 1978. nov. 28. — Ráduly János: *Gyermekvilág Esztelneken.* Vörös Zászló 1980. okt. 25. — Szőcs István: *Örök és múlékony játékaink.* Előre 1980. nov. 19. — Pillich László: *Szélforgók és csiporkázás.* Igazság 1980. nov. 26. — Seres András: *Rendhagyó kiadvány.* Brassói Lapok 1980/48. — Kónya Ádám: *Csali meséktől a cseszleparittyáig.* Megyei Tükör 1980. dec. 10. — *Cseke Péter: Mit lehet hasznosítani a régi falu nevelési kódexéből?* Beszélgetés dr. G. K. néprajzkutatóval. Falvak Dolgozó Népe 1980/50. — Nagy Olga: *Elfogult tudósítás.* Utunk 1981/16.

Gazda László — **helytörténet; *üzemszociográfia*

Gazdáné Olosz Ella — **népművészeti irodalom*

gazdasági szakirodalom — **közgazdasági szakirodalom*

Gazdaságtörténeti Tanulmányok — a bukaresti Állami

GAZDÁNÉ OLASZ ELLA iparművész

Református Lapja, 1991. aug.4.

Gazdáné Olosz Ella textiltervező művész (Kovászna) kiállításának megnyitása július 25-én volt a Dorottya utcai Kiállítóteremben (V., Dorottya utca 8.). A kiállítást Varga Domokos író nyitotta meg. A tárlat augusztus 17-ig tekinthető meg.

III.	Kis Korona utca	Ma
III.	Miklós utca (hozzácsatolva)	Za
III.	Márton köz	né
III.	Pacsirtamezô utca	Ko
III.	Szent János utca	So
III.	Szentlélek tér	Ko
III.	Szérûskert utca	Da
III.	Vasút sor	Ma
III.	Árvácska utca	Ga
IV.	Aschner Lipót tér	Ja
IV.	Berlini utca	Sz
IV.	Bécsi utca	Fő
IV.	Béla utca	Ho
IV.	Csányi László utca	Ki
IV.	Csíksomlyó utca	né
IV.	Csíkszentiván utca	né
IV.	Deák Ferenc utca (hozzács.)	Ró
IV.	Erzsébet utca (hozzácsat.)	Il
IV.	Görgei Artur utca	Dó
IV.	Hajnal utca	Po
IV.	Hargita utca	né
IV.	Hortenzia utca	né
IV.	Illek Vince utca	Hu
IV.	István út	Ba
IV.	Julianus barát utca	Há

GAZDÁNÉ Olosz Ella

Chikán Bálint: Uj értékrend felé.=Magyar Hirlap, 1991. aug. 27. 11.p.

A Dorottya Utcai Kiállítóteremben viszont még egy szép katalógus is fokozza abbéli örömünket, hogy csodálatosan remek tárgyak között tölthetjük időnket. Gazdáné Olosz Ella textiltervező művész tárlatán az előzővel éppen ellentétes monotonitás a jellemző. Nincsenek kevert technikák, nincsenek földrésznyi távolságokból összegyűjtött kultúrkincsek. Bizonyos értelemben egyszólamúság van: a szövés ősi mesterségének egyénített gyakorlásával, úgynevezett ikat technikával készített a művész minden darabot, s az alkotások szellemiségét szülőföldjének, a Székelyföldnek öröksége, hagyományai szolgáltatják. A művész ma is szülőföldjén, Kovásznán lakik, s alkotásaiba bele tudja szőni az ott élők melegszívűségét, szenvedéseit, boldogságát. Mindenkinek ajánlom a tárlatot, aki képi harmóniára vágyik.

ALOMJEGYZÉKE

GAZDÁNÉ Olan Ella

A Műcsarnok meghívja Önt

Gazdáné Olosz Ella

textiltervező művész
(Kovászna - Covasna)

kiállításának megnyitójára

1991. július 25-én du. 5 órakor

Megnyitja:
Varga Domokos
író

Dorottya Utcai Kiállítóterem
Budapest V., Dorottya utca 8.
Nyitva: augusztus 17-ig

GAZDÁNÉ OLOSZ Ella *143*, **51**
Keresztvár, 1937. január 3.
IA Képz. Főisk. Kvár, textiles

Banner Erdély

gérvényesen döntsön, és a keresztény-
an szorgalmazza.
3-as év húsvétját Sankt Gallen mo-
körében ünnepelte. Géza fejedelem
e és kértek tőle téritőket. A kö-
ese, Wolfgang inkább a téritési vá-
vatalos megbizás birtokában már az
a magyarok lakta terület nyugati
az erélyes és előrelátó, meg ha-
ök rövid úton visszaforditotta.
rzetes volt az is, aki püspökké
bizatásból és védelemmel, fejedel-
özé, sőt a fejedelmi udvarba elju-

Gazdáné Olosz Ella

„Szomorúság" (falisztunyag), repr.

Korunk, 1970/1. 2.l.

Gazdáné Blosz Ella

Fakszőnyeg / Fotója /

Kornak, Kolozsvár 1968. V. 641.

Gazdáné Olosz Ella

Faliszőnyeg

Repr.

Kosnuk, Kolozsvár 1968. V. 641.

Gazdánné Orosz Ella

Csatlakozott A Hét Képtárának akciójához – ő is adományozott művet.

A Hét, 1974. aug. 16. 5. évf. 33. sz. 4p.

Gazdáné Olasz Emma

Kőrösi hétköznap (grafika)

Konvoc, 1972. dec. 31. elf. 12 sz. 1890,-

Gazdáné Glotz Ella textilművész

- Kézdivásárhelyen falikárpitjainak kiállítása nyílt.
- munkáinak elemzése - kiértékelése?

Fazekas Árpád: Egy bordában

Igaz Szó 1975/7 70. old.

Gazdáné Okon Ella

Berbécsek. 92X40 cm. (fotó)

A Hét, 1974. jan. 11. 5. evf. 2sz. 10p.

Gazdáné Olay Ella

„Plautilus szőnyeg" c.
textiljének fotója a képmellékletben

Igaz Szó 1972 november

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

Gazdáné Olosz Ella:
Ha a jelrendszerek megszólalnak ...
/ "Vita" /

A Hét, XIV.évf. 17.sz. ápr. 22.
5 - 6. oldal.

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

A Korunk Galériában 1984 márc. 3.-án kiállitás nyilt Gazdáné Olosz Ella szőnyegeiből. /rövid hir/

Korunk, XLIII.évf. 3.sz. 1984. márc. hátsó boritólapon.

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

A sepsiszentgyörgy Képzőművészeti Alap helyiségében Gazdáné Olosz Ella textiljeiből nyilt kiállitás. /rövid hir./

Utunk, XXXVI.évf. 22.sz. 1981. május 29. - 8.old.

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

Banner Zoltán:
Természet és alkotott természet.
Gazdáné Olosz Ella műhelyében.

Utunk, XXXVI.évf. 26.sz. 1981.
junius 26. - 7,old. képekkel.

„Minden magyar felelős,
minden magyarért."
Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye Galéria

1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Tel./fax: 118–8148

Erdély Művészetéért Alapítvány
1675 Budapest, Postafiók 133.
OTP Pest-Budai Igazgatóság 117–86001–20054214

Nyitva tartás:
kedden, szerdán csütörtökön és pénteken
10–18 óráig.

GAZDA'NÉ Olos Ella

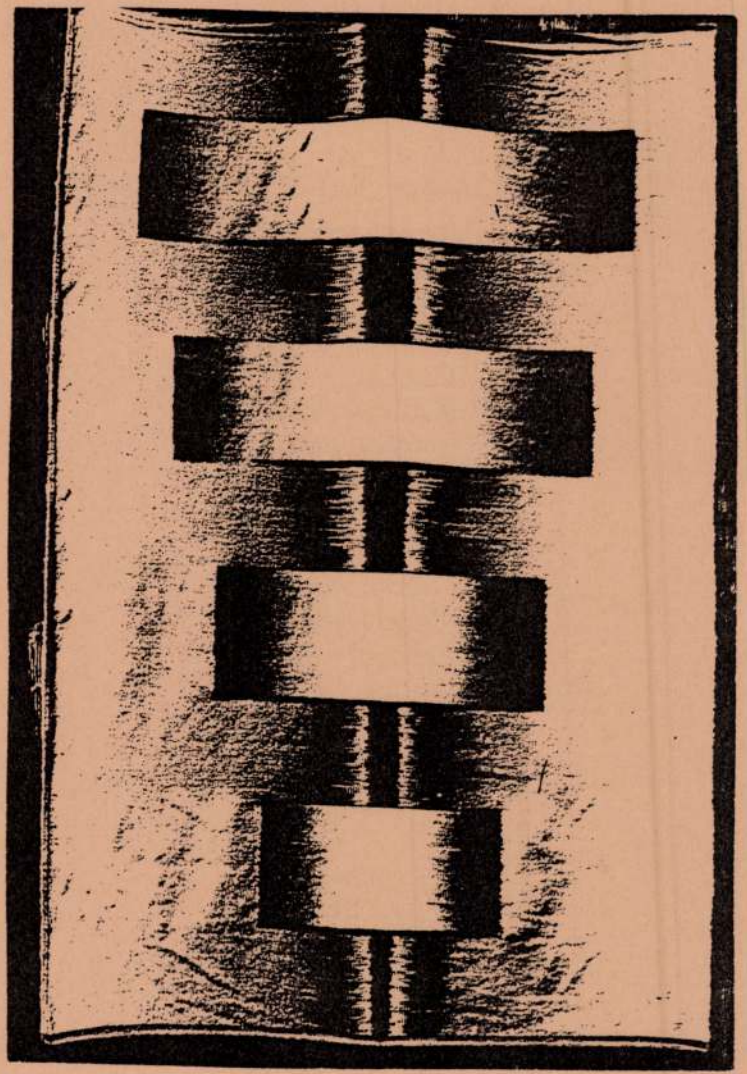

A kiállításon résztvevő művészek:

Gazdáné Olosz Ella †
Pongrácz Antónia †
Basso Stanescu Elena
Bitay Katalin
Branzas Ana Raveca
Csata Hermina
Dobra Covic Adriana
Gheorghiu Mariana
Horvath Bugnariu Corina
Károly Zöld Gyöngyi
Moraru Liliana
Novák Ildikó
Nagy Dalma
Serban Doina
Szabó Bokor Mária
Zimán Vitályos Magda

***

Címlapkép:
Gazdáné Olosz Ella: Temesvár
című munkája

Az Erdély Művészetéért Alapítvány
Vármegye Galéria
(Budapest, V. ker. Vármegye utca 11.)

tisztelettel meghívja

Kolozsvári textilművészek

gyűjteményes
kiállításának megnyitójára

1996. január 25-én, 17 órakor

***

A kiállítást megnyitja:
Varga Domokos, író

Közreműködik: Kobzos Kiss Tamás

ROMÁNIAI MAGYAR Sz

Jobb lett volna

Két hete tart a botrány Csíkszeredá
Líceumban. Szerettünk volna minden
beszámolni, de az ügy nyúlik-nyúlik, s
bad szakszervezete előbb japán-, majd
nári karának igényét az illetékesek nen
Az történt, hogy az iskolák szétt
(rendkívüli érdemeire és bokros minis
nagy lelkesedéssel megválasztott Dusa
eszményi erre a tisztségre. Kisebb kon
matematikatanár „lázadt fel" az önké
a bukaresti illetékesek el akarták hall
mondását kérő nyilatkozatot. A megye
fél éven keresztül félistenként, a hely
igazgatót, ma naponta tárja az olvasó
ként a Goga nevét viselő alapítvány k
mint ma bevallják — rég tudtak, de
A megoldást mindenki attól a Bec
akinek autoritását a román tannyelvű
soha el nem ismerte, akinek a megker
kola ügyeit, s akinek a véleményére so
S mert a botrány immár elég na
hogy a különböző minisztériumi küldö
konzerválásán kívül milyen célt követ
ha a román iskolán belüli marakodás r
tanna az ostor.

Február 10.,

szerda

Az évből eltelt: 39 nap
Hátra van még: 326 nap

Ma Elvira nevű

olvasóinkat köszöntjük.

Gordán Elemér

meghalt:
Kolozsvár 1993.
febr. 6 (7?)

ÁNIAI MAGYAR SZÓ 3

Kolozsvár
†93.
febr.
6(7?)

Kései levél Gazdáné Olosz Ellához

„... s talán majd, ha Szatmáron lakó testvéremhez eljutok, több időnk és terünk lesz a beszélgetésre" — írod utolsó leveledben. Nem jutottál el: az újratalálkozás örök hiányunk maradt. De az emlékek élnek: a fény tónusait harmóniába szövő faliszőnyegeidet rendezzük a kultúrház kiállítótermében, a gyergyói kiskonyhában beszélgetünk, s közben észre sem vesszük, hogy ránkvirrad, keleti utazásaitokról vetítitek a filmkockákat, vagy kovásznai otthonodban töltődöm fel erővel a folytatáshoz egy csodálatos, nagy család befogadó szeretetében. Mert nem csak nagy iparművész, szakíró, írófeleség és nagy lélek voltál Te, kis törékeny asszony, de nagy anya is, nem akármilyen négy gyermeknek adva életet lelkipásztor, színművész, újságíró, filológus személyében. Ahogy teremtetted a harmóniát művészetedben, úgy teremtetted környezetedben, családodban: az a néhány nap, amíg vendéged lehettem, életre szóló élmény.

„A bemutatott szőnyegek valamilyen hallatlan harmóniát sugallnak, amire ma áhítozunk, de a művek elsősorban erkölcsi tartásukon keresztül erőt adóan felemelnek, képessé tesznek a harcra, a megmaradásra, a méltóságra, ami nélkül nem érdemes élni" — írja munkáidról Jakabovits Miklós 1991-ben, budapesti kiállításod katalógusának bevezetőjében. Ezt az erkölcsi tartást, erőt, méltóságot tudtad továbbítani, életre hívni ismerőseidben, barátaidban is. Érdemes lett volna még élned érte. Érdemes lett volna tovább szőnöd sorsod-sorsunk színes fényeit. Művészeted immár örök érvényű jelen. De halálod semmivel sem pótolható veszteség mindazoknak, akik ismertek Téged, Gazdáné Olosz Ella!

GÁL ÉVA EMESE

Közlés
93.
II.
10.

OMÁNIAI
AGYAR SZÓ
BUKAREST

Szeretem a feszülő láncfonalak pengését, a gyapjúmotringok puha omlását, a kecskeszőr ezüstös fényét...
Szeretem a feszült várakozást, amíg kihordom a kompozíciók erővonalait, foltelosztását, egyensúlyát...
Szeretem a belső remegést, miközben várom festékoldatokba mártott szálaimon a színezés csodáját...
S szeretem a paraszt-osztováta recsegő-csattogó munkazaját, a vetélőről lepergő szálak szabad nyújtózását, a szövőtechnikák megszámlálhatatlan gazdagságban ajánlkozó, de mindig világos, áttekinthető rendjét...

Szeretem őket, pedig mindenikkel megszenvedek, mint a szüléssel, de mindenik új erőt, új ötletet, új lendületet sugall, melyeket sajnos, képtelen vagyok egytől-egyig megvalósítani.
De melyik munkafázisról mondjak le?
Nélkülük úgy érezném magam, mint rossz anya, aki gyermekeit életük egy-egy szakaszában dajkaságba adja, s szenvtelenül veszi tudomásul mások irányította fejlődésüket...

Kovászna, 1991. március 10.

Gazdáné Olosz Ella

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

textiltervező kiállítása, BUDAPEST, 1991

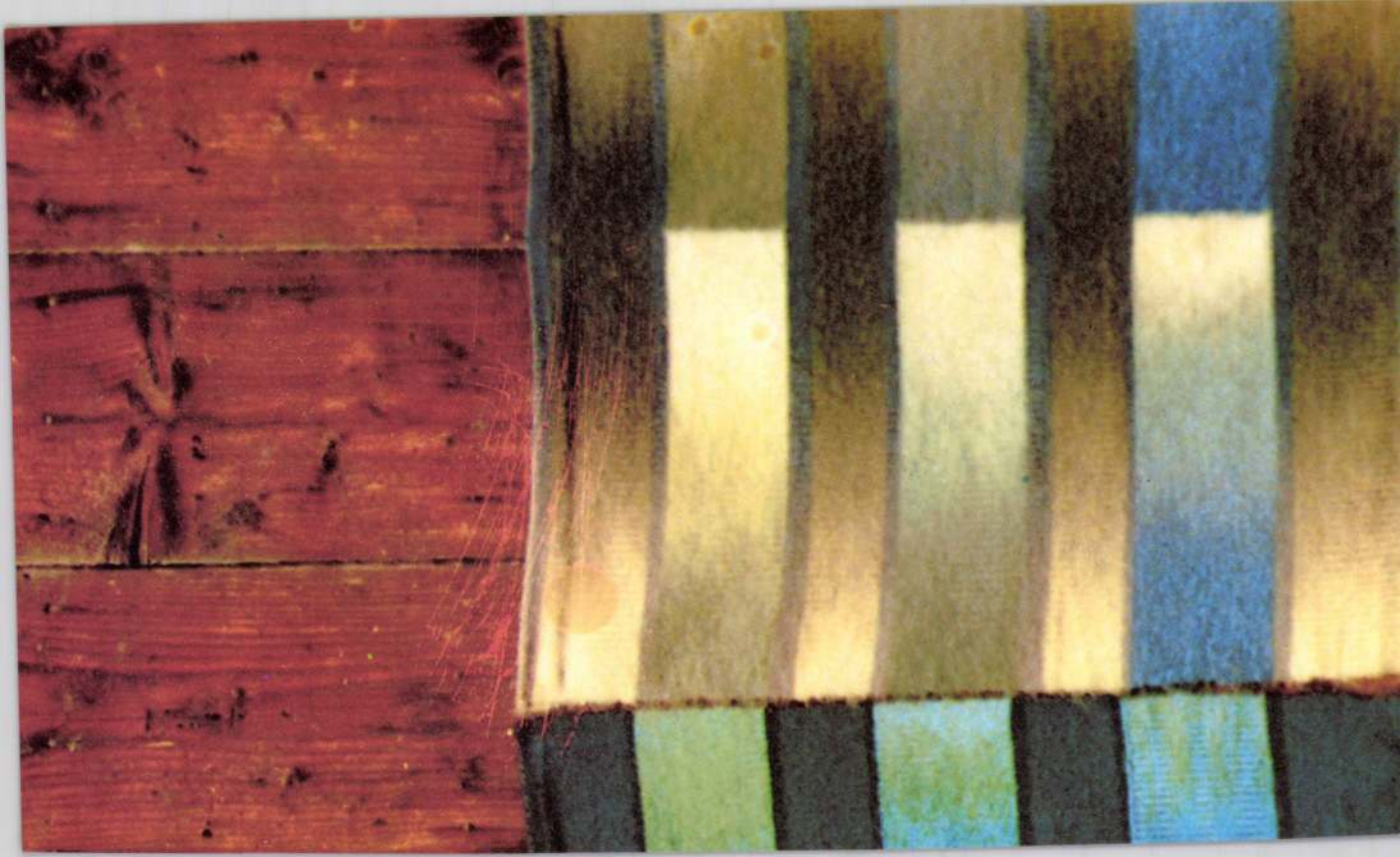

Kiállított művek jegyzéke

Ikat improvizáció I., 1982
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
82x48 cm

Ikat improvizáció III., (sötétszürke), 1982
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, 4 nyüstös, hímzett
81x53 cm

Ikat improvizáció V., (ciklámen), 1982
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
81x46 cm

Ikat improvizáció VI., (négyszöges), 1982
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
81x49 cm

Ikat improvizáció IX., (kék-rózsaszín), 1982
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
80x51 cm

Convex-Concav, 1982
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, 4 nyüstös
109x80 cm

Üzenet, 1983
kecskeszőr, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat, hurkolás, hímzés
133x97 cm

Nocturne, 1984
kecskeszőr, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
133x77 cm

Felemelkedés, 1984
kecskeszőr, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
133x118 cm

Repülés, 1985
Kecskeszőr, pamut felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, hurkolással
82x41 cm

Göröngyök I. (barnás), 1985
gyapjú, műszál felvetés 6/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, basse-lisse gobelin és felszedés
142x80 cm

Göröngyök II. (kékes), 1986
gyapjú, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, basse-lisse gobelin, felszedés
143x77 cm

Térillúzió, 1986
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, részleges dupla felvetés, 5 nyüstös
265x256 cm

A harmónia keresése, 1987
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, 5 nyüstös, részleges dupla felvetés
109x127 cm

Fonal-vonal, 1987
gyapjú, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
97x76 cm

Fegyelmezett érzelem, 1987
gyapjú, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
101x76 cm

Fények, 1987
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, hímzés
150x130 cm

Életkorok (négyrészes kompozíció), 1987
Kibontakozás
Kiteljesedés
Megállapodás
Elmúlás
gyapjú, pamut felvetés 3/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
darabonként 76x76 cm

Reminiszcencia I., 1989
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
130x103 cm

Reminiszcencia II., 1989
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika, szedéses - hurkolásos - 4 nyüstös variációk
130x106 cm

A csend kapuja, 1989
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
129x82 cm

Összetartó erő III., 1989
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
200x130 cm

Temesvár, 1991
gyapjú, pamut felvetés 4/cm sűrűség,
egyéni ikat technika
240x145 cm

Gazdáné Olosz Ella
textiltervező művész kiállítása
1991. július 25-augusztus 17.
Dorottya Utcai Kiállítóterem
Budapest V., Dorottya utca 8.

A címlapon: Életkorok (négyrészes kompozíció), 1987

Felelős kiadó: Néray Katalin
ISBN 963 711 9
A katalógust szerkesztette
és a kiállítást rendezte:
Havas Valéria
91.085 NOVOTRANS Nyomda Budapest
Felelős vezető: Várlaki Imre

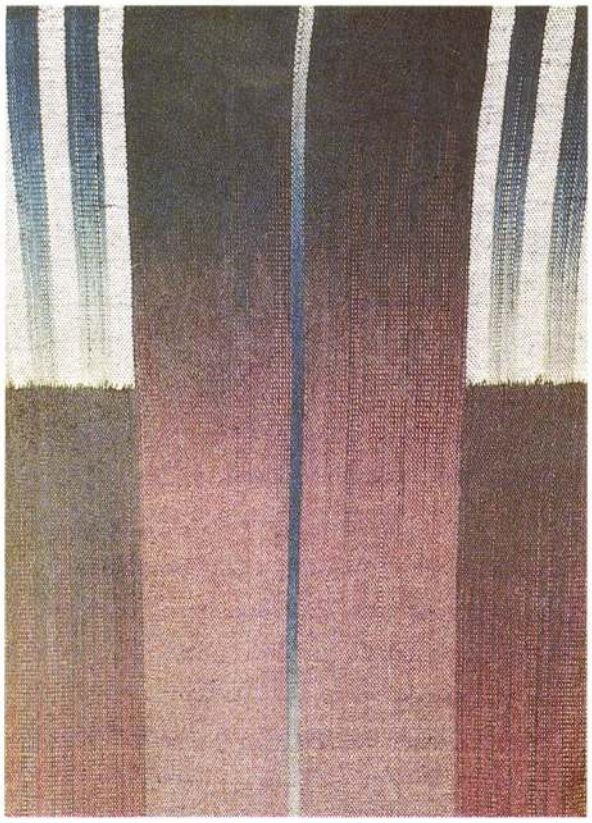

Ikat improvizáció I., 1982

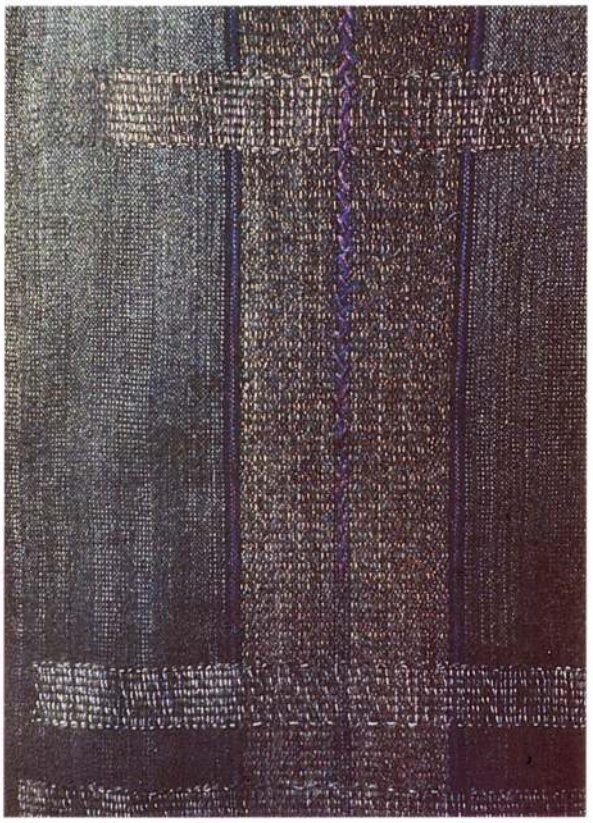

Ikat improvizáció III., 1982

IDÉZETEK A ROMÁNIAI SAJTÓBAN MEGJELENT KRITIKÁKBÓL

Sokoldalú képességével és a falikárpit új értelmezésével Olosz Ella egy olyan mű-együttest mutat be, mellyel alátámasztja azt az elvét, hogy a gyapjúszál aktív alkotó elem a szőnyeg kivitelezésében. A művésznő, munkáiban felvetett problémáival a jelenlegi romániai szőnyeg fejlődésvonalához járul hozzá.

Anca Pop
ASTRA (Brassó)
1979. február 18.

... az anyagszerűség tökéletes őrzése mellett nyilvánvaló a festői hatások, sőt a különleges festői mondanivalók keresése. Nagyon jellemző, hogy előázsiai tanulmányútjáról is egy olyan szőnyegszövési módot hozott haza, mely nagyonis alkalmas a festőiség megvalósítására - a szövőszék segítségével.

Szőcs István
ELŐRE (Bukarest)
1984. március 16.

Szőnyegein nem a mesterségbeli fogások a legfontosabbak, ezekről egy vaskos népszerűsítő kötetet jelentetett meg a Kriterion Kiadónál 1986-ban, a Kézimunkázók könyvét, melyből kiderül, milyen széles területen tájékozódott szakmájában. Kiállítása meg arról győz meg, hogy régi textíliák messzi szülőföldjén nemcsak technikákat (mesterségbeli tudnivalót) vagy díszítő motívumokat gyűjtött elsősorban, hanem az őket teremtő világ otthoni szellemét kereste és ismerte meg. Utazóként túrista volt, de a végeredményt mérlegelve szakmájának kovásznai Csoma Sándora. (...) Nemcsak térben vándorolt, de időben is, a gyökerekig jutva el, a textíliák ősi sugallatait lelte fel és gyümölcsöztette szőnyegeiben.

Burján Gál Emil
UTUNK (Kolozsvár)
1988. március 11.

Irodalom

1968 N. Nadin: Expozitie de arte decorative
Astra (Brassó), 1968. július
Barangolás Kovászna megyében
Magyar Szó (Jugoszlávia),
1968. október 10.

1969 Vita Zsigmond: Kovásznai képeslap
Új Élet (Marosvásárhely),
1969. 8. szám
Kassay Miklós: Kávé mellett
Előre (Bukarest),
1969. október 26.
Tömöry Péter: Műteremlátogatás
Utunk (Kolozsvár), 1969. október 17.

1970 Tömöry Péter: G. Olosz Ella
Megyei Tükör (Sepsiszentgyörgy),
1970. január 24.
Hervay Gizella: Csángó siratő -
Olosz Ella bukaresti kiállításáról
Ifjúmunkás (Bukarest),
1970. május 14.
Mezei József: Olosz Ella szőnyegei
Előre (Bukarest), 1970. március

1971 Doru Muresan: Debut
promitator (Ígéretes bemutatkozás)
Cuvîntul Nou
(Sepsiszentgyörgy),
1971. december 26.

1973 Huszár Sándor: G. Olosz Ella
A Hét (Bukarest), 1973. július 6.
(A Hét képzőművésze sorozatban)

1974 Tamás Mária: Elsősorban, elsősorban...
Dolgozó Nő (Kolozsvár), 1974. 5. szám

1975 Doru Muresan: Gazda Olosz Ella
Cuvîntul Nou (Sepsiszentgyörgy),
1975. június 18. (A képzőművészeti
jegyzetekben)
Farkas Árpád: Egy bordában
Igaz Szó (Marosvásárhely),
1975. 7. szám
Nemes Zoltán: Felvető, vetélő, borda
Megyei Tükör (Sepsiszentgyörgy),
1975. május 16.

1976 Sütő István: G. Olosz Ella műtermében
Új Élet (Marosvásárhely),
1976. 10. szám
Gazda József: Szubjektív vallomás
Korunk Galéria katalógusában
1976. december

1977 Péter Sándor: Tanár és tanítványok
Megyei Tükör (Sepsiszentgyörgy),
1977. március 1.

1979 Anca Pop: Artele decorative
si deiul amietal
(Díszítőművészetek és környezetalakítás)
Drum Nou (Brassó), 1979. február 18.
Tömösi Endre: Szőtt és mintázott
költészet
Brassói Lapok, 1979. február 10.
Mátyás Árpád: Faliszőnyegek és kerámia
Előre (Bukarest), 1979. március 8.
Anca Pop: Simeza
Astra (Brassó), 1979. március 13. lap
Lendvay Éva: Iparművészet és
igényesség
Művelődés (Bukarest),
1979. május 18. lap

1981 Banner Zoltán: Természet és alkotott
természet
Utunk (Kolozsvár), 1981. június 26.
26. szám

1982 Jochom István: Látogatóban Gazdáné
Olosz Ellánál
Új Élet (Marosvásárhely),
1982. 2. szám
Brassó megyéből indultak: Gazdáné
Olosz Ella
Brassói Lapok, 1982. december 16.

1984 Szőcs István: Szőnyegek minden
nyelven
Előre (Bukarest), 1984. március 16.
Banner Zoltán: Az idő térképei
Korunk Galéria katalógus és Utunk
(Kolozsvár), 1984. március 17.

1988 Burján Gál Emil: Textilkompozíciók
Utunk (Kolozsvár), 1988. március 11.

1989 Tófalvi Zoltán: Kisvárosban -
Európában
"Ha egyszer egy ember támad" című
kötet 218-237. lap
Kriterion Kiadó, 1989 (Bukarest)

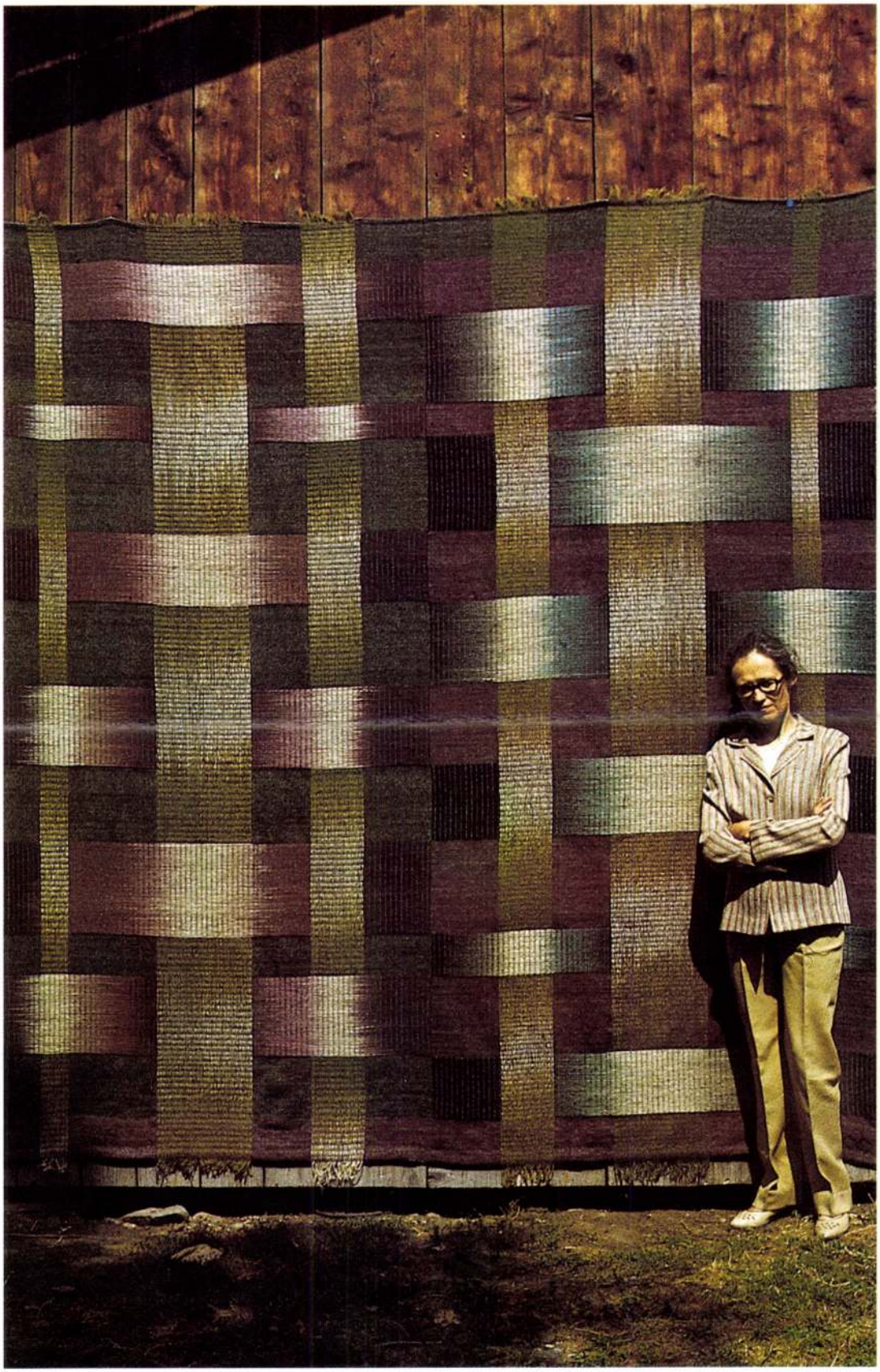

Térillúzió, 1986

Gazdáné Olosz Ella
4055 Covasna, str. Petőfi 59.
Románia
Tel.: 923/40715

1937 január 3-án született a Brassó megyei Keresztvár (Teliu) községben.
1940- ben a bécsi döntés után költöztek haza Kovásznára, édesapja szülőhelyére.
1955- 61 között a kolozsvári Ion Andreescu nevét viselő Képzőművészeti Főiskola textil és dekoratív művészeti szakán végzett, dícsérettel.
1961- ben ment férjhez Gazda József magyar nyelv és irodalom szakos tanárhoz, aki műkritikával és dokumentum-irodalommal is foglalkozik. Házasságukból négy gyermek született.
1961- 64-ig a nagyenyedi Bethlen Gábor Középiskolában és Tanítóképzőben dolgozott rajztanárként.
1964- 1990-ig a Kovásznai Liceum, illetve az Általános Iskola rajztanára.
1990 szeptember elsején onnan vonult nyugdíjba

Önálló kiállításai:

1970 Petőfi Sándor Művelődési Ház, Bukarest
1975 Múzeum, Kézdivásárhely
Múzeum, Sepsiszentgyörgy
Városi Művelődési Ház, Kovászna
1976 Korunk Galéria, Kolozsvár
1978 Victoria Terem, Brassó
1982 Művészeti Galéria, Sepsiszentgyörgy
1985 Korunk Galéria, Kolozsvár
Városi Művelődési Ház, Székelyudvarhely
1987 Városi Művelődési Ház, Gyergyószentmiklós
1988 Városi Művelődési Ház, Kézdivásárhely
1989 Képtár, Kovászna

Csoportos kiállításokon részt vett:

1976 Tanerak Országos Képzőművészeti Kiállítása, Bukarest
1977 Megéneklünk Románia fesztivál, Nagyvárad
1978 2. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennále, Szombathely
1979 II. Miniatűrtextil kiállítás, Bukarest
1980 3. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennále, Szombathely
1981 III. Miniatűrtextil Biennále, Bukarest
1982 4. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennále, Szombathely
1984 Díszítőművészetek Quadriennáléja, Bukarest
5. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennále, Szombathely
1986 Miniatűrtextil Biennále, Bukarest
Díszítőművészeti Kiállítás, Bukarest
1989 Nemzetközi Díszítőművészeti Triennále, Bukarest

Köztéri munkái:

1972 Dekoratív fémplasztika a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Líceum külső falán
1976 Strandplasztika (beton), Kovászna
Emlékoszlop (beton) a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Líceum udvarán
Több szőnyege található köz- és magángyűjteményekben Bukarestben, Kovásznán, Sepsiszentgyörgyön, Marosvásárhelyen, Szatmáron, Kolozsváron, Budapesten, Bécsben, Amszterdamban.

Könyvkiadói munkássága:

1972 Csulak Magda: 125 árapataki magyar hímzésminta című könyvének szerkesztése és előszava. Népi Alkotások Háza kiadás, Sepsiszentgyörgy
1980 Széki öltésmódok a Népismereti dolgozatokban, Kriterion Kiadó, Bukarest
1986 Kézimunkázók könyve, Kriterion Kiadó, Bukarest
Számos kisebb publikációja jelent meg különböző újságokban, folyóiratokban az esztétika és művészet témaköréből. Férje három kötetének borítólapját tervezte.
1990 áprilisa óta a Kovásznán megjelenő Az Ige című református lap grafikai szerkesztését végzi.

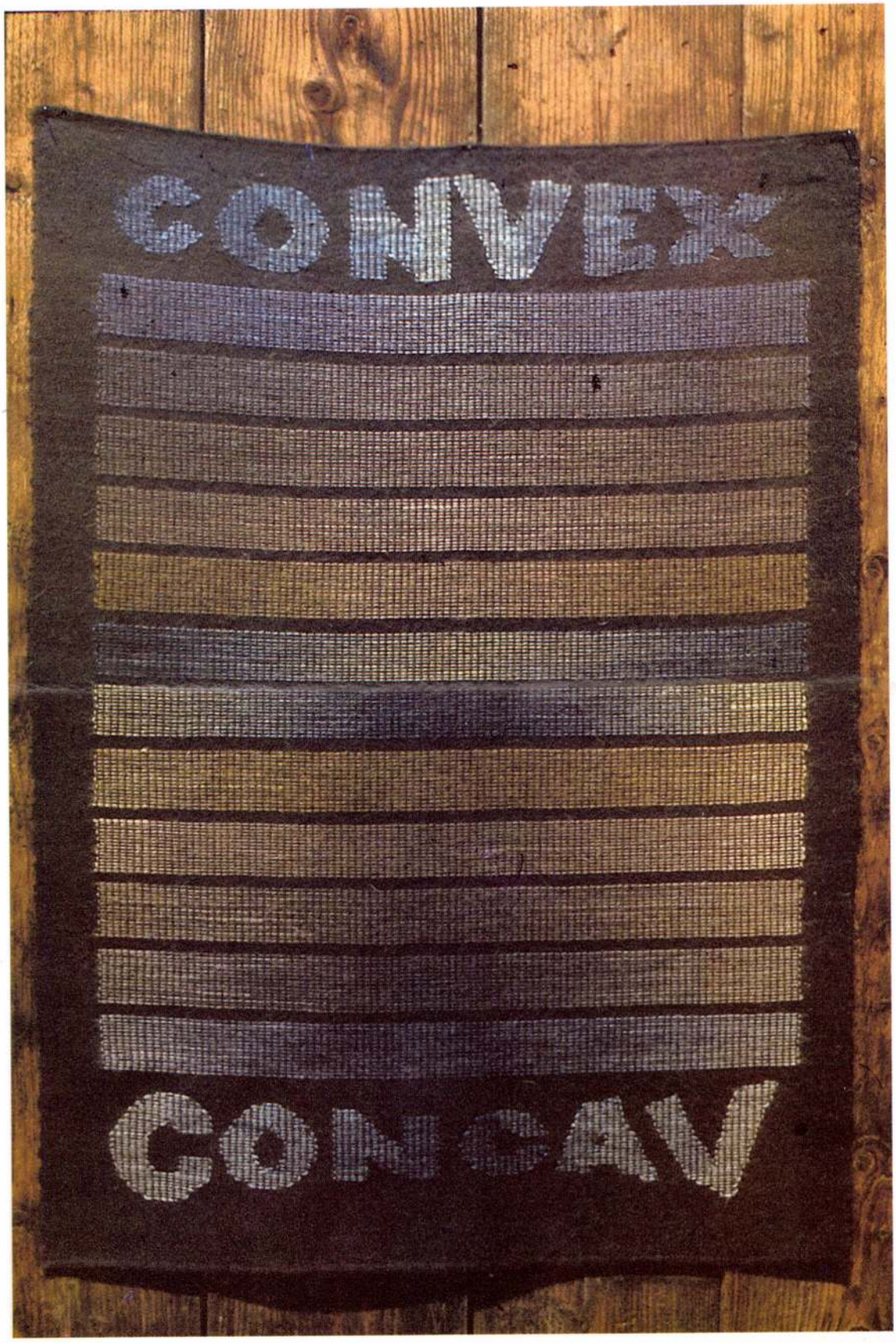

Convex-Concav, 1982

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA TEXTILMUNKÁI ELŐTT

Ma, amikor a székelyföldi művészettel szemben, sajnos csaknem az operett felé közeledő felfogásmódot tapasztaljuk, mikor a székelykapuk s a népi motívumok nosztalgikus bemutatására szorítkozik a szemlélet, ma különös örömmel és erővel tölt el a Gazdáné Olosz Ella textiljeiből sugárzó eredetiség.

Képzőművészeti nyelven, a metafizika időtlenségén keresztül mond újat a Székelyföldről, olyanszerűen, hogy szemlélete ugyanakkor szervesen kapcsolódik a XX. századi nagy európai képzőművészeti vívmányokhoz.

Közelálló színei és foltjai erőtadóan simogatják a lelket, mint a végtelenből sugárzó impulzusok, reménytkeltők, vígasztalóak. A foltok fegyelmezett rendjében, a színek harmóniájában szenvedély feszül, melyet a belső méltóság tart kordában ritmikus kontúrjaival. De a színek melegségén belül ott feszül a Székelyföld igazi tragikus léte, a nagyistváni romantikus lobbanékonyság, a szélsőséges jókedv, a sorsszerű helytállás, a remény. E foltok alatt érzem feszülni a Székelyföld drámaiságát, melyet a színes foltok hordoznak, mint apró dinamitokat. De valahogy mégis képzőművészeti megfogalmazásuk által békességre vágynak, óhajtják a közelálló színek harmonikus életét élni, pozitíven átölelő sugarakat küldeni az emberiség felé. A meglepetések, az előérzetek egész tömegével lepi meg a szemlélőt, aki a végzet, a sors, a tragikus történések egész sorát érzi a lezárt foltok gazdag színvariációjában.

De ellentétben a századelő művészeinek a szemléletével, Gazdáné Olosz Ella nem formákat szétszedni, rombolni akar, nem polgárpukkasztó a szemlélete, hanem ellenkezőleg, szétrombolt lelkeinket, társadalmunkat, emberségünket, a kisebbségi létet, a humánus erőket akarja újra összeforrasztani, ötvözni a színek, a formák, a ritmusok által.

Ez a megható munkásságában. Hisz törékeny alkatával hihetetlen kemény munkára vállalkozik, erőt ad, tenyerére vesz minket. Hozzáállásának nemes foka jelenti magát a katarzist, a lehetetlenből sugallva nekünk egy olyan életet, amit élni érdemes.

A súlyos emberi tölteteken túl Gazdáné Olosz Ella műveiben olyan értékeket találunk, melyek a képzőművészet nyelvén egyedinek nevezhető. Ide tartoznak különleges szín-akkordjai, az ikat technika újszerű felhasználásával elért kesernyés vörösek és sziénák variációja, a szürkék és okkerek varázslatos világa, a nagy üres felületek, amelyeknek központjában mint dinamikus zenei motívumok, robbanásszerűen tüzelnek a szépen harmonizált kiegészítő színek.

A foltokat, a felületeket az áhítat, a mesterség szeretete szövi át. Az az érzésünk, hogy bizonyos színeket ő maga talál ki, hisz a lélek legbelsőbb részeiből törnek felszínre, így őszinteségük hiteles és ezért fejezik ki oly erőteljesen azt a világot, azt a tájegységet, ahonnan származnak.

Valahogy úgy, mint a nagy zeneszerző, aki a népi motívumok egy-egy részletét nem beapplikálja művébe, hanem a népdal szelleméből, vitalitásából intuitívan merítve saját lelkének ötvöző erejéből megnemesítve alkotja munkáit.

Ilyenformán Gazdáné Olosz Ella faliszőnyegei mindig meglepetéssel is szolgálnak, hisz a Székelyföld művésznője bejárta a szőnyegkészítés birodalmait Franciaországtól Perzsiáig, a szövés nagy mestere lett, aki csodálni és szeretni tudja az emberek lelkéből feltörő szépet, bármilyen nyelven történjen is az. De Kelet és Nyugat csodálatos világából is elsősorban az igényességet hozta, hogy saját maga útját járja. Egyedül színezi gyapjúit, fonalait, egyedül dönti el a szövőszékben ülve, hogy milyen sajátságos színakkordban álmodja a játékos felületekre a kompozíciók tömegelosztását.

A kiállításlátogató számára a bemutatott szőnyegek valamilyen hallatlan harmóniát sugallnak, amire ma áhítozunk, de a művek elsősorban erkölcsi tartásukon keresztül erőtadóan felemelnek, képessé tesznek a harcra, a megmaradásra, a méltóságra, ami nélkül nem érdemes élni.

Az az érzésem, hogy Gazdáné Olosz Ella kiállítása az a tárlat lesz Magyarországon, amelyik valóban közelebb hozza az itteni látogatóhoz a Székelyföld mai képzőművészeti problémáit, azokat a problémákat, melyek minden nehézség ellenére Európára tekintenek és európai mércével mérnek.

Nagyvárad, 1991.

Jakobovits Miklós

Gazdáné Olosz Ella

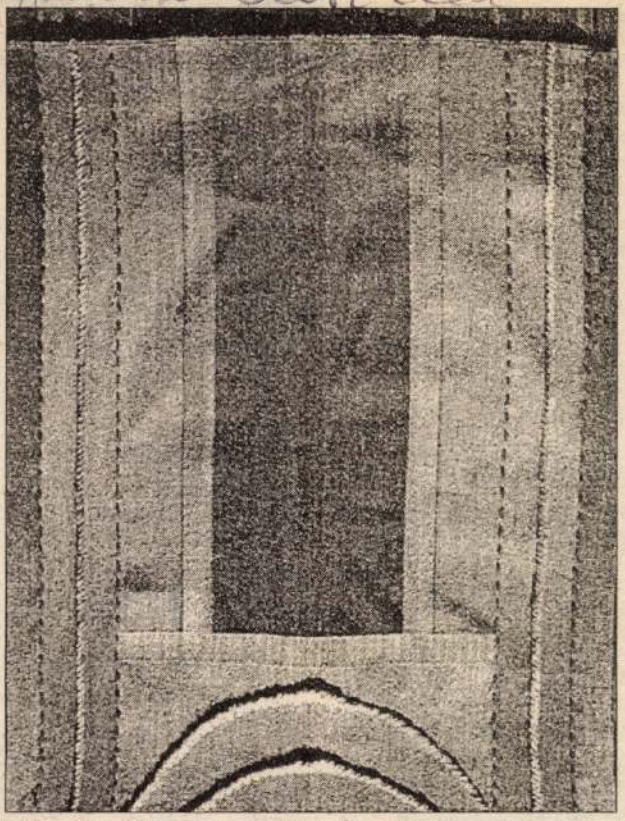

GAZDA'NÉ OLLOSZ ELLA

Gazdáné Olosz Ella textilművész kiállítása nyílt meg *január 26-án, délután fél 5-kor* Szegeden a Móra Ferenc Múzeum I. emeleti kiállítótermében. A művésznő *1937-ben* született a romániai Keresztvár községben, Nagyenyeden tanított, majd a kovásznai líceumban. *1993. február 7-én* halt meg. Több önálló tárlata volt már hazánkban, Budapesten, Nagykanizsán, Pécsett is, Szegeden most először mutatják be műveit. Szőnyegei bécsi, zürichi, amsterdami közgyűjteményekben is láthatóak. Romániában íróként és szerkesztőként is ismert volt.

96. 1. 27 Délvilág

Palotay Gyöngyver

Édesanyám

Édesanyám
ha virág lennék
amerre Te jársz
mindég ott nyílnék!

Édesanyám
hogyha dal lennék,
szívedhez szólnék
úgy muzsikálnék!

Édesanyám
ha nem Veled lennék,
fényes tárt kapuban
mindig csak Rád várnék!

Ivan Magda

Kicsiny házban kis manó

Kerekecske, dombocska
út végében dombocska
Azon egy kis házacska,
mint borsószem akkorka.

Kerekecske, gombocska
Abban lakik manócska.
Két lába két szalmaszál,
azon billeg, azon jár
Két karja két cérnaszál,
a kezében fakanál.

Merthogy ebédet főz éppen
pötty lábasban,
pötty csészében.

S ebéd után, ha jóllakott,
ásít majd egy jó nagyot
S kerekecske dombocskán,
mint gombocska akkorkán,
átalussza a napot.

A HÉT ÖT NAPJA

Német mese

Vasárnap volt. De hiába tervezgették egész héten át a gyerekek, hogy kirándulni mennek édesapával – esett az eső. Nem lehetett kirándulni.

Amint búslakodtak, egyszer csak megszólalt a csengő.

– Ki lehet ez ilyen időben...? – kérdezte Erna, és siet ajtót nyitni. Az ajtóban hárman álltak: a barátaik.

– Nem megyünk ilyen esőben kirándulni... – mondta Erna –, de gyertek be...

– Mit fogunk csinálni?

Az Iparművészeti Múzeum meghívja Önt

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

erdélyi textilművész
emlékkiállításának megnyitására

1995. szeptember 29-én 14 órára

A kiállítást megnyitja:
Hofer Tamás
a Néprajzi Múzeum főigazgatója

közreműködik:
Gazda Zoltán
színművész

A kiállítás 1995.október 29-ig tekinthető meg
Budapest, IX., Üllői út 33-37.

Gazdáné Olosz Ella

Gazdáné Olasz Ella

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA TEXTILMŰVÉSZ

AZ ALKOTÓ VALLOMÁSAIBÓL

Hiszem, hogy a magyar népművészet formái kiapadhatatlan forrást nyújtanak. Minél többet szeretnék meríteni ebből a forrásból. (1969)

Szeretem a teljesen egyszínű, natur színekben készült, de különböző szövési technikákat vegyítő munkákat, amelyek a fény–árnyék hatás mellett, a felületek durvább vagy simább volta miatt mélységérzetet is keltenek, tehát a harmadik dimenzióhoz közelítenek. (1976)

A szőnyeg egy olyan képzeletszülte alkotás, amely a művész érzelmein túlmenőleg az anyagnak és a technikának a sugallatait is képes átadni a nézőknek. (1982)

A hatvanas évek végén a hetvenes évek elejétől kezdve ismerkedhettem meg Európában az új lengyel, csehszlovák és jugoszláv szőnyegszövési törekvésekkel, s megnyugodhattam, hiszen én Kovásznán, a világtól távol, az új törekvésekről nem is tudva, ugyanezekkel a problémákkal kerültem szembe, s akkor fedeztem fel újfent magam számára az erdélyi népművészetet, a népi szövéstechnikát is. (1985)

Középkeleten a matringon modellált színezésű mintaképző technika, az úgynevezett ikat egy nagyon ősi szövésmód, én az ázsiai útjaimon fedeztem fel, s átértékeltem a mai modern faliszőnyeg szintjére, és így bizonyos fokig egyéni technikaként használom. (1992)

A kinyújtózkodó szál szépségét, a nyújtózkodó fonalakat szeretem..., amit a színek lebegésével igyekszem minél–minél érzelemgazdagabbá tenni. (1991)

Szeretem a belső remegést, miközben várom festékoldatokba mártott szálaimon a színezés csodáját... S szeretem a paraszt–osztováta recsegő–csattogó munkazaját, a vetélőről lepergő szálak szabad nyújtózását, a szövőtechnikák megszámlálhatatlan gazdagságában ajánlkozó, de mindig világos, áttekinthető rendjét...

Szeretem őket, pedig mindenikkel szenvedek, mint a szüléssel, de mindenik új erőt, új ötletet, új lendületet sugall, melyeket sajnos képtelen vagyok egytől egyig megvalósítani. De melyik munkafázisról mondjak le? Nélkülük úgy érezném magam, mint rossz anya, aki gyermekeit életük egy–egy szakaszában dajkaságba adja, s szenvtelenül veszi tudomásul mások irányította fejlődésüket... (1991)

Az egyszerűség döbbenetét szeretném az emberekből kiváltani... (1991)

Valószínű sokkal többet szőttem volna, sokkal többet dolgoztam volna, ha semmi egyéb feladatom nem lett volna... Nem szőhetek ugyan folyton, de állandóan rág és állandóan dolgoz engem a probléma, és így amikor tényleg odakerülök, hogy beülök a szövőszékbe, nekem egy teljes pontos belső képem van. Nem szoktam kartont festeni, egész pici, tenyérnyi vázlatocskák alapján szövöm meg a munkáimat... (1992)

ÉLETRAJZI ADATAI:

1937 január 3–án született a Brassó megyei Keresztvár (Teliu) községben.
1940–ben a bécsi döntés után költöztek haza Kovásznára, édesapja szülőhelyére.
1955–61 között a kolozsvári Ion Andeescu Képzőművészeti Főiskola textil és dekoratív művészeti szakán végzett, dícsérettel.
1961–ben ment férjhez Gazda József magyar nyelv és irodalom szakos tanárhoz, aki műkritikával és dokumentum–irodalommal is foglalkozik. Házasságukból négy gyermek született.
1961–64–ig a nagyenyedi Bethlen Gábor Középiskolában és Tanítóképzőben dolgozott rajz– és kézimunkatanárként.
1964–1990–ig a a Kovásznai Líceum, illetve az Általános Iskola rajztanára.
1970–1979–ig 6 alkalommal tesz tanulmányutakat előbb Nyugat–Európába (Franciaország, Itália, Anglia, Spanyolország, Svájc, Német Szövetségi Köztársaság, Görögország), majd Közel– és Közép–Keletre (Törökország, Szíria, Irák, Irán, Pakisztán, Afganisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán).
1990 szeptember elsején nyugdíjba vonult.
1993 február 7–én halt meg.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI:

1970 Petőfi Sándor Művelődési Ház, Bukarest
1975 Múzeum Kézdivásárhely
Múzeum, Sepsiszentgyörgy
Városi Művelődési Ház, Kovászna
1976 Korunk Galéria, Kolozsvár
1978 Victoria Terem, Brassó
1982 Művészeti Galéria, Sepsiszentgyörgy
1985 Korunk Galéria, Kolozsvár
Városi Művelődési Ház, Székelyudvarhely
1987 Városi Művelődési Ház, Gyergyószentmiklós
1988 Városi Művelődési Ház, Kézdivásárhely
1989 Képtár, Kovászna
1991 Dorottya Utcai Kiállítóterem, Budapest
Városi Múzeum, Nagykanizsa
Művészetek Háza, Pécs
1992 Victoria Terem, Brassó

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK:

1968– tól az összes sepsiszentgyörgyi Megyei Tárlatokon
1975– 1985 között az összes Kovásznai Nyári Tárlatokon
1976 Tanerők Orsz. Képzőművészeti Kiállítása, Bukarest
1977 Megéneklünk Románia fesztivál, Nagyvárad
1978 2. nemzetközi Miniatűrtextil Biennálé, Szombathely
1979 II. Miniatűr kiállítás, Bukarest
1980 3. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennálé, Szombathely
1981 III. Miniatűr Biennálé, Bukarest
1982 4. Miniatűrtextil Biennálé, Szombathely
1984 Díszítőművészetek Quadriennáléja, Bukarest
5. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennálé, Szombathely
1986 Miniatűrtextil Biennálé, Bukarest
Díszítőművészeti Kiállítás, Bukarest
1989 Nemzetközi Díszítőművészeti Triennálé, Bukarest
1992 Tetemrehívás –témaelemző kiáll.– Sepsiszentgyörgy
Fájdalom – Kézdivásárhely

A kiállítás megtekinthető:

1996. január 26—március 10.

F. k.: dr. Trogmayer Ottó
Officina Nyomda 96-113

A Móra Ferenc Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait
a múzeum I. emeleti kiállítótermébe
(Szeged, Roosevelt tér 1—3.)

Gazdáné Olosz Ella

textilművész
(Románia)

emlékkiállításának megnyitására

A tárlatot 1996. január 26-án,
pénteken du. fél 5 órakor

dr. Ilia Mihály
irodalomtörténész
nyitja meg

Gazdáné Olosz Ella

GAZDÁNÉ OLOSZ ELLA

Kolozsvári textilművésznő
1996 jan.
Vármegye Galéria

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Gazdag István
LÖBÖGÓ
1964 JAN-1.

Gyermekrajz pályázat

1021

Gazdag István VII. oszt. tanuló: CSENDÉLET

„A Krisztina téri Általános Fiúiskola VII. osztályos tanulója vagyok. Szeretek tanulni, bizonyítványaim négyes, ötös eredményűek.

Nagyon kedvelem a földrajzot és a történelmet, de legkedvesebb tárgyam a rajz. Még iskolába sem jártam, amikor megszerettem. Az első osztálytól kezdődően a kötelező rajzórákon kívül külön oktatáson is képzem magam. 1961-ben első voltam iskolánk karácsonyi rajzpályázatán. Tanáraim elismerése sokat jelentett. Azóta a rajzot még jobban megszerettem. Minden vágyam, hogy rajztanár lehessek."

Lakcímem: Budapest, I. Attila utca 49. II.

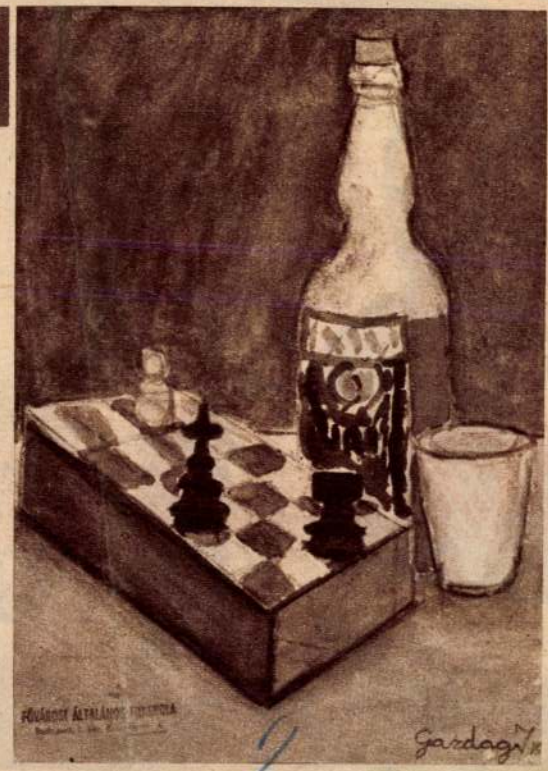

LÖBÖGÓ

nyász — Papp Lajos, Köntös Gyula és Szalánczy József — a kazincbarcikai művelődési ház színpadán vette át az öttalálatos szelvényért járó hatalmas összeget, amit aztán ruháskosárban szállítottak el

4 Brummel Ferencéknél is nagy volt az öröm a különleges módon nyert egymillió forint miatt. De figyeljük csak..., mintha valamivel kisebb összeg maradt volna belőle a férjénél...

POSTAFIÓK: 427

rovatunk mai számunkból anyagtorlódás miatt kimaradt

nyi televízió adóállomásához jó vételi lehetőséget biztosítanak antennáink.

A szükséges típus kivá

szaküzletekben

Ugyanitt kaphatók szerelési elemek és levezető szerelvények.

Vidékre utánvéttel szállít:

65-ös KERAVILL, Budapest, VI., Nagymező utca 27.

Gyártja: Híradástechnikai Vállalat

TELEVÍZIÓ ANTENNA

Gazdag János faragó művész

Szigetvárat, a könyvtár olvasóterében kamarakiállítás nyílt – id. Kapoli Antal művészi hagyatékának tiszteletére, – melyen a népművész munkái szerepeltek.

Dunántúli Napló, 1972. szept. 12.

Gazdagh János

Huszti vár, olaj
Kilátás a Szarka dombról
Gernyési táj, vizf.

A Nemzeti Szalon első máramarossziget i kiállítása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 14 l.

Mátranovák /Baranyainé/ 2

nyugati oldalon fal zárja
nyugatról, belülről. Föld
zattal, három nyilás, a kö
sók félkörivesek. Emeleten
te kosárives ablak befelé,
Berendezés: A Canonica Vis
tileg ki volt festve. A fő
volt látható. A falfestmén
átmeszelték, ekkor került
tett fal egy-egy oszloppal
rózsaszinü márványmintával
fejezetek. Középen Nep.Sz
többi oltár uj.
Szószék, Fehérre festett f
Finom, klasszicista munka.
vörös függöny, fent Szt.Mi
1832.
Ö[illegible] klasszicista

Ø Gardag Jenő
butortervező
1919–1920
Éimisk 1930. 83. l

.

GAZDAG SÀNDOR

Gazdag Sàndor
Gazdek Antal
Gazdik Ferenc
Gazdik István
Gazdik Mihály
Gazsi Endre
Gazsek Gyöngyvér
Gazsik Ödön
Gázskó Gyula
Gazsó Bertalan
Gazsó ~~Rozália~~ Gabriella
Gazsó ~~Gabriella~~ Ilona
Gazsó István
Gazsó László/Lászlóné

Foglalkozásonként: belépődíjon felül 1.000,- Ft.

Középiskolások részére:
Feladatlapos tárlatlátogatást, eseti igény alapján a Hadtörténeti Intézet Levéltárába és Térképtárába látogatást szervezünk.
Foglalkozásonként: belépődíjon felül 1.000,- Ft.

Filmvetítés:
A huszárkiállításhoz kapcsolódóan: A kőszívű ember fiai, vagy a 80 huszár c. filmek levetítése kérhető.
Filmelőadás: belépődíjon felül személyenként 80.- Ft.

Gyermekprogram:
Május 25-én 10.00 - 14.00- óráig gyermeknapi program meglepetésekkel.

A múzeumi foglalkozásokra és programokra jelentkezni lehet a **156-9586**, vagy a **156-9522/220, 221, 228**-as telefonszámokon, lehetőség szerint a kívánt időpont előtt két héttel.

I. Tóth Árpád sétány 40. Telefon: 156-9586, (Közönségkapcsolatok)
156-9522/220, 221

M.D.K

Gardaig Sándor
grafikus

„Mütterempfal"

Élet és Irodalom, 1965. nov. 13 - 5 lap

Gardag Sándor
grafikus

M.D.K.

„Út"

Élet és Irodalom, 1965. jun. 26 - 12 lap

Gardag Sándor
Graphus

M.D.K.

„Táj"

Élet és Irodalom, 1966. aug. 13 - 3 lap

M.D.K

Gardagh Sándor
grafikus

„Harak"

Élet és Irodalom, 1966 jan. 29 - 9 lap

M.D.K

Gardag Sándor
Grafikus

Leányfej

Élet és Irodalom, 1966. Május 21 - 3. lap

M.D.K.

Gazdag Sándor

"Portré" c. művének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 13.
XIII. évf. 37. sz. 7. lap

M.D.K.

Gazdag Sándor

"Tükör" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969 . ápr. 26.
XIII. évf. 17. sz. címlap.

M.D.K.

Gazdag Sándor

"Leányfej" cimmel hozza a lap müvész rajzának repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 29.
XIII. évf. 13. sz. 2. lap

MDK

Gardavszky Sándor
grafikus

Üzenetek

Élet és Irodalom, 1966. március 26. - 4 lap.

M.D.K.

Gardaagh Sándor
grafikus

"Határok"

"

Élet és Irodalom, 1966. jan. 29 - 9 lap

GAZDAG Sándor

DÉSY ZOLTÁN

CÍM NÉLKÜL, 1961
karton, zománcfesték, 39,5x53,6 cm.
j.j.l.: Désy 61
Ltsz.: K. 85. 494. l.

FERRY, LUCE

FELHŐTANULMÁNY I-III, 1962
papír, litográfia, 460x655 mm.
j.j.l.: Luce Ferry 1962
Ltsz.: K. 85. 563. 1-3.

GAZDAG SÁNDOR

HÁZAK, 1965
papír, tus, 427x527 mm.
j.n.
Ltsz..: K. 85. 541. 1.

GRÚZ MŰVÉSZ

HEGY
papír, szén, 310x410 mm.
j.j.l.: I.b.
Ltsz.: K. 85. 431. 1.

HEGEDISIC, ZT.

GRAFIKA, 1957
papír, litográfia, 350x497 mm.
j.b.l.: 94/200
j.l.: Zt. Hegedisic/57
Ltsz.: K. 85. 478. 1.

IRSA KATALIN

REBEKA VII.
papír, tus, toll, 310x200 mm.
j.b.l.: Rebeka VII
j.l.: Irsa K.
Ltsz.: K. 85. 345. 1.

KARAKAS LÁSZLÓ

FEJEK
papír, tus, tempera, 240x243 mm.
j.n.
Ltsz.: K. 85. 340. 1.

KÖTKE

PANDERMA, 1966
papír, szitanyomat, 236x240 mm.
j.j.l.: k
Ltsz.: K. 85. 310. 1.

KUGULI, ANTON

TÁJKÉP, 1956
papír, ceruza, 160x223 mm.
j.j.l.: Anton Kuguli…56 K
Ltsz.: K. 85.289. 1.

VLORAI TÁJKÉP, 1955
papír, ceruza, 185x150 mm.
j.j.l.: Anton Kuguli
Vlora 55
Ltsz.: K. 85. 290. 1.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

Könyvtár
Budapest
26 757

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

Gyarday Sándor
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 MÁR 26

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

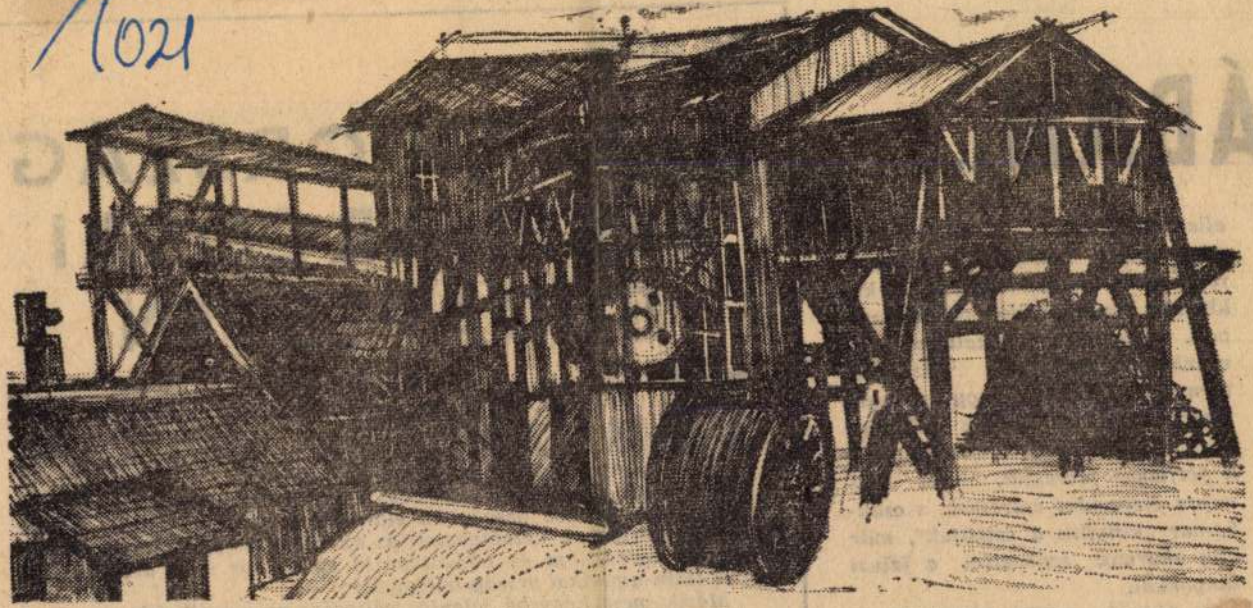

Gazdag Sándor: Üzem-rész

...ÁBAN...

ellentmondásosan. A női emancipáció teljes realizálásához kevés rendszerünk huszonegy éve, s különösen kevés a falu viszonylatában. Városaink általában női munkaerőfölösleggel küzdenek, természetes tehát, hogy a szakképzetlen falusi lányok többsége zárt kapukra talál a városban, míg a férfiakat felveszik. Máról holnapra életmódot cserélnek, s csakhamar „kinyílik a csipájuk", már alig akarnak szóbaállni a falusi lányokkal.

A lányok otthonrekednek: a téeszben dolgoznak, vagy az állami gazdaságban. Amit napközben

SÍK ENDRE:

HATVAN ORSZÁG BÉKEHARCOSAI BUDAPESTEN

Hatvan ország békemozgalmának vezetői és a Béke-világtanács elnöksége tárgyalt Budapesten az elmúlt napokban. Tárgyalásainknak azok a változások kölcsönöztek különös jelentőséget, amelyek az utóbbi hónapokban a nemzetközi helyzetben végbementek.

Az egyik ilyen változás: a nemzetközi helyzet mostanában romlott, számos országban előretört a reakció; a béke ügyét fokozott mértékben veszélyezteti az amerikai imperializmus bűnös vietnami agressziója és beavatkozása egész sor más, ázsiai, afrikai és latin-amerikai ország belügyeibe.

Másik, nem kevésbé jelentős változás: az amerikaiak vietnami agressziójára válaszul, roppant mértékben megnövekedtek a béke erői szerte a világon. Az agresszió kiterjesztése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a világ népei tudatára ébredjenek, milyen vesze-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gyarday Sándor

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 JUN 2 6.

1021

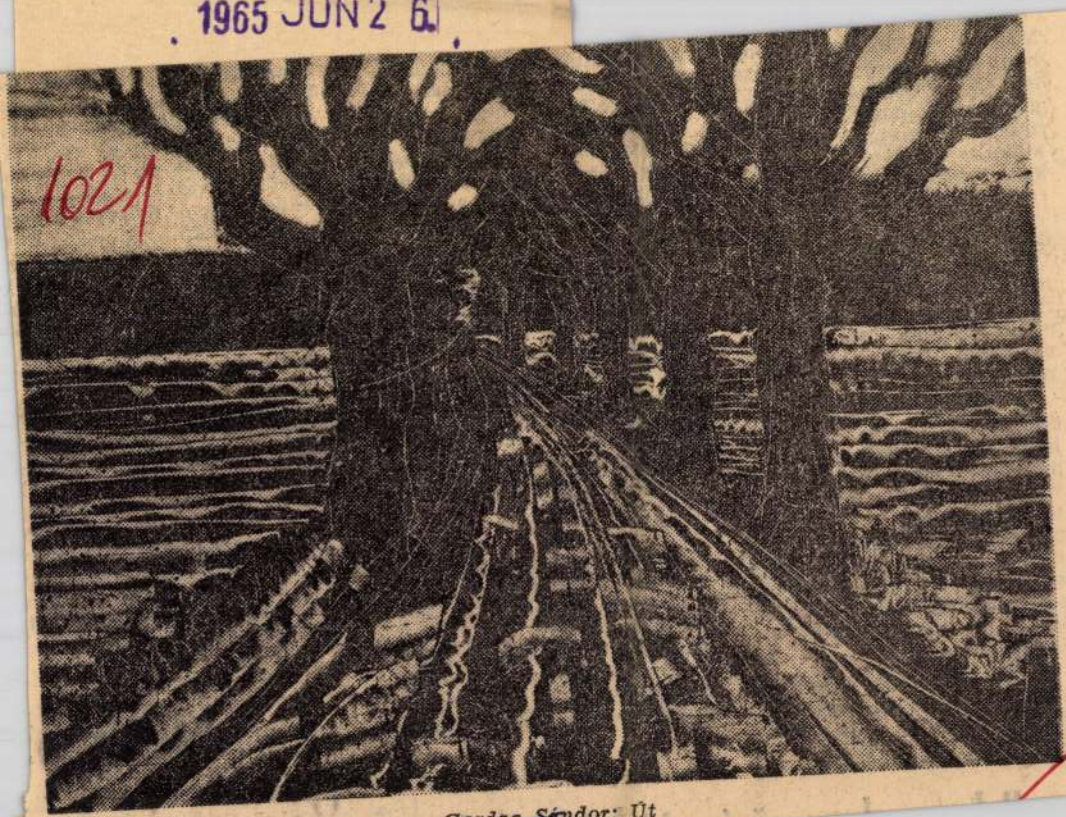

Gazdag Sándor: Út

Magyar Népköztársaságot bízta meg, hogy a számítástechnika egységes terminológiáját kidolgozza. Erre a munkára szakmai bizottság alakult, amelyben a következő intézmények szakemberei vettek részt:

Magyar Tudományos Akadémia Kutatólaboratóriuma; Villamos Automatika Tudományos Intézet; Műszeripari Kutatóintézet; Méréstechnikai Központi Kutatólaboratórium, Elektronikus Mérőkészülékek Gyára.

A bizottság tagjainak egyöntetű véleménye az volt, hogy a számológép és a számítógép közötti lényeges elvi és műszaki különbséget a terminológiának is tükröznie kell. Egyébként a köznyelv is különbséget tesz számolás és számítás között, és ez a különbség jól kifejezi a két géptípus funkciójának eltérését.

A bizottság tehát magáévá tette a magyar műszaki szakirodalomnak már évek

határozott
teti. Nem
azt a felf
meretterje
pongyolas
vagy köm
teszi. Elle
olvasót cs
ja az, ha a szerző vagy a fordító elködösíti két gépfajta különböző voltát. Pedig az Élet és Irodalom glosszaírója által szakkönyveknek hitt ismeretterjesztő és filozófiai művek éppen ezt a hibát követik el. Ezeket tehát nem tekinthetjük nyelvileg példaképnek.

MÜNNICH ANTAL,
a terminológiai bizottság titkára

★

Hasonló értelemben szólt hozzá a *Csalafinta gép* című glosszához *Ambrózy Denise*, *Doromby Endre*, a TIT kibernetikai szakcsoportjának vezetője és *dr. Mozolovszky Alexandra*, a Vegyipari Szerkesztőségi Tanács titkára.

meg kell elégednie azzal, ar
hetünk könyvművészetről."
mileg egybehangzóan *Lengy*
illusztrálásáról", mely aktuá
„Sokszor csak azért nyomun
eltakarjuk vele annak rossz

A Magyar Grafika most
szewski, *Lengyel* Lajos és *Sz*
sikerült. Két megjegyzésünk
volna haszontalan, ha a me
mellett, Walter *Schiller*, a
tanára is kifejthette volna
ifjabb magyar tipográfus
jutnak szakmájukban magas
ne, ha a Magyar Grafika é
lyen 1958-ban Szántó Tibor
áttekintő tanulmánya volt)
közönség számára is.

Nem a

Örvendetes, hogy az ország
gyar irodalmi folyóirato
goszláviai

Gazdagh Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 JAN 29.

1021

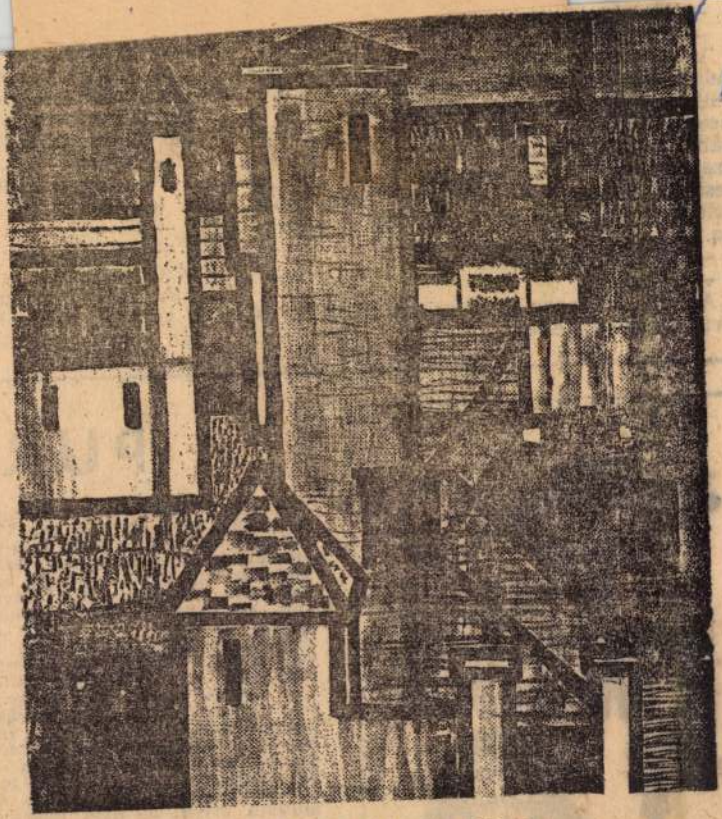

Gazdagh Sándor: Házak

— Miért?

— Furcsa le

Vera válasz

felettük egy s

rekek dübörg

betonfalakat.

rálni kezdett

szabadulni

tesznek, ilyes

áttette a bőröndöt egyik kezéből a másikba.

— Mehetünk busszal is.

— Micsoda?

Az utolsó vagon is áthaladt felettük és Vera megismételte:

— Püspök. Igy hí

rézdy a neve.

A hahózásra még

a gyepről. Az is bron

lán nem is kórházi g

PURI

— Ez a lázmérés csak egy

formaság itt a kórházban. Van,

nek egyetlenegyszer sincs még csal

emelkedése sem, és mindig mérik

küdt itt egy fiatal költő ön előtt

nak sem volt láza soha. Mégis

volt. Ha ugyan az volt. Folyton ü

ágyán, és verseket írt, pedig az

megtiltotta neki. Egyszer fel is

sott nekem valamit, de bizony

egy szót sem értettem belőle.

volt abban, kérem, se rím, se ri

tele volt érthetetlen kifejezésekkel

disznóságokkal. Komolyan mon

kérem, disznóságokkal. — „Ezek

nyírják az írókat — gondolta —,

ne nyírjam én is." — Meg is r

tam neki, hogy képzeli, én má

múltam ötven, de ilyet még ne

vastam, versben ilyen kifejezé

Trágya, féreg, ülep meg ilyenel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
1971 APR 4

1022

Gazdag Sándor

Várkonyi Anikó: A griff halála

Már a *Szép versek, 1969* című antológiában találkozhattunk *Várkonyi Anikó* költeményeivel, jeléül annak, hogy lapokban, folyóiratokban — elvétve — addig is szerepelt. De ha csupán a megjelenés gyakorisága tartaná emlékezetünkben, azóta régen elfeledhettük volna.

Erőt gyűjtött vagy nem kapott szót? Mindegy. Ideje volt, hogy ő is eljusson az első kötetig. S az ilyen jelentkezés — a felfedezés örömén túl — már szigorúbb mércét kíván.

S ilyen mércét alkalmazva is: a kötet verseinek jó része a mesterség fogásainak, a kifejezés csínjának-bínjának birtokába jutott, hivatott költőre vall, akinek

Gazdag Sándor rajza

tehetsége körül nem lehet vita. A példaképek hatása ugyan még ott őrződik szinte minden versben — ám sohasem rosszalólag emlegetjük kezdő költőknél *Weöres Sándor, Nagy László* iskoláját. Minden attól függ, ki mennyire építi ezekre az adott alapokra a magáét — *a többletet.*

Ez a többlet — az egyéniségnek szinte első pillantásra felismerhető jegye — mintha még hiányoznék Várkonyi Anikó lírájából. Néhány nagyobb kompozíciójában — amilyen például a címadó vers vagy az említett antológiából már ismert *Bizánci madonna* — olyan, önmaga elé állított igényre vall, amelynek még nem tud mindvégig megfelelni. Hangzásukkal, nyelvi játékaikkal elgyönyörködtetnek ugyan olyan jellegű versei, mint a *Rontás* vagy a *Bölcső;* fellelni bennük az ősi babonák bűvöletétől, a mítikus ráolvasóktól kezdve a modern virágénekre tett kísérletekig mindent, ami önmagában helytálló, művészi, helyenként szinte bűvészi produkció. A kötet egészében azonban túlteng ez a hang, ez a stílus; a nyelvi vagy képi bravúr mögül az olvasó hiányolja a mélyebb átélést, a közvetlenebb lírai kitárulkozást.

A kötet ajánlásában, a borítón, az ifjú költőnő „orfikus" útjairól vall, minden homályossága mellett rokonszenvesen. Rokonszenvet ébreszt bennünk az egész versciklus is, amely még homályossággal sem vádolható. A nagyobb életközelség, eredetiség, a kevesebb „szellemi transzmissziót" közbeiktató önkifejezés az, amit Várkonyi Anikótól — biztató indulása alapján — a továbbiakban joggal elvárhatunk. *(Magvető)*

G. Szabó László

Ne engedjünk a tolakodón
Nem mondom, hogy mindenk
visszautasítsuk; a változatosság
egyszer-egyszer szólíthatjuk.
ne övé legyen az elsőség! V
több zenészismerősöm, akinel
szájából sohasem hallottam
hangverseny szót, legföljebb
Állami Hangversenyzenekar en
tésekor, ha ugyan nem ÁHZ-n
mondja. Mindig, mindig csal
koncert jár az eszében, eszünkben.
Ilyen módon esik aztán, hogy egy
zenei folyóiratunkban erre a ro-
vatcímre bukkanunk: Koncert-
krónika. Itt szinte hallom a sze-
gény krónika szó könyörgését,
hogy a hangverseny szót tegyék
eléje, ne gabalyodjon össze a kon-
cert rt-je az ő kr-jével nyelvfi-
camító mássalhangzó-torlódássá.
Az ny-nyel jobban összefér.
Mennyivel könnyebb így kimon-
dani: Hangverse*nykr*ónika!

Sokszor igazán nem érti az em-
ber, miért nem ingerel minden
igényesebb tollforgatót az a vágy,
hogy próbára tegye nyelvünket,
tulajdon szóbőségünket. A magyar
szótárs keresője számtalanszor
megszerezhetné a rátalálás örö-

utóbb elsorvad. Csak annak van igaza, aki a belső nyelvújítást óhajtja."

Amit elmondtunk, az főképpen az értelemhez szóló „gyalog"-prózára áll. Nem tagadjuk meg ezzel egy és más idegen szónak *hangulatkeltő* értékét, művészi „fűszerül" vagy jellemzésre való fölhasználását. Abba aligha akad bele bárki, hogy példának okáért a kristálytiszta világos magyar nyelvű Petőfi deákosan zendít rá, Deákpályám című versében, s hasonlóképpen folytatja:

Diligenter frequentáltam / Iskoláim egykoron...

Ferenczy Géza

...ed, ha nem unnád...

deg; (— Nem hallgattad?) — Te, nem hallgatom egész nap a rádiót.

Előfordul azonban kijelentő mondat után is: (— Kinyitom az aj-

kezd egészen általánossá válni, a Te, igen — Te, nem — stílus is onnan eredhet. Eleintén csak a tizen- és huszonévesek közt járta (és ma is leginkább köztük divatozik), majd azoknak a felnőtteknek a beszédébe került bele, akik az ifjúsággal állandó és szoros kapcsolatban vannak (pl. a tanárok). Újabban pedig az ifjúsággal közvetlen kapcsolatban nem levő felnőttek is használják.

Vajon valóban csak az utóbbi időben alakult ki ez a te-stílus? Általánossá mindenképpen csak mostanában vált. Gyökerei azonban több évtizedre, a század eleji ifjúsági nyelvhasználatig nyúlnak.

A te, e „rövid személyes névmás, mely két embert teljesen elkever" (hogy végezetül is Kosztolányi Dezső szavaival éljünk), vitathatatlanul az emberi érintkezés közvetlenségét szolgálja. Fent leírt használatában is van valami hangulati-érzelmi többlet a puszta közléshez és a száraz válaszadáshoz képest. Természetesen ez is modoros, tehát bántó lehet, ha minduntalan így kezdjük mondatainkat.

Eder Zoltán

M.D.K.

Gazdag Sándor

"Kalapos nő" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 18.
XIII. évf. 3. sz. 10. lap

Gazdag Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 SEP 13

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

Gazdag Sándor: Portré

külföldi irodalom

új termése is. A *Házam gyullad* című népszerű írójának, William Styron-t művét — *Nat Turner vall* — az Európa adta ki. M Künne új regénye, a *Gumi* suth újdonsága. Az india kazhi S. Pillai *A tenger t* (Európa) című bestseller-t tizennégy kiadást ért má hazájában. A Modern Könyvtárban jelent meg Robert Bolt Morus-drámája, a *Kinek se nap, se szél* (ebből készült az Egy ember az örökkévalóságnak című Oscar-díjas film). A Magyar Helikon Thomas Mann Művei sorozatának új kötete a *Doktor Faustus.*

Két

szórakoztató

olvasmányt is ajánlhatunk. Az egyik humoreszk-karikatúra kötet: Palásti László és Balázs-Piri Balázs közös könyve a *Ma mi is fúrunk* (Kossuth); a másik pedig egy útikönyv a Táncsics Útikalandok sorozatában: Kertész Magda *Vendég voltam Japánban* című írása a mai Japán sok humorral fűszerezett képe.

Négy

tudományos és politikai

munka jelent meg a héten. *Marx—Engels Művei*-nek 19. kötete (Kossuth) az 1875—1883 közötti időszakot öleli fel. Megjelent a Kossuthnál a régen várt új *Marxista—leninista esztétika* tankönyv is. Kis Tamás szerkesztésében. Ugyancsak a Kossuth adta

[illegible] ra volt: az egész szervezet áthangolása. Egy stílus teljessége. A megszokás kiskapuján lopódzott szívembe, itt terebélyesedett az elfogadás szeretetté, a szeretet rajongássá, a rajongás kábítószer-rászokássá; hosszabb hiánya szinte elvonási tüneteket okozott. Ezt tetézte az azonosulás; nyilván téves, de teljesen átélt képzetem: másképpen nem lehet énekelni. A művész a művészet jelképévé nőtt, s a jelkép magává a művészetté dedukálódott, a jelenség teljes, ősi értelmévé. Asztrális, kissé mindig félúton föld s ég között lebegő, egy elvont erkölcsi kategóriának testet kölcsönző művészete kizárta a variánsokat.

A Zeneműkiadó új, róla szóló könyvéből (Somogyi Vilmos és dr. Molnár Imre alkotása) megismerhetjük élete útját s örülhetünk a lemezmellékletek szakszerűségükben is érzékletes elemzésének. Ám egy hasonlat talán tovább színezi a képet. Basilides Máriára, művésztársára és barátnőjére kell gondolnunk: belőle sugárzott még ekkora erővel a művészet etikuma. Ennek az etikumnak mindkettőjükben más volt a tartalmi töltése. Basilides sziklából faragott, hajlíthatatlan, ősi pogány istenség volt

Gazdag Sándor
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1000 AUG 13

1021

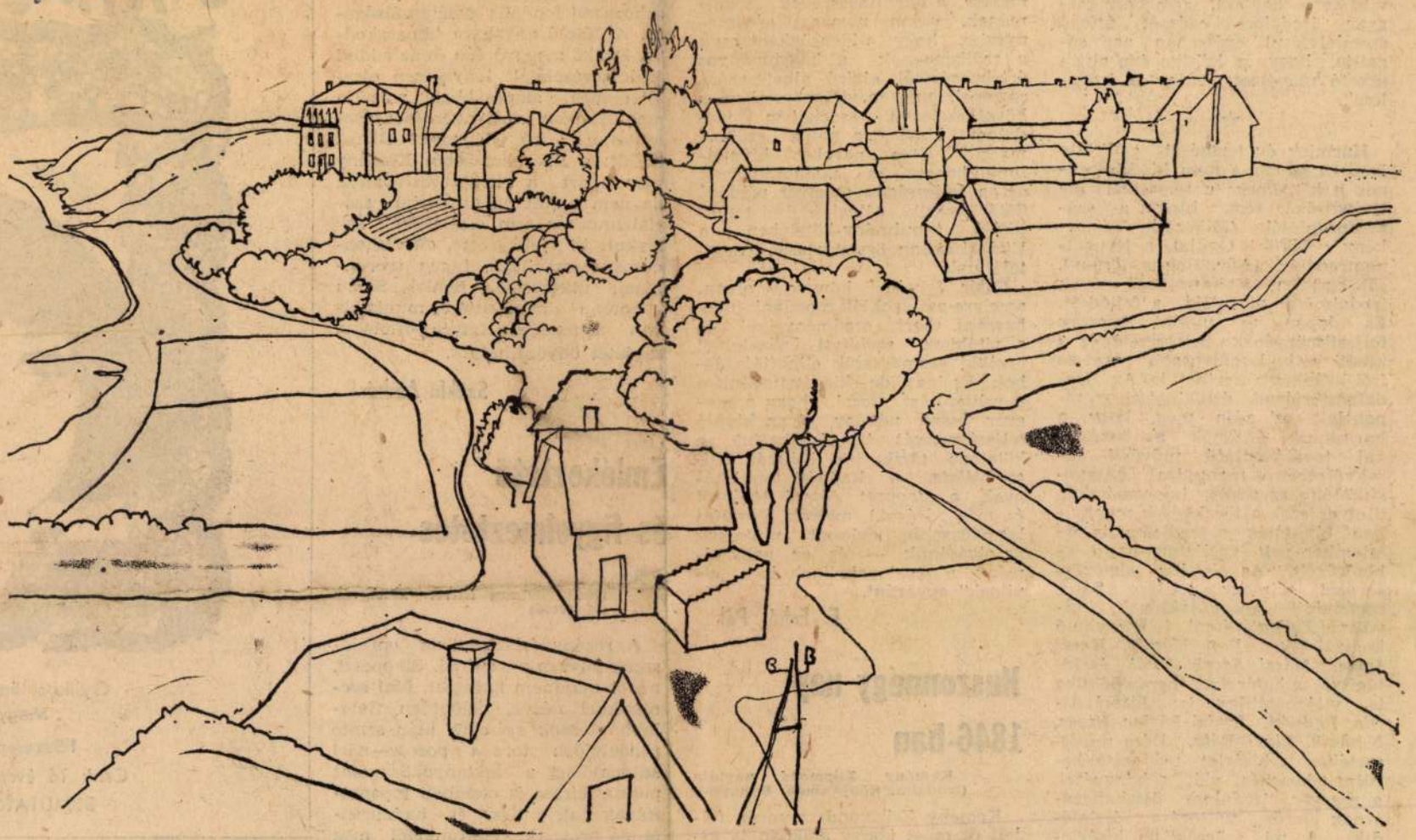

Gazdag Sándor: Táj

aránt. Sőtér István kötete, a *Tisztuló tükrök* ilyen mű, mert vitatkozó hevével, a modern magyar irodalom egészét átfogó szemléletével egészében azt sugallja, hogy „a kritika épp olyan alkotó művészet, mint az irodalom".

☆

Harminc év termését gyűjtötte össze a szerző, s nem kisebb ennek a könyvnek a tematikai kiterjedtsége sem, hiszen a századfordulótól (Mikszáth, Tömörkény, Török Gyula), a Nyugatnemzedékig (Ady, Babits, Krúdy), sőt egészen a harmincas évek irodalmáig vizsgálja a fejlődést. És éppen ez utóbbi korszak teljesítményének mérlegretétele a kötet célja, legsúlyosabb része az írói szándék szerint is. Az irodalomtörténeti áttekintések szempontjait az adja meg, hogy a harmincas éveknek a Nyugatnál továbbmutató művészi törekvéseiben mennyire hasznosíthatók az adott hagyományok, illetve ezek a törekvések mennyiben tágították a tradicionális értelemben vett realizmus hazai lehetőségeit. Az elegáns elemzéssorozat mintegy háttere Sőtér regényírói munkásságának, kivált a *Fellegjárás*sal jellemezhető korszaknak. *Pap Károly, Keszi Imre, Márai, Szerb Antal* és kitágítva a határokat nemzedékileg is, világnézetileg is: *József Attila, Radnóti, Szabó Lőrinc, Illyés, Németh, Illés Béla, Déry* művészetében a kísérlet módozatai kerülnek bonckés alá, a hangvétel, a magyar irodalom összhangzatának erős változása észlelődik. „A mi szürrealista, kísérle-

a meltányosnál kisebb hangsúlylyal? És ez a leszűkített értelmezése a harmincas évek irodalmának, vajon nem azt eredményezi-e, hogy újdonságként csak a realizmusnak a hagyományos értelmezésétől eltérő alkalmazása szerepel, míg a világnézetében is következetesen szocialista irodalom kissé „a pálya szélén" marad? Nem neveket hiányolunk, hanem a tájékozódásnak azt a teljességét, amelyet például Sőtér másik, világirodalmi tematikájú tanulmány-kötetében, a *Világtájak*ban örvendetesen megtaláltunk.

Sőtér István könyve olyan, amelyre azt szokták mondani, hogy hasznos, mert eredményeivel és a vitákhoz sarkított nézeteivel további eszmecserék elindítója lehet. Ez igaz, de kiegészítenénk e megállapítást azzal, hogy a magyar esszé néhány olyan kiváló teljesítményét is olvashatjuk e kötetben (*Mikszáth Kálmán időszemlélete*, a Radnóti tanulmányok, a *Jegyzet József Attiláról* és más írások), melyek e műfaj legmagasabb csúcsait mutatják az olvasónak — és ez nagy élmény a szakmabelinek és a „civilnek" egyaránt.

E. Fehér Pál

Huszonnégy nap 1846-ban

Kemény Zsigmond naplója (Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest)

Kemény Zsigmond nemrég fellelt és most könyv alakban is ki-

[illegible], melyben a k[illegible] *Benkő Samu* rámutat a [illegible] Zsigmond-i pályakezdés h[illegible] a korabeli feudális Erdély [illegible]ra. A Napló anyagára tán[illegible]va, Benkő meggyőzően és a[illegible] feldolgozásoknál lényeges[illegible]letesebben, alaposabban [illegible] meg Kemény pályakezdését. Bemutatja az író világnézeti dilemmáját: a liberalizmusból Kemény nem akart a konzervatívokhoz, de nem tudott az (utópista) szocializmushoz sem csatlakozni. Így alakult ki jellegzetes, ellentmondásos eszmevilága, innen szorongásai, útkeresése. Benkő Samu gondosan dokumentált munkájában a modern Kemény-filológia kezdetét üdvözölhetjük.

Szekfű András

Emlékeztető és figyelmeztetés

Hans Hellmut Kirst: Tisztgyár (Magvető)

A regény felszíne, az epizódsorok anyaga a szatíráé. Elképeszt, néhol majdnem kacagtat. Mai szemünkkel nézve, különösen fiatalabb olvasók számára már szinte röhögtetően torz a porosz—náci katonavilág, a laktanyakörnyezet puszta leírása is mesebeli topográfiának hat, a tiszt- és hadapródfauna groteszk, életfunkciói még

Gyilkos történe[illegible]
Magyar [illegible]
Főszereplő: [illegible]
Csak 16 éven fe[illegible]
BEMUTATÓ: [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gazdag Sándor
ÉLET ÉS IRODALOM

1965 NOV 13.

1021

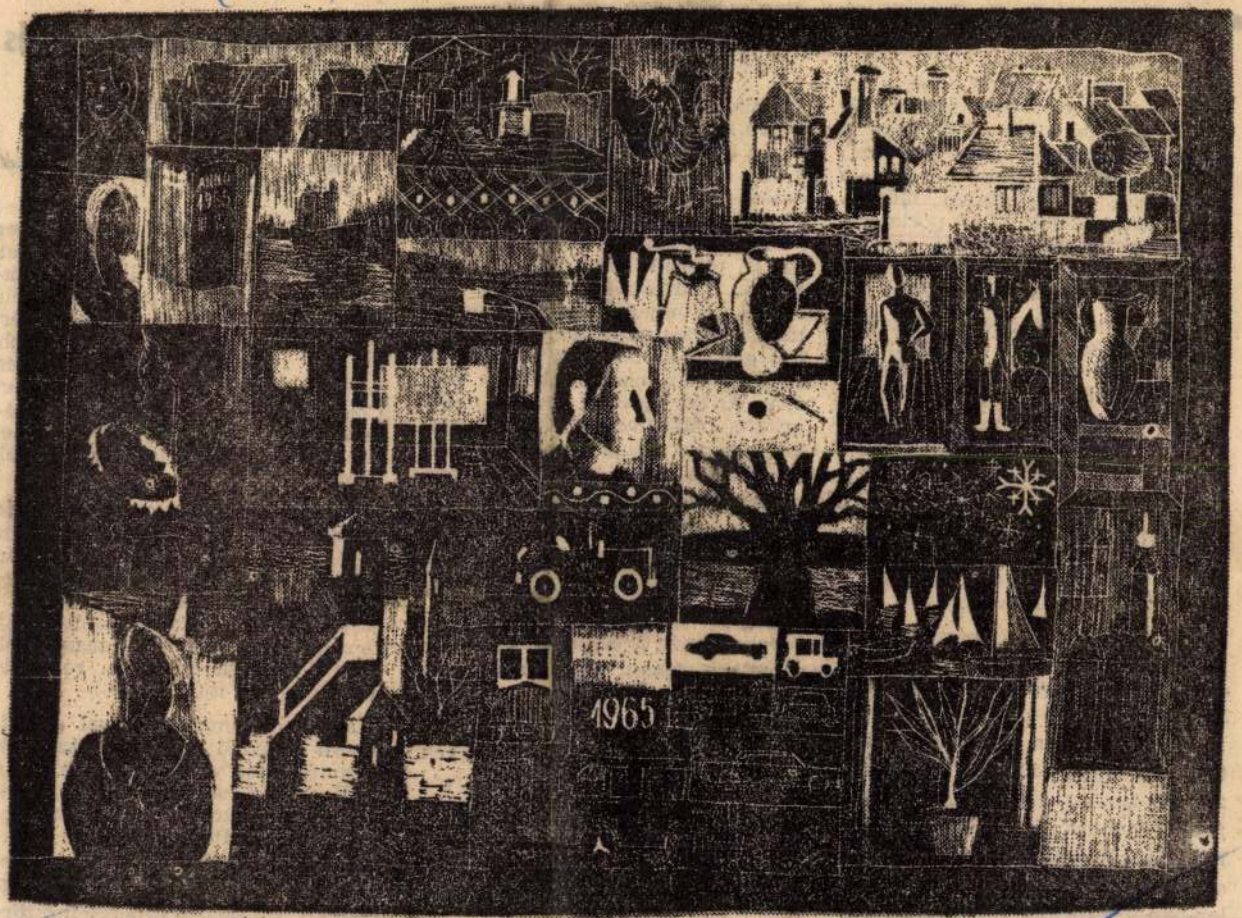

Gazdag Sándor: Műteremfal

ték. A világ első benzinporlasztóját tartalmazó motor első, kísérleti példánya hosszas kallódás után nemrég ismét megkerült, s ma a Közlekedési Múzeumban látható. A Bánki—Csonka-féle porlasztót annak idején az 1900. évi párizsi, majd legutóbb az 1959-es brüsszeli világkiállításon is bemutatták.

Számtalan különféle gépet konstruált Csonka János egyedül és másokkal közösen. Gépmodelleket, anyagvizsgáló, papír- és szövetszakító gépet. A század fordulóján, 1900-ban születik meg pályázati díjat nyert motoros triciklije, amelynek elkészült példányait két évtizeden át használták a fővárosban postai levélgyűjtésre. Érdekességük még, hogy ezeken alkalmaztak először hazánkban szerkezeti anyagként alumíniumot.

Ugyancsak Csonka készíti el, s szintén a magyar posta számára az első magyar gépkocsikat. 1901-ben levélgyűjtő, 1904-ben csomagszállító kocsit, majd a következő években egyre több, folyton tökéletesített postaautót. Közben Lóczy Lajos professzornak, a Balaton híres kutatójának részére elkészíti az első magyar motorcsónakot, a Köhler-féle tűzoltószergyár számára az első tűzoltófecskendőt működtető motort. Az első magyar autóbuszok — ugyancsak Csonka konst-

Kapitalista viszonyok között a technikai zseni sem tehetett mást: vagy hagyja magát mások — nagyobb tőkés vállalatok — által kizsákmányolni, hagyja agyának girusait — mint Daudet meséjében — aranyra váltani, vagy pedig maga is tőkéssé lesz, hogy tehetségének, tudásának, technikai teremtő géniuszának anyagi előnyeit megtarthassa magának. Csonka János ezt az utóbbi utat választotta, s túlságosan nem ítélhetjük meg érte. Annál kevésbé, mert a patriarkális hagyományokat a gyáripar kezdetleges hazai viszonyai közt egyedülálló és országszerte híres, modern szociálpolitikával kapcsolta össze. Gyára fizette az országban — a Gyáriparosok Országos Szövetsége állandó tiltakozása ellenére — a legmagasabb munkabéreket; már a 30-as években bevezette a fizetett szabadságot és a fizetett ünnepnapokat. A gyárnak üzemi bizottsága volt — jórészt munkásokból — a vitás ügyek megtárgyalására. Saját orvosi rendelője volt szakorvosokkal, szociális nővérekkel. A gyár külön gimnáziumában pedagógusokon kívül a gyár mérnökei is tanítottak. A mai politechnikai képzésnek mintegy a fordítottjaként a gyár ezzel biztosította, hogy ipari tanulói, „tanoncai" [illegible]

— izgalmasan

Vécsey Zoltán: A tudomány rejtelmeiből (Gondolat)

1316-ban máglyán égették meg Abanói Pétert, mert a föld gömb alakját tanította, és az antipódusok (a földgömb túlsó oldalán élő „ellenlábasaink") lelkiüdvéért imádkozott. Tizenegy évvel később, Dante városában, Firenzében ugyanezért az eretnek tanításért Cecco d'Ascoli szenvedett tűzhalált. Ugyanakkor Dante költeményében nyíltan hírdeti az eretnek tant.

Honnan szerezhetett megbízható tudomást az Isteni Színjáték írója a föld gömb alakjáról? Vagy ami még furcsább, a déli félteke csillagtérképéről, például a Dél Keresztjéről? Honnan tudott a földtengely mozgásának szabálytalanságairól, aminek következményeit részletesen tárgyalja művében?

Babits kommentárjaival vitatkozva a kiváló ismeretterjesztő író szemléletesen vázolja fel Dante, s a XIV. század haladottabb elméinek világképét s kozmográfiai ismereteit. A görög Pütheász északi utazásának s a legendás Thulé felfedezésének leírásával az arktikus vidékekre vonatkozó ismereteink történetébe vezet be. A Kanári-szigetek őslakóinak rejtélyét vizsgálva pedig a világrészek helyzetéről ki-

...GYELŐ
..., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gazdag Sándor

ÉLET ÉS IRODALOM

1960 MÁJ 21.

1021

Gazdag Sándor: Leányfej

SZÁZMIL A HOMO

SIPOS GYULA RIPORTJA

A juhoknál ért bennünket az alkony.

Én még ilyen kavarodást nem láttam. Kétszáznyolcvan kisbárány keringett a karámban, bégetve, nyekeregve folyt át ez a hófehér tömeg egyik sarokból a másikba, majd mind odazúdult a bejárati kapuhoz.

Ott már felsorakozott a kétszáznegyven anyajuh, ezek kijárnak a legelőre, nem is fogadják el a benti szénát, háttérben a sík, a zöld legelő csillanó belvizekkel. Ahogy a kapu megnyílt, összekeveredett a bégető nyáj, a hófehér, a

merte ezt az egész problémát. Megtiltotta a trágyakivitelt. A mi embereink még hosszú ideig a rendőröket kijátszva, sáros dűlőutakon, éjszaka és a rossz időjárást kihasználva csempészték a trágyát. Ha a kalocsai járás útjait elállják a rendőrök, szerzünk máshonnan. De ezt ne írja meg. A célunk az, hogy a magunk jószágállományával teremtsünk elő minél többet. Ez itt létkérdés. Ezért az emberek hajlandók minden áldozatra.

De hát mi hajtja őket?

Elmélet

Tanultunk az önkéntesség és a fokozatosság elvéről. (Más kérdés: jól megtanultuk-e?) Az önkéntesség elvével mindenki tisztában van, a fokozatosság azt jelenti, hogy vannak a szövetkezésnek egyszerűbb, kezdetlegesebb, átmeneti formái is, melyek megkönnyítik, közérthetővé, elfogadhatóvá és zökkenőmentessé tehetik a sok kisparaszti gazdaság modern szocialista nagyüzemmé válását.

Szövetkezhetnek például a termelők arra, hogy együtt vesznek és használnak gépeket. Szövetkezhetnek szabvány szerinti termelésre, közös értékesítésre, bizonyo üzemágak nagyüzemi fejlesztésér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

1969 APR 26

1021

Zsukov marsall va...

Látogatóban Abody Bélánál (12. oldal)

Gazdag Sándor

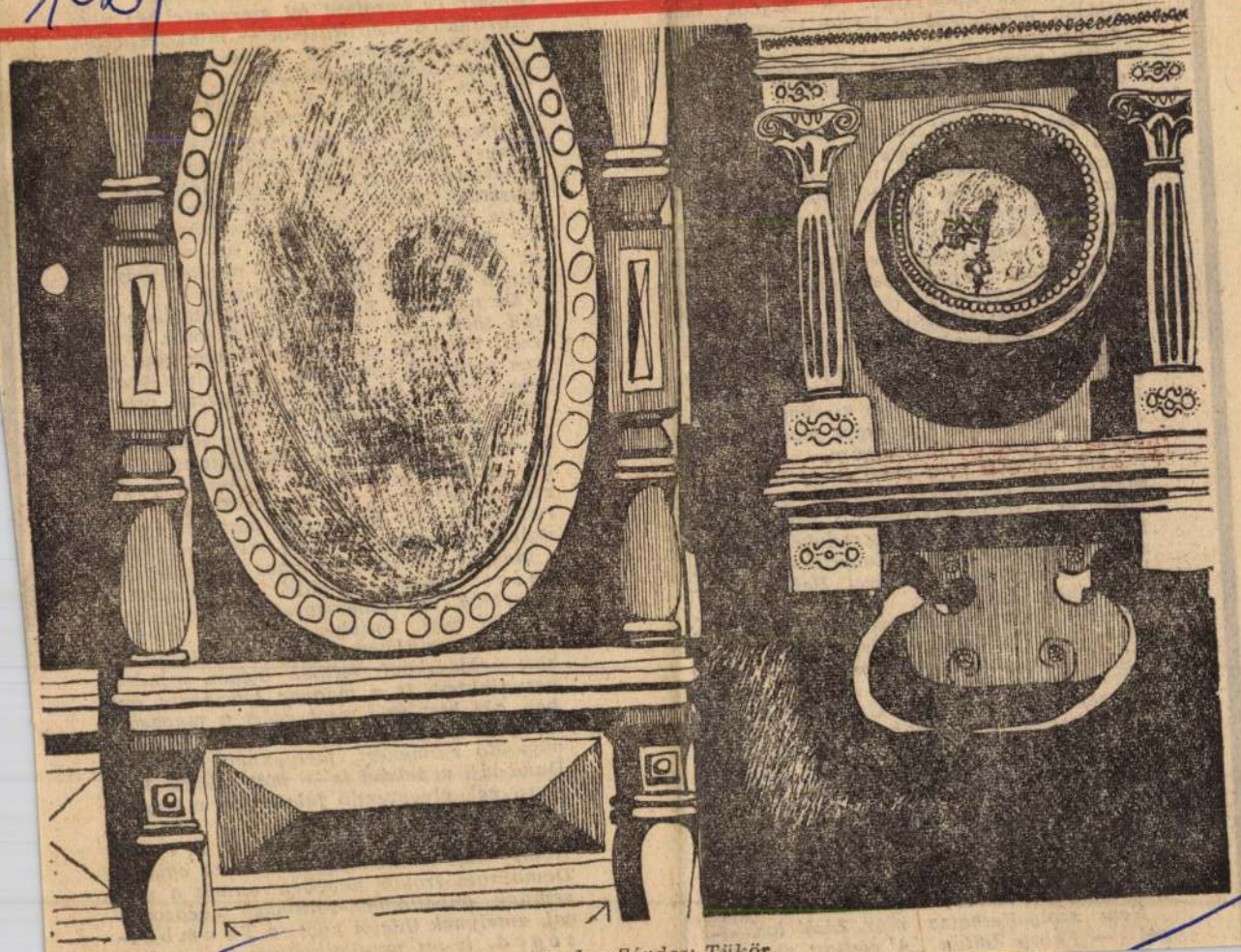

Gazdag Sándor: Tükör

...születésnapodat ünnepeltük, már minap megjelent önéletrajzodon dolgoztál akkor, amikor az Irodalmi Lexikon egy kérdőjelben azt írta rólad, nem tudni hol és mikor haltál meg: halálod dátuma ismeretlen. — Sajnos már tudjuk a dátumot és láttuk koporsódon a Jókai-leplet.

Egy nappal a kórház és tragédiád előtt elhoztad memoárod első kötetét, és a félnapot átdiskuráltuk. Tréfálkoztunk is: „Akinek halálhírét költik, soká él!" Enyhén fájt Neked, hogy 1919 kitüntetettjei közt nem emlékeztek meg rólad, pedig a Tanácsköztársaság kormányzótanácsának jegyzőkönyveit vezetted, vezérkari különvonaton jártál a Vörös Hadsereg nyomában, Te örökítetted meg Kún Bélának a Duna-völgyi népek összefogását hirdető kassai beszédét és az ő pesti futárja voltál a ludovikások ellenforradalma óráiban.

Aztán önéletrajzi munkáinkról beszélgettünk. Te második kötetedről: emigrációs éveidről Bécsben és Csehszlovákiában, az első és a második kisebbségi sorsban. Azt mondtad: igazságot fogsz osztani benne az utókor tanulságára.

Nem írhatod meg már, hogy az emigránsok közt két típust ismertél: a korruptakat és a tiszta harcosokat. Nem írhatod meg a prágai és pozsonyi redakciók életét sem, melyekben együtt dolgoztunk többek között bent: Kaczér Illéssel, Barta Lajossal, Földes Sándorral, Vozári Dezsővel, kívülről: Fábry Zoltánnal, Balogh Edgárral és a Sarlós-fiatalok legjavával. Sem bátyád és a magad bátorságát a Horthy-mártír Somogyi Bélával, majd a szintén emigrációba kényszerült Czabán Samuval, a szocialista néptanítók vezéralakjával. Nem írhatod meg már korjellemző és életveszélyes kalandjaidat a pozsonyi Hlinka-gárdistákkal, akik 1939 tavaszán—nyarán, mikor magam is hónapokig búj dostam, Téged a Horthy-csendőrök kezére akartak adni s ezért a határra hurcoltak, és akiket csak leleményes lélekjelenléteddel, egy kukoricásban ráztál le magadról.

Nem szolgáltathatsz már késő igazságot — Fábry Zoltán „A vádlott megszó-

...azután még a sírj...
...siszta soviniszta ...

És nem örökít...
...nyító találkozása...
...gyar fiatalokkal, ...
...írásait Te karolta...
...szoríthatod meg ...
— Móricz Zsigmo...
...turnéja diákutima...
...mérnek kezét sem...
...lósokkal („a két ...
...antifasiszta lapja ...tulajdonosaként, a törvények kijátszásával, gondoskodott megélhetésedről és hogy családostól éhen ne pusztulj: akkor is rendszeresen folyósította fizetésedet feleséged kezeihez, amikor Te már nem dolgozhattál, sőt mikor már az ő lapja is megszűnt és amikor már az utcán járnod is életveszély volt.

De nemcsak közéleti és kulturális múltad történelmi aranylelőhelyeinek titka száll Veled az enyészetbe, hanem egy harcos szellemű szocialista, egy ritka-becsületes jellem, igaz barát, csupaszív, csupaemberség *tiszta Ember* is!

A gyorsíró társadalom még reparálhatja, hogy a Horthy-éra kihagyattatta nevedet az Egységes Magyar Gyorsírás megteremtői közül — ám barátaidban és szeretteidben már csak azzal pótolhatjuk az utánad maradt űrt, hogy mint embert és a magyar kultúra szerelmes munkását, az *egész Bihari Mihályt*: a becsület, a tisztesség, az emberségesség példájaként őrizzük meg emlékezetünkben, szívünkben és írásainkban. Tántoríthatatlanul annak példájaként, milyen legyen mindennapjainkban is a magyar szocialista ember, aki hisz és harcol azért a magasabb társadalmi rendért és azokat a bajokat megoldó eszmékért, melyeknek jórésze a Duna-táji népeknél is — még mindig korszerű cél, elvégzendő feladat és megvalósítást váró eszmény!

Ezt szolgáltad tolladdal. Író is voltál. Hadd búcsúztathassalak hát az egykori Demokrata Írókör nevében annak a versemnek önvallomást-summázó végsoraival, amelynek ihletői közt *a Te emberséged* is ott munkálkodott:

„...csak egy kis fodra vagyunk mi a népnek,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 JAN 18
ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Gazdag Sándor

Gazdag Sándor: Kalapos nő

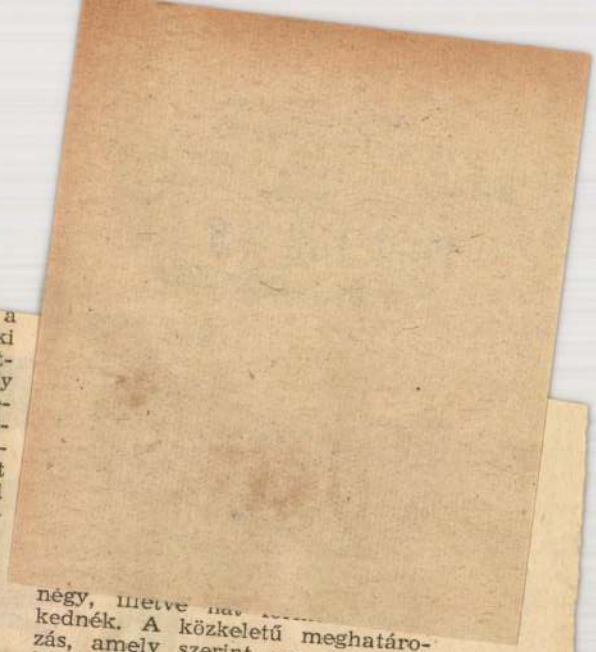

ok már nem ga-
Nem a tervező
a munkagépek át-
ndezések üzembe-
n sokba, és ehhez
járul, hogy a for-
nékek két-három
rra a túlhaladott
nek, mint azok,
ri formatervezők
tehát kezdődhet
átállítása. Mi, akik
k fel a verseny-
t-három éves ké-
ő ízléssel indul-
efektetés sem igen
a legtöbb iparág
lalkoztat formater-
légszik a harmad-
aci lehetőségekkel.

, amelyből szinte
ni, pedig muszáj.
ervezés ügyét tár-
kellene tenni, a
ág állandó témájá-
mekévé. Ez talán
energiát, ami sze-
lehetőségeinkből
rt bizony-bizony
k (s indokolt az
nagyar képzőművé-
musát nem a sok-
gyakran valóban
kiállításokon lehet
azon, hogy ipari
nek csak egy ilyen
marakiállításra fu-
ig, amíg utol nem
csak gondolatban
kal e tárlatról *Dá-*
onalú, a japánok-
épes táskarádióját,
nem szól, mivel

ségbe volt esve, ha gyermeke a művészi pályát választotta. Neki volt igaza, amikor szívesebben látta volna fiát-leányát valamely „normális" foglalkozás szakembereként. Ma számos szakiskolai növendék kizárólag azért nyűvi naponta órákon keresztül a hegedűt vagy a zongorát, mert szülei „jól kereső muzsikust" akarnak nevelni belőle.

De most nem erről a kérdésről szeretnék szólni, hanem az előbbiről, az irigységről és vele együtt a rossz közérzetről.

A művész, akár koncertet ad, akár zenét vagy könyvet ír, vagy képet fest, általában hosszú ideig dolgozik és munkájának értékét *egyszerre* kapja meg. Az adminisztratív apparátus, amely neki a pénzt kiutalja, ilyenkor őt az élet királyának tekinti. Senkinek sem tűnik fel, hogy az illető mikor volt ennél a pénztárnál utoljára és hogy mit csinált addig, az adminisztrátor csak annyit vesz észre, hogy a művész az ő fizetésének három-négy-ötszörösét vette fel. Nincs olyan művész, aki saját praxisából legalább egy tucatnyi rémhistóriát ne tudna kapásból elmesélni, közelharcait az őt jogosan megillető honorárriumért, azért a pénzért, amiért megdolgozott. (Most szándékosan kerüljük azt a problémát, hogy az összeg rendszerint nevetségesen kevés.) A művészek mindegyikének joggal támad az az érzése, hogy az egész adminisztrációs apparátus gyűlöli őt a pénzért, amit felvesz és ezért minden módon akadályokat gördítenek a kiutalás elé.

Ez azonban már csak a boldog heppiend. Ám eddig eljutni csupán a kiváltságosaknak sikerül. A négy, illetve [illegible] kednének. A közkeletű meghatározás, amely szerint egy muzsikus kiképzése államunknak sokszor tízezer forintjába kerül, azért nem mond ellene a művészexportnak, mivel művészünk nem azzal szerez elismerést és megbecsülést hazánknak külföldön, hogy magyar földön született, hanem azzal, hogy itt tanították meg olyan jól zenélni. Ebben a vonatkozásban tehát a tandíj a propaganda-célokra fordított kiadások listájára kerül.

Mindez még megoldandó feladat és róla az említett cikkekben már sok szó esett. E sorok írója azonban rögeszmésen a művészek közérzetéről mondottak foglalkoztatják, a bennünket lépten-nyomon — még a saját szakmánkban is — körülvevő sanda irígység, a minden alapot nélkülöző társadalmi látszat, amely egészen addig hatol, hogy az eljátszott hangoknak vagy a leírt szavaknak más jelentést tulajdonít, mint amilyent azok objektíve tartalmaznak.

Mindezen természetesen semmiféle intézkedéssel sem lehet segíteni. De ha kimondtuk és ezzel tudatosítottuk a problémát, akkor már ezzel is tettünk egy lépést a megoldás felé.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

Élet és Irodalom
1969 MÁR 29

Gazdag Sándor

1021

Gazdag Sándor: Leányfej

ELET
ES
IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP
PINTÉR TAMÁS:
Játék

M.D.K

Gardag Sándor
grafikus

Spari táj

Élet és Irodalom, 1964. aug 8. - 10 lep

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1973 DEC 8
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Gazdag Sándor

1021

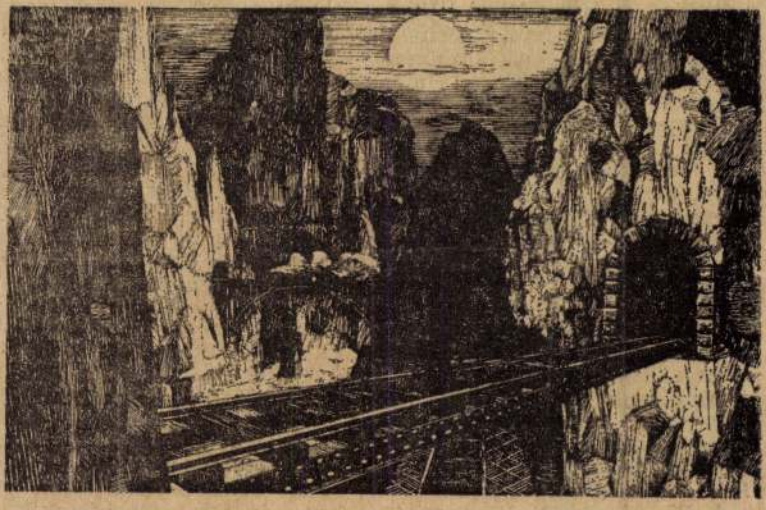

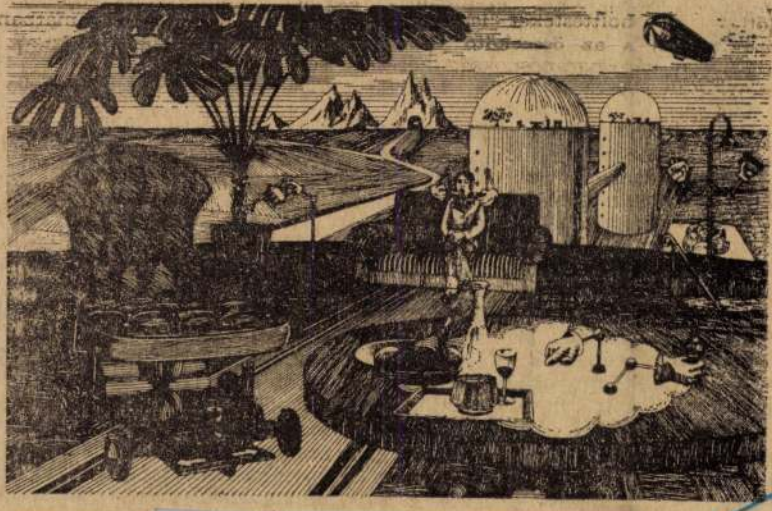

Gazdag Sándor: Illusztrációk

dig magukban hordo
dést: hogyan tovább,
közökkel, milyen m

1.

Az újkori népvándo
tai romantikáért elő
bágyra, majd Bugacr
áradatot zúdított. Pedig a falu semmivel sem különb, mint a többi alföldi település. Keskeny és gödrös, portalanított kövesútján úgy kerékpároznak mint másutt, csak itt többször kell megállni és leszállni a nyeregből a hatalmas autóbuszok és a halkan surranó autócsodák miatt. Megszokták az emberek; nem keltenek feltűnést. A legkisebbek integetnek csak néha a turistáknak.

2.

„Te bugaci!"

Sértés. Itt nem. Nem értik az emberek, nem veszik tudomásul. Pedig valamikor a közlekedési rendőr az isten hírével útnak eresztette a szabálysértőt, ha a „lakcíme" kérdésre azt válaszolta: Bugac.

A szellemi sötétség köznyelvi szimbóluma? Van ahol az, de a nagyközség valóságához inkább hangalaki köze van: B-vel kezdődik ez is, meg az is...

3.

A közigazgatási Bugac — maga a nagyközség — nem egyenlő az idegenforgalmi Bugaccal. A faluban nincs semmi látnivaló. Az utóbbiig még egy, másfél kilométert kell megtenni, s az erdő szélénél egy tábla útba igazít.

A Bugaci Csárda „Konzum Turiszt" szaküzletével együtt húzódik meg az erdő — inkább erdőfolt — árnyas fái alatt. Az idegenforgalmi Bugacnak ez a központja.

Az épület egykor elemi iskola volt. Az öreg falak közül a tudás mécsese helyett a cigányzenés jókedv sugárzik. A környezet nyugalmat áraszt. Olyannyira azt, hogy szinte béke szállja meg az embert. Ezt a külföldi turisták is megérzik.

Olasz rendszámú autóbusz gördül a csárda elé. Homokos föld, léckerítés, gémeskút, nádtető, hófehér falak, muskátlik, szín. Halkabbra fogott beszéd, fatörzsek közül fölfehérlő távolabbi tanya. Látvány.

4.

A nagyközségi tanács
mondta:

— Értekezletet tartottam a kocsisoknak. Megmondtam nekik, hogy csiri-csáré holmikban senkit meg ne lássak! Fekete kalap, tiszta fehér ing, fekete mellény, csizmanadrág és a fényes csizma kötelező!

Piros arcú, kerek képű kocsis:

— Megmondták, hát megmondták. Az a külföldi sem hülye, hogy elhiggye, mi így járunk...

6.

A csárda udvarán álló nádtetős konzum-üzletben három rendkívül csinos hölgy árusítja népművészeti háziparunk termékeit. Kicsi a butikszerűen berendezett helyiség. Alig férnek el néhányan. Most sem vásárol senki, csak nézelődnek.

A csárdából nyugatnémet vendégek jönnek ki. Egyikük elkéri a gyolcsinges fiatalembertől az ostort. A puszta csendjét hatalmas durrogások verik fel. A szemközti tanya udvarára kikötött tehén megriad.

A gyolcsinges a német férfi öltözetét mustrálja: testhez álló azúrkék nadrág, vörös, magas sarkú cipő és ugyanolyan színű zsabós ing (ujja diszkréten feltűrve.) Csuklóján hatalmas búvárora.

A gyolcsingesnek ez tetszett meg. Alkudozik a némettel. A pitykés mente zsebéből ötszázast vesz elő, s mutatja, ennyit ad az óráért. A férfi elmosolyodik. Elővesz farzsebéből egy köteg ötszázast, leszámol nyolcat, hogy enynyiért odaadja.

A fiatalember visszakéri a karikást, portékáihoz ballag.

7.

Betonoszlopos, drótkerítéssel bekerített almaültetvény a dűlőút mellett. Óriási szitakötőre emlékeztető permetezőtraktor jön szemben. A traktoros megállítja a gépet, igazít valamit a motorházon, amíg kikerülik az olasz turistákat vivő lovas kocsik.

A Schöne Welt című nyugatnémet idegenforgalmi folyóirat főszerkesztője írta Bugacról, hogy a homokvilágot megzabolázó, termővé varázsoló emberi-gazdasági erő-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 JUL 21

ÉLET ÉS IRODALOM

Gazdag Sándor

1021

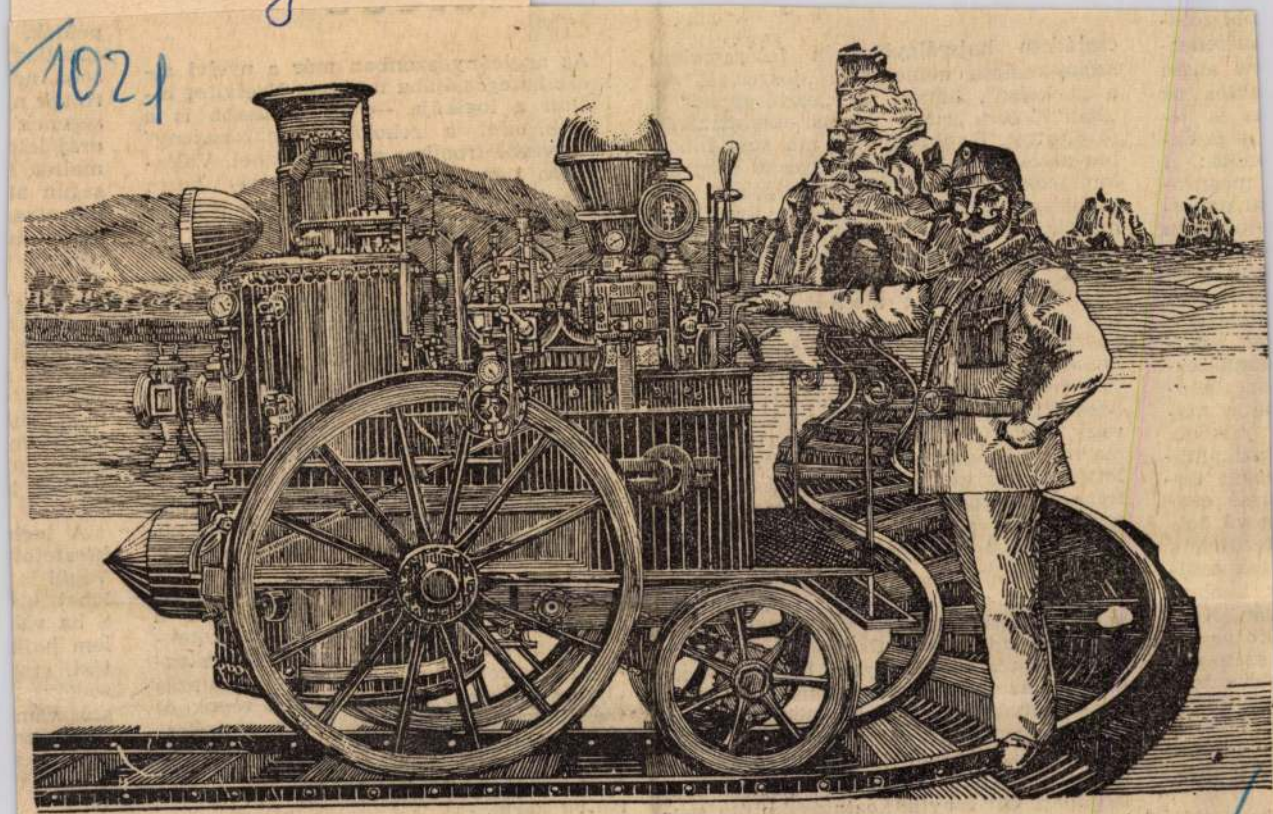

Gazdag Sándor: Mozdony

családom hajszálgyökerein feláramolva; szóhasználata nemcsak a „józerivel" és a „bóklász", hanem az „esztergapad" a „haláli" és a „cikis" biztos alkalmazásáig is eljutott. Gyakran még ma sem hibátlan szerkezetekben: a tárgyas és tárgyatlan igék olyasféle gondolkodásbeli erőszaktételt követelnek tőle, amelyre nem mindig képes. A nyelvi gyarapodásnak ez a folyamata, amely kétszeresen, családilag s nemzetileg is kedves jelenség, hisz nem figyelhető meg túlontúl gyakran, sajnos ugyanakkor a nyelvi ártatlanság elvesztésével is járt. Azok a szavak, amelyeket L. szűkebb baráti társaságunk szégyenére az elsők között sajátított el, s használt egy kisgyerek gyanútlanságával vagy legfeljebb csínytevő bűntudatával, ma már azonosultak anyanyelvének „four letter" szavaival, s mi fájdalmasan kénytelenek vagyunk lemondani arról a gyönyörűségről, amit az angolosan kiejtett szódáskocsisi kifejezések okoztak.

Családban és baráti körben persze halhatatlanná váltak L. elszólásai. A tiszta szóvégi magánhangzótól való angol irtózás emlékére mi nem a Csaba utcai, hanem a csabarutcai önkiszolgáló boltban vásárolunk. Az autószerencsétlenség „félemeletes" látvány volt és Angliában sokkal több az „agglány", mint Magyarországon. (Az angol kiejtésben el-elbotolva persze én is halhatatlanná tettem magamat L. családjában. Ott kinyilatkoztatásaim óta senki sem viselt csíkos — striped — nadrágot, csak levettet — stripped.)

Az a
kotás k
bátlan
fülnek,
és kevé
képpen
létre, h
nális tö
L. nemc
téssel
délután
kérdi. A szókontamináció klasszikus példája. Ha Dukai Takách Judit követi el, ma talán mindenki, aki kába délutáni félálomban az ÉS fölé hajol, „nyulszik" Se nem alszik, se nem nyugszik. Az egyik közeli Duna-parti telek gazdái „sunyiban" beleöntötték a fel nem bomló szemetet — műanyagot, festékes dobozokat — a Dunába. Nemcsak egyszerűen suttyomban, titokban, hanem szégyenletes módon, bűntudatosan, orvul, egyszóval „sunyiban".

A törvények néha összecsapnak L. nyelvi tudatában. Különösen alattomosak a *prefixek* és a *suffixek*. Kétes helyzetekben nem lehessen tudni, hova csatlakoznak. L. szerint egy spanyolországi utazás „rengeteg pénz *beke*rül" De a ragok és igekötők effajta összeesküvéséhez cinkostársul kell szegődnie a magánhangzó-illeszkedésnek is, mert azt L. pontosan tudja, hogy egy kiló karaj negyvennégy forint*ba* kerül.

Az utóbbi években nemcsak ezt a nyelvi fészekrakást volt alkalmam megfigyel-

el". Azt
butcher
tagjával,
muffolt
zult vált
után fej
„A form
aficba (
nyeket, k
elém.
A legh
készteteti
Végül is
lehet má
S ha val
lem hall
tást, ami
zedékek
szó szán
füle útm
magyar s

Gazdag Sándor, iparművész, grafikus

Ugemlítve.

(morvay): Szendvics, mint bölcső 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1974. jan. 12.

Gazdag Sándor

művei ellitve

Magy ar Nemzet 1974 január 23 4.old.

Gazdag Sándor

A lap bemutatja a müvész három tájképét "Illusztrációk" cimmel.
Repr.-ók.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 8.
XVII. évf. 49. sz. 15. lap.

Gazdag Sándor

"Illusztrációk" cimmel három különböző témát feldolgozó képét bemutatja a lap.
Mindhárom tájkép. Az egyik: távoli, havas hegyek előterében egyemeletes épület, a második: ugyancsak havas táj hátérrel, valamilyen műszaki épületrészleg, a harmadik: hóboritotta hegyvidék fölött egy traktorféle, de lehet régimódi repülőgép is, melyet egy férfi és egy szárnyaskigyó vezet, vagy hajt.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 24.
XVII. évf. 47. sz. 4. lap.

Gazdag Sándor

"Mozdony" cimmel a lap bemutatja a müvész rajzát, mely egy régimódi mozdonyt vezetőjé-vel együtt, -tájképen- ábrázol.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juli. 21.
XVII. évf. 29. sz. 16. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1973 NOV 24

Gazdag Sándor
/1021/

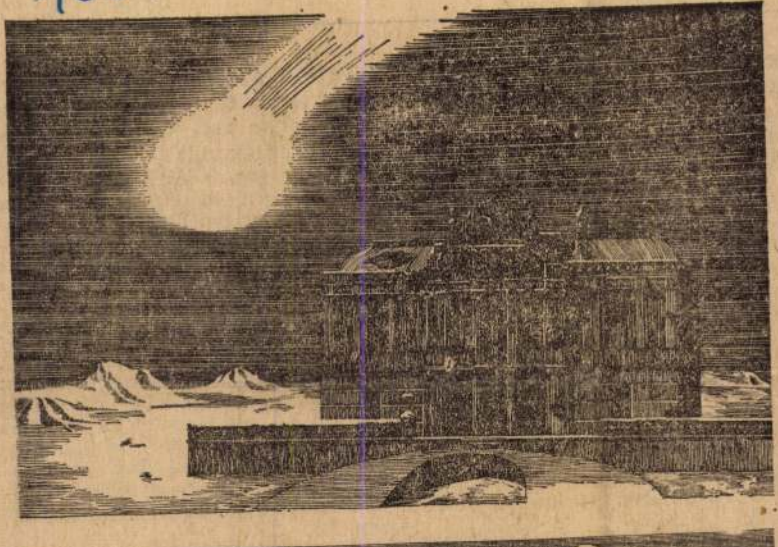

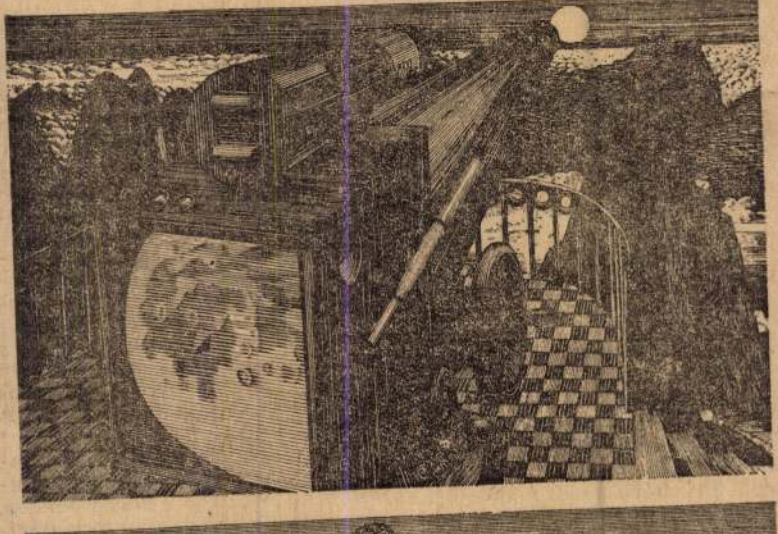

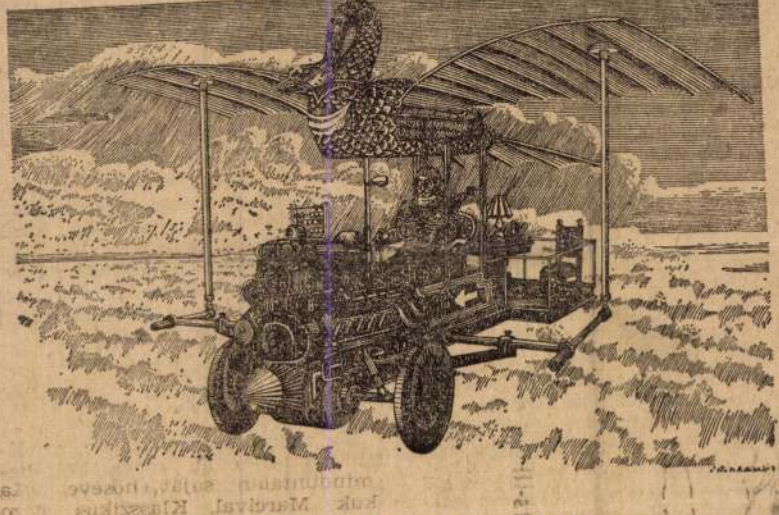

Gazdag Sándor: Illusztrációk

többet nem adhatunk, legfeljebb, ha mások rovására; szűkös a bérkeret.

Az iskolák nem maradhatnak fűtetlen. Ha nem elég az ezerötszáz, nyilván itt is, ott is megemelik valahogyan, valamiből — így is örülhetünk, hogy egyáltalán akad vállalkozó.

A szakképzett gondozónők fizetése a szentlőrinci bölcsődében: 1600 forint.

— Viszonylag tisztességes összeg — mondja a községi tanácselnök. Magam is bólintok, tudván, hogy ez az ezerhatszáz a tanácsi bölcsődék országos bérszínvonalához képest: jó erős közepes. Az ugyancsak szakképzett óvónők béréhez viszonyítva pedig: irigylésre méltó.

— A fűtőnek igaza van, végtére is: szakember.

De vajon Klári néni, Terike néni, a bölcsőde képzett gondozónői: ők talán nem szakemberek?

A. A. cikkéből:

„A XIV. kerület idén végzett 210 egészségügyi szakközépiskolása közül egyetlen fiatal sem jelentkezett a tanácsi bölcsődékbe. Az ok egyértelmű: a hivatástudat kevés a megélhetéshez."

A Füredi úti lakótelep korszerű, 15 milliós költséggel épült óvoda-bölcsődéje 120 gyermek elhelyezésére volna alkalmas — ha lenne, aki vállalná a kicsik gondozását. 40 férőhely maradt üresen — miközben minden egyes helyre négy jogos igénylő várakozik.

Az év végére felépül ugyanott a másik, hasonlóan csodás bölcsőde is. Üzemeltetése előreláthatóan hasonló akadályokba ütközik.

Az a gondozónő, aki maga is fiatal anya — mint ahogy sok esetben az — 1974-től két három éven aluli gyermeke mellett 1700 forint gondozási segélyben részesül. De egy gyermekkel is gyümölcsözőbb otthon maradnia — vállalva esetleg közben egy-két bölcsődéből kiszorult kisgyerek felügyeletét —, mint tovább dolgoznia a bölcsődében, havi 1600 forintért.

Üröm csöppenhet abba az örömünkbe, mellyel az új népesedéspolitikai intézkedéseket fogadjuk, ha a bölcsődék szakképzett nődolgozói — és más szakképzett női munkaerők — számára immár nem lesz rentábilis a munkábaállás.

Embertelen és társadalmilag mélységesen káros volt az az egyoldalú szemlélet, mely évekig csupán munkaerőnek tekintette a dolgozó nőt, nagyon keveset törődve azzal, hogy az adott körülmények hivatalos álláspont szerint: tökéletesen korrekt, törvényes és gáncsolhatatlan volt. Csupán egy idős védőnő tiltakozott (gyakorlatilag eredménytelenül) és főnököm próbált segíteni, biztosítva az akkor még nem engedélyezett heti szabadnapot, emberségből. Mindkettőjük humánus magatartása afféle egyéni partizánakció volt. Tulajdonképpen teljesen törvénytelen.

Erzsi, ágyszomszédom a kórházban, tizennyolc éves fiatalasszony, a hideg szerelőcsarnokban három hónapos magzatát, első gyermekét vetélte el. Mit tehetett a kórház emberséges főorvosa? Lelkiismeretesen helyreállította Erzsi munkaképességét — hogy a hideg szerelőcsarnokba mielőbb visszatérhessen.

Az utóbbi években az anyaság védelmét szolgáló, mind erőteljesebb intézkedések sorából kiemelkedik az új népesedéspolitikai határozat. Szükség van rá. Nemcsak a nők, hanem mindannyiunk, egész társadalmunk érdekében.

Célja nem az, hogy erőnek erejével otthon tartsa a hivatásukat szerető, kvalifikált nődolgozókat. Bizonyítja ezt az a segítség, melyben a rendelet — a gyermekápolási táppénz bevezetésével — éppen a dolgozó anyákat részesíti. Ugyancsak az ő érdekükben — s mindannyiunk érdekében — folyik tovább a gyermekintézmények mennyiségi és minőségi fejlesztése.

Optimista vagyok?

Nem érdekünk, hogy a női munkahelyek százaiban, ezreiben: üzemekben, iskolákban, kórtermekben, gyermekintézményekben megbénuljon az élet. Éppen az új rendeletek teremtenek olyan helyzetet számunkra, melyben kézzelfogható közszükségletként mutatkozik meg a szakképzett női munkának az eddiginél magasabb, azaz IGAZSÁGOSABB díjazása.

Nincsenek „női érdekek" és „férfiérdekek". A nemek egyenjogúsága, munkában és családban: közös ügyünk. Nőké, férfiaké.

Az anyát védő humánus intézkedések csak a dolgozó nő védelmét szolgáló humánus intézkedésekkel párosulva érhetik el céljukat.

Alaptalan-e optimizmusom?

7.

Ma reggel a bölcsődében, az öltöztetés közbeni, megszokott beszélgetések során hallottam Pisti édesanyjától:

— A vállalat végül mégis megadta a pótszabadságomat. Nehogy otthon maradjak jövőre. Mert szükségük van rám. Eddig nem kap-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gazdag Sándor
grafikus

DOLGOZÓK LAPJA

1981 JAN 2 5

— a mestere, Kass János megdicsérte, és ezzel

1021

Gazdag Sándor rajza

kezdődik. A mu
táját a formasz
zik, majd kört
homokkal. A
se után a sz
szétveszik és
nelik a homokb
észek javítása,
való előkészítés
ny ismételt öss
a minta helyét
golvasztott
amely a formászek-
lermed meg.
és szakmunkásképző
történik.
idő:
os iskolát végzettek
év.
kolát végzettek ré-
fél év,

esélyek jók.

Megyénkben az esztergályos szakmunkásokat a következő üzemek foglalkoztatják:

Tatabányai Szénbányák; Kisrugó Üzem, Tatabánya; Erőmű Javító és Karbantartó Vállalat 1. számú körzete, Tatabánya.

Gazdag Sándor

Nagyon.

Magyar Hírlap 1971/94 IV old.

GAZDER Antal

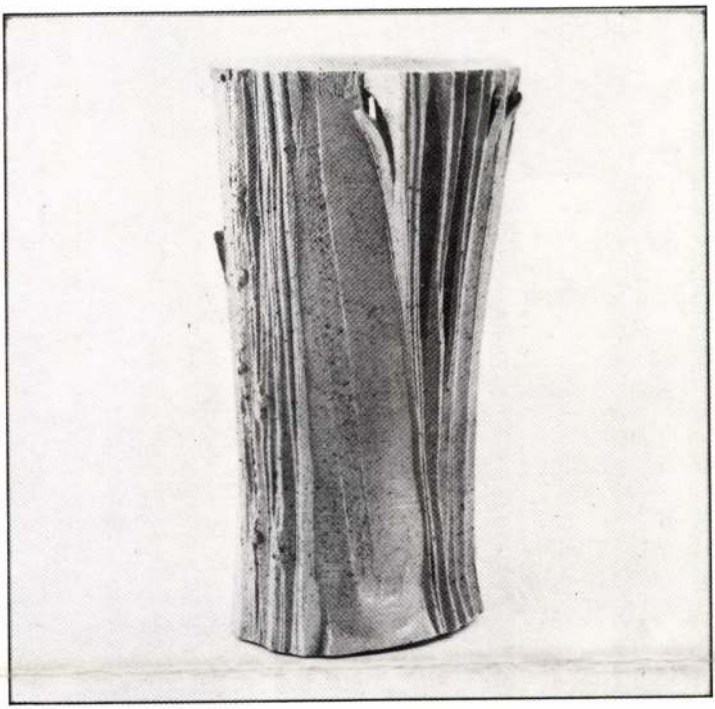

(Bakonycsernye, 1930.)
Iparművészeti főiskolán végzett, a pécsi Zsolnay Porcelángyár tervezője.
Egyéni kiállítása: 1975. Tokaj.
Részt vett 1968-, 1970-, 1975-, 1978-, 1980-, 1984-, 1986-ban az Országos Kerámia Biennálén.
1968. Pécs, különdíj.

Címe: 7621 Pécs, Felsőmalom utca 16/1.

Plasztika I., 1988.
mázas porcelán, 26 cm

Plasztika II.,* 1988.
porcelán-pirogránit, 27 cm

Törzs, 1988.
porcelán-pirogránit, 48,5 cm

GERGELY Nóra

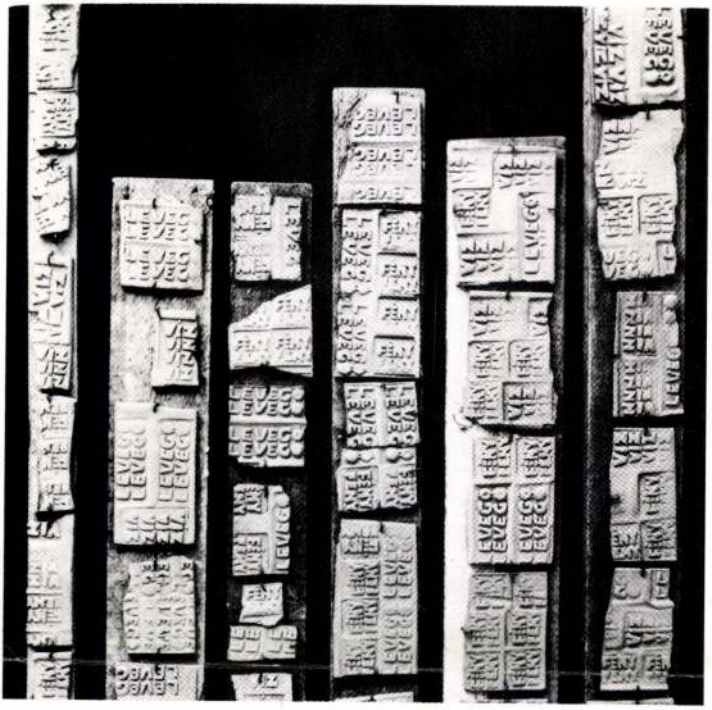

(Budapest, 1956.)
Iparművészeti főiskolán végzett.
Egyéni kiállításai: 1982. Székesfehérvár; 1984. Budapest, Szeged; 1985. Budapest.
Részt vett a 9. Országos Kerámia Biennálén.

Címe: 1137 Budapest, Radnóti Miklós utca 14/b.

Életfa I*–II*–III*–IV*–V*–VI.,* 1987.
fa, terrakotta, 147/115,5/115,5/126/120,5/140 cm

Gazdag Sándor

A politikai plakátművészet, a magyar grafika és általában a mai grafikusművészet szerepét ismerteti Vadas József: "Grafikák hátán Budapesten cimmel. A varsói és a krakkói biennálék után, a budapesti kiállitásokon és másutt szereplő művészekről és munkájukról ad képet, s felsorolja neveiket: Alapfy András, Bakos István, Fekete György, Flohr János, Galántai György, Gazdag Sándor, Heinzelmann Emma, Kemény Éva, Kemény György, Kerényi József, Moholy Nagy László, Molnár Gyula, Sánta András, Schmal Károly, Sós Gábor, Sós László, Tót Endre, Vertel Beatrix.
Vadas József cikkét lásd: Sós László nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 14.
XX. évf. 33. sz. 13. lap.

Gazdag Antal (Pécs)

Az 1969-es siklósi kerámia szimpozion részvevője.

Ipari Művészet, 1970. IV. 42. l.

Gazdes Antal

Emlétve

B. L. Sirlási Reváma symposion
Riállítása
Dunántúli Napló, Pécs 1970. feb. 1.

Gazdes Antal
keramikus

MDK

Kerámiáiból mutat be
a Napló.

Napló, 1966. szept - 25. 3 lap

Garder

... Martyn ma már kandidátusi téma Birre, Lautos és Kolbe, Haraszti, Török, Nádor Judit a szocialista társadalom bernhárási munkáiban osztozik, Garder szökőkútja Pécs város disze..., ezek a művészek főiskolákon és művészképzőkön tanítanak, díjak részesei, nemzetközi kiállítások résztvevői, öztöndíjasok... És mégha művészetük nonfigurativ is, akkor se vonjuk kétségbe, hogy itt vannak otthon, a mi világunkban... ez a társadalom megértően fordul a művészet felé, ha... nem is tudja mindig leforditani... a képek nyelvét, még kevésbé a tárgyakét.

Kocsogh A.: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában,
Jelenkor XII. lóf. 7-8. sz. 1969. jul.-aug., 723. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gazdor Antal
iparművész

M.D.K.

A hollóháza várak és lámpatestek
tervezői

Mohnár László: A hollóháza porcelánról.
Mélvészet, 1961. julius — 28 l.

Gazder Antal

szerepel az alábbi

táslatban

Kovrogh Ákos: Pécs és Baranya művészei
a Nemzeti galériában.

Jelenkor 1969 VIII sz. 723 old.

Gander Antal

Csurgatásos eljárás kidolgozását végezte Hollóházán.

Sikota Győző: Hollóházi kerámia. Bp. 1961.
151.o.

GAZDER Antal /

Gádor István tanitványa volt az
Iparmüvészeti Főiskolán

Gádor István gyüjteményes kiállitása Bp 1966
Ismertetőt bev. Domanovszky György

Gazdek Antal

Szerepel a déldunántuli
művészek eszéki tárlatán

S. K: Još jedna izložba radova
madjarskih umjetnika u Osijeku

Narodne Novine 1969 VII. 10

Gazder Antal

Gyöngytyúkpár: porcelán
mínes, kézi festés
formatervező: Veres Miklós
Dekortervező: Gazder Antal
1958.
Fekete-fehér repr.

Sikota Győző: Hollóháza kerámia. Bp. 1961.
151 s.

Gazdar Antal

neve emlitve

„Megnyílt Pécsett az I. Országos Kerámia Biennalé"

Magyar Nemzet 1968 okt. 24

Gazdes Antal
Kerámikus

Pécsett dolgozik

Szemtúli Napló, 1967. jul. 2.
Romváry Ferenc: Kerámia-kiállítás Siklóson

Gazdek Antal iparművész

Várákkal és kerámia falképekkel szerepel az alábbi tárlatban

Horváth György: Péks és Baranya megyei Képzőművészek Kiállítása a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1969 V. 13

Gander

kerámikus-tervező. Hollóházán működik.

P. Brestyánszky Ilona: A kerámia és a porcelán
Szülénete Bp. 1966
108.

Gazda Antal

ipari művén 1958-tól véglegesen Hollóházán dolgozik.

Szabó György: Hollóházi kerámia. Bp. 1961. 75.o.

MDK

Gazder Antal

Kiállitási hir

Dunántuli napló 1968 juni.5.

Fénykép Mislapé

Iparmüvészeti Főiskola: 54 Ugy.

Porcellán étkészlet (csikos) Gazdar Ruhal diplomamunkája

Magyar Fotó (Zö 3722/3)

Porcellán

Negatív nincs

M.D.K.

Gazder Antal

Porcelán teáskészlet, /pécsiporcelángyár/ repr.

Üveg, kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.
98-99.l.

MDK

Gazder Antal

neve emlitve

Gádor István gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1966.

MDK.

Gazder Antal

Kolnár László cikke

Müvészet 1967 okt.p.4o.

Gazder Antal

a Zsolnay Paralángyár művérze.

Szüts Dénes: Titok-e a „hajvalpér" titka.

Képszava, 1974. aug. 8.

Gazder Antal Zerámikus

a pécsi Zsolnay gyárban

dolgozik - neve emlitve

Népszava 1971 augusztus 8

4. old.

Gazdag Antal

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Iparművészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

MDK

Gazder Antal

V. Orsz. Ipari. Kiáll. Műcs. 1965.

Gazdag Antal

1. Fiúgyletes váza
Kerámia 80 cm

2. Maszk
Kerámia 30 cm

Pécs és Baranyai képzőművészeinek kiállítása

Gerber Antal

1. Falikép
Kerámia 80x60

2. Falikép
Kerámia 40x30

Pécs és Baranyakepző
művészeinek kiállítása

Gazdag Antal

1. Hengerváza
Kerámia 86 cm

2. Halasváza
Kerámia 60 cm

Pécs és Baranyakepző-
művészeinek kiállítása

Gazdag Antal

Hengervára repr.
kerámia 86 cm

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Garder Antal

Emlékre

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművészeti
Titkárságának tájékoztatója 1970. IV. 28.

Gazsler Antal

Emlékre

Hallama Erzsébet (Pécsi Pedagógiai Intézet)

Munkatuli Napló, Pécs 1969. aug. 29.

Gardet Antal keramikus

A siklósi művésztelepen dolgozik

H.É.: Művésztelep a siklósi vár tövében

Dunántúli Napló 1969 VII. 29

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Gazder Antal

Felikép repr.

kerámia 40x30

Pécs és Baranya kepzö-
müveszeinek kiállitása

MDK

Gazder Antal, II.éves kerámikus

Ifjúsági képzőm. és iparm.kiáll. K.Szs.1950.jún.

Gazder Antal, Garányi József, Rákosi Mátyásné

Porcellán étkészlet sztahanovistáknak 4 db
tányér az étkészlethez
Kokka készlet, 7 db
Mokka készlet, 6 db
Mokkakészlet

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1932.
9 l.

605

= kunsztu vitka

és bronzkori lelőhely. A Zách-nemzetség
roly Ákos-nembeli Cselen fia Sándor fia
9-ben Pelényiek a földesurai. 1562-1563-
a Szécsényi szandzsákhoz tartozik, 1569-
ját veszik fel. 1661-ben Vattay Pál ke-
-ben 8 magyar, 172o-ban 8 magyar és 5
ze. 177o-től a Kubinyiak és a Vattayak

atak menti egyutcás település.

ev.)

ica Visitatio szerint (Endrefalván): "A
aiból emelték." Előtt a községnek tatemplom a volt.
ozepi, 19o2-ben teljesen átépitve.
zat előtti torony, párkánnyal két szakasz-
ában félkörives záródásu, alatta pedig
szakaszban kétoldalt egy-egy kis négy-
... kapu. Az ablakok

Gazdes Antal kerámikus, a Pécsi Porcelángyár művésze

Repr: Tali kerámia, stilizált busóálarc

1966. feb. 16. Dunántúli Napló

1968 OKT 15.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Gazder Antal

MAGYAR NEMZET

Gazder Antal

1021

— Díszkutat adományozott városának a 100 éves Pécsi Porcelángyár, jubileuma alkalmából. A Belváros egyik intim hangulatú térségén, a Jókai téren felállított kutat vasárnap adták át. A több mint két méter magas díszkutat Gazder Antal, a gyár fiatal szobrászművésze tervezte.

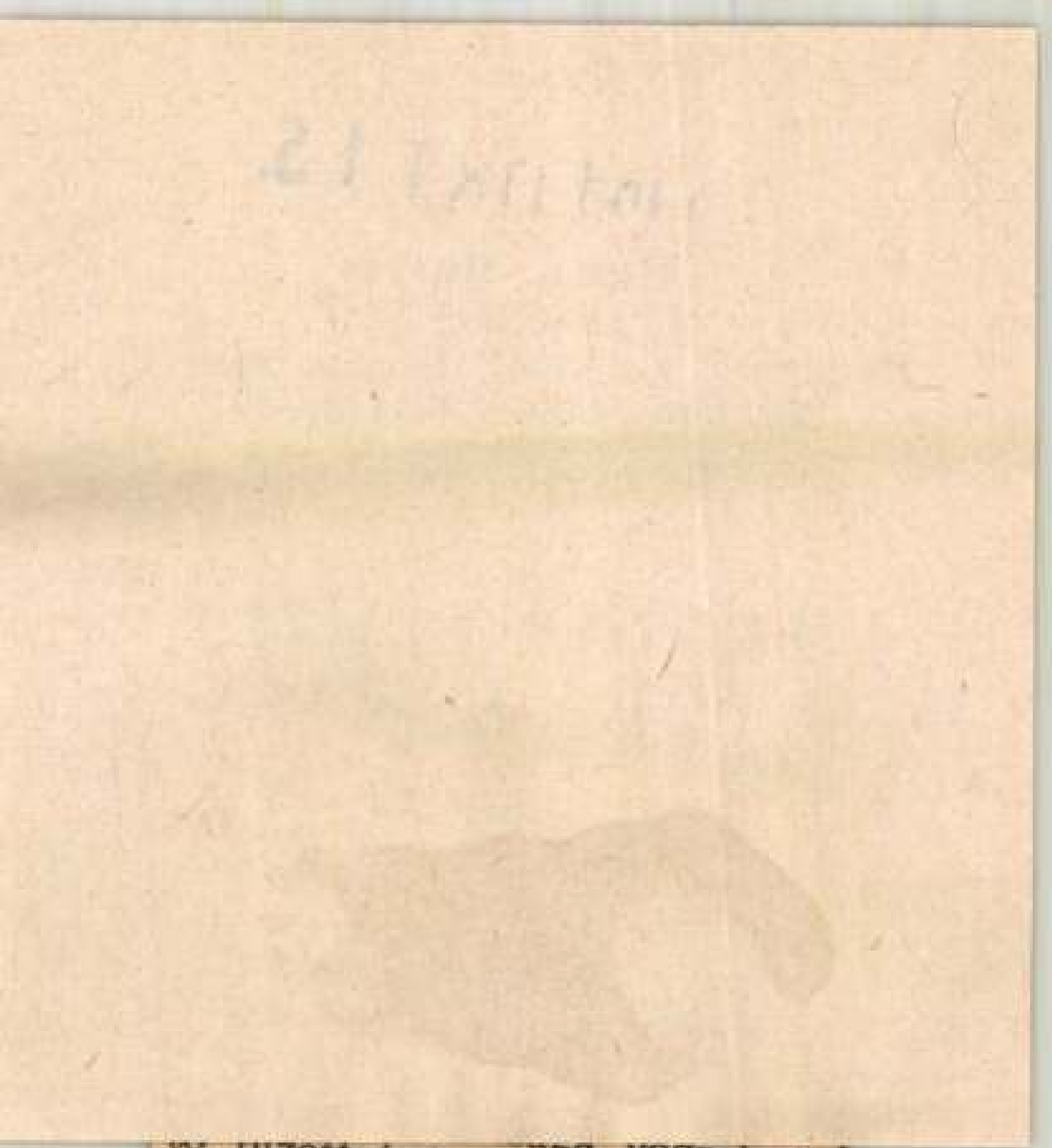

... vegrehaj-
... bizottságának tagja, a Mi-
nisztertanács elnökhelyettese.

Gardes Antal

nevét a pécsi Zsolnay-gyár keramikus-tervezői között említi

Kotona Imre: Modern iparművészetünk néhány kérdése. Művtört. Ért. 1970.4.sz. 278-283. l.

281. l.

Gazder Antal

Ez év nyarán szerepelt a faenzai nemzetközi kerámiakiállításon.

Nóray K.: Magyar művészet külföldön. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 27. l.

Gardos Antal

Említve

Horváth György: A pécsi biennálé tanulságai
Magyar Nemzet, Bp. 1970. nov. 13.

Gazdar Antal
Keramikus

Az I. Országos Keramikai Biennálén dí-
jat nyert.

Ma nyílik...
Dunántúli Napló 1968 X. 6. 1.

Garder Antal

Szerepel a II. pécsi Országos Kerámia Biennálén

Horváth Gyöngy: A pécsi Biennálé tanulságai

Magyar Nemzet 1970 XI. 15 11old.

Gazdar Antal

vázái és Zerámia falképei

– emlétve.

– Pécsi és Baranya megyei képzőművészek
kiállítása a Nemzeti Galériában –

Magyar Nemzet
1969 május 13

Gazdes Antal

Reménnyel szeretnek a pécs-
baranyai képzőművészek tárlatán a
Nemzeti Galériában

Olgyas Nemzet
1969 május 4

Gazdar Antal

Nádor Judit harmonikusan felépített, világos, tiszta konstrukciójú, Fürtös György festőien, Pattantyús József játékosan eleven, sok humorral telített, Gazdar Antal archaizáló egyszerűségű kerámiái képek, szobrok, sajrok, textilek között... megférnek és otthon vannak.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. cóf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug.

725. l.

Gazdek Antal

Kerámiákkal szerepel a pécsi iparművészek vukovári kiállításán

N.N.: Cserekiállítások a pécsi-jugoszláv képzőművészek között

Dunántúli Napló 1969 aug. 8.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Gazda tutal
iparművész

M.D.K.

Csikos ovális porcelán tálhájat
rücskös barna mázzal díszítette.

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészeti kiállítás és anhét Miskolcon
Művészet, 1963. november – 38 lap

Gazdek Antal

Kerámiákkal szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Megnyílt a pécsi és baranyai képzőművészek tárlata a Nemzeti Galeriában

Magyar Nemzet 1969 V. 4.

M.D.K.

Gander Antal
ipanművészet

A Pécsi Porcelángyár művésze.

(sámán): Hol a mecénás?

Mostermunka, 1969. aug. 21.

Gander Antal
keramikus

Rezit vett a tailaton

Hárs Éva: Baranya képzőművészei a Magyar ..
Művészet, 1969. orsóber – 43 cap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gazder Antal iparművész

A pécsi napokon a képzőművészetet, Kelle Sándor festőművész, Haraszti Pál és Gazder Antal iparművészek képviselik.

Berecz József: Pécs és Szekszárd bemutatkozása Tokajban.

Északmagyarország, 1974. jan. 20.

Gander Antal

Kerámia Faliképp (repr.)

Művészet, Budapest, 1942. sept. 21.

GAZDER ANTAL /

a pécsi Zsolnay-gyár fiatal szobrász-
művésze
ő Szverte a 100 éves pécsi porcelángyár
által a városnak adományozott dísz-
kutat, mely két méter magas, négy
részre tagolódik, pirográmit lapok és zöldes
fényű eozin lapok díszítik.

Pest Megyei Húlap (Nagykőrösi Hirado)
1968. okt. 18.

/4

Gazder Antal

disztárgyanak jellegét is az éles vonalak, a pozitiv-negativ felületek váltakozása határozza meg. Zöld eozinnal dolgozik. Érdekes müve a modern lakásba szervesen beilleszkedő lámpatest, amelynek hengeres alaptestén tudatosan alkalmazza a markáns plasztikát.

Zsolnay Terézia, M. Zsolnay Margit: Zsolnay

Corvina 1974 229.o.

Garzder Antal

Kerti plasztika — mag.: 65,5
szél.: 15,5

Kerti plasztika — talp Ø: 27

Kerámia Szimposion Siklós, 1972.

Gazdag Antal

Részt vett a Művész az iparban c. kiállításon (Iparművészeti Múzeum, 1972 december).

Feledy György megnyitó beszéde; Ipari Művészet, 1973/1.sz. 27.o.

Gazdag Antal

(Balatoncsicsó, 1930-

Műveivel résztvett az V.Országos Kerámia Biennálén - Pécs,1978.

- katalógus a könyvtárban -

Gazder Antal

terve,Lámpatest

Zsolnay Teréz,M,Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974

Gazder Antal keramikus-
iparműrész

Berecz József: Tokaj ősi évadja.

Északmagyarország, 1974. nov. 30.

Garder Antal

„Pár" falikép

mag.: 59
szél.: 41
mély.: 7,5

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Gazder Antal

Gádor István, Gazder Antal, J. Móker Zsuzsanna és W. Kálmán Anikó félporcelán és pirogránit elemeket állitott ki a pécsi kerámiabiennálén.

Magyar Hirlap 1975/274/4

Gazder Antal

Eozinmaszkjai kultikus maszkok emlékét idézik:

,itt is a pozitiv-negat iv formák hozzák létre a szu

ggesztiv hatást.

Zsolnay Terézia,N. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974 229.o.

G azder Antal

Füstös György szálloda számára készült mokkás-
készletét, amelyet Gazder Antal diszitett, egyaránt
jellemzi a gazdaságosság és a szép kivitelezés.

Szolnay Zoltán, N. Szolnay Margit: Szolnay

Corvina 1974 231.o.

Gazder Antal

Gazder Antal purpur szinü,geomertizáló diszitése szervesen kapcsolódik a formához, és szellemében azonosul Füstös György mokkáskészeltéhez.

Zsolnay Terézia,M. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974 231.o.

Gazder Antal

tervezett egy diszkutat ,amelyet a gyár Pécs

városának ajándékozott,a Jókai téren helyezték el.

Anyaga pirogránit eozinbetétekkel.

Zsolnay Terézia,M. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974 234.o.

Gazder Antal

kerti garniturái jól beleilleszkednek a környezethez

Zsolnay Terézia,M. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974 234.o.

Gazder Antal, keramikus-iparművész

Számos képzőművészeti alkotást avatnak fel a jelenlegi öteves terv ideje alatt.
Gazder Antal ivókútját helyezik el a sikondai kempingbe. /említve/.

G.O.: Baranya köztéri szobortervei.
Dunántúli Napló, 1982. jún. 12.

Gazder Antal

Az utolsó évtizedben a Zsolnay gyárban kevés uj edényforma született. Ezek közül Gazder Antal, Kovács István, Várdeák Ildikó és Fürtös György terveit kell megemliteni.

Zsolnay Terézia, M. Zsolnay Margit: Zsolny
Corvina 1974 231.o.

Gazder Antal

iparművész - tervező szerepelt az
1984-es Dunántúli Területen.

Pogány Gábor: A VI. Dunántúli Terület
Somogy, 1987. 6. sz. 96. l.

Gazdar Antal

Kiállítás a mohácsi művelődési központban

Magyar Nemzet 1986. III. 8.

Gazdag Antal kéziratai

Dvorszky Hedvig: Gondok és lehetőségek a
mai magyar kéziratában

Lillével, 1982. szeptember

Gazder Antal. keramikus

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1970-ben rendezett kiállitás: A Pécsi Porcelángyár keramikusai /Kürtös György,Nádor Judit,Gazder Antal,Török János/, 386.old

Barkadi Beszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a felszabadulástól napjainkig 375.old

A Jan.Pann.Múz.évk. XIX. 1974. Pécs

GAZDER ANTAL

GAUSLING, Georg Michael üvegtervező művész

1937. április 23-án született Gütersloban. Tanulmányait az NSZK-ban Fritz Winter professzornál végezte 1965-1970 között, majd magántanulmányokat folytatott. A Művészeti Alap tagja. Önálló kiállításai: 1985 Nyugat-Berlin, Kunstbrücke Hübner; Chattero (Franciaország); 1988 Punkaarju, Taidekeskus (Finnország); Gütersloh, Kunstverein (NSZK).

Művei közterületen: Ideál Életbiztosító, Nyugat-Berlin; Park Hotel, Gütersloh; Szíria; Mohácsi Fogadalmi Templom.

Lakcíme: 7601 Pécs. Pf. 307. Telefon: (72)23-469.

GAZDER Antal keramikusművész

1930. május 11-én született Bakonycsernyén. 1953-ban végzett az Iparművészeti Főiskolán Budapesten kerámia-porcelán szakon. A Pécsi Zsolnay Porcelángyárban dolgozik tervezőként. Tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Művészeti Alapnak. 1968-ban az I. Pécsi Országos Kerámia Biennálé különdíját kapta. 1981-ben Budapesten formatervezési nívódíjat nyert. 1986-ban SZOT-díjjal tüntették ki. 1987-ben a zágrábi II. Minikerámia Világtriennálé diplomájával jutalmazták

Önálló kiállításai: 1975 Tokaj.

Művei közgyűjteményekben, közterületen: Janus Pannonius Múzeum, Pécs; Iparművészeti Múzeum, Budapest. Köztéri kút: Pécs, Komló-Sikonda, Barcs, Budapest, Csurgó, Zalaegerszeg

Lakcíme: 7621 Pécs, Felsőmalom u. 16/1.

GELLÉR B. István festőművész

1946. november 9-én született Pécsett. A Pécsi Tanárképző Főiskolán szerzett diplomát 1971-ben rajz-magyar szakon. A pécsi Művészeti Szakközépiskola tanára. Tagja a Művészeti Alapnak és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének. 1973-ban az olaszországi Rho-ban „Medaglia degli Amici dei Pomero di Rho" díjat kapott. 1978-ban Rijekában a Zágrábi Galérija Moderna díját nyerte el, 1980-ban ugyanitt a rijekai Építészeti Intézet díját. 1987-ben Kaposváron, a VI. Dunántúli Tárlaton a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Észak-Dunántúli Területi Szervezetének díját kapta. Pécsett, a Megyei Tárlaton SZOT-díjjal jutalmazták. 1988-ban Tuzla-ban

(Jugoszlávia), az Interbifep kiállításon Vásárlási díjat nyert, valamint Nagydiplomát a grafikai művészetért.

Önálló kiállításai: 1971 Braunschweig, G. A. G. Art Galerie (NSZK); 1974 Budapest, Fiatal Művészek Klubja; 1975 Pécs, Városi Kiállítóterem; Szigetvár, Vármúzeum; 1977 Pécs, Pécsi Galéria; Budapest, Magyar Nemzeti Galéria; 1978 Ózd, Művelődési Központ Galériája; 1980 Miskolc, M. B. Galéria; 1984 Pécs, IH Galéria; Budapest, Óbudai Galéria; London, Concourse Gallery P. C. L. (Nagy-Britannia). 1985 Canterburry, College of Art; 1988 Pécs, Pécsi Galéria; 1989 Szombathely, Szombathelyi Képtár; Budapest, Dorottya utcai kiállítóterem.

Művei közgyűjteményekben: Janus Pannonius Múzeum, Pécs; Hatvany Lajos Múzeum, Hatvan; Sárospataki Képtár, Sárospatak; Magyar Nemzeti Galéria, Budapest; Nógrádi Sándor Múzeum, Salgótarján; Szombathelyi Képtár, Szombathely; Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár, Neue Galeria, Graz; Taidemuseo, Lahti; Galerija Moderna, Zágráb; Galerija Moderna, Rijeka; Muzeum Narodowe, Varsó; Kunstverein, Oldenburg; Museum of Modern Art, Toyama.

Lakcíme: 7625 Pécs, Kiss J. út 8/1. Telefon: (72)20-885

GETTO Tamás belsőépítész

1958. május 20-án született Pécsett. A Magyar Iparművészeti Főiskolán végzett belsőépítészként 1983-ban. Munkahelye a Dél-dunántúli Tervező Vállalat.

Jelentősebb belsőépítészeti munkái: Pécs, Postavölgyi templom berendezése; Uszoda, Nagykanizsa; Xavér virágüzlet berendezése, Pécs

Lakcíme: 7624 Pécs, Kodály Z. u. 21/B. Telefon: (72)12-499.

HORVÁTH Dénes grafikusművész

1940. november 20-án született Miskolcon. Tanulmányait a pécsi Tanárképző Főiskola matematika-rajz szakán, majd a budapesti ELTE filozófia szakán végezte. A pécsi JPTE Rajz Tanszékén tanít, színtannal, vizuális neveléssel foglalkozik. Tagja a Művészeti Alapnak. 1976-ban és 1980-ban Kutatási nívódíjban részesítette a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

Önálló kiállításai: 1972 Pécs, TIT Bartók Klub; 1976 és 1981 Pécs, IH Galéria; 1986 Pécs, Kisgaléria; 1987 Cegléd, Ceglédi Galéria; 1988 Pécs, IH Galéria.

MDK.

Gazder Antal

Kiállitási kritika

Mestermunka 1967 juni.21.

MDK.

Gazder Antal

Kiállitási kritika

Mestermunka 1967 juni.21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUL - 7
Dunántúli Napló
Gazder Antal iparművész

1021

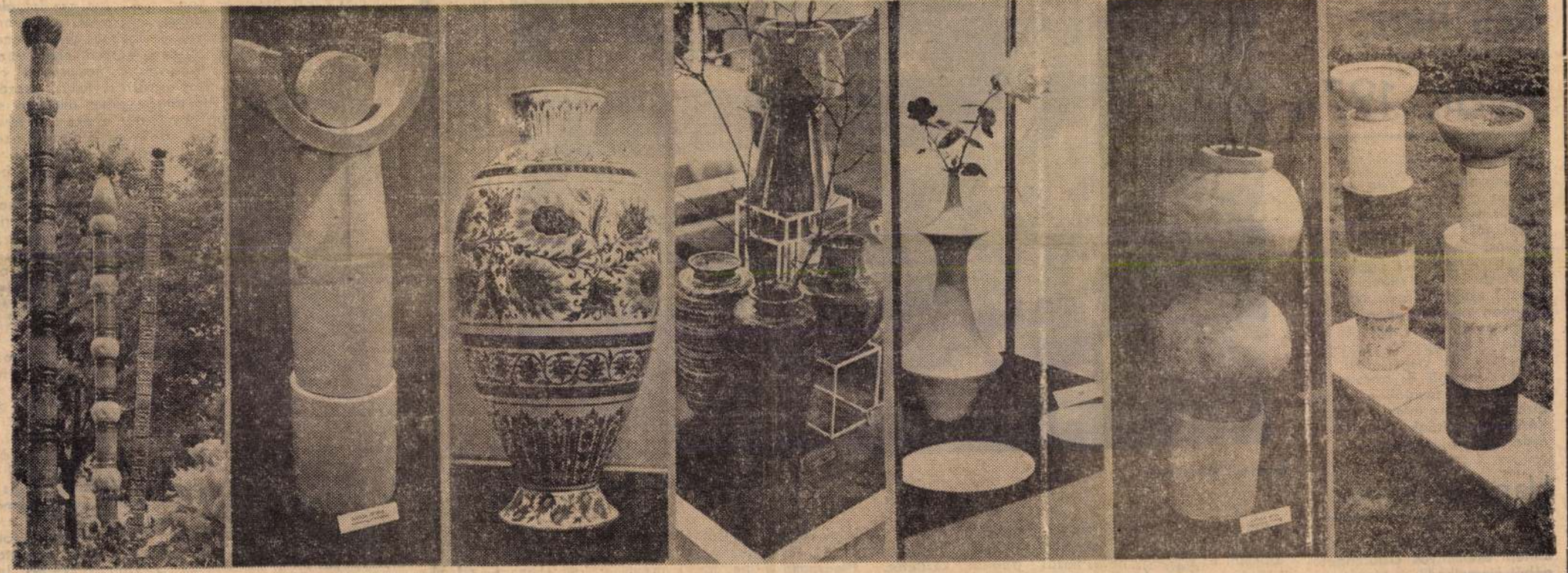

Kerti plasztikák és padlóvázák a kerámia kiállítás gazdag anyagából: 1. Kopjafák. Zahajszky László iparművész munkája. 2. Gádor István Kossuth-díjas keramikus művész porcelán plasztikája. 3. Muzeális értékű padlóváza. 4. Zahajszky László padlóvázái. 5. Porcelán váza a Zsolnay Porcelángyárból. Gazder Antal munkája. 6—7. Geometrikus pirogránit kerti plasztikák. Gazder Antal iparművész második díjas alkotásai.

Fotó: Szokolai István

Zene, színház, nyár, 1974

Ahogyan évről évre gyarapszik az országjárók száma, úgy növekszik – örvendetesen – a hazai táj kulturális rendezvényeinek, művészeti eseményeinek kínálata is. Egyik-másik próbálkozás (az utóbbi 10–15 évben) abba maradt. Némelyik azonban egy idő után – általában a hely történelmi és kulturális tradíciójához kötődve – hagyománnyá nemesedett, arculata kialakult és tartalma is, hosszabb idő távolában is megbízható színvonalon maradt. Közülük emeltünk ki néhányat nyári műsorajánlatunkban.

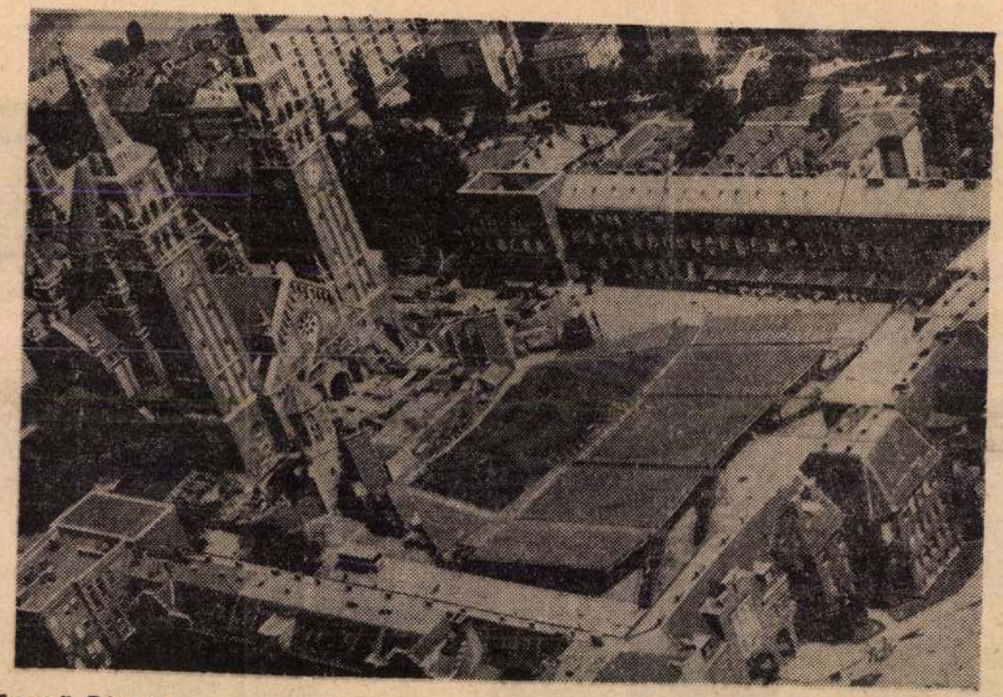

Szegedi Dóm tér. Dr. Somogyi Károlyné felvétele.

Hangversenyek

A művészeti rendezvények és ünnepi események erdőrengetegéből kiemelkedik a hangversenyek csoportja. Az ország „hangversenytérképén" minden évben újabb zászlócskákat tűzhetnénk ki. A hagyományos koncertek és a hagyományteremtő kezdeményezések száma

hangverseny kiegészítő szereplői az Országos Filharmónia szólistái és egy-egy neves hazai kórusunk, pl. a *Magyar Rádió Gyermekkórusa*, a *Kaposvári Vikár Béla kórus*, a *Budapesti Madrigál Kórus*, és augusztus 23-án a *Pécsi Nevelők Háza Kamarakórusa* Dobos László és

szólaltak meg a fanfárok, hogy jelezzék a Várszínház 11. évadának kezdetét. Programjuk szerint folytatják a korábbi hagyományokat: vagyis egy magyar történelmi drámát, és egy klasszikus vígjátékot tűztek műsorukra. A történelmi dráma Száraz György, a nagy tehet-

stílusát és a hajdani magyar vásári komédiás játékok szellemét idézik meg. Az idei évben Goldoni *A kávéház* című vígjátékát mutatják be, összesen 14 alkalommal. A július 6–28. között lezajló „*Szentendrei Teátrum*" előadássorozata csütörtök, péntek, szombat és vasár-

Szépprózá a jelenkorban

Aki ma egy nyári hétvégén hóna alá csap egy folyóiratot, hogy „jó történeteket" olvasson benne, míg a napon heverészik – alighanem csalódni fog. A klasszikus novella, mely Boccaccio óta állta az idők és olvasók változásait, kipusztulóban van. Mi lépett a helyére? Sok minden: irodalmivá nemesedett riport, interjú, önvallomás, csali-mese, szociográfikus leírás, esszéizáló csevegés és sok-sok kísérlet . . . Ám mindezekben alig van story! A kevés novellista még kevesebb novelláját elsőként a fővárosi folyóiratok kapkodják el, de igazán jó elbeszélés még ezeknél is eseményszámba megy. A vidéki folyóiratok szerkesztői nagy leleménnyel megtöltik azért a „jó történetekre" váró hasábokat, olykor el is feledtetik — ha nem is tűntethetik el — a hiányt, de róla, mint tényről, tudomást kell venni. A *Jelenkor* szerkesztői a pótlást elsősorban a szépprózai igénnyel írott interjú, riport, szociográfia meg a színpadi-drámai művek termőterületéről szerzik be. Ennek köszönhető, hogy a folyóirat idei, első félévi számaiban a szépprózá *mennyiségben* jelentősen növekedett a tavalyi esztendőhöz képest. Múlt évben 38 ilyen jellegű közlemény akadt, idén eddig 29. Műfaji csoportosításban: 8 interjú és riport, 5 színpadi-drámai mű (részlet), 3 önéletrajz-részlet, 2 szociográfia-részlet, 1 csevegő krónika és 10 novella (féle).

Talán szokatlan az *interjúnak* és *riportnak* ez a kategorikus belefoglalása a szépprózá keretébe, ám ez alapvetően a megírás jellegén és eredményén múlik. A Jelenkorban ma nagy súlya van — számban és értékben is – az ábrázoló igényű, tehát szépirodalmi riportoknak és interjúknak, az ide sorolható 8 írás mind ilyen érdemű volt. Műfajukban jobbára ingadoztak a riport és interjú között, ami nem vált kárukra. – *Bertha Bulcsu* Várkonyi Nándorról, Bárdosi Németh Jánosról, Karinthy Ferencről rajzolt portrét utóbbi író-interjúiban. Nehéz a választás, mégis talán a Várkonyi Nándorral folytatott beszélgetés adott legmaradandóbb képet és élményt. Bertha egyszerre finom és szókimondó, tisztelettudó és ironikus, felfedező és leleplező többértelműsége pompásan közvetítette az idős pécsi tudós karakterét. Nagyon tetszett *Hallama Erzsébet*nek a szobrász Varga Imrét (és nem annyira művészetét!) bemutató írása. A felszabadulás 30. évfordulójára készülő riport-kötetből adtak ízelítőt *Thiery Árpád* és *Tamás Menyhért* művei. Thiery dunaújvárosi riportja, a háttérben Borovszky Ambrus diszkrét „körvonalaival" igen érdekes, jó hatású, pozitív írás; Dunaújváros szocialista alapítása ügyében objektív szándékú perújítást kezdeményez. Másik in-

Gazder Antal, formatervező

[illegible] formát [illegible] a Zsolnay kasszájába. Mégis 1980 slágere kétségkívül a Mediset edénycsalád, amely ugyan kivitelben szerényebb, de éppen puritán egyszerűségében, praktikusságában rejlik erénye. Az étkészletet az egészségügyi intézmények számára *Gazder Antal* formatervező és *Venczellák Péter* gyáregységvezető irányításával fejlesztették ki. Méretük, alakjuk alkalmazkodik a speciális követelményekhez, a készlet kis helyen elfér, géppel mosható, és konténerrel is szállítható. A kórházakba, klinikákra küldött minták beváltak, jövőre már nagy sorozatban gyártják a Medisetet.

Tamás Erzsi: Ismét újít a Zsolnay 6.

Népszabadság, Bp. 1980 dec 29.

Gazdag Antal

A Történeti Kutatóintézet területén
máj. 24-én megnyílt vándorkiállítá-
son kerti-kerámiája szerepelt.
(emlékbe)

Nagy Albert: Porcelánok, kerámiák a
vándorkiállításon.
Mesterművek, Rpest. 1942. jún. 14.

Gazdes Antal

Várával szerepel az I. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett.

Hárs Éva: Az I. Orsz. Kerámia Biennálé Pécsett

Felentes 1968 XI. n. 1017 old.

MDK

Gazder Antal

Falikép

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.
Janus Pannonius Mg. Múzeei 14.

Gazdar Antal

Szerepel az alábbi tárlaton

Molnár László: Megnyílt Pécsett
az I. Orsi. Kerámia Biennálé

Magyar Nemzet 1968 X. 24.

MDK

Gazder Antal

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban,1968.
Janus Pannonius Mu.füzetei 14.

MIK

Gazder Antal

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968 nov.p.lol8

Gazdag Antal

5000 Ft-os különdíjat kapott
az alábbi tárcáért

N. N.: Ha nyílik az I. Országos
Kerámia Biennálé

Dunántúli Napló 1968 V. 6

GAZDIK FERENC, térképész, /1911/

ULBRICH könyve II.részében Burgenland és környező állam
mok községi térképei, legtöbb 1770 után. A korabiak méret
arányai premetrikus vorból valók, a későbbiek legtöbbje
méterrendszerben készült és nagyrészük a
bpesti Államnyomda terméke. A térképek szerzői többségük
ben magyarok, így Gazdik Ferenc is. 289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

Gazdik István [kerámikus]
[népi iparművész]

L.: Soltész Zoltán

Tandi L.: Tájak .... 47-53.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. november XXIX/11.

1021

1979.XI.17. 4,25 BJ.

Jó reggelt!

- A következő egy percben két zalai kiállitásról ad hirt Bánki Árpád.

- Javasolom, hogy minden barkácsoló kedvü kiállitáslátogató vigyen magával füzetet és ceruzát a zalaegerszegi Göcseji Muzeum most megnyilt kiállitására. Mert amit ott látnak, ötletként akár hazais vihetik. A kiállitó müvész ugyanis tárgyainak pontos méreteit is leirja. Gazsek Gyöngyvér fiatal pécsi belső épitész gyermekjátékokat, butorokat mutat be fából, egyszerü fényőlécekből kötözve és csavarozva. Járóka és kuckó. Kiságy és könyvtároló, térelválasztó, mindez fából igen egyszerüen mégis kedvesen a környezetbe jól illeszkedően összeállitva. Gazsek Gyöngyvér egyike azoknak a fiatal müvészeknek, akik az idén részt vettek a zalaegerszegi nyári müvésztelep tér és formaalkotó közösségében. Társainak most nyilt kiállitása a magyei müvelődési központban. Ezek az iparművészek, formatervezők, épitészek egyedülállót alkottak. Egy szabadidő fórumot a Landor-hegy oldalába épitve. Egy része már megvalósult, mig a többi maketten és tervrajzon létezik. De Zalaegerszeg városa igényt tart a föld, a tüz, a viz, az emlék, az épités, az utak és a tévedések kertjére úgy, hogy fel épitik majd a fórumot, ahol felnőtt és gyermek egyaránt jól érezheti majd magát.

Gazsi Endre M.[illegible].K.

Művei a kiállításon

Szász Ervin: Figurálkompozíció kiállítása
A pedagógusok képzőművészeti tárlata Békés csabán
Békésmegyei Népújság, január 14.

MDK

Gazsi Endre

Kiállitási hir

Békésmegyei Népujság 1968 jan.4.

Gazsi Endre M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Tárlat Békéscsabán

Pedagógusok Lapja 1965. január 20.

Gazdik Mihály

kiskunfélegyházi hücs-
mester rajzai (suba-
diszitések) Körölve:

Huszka József

Magyar ornamentika.
Bpest, 1898. XXXVI. Kép
XL. Kép.

kányt a modern olasz épitész
megtaláljuk.

Nézzünk meg néhá
Casa dei mutilati,Róma,mely
ciójában a XVI.századi Vignol
csolódik,emlékeztet a Villa
Giuliora.Belső részlet,mely
nal felsimerjük,hogy a Panth
cióját viszitobább.És érdeke
a fascizmus,amely a festésze
a szobrászatban a futurizmus
és a novecentot pártolja,az
ben ilyen tradicionalista.

Modern paduai te
Botorság volna,ha Gropiust k
amikor meg van ott Padova le
inspirátora,az Il Santo.Ez i
épitkezés és a mai olasz müv
vesen nyul a kupola alkalmaz
A kupolát és a kampanilét ko
Mind olyan megoldás,amire a
klasszikus római épitészet a
dovától egészen azolasz gya
hat.Bengasiban emelkedik ez
véletlen rokonságot árul el

Gazdik Mihály

Kiskun

Hücsmester Telegyháza

l. kiváló mester

Huszmagyorn

1. tábla.

7. "

8. "

13. "

36. "

MDK

Gazsik Ödön

Honvédeink a komáromi hidon, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 194o. febr.
16. 1.

Gázskó Gyula iparművész

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiáll.-én az Ernst Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Chapel Gyula Iparművész

Gazsó Bertalan.

Munkája szerepel a Mücsarnok téli tárlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Jenny Bertalan.

Mindejza rezepel a Mücsarnoke
Eli tarlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 11.

Garzó Bertalan.

Műve szerepel az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat téli Kiállításán.

Téli Kurir, 1927. dec. 20.

Jarró Bertalan

Mine rezepel az Urn. Magyar Képzőművészeti Tanulat téli Kiál litásán.

Kati Kuria, 1927. dec. 20.

Garó Bertalan

az 1919 júniusában szervezett epreskerti rajztan[illegible]
képző tanfolyam oktatója volt.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés
megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört.Ért.
1970. 2.sz. 141-147. 1.

147. 1.

Garzó Bertalan.

„Kapurézlet Rothenburgban" c. rózkarca szerepel a Műcsarnok téli tárlatán. (említve.)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 18.

Gazsó Bertalan.

a Mücsarnok téli tárlatán Rottenburgi kapurészlete szerepel. (emlétve.)

Vemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Ihrer Vertrauen.

A Wiederholte Mit Tarlatan
Rattenburgi Imperialiste me-
sepel. (Zwillinge.)

Lelkesti Ujfalu, 1927. dec. 14.

M.D.K.

Garsó Ilona
grafikus

Babits Mihály „Jó nás honyvenez" illusztrá-
ciója + repro, „Ómarchép" (repro)

Kertész Magda: Mai mű részletény képmása
Nőt Lapja, 1961. julius 29

Gazsó Ilona MDK

Május 1962., rk.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Mus.
1963. jun.

MDK

Gazsó Ilona,

Illusztrációk Babits: Jónás könyvéhez,lit.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 2o.l.

MDK

Gazsó Ilona

Kettős portré, rk.

Május, rk.

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Muz.

MDK

Gaál Ilona, grafikus
Kiállít.

Rónai Gyula: Jegyzetek a Magyar művészek Vietnamért Kiállításról 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. júl. 29.

Gazsó Ilona, grafikus

MDK

Rajz:

Képe.

Gazsó Ilona: rajza

M.7.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 6.

MDK

Gazsó Ilona

A nézőtér, rk.

Tükörasztal, rk.

Tanácsköztársaságért, lit.

Grafikai kiáll. Képzőm. Főisk. 1964.

NDK

Gazsó Ilona

Tanácsköztársaságért, repr.

Grafikai kiáll. Képzőm. Pécs. 1964.

mák

Garzó Ilona

Tanulmányfeje a II. Magy. Képzőm. Kiállításon

Pogány Ö. Gábor: Képzőművészeti kulturánk helyzetéről.

Népművelés, 1956. 1. sz. 34. l.

M.D.K.

Garzó Ilona
Grafikus

Babits litografiáját állította ki.

Lelőcz Mária. Könyvillusztrációk a IV. Magyar Képzőművészeti Művészet, 1962. május — 724

MDK

Gazsó Ilona

Leányfej, litográfia

Fegyverbe /1919 emlékére/, lit.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

Gazsó Ilona
grafikus

M.D.K

Rézkarcaival vett részt a
pályáraton.

Kovács Gyula: Victuarn
Művészet, 1966. november – 34 kgs.

Gazsó Ilona, grafikus MDk.

A képzőműv. főisk. kiállításán első díjat nyert Gazsó Ilona főisk. hallgató.

–: Kiállítás nyílt a Képzőművészeti főiskolán

Népszabadság, 1959. márc. 26. 8. l

Garsó Fiona
grafikus

M.D.K.

A Képzőművészeti Főiskola kiállításán
első díjat nyert.

Kiállítás nyílt a Képzőművészeti Főiskolán.
Magyar Nemzet, 1959. márc. 25.

7 l

GAZSÓ ILONA

1.) Illustráció Balitz: Jónás könyvéhez kőrajz 43.5 x 30

2.) -"- -"- -"- -"- kőrajz 23.5 x 33

3.) -"- -"- -"- -"- kőrajz 40.5 x 29

4.) -"- -"- -"- -"- kőrajz 46.5 x 27.5

I. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. D. Fehér Zsuzsa Miskolc, 1961.

Gazsó Ilona

Dudarbánya - rézkarc Bp.1961.
245x325 mm. 80.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 217.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Gazsó Ilona

Fegyverbarátság - rézkarc 1962.
245x295mm 100Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 238.l.

Gazsó Ilona

Zsigmondy Vilmos - rézkarc Bp. 1962.

268x210 mm 70.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 202.l.

MDK

Gazsó Ilona 16 é. tanuló

Sopron

Önarckép, vf.

Ifjusági Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 1950. jun.

14.1.

14.D.f

Gacsó Ilona
festő

Szobakiállítás (repró)

Élet és Irodalom, 1962. augusztus 11 – 10 kép

M.D.K.

Gassó Ilona
grafikus

Babits: Jónás könyvéhez való
illusztrációja

Hocsogh Ákos: Első miskolci országos grafikus biennálé
Művészet, 1962. február. – 28 l.

Gazsó Ilona

MDK

Illusztrációk Babits: Jónás könyvéhez, lito

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képsőm. Kiáll.

Gazsó Ilona

Szerepelt a magyar művésznő Vietnámért

c. kiállításon.

Népszabadság 1967. júl. 29.

Garas Ilona, grafikus

MDk

Munkásasszony c. grafikája.

Repr.

-:(Kép)-

8.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. aug. 26.

MDK

Gazsó Ilona

Május 1962. rézkarc 30x39

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása
Ernst Múzeum 1963.Június. Kat. 27.1.

MDK

Gazsó István

Illusztr. Babits: Jónás könyvéhez, kőrajz, 4 db.

1. Miskolci O.Grafikai Biennale. 1961.

Gazsó László

G/azsó/ L/ászló/: Debrecen, Petőfi tér, Gelka-szerviz. /Boruzs Bernát épitész./ - Müszaki Tervezés, 1967. 6.sz. 6. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.ss. 68-107. l./

74. l.

Gazsó Lászlóné

A Kapos-menti hímzések mestere.
Szekszárdon mutatkozott be.

Varga Marianna: A népművészeti szakkörök kamarakiállításai.

Népművelés 1970/6 40 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP
Gazsó László
1966 JUL 28

1021

KERÁMIA

KEDVTELÉSBŐL

Jászfényszarun mindenki nagyon büszke a szép, új művelődési házra, amelyet májusban adtak át. Jogosan, hiszen a község legkorszerűbb épülete, bár a község nem szűkölködik az új házakban. A főutca mentén egymás mellett sorakoznak a sárga redőnyös, palatetős családi házak. Sok az új lakás és az új lakásokból lassanként a régi ízlés is kiszorul.

Ebben a faluban is mind népszerűbbek lesznek a modern bútorok, lakberendezési tárgyak. És ha még nincs is minden házban ott a televízió, amelynek legmodernebb dobozát éppen a fényszarui asztalos ktsz gyártja, egy-egy szépvonalú vázának vagy hamutálnak minden háziasszony nagyon örül.

Gazsó Lászlóné munka közben. Ezúttal nem mint gyógyszerésztechnikus, hanem mint kerámikus

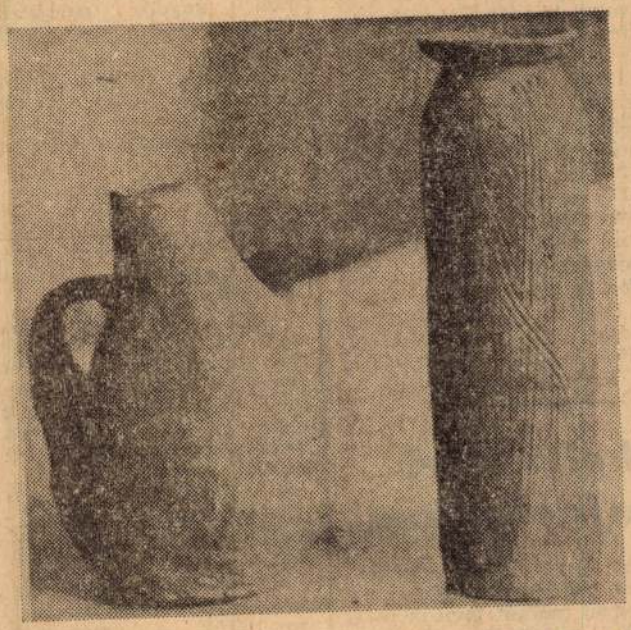

...és amit már a kerámia szakkör tagjai készítettek

Talán a sok új lakás és az új berendezés összeválogatásának gondja, talán csak mert kellemes időtöltést ígér — vagy mindkettő — alapozta meg a művelődési ház új szakkörének sikerét.

A művelődési ház igazgatója ugyanis elhatározta, hogy kerámia szakkört szervez. Nem tudjuk, spontán volt-e ez az elhatározás, vagy éppen az sugallta, hogy az alkalmas szakkörvezetőt nem is nagyon kellett keresni, hiszen a községi gyógyszertár egyik technikája, Gazsó Lászlóné a képzőművészeti gimnázium kerámia tagozatán végzett.

A gyógyszertárban kerestük fel mi is az eredeti foglalkozásától meglehetősen messzire távolodott fiatalasszonyt.

— Fényszarui vagyok, a nagyszüleim taníttattak. 1963-ban végeztem Pesten. Mint kerámikus is el tudtam volna helyezkedni, de én haza akartam jönni Jászfényszarura. A férjem is idevaló.

— *Hány tagja van a szakkörnek?*

— Tízen-tizenöten járnak rendszeresen. Többen is jöttek volna, főleg diákok, de egyelőre késő este tartjuk a foglalkozásokat, így aztán elmaradtak. És jobbára még felszerelésünk sincsen.

— *Úgy hallottam, hogy most készül egy fazekas korong.*

— Igen, nekem készíti a nagyapám, Szolnokról kapott egy rajzot, az után ezermesterkedi.

— *És korong nélkül most hogy dolgoznak?*

— Karikákból rakjuk fel a vázákat korsókat. A legjobban egy kemence kellene, de nagyon drága. Először villanykemencére gondoltunk, aztán kiokoskodtuk, hogy egy fafűtéses jóval olcsóbb lenne.

— *Most hol égetik ki a munkáikat?*

— Egyelőre még sehol, csak megszárítjuk őket. Van Jászberényben egy fazekas kisiparos. Arra gondoltunk, hogy a szakkör néhány legsikerültebb munkáját bevisszük majd hozzá kiégetni.

A művelődési ház új költségvetésében már szerepel a kerámia szakkör kiadása is. Ezt a költségvetést azonban még nem hagyták jóvá a felsőbb szervek.

Tudomásunk szerint a jászfényszarui az egyetlen, művelődési házban működő kerámia szakkör a megyében. Mindenképpen érdemes lenne hathatósabban támogatni.

—rg—

zepes színvonalú mérkőzéseket hozott. Helyes lenne, ha a jövőben a szakosztályok jobban méltányolnák a megyei szövetségnek az érdekükben történő fáradozását.

Férfiak: Szolnoki TITÁSZ—Szolnoki Dózsa 3:0, Szolnoki TITÁSZ—Szo. Gépjavító 3:0, Szo. TITÁSZ—Szo. MTE 3:0, Szo. Dózsa—Szo. Gépjavító 3:1, Szo. Dózsa—Szo. MTE 3:0, *Nők:* Szo. Pedagógus—Karcagi Mg. Techn. 3:0.

Férfiak: 1. TITÁSZ, 2. Dózsa, 3. Gépjavító, 4. MTE, *Nők:* 1. Pedagógus, 2. Karcagi Mg. Techn.

...k helyezései ... bajnokságon

... Hegedűs) 4:37.1, m. cs. Nem került a döntőbe, de megyei csúcsot javított még 100 pillangón Perényi (1:05.2) és 100 mellen Nagy (1:17.0).

☆

A vidéki vízilabdabajnokság során a Jászberényi Lehel együttese a városi uszodában 6:0 arányú vereséget szenvedett a tabella élén álló Szegedi EAC-tól. A hazai csatárok gólhelyzeteiket nem tudták kihasználni, négy kapufát lőttek. A vendégek jobb úszni tudásuk révén kerültek elsősorban fölénybe.

...zilabdázóknál

Szolnoki MÁV férfi és a Martfűi MSE női csapata megérdemelten végzett az első helyen, s remélhetőleg céltudatos munkával őszre sikerül felsőbb osztályba kerülniük. Sokat fejlődött a Túrkevei ÁG férfi együttese, mely megnyerte a falusi spartakiád megyei döntőjét.

Az NB I-ben és az NB II-ben augusztus 14-én rajtol az őszi forduló. Ha a martfűieknek, illetve a Kilián HSE-nek sikerül a felkészülése, akkor előbbre kerülhetnek a tabellán és több sikerrel képviselhetik megyénket a legjobbak között.

— horváth —

Ma a 3—4. helyért: Szovjetunió—Portugália v: Dagnall (angol), partjelző: Howley (angol) és Kandil (EAK).

Szombaton döntő: Anglia—NSZK v: Dienst (svájci), partjelzők: Galba (csehszlovák) és Bahramov (szovjet.)

*

Anglia, de különösen London ünnepli labdarúgóit a kedd esti játék és győzelem óta.

— Ez volt az a játék, amit vártunk — mondotta Sir Stanley Rous, a FIFA elnöke. — A két csapat tagjai megmutatták, hogy még ilyen döntő jelentőségű mérkőzésen is lehet sportszerűen harcolni.

A világbajnokságon először elégedett volt mindennel Ramsey, az angolok edzője is.

— Csapatom nagyon jól játszott, úgy ahogy azt vártam tőlük — mondotta Ramsey — igazolódott világbajnoki felkészülési programunk. Bízom abban, hogy szombaton játékban és sikerekben is elérünk a csúcsra.

Otto Gloria, a portugálok edzője nem volt bánatos.

— Az igaz, hogy könnyen nyerhettünk volna a második félidő alapján — mondotta, — de elégedettek lehetünk ezzel a sikerrel is. Amikor Angliába utaztunk, a negyedik hely megszerzését tűztük ki célul, nos 4. helynél rosszabbul már nem végezhetünk.

Az Anglia—Portugália mérkőzéssel 1 295 043-ra emelkedett a világbajnokság fizető nézőinek száma. Kedden este a Wembley stadionban 115 ezer font volt a bevétel, ez új rekord az öreg stadionban.

A londoni fogadóirodákban Anglia esélyei állnak az első helyen. 13:8 az esély száma az angol győzelemnek, 11:8 pedig a nyugatnémetekének.

teiket. Helmut Sch... rendítette meg n... ban az angolok játéka.

— Mi nem vétü... védelmi hibákat, portugálok — Schön. — Erővel alább úgy bírj... mint az angolok. Nagy mérkőzés lesz a világbajnoki döntő.

A nyugatnémetek bizakodására jellemző, hogy az AP jelentése szerint hozzákezdtek a frankfurti repülőtér feldíszítéséhez. Ide érkezik majd meg az NSZK válogatottja. Már elkészült az ünnepségi rend is, nyitott gépkocsikon viszik majd be a játékosokat a repülőtérről a város központjába.

*

Nagy érdeklődés előzi meg a szovjet és a portugál válogatott csütörtöki találkozóját a harmadik helyért. Öt-öt mérkőzést játszottk eddig, négy-négy győzelemmel, egy-egy vereséggel. A portugálok gólaránya 15:7, a szovjet együttesé pedig 9:4.

*

Buenos Airesben nagy ünneplésben részesítették a hazatért argentin labdarúgó válogatottat. Ezrek köszöntötték a repülőtéren a csapatot és a vezetők, játékosok nyilatkozataikban szinte refrénként Kreitlein nyugatnémet bíró nevét emlegetik. Az argentin sajtó szerint Schwinte is Angliát segítette kedden.

*

Montevideoban ötezer labdarúgó rajongó várta a repülőtéren Uruguay válogatottját. — Angliában lennénk, ha nem ellenünk bíráskodnak — mondották a vezetők.

Mai VB-műsor:
Szovjetunió—Portugália, 19.30. (A televízió is közvetíti.)

loson Május 1. utca 38 alatt.

SZOLNOK környéki munkahelyhez építőipari anyagismerettel rendelkező raktárost keresünk. Erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezni lehet: Közlekedés Építő Vállalat Szolnok, Rákóczi út 6.

ÉPITŐIPARI Szállító Vállalat Szolnok, „Thököly lótelep" hajtó-rakodókat felvesz.

SZOVJET Gőzmosoda karbantartó villanyszerelőt keres.

JÓ állapo... zöld IZS ... telű oldal... egy D C... Szolnok,

JÓ karba... da 440-es ... gépkocsi ... rökszentm... szabadulá...

JÓ állapo... osztrák g... vizsgamen... eladó. Ko... Homok, ... 30. szám.

Figyelem

A kunhegy... Földműves... szaküzletei

minden igényt kielégítő sárlók rendelkezésére.

Ruházati cikkek, ... mossági, valamint ... tartási áruk nagy akcióra is.

ELŐZÉKENY PONTOS

Gyakorlattal rendelkező ANYAGBESZERZŐT ke... kezés személyesen a Tisz... mélyzeti ...

ÁB

Épü'ettől, könnyen gyúló anya...

legalább 10 méteres tűztávolságot tartsuk be. Szabadban törté... gyünk óvatosak. Védjük erdőinket a tűzkároktól. Csak kijelölt ... zet rakni, dohányozni.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ SZOLNOK MEGYEI

Gazsó Ilona

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1962 AUG 11
1021

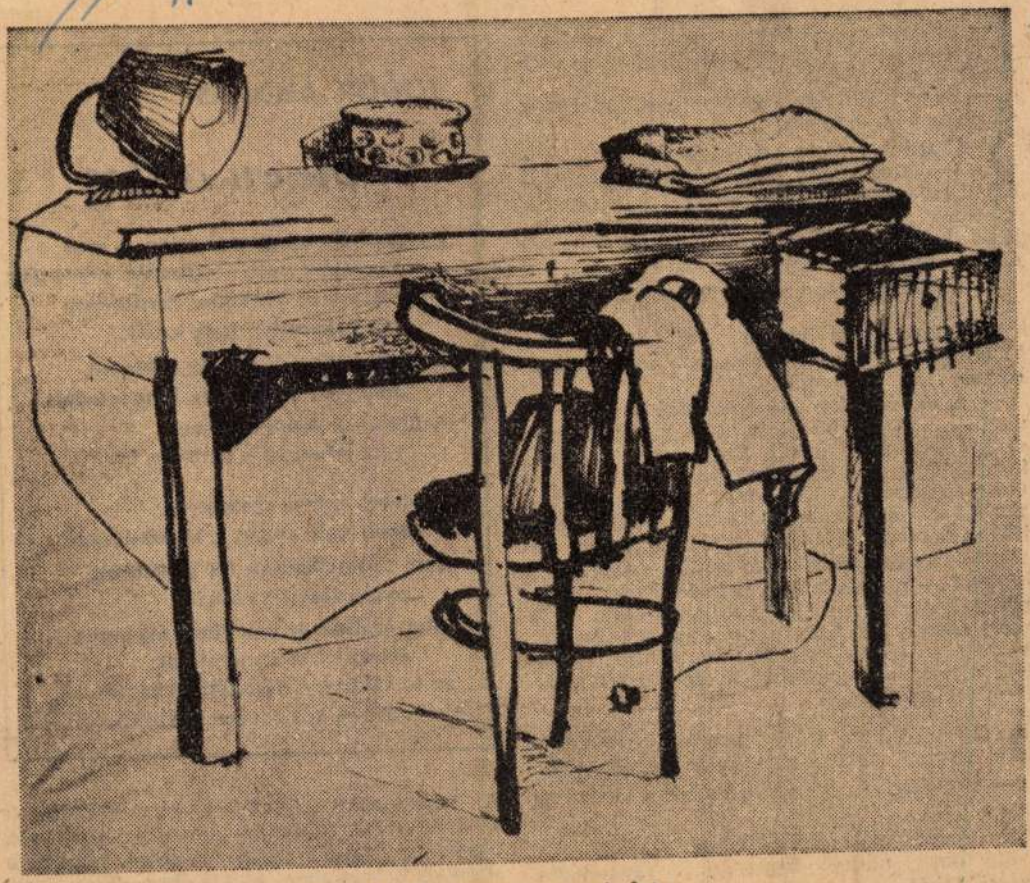

Gazsó Ilona: Szobarészlet

— Jól van...: — mondta Márton. — De a zongoratanítás? Maga is naturalista? — kérdezte a zongoristától.

— Zeneakadémiát végeztem! — szólalt meg első ízben a zongorista.

— Csapjon a tenyerembe! — kiáltott a prímás. — Most pedig — és előhúzta pénztárcáját, belenézett —, menjünk a Petőfi utcába. Kiválasztunk egy príma, használt öltönyt, feketét, hozzá: inget, gallért, nyakkendőt, lakkcipőt, szironyos zoknit... tyuhaj!

— Lakkcipőt? — mndta Márton elhűlve.

— Azt hát.

— Akkor már inkább... inkább... egy télikabátot... Az enyém nagyon rossz, fázom benne...

— A kávéházban nem télikabátban ül. Az utcán?... Legalább zárás után gyorsan hazaszalad és nem megy a Conti utcai lányokhoz... Volt már trippere? Na... na...na... Csak tréfáltam.. Nézd már, mintha a tripper olyan nagy dolog lenne .. A ruhába este, itt beleöltözik, éjfélkor, itt, leveti, amíg le nem dolgozta. Bizalmam az ősi erénytelenségben! — nevetett föl a prímás. Érezte, hogy nyeregben van. — Ma este kezdhetjük. — S mert észrevette, hogy a fiú arca elkomorult, hozzátette: — Jól van. Hat hét múlva, ugyebár Róbert úr, meg lehet kezdeni a zongoratanulást kottából.

Róbert úr nem felelt. A prímás folytatta, Márton vállára téve puha, kövér kezét.

— Ügyeljen a nővendégekre, de a férfiakra is...

A zenekar tagjai fölnevettek.

Mártont undor fogta el. Összehúzta szemöldökét.

FODOR ANDRÁS:

Idegen csillag

Egyszer egy távoli városban — igen,
Varsóban volt, a villamos perronján
megfogtam és kezembe szorítottam
egy ismeretlen lány kezét.

És nem tudom a percet elfeledni,
ahogy az ujjak zára kapcsolódott.
A hökkenő öröm villáma
valahol most is bennem ég.

Nemcsak a test áramütése,
több volt abban a mozdulásban.
Nem szikrázhatnak fel köröttünk
magasztosabb csodák,
mint amikor öt érzékünk magánya
érintheti az ismeretlent:
az öt világrész titkaként sugárzó
emberi kéz idegen csillagát.

A vérevesztett üvegeket pincérszanitécek szedték össze. Amíg az üvegekben élet volt, úgy-ahogy bántak velük, de most, holtan, a félreeső helyiségbe lökték őket. Elterültek, egymáshoz ütődve; mindegy.

Márton verte a dobot, csattintotta a cintá-

Gazsó Ilona

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1070 DEC 6

GAZSÓ ILONA RAJZA

1021

...ztató
...ent közlemény
...elenek megszüntetni a
...rális és sportintézményeknek ed-
dig biztosított támogatást. A cikk az
nem idézte, hogy a levél nem szorítko-
zott a fentiek sajnálkozó megállapítá-
sára, hanem nyomban áthidaló megol-
dást keresett a kulturális munka anyag
bázisának további biztosítása érdeké-
ben. Mégpedig oly módon, hogy bérlet
díjat fizetnek az Ózdi Népművelési In-
tézményeknek helyiségeik használatáért
Nyilvánvaló, hogy ez csak ideiglenesen
segít a nehézségeken; a problémát vég-
legesen olyan rendelettel lehet megol-
dani, amely biztosítja, hogy a kulturális
intézmények ne szenvedjenek anyag
hátrányt. Mégis fontosnak tartjuk a tör-
téntek pontos megvilágítását, mert az
„ózdi példáról" van szó. Az Ózdi Kohá-
szati Üzemek biztosította kulturális tá-
mogatás mértékére ugyanis az a jellem-
ző, hogy a helyi népművelési intézmé-
nyeknek 1967-től több millió forintos
beruházási és fenntartási támogatást
nyújtott.

SÁRKÖZI FERENC
az Ózdi Népművelési Intézmények
igazgatója

GAZSÓ MÁRIA – G. C. fametsző

Gazsó Mária
Gazsó Rozália
Gazsy Endre
Gèber Anta/Anthony
Gärtner Elek
Gärtner Ferenc
Gärtner Jakab
Gärtner Johann/János
Gärtner Jenö
Gärtner Marcell
Gärtner Nándor
Gärtner Rezsö
Gärtner Sándor
Gärtringer Miklós
G. C. fametsző

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM

1997. május

MÚZEUMPEDAGÓGIA

vodások részére:
Foglalkozás a középkori vármakett kiállítás termében várépítéssel egybekötve.
A huszárkiállításhoz kapcsolódóan: csákó, illetve sisak készítés, agyagozás.

tárlatvezetéssel egybekötött manuális foglalkozások időtartama: 60 perc, ára a elépődíjon felül 1.000,- Ft

Általános iskolások részére:
Múzeumi órát tartunk a következő 5 témakörben:

A honfoglalás kora
Fegyverek a középkorban
Középkori várak
A félhold árnyékában
Buda visszavétele 1849-ben

A foglalkozások 45 percesek, esetenként filmvetítés, feladatlap egészíti ki

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Gazsó Rozália
ÉLET ÉS IRODALOM
1965 MÁJ 15.

1021

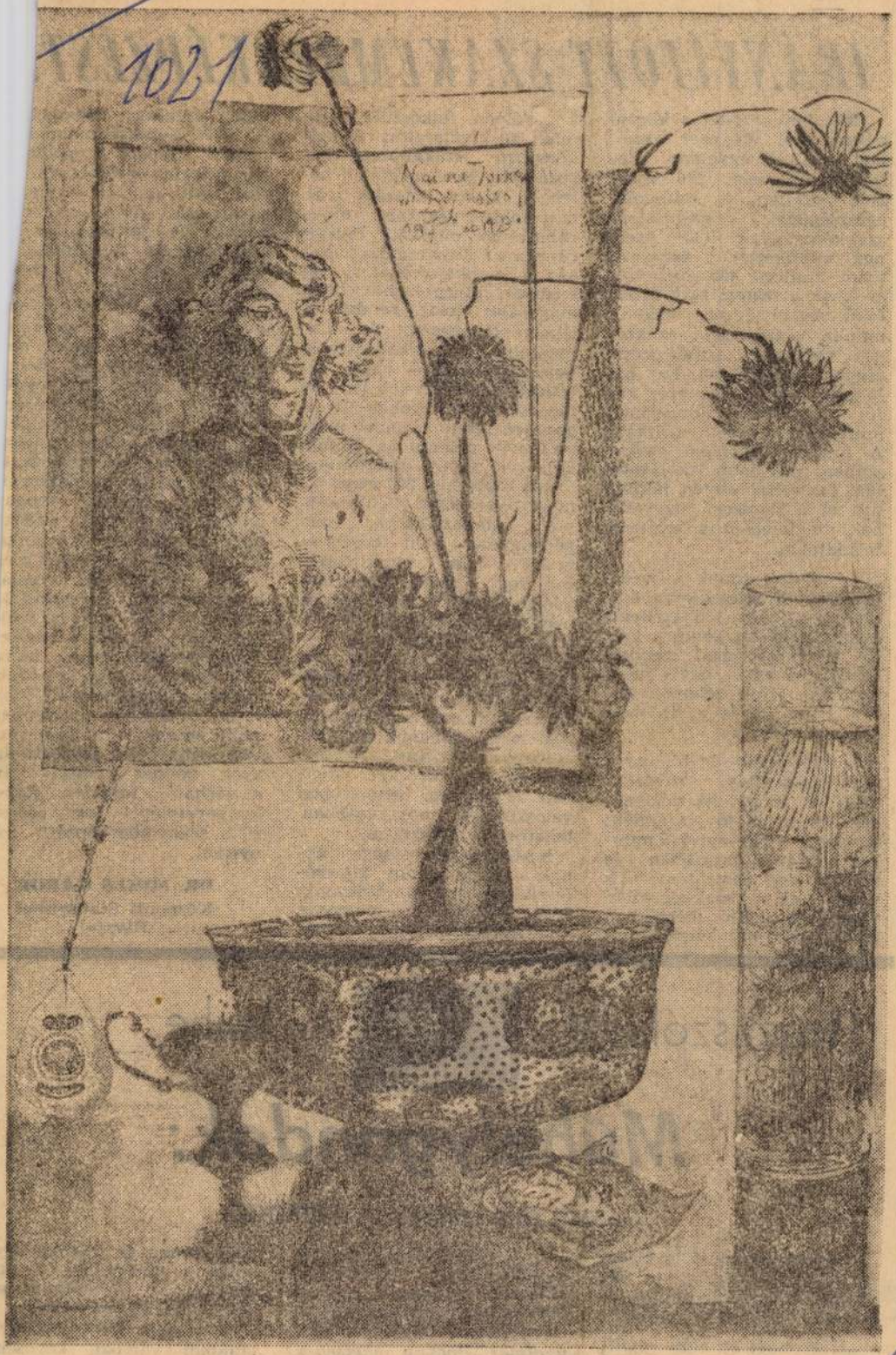

Gazsó Rozália: Csendélet (rézkarc)

IRÁNYÍTOTT SZ

1963. január 1-én a kereső népességből 164 ezer személynek volt egyetemi (főiskolai) oklevele, 286 ezernek szellemi (műszaki, egészségügyi, számviteli) szakképzettsége (20 ezernek mindkettő), összesen tehát mintegy 450 ezer volt azoknak a száma, akik felsőfokú végzettséggel vagy a munka végzéséhez szükséges szellemi szakképzettséggel rendelkeztek. Ez azt jelenti, hogy a 900 ezer aktív szellemi dolgozónak mintegy fele nem kvalifikált. A fejlődés jelenlegi szakaszában csak jobb iskolázottsági összetétel esetén láthatjuk el a korszerű igényeknek megfelelően a szellemi feladatokat.

Az adatok annak a véleménynek a kifejezésére ösztönöznek, hogy a szellemi dolgozók között kevés a kellő iskolázottsággal rendelkezők aránya — úgyis megfogalmazhatjuk véleményünket, hogy kevés a valóban szellemi dolgozó.

A szakképzettség hiánya a munkaintenzitás rovására megy. A jó munka végzéséhez kevés a jó szándék; ugyanazt a mennyiségű munkát általában lassabban és valószínűleg rosszabbul is végzi el a szakképzetlen vagy nem kellő mértékben szakképzett munkaerő, mint a kivál tehát jól lőképpe gozó töl lyeket, hatásfokkal végezheti el a ráháramló munkát. Célszerű lenne felülvizsgálni azokat a munkaköröket, melyeknek elvégzéséhez sem magasabb fokú rendszeres iskolai végzettség, sem különösebb szakképzettség nem szükséges — így felesleges státusokat lehetne megszüntetni. Ennek világosabbá tétele céljából megemlítem például az irodai dolgozók nem szakmunkát végző több mint 200 ezres tömegét; ezek nem könyvelők, nem statisztikusok, nem pénzügyesek, nem bérelszámolók, nem munkaügyesek, vagy mások — nem előadók, nem osztályvezetők, nem anyagbeszerzők stb. —, azaz nem szakemberek, jelentős részük érettségi bizonyítvánnyal sem rendelkezik, ellenben nagyobb részüknek fizikai szakképzettsége van. Ezeknek egy részére szükség van az irodákban, egy részüket azonban az anyagi termelésben valószínűleg hasznosabban lehetne foglalkoztatni.

NAGY a jelentősége annak is, hogy a nem kis erőfeszítés és anyagi áldozatok árán kiképzett dolgozók szakképzettségüknek megmezőgazdasági és erdőm nökök 20—30 százaléka, közgazdászok csaknem —40 százaléka, a jogász 40—50 százaléka, az össz diplomásoknak 15—20 sz zaléka egyetemi (főiskol oklevelének jellegével ne egyező munkakörben dolg zott. A kutatómunka tová folyik annak felmérésé mennyi azoknak a középk dereknek és szakmunkáso nak a száma, akiknek szak képzettsége és foglalkozá nem esik egybe. A népga daság elsőrendű érdek hogy a szakképzett munk erőket képzettségüknek me felelő munkakörben fogla koztassuk. (Egyszersmind l hetőséget kell adni a szük ségszerű átrétegeződésre Természetesen nem köny nyű dolog, ha egy-egy szak mában jelentékenyen több vagy kevesebb a szakember mint amennyit a gazdaság élet igényel. A jövőben na gyon gondos számítás után a várható fejlődés figye lembevételével lesz célsze rű a szakemberképzést irá nyítani.

DR. MIKES GÁBOR
Központi Statisztikai Hivatal

Hozzászólás az Élet és Irodalom cikkeihez

Műhelygondok:

— MILYEN LEGYEN A LAPUNK?

Figyelemre méltó levél érkezett hozzánk a minap. Olvasók írták, akik önmagukról az alábbiakat mondják:

„Huszonhét év előtt együtt érettségiztünk. Tizennyolc évvel ezelőtt újra összetalálkoztunk és azóta minden második csütörtök este [illegible] együtt ülünk.

2. A második megjegyzés novelláinkra vonatkozik. *„Nagyon örülünk a gyakori novelláknak, de ezeknek a novelláknak többsége eléggé unalmas. Hogyan lehetséges, hogy például évek óta nem olvastunk olyan novellákat, amelyek a nemzeti múlt vagy a történelem régebbi [illegible]?* Önök nem tud-

már szóban és írásban egy aránt, s amelyekhez — úg érezzük —, szükséges né hány megjegyzést fűzni.

Az Élet és Irodalom mos tanában valóban keveseb verset közöl, mint a korább években. Ez nem a verssze rető olvasók igényeinek me lőzéséből fakad és nem [illegible]

Gazsó Mária

Parasztudvar - rézkarc Bp.1961.

298x395 mm. 87.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 211.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

MDK.

Gazsó Rozál

Kiállitási kritika

Kisalföld 1966 dec.11.

MDK

Garzó Rozália, grafikus

Rajz.

Repr.

-: Garzó Rozália : Apám 8

Népszabadság, Bp. 1968. ápr. 28.

Gazsó Rozália MDK

Két nemzedék, rézkarc

Műcsarnok 1965. K. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garzó Rozália

„Modern Kor"

Emberi nagyságért
Világosság Rp. – 1969. szept.

MDK

Gazsó Rozália, [ ]

Szerepel.

Székely András: Fiatalok a Szepel Galériában 7.

Népszabadság, Bp. 1970. május 29.

MDK

Garzó Rozália, grafikus

Rajz:

Rep

Garzó Rozália: rajza

M. G.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 26.

Garsó Rozália

Résztvesz a Csepeli kiállítása

h. gy. Fiatal képzőművészek a Csepeli Galériába

Magyar Nemzet, Mo. 1970. máj. 21.

Garsó Rozália

Résztvesz a csepeli kiállítás

h. gy. Tiatel képzőművészek a
Csepeli Galériába
Magyar Nemzet, Tp. 1970. máj. 21.

Gazsó Rozália

festőműrén

Ziállitás a Tungsram Klub Galériában.
elnyerte a Tungsram Zét éves ösztöndiját.

Izzó
1984 10. 25.

Gacsó Rozália

Reprodukció

Népszabadság Budapest
1970. jul. 26.

Gaszó Korália

Résztvesz a csepeli kiállításban

Lékely András: Fiatalok a Csepel Galériában

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 29.

Gazsó Rozália

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Társadalmi Szemle

1970 JUL

1021

Gazsó Rozália: Nagy kövek

dolgozónak, *alsófokú* képesítése 10 741 főnek volt, a szakmai képesítés nélküli vezetők száma pedig 8081-et tett ki.

Egy-egy vezető munkakörben dolgozóra a szövetkezetekben 520, az állami gazdaságokban 504 hold jut. Ha vezető munkakörön belül a felsőfokú képesítésűeket összehasonlítjuk, lényegesen roszszabb arányt kapunk: a termelőszövetkezetekben 2384 hold, az állami gazdaságokban pedig 1055 hold jut egy-egy egyetemet vagy főiskolát végzett szakvezetőre. A szakemberek üzemenkénti elosztása — jól tudjuk — aránytalan. Vannak szakemberekkel „telített" szövetkezetek és vannak olyanok, ahol csak egy akad. Csaknem 50 olyan szövetkezetről is tudunk, amelyben még középiskolát végzett szakember sincs.

Az állami gazdaságokban dolgozó főagronómusok, főkertészek és mezőgazdászok 85 százalékának van felsőfokú képesítése, a szövetkezeti szektorban csak 46,1 százaléknak (1856 embernek). A főagronómusinál alacsonyabb munkakörben működő szakvezetők száma és benne az egyetemet végzettek aránya a következő: 631 kertészből mindössze 102, 1018 állattenyésztőből pedig csak 197 végzett egyetemet. Némileg biztató, hogy üzemgazdászi munkakört 715

fokú t
techni
mondo
adta k
okai kö
hogy el
toztatta
50-en.

Hajdú-
végéig 3
helyet. N
szám 31,
a népgazd
kedtek el

megye mégis a fluktuáció csökkenéséről számol be, 1964—1965-ben ugyanis a szakemberlétszám 25 százaléka cserélődött évente.

Szolnok megyében, ahol 121 mezőgazdasági termelőszövetkezet működik, alig több mint egy év alatt 59 személycsere történt, ebből 39-et minősítenek kedvező változásnak. A személycserék döntő többsége a főmezőgazdászok és főállattenyésztők (21 fő) és a gépcsoportvezetők körében (22 fő) történt.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, ahol közismerten sok a kedvezőtlen körülmények között dolgozó termelőszövetkezet, 1969. január 1-től 1970. február 28-ig összesen 132 szakvezető változtatott munkahelyet. Közülük 29 főagro-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 OKT 19

1021

GAZSÓ ROZÁLIA: NAGY KÖVEK

Gazsó Rozália

NÉPSZABADSÁG • VASÁRNAPI MELL

ideállá. Azért a mostani makói fiatalok, annak eldöntésekor, hogy hány gyermeket célszerű, szabad, kell megszülni, jóval kedvezőbb körülmények között vannak, mint szüleik és nagyszüleik. Most városuk már készül gyermekeik fogadására! Ahogy ez tudatosul, ahogy felejteni tudják, hogy „én is egyedül voltam, mégis jó volt", úgy reménykedhetünk abban, hogy a születési adatok legalább megközelítik az országos átlagot.

*

Kombinátokat kell mindenhová telepíteni, ha nem akarunk makói átokkal sújtani egy települést? (A kiegyensúlyozott várospolitika, mint napjainkban már a makói is, nem kapkod feltétlenül gyáróriások után. A makói föld megtermi kincseit. De célszerű-e, ha Pesten törölgetik mérik, csomagolják az itt termett zöldséget, hagymát, vagy ha Szegeden szárítják?)

Most, amikor a racionálisabb vidéki ipartelepítés módjait vitatjuk, keressük, érdemes figyelni arra is, hogy az ipartelepítés nem csupán foglalkoztatási kérdés. Sok minden máson kívül befolyásolhatja a nyomunkba lépő örökösök születését vagy meg nem születését is.

Családi fénykép.

NÉPSZABADSÁG

Garsó Rozália

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest
1969 SEP 2 8

1021

GAZSÓ ROZÁLIA: HEGESZTŐNŐ

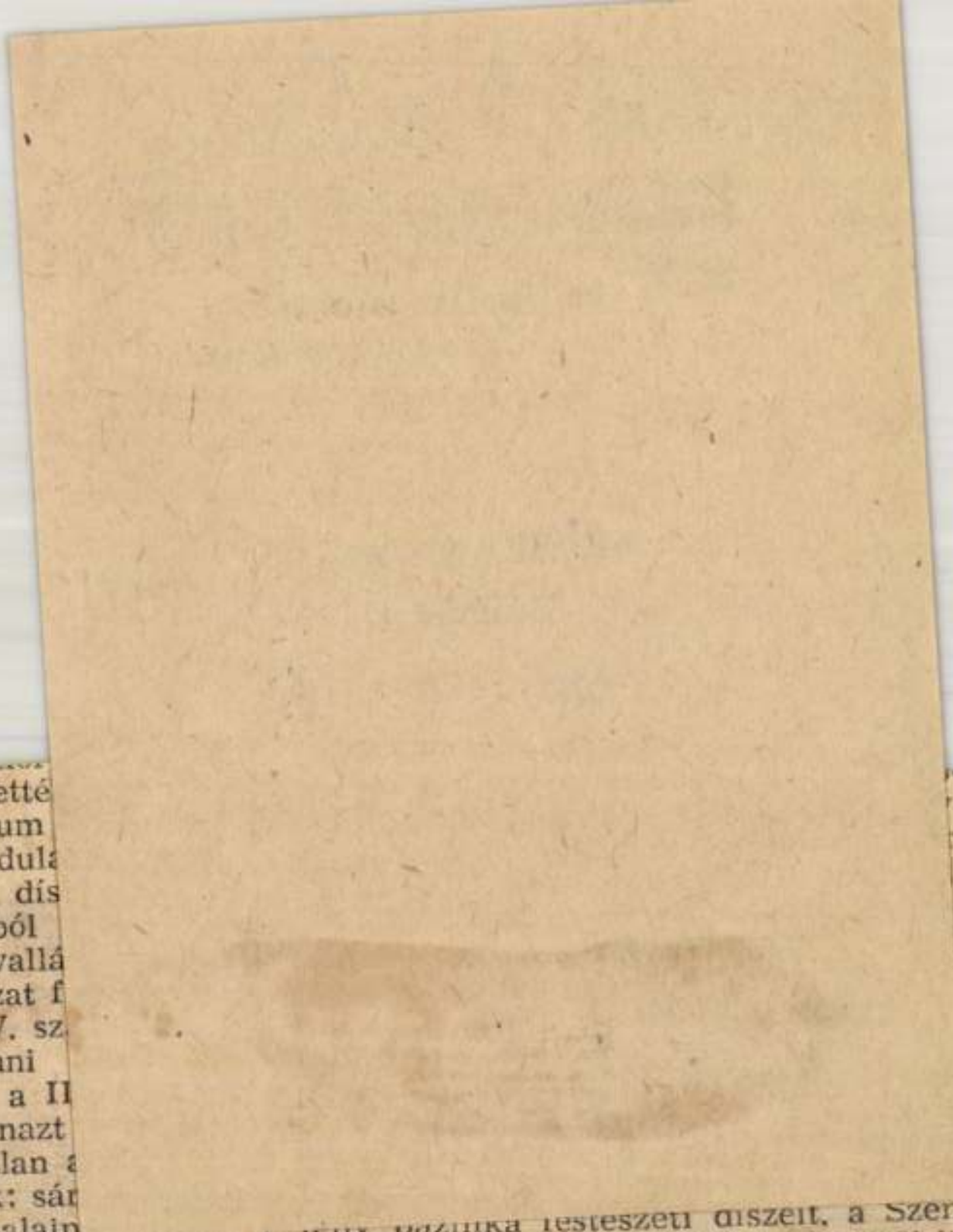

témaju képekkel is díszítette
ségek egy részét: a tablinum
resztény imádkozó mozdul
úgynevezett orans figura dís
kompozíció a III századból
később az egész ház vallá
szolgált, s erre egész sorozat f
lékeztet a következő, a IV. sz
Érdemes összehasonlítani
időrendben második kép, a II
orans figura szinte ugyanazt
konzerválja, amit a ruhátlan
sorozatánál megismertünk: sár
rös foltjai, lendületes vonalain
teli fodrozódása úgy igyekszik megjele-
níteni az üldözött, utolsó ítélet igazá-
ban hivő imádkozót, mint a pogány
öröm ifjait. Különös hatás. Ám egy ha-
sonló orans alak megjelenik a követke-
ző, IV. századi freskókon is. És itt már

[illegible] bazilika festészeti díszeit, a Szent
Kelemen pápa csodatetteit megörökítő
kompozíciókat. Ezek a VIII—IX. szá-
zadban keletkezett alkotások, s papír-
merev figuráikkal, megcsontosodott
körvonalaikkal, zűrzavaros perspektívá-
jukkal csaknem ott folytatják, ahol a
[illegible] történelem másik pontján a

Gazsó Rozália

A Zalaszentgróti Járási Művelődési Központban rendezett képzőművészeti kiállításon grafikái szerepeltek.

Sz. y.: Hadnagy György interviái,

Zalai Hírlap, 1971. okt. 31.

Gazsó Rozália
Nagy Zövek linómetnet 56 x 70 cm

Stud.ó '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Bev.: Bereczky Lóránd.

Garsó Rozália

Kenessei András

Garsó Rozália grafikái

Magyar Hírlap. 1985. jan. 15. 6.

tér szerepével foglakozott. Ez lehet a magyarázat arra, ogy a nyomdatechnika figyelembevételén túl, miért a nulmány került a katalógusba. Ugyanakkor annak kö-zönhetően, hogy ez a lappangó Tihanyi-festmény is-ertté vált a kutatás számára, az is bebizonyosodott, ogy a festő a verbálisan is megfogalmazott problémát a ásik, a tárgy oldaláról is végigjárta. Ez a festmény zon túl, hogy teljesebbé teszi a Nyolcak Tihanyijáról ez dáig alkotott képet, méltó párja a Nyolcak-aktoknak és ihanyi Lajosnak a Magyar Nemzeti Galéria állandó ki-llításán szereplő 1917-es Aktjának is.

egyzetek

. MNG 20 501/1980.

. A Tihanyi-kéziratokban tévesen 1914-re datált, valójában 1912-ben festett olajfestmény és annak nagyméretű vázlata is lappang. Az olaj-festményt reprodukálta az 1920-as bécsi Tihanyi-kiállítás katalógusa. L. Modernen Galerie R. Lorenz Kunst und Wohnung, Marz 1920 Ciaclan Virgil 1886-ban született, és 1918-ig Budapesten volt ügy-véd. 1918 végén a Nemzeti Tanács elnöke volt Pécskán, majd 1927-ben Marosvásárhelyen vármegyei prefektus, azt követően pedig Nagy-váradon ügyvéd.

. Biztosan tudni, hogy *Pór Bertalan*nal is jóban volt, hiszen Pór dedi-kálta is neki néhány rajzát és festményét.

. MNG 18 803/73–7.

. *Budapesti Hírlap*, 1909. dec. 31. 12. o.

. A Nyolcak harmadik tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon, 1912

. Passuth Krisztina: *A Nyolcak és aktivisták köre*, kat. Székesfehérvár, 1965, 10. o.

Garsó Rozália

Résztvesz a csepeli tárlatok

Szemléltetés az összi tárlatok
Csepel, Bp. 1969. dec. 5.

MDK

Garzó Rozália, grafikus

kompozíció:

Rep.

Garzó Rozália: Hétfő M. 5.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 1.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

Gazsó Rozália

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1977 JAN 24

GAZSÓ ROZÁLIA RAJZA

1021

Godot-ról. [illegible]
feltétele a véleményalkotásnak, s nem
jelent okvetlenül elfogadást, helyeslést,
deológiai és esztétikai befogadást is."
Ezzel ma is egyetérthetünk.

Végül arról is szólni kell, hogy a szo-
ialista demokrácia, de akár a normá-
is emberi együttélés szabályait egyen-
etni kellene és visszaszorítani közéle-
ünkből az ízlésterrort, önmagunk ízlé-
ének, véleményének, nézeteinek erő-
zakos másra kényszerítését. Ízlésterro-
on persze az egyéni ízlés kinyilatkoz-
ató kényszerítését, nem pedig érvelő
ifejtését értem.

MOLNÁR G. PÉTER

Garró Rozália grafikus

Művoltod szerepel a Csepel

Galéria Ziállításan

Magyar Nemzet 1970 május 21

4. old.

Garsó Rozália

Szerepel a XXII. kér. Nagyfront Klub táslatán

Magyar Nemzet 1971 III. 11

Garsó Rozalia

„1919 emlékére" c. lapja
emlékre

Magyar Mamset 1970 május 21
4. old.

Garsó Rozália

Szerepel a Néptrout budapesti Klubjának Táslatón

Televízió 1971 Tv. 18

Gazsó Rozália
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 2
NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

GAZSÓ ROZÁLIA:
MUNKÁSLÁNY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 7.

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

GAZSÓ ROZÁLIA:
PAPÍRCSÁKÓS

7

Gazsó Rozália

Kalász Márton:

Háló a napon

Fekszem,
tűnődve mesterségemen.
S kételkedem.
Töprengek magamon,
s igényem van hinni magamban.

Mindez nem egyszerű?!

Itt csüng a háló a napon.
Még lustul a folyó, még nő kicsit a fű.
Aztán
már alkonyat van.

... hiányolják. Az idén két

Vetélkedők áldozata

Elméleti fizikusok lehetségesnek vélik a fénynél gyorsabban mozgó anyagi részecskék létezését. Az úgynevezett *tachyonok* időben visszafelé mozognak, a mi szempontunkból nézve *a jövőből a múltba* tartanak. Nincs tehát semmi különös abban, hogy saját *hagyatékomban* a következő levelet találtam:

Tisztelt Szerkesztőség! Erőmhöz és szerény képességeimhez mérten mindig becsülettel igyekeztem szolgálni a magyar tévékritika ügyét. Az elvtársak biztató jóindulata és türelmes megértése sok válságos pillanaton segített át. A közönség háláját, ha nem is az óhajtott mértékben, de csaknem mindig a nátam mögött tudhattam. Ez nagy erőt kölcsönzött nekem, amikor napról napra a képernyő elé kellett ülnöm. Most mégis megoldhatatlan válság zsákutcájába jutottam s ezért tisztelettel bejelentem: a továbbiakban nem csupán a tévékritikák írására találom magamat alkalmatlannak, de még a tévézéshez való jogomban is kételkedni vagyok kénytelen. Főleg az ország kulturális színvonalának rohamos emelkedését tükröző különféle vetélkedők figyelemmel kísérése kíván tőlem mind nagyobb, már-már lehetetlen erőfeszítést. Három diplomám, tudományos fokozatom s közismert szorgalmam ellenére végzetesen elmaradtam a fejlődéstől. Úgy vélem, a megtisztelő megbízatásért érzett hála fenntartásával le kell köszönnöm nagyrabecsült lapjuk vasárnapi mellékletének hasábjairól.

Nem hibáztatok senkit. A nagy volumenű tudományos forradalom iramába belerokkant ember egyéni tragédiájával állok szemben, amikor helyzetemet mérlegre teszem. Tartozom az Elvtársaknak annyival, hogy lemondásom puszta közlésén túl e döntés megérlelődésének folyamatát is feltárjam barát[illegible]

Gazsó Rozália

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

GAZSÓ ROZÁLIA: HÉTFŐ

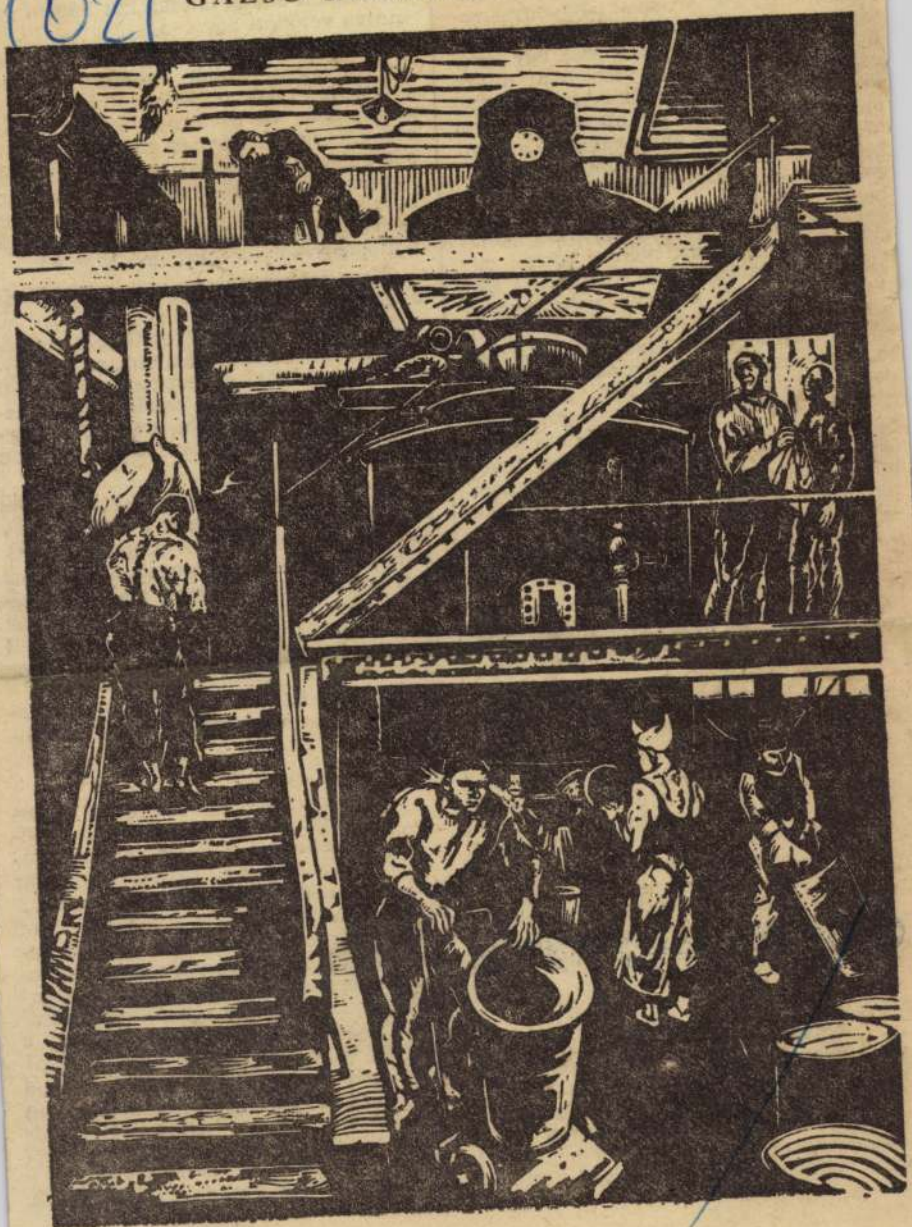

Apám meg már nem is ta
nek a disznókat, amik a go
lókban elférték. A barcsi rés
sági, vagy miféle, hizlaldák
hizlaltatott. És talán már csa
választotta el a nagy vagyo
jött a sertésvész, az árcsökk
mit tudom én mi — hiszei
mondták meg egy gyereknek
kat áron alul kellett eladni,
gokat fizetni. Nemsokára, ür
hizlalda. Ekkor a park fáit
vágni. Csak a nagy vadgesztenyeallé ma-
radt meg és a park nedves részén egy
nyírfasor. Aztán azt is kiirtották. Egy
roppant platánfa pár évig még megma-
radt a kastély udvarán, azóta se láttam
ilyen óriást... Ezután sor került a daráló-
ra, motorra és mázsálóra. Ekkor a nagy
parkból már kaszáló lett. A kastély
emelete düledezett, a lépcsőn már nem
szabadott járni. Apám lebontatta az
egészet. Micsoda hatalmas épület lehe-
tett, hogy csak a téglaiból — erre nem
tudom hogyan, de pontosan emlékszem
— háromezer koronát árult ki.

Azt mesélték, hogy valamikor Mária
Terézia táncolt a nagy teremben. Ez
persze csak afféle magyar legenda. Má-
ria Terézia sohase járt Nagygombán, és
Magyarországra bizony nem táncolni
járt. Bécsben táncolt, és a Bécs környé-
ki „Lustschlössel"-ekben, amilyen Döb-
lingben is volt, magyar testőrök tevé-
keny közreműködésével.

De a kastély csipkés oromzatú tornya,
csigalépcsői, dupla kandallója néha elő-
jönnek álmaimban, és a nagy platán, és
a nyírfasor. A nyírfákat tavasszal a pa-
rasztlányok nagy titokban meglékelték,
hogy a levében megmosdózva, szépek le-
gyenek. Nagyon szépek is voltak...

Nincs! Forgách elprédálta és vacakot
építtetett helyette. Apám szétromboltat-
ta. Nekem talán szerencsém, hogy csak
volt... Semmivé lett. Fuit.

*

Hatvan és jó néhány év telt el,
amikor úgy éreztem, hogy új-
ra fel kell mennem a Hohe
Wartéra. Közben évekig lak-
tam nem is messze, ugyanebben a ke-
rületben, de eszembe se jutott, hogy jó
volna viszontlátni a Rotschild-kertet.

hófehér trikóban, fehér arccal.

„Kumd be a szemedet!", parancsolta
apám.

De bezzeg én kimeresztettem a sze-
memet, amennyire csak bírtam. Azt hi-
szem, még annyi ravaszságra se maradt
erőm, hogy az apám felőli oldalon le-
hunyjam. Csak néztem a szoborrá for-
málódott gyönyörű nőket. Mert valóban
gyönyörűek voltak.

Aztán újra teljes lett a sötétség, majd
kigyúló reflektorfényben a női szobor-
csoport más alakzatban mutatta magát.
A hófehér trikós szobornők a sztriptizt
helyettesítették a század elején és bi-
zony nem hatástalanul... A rubensi
nők bőséges húsának látásától elütött
apám pedagógiai óvatossága. De a Rona-
cherben nem használt a „Kumd be a
szemedet!". Ez a látvány az enyém ma-
radt és máig sem hiszem, hogy károm-
ra volt.

*

Apám még egy-két évig járha-
tott Bécsbe, míg végül bekö-
vetkezett a teljes elszegényе-
désünk. Az biztos, hogy már
első gimnazista voltam, és kosztosdiák, a
vasúti főmérnöknél. Keszthelyen, mikor
a húsvéti vakáció után egy Bécsből ho-
zott ajándékkal érkeztem vissza. Akko-
ri véleményem szerint gyönyörű aján-
dékot kaptam, egy vérpiros színű „kész"
nyakkendőt. Alig győztem kivárni a
vasárnapot, hogy végre felvehessem.

Ma már furcsa, hogy a XX. század
első évtizedében egy kisfiú, aki első
gimnáziumba járt, keményített ing-
gallért, fehér inget és nyakkendőt vi-
selt, sőt talán még keményített ma-
dzsettát is — és nemcsak vasárnapon. A

Garzó Rozália

„Kürtdelem"

(vers.)

Művészet, 1941. júl.

Garsó Rozália
Grafikus

„Kürdelem"
(repro)

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerű kérdései.
Művészet, 1971. julius - 32.oldal

GAZSÓ ROZÁLIA
1934-

Grafikus. Tanulmányait a budapesti Művészeti Gimnáziumban kezdte, majd a Képzőművészeti Főiskolán folytatta, ahol 1961-ben szerzett oklevelet sokszorosító grafika szakon.

1966-tól az Országos Ideg- és Elmegyógyintézetben dolgozott pszichológiai vizuális terápia tanárként. 1961 óta kiállító művész. Évente részt vett az országos jelentőségű tárlatokon. Egyéni kiállításai főleg művelődési házakban, klubokban voltak. Külföldön alkotásai Bécsben, Prágában, Moszkvában, Leningrádban szerepeltek.

1919
papír, litográfia, 295x395 mm.
j.n.
Ltsz.: K. 95.179.1.

"Törekvéseim realisták, a körülmények présében munkálkodó ember érzelmi és gondolati tükre érdekel, ezt közérthetően szeretném láttatni, mivel a művészetnek minden befogadóra szüksége van"-

Gazsó Rozália

IRODALOM

Művészek az üzemekben. Budapest - é.n. Katalógus.
Grafikus művészek csoport-kiállítása. Budapest - 1978. Leporelló Bálványos Huba szövegével.
Kenessei András: Gazsó Rozália grafikái. Magyar Hírlap. 1985. január 15.
Gazsó Rozália és Sor Júlia kiállítása. Budapest - 1987. Katalógus.
Gazsó Rozi. Kis grafikai mappa. Budapest, 1990.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutatóintézet
Könyvtár
Budapest
26 757

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1968 APR 28

Gazsó Rozália

1021

GAZSÓ ROZÁLIA: APÁM.

a világpol

Izrael akadályozza a politikai rendezést

Mint ismeretes, az ENSZ-közgyűlés napirendjén ismét szerepel a közel-keleti kérdés. Korai lenne jóslatokba bocsátkozni az újabb megoldási kísérlet kimenetelét illetően, egyelőre azonban semmiféle jel nem mutat az izraeli magatartás változására.

A múlt hét eseményeiből ismét kiviláglik, hogy *mind szélesebb szakadék tátong egyfelől Izrael agresszív politikája, másfelől az Egyesült Arab Köztársaság békés szándéka, a közel-keleti válság politikai megoldását előmozdító erőfeszítései között.*

Az EAK újra és újra kifejezésre juttatja, hogy nyitva kívánja tartani az ajtót a válság politikai megoldása előtt. Az AFP francia hírügynökség egy egyiptomi hivatalos személyiség szavait idézve közölte: *„Teljes mértékben elfogadjuk az ENSZ határozatát, nem élünk semmiféle fenntartással, más szóval hajlandók vagyunk a szabad hajózást is biztosítani a körzet nemzetközi vizein, cserébe azért, hogy rendezzék az ENSZ határozata értelmében a menekültek kérdését is kártérítés vagy visszaköltözés formájában."*

Jarring közel-keleti missziója azért nem járhatott mindeddig sikerrel, mert Izrael nemcsak hogy nem viszonozta az Egyesült Arab Köztársaság nagyvonalú rugalmasságát, ellenkezőleg: *újabb provokációs lépésre szánta el magát Jeruzsálemben.* Mint ismeretes, Izrael arra készül, hogy május 2-án nagyszabású katonai parádét rendez Jeruzsálem arab és izraeli negyedében. Ez a terv ellentétes az 1949-es fegyverszüneti egyezménnyel, sérti Jeruzsálem megszállt részének státusát, valamint az 1967-es tűzszüneti határozatot. *Talhuni* miniszterelnök bejelentette, hogy Jordánia a Biztonsági Tanács összehívását kérte a jeruzsálemi helyzet megvitatására. Lapjelentések szerint *U Thant* ENSZ-főtitkár levélben figyelmeztette az izraeli kormányt a tervezett jeruzsálemi parádé jogsértő voltára, a nemzetközi egyezményeket és határozatokat semmibe vevő, megcsúfoló arcátlanságára. Tel

Az ENSZ-közgyű folytassa munkáj sorompó-szerződé

Gazsó Rozália

Századfirduló, rk.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai
J. Muz. Hmvhely

MDK

Garzó Rozália grafikus

Rajz.

Repr.

Garzó Rozália: Várlak 9

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 6

MDK

Gazsó Rozália grafikus

Rajz:

Repr.

Gazsó Rozália: Hegesztőnő

M. S.

Népszabadság
~~ESTI HIRLAP~~, Bp. 1969. szept. 28.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Gazsó Rozália, grafikus

Rajz:

Repr.

Gazsó Rozália: Nagy kövek

17. 6.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 19.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Gazsó Rozália, grafikus

Rajz:

Repr.

Gazsó Rozália: Papírcsákós M.7.

Népszabadság. Bp. 1969. dec. 7.

MDK

Gazsó Rozália, grafikus

Metnet: Repr.

Gazsó Rozália: Munkáslány M. 7.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 2.

M.D.Y

Gaíró Rozál
grafikus

Grafikai művészet szerepel
a tartalom.

L. Szabó László: Téli tárlat Sopronban.
Művészet, 1967. április - 44 lap.

MDK

Gazsó Rozália, grafikus

Rajz: Rép.

Gazsó Rozália: rajza 7. 8.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 24.

Garsó Rozália
grafikus

M.D.K

Csendélet (vízkarc)
(repro-)

Élet és Irodalom, 1965. máj. 15 - 6 kes

Garzó Rozália

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.

c.kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria,1979.február

- katalógus a könyvtárban-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1968 JAN 6

Gazsó Rozália

1021

1968. január 6, szombat

GAZSÓ ROZÁLIA: VÁZLAT

autó-motor

Gyenge az akku?

A téli autózás fokozottan génybe veszi az akkumulátort. A nideg motor beindítása lényegesen nagyobb energiát követel, mint a normál hőmérsékletű, télen többet használjuk a lámpákat, fűtő-, ablakszárító és ablaktörlő motorokat, melyek szintén fokozzák az áramfogyasztást. Télen ritkább a hosszú túra, amikor a dinamó feltölthetné az akkut. Az erősen lehűlt akkumulátor kapacitása, a belőle visszanyerhető árammennyiség nagymértékben csökken. A csökkenés mértéke plusz 20 Celsius-foktól számítva körülbelül egy százalék Celsius-fokonként, mínusz 20 foknál az akkumulátor kapacitása mintegy hatvan százalékra csökken. Nagy hidegben ezért célszerű az akkumulátort kiszerelni és szobahőmérsékleten tartani, mert így megkönnyítjük a reggeli indítást. Különösen ajánlható ez, ha a telep már régi, vagy a kocsit csak ritkán használjuk. A kimerült akkumulátort feltétlenül szereljük ki és tartsuk fagypont feletti hőmérsékleten, mert az már mínusz 5 Celsius-fok körüli hőmérsékleten is befagyhat.

Célszerű, ha az akkumulátort nem engedjük nagyobb mértékig kimerülni. Ha például csak rövid utakra használjuk a kocsit és sokat indítózunk, állíttassuk nagyobbra a töltést, vagy pedig időnként töltessük fel az akkumulátort. Fokozottan ellenőrizzük a savmennyiséget is. Az akkumulátor fedelét tartsuk tisztán és szárazon. A szennyes, savas fedél a kivezetők között önkisülést, azaz állandó fogyasztást okoz. Az elhanyagolt, nem az előírás szerint használt akkumulátor üzemzavart okoz, s idő előtt tönkremegy.

S.

bélyeggyűjtés

Filatéliai élet a Szovjetunióban

E. T. Krenkel, a Szovjetunió hőse, a Szovjet Bélyeggyűjtő Szövetség elnöke nyilatkozatot adott a Német Demokratikus Köztársaságban megjelenő Sammler Express című lapnak. Elmondta: a szövetség 1966 márciusában történt megalakulása óta a fila*emberek (Francois Couperin csembalóművész, Desaix tábornok; Paul Claudel költő, Saint-Pol-Roux) négy érték; Vöröskereszt, bélyegpár; Művészet, négy érték; a francia történelem nagy nevei (Bertrand du Guesclin, Jeanne d'Arc, IV. Fülöp); 50 éves Compiegne-i fegyverszünet, 50 éves légiposta; 200 éves az egyesülé*

Gazsó Rozália

Müve szerepelt a Grafikusművészek Csoport-
kiállitásán a Csepel Galériában

1978.nov.1-19.

Gazzó Rozália

Grafikusművesek kiállítása a
Poschla János n-i munkásszállodában

Népszava 1985. VII. 28.

Gazsó Rozália

Munyhárt László: Kilóg a lóláb
Rajzbiennálé Salgótarjántan

Palócföld, 1985/2

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 NOV 9
BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Gazsy Endre

Csendélet

1021

Gazsy Endre kamarakiállítása Gyulán

A gyulai Jókai Művelődési Otthon KISZ Ifjúsági Klubja a napokban kapta meg a Kiváló Klub elismerő címet. Ebben a kiemelkedő eredménynek jó része van annak, hogy ez év során immár a nyolcadik képzőművészeti kiállítást tekintheti meg a gyulai közönség a KISZ-klub rendezésében. E kiállítások sorozata kiválóan tölti be feladatát; a még ismeretlen tehetségek felszínre hozását, és városunk, megyénk esztétikai, képzőművészeti kultúrájának emelését.

A már korábban kiállító Kiss István fafaragó művész gyönyörű népi ihletésű alkotásai mellett 1967. október 27-én nyílt meg *Gazsy Endre* békéscsabai tanár kiállítása. A bemutatott 16 kép a kiállító első önálló bemutatkozása, mely a látogatót az első pillanatban meglepi a látvány sokrétűségével.

A konstruktív, zárt szerkezetű, csak síkokra és vonalakra épülő olaj, tempera és akvarell tájábrázolásai a világ anyagiságának szigorú rendjét hirdetik harmonikus színvilágra építve. E képek mellett realisztikus szemléletű filctoll tájképeket láthatunk konstruktív szerkezetességgel, valamint egy akvarellt, melyen az alsóőrsi táj szépsége él.

Műveinek következő csoportjába a lírai-expresszív jellegű alkotások sorolhatók. Ezek a képek az emberi érzelem felszínre hozásával sajátságos belső látásmódot vetítenek olajba és akvarellbe. E művek mellett a látogatót kissé megdöbbentik a kubista-szürrealista jellegű munkák élénk színvilágú olajképei, melyeken a család jelenik meg.

Üde foltot képviselnek a tárlaton az alkalmazott grafikai munkák ötletességüknél fogva, részben tussal rajzolva, részben már nyomtatásban.

A fentieket áttekintve láthatjuk, hogy műfaji tekintetben, technikában és művészi szemléletmódban igen változatos a kiállítás. Ez a sokrétűség — ami esetleg zavaró lehet — azzal magyarázható, hogy Gazsy Endre a tanári pálya mellett jó néhány dologgal foglalkozik a színjátszástól kezdve a művészet- és színpszichológiáig.

Az első kiállítás kapcsán a művésszé váló alkotónak kívánunk további sok sikert, melyért cserébe kissé nagyobb elmélyültséget kérünk az alkotómunka során a művek tartalmi és formai szépsége érdekében, mert a szépség igazát hirdetni csak így lehet

Póka György

nibával.

játékvitorlás el-
ott és utánpót-
nem futotta a
zentációs keret-
Viszont rájöttek,
a „Lidérc"-zo-

Nótaszó. 20.00 ... cirkusz Budap... jet Állami Ö... gyarországon ... 21.20 Zenei Fi... ja. 22.05 Tv-hí...

Ro...

7.45 Ünnepi katonai szemle a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából. 16.00 Közvetítés Moszkvából. 18.00 Iskolások műsora. 18.30 A tv híradója. 19.00 Színházi közvetítés. 20.00 Dokumentumfilm. 20.15 Játékfilm.

SZERDA

17.30 Gyermekműsor. 18.00 Ifjúsági klub. 18.30 Tv-híradó. 20.00 Bemutató előtt. 20.15 A filmtár filmjeiből. 21.50 Tv-híradó.

Jugoszláv tv

7.44 Közvetítés Moszkvából az Októberi Forradalom 50. évfordulója ünnepségéről (Intervízió). 10.00 Ünnepi ülés az Októberi Forradalom évfordulója alkalmából — közvetítés a Szakszervezetek Házából. 17.15 Közvetítés Moszkvából. 19.15 Udvözlet a Földnek az „Auroráról" — közvetítés Leningrádból. 20.40 Húsz esztendő — szovjet film. 22.25 Díszfelvonulás az Októberi Forradalom 50. évfordulója alkalmából. (Állandó adások: 18.00 Tv-híradó, 20.00 Tv-napló.)

SZERDA

13.55 A Sparta—Anderlest labdarúgómérkőzés közvetítése Prágából. 17.05 Bábjáték. 17.25 Tudományos ismeretterjesztő film. 18.15 Kíváncsiak egyesülete. 19.00 Húszmillió. 19.30 Tv-posta. 20.40 Zenei revü. 21.40 A zeneirodalom gyöngyszemei. 21.55 Lépést tartva az idővel. (Állandó adások: 18.00 Tv-híradó, 20.00 Tv-napló.)

Mozi

Békési Bástya: Hamis pénz. **Békéscsabai Brigád:** A férfi, akit szeretek. **Békéscsabai Szabad...**

szimfó...

...z MNK-döntő II. fél-
...artók: A kékszakállú
...Egyfelvonásos opera.
...a és Palcsó Sándor
...trék a Veszprémi Pe-
... 17.00 Daljátékokból.
...án. Kovács Júlia ri-
portja. 18.15 Galina Visnyevszkaja dalestje. 19.10 Okos Benő és társai. 20.15 Mindenki kedvére! 21.34 József Attila két verse. 21.44 Beethoven: IX. szimfónia.

URH: 18.05 Magnósok, figyelem! 18.50 Mozart-áriák. 19.16 Zenei panoráma. 19.41 Hangfelvételek felsőfokon. 21.48 A Moszkvai Kamara Jazz quartett műsorából. 22.02 Bergeni Fesztivál — 1967.

SZERDA

Kossuth rádió: 8.22 Balettzene operákból. 8.55 Orvosi tanácsok. A veszélyes kedvencekről. 9.00 Könnyűzene. 9.39 A „Petőfi-krimi". 10.10 Zenekari muzsika. 11.00 Iskolarádió. 11.30 A Szabó család (ism.) 12.15 Tánczenei koktél. 13.03 Válaszolunk hallgatóinknak! 13.18 Operarészletek. 14.00 Nőkről — nőknek! 14.30 Úttörő nagy kórusok I. országos fesztiválja. 15.15 Szovjet népek dalai. 15.31 Édes anyanyelvünk (ism.). 15.36 Ravel: Daphnis és Chloé — balett. 16.30 Pol-beat. Joan Baez énekel. 16.37 A Szovjet Kultúra Hete. Mihail Roscsin elbeszélése. Asztraháni emlék. 17.05 Külpolitikai figyelő. 17.20 Emil Gilelsz zongorázik. 17.35 Népi táncegyüttesek a mikrofon előtt. 18.12 Gazdasági vezetők klubja. 18.29 Könnyűzenei híradó. 19.30 Fjodor Saljapin hangverseny. 20.02 A Rádió Hangmúzeumából. A felejthetetlen kettős: Gombaszögi Ella és Kabos Gyula. 20.47 ... dődött. ... zeneka... 0.10 Éj...

Petőf... (ism.).

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 JAN 9

Gazsy Endre

1021

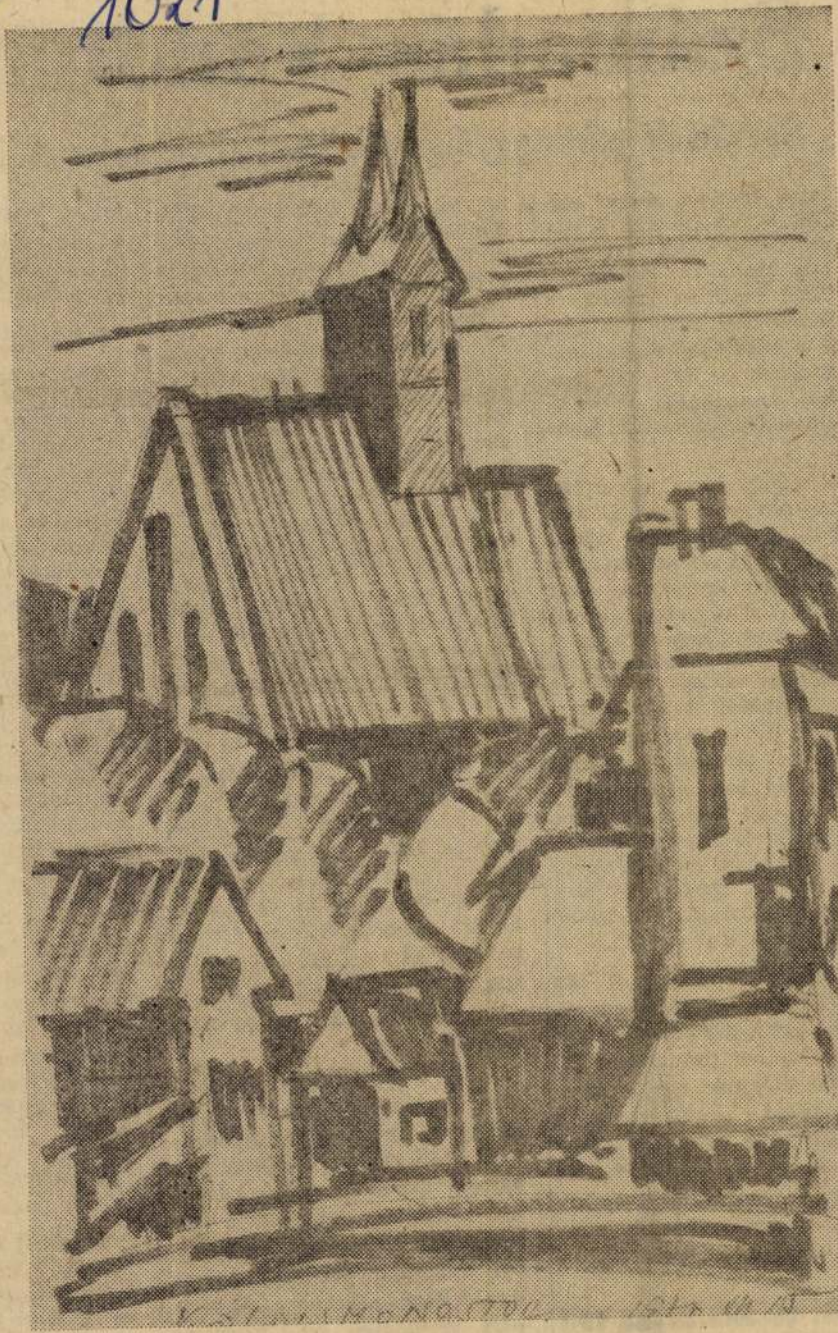

Gazsy Endre

Kolozsmonostor

Szám

Beszámoló párttaggyűlés a békéscsabai Május 1 Ts

Kedvező, de igen nehéz esztendő áll a békéscsabai Május 1 Termelőszövetkezet mögött. Ezekkel a szavakkal kezdte beszámolóját Szatmári László, a tsz pártszervezetének titkára, amikor a vezetőség megbízásából összegezte az 1971. évi gazdálkodás eredményét, benne a vandháti kommunisták munkáját.

Való igaz, hogy az utóbbi években rendkívül nehéz időket élt át ez a paraszti közösség. A sokáig emlékezetes 1970. évi nagy belvízjárás után 1,2 millió forint alaphiánnyal zárták az évet. Hogy újra szervezhessék és megindíthassák a gazdálkodást, 7 és fél millió forint üzemviteli hitelt kellett felvenniük 1971. december 31-i törlesztésre. Emellett a folyamatban levő beruházásokra 2,7 millió forintot kértek kölcsönt az MNB-től az amortizációs és a fejlesztési alap terhére. A 10 millió forintot meghaladó esedékes hitelt kamatjaival együtt visszafizette a szövetkezet.

A békéscsabai Május 1 Tsz már évek óta behatárolt munkadíj-tömeggel gazdálkodik. Tavaly 11 millió forint felhasználásával oldották meg a gazdaságszervező munkát úgy, hogy december közepére felszántották az egész határt, befejezték az összes kinti munkákat. Igen eredményesen dolgoztak, így egész esztendőben

fizető- és hitelképes volt a szövetkezet.

Határidő előtt fizették vissza tartozásukat és

helyzet tehát sokat szilárdult. Tanúsítja ezt az is, hogy 1972-re nem húzódott át egyetlen 1971-re esedékes hiteltétel sem.

Hogyan lehetséges ez? Kik hozták ezt a pálfordulást Vandhátra? A január 6-i párttaggyűlés erre is megadta a választ. A kommunisták 1971-ben akcióprogramot készítettek a gazdasági felemelkedésre. Ebben a szövetkezeti élet szocialista vonásainak tovább erősítését, a szövetkezeti egységének fokozását, a közös tulajdon gyarapítását, a tagság szocialista tudatának növelését és a munka szerinti díjazás elvének fokozottabb érvényesítését tűzték célul.

— Legfőbb gondunk az volt — mondotta felszólalásában Lagzi Mihály tsz-elnök —, hogy a pártvezetőség határozata alapján 1971 tavaszán ismertessük a tagsággal a közösség anyagi helyzetét és elsősorban a párt tagjait, velük együtt a szövetkezet egészét mozgósítsuk a gazdaság előtt álló feladatok megoldására. Ez jó eredménnyel járt.

Azok a szövetkezeti vezetők, akik átéltek már néhány olyan esztendőt, melynek végén alap- és bevételi hiány keletkezéséről kellett számot adniuk, bizonyára nagyra értékelik a békéscsabai Május 1 Tsz 1971. évi munkáját. Az eredmények úgy váltak lehetővé, hogy a párt vezetősége arra kérte az irányításában dolgozó kommunistákat, hogy személyes magatartásukkal

káért járó a
megbecsülést.
A majdnem
mint nap láth

a kommuni
nemcsak b

a gazdaság er
fegyelmezett m
nak a termelé
ség ugyanakk
tagság és az e
síthető kérését
emberekkel, s
lami egészen
kezdődött. A
gát pontosan
munisták veze
lajdonosi jogo
kezet haladó
tek a brigád
közgyűléseken
dolgoznak, s
lesz a munk
mennyiüknek
élhetnek. A
az egyetértés
köztük a ve
párttagok sz
magatartása,
dása új fejez
vetkezet élet
nek tudható
tendő leforg
kat erősödöt
egysége, any
csolata a te
vállalatokkal,
nőtt a párts

Vandhát, S
Fényes korát
lözött parasz
szövetkezet f
másodszor v
saját maga n
biztonságba

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Gazsy Endre

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 JAN 13

1021

Kamarabemutató a szerkesztőségben

Kedden délután nyílt meg szerkesztőségünk harmadik emeleti előcsarnokában Gazsy Endre olajképeinek, akvarelljeinek kamarabemutatója kiállítás-sorozatunk keretében. Képeink a megnyitón készültek.

Vollmuth Frigyes megnyitja a kiállítást.

Gazsy Endre aláírást kérő tanítványai körében.
(Fotó: Demény Gyula)

Televízió

BUDAPEST: 16.53 Hírek. 17.00 VM Egyetértés—Marica Plovdiv női kosárlabda BEK-mérkőzés. 18.30 Ahol nem süt a nap. 18.50 Reklámműsor. 18.55 Számítógép Magyarországon. 19.20 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 John Osborne: A legutolsó. Tv-játék. 21.20 A Tv Galériája. 22.00 Tv-híradó — 2. kiadás. 22.10 Műkorcsolyozó EB. Férfi szabadonválasztott gyakorlatok.

ISKOLA-TV: 8.10 Földrajz (ált. isk. 5. o.). 9.00 Környezetismeret (ált. isk. 4. o.). 9.55 Magyar nyelvtan (ált. isk. 5. o.). 13.10 Földrajz (ism.). 14.00 Környezetismeret (ism.) 14.55 Magyar nyelvtan (ism.).

BUKAREST: 16.30 Magyar nyelvű adás. 17.30 A volánnál. Autóvezetőknek. 18.20 A legkisebbeknek. 19.00 Mozart műveiből. 19.30 Rövidfilm. 22.00 Műkorcsolyázó Európa-bajnokság. Férfi egyéni.

A Román Televízió a műsorváltoztatás jogát fenntartja!

BELGRÁD: 16.45 Magyar nyelvű tv-krónika. 17.40 Elveszett — megtalálták. 18.30 Tv-tanácsadó, szülőknek. 19.00 Zenei híradó. 19.45 Jó éjszakát, gyerekek — rajzfilm. 20.30 Ivica Ivanac: Pad a Jurjevszka utcában. Tv-dráma-sorozat 21.30 Visszatérés a dezeszhez. Myla Devis. 21.32 Kis éjjeli beszélgetések (Zágráb). 22.20 Korcsolya Európa-bajnokság — férfiak közv. Göteborgból.

Rádió

KOSSUTH RÁDIÓ: 7.45 Orvosi tanácsok. 8.18 Verbunkosok, népdalok. 8.52 Álmondjunk a valóság párnáján. 9.17 Verdi: Aida. Négyfelvonásos opera. 12.35 Melódiakoktél .14.00 Augsburgi Krétakör. 14.21 Ruralia Hungarica. 14.49 Az élő népdal. 15.10 Zengjen dalunk. 15.40 Magyar operaáriák. 16.05 Forgószínpad. 17.05 Pántlikák a vőfélyboton. 17.30 Hét város Európában. 18.00 Mozart-lemezek. 18.49 Miért igen, miért nem? 19.25 Kritikusok fóruma. 19.35 Nótaest. 20.32 Üres tantermek. 20.45 Házimuzsika. 21.45 A Fáy-együttes játszik. 22.20 Tíz perc külpolitika. 22.30 Hilde Güden operettdalokat énekel. 22.50 Te, hazug! Isaac Asimov elbeszélésének rádióváltozata. 23.19 Rimszkij—Korszakov operáiból.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05 Régi német és olasz muzsika. 9.03 Tánczene öt országból. 9.40 Aki vizet prédikál. 12.00 Könnyűzenei híradó. 12.30 Schumann- és Schubert-művek. 12.45 Győri stúdiónk jelentkezik. 13.03 Zenekari muzsika. 14.00 Ifjúsági randevú kettőtől hatig. 18.10 Berki Géza szerzeményeiből. 18.45 Budapest esti fényben. 19.05 Komámasszony, hol a stukker? Komédia két részben. 21.18 Operettrészletek. 21.40 Kit érdekelnek az arandák? 21.55 Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 23.15 Tánczene.

SZOLNOKI STÚDIÓ: a 222,38 m-es hullámhosszon, 18—19 óráig: Alföldi krónika. Mégegyszer az iskolatejről. Pár perc jazz. Kislexikon. Verbunkosok. Sporthíradó. Reklám. Koncz Zsuzsa énekel.

Színház

Január 13-án, csütörtökön este 7 órakor Békéscsabán:

IV. HENRIK

Felveszünk népgazdaságilag kiemelt orosházi síküveggyári építkezésünkhöz:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Gazsy Endre

Gazsy Endre

Leányvár

an feladato-
yek szorosan
gyüzemi ter-
vel. Szakosí-
nyésztő-tele-
tatták a sza-
építését. Be-
tek és a ház-
'ellendítésére
ltak el a ta-

etti vitában
ek a 8 évvel
isra, amikor
ga az évi 13
delem éven-
10 évre szóló
írni a vezе-
gra jutó jö-
meghaladta
forintot is!
usztaottlakai
ti igen szor-
az elmúlt
sen a múlt
nagyon kö-
ílkodás fej-
Horváth Pál,
Tsz-ek Te-
titkára az
z elismerést
János, a
a Máté Tsz
zomszéd tsz
méltatta.

(dupsi)

volna Csanádapácán. Ám min-
ket is meghökkentett az alábbi
levél — írtam a december 9-i
lapban és szó szerint közöltük
Lenti Györgyné Csanádapáca,
Zalka Máté u. 18 szám alatti
lakos december 3-án írt, hozzánk
küldött levelét. Ebből csak eny-
nyit ismétlek meg: *„...azt ígérte a pusztaföldvári Dózsa Tsz elnöke és az építőbrigád vezetője, hogy két héten belül kész lesznek a szóban forgó belvizes házak. Azóta már eltelt egy pár hét és ez ideig nem tudtunk beköltözni."*

Sajnos, kevés a helyem, pedig nagyon sokan olvasnák el ismételten ezt a levelet és annak birtokában helyeselnék a levélhez fűzött, akkori kommentálásomat. Két mondat belőle, a levélre utalva: *„Mit mondhatunk erre? Nem kevesebbet, sem többet, mint félelőtlen, lelketlen ígérgetők között vergődnek az árvízkárosultak."* És erre jött Bányai Károly tsz-elnök válasza. Idézek belőle: *„...ha a panaszos levelet a helyszínen felülvizsgálta volna, akkor a cikknek a következő címet adta volna: Készen van! De így nem kevesebbet, sem*

láttam először. Ráköszö
ő fogadta, titkolt rosszk
Pillanatig alig éreztem
lelőnek a hangulatot arr
a kínos kérdés felé te
nem is a beszélgetésünk
nem a pillanatnyi hallg
kat. Aztán mégis követk
szavak, szavak, szavak,
hol elzárták, hol megn
az ügy megértésének zs
Közöttünk ült az építési brigád-
vezető, Tóth János is. Mindket-
ten még fiatalok. Még mindig
előttem van az elnök vitában ki-
pirosodott arca, szenvedélyesen
gesztikuláló keze, s emlékszem
hangjára, érveire, mellyel iga-
zát, a levélben leírtakat védte,
vele együtt az építőbrigád be-
csületét. Aztán hirtelen fordított
a beszéden, hogy ne róla essék
szó. Elmondta, hogyan intézik a
közügyeket, hogyan tervelnek a
lakosság érdekében. Kifinceltek
azért is, hogy a községnek leg-
alább zöldségboltja legyen, ne
kelljen ezért is Orosházára járni.
Trafikot, büfét, cukrászdát léte-
sítettek. Büfét az új községrész-
nek is. Mindezeket a tsz hozta
létre. (Csak az érdekesség kedvéért jegyeztem ott meg, hogy
ugye ez a tsz-zöldségbolt a leg-
olcsóbb árukat árulja a község-

érnek haza az új házak lakói. A levélíró asszony sem keserű: az egész perpatvar elindítója, a se ház, se szavahihetőség köde széthullott.

Jegyzetem utolsó feljegyzése ez: megérte. És hozzáfűztem: igazán megért volna egy cáfolatot a kecsegtető ígéret... Amikor búcsúzáskor integettünk egymásnak, még ott duruzsolt fülemben az elnök szava: *„Akkor nem cáfoltam rá..."* Úgy éreztem, lelkiismeretes emberektől búcsúzom — de talán ők is...

Rocskár János

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 MÁR 12

1021 Gazsy Endre

Gazsy Endre Veszprém

készlete
ó tonnát.
n felhal-
yásolja a
irciusban
kentik a

szélcsendben
en az avar!

élyes lehet a hamu is

az enyhe
, állami
ulajdono-
záradt fü-
sználásra
aszár-ma-
Ezzel egy-
r-tűz ke-
közeli er-
a takar-

atása sze-
t megyé-
cs-Kiskun
kevesebb
csaknem
kivonul-
eszélyessé
Felhívják
het arra,
za a tűz
ált és fel-
te, amely
eldobott

égő gyufától, parázsló cigaretta végtől azonnal lángra lobban, s a tűz nyomban elharapódzik. Különösen fontossá vált tehát, hogy mindenütt tartsák be az alapvető tűzrendészeti szabályokat. Füvet, gyomot, kukoricaszárat és más éghető természeti hulladékot csakis felügyelettel és szélcsendes időben égessenek. Egyébként ezt előzetesen be kell jelenteni a tűzoltóságnál, vagy a tanácsnál. Az égetés területét a lángok kihunyta után alaposan át kell vizsgálni, eltiporni a tűzgócokat, sehol nem szabad megfeledkezni a hamu alatt maradt parázs eloltásáról sem. Erdőkben és a hozzájuk tartozó fásított területen csakis az erdészetek által kijelölt, kialakított helyen szabad tüzet rakni, ott is a legnagyobb gondossággal.

tó jogosítv
vagy eset

a né
elvé

Gazsy Endre

festőművész kiállítása. Gyula, fókai Művelődési Ház. - Ism. Póka György, Békés Megyei Népújság, 1967. nov. 17.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970.lasz 68-107. 1./

90. 1.

Gazsy Endre
/Békéscsaba/

1965-ben a rajzpedagógusok veszprémi művésztelepén töltött 3 hetet, itt a város házai, szük utcái ihlették meg. /repr/

Cerhát József: Háromheti termés: 300 kép
Rajztanitás 1965. V. 25.1.

MDK

Gazsi Endre

Kiállitási kritika

Békésmegyei Hirlap 1968 jan.21.

MDK

Gazsi Endre

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 dec.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 OKT 27.

Gazsi Endre

Gazsi Endre grafikai kamarakiállítása Gyulán

1021

A gyulai Jókai Művelődési Otthon KISZ ifjúsági klubja rendezésében október 27-én este 7 órakor nyílik meg Gazsi Endre tanár grafikai kamarakiállítása.

A művelődési otthon ifjúsági klubjának több ehhez hasonló érdekes rendezvény szerepel még ez évi programjában.

nyeket értek el az Agyagiparnál. Tovább kell tevékenykedni a tömegsport fellendítése érdekében. Ilyen jól megrendezett közgyűlés a sportkörnél még nem volt. Ez is mutatja, hogy a vezetőség e téren sem végzett rossz munkát.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

Október 27-én, pénteken este 7 órakor nyitották meg Gyulán, a Jókai Művelődési Otthon ifjúsági klubjában a Gazsi Endre rajztanár grafikáiból összeállított kiállítást. A kiállításon ezúttal is sokan megjelentek és hosszú időn át beszélgettek az alkotóval művészi elképzeléseiről.

Fotó Esztergály

SPORT • SPORT

Az NB II-ben: egy győzelem, — Gyenge szereplés az N

Gyulai MEDOSZ—Pénzügyőr SE 4:1 (1:0)

Gyula, 1400 néző. V: Alberti. MEDOSZ: Csomós — Géczi, Szilágyi, Sass, Himmer, Stefanik, Mészáros, Nagy F., Boros, Nagy J., Urbán. Edző: Szigeti István. A Gyula végig támadott, biztosan győzött. A 10. percben Stefanik, a 15. percben Bolemányi sérült meg. A négy gólon kívül is számos gólhelyzetet teremtettek a hazai csatárok, s hogy ezek kihasználatlanul maradtak, abban a kiválóan védő Bolemányinak nagy része van. G: Urbán 2, Nagy F., Szilágyi, Ill. Süle. Jók: Géczi, Nagy F., Nagy J., Urbán.

rán a kapusba lőtt. Szünet után a hazai játékosok képtelenek voltak megtalálni a csabai labdatartás ellenszerét. Az utolsó tíz perc ismét az Előréé volt. Az értékes döntetlent — ami könnyen győzelem is lehetett volna —, a csabai fiúk lelkesedésüknek és főleg fegyelmezett játékuknak köszönhetik. A védők ismét kitűnőre vizsgáztak, Száraz, Zahorán is jól játszott. Batke új szerepkörben is megtette a magáét.

További eredmények: KISTEXT—Szolnoki MTE 3:0, Goldberger—B. Spartacus 2:1, Kecskemét—Martfű 2:0, SZVSE—Debrecen 0:0, Sz. MÁV—Jászberény 2:1.

A Kelet csoport állása

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JUL 13
Békés m. Népújság

Gazsy Endre

1021

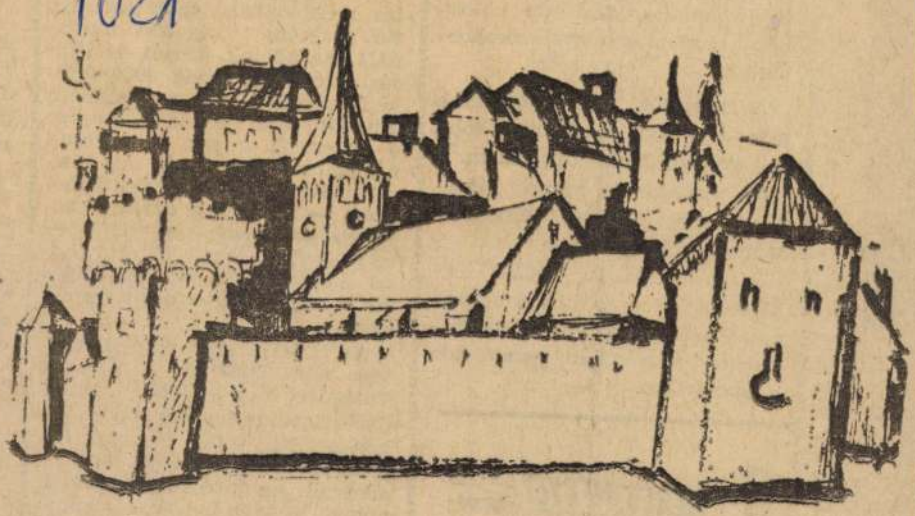

Gazsy Endre

Nagyenyed

ményeiről. Az egész na
mény munka után este
böző rendezvényeken s
hattak.

A hallgatók között
olyanok voltak, akik n
éve vezetik klubjukat,
most megalakuló klubo
tesen megválasztott „
is meghívták tanulni.

A jó hangulatú, vidám légkörű továbbképzés mindenki számára maradandó élménnyel záródott július 12-én, szombaton a búcsúesten.

gyobb kohászati kombinátja — építésénél mintegy 70 ezer fiatal dolgozott. Ez az ipari óriás ma 3 millió tonna acélt termel évente.

Az ifjúsági szövetség védnöksége alatt épül ma a Második Tusimicei Hőerőmű, amely Csehszlovákia legnagyobb és legkorszerűbb — 800 megavatt teljesítményű — erőműve lesz, ha elkészül. Az építkezésen szovjet, német, lengyel, bolgár, sőt kubai fiatalok is dolgoznak.

Gazsy Endre.

Békéscsaba jugoszláviai testvérvárosában, Zrenjaninban jún. 24.-én a békési táj amatőr festői mutatkoztak be. Művei szerepettek e kiállításon.

Békés m. Népújság, 1973. jún. 29.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JUL 13
Békés m. Népújság

Gazsy Endre

1021

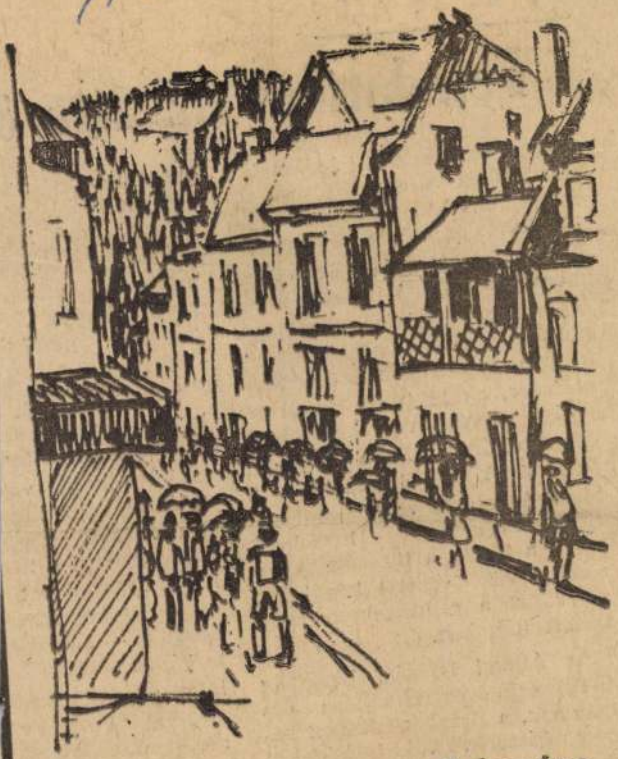

Gazsy Endre

Zakopáne

Feladatterv az úttörő

Egy éve igen sokat hallanak a fiatalok az Állami Ifjúsági Bizottságról. A Minisztertanács 1028/1974. számú, tavaly júniusban megjelent határozata kimondja, hogy az ifjúság nevelésének elősegítésére, az ifjúságpolitika állami feladatainak központi irányítása összehangolására, az 1971-ben hozott Ifjúsági Törvény végrehajtásának ellenőrzésére Állami Ifjúsági Bizottságot kell létrehozni. A bizottságnak tizenegy minisztérium és országos hatáskörű szerv a tagja; a bizottságban a részt vevők vezetői képviselik szervüket a rendszeresen megtartott üléseken.

Az Állami Ifjúsági Bizottság (ÁIB) egy éves fennállása óta igen sok, a fiatalok körében hamar népszerűvé váló intézkedést hozott. Gondoljunk csak a kedvezményes színház-, mozi- és hangversenybérletekre, a szün-

országos hatáskör
adatait részletese
A terv általános
közérdekű ponto
amelyekre szeretn
az illetékesek — i
üzemek, KISZ-b
-szervezetek — fi

Mint köztudott,
latnak, szövetkeze
dési tervet kell kés
júsági Törvény vég
A feladatterv kim
den vállalat és szö
lalja egy-egy, a tele
ködő úttörőcsapat
az üzemi kollektívá
nekelőtt — a szocial
brigádok — teremtse
latot az úttörőcsapa
őrseivel. Az üzem vál
ronált úttörőcsapat
rozásának segítését
zésre álló lehetőségek
bevételével..." „Bocs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 OKT 5

Békés m. Népújság

Gazsy Endre

1021

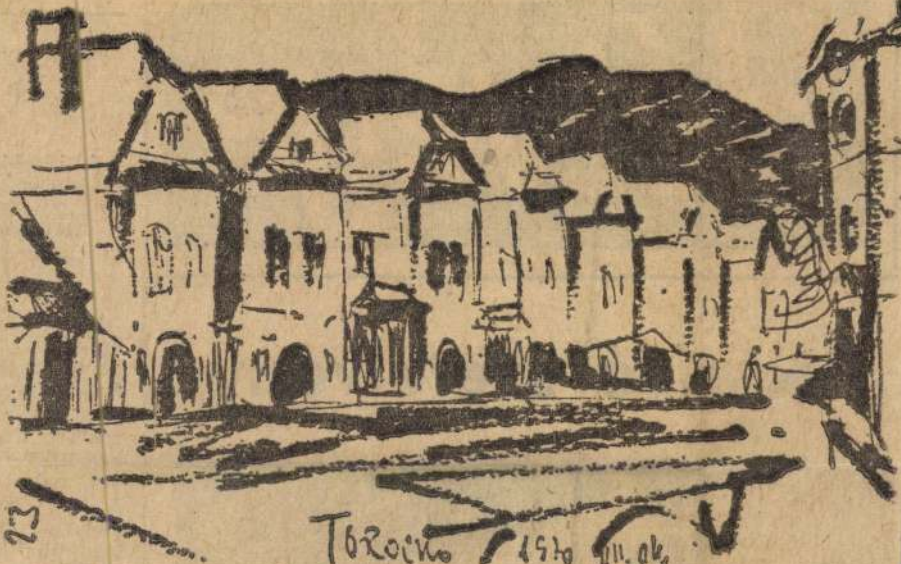

Gazsy Endre

Torockó

Hétvége

Porszívó szerelvény

A 10—14 év
rei ismerik a
irodalmi, művé
lis folyóiratot,
utóbi, nyolcad
pokban jelent
Az új szám
Bokrainк kéz
kezdődik. Az
kapott helyett
Fekete István
ja, Karinthy
reszkje, Szepe
bosi László és
nes versei, v
Bolics Györg
népszerű hősé
legújabb kan
folytatásos írás

Az „Irodalmi
ez alkalommal

Han3 gáci, asztalo slegény

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykonyvéből, 1675-től: "Han3 gáci thirnau dissler gesel". 103. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9.- Kantus János Múz. Győr. 1967.- A Győri Múz. Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gäci,Han3,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke:"Gäci,Han3,Nagyszombat,1677 v. 78". 115.old. 13.jegyz

Batári Ferne: Asztaloslegények Győrött a XVII.században. Adatok Győr város asztalosmüvességének történrténez. 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Gangelin János, építőmester

Sopronban, Lackner Kristóf, sirkövét készitette a Szt. György templomban. 1672. jan. 4, volt a temetés. 5 kőmüve és napszámosok dolgoztak három napig rajta. 168. old

Kovács József: A Lackner Kristóf felett tartott gyászbeszéd és temetésének számadása 167. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

MDK

Gärtner

osztrák cég

végzi a csapi vasuti hid alapozását.

35.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Gärtner Nándor
Férfiképmás
Szegény szoba, olaj
Önarckép, olaj
Női képmás, paszt.

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
12 l.

Gärtner Nándor MDK

Csendélet, pastell
Arckép, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Gärtner Nándor MDK

Olasz férfi

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Gärtner Nándor

A Szinyei Társaság egy munkáját megvásárol
ta

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonjának dijai.
Ujság 1927. márc. 27. 17.i.

MDK

Gärtner Nándor

Tanulmányfej.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-céh
II.Reprezentatív Kiáll.Budapest.1929.Okt.hó
Kat. 14.1.

Gärtner Nándor.

Térfi-képmásai szerepelnek a Szinyi-
lerse Társaság kiállításán, a Nem-
zeti Szalonban. (említve).

Pesti Hirlap, 1927. már c. 25.

Gärtner Sándor.

Műve szerepel a Szinyei-Társaság Tavaszi Szalón második kiállításán.

Az Est, 1927. márc. 21.

Gärtner Nándor.
festőművész.

* **Müteremkiállítás.** *Gärtner* Nándor festőművész a Szinyei-Merse-utca 21. alatt lévő müteremben kiállítást rendezett, mely hétfőn nyilt meg. Finom festői szépségekben gazdag pikturája fokozatosan világosodó szineivel, lazuló formaadásával, elmélyülő spirituális tendenciáival, fejlődésben lévő, tehetséges fiatal piktornak mutatják be Gärtner Nándort. Néhány gyengéd vonalvezetésü, lehelletszerü effektusokra törekvő [illegible] a egésziti ki az értékes kollekciót.

M. 928
II. 2

Magyarság, 1928. febr. 2.

1

Gärtner Nándor.
festőművész.

M 1928
I 28

* **Műteremkiállítás.** *Gärtner* Nándor festőművész első gyüjteményes kiállítása megtekinthető január 30-ától február 12-ig mindennap, délelőtt 11 órától 3-ig, a művész műtermében, VI., Szinnyei Merse-u. 21., V. emelet.

Magyarság, 1928. jan. 29.

Gärtner Vándor

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

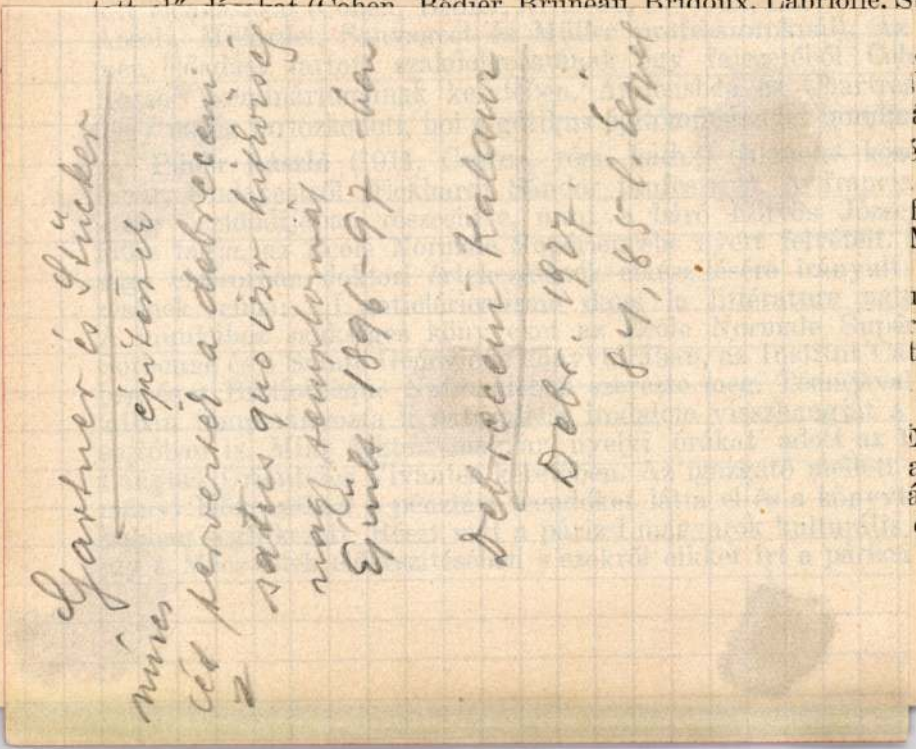

egyete-
en pro-
ben né-
ányozta.
piskolai
köztár-
f Kollé-
Munkás-
Értéke-
raliste".
ieure, a
tholique-
kapcso-
korabeli
École des
a Tanul-
ári mun-
életében,
Magyar

Bangha Margit (1911, Bécs, róm. kat.), okleveles tanár, Budapestről (Eckhardt Sándor professzor). A második félévben élvezte az ösztöndíjat. Disszertációján dolgozott, mely a család szerepét és védelmét tárgyalja a modern francia regényben s ezért főkép könyvtári tanulmányokat folytatott a Bibliothèque Nationaleban, a Bibliothèque Saint Geneviève-ben és az egyetemi könyvtárban. De igyekezett az írókkal való személyes kapcsolatok megteremtése révén is anyagot gyüjteni. A Sorbonneon, College de Franceon és az Institut Catholiqueban hallgatott előadásokat (Baldensperger, Ascoli, Strowski, Mornet, Hazard, Pauphilet professzoroknál). Párizs városát és környékét is megtekintette (Malmaison, Fontaineblau, Versailles, Saint Germain, Saint Denis).

Benedek András (1913, Budapest, ref.), alapvizsgás bölcsészettanhallgató, Budapestről (Eckhardt Sándor professzor). Szakdolgozatát készítette el „Recherche de l'esprit dans la littérature française du XVIII-e siècle" címen s e célból forrástanulmányokat végzett a kor íróinak műveiben, valamint az emlékirat és levelezésgyüjtemények-ben. Munkájának eredményét a Franciaországi Magyar Tanulmányi Központban ismertette előadás keretében. Megkezdte az anyag-

Gartner Rezső

temesvári mnéptiten

Röviden emlétve

archeppel

l.

Szmida Lajos:

A temesvár-gyár-
városi millennium
r.-k. templom tör-
ténete. Temesvár
1901. 56 l.

Temesvár időjárása 1911-ben VII. 162

Gärtner Rezső, építész; szül. 1852-ben, megh. 1905-ben Temesvárott, hol állandóan működött s a kereskedelmi és iparkamarának alelnöke volt.

Vasárnapi Ujság. 1905. 141. l.

Gärtner Sándor

szobrász

39 éves

(haláloka: ——)

† 1945. jan. 17.

Rákosszentmihályi ref. temető

Halotti főhirnyo

Gätringer Miklós,cipész

1526-ban Sopronban szerepel a neve.A kórház az ő
háza mellett volt. 291.old

Scheiber Sándor: A feltárt középkori soproni zsinagóga. 289.old

Soproni Szemle.Helytört.folyóirat.XLII.1988.Sopron

M. D. K.

G. C. fametsző.

Sybilla Libica. Csáktornyai Mátyás: Regente a római főasszonyoknak perlődések c. mű ~~cimlap~~ levél-metszete. (repr.). Fametszet. Kolozsvár, 1591.

Soltész Zoltánné: A XVI. századi kolozsvári könyvdíszek. Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz. 154., 156–157. l. (73. kép.)

M. D. K.

G. C. fametsző.
Sybilla Hellespontica. Csáktornyai
Mátyás: Régente a római főasz-
szonyoknak... perlődések c. mű
levélmetszete (repr.)
Fametszet.
Kolozsvár, 1591.
Soltész Zoltánné: A XVI. századi
kolozsvári könyvdíszek.
Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.
154.. 157. l. (74 kép.)

M. D. K.

G. C. fametszö.

Salamon és Markalf népkönyv
címlapjának címképe.
Fametszet (repr.) S. G. C. m.-jegy.
Kolozsvár, 1577.

Soltész Zoltánné: A XVI. sz ázadi
kolozsvári könyvdíszek.
Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.
148–149., 156. l.

M. D. K.

G. C. mester.

Három Szibilla-kép az 1594-ből készült sorozatból.

Soltész Zoltánné: A XVI. századi kolozsvári könyvdíszek.
Művért. 1958. VI. é. f. 2-3. sz.
160. l. (l. még: 154. l.)

M. D. K.

G. C. V.

Vézjegy.

Adamó János: Az igaz... barátság-
ról való értekének illusztrációi-
ja.

Soltész Zoltánné: A XVI. századi
kolozsvári könyvdíszek.
Művészt. 1957. VII. é. f. 2–3. sz.
160. l.

GEBAUER ERNÖ - GEBELL JÁNOS

Gebauer Ernö
Gebauer Ferenc
Gebauer Gizella
Gebauer János
Gebauer Jenö
Gebauer Gusztáv
Gebauer Károly
Gebe Endréné
Gebefügly Márta
Gebel Ferenc
Gebel János
Gebel, Gottfridt
Gebell György
Gebell János

BUDAVÁRI NYÁR '97

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM

MESEUDVAR júniustól augusztusig minden hétvégén 11.00 órakor

Jegyek válthatók az előadások előtt egy órával a helyszínen. Jegyrendelés elővételben a 06-30/480-762-es telefonszámon.

Június 01. (vasárnap)

Mesélő évszakok — Dévai Nagy Kamilla műsora
(Közreműködik az MS. Duó)

Június 07. (szombat) és június 08. (vasárnap)

Tüskepapa show — A Clown Service előadása
(gyerekkoncert, mese, játék, bohócság)

Június 15. (vasárnap)

Ö Gebauer Ferenc

Művészet - Élet 1932. sept.

Gebauer Ferenc: „Hervadás"

Révész Péter: „Óbudai táj"

Istokovits Kálmán: „Üllő nő"

tona Kleinberger Pál nagybátyjáról, Katona Nándorról

— *Életének utolsó éveiben mindig arról morfondi-ott, mi történik majd képeivel halála után. Műter- állandóan páncélajtóval zárta. Senkit sem engedett Még engem sem.*

— *Végrendeletében melyik képét jelölte ki a ma-*

Gebauer Ferenc

festő

Kicking volt orosz hadi-
fogságban. Amíg a svéd
vöröskeresztesek fel nem fe-
dezték, sokat szenvedett.
Akkor jobb napok jöttek, sok
képet vettek meg a svédek.
Az orosz forradalom kitö-
réskor mintsme volt szent-
petervárott. Szinházi diszlet-
kivivel az orosz fővárosban
II-ik díjat nyert.

díjat nyerte. Az első díjat, Scholtz, a berlini opera ugyancsak fogságban levő rendezője nyerte meg. Ekkor kínálták fel neki az oroszok a festőakadémia egyik tanári állását. Ezt az állást később Tallner Eduárd osztrák festő foglalta el.

Ő hazajött.

— Mikor?

— Huszonegyben.

— Hogy szabadult?

— Hosszú volna elmesélni... Hazajöttem... Borzasztó honvágyam volt...

— Az hozta haza?

— ...Meg egy aranyos öreg asszony: az édesanyám...

— Hogy megy itthon?

Nevet:

— Nyeharasó....

Művész-Élet

1932. szept. szám

— *Csapó Jenö: „Édes anyám"*

Schaiber Hugó, a sokat üldözött művész: dolgozik. Schaiber Hugó sorsa: az úttörő sorsa. Ha ellenzőinek volna is igaza, ha túlzók is művei, akkor is: Schaiber Hugó utat mutatott. Ezen a helyen nem vitatjuk az út helyességét, vagy helytelenségét. De egyet leszögezünk: hogy Schaiber Hugóra a nemzetközi viszonylatban felfigyeltek. Felfigyeltek, mert Schaiber Hugó: mert. Vaj-

Gebauer Gizella.

OMKT.1895.tav.

Gebauer Gizella festő.

Gyümölcs. Vizf.
Barack. Vizf.
Csendélet. Vizf.

OMKT.1895.tav.

Gebauer Gizella MDK

Barack, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Gebauer Gizella MDK

Gyümölcs, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Gebauer Gizella MDK

Csendélet, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Gebauer Gizella, festö

Csendélet. Jelzett. Vizf.

Árvorósi Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 3o.l.

MDK

Gebauer Gizella

A N. Szalon karácsonyi tárlata. Vasárnapi Ujság 1896. 5o. sz. 842.l.

M.D.K.

Gebauer Gizella

"Csendélet" c. képét emliti meg a Tavaszi Kiállitásról Rippl Rónai János a tárlatról közölt kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. május 26. 17. évf. 22. sz. 351. lap.

KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Gebauer Gizella

N. Istvánffy Gyula festőművész: "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában dicséri a müvésznek az ott szereplő csendéleteit.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó 23. kötet. 230-254. lap

Gebauer Gizella MDK

Ribizli, vizf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Gebauer János, festőművész

Széll Béla műveiből emlékkiállítás nyílt tegnap az Építők klubkönyvtárában Pécsett. A fiatalon elhúnyt építészt Gebauer János, Platthy György és Haraszti Pál festőművészek voltak irányítói a rajzolásban, festésben, vízdomborításban.

Dunántúli Napló, 1949. ápr. 4.

Gebauer Jenő

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának ötödik tárlatáról Pécsett szerepelt.

tárlaton való műalkotásokkal szerepe[illegible]
bauer Jenő, *Szentpétery* Kristóf, *Nin*[illegible] Géza, vitéz *Rácz* Jenő, *Klug* K. György, [illegible]*nár* Béla, *Dabasi Kovács* Gyula, *Gábor* Jenő, *Martyn* Ferenc, *Böröcfy* Béla, *Tarainé Csucsner* Margit, *Miertl* Gyula, *Tepes* Ferenc, *Kálmándy Papp* László, *Sikorszkiné Zsolnay* Julia festőművészek. *Istókovics* Kálmán szép rézkarcokat mutat be. A kiállítás vasárnap délelőtt nyílt meg nagy érdeklődés mellett. —

NU. 929. X. 22.

Gebauer Jenő festőművész

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága ötödik tárlatán a Vigadóban szerepelt.

M·929 X·22.

Gebauer Jenő

Duna részlet, kazein
Vihar, olaj
Ifjuság, kazein
Pécsi részlet, vizf.
Pécs történetéből, fresko lemez

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok társasága első mohácsi kiállitása, Mohács, 1943. katalogusa
12 lap

XVIII. Magyar Grafikusok kiállítása, Budapest.
1923. december katalogusa

〈Gebauer Gusztáv〉

festő[?] cikke

〈?〉 Lasz Ferenc és felesége képkiállítása.

Pécsi Napló

1914. ápr. 16.

Aronos a festővel?

ALPÁR IGNÁCZ
ÉPITÉSZ
BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 15.

Nagyméltóságu Elnö

A műemlékek országos bi
harmadik kötetének meyk
ezennel hálás köszönetemé
maradok Nagyméltóságu

Gebauer Károly

Árverési Csarnok aukció Ea.

40. sz. 1927. dec.

Gebauer

41. sz. 1928. febr.

ber hó

...adó		Jutalék		Váltó...
...ény		Mérleg		
...öv.		Tart.	Köv.	Tart.
922		97 50	97 50	
922		97 50	97 50	
186	83	161218 31		
186	83	161218 31		
			161.218 31	

Gebe Endréné

1903-ban a miskolci női
ipariskola kézimunka
tanárait rendezte.

Halm Lenke
265. l.

69 –

169. Bassano követője, XVI. sz.: Jézus az olajfák hegyén. Vászon, olaj, 50×40 cm.

Maszlaghy II. 102 szám
Hr Erba-Odescalchi-családtól

—

Maszlaghy: Hr esztergomi érsek képtár. Uj Magyar Sion, VI – 1876, 116 l.

Gebefüghy Mária M.D.K.

A gömbház egyik tervezője

Társtervező: Takovics József Bálint Endre.

Varga László

F.-.- Az első magyar gömbház és mozgó grafika

A Budapesti Nemzetközi Vásáron

Magyar Nemzet 1963. április 30. 4.1.

.D.Y.

Gebel Ferencz, festő. A pesti műegylet 1840. évi kiállításán két csendélet képét állította ki.

Athenaeum. 1840. II. 32. l.

Gebet

Lied Nr. 112

Adler M.

2233. *Csendélet.*

A talapzatra tett tálczá
sort ábrázoló lánczon, két k
féle szőlőfajokat, két szem
diót helyeztek el. A párkán
szem, két kinyilt és két bin
Az aljon pedig czukorszelen
és hosszú nyakú kagylós
különféle virágokkal.

Vászon, méretei 64 : 62
300 K. — Adler Mór hagyomá
— Átvétetett 1902 deczember
a budapesti IV. ker. kir. Járá
65–7 ex 902 sz. a. vette tud
Kifüggesztésére vonatkoz
ban. 1906 : III. 2. — 1907 : III.

Hagy. 1902
Adler

M. D. K.

GEBEL János szobrász

Brassóban

1760 körül. Barót, r. k. plébánia templomnak Szt. István- és Szörinc vértanúk, továbbá a Jó Pásztor és Keresztelő János szobrait kiszíti

Agghány: Barokk szobrászat ... Bh. 1959.
I. 198. l.
II. 18. l.

Gebel G./Gottfridt/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Wroclaw :
Gebel G." 124.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 9[illegible].old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.1967,Győr.- A Győri
Múz.Évkönyve

Gebel, Gottfridt, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegé-
n-ek jegyzéke: "Gebel, Gottfridt, Wrolaw, Lengyelo. 1679".
115. old. 13. jegyz

Batári Ferno: Asztaloslegények Győrött a XVII. szá-
zadban. Adatok Győr város asztalosmüvességének
történrténez. 93. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri
Múz. Évkönyve

Gottfridt gebel, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1675-től: "Gottfridt gebel Von Breslau Tischler gesell. Anno 1679 Jahres". 103. old

Katári Ferenc: Asztaloslegények győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüves céhének történetéhez 93. old

Arrabona, 9.-Lantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Gottfrigt

Gébel János, oltárkészítő (Brassó
a baróti tp. oltárait készítette

Veszely Károly: A baróti plébánia
Magyar Sion, 1868.
893-34, 891-917. l.

Gebel János

brassai oltárépítő

1821(?) ben készítette

a baróti (Szekelyföld)

oltárait.

Veszely Károly

A baróti plébánia.

Magyar Sion

1868. VI. évf. 824. l.

Az ezzám nem biztos, mincs

emlitve. Lehet, hogy rejelben készültek.

16136

MUEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hőgyes Endre u.10.

Hivatalból
díjátalányozva

Gebel János, szobrász. 1760 körül Brassóban élt. A baróthi rk. plébánia templom részére ő készítette szent István és szent Lőrincz vértanuk, továbbá a Jó Pásztor és Keresztelő szent János szobrait.

Gerecze Péter dr.: A műemlékek helyrajzi jegyzéke és irodalma. Budapest, 1906. 357. h. — *Nagy Iván:* Magyarországi képzőművészek. *Századok.* 1874. 43. l. — *Veszely Károly:* A baróti plébánia. *Magyar Sion.* 1868. 813. l.

M. Sion. 1868. 824. l.

Gébel János

wód

Thieme-Becker

XIII. 309. l.

(Lyka)

Gebel János

nobrász

Szent István vértanu
nobra, baróti rk.
plébániatemplom
(Háromszék vm)
1760 Eörül

Jul

Szent Lőrinc vértanu
nobra n.o.
Jó Pásztor n.o.
Keresztelő Szent János
n.o.

~~Feketehalom, buji VIII. 204.~~

Gebel János
oltárépítő

BARÓT (Erdély)

Pl. tpl, ép. 1760, oltárok Gebel János, képei Szeretzen József brassói festőtől, orgona Czeps Gottlieb János 1770. Torony 1817

Vezzely Károly: A baróti plebánia. Magyar Sion, VI – Esztergom, 1868, 822 – 828 l.

Szeretzen József festő

BAROT (Emile)

Gebel János
szobrász

M.D.K.

1760. körül faragta Szt István és Szent Lőrinc vértanuk, a Jó Pásztor és Keresztelő Szent János szobrát. A baróti katolikus templom oltárszobrainak alkotója.

Balás Edit: Székelyföldi szárnyasoltárok 64 l.
A barok kor oltárai.

Gebell, Johannes (Hans) ötvös Nr. 151

Er lernte bei MECHEL SCHELLING zwischen 1622-1626 und wurde 1631 Meister in der Kronstädter Zunft. Eines seiner Meisterstücke, ein Humpen, wurde aber zerbrochen, für die beiden anderen mußte er Strafe bezahlen. 1633 schloß ihn die Zunft aus, da er eine nicht bekannte Affäre mit Zigeunern hatte. 1639 wurde er nach mehrmaligem dringlichem Bitten und der Bezahlung von zehn Gulden wieder in die Zunft aufgenommen. Zum letzten Mal wurde er 1665 wegen schlechten Silbers bestraft.

Schätze 1991

Kiadások:	arany	for.	kr. pénz.
I. Jutalmazások és tiszteletdijakra	12.	317.	—
II. Irodai költségekre	—	61.	25.
III. Nyomtatásokra és könyvkötésekre	—	508.	18.
IV. Elegyre	—	41.	15.
Összes kiadás	12.	927.	58.
Pénztármaradék 1847-re készpénzben . .	14.	187.	13.

ÉRTESITŐ.

A három divatlapról. Szólani a magyar divatlapok felöl egyik teendője Szemlénknek. De mielőtt azok tartalmára vetnénk biráló figyelmet, néhány általános észrevételt mondunk el. Meggyőződés leszen az, néhány évi tapasztalásra építve; s miután egyenlő távolságban állunk egyikmint másiktól, nincs okunk szorongani, hogy részrehajlással vádoltatunk, főleg ha olvasóink álláspontunk szerint veszik mondatainkat. Három divatlapunkon három külön szin látszik meg. A „Pesti Divatlap“ azon jellemet viseli, melyet annak még Garay, ki a mátrayféle Regélőt regenerálni akarta, Regélő korában adott (mert ebből lett a Divatlap), a midőn kijelenté egy programjában, hogy ő a *müvelt nemesi rendnek* akar tetszeni. Ezen alapmondat uralkodik még folyvást a Pesti Divatlapban, mely-

GÉBER Antal műgyűjtő

91 10. 78

Új Művészet

Geber J./Jochem/, asztalosległény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosległények jegyzéke származási hely szerint: Lübeck, Geber J. " 122.old

Batári Ferenc: Asztalosległények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüves égének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Evkönyve

Geber,Jochem,asztaloslegény

Győrben,1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke:"Geber,Jochem,Lübeck,1699". 116.old 13.legyz

Batári Ferne: Asztaloslegények Győrött a XVII.században. Adatok Győr város asztalosmüvességének történrtéhez. 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Jochen geber, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1697 den 20 oktober: "Mehr Jochen geber von libeckh tischler gesell". 113. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. Kantus János Ház. Győr, 1967. - A Győri Ház. Évkönyve

Gebel M. z.
erčnvero
l. Arv. Csarn. 99, anke-Eat.

Gebell György, az idősebb, ötvös. 1593—1597-ig Kirpriger Pálnál (l. o.) tanult. 1614-ben Brassóban lett mesterré. Meghalt 1645 szept. 20-án.

Gyárfás Tihamér: Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 382. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 47, 101, 319. l. (Mesterjegye közölve.) — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 21. l.

Gebell György, az ifjabb, ötvös. Az előbbinek fia. Az ötvösséget atyjánál tanulta, aki 1641-ben szabadította föl. 1648-ban lépett a brassai czéhbe és öt évvel utóbb, 1653 jún. 27-én halt meg.

Gyárfás Tihamér: Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 382. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 50, 109, 319. l.

Gebell (II.) János (Hans), ötvös. Brassóban 1655-ben lépett be az ötvös czéhbe. Alighanem 1688-ban halt meg.

Batthyáneum. Brassó, 1911. I. 52. l. — *Gyárfás Tihamér:* Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 383. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 113, 319. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 21. l.

Gebell György

junior

ötv.

l. „Kőmagyötvi"

21 g. 7.

kápolnáját s e világhírű maradványoknak ez lesz első nagyobb-
rű ismertetése.

BUDAPESTNEK szentelt második kötetet HORVÁTH HENRIK
yetemi m. tanár, a fővárosi múzeumok kitűnő központi igazgatója
a. Ennek a modern metropolissá nőtt városnak a régebbi pusztítások
enére is, sok igen szép és fontos műemléke maradt fenn, amelyek-
k megőrzése, gondozása, szeretete, mai lakóinak dícséretére válik.

harmadik kötetben VARJU ELEMÉR ny. nemzeti múzeumi
zgató, a magyar történet és régészet egyik legavatottabb, nagy-
demű művelője, a MAGYAR VÁRAKAT e harcos nép multjának
tinás emlékeztetőit, küzdelmeinek részeseit, a hozzájuk fűződő
téneImi eseményeket, építési rendszerüket, hadi szerepüket
nerteti.

negyedik kötetben pedig RADOS JENŐ építésztanár, akinek
sonló munkáit a Magyar Tudományos Akadémia koszorúzta,
MAGYAR KASTÉLYOKAT, építőművészetünk e sajátos zamatú
lékeit, a magyar főúri és nemesi élet tanuit, igényes izlésének
krözőit mutatja be.

Gebell János

id és ifj

Vrassai Ötvös

l.

Batthyaneum

I. 52. l.

T. 2007.

ánátos jobbjával botjára támasz-
e. A háttérben ház és tábori
ta:

ngrois.

ères.

z Jean, Rue St. Jean de Beuvais, No. 10.

31.1: 23.4 cm.

Gebell (I.) János (Hans), ötvös. 1622—1626-ig Schelling Mihálynál (l. o.) tanult. A brassai ötvös czéh 1631-ben avatta mesterré, 1633-ban azonban kizárták a czéhből. 1639-ben 10 forint lefizetése után visszafogadták. A czéh irataiban neve 1665-ben fordul elő utoljára.

Batthyáneum. Brassó, 1911. I. 52. l. — *Gyárfás Tihamér:* Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 383. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 48, 106, 319, 321. l. (Mesterjegye közölve.) — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 21. l.

Könnagyötvj. 38. l.

219

Georgius Gebell junior, M 1648, † 1653.

a) Céhpohár. — *Zunftbecher.* — „1662."

Gróf Andrássy Géza, Bp. Expos. 1931: 170.

b) Fedeles kupa, XVII. sz. közepe. — *Deckelkrug, Mitte XVII. Jh.*

Magántulajdon — *Privatbesitz.* Expos. 1931: 68.

1 j

Budapest.

A keletről felvett látkép
gozott köröndje látszik, hátter
oldalról ostromolnak és a melyi
FLUS-on három naszád közlekedik

Die Hart belagerte
heftig bestürmbte
und zuletzt glücklich er
Ungarische Haubt-Vestung

Rm., mér. a rl.

145-92-8.

Gebell (I.) Miklós *(Nicolaus Göbbel)*, ötvös. Bartesch Péternél (l. o.) és Süssmilch Jánosnál (l. o.) tanult és 1666-ban szabadult föl. A brassai ötvös czéh 1672-ben avatta mesterré. Mint a czéhtanács tagja 1688 nov. 10-én húnyt el.

Gyárfás Tihamér: Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 385. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 51, 118. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 22. l.

Gebell (II.) Miklós *(Nicolaus Göbbel)*, ötvös. 1690—1693-ig Gaal István (l. o.) és Riemer Márkus (l. o.) brassai mestereknél

tanulta az ötvösséget. 1702-ben lett mesterré és meghalt 1710-ben.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 53, 127. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 22. l.

Gebell (II) Miklós

Gebbel, Jos

rajzoló, Nagyszeben

1850

l.

Bielz Portrhat

141. 4.

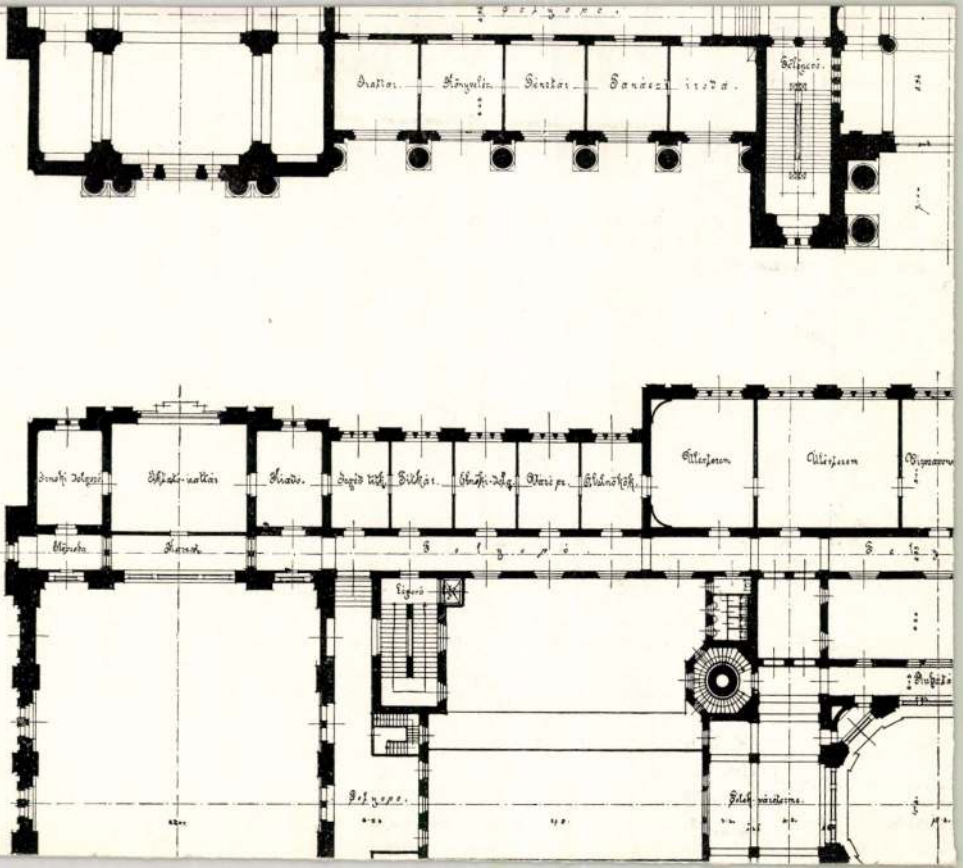

GÉBER Anta és Anthony Géber

ZALÁN Magda: Két műgyüjtő generáció. =
Magyar Nemzet, 1993, január 23. IV. ill.

GEBEL, Matthes

1534. Brandenburgi György

Husár L.: Szemelj. évnek.
Bp. 1999. Nr. 151.

tának maradványa a szürkésfehér

Tó
Tás

Rókafok

GÉBERTH János aranyozó

lourdesi szűz dines szobra, 1894

Mozaikok Csongrád város történetéből
1989. Csongrád, 1993. 189.

164. Geberjén

Szatmár vm.

Györtelektől 3 km.

vmiza Györtellkre 3 km.

Ref. templom

XIX. megnyitva

Jelentéktelen

Nyirsègi utam 1938

Gyergyó

Szatmár vm

Régi ref. templom
1720-ban épült-

Jelenlegi ref. templom
(a régi helyén?) újabbkor
épült

Borovszky: Magy. orsz. vm

Szatmár vm
74, 75. l.

Gerevich: Románkori müvészeti em.

Szám.	A k é p c i m e	Mér
1.	Ocsa . ref. templom	
2.	Lébény r.k.templom	
3.	Románkori részlet a Gyula-fehérvári székesegyházból	
4.	U.az, bal hajó	
5.	Zsámbék.Templom nyugati old.	
6.	Zsámbék templom romjai	
7.	Pannonhalma "Porta Speciosa"	
8i.	Pannonhalma.Apátsági templom belseje a szentély felől nézve.	
9.	Ocsa. Ref.templom belseje, déli oldali bejáró	
10.	Esztergom.Királyi Képolna, zegzugos iv.	
11.	Esztergom. Királyi palota, a kettős kapu nagyobbika	
12	Gyulafehérvár Székesegyház	

MDK

Gébert József

az igazságügyi minisztérium falikép pályázatán ~~egyes~~ festőállványt vagy kazettát nyert.

Képzőm. Főisk. Évk. 1927-28. 13 l.

Gébert József

1924/25 I., 1925/26, 1927/28
1929/30 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

85. l.

Geberta Győző, diszitő szobrász, 1941.
végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

33 1.

54

2

tolikus vonatkozásban ismét Dengeleg-
stván licentiátus részt vesz a garam-

ti bejárati homlokzata nem tagozott, a
en záruló oromfal megszakitás nélküli
, félkörös, kőkeretes bejárat felett
tlenül elhelyezett vizszintes, tago-
Felette mély, keretelés nélküli, fél-
pedig egészen kicsi, háromkaréjos
, fából készült huszártornya csaknem
yezkedik el. Négy ablaka van, sima

yancsak vakolatlan, a faltömeget csak
nes záródásu apszisnál szakitja meg egy
es beugrás, ugyanigy az északi falon
ségében helyezkedik el a sekrestye.
lőrésszerüek, kifelé és befelé tölcsér-

Gebhard, Johann Nepomuk
(mutödött 1879-ig)

„Fekvőgyermek" Olaj, fémlemez, 26x18
J. l. b. Johann Gebhard gemalt 1840.

Kiállítási ár: 4000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest.1977.május

Gebauer Ernő
festő

Kiállít a Téli Tárlaton.

N.U. 1939. I. 28.

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

1962-ben az 1961-ben elhunyt művész emlékkiállitása A Múz.és a Munkacsoport közös rendezésében. 315.o.

Sarkadiné Márs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

A.C.A.

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

A felszabadulás után "Szabadiskolát" vezetett. Martyn Ferenc közreműködésével a városi tanács támogatásával. 301.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

M.D.K.

Gebauer Ernő
levele

A Park mozi helyén, most a
Kossuth mozit, majd a
Petőfi mozi falfestményeit
restaurálja.

— : Kulturális életünk hírei.

Budapesti Napló, 1975. szept. 11 - 4 lap

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

„Pécsi városképe"-t mutatta
„re.

Sarkadiné Hais Éva: A pécsi képző művesek...
Dunántúli Napló, 1957. szept 23-5 lap

M.D.f.

Gebauer Ernő
festő

Kiállítását a Rakoczi úti kiállítástérenben fogja megvenderni. Körülbelül 40 alkotását mutatja be tárlatán.

Garami: Az állványzaton
Dunantúli Napló, 1955. julius 23-4 kap

MDL

Gebauer Ernő
festő

A 77 esztendős művész nemrégiben készült el a Nagy Rajos freskójával. Kiáltassa készül, azza egy ömarchipet és egy tórténelmi kompozíciót fest.

Garami: Az allványzaton
Dunavidéki Napló, 1955. julius 23-4 kap

M.D.f

Gebauer Ernő
festő

Most a Park mozi secciót alletja helyre, azután hívetherek a Petőfi, majd a Kossuth filmszínhár helyre állítása.

Garami: Az állvanyzaton.
Dunántúli Napló; 1955 pilms 23-4 kap.

Gebauer Ermő
festő

M.D.P.

A pécsi Park mozit festményeivel
díszíti. A mozit a görög műveszt
galeneteivel díszítette

Gazami: Az állványzaton.
Dunántúli Napló, 1955 julius 23-4 kep

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

Befejezte a pécsi Park-mozi
faliképeinek vendbehozását.

— : Kulturális élettünk hírei

Dunantúli Napló, 1955 aug. 28 - 6 lap

14 D.V.

Gebauer Ernő

festő

A Nagy Rajos gimnázium első emeleti falát díszíti freskója. – Méltatás.

– di – Műtermi jegyzetek

Dunaújvárosi Napló, 1955. máj 29 – 4 bep

MDK

Gebauer Ernő

kiállitási biráló bizotts. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

Gebauer Ernő

választmány: rendes tag

Pécsi Közgáz. és Magyar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

Gebauer Ernő

művészeti szakbizotts.: rendes tag

Pécsi Képzőm. és Mibar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

Gebauer Ernő

festőművész

növendékeinek

gyüjteményes kiállitása Pécsett.

Uj Dunántul. 1945 szept. 30.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250.l. 237.l.

Gebauer Ernő

MDK

freskója Mecseknádasdon:

"Liszt Ferenc Baranyában".

Dunántuli Napló. 1956.okt. 21.

M.Kiss Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960.221-250.l.

247.l.

Gebauer Ernő festő

MDK.

Neve megemlítve.

„Tanévnyitás – a pécsi Képzőművészeti Szabadiskolán".

Dunántuli Napló 1950. VII. évf. okt. 21. 8. l.

Gebauer Ernő festő. MDK.

Érdi tanítómestere volt.

Naplójegyzetek.

Dunántúli Napló. 1953. X. cbf. aug. 26. 4. l.

Gebauer Ernő

Neve megemlítve.

Kelle Sándor: „Pécs képzőművészetének helyzete"

Dunántúli Napló. 1954. XI. évf. sept. 12. 6. l.

Gebauer Ernő festő

MDK.

Neve megemlítve.

„A pécsi pedagógus művesztelepen."

Dunántúli Napló 1954. XI évf. aug. 7. 4. l.

Gebauer Ernő festő.

Neve megemlítve:

"Pécsi Népszínművészet Kor."

Dunántúli Napló 1954. XI. évf. szept 7. 4.l.

Gebauer Ernő festő MDlp.

Neve megcsúlítve.

Debitzky J.: „Képzőművészeink a virágzó kultúráért.

Demantuli Napló. 1954. XI. c. mára 7. 6. l.

GEBAUER ERNŐ

SINKOVITS Péter: Gyarmathy Tihamér. Bp. : Uj Művészet Alapítvány, 1991 28 p., /48/ t. szines E.
6.p.skk.

egadóztatni, amiben a köz-
llett néni logikát is fel-
e semmiben sem különböz-
azonban az egytelkes ne-
tyás törekvéseivel szemben,
hanem annak felében álla-

dószedéssel kapcsolatban
sak egy fogalmat kell tisz-
meghuzódó porta, s ennek
korábbi rendelkezéssel kell
társadalmi változásnak so-
szágon végbement, s amelyet
-rendszer. Ez a telek elég
lalt magában, igy az un.
amelyen a jobbágy háza és

TÁNC

VÁSÁR

A JANUS PANNONIUS MÚZEUM KIÁLLÍTÁSA
A TECHNIKA HÁZÁBAN
1966. NOVEMBER

66-3753 PÉCSI SZIKRA NYOMDA — F. K.: DR. BORSOS JÓZSEF

Gebauer Ernő

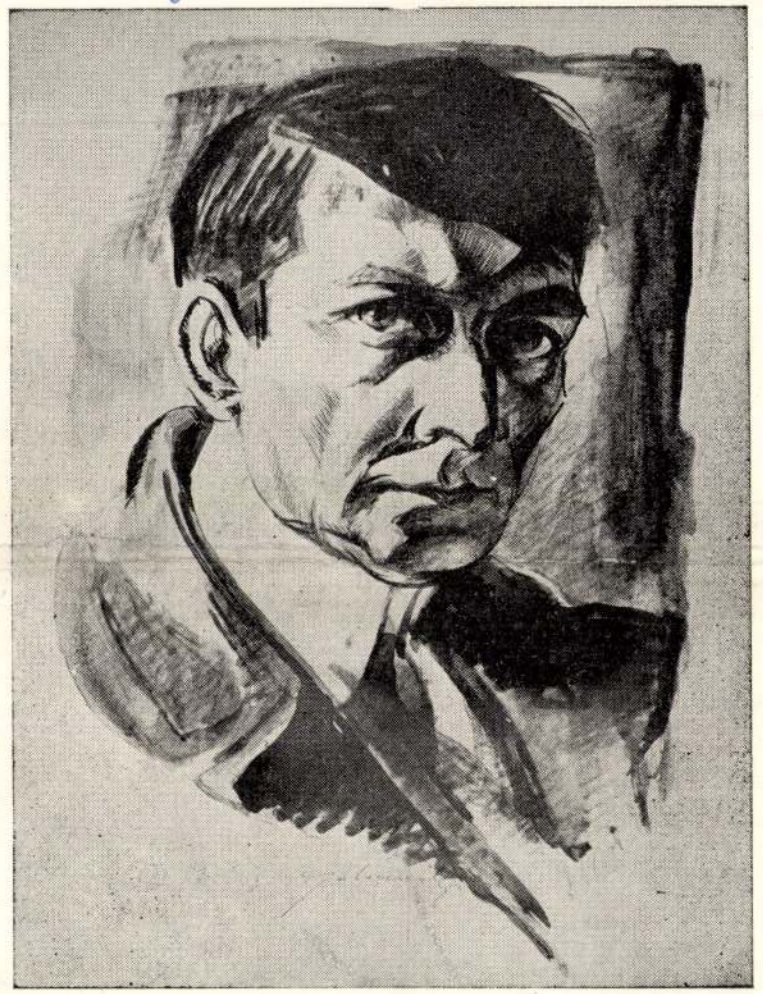

1882—1962

GEBAUER ERNŐ

Gebauer Ernő 1882-ben született a stájerországi Hartbergben. Középiskolát Grázban kezdte, de apja korai elhunytával magyar édesanyja Pécsre költözött, így a felsőbb osztályokat már itt végezte. 1905-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolán rajztanári oklevelet szerzett. Még főiskolai hallgató korában festette a pécsi Xavér templom oltárképét. Ezután öt éven keresztül állami ösztöndíjjal Székely Bertalan tanítványaként a művészeti mesteriskolán folytatta tanulmányait, majd újabb ösztöndíjjal egy esztendőt Olaszországban töltött.

Itáliából hazaérve, Pécsett murális feladat megoldására, az akkor épült Apollo — jelenleg Kossuth — mozi dekoratív belső díszítésére kapott megbízatást. Ehhez a terveket és kartonokat már önállóan készítette. Gebauer ezen első falfestménye még Székely Bertalan műveivel mutat rokonvonásokat, bár a minduntalan felizzó színekben a kor szecessziós ízlésének érintése is felismerhető. Régi igazság, hogy a nagy művek nem csupán az alkotó tehetségéről, egyéniségéről, hanem az őket formáló korról is vallanak. Gebauer nem volt robbanó, forradalmi alkat: félévszázados életművét végigkíséri a könnyen ellágyuló líraiság s kora társadalmának problémái humanista egyéniségén átszűrve jelentkeznek.

Életművének jelentős része freskó.

Ez az oka annak, hogy minden Gebauer-kiállítás csak töredékes lehet. Par excellence freskófestő, ismertek azonban olajfestményei — városképek, csendéletek —, s kedveltek voltak akvarelljei, grafikái is. De mégis, Gebauer elsősorban a monumentális hatások mestere. Kifejezési eszközei tömörek, kompozícióin a lineáris jelleg uralkodik.

Alkotómunkája mellett is mindig tanított. Ő alapította Pécsett az első festőiskolát 1919-ben. S közben több mint 60 templomot és 10 középületet, kis híján 4000 négyzetméternyi felületet festett meg! Hallatlan biztonsággal dolgozott, rutinos könnyedséggel, többnyire kézben tartott kis vázlatok alapján. Természetes, hogy ez a feszített ütemű munka olykor ismétlésekhez vezetett és a művészi érték is egyenetlen. A megrendelők szinte hajszolták s visszaéltek szerénységével: tulajdonképpen fillérekért dolgozott.

Képei a művész ritka pihenéseinek apró örömei: nem a megrendelő százféle kívánságát, hanem saját magát oldotta fel bennük. Tájképei, pécsi utcaképei a posztimpresszionisták látásmódjára emlékeztetnek. A freskó-kompozíciók szerkesztése, az emberi test és izomzat klasszikus szépségének bemutatása akadémikus készültségű művészre vallanak. Képeit olykor expresszív fűtöttség teliti.

Gebauer Ernő élete és munkássága példaképe lehet az eszményi célokat kergető, minden másról lemondó, a szegénységet választó művészéletnek. Az egyszerű emberekkel és a szenvedőkkel együttérző gyermekien tiszta lélekkel járta meg életútját.

Az utókor tisztelettel adózik munkásságának.

Harcos Ottó

← ÖNARCKÉP

RÉGI PÉCSI EMLÉK

RENDEZTE: HÁRS ÉVA
ÉS
ROMVÁRY FERENC

FOTO NÁDOR KATALIN

FRESKÓ
A PETŐFI MOZIBAN

MDK

Gebauer Ernő

Minaret, vf.

Mecseki szálloda, vf.

Pécsi Képzőm. és MUbar. Társ. kiáll. 1936.
nov. 11. 1.

MDK

Gebauer Ernő /Pécs/

A Nemzeti Szalon nagy kitüntető oklevelét kapta

A Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. díjazottjai. Képzőművészet 1928. 6. sz. 32.l.

Gebauer Ernő

Művének nevével a Munkácsy-Céh Ernst-múzeumban rendezett Kiállításán.

N. Ú. 934. V. 13.
P. H. 934. V. 13.

Gebauer Ernő

hozzuk a hunt Márton Lék
dunántúli képzőművészeti
kiállításán

vasvármegye, 936 T. 28

MDK

Gebauer Ernő

A Képzőm.Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatán a bizottsag a Nemzeti Szalon nagy kitüntető oklevelét /Diplome d'Honneur/ itélte meg Gebauer Ernonek /Pécs/.

Cikk: A Képzőm.Vidéki Szövetsége I.kiall.-nak dijazottjai.

Képzőművészet 1928. 6.sz.

MDK

Gebauer Ernő /Pécs/

A "Bányászok" c. olajfestménye a Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiállitásán.

Gál Endre dr.: A Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.

Képzőművészet, 1927. 6.sz. 23.l.

Gebauer Ernő

MDK

Krisztus és Judás, freskólemez

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

MDK

Gebauer Ernő, festőm.

Szent Pál kompoziciója említést és megbecsülést érdemel.

Pipics Zoltán: Téli tárlat. -Műcsarnok.
Uj Magyarság. 139.jan.29.

MDK

Gebuer Ernő

kiáll. biráló biz. : rendes tag

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. 1935. jun.

MDK

Gebauer Ernő

választmányi rendes tag

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. 1935.

jun.

MDK

Gebauer Ernő

művészeti szakbizotts. rendes tag

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok ~~kiáll.~~ Társ. kiáll.
1935. jun.

PDK

Gebauer Ernő festő, Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936.nov.

MDK

Gebauer Ernő

művészeti szakbiz. rendes tagja

Pécsi Képzm és Műbor.Társ. 23.kiáll.1938.jun.

MDK

Gebauer Ernő

kiáll.-i biráló biz. rendes tagja

Pécsi Képzm és Mübar.Társ.23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Gebauer Ernő

kiállitási biráló bizotts. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Gebauer Ernő

Kiállitási biráló bizotts. tag rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938. jun.

Gebauer Ernő

művészeti szakbiz. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1930. jun.

MDK

Gebauer Ernő

művészeti szakbiz. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Gebauer Ernő

rendes tag, választmány

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. ~~nov.~~ május.

MDK

Gebauer Ernő

választmány: rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938. jun.

MDK

Gebauer Ernő

a választmány rendes tagja

23.

Pécsi Képzőműv. és Műbor. Társ. kiáll. xxxxxxx

1938. jun.

Gebauer Ernő festő, Pécs

Pécsi Képzőműv. és Műipar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDA.

Gebauer Ernő

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 dec.

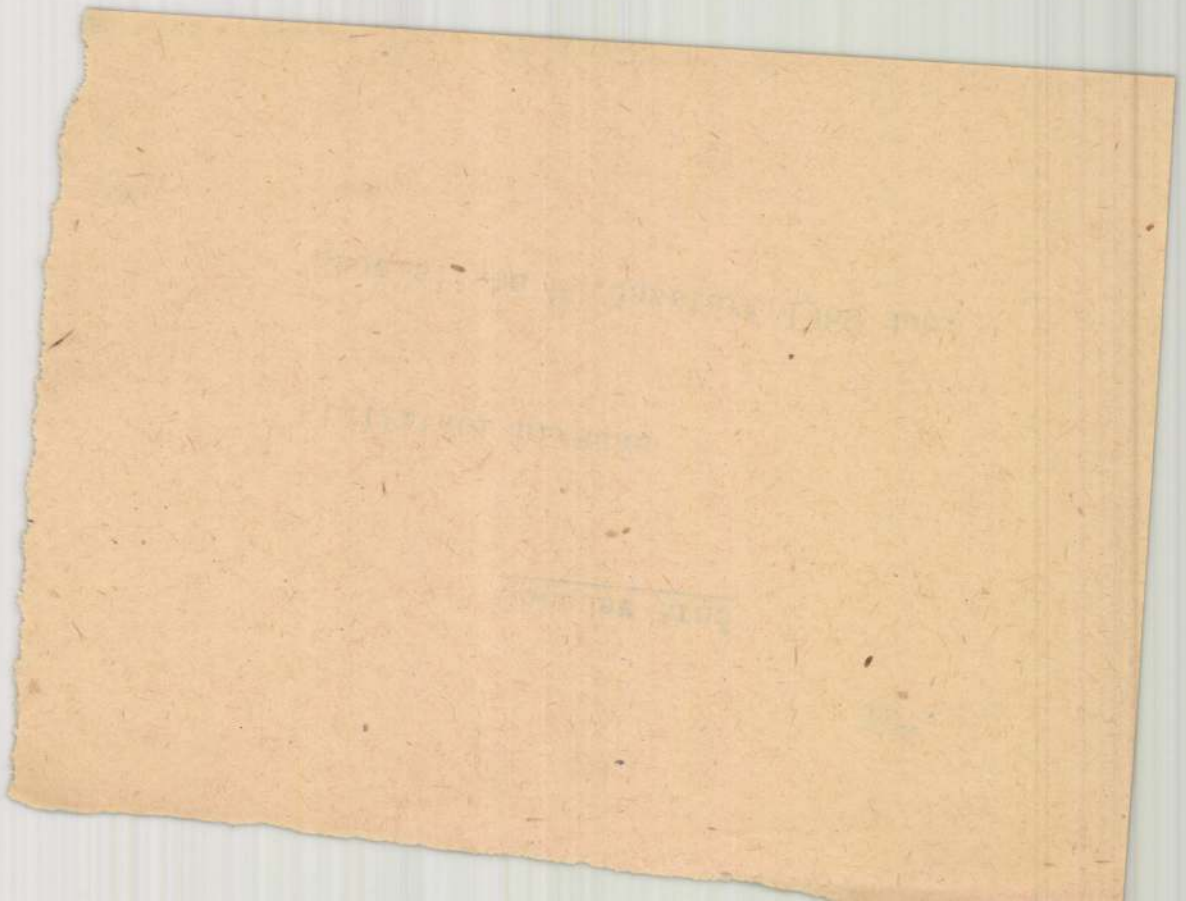

Gebauer Ernő.

pécsi festő.

A Nemzeti Szalonban rendezett képzőművészek vidéki szövetségének kiállításán „Bányászok" c. kétméteres kompozíciája szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. jan 6,

Gebauer Ernő.

(Pécs.)

A Nemzeti Szalon nagy kitüntető oklevelét (Diplome d'Honneur) ítélte meg számára a Képző-művészek Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatának zsűrije.

Nemzeti Ujság, 1928. jan. 12.

Gebauer Ernő (Pécs)

A Nemzeti Szalon nagy kitüntető-oklevelét (Diplome d'Honneur) ítélte meg számára a Képzőművészek Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítás zsűrije.

Magyarság, 1927. jan. 12.

Gebauer Ernő

l.

Képm. Mus. Erh

IX. 274. l.

.....szám.

1

Műemlékek Orsz

Tárgy:

A beadvá

Ev. Csabai Istvan
280 P-s nyugtája
a diapositiv tár
rendkívüli időben
történt katalogizá-
lásáért kapott összeg-
ről.

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Összeolva

Gebauer Ernö

okl. középisk. rajz-
tanár
az 1906/7. tanévben helye-
tesítette Vesztróczy Mariót.

Iparrajziskola 1907. 15. l.

Gebauer Ernő

Lukrécia Borgia c. freskóját az alábbi kiállításon Szombathelyen a Szent Márton Céh plakettjével jutalmazták. 1936 b.m.

Tóth János: Első Dunántuli Képzőművészeti kiállítás. Magyar Művészet 1936. 12 i. l.

Gebauer Ernő

festő

nagy életrajzi

adatai

Pécsi Múzeum

1941. 109–121. l.

kéziratból

SPECZIÁR SÁNDOR
hirlap főbizományos
BALASSAGYARMAT
Kossuth L.-utca 23.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Gebauer Ernő

Kultuszminiszteri elismerés a Szent István kiállításon szerepelt pályamunkájáért

Pesti Hirlap

1938 jun. 21.

Gebauer Ernő

U. 3220

Szód

Dunántúl. 1931.
dec. 24. (G.: Kapta
Pécs képzőművészeti
díját.)
A díjat Mennyezet-
terv c. kompozíciójára
Kapta.

ni méltóztassék.

Budapest 194

Gebauer Ernő

vod
z
Dunántuli Nép-
szava. 1946. márc-
15. (Képrönni-
veszeti Szabadiskola)

Gebauer Ernö

l.

Ivott Kö

1936. 151. l.

Die Schönheitengalerie Ludwig I.

Gebauer Ernő

1901/2 – 1905/6, 1908/9, 1909/10

Ferkèpzomfoiskèvk

85. l.

Különösen humorisztikus rajzaival és jellegzetes karikatúráival tűnt fel. Mint kereskedősegéd került Manchesterbe, ahol azután a művészi pályára

Gebauer Ernő

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 165.

BAROSS SZ

Kereskedő-, Iparos- és Rokons
Budapest, IV. Bástya-utca

Igen tisztelt Szakos

Kedves E

A Baross szövetség 197. sz. visel
tályének emelése céljából a nemzetközi
bíró s itt Budapesten (Gödöllőn) augus
Jamboree-n szerepeltetni akarjuk. A csapat
sajnos szövetségünk, a mai nehéz viszon
miért is tagjaink szíves áldozatkészségét k

Tekintettel erre a nemes célra, a
gyen szíves a mellékelt csekk-lap felhasz
tehetségének megfelelő kegyes adományát

Midőn még szíves áldozatkészségé
Baross testvéri üdvözlettel hive:

Budapest, 1933. junius 15.

Gebauer Ernö

Magyar Lüvinek

1927 165

városi
Debreceni múzeum II. 177.

Gebauer Ernö f. ... | Pécsett él

Hartberg (Stajer) 1882, an. 12

Kepr Forsk, ... okl. 1905
... 1910-ig. Külf. ... 1910-11

Kiáll: Bp. Mücs, N. Szal, Ernst
Szlachy, Pécs, Kaposvár
Külf. m. reprez. Kiáll. ...

Kitünt: 1928 N. Szal Kit. elism. 193...
Mücs, vidéken 1926, 28, 30

III.

yi eladás a Müemlékek Országos Bizottsá-
ga részére

I BUDAPEST"	á 1000.-	396,000.- K.
db.	"12000.-	1,620,000.- "
m	"12000.-	480,000.- "
		2,496,000.- K.
25 % bizományi dij		624,000.- "
készpénzben fizetve		1,872,000.- K.

e 21.

Gebauer Ernö

l.

Müvészet (Kende)

1939. 30 n

132. l

Gebauer Ernő

Gebauer Ernő: Szt. Pál remete

Művészet 1936. 3–4 sz.
73. l.

Rumsauer György:

LISZT FERENC ÉS AZ UJ

Irta: FÁBIÁ

Lelkes Liszt-rajongók, kitűnő tudósok és fáradhatatlan adatbúvárok ma már végre jogerősen megállapították, hogy Liszt Ferenc magyar volt: a mostani Liszt-jubileumnak kétségkívül ez a legnagyobb eredménye. Liszt magyarságát ma már itthon ép úgy, mint külföldön senki sem vitatja.

Liszt nemzeti származása így végre tisztázást nyert, de Liszt alkotó szelleme kivételes nagyságának korlátlan hódolatával szemben kialakult bizonyos tartózkodás.

Gebauer Ernő

Irod

Nikelszky Géza:
Gebauer Ernő
képkiállítása.
(1920. dec. 24.
Hir. (Pécs)

Gebauer Ernő

wód

Nikolszky Géza=

Tavaszi képtárlat
a Vigadóban-
Dunántúl (Pécs)

1930. ápr. 20.

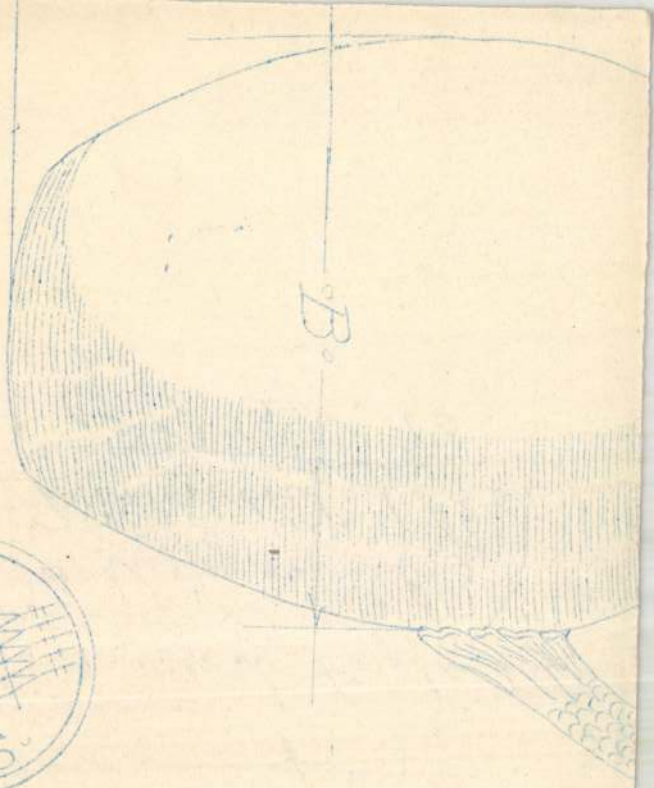

OSZ.
NAY-
PÉCS.

		A.	B.
NAGYSÁG.	0.	19 m/m	12½
GRÖSSE.	I.	20½ "	13½
"	II.	21½ "	14½

Gebauer Ernő

rod

Nikelszky Géza:

A pécsi képzőművészek nagy őszi kiállítása a Vigadó nagytermében.

Dunántúl.

1930. nov. 23.

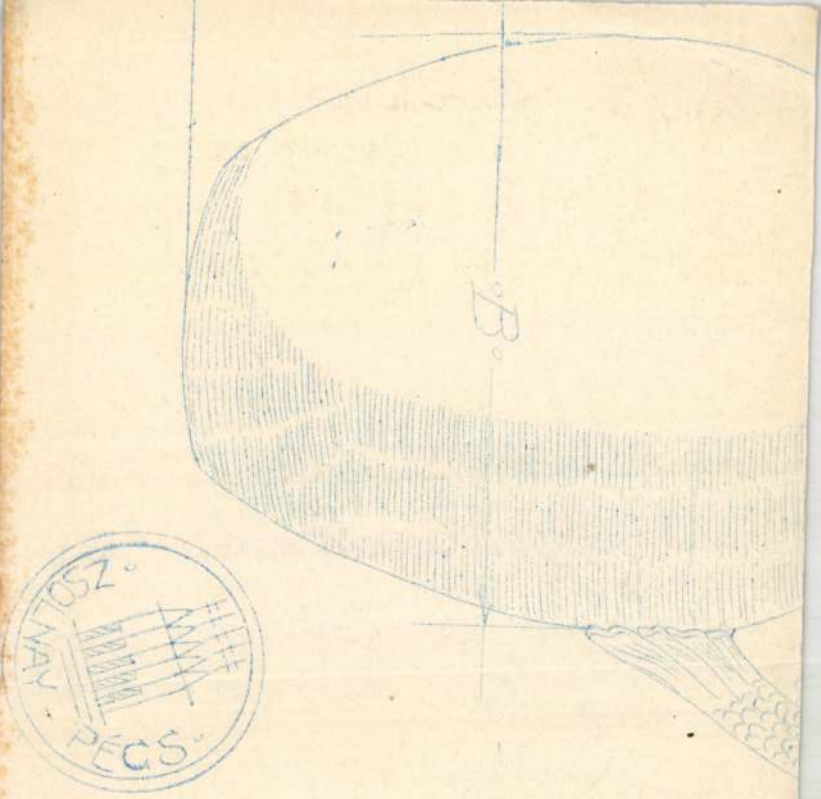

		A	B
NAGYSÁG	O	19 c/m	12½
GRÖSSE	I	20½ "	13½
"	II	21½ "	14½

Gebauer Ernő

ivod

z

Nikelszky Géza =

A pécsi „Egyetemi templom" készülő falképei. Gebauer Ernő főmüve.

Pécsi Napló 1930

dec. 5.

Részletesen ismertetve a templom lévő összes falképei

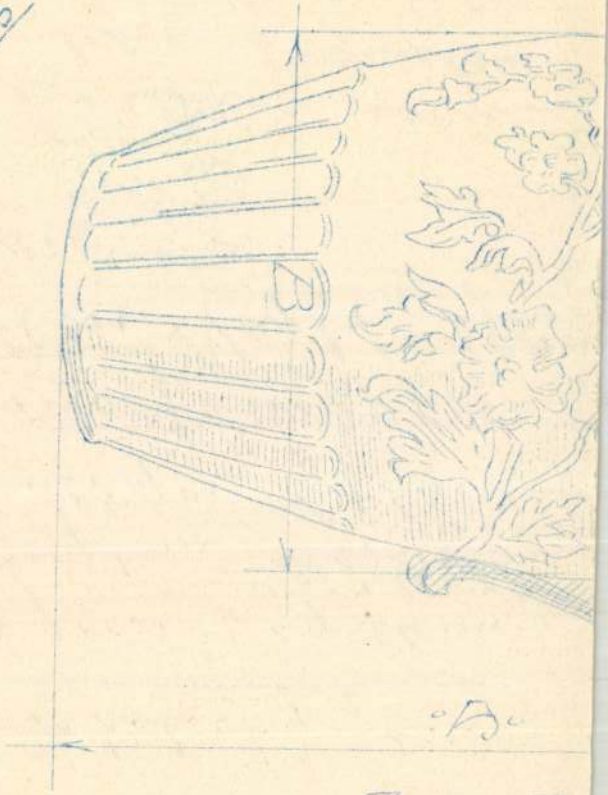

		A	B
NAGYSÁG	I	= 19 c/m	13 c/m
GRÖSSE	II	= 20½ "	14 "
"	III	= 22 "	15 "

Gebauer Ernő

cród

Nikelszky Géza:

Gebauer Ernő befejezte a pécsi egyetemi templom falfestményeit.

Dunántúl 1931 febr. 14.

HC 4870

C

LITER

C 6 mm - 1/4 "

10 " - 1 1/4 "

10 1/2 " - 7 1/2 "

Gebauer Ernő

vod

Nikelszky Géza:

Áhitat a művészetben. Pécsi Napló

1931. márc. 22.

A pécsi egyetemi templomban levő falképeiről szóló cikk. II.-r. befejező része

Fig. 4918.

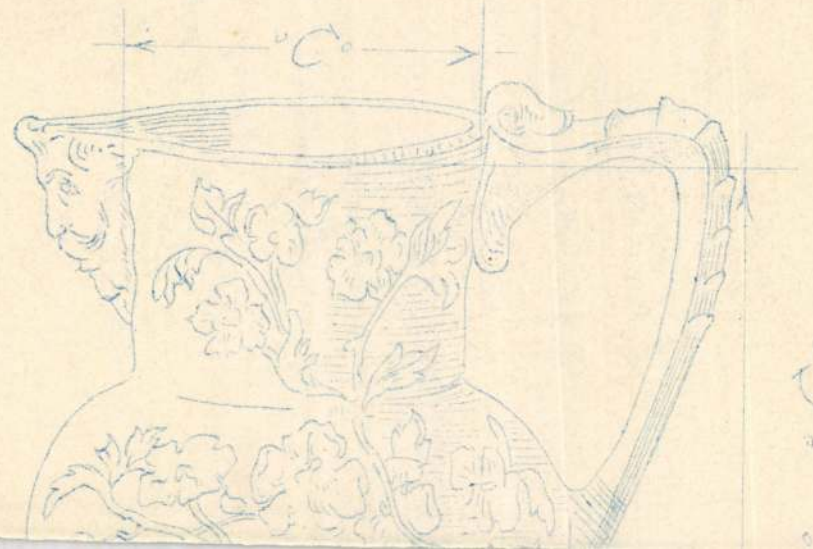

C.
9½ cm. 1 Liter.
10 " 1¼ "
11 " 1½ "

Gebauer Ernő

vet.

Nikelszky Géza:
Tavaszi tárlat a
Vigadóban
Dunaútul. 1931
ápr. 5.

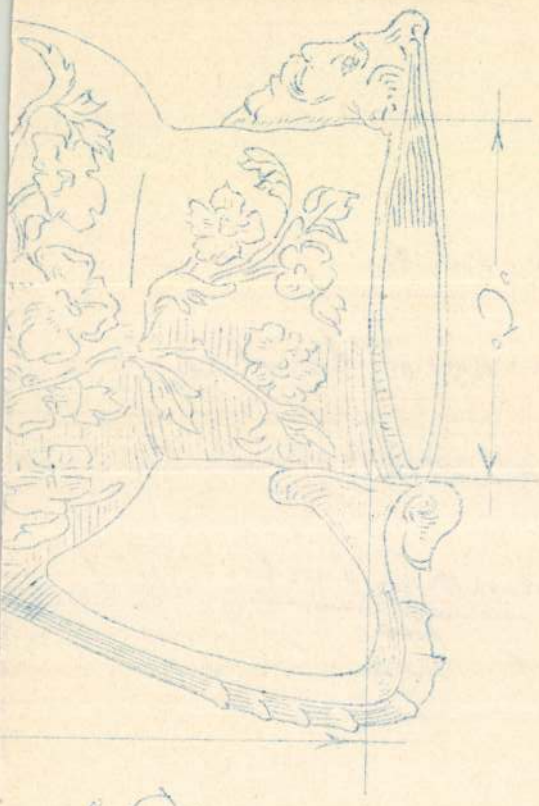

Fig. 4918.

	C	
n	9½ c/m	1 LITER
	10 "	1¼ "
	11 "	1½ "

Gebauer Ernő

vad

Nikelszky Géza =

A szemináriumi
kápolna faliképei.

Dunaintul.
1936. nov. 22.

Gebauer Ernő

vrd

Nikelszky Géza =
G. képei a pécsi
képzőművészek tár-
latán. Dunántúl
1943. máj. 23.

Gebauer Ernő

vod
z
Nikpečs képzm-i
élete
Dvadás kézirat
1945 okt. 9
18. l.

Gebauer Ernő

Nikelszky Géza

A pécsi Képzőművészek
nagy tárlata.

Dunántúli Népszava
(Pécs) 1946. máj. 19.

Gebauer Ernő

nagy kitüntető ok-
levél a Nemzeti Sza-
lon 1928. jan. kiállí-
tásán

A Pécs-Baranya-
megyei Muzeum
Egyesület Esteritője.
1928. 44. l.

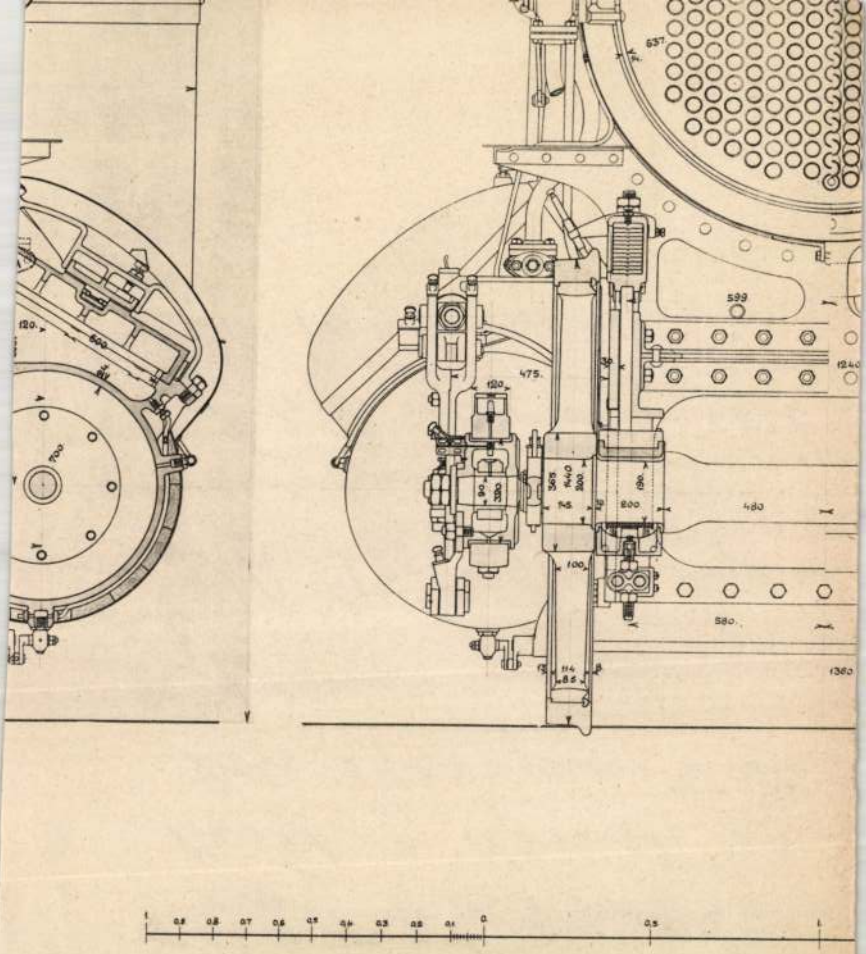

A magy. kir. államvasútak III. q. osztályú

Készítette a magy. kir.

Gebauer Ernst

Laid

Pécsimuzeit

1941. 107. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Gebauer Ernő

festő

l. Pécsimuzeét

1941. 103. l.

Kátrai

Csanak János
tobiromanyos
O Becse

Gebauer Ernő festő

úrnak
úrnőnek

pest

3. *Hogyan komponál a művész?* A festőművész gondolkozásmódját, problémáit ismerteti, mely egy kompozíció megszületésénél benne felmerül. Pécs kiváló freskófestője, Gebauer Ernő vállalta ezt az előadást.

NYOMTA

Dunántúl (Pécs)

1942. szept. 30.

(Művészeti előadások Pécsett.)

A Pécsi Képrőművészek és Műbarátok Társasága kérte fel az előadás megtartására.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

KORVIN MÁTYÁS EGYESÜLET ONTARIO · SOCIETÉ MATTIA CORVIN · 1920

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Gebauer Ernő

Magyar Szent Mór
pécsi püspök c. képe
repr.

Vargha Damján dr

Szent Mór emlékkönyv
Pécs, 1936. 287. l.

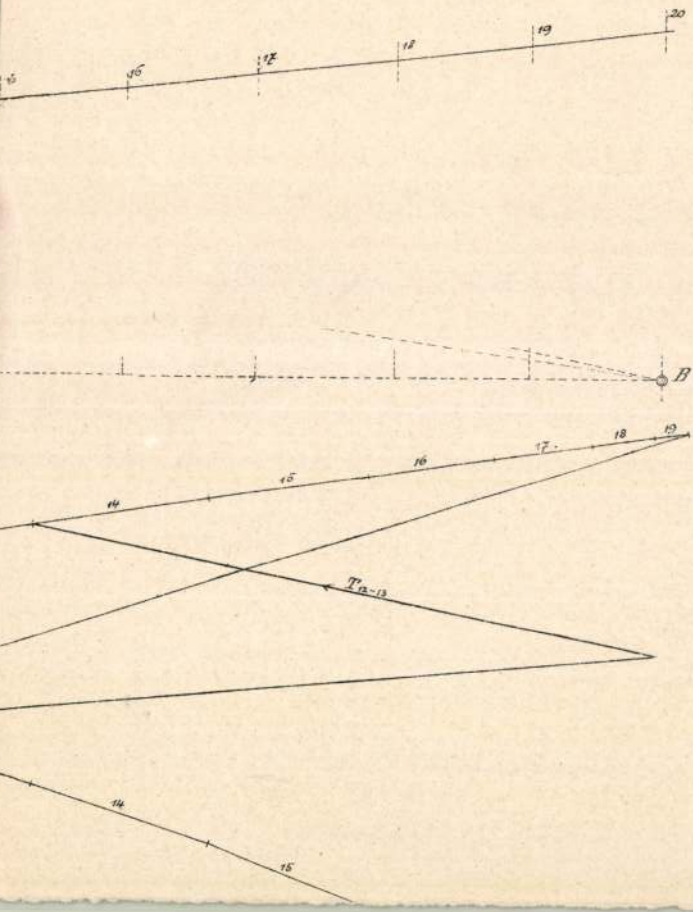
15
16
17
18
19
20
B
14
15
16
17
18
19
T_{12-13}
14
15

Gebauer Ernő

Mohács város címere a mohácsi Csatarapolnában fentitől

Horváth Kázmér dr.

Mohács város pecsétjei. A Pécs-Baranyamegyei Muzeum Egyesület Értesítője. 1928. 64. l.

ídtervezet. Jelige: *München-Nürnberg.*

n és **Thiers F.** műépítész és tanár Münchenben.

Gebauer Ernő festő

Dunántul 1944. ápr. 23.

(1744-ben szentelték fel a restaurált pécsi Mindszentek-templomot.)

Az adományok, melyek nap-nap után érkeznek, lehetővé teszik, hogy a főoltáron kívül, a diadalív és a hajó felől meghosszabbított szentélyfalak által alkotott két szögletben lévő *mellékoltárt is restauráljuk*, különös tekintettel a foszladozó olajfestésű oltárképekre. Megérdemlik, hogy restauráljuk, különösen az északi oltáron levő kép, mely egészen érdekes és művészi. Szűz Máriát látjuk rajta, karján a kis Jézussal. Mária köpenyét két kis angyal tartja fölemelve. Alul valamely vallásos társulat látható: egy püspök, domonkosok, apácák és világiak. A világiak csoportja spanyolós mezben jelenik meg. Különösen szép a kép alján egy kedves megjelenésű fiú vörös kabátban, spanyol gallérral, térdig érő nadrágban rózsával, szűk vörös harisnyával, csokorral diszített cipőben, strucctollas fekete kalappal. A kezek játéka egészen finom; a kép hatása *Grecot* juttatja eszünkbe, bár valami őstehetség festhette; kár, hogy nem szignálta.

Báró *Szepessy* Ignác pécsi püspök 1829. május 7.-i egyházlátogatási okmánya „Protetrix B. Maria Virgo"-nak nevezi a képen lévő Szűz Máriát. Sokkal gyengébb a déli oltár kevésbbé megviselt olajfestésű képe, mely Szent Józsefet ábrázolja, karján a kis Jézussal, ácsszerszámokkal. A képeket most *Gebauer* mester restaurálja nagy műgonddal, ami sok hozzáértést igényel, mert egész részek hiányoznak. A mellékoltárakon levő szobrok (melyek pár évvel ezelőtt kerültek oda), elfedték az oltárképekre való látást, sehogysem illenek bele a stílusba és zavarják az egységet, az oldalhajóban állványokon nyernek elhelyezést.

A jelenlegi restaurálás alkalmával a templom új, kedves vonással bővül, amennyiben *a főbejárattól jobbra eső üres fülkébe lourdesi barlang készül*. A vakolat leverése után az fülke falát pécsi cseppkővel borítjuk, (népiesen „szederkő") és elhelyezzük benne a két szokásos szobrot. Különösen szépnek igérkezik a térhatás, mert a fülke meglehetősen tágas, és a sablón helyett művészi megoldásra indít. Reméljük azt, hogy a hívek kedvelt ájtatossági helye lesz az új lourdesi barlang, melynek kőművesmunkálatait *Kőváry-Kaszás-Kaszánovits* család ingyen vállalta a harctéren eltűnt *Kaszánovits* Károly emlékére. A kőfaragó-mester is ingyen faragja a köveket.

A templom lelkészsége újólag megköszöni azt a páratlan érdeklődést, mellyel a pécsiek őseik szent örökségének, a Mindenszentek-templomának ügyét felkarolják és nap-nap után beérkező adományaikkal lehetővé teszik, hogy 1944-ben az egykori restaurálás és felszentelés fordulóját azzal ünnepelhessük, hogy *a templomot 200 év előtti fényébe állítjuk vissza.*

(mori nf.)

HUSZ BÉLA

A BETEG NÖVÉNY ÉS GYÓGYÍTÁSA

A KÖNYVPIAC LEGIDŐSZERŰBB KÖNYVE

Nagy nemzetgazdasági érdekek teszik ezt a könyvet nélkülözhetetlenné *a gazdák, kertészek, gyümölcs- és virágkedvelők számára.* Sokmillió pengőre terjedő kárt okoznak az országnak a növénybetegségek. Tehát az érdekelteknek önmagukkal és hazájukkal szemben kötelességük, hogy megismerjék a nagy nemzeti károkat okozó, valamint hosszú évek fáradságos munkájával és nagy tőkebefektetéssel létesített *gyümölcsöseikben, veteményeseikben és virágkertészetükben* pusztító betegségeket és azok gyógyítását.

Gebauer Ernő

az alábbi templom-
ban 4 bibliai tárgyú
falképet festett

Nemzeti Ujság

1933. szept. 17

(A nagymányoki
templom restaurá-
lása.)

Tárgy:

1000 P restaurációs segély kiutalása.

Gebauer Ernő

vod

Nikelszky Géza:

A görög ifjú –

Baranyai Magyarság. 1922.

jun. 4.

A pečsi park-

mozi vezeře festett

falkepetről vsol

Gebauer Ernő

vrod

Holló Alajos:

Csernus, Dobrovics,

Gebauer művészete.

Pécsi Napló

1912. okt. 2.

U. 486a

Magyar Universit

~~1935. 4, 1, 6,~~

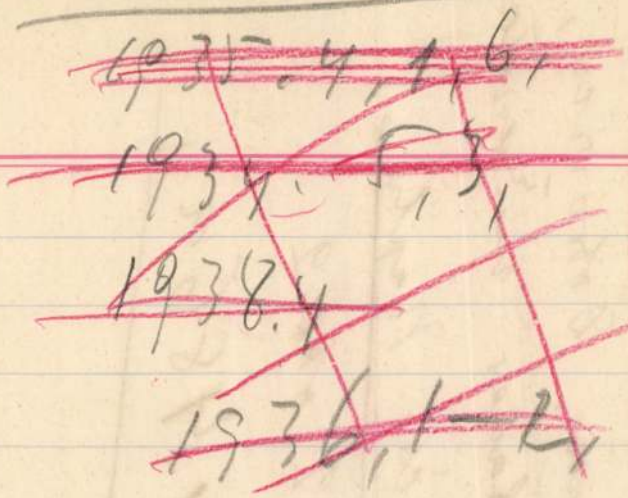

~~1934. 5, 3,~~

~~1938. 4~~

~~1936, 1–2,~~

Mur. Kit. Est.

IV cif. 1. füzet

GEBAUER 1. *Ernő*, festő, * Hartberg (Stájerország) 1882 jan. 17. A rajztanári oklevél megszerzése után Székely Bertalannál és Zemplényi Tivadarnál a bpesti képzőm. főiskolán tanult. 1910 óta Pécsett él, melynek művészi életében élénk szerepet visz, s ahol több gyűjteményes kiállítást rendezett. 1912. G. festette a pécsi Apolló-színház és 1930—31. a pécsi egyetemi templom falképeit.

E.g.I.368 l

Kőszeg h. n. VII. 290

Gebauer Ernő
Festő

István vertanu meg-
köverése. Freskóreni-
let a pécsi Semi-
nárium kápolnájá-
ban.

Repr.

Török Gyula dr.:

Pécsi utmutató.
Pécs 1943. 150-l

Csemegi: Tervezés-technika

Gebauer Ernő?

(J. Gebauer-nek írva)

a mohácsi csata emlékkápolnájának falképei

Horváth, Dr Kazimir

Mohács. Kurze Geschichte und Beschreibung der Stadt, Mohács 1936. 13. l.

P.

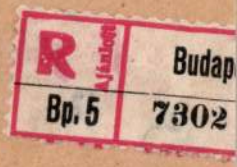

Europ.

Filmo-, könyv,- lapterje

AJÁNLOTT

K. 51.

R Ajánlott Budap
Bp. 5 7302

Gebauer Ernő

Pécs, Dominikánus-ház-
ban levő Gindl cukrász-
dában üvegfestmény
a pécsi domonkosok
történetének 3 esemé-
nyével, fenti terverte

Szőr Pécs 80. l.
81
Ulmül. 82
1927 93
97

Gebauer Ernő

festő

Pécs

l.

Szabad Művészet

1947. 104. l.

GÖDÖLLŐ

Kastély

Győry Vilmos: Két kies pont Gödöllőről
VV 1879, 831–832 l.

Gebauer Ernő

festő

Cárdokv

Szabad Művészet

1955. 416. l.

Gebauer Ernő

festő

irod

Holló Alajos: A pécsi Apolló szinház falképei. Pécsi Napló 1912 dec. 15.

Zc. 20

Gebauer Ernö

1

Pécsi K. Szab. Szerv

1946. máj

X. csop. kiáll

5. *Háromkirályok imádása.* (Belső jobb alsó.)

7. *Kálvária.* (Külső jobb felső.)

149. kép. *Osztrák festő, 1440 körül: Szent István vértanu megkövezése.*

Gebauer Ernő

Templomi freskó terve-
zet, Pécs, nab. kir.
város díjával kitüm-
tetve 1931.

Repr.

Pécsi Képrőm Társ
1933. nyár

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Gebauer Ernő

festő

lásd

Pécsi Képrőm Társ

1933. nyár

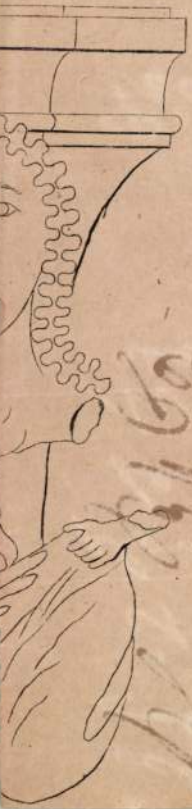

9.

5.

Lyebauer Ernő

A pécsi egyetemi templom egyik falképének terve, a társaság Weber Xav. Ferenc díjával kitüntetve 1930.

Repr-

Pécsi Képzőm. Társ.
1933. nyár
~~13.~~

Gebauer Ernő

l.

Pécsi kiáll, 1940

ő12

Kún József Lagzatéka VII. 158

Gebauer Ernő

Korházi kápolna (török mecset) új freskójának felszentelése 1934. dec. 25. Teljes nagy kupolakép.

Nikpkiáll

átvételi elismervény

a MOB-könyvtárából átvett

Divald Kornél: „A szerespetéki vár" ~~pr~~ 531.-m

kötetről, melyet ma kétszer kaptam –

946. XI. 10. –

Rácz György
ép. mérnök

III. Ifanya-u 8/9

T = ~~360-746~~ –

456-705

Gabauer Ernő

1922. jan. 8. bemutatta
a pécsi Park mozi
akkor elkészült freskóit.

Nikpkiáll

PFALVI

LDÓ, KÖNYVKERESKEDŐ

TAL: BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 5. II. EM.
TELEFON: 188-521

RI CSEKKSZÁMLA: 4836

187-255

BUDAPEST, 1948. március 31.

SZÁMLA

É S	EGYSÉG ÁR		ÖSSZEG	
	Forint	fill.	Forint	fill.
re Cistercienne				
:.			152.	-
5.			4.	56

Gebauer Ernö

l.

Pécsi kiáll. 1941. ősz

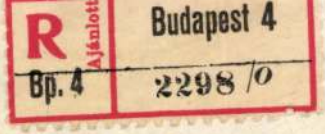

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyula urnak

Budapest

Budafoki ut 10/c

Gebauer Ernő

1921. ápr. részt vett
a Pécsi Művészhőr
kiállitásán.

Nikpkiáll

EGYETEMI NYOMDA
ZEUM-KÖRÚT 6
46-145

Gebauer Ernő

1936. nov. 6. beinu-
tatta a pécsi sze-
minariumi kapolna
falképeit.

Nikpkiall

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **JÚLIUS** 30. hét

18 sárnap		Kamill *Frigyes*
19 létfő	Szabadság	P. Sz. Vince *Emilia*
20 edd		Jeromos *Illés*
21 zerda		Praxedes *Dániel*
22 ötörtök		M. Magd. *M. Magd.*
23 éntek		Appolinár *Lenke*
24 ombat		B. Kinga *Krisztina*

Gebauer Ernö

l.

Pecsi KMT 1929

tav. kidll

10. l

SEYBOLD, CHRISTIAN (német festő, 1703—1768) KÖVETŐJE

Öreg férfi
Öreg nő

Papír, pasztell, egyenként 56·5×43 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 263. l.

STEINLE, EDUARD (német festő, 1810—1886)

Madonna Jézussal és Ker. Szent Jánoskával

Fa, olaj, 79×100 cm.
Jelezve lent balra: STE 1883.
Simor prímás rendelte a művésznél.

Maszlaghy II., 449. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 4. l. — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnap/Újság, 1916., 825. l. (Képe 827. l.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249 ill. — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

STRASSGSCHWANDNER, JOSEF ANTON (osztrák festő, 1826—1881)

Dzsidás

Vászon, olaj, 25×31 cm.
Jelezve lent jobbra: Ant. Strassgschwander,

Gebauer Ernő

I.

Pécsi kiáll 1928 ősz

UDVARTARTÁSHOZ BEOSZ...

Gebauer Ernő

Pécs KMT. 1928

Law. Riddle

11. l.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Sassoferrato után
Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 77×65 cm. (15. szoba.)
Maszlaghy II., 523. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Schongauer után
A Szent család
Fa, olaj, 30×22 cm. (38. szoba.)
Maszlaghy II., 506. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Tizian után
Szent család, Ker. Szent János és Szent Zakariás
Vászon, olaj, 82×102 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 512. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA másolata
Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 77×64 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 509. szám.

R O K

Gebauer Ernő

l.

Pécsi kiáll. 1930. tav

BUDAPEST
937 SEP. 17. 15.
LFh
4
LFh

Gebauer Ernő

Pécs
Mátyás Flórián
u. 31.

MKSz 1947

MKSA 1043

Gebauer Ernö

Pécs, Park-mozi
allegorikus falfest.-
mény ciklusa fentitól.

Szőr Pécs 93. l.

Gebauer Ernő

Pécs, Xaveri szent Ferenc-
cet ábrázoló falfestmény
a Xaveri szent Ferenc
kápolnában (Alkotmány
utca).

Szőllős 97. l.

Gebauer Ernő

Pécs, mint ferencrendi templom nyugati homlokzatának Keim-féle eljárással készült falfestményei (Krisztus és nemzeti szentek) 1926.

L. 70. Pécs 82. l.

Gebauer Ernő

Vkminkiáll. 1943

Behavarott táj, tempera
Szent István, freskóterv,
tempera

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Gebauer Ernő

festő

Pécsi úti kalauz
angol nyelven.

a pécsi épitészeti ne-
veretességeket ábrá-
zoló katalogus raj-
zait fenti készitette

(1940 körül)

A füzet címe:

Pécs. Illustrated
by E. Gebauer.
Edition of the Mu-
nicipal Tourist Office
of Pécs. E. n.

a ~~[illegible]~~ fordult. Jobbról elválasztott haja rövid,
kálla leberetvált. Nyakra-valója felett piros
elvényét viseli és mellét két érdemkereszt di-
rkéskék kabátjának gallerja paszománt.
két sorban:

ZEUGMEISTER
von Haynau"
GEZ. V. SKALLITZKI"
RAUH"
DECKER."

alak nagysága 10.9 cm.

718 (szmérve.).

107/95 № 113.

Gebauer Ernő

növendékeinek kiállítása
a pécsi Művészházban
1922. jun.

Nikpkiáll.

Gebauer Ernő

Pécs, Apollo-mozi
falképei fentitől
történelmi népes oszlop
Szőr Pécs 80. l.

Gebauer Ernő

festő

Műcs. kiáll. 1910-től

Pipics 113. C.

Gebauer Ernő

festő

Szent István c. fal-
képtervét, temperá a
Pécsi Művészeti Hetek
képzőművészeti kiállításán
megvette a m. kir. vall.
és közokt. minisztér

Szépművészet

1941. 107. l.

1941 JAN 16 23

Gebauer Ernő

Koll. Kiáll. Pécs
1945. máj. a pedagogusok szakszervezetének rendezésében

Nikpkiáll

(Ossessen 13. 40

...o félliert mely összegett a
...ága pénztárából a mai
...felvettem!

...pest 1948 Júni hó 1 én

Saláth ferenc
altiszt

~~Éber Sándor~~ id

Gebauer Ernő

tovább

1933. dec. 17. A pécsi ferencesek temploma freskóinak felszentelése – A szentély kupola képe Gebauertől, a főhajó mennyezetképei Ebertől

Nikpkiáll

Gebauer Ernő

festő

Lakik Pécs, Anna u. 55.

Pécsi KMT gyűjteménytárja

1933.

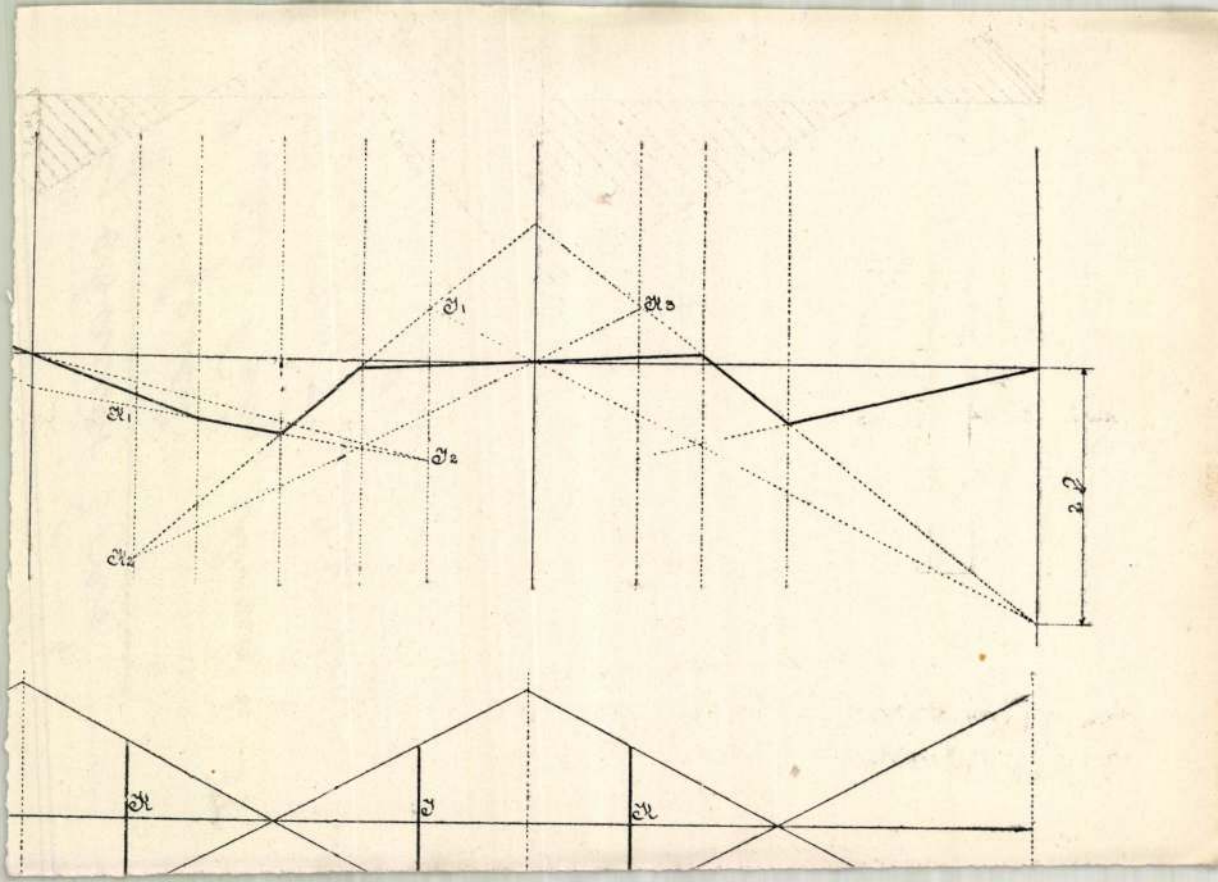
$\mathfrak{M}_1$
$\mathfrak{M}_3$
$\mathfrak{M}_1$
$\mathfrak{M}_2$
$\mathfrak{M}_2$
$z \cdot l^2$
$\mathfrak{M}$
$\mathfrak{J}$
$\mathfrak{M}$

Gebauer Ernő

1944. jan. 3. Előadása
A monumentális falfestészetről a pécsi városháza közgyűlési termében.

Nikphiáll

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

LEVELEZŐ-LAP.

Kérjük, hogy a túloldalon felsorolt .....*szíveskedjék haladéktalanul visszajuttatni, mert a kölcsönzési határidő lejárt.*

Budapest, 19.....*hó*....*n.*

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA:

.....

előadó.

.....

.....

.....

.....

.....

Stephaneum

Gebauer Ernő

Pécs, Sipőcz – patika
epületének lépcsőházá-
ban fenti stimbolikus
falfestmenye.

Szőlőcs 81.1.

Gebauer Ernő

1948. nyarán és
őszén festette az
egyik Kaposvári kül
~~rk.~~ várom templom falké-
reit. Soós István
oda való festő nagyon
lekicsinylően nyi-
latkozott e munká-
ról.

Kaposvár
1948. szept. 30.

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula úrnak
az Országos Műemlék Bizottság titkára

Budapest.
XI. Lágymányosi utca 16.

Gebauer Ernő

rajztanár, festőtanári diplomáját sohanem értékesítette s pusztán művészetéből él.

Ő festette a pécsi egyetemi templom, a belklinikai kápolna (török mecset?) fali és menyezet képeit, a pécsi ferencesek szentélyének ovális kupolaképét. A papnevelő intézet kápolnájának egész belső kiképzése, a pécsi ágostonteri templom szentélyének falképei, a belvárosi ik. plébánia templom falképei, a pécsi mozgókép szinház falképei

Nik Pécsképzm 18. l.

Gebauer Ernő

festő

Falfestmény vázlatok-
kal és egy ex librissel
vett részt az alábbi ki-
állításon.

Pécsi Képzőművészek és
Műbarátok Társasága
Kiáll. tárgymutató 1933.
tél.

Tőle valók a pécsi
egyetemi templom fal-
képei

Dr Könyi Oki közlése.

Gebauer Ernő

előadása „Székely Bertalan művészetéről"
a pécsi városháza
közgyűlési termében
1942. marc. 18.

Nikpkiall

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 19. hét

2 sárnap		Rogate *Zsigmond*
3 Hétfő	Bánthe.	Sz. † feltal. *Irma*
4 Kedd		Monika *Flórián*
5 zerda	Szalkayéhoz!	V. Pius *Gotthárd*
6 ütörtök		Áldozó csüt. *Áldozó csüt.*
7 éntek		B. Gizella *Napoleon*
8 ombat		Mihály megj. *Gizella*

Gebauer Ernő

előadása a városháza
közgyűlési termében:
Hogyan kerül a Elp?
1942. dec. 17.

Nikpkiáll

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁRCIUS** 12. hét

14 sárnap		Fekete vas. *Matild*
15 Hétfő		Nemzeti ü. *Nemzeti ü.*
16 Kedd		Geréb *Henrietta*
17 zerda		Patrik *Gertrud*
18 sütörtök		Sándor *Sándor, Ede*
19 Péntek		Sz. József *József*
20 zombat		B. Csák Mór *Hubert*

Gebauer Ernő

1948. März

a Szabadsághare centennáriumra alkalmából festette a

pécsi Városi Muzeum kapubejáratának falára a Szabadsághare apoteozisa, freskóját ~~festette~~, ~~a~~ ~~Városnak~~ a centennárium alkalmából alkotott művek jutalmazására ~~szánt~~ adományozott öncef II. díjával jutalmazták –

Nikelszky Közlése

ÁS A PERJÁMOSI SÁNCZHALMON.

Irta: Dr. Roska Márton.

LYÓIRAT 1913. évi 2—3. füzetében számoltam be a perjámosi Sánczhalmon az
09. és 1910. évben foganatosított ásatások eredményeiről. 1911-ben folyt-

Gebauer Ernő

festette a kaposvári hősök templomának falképeit, melyek a menyországot és a pokolt ábrázolják. Az ég bizáncias, merev alakokkal, a pokol tul mozgalmas, „kifacsart" alakokkal.

Szabó Sándor sümegi esperes közlése Z. Soós István (szerint 70.000 frtot kapok érte és vásári munka.

1948. okt.

C. Kaposvári festő

A KÁRPÁT-MEDENCE ÉS MAGYARORSZÁG ÖSSZEFOGLALÁSA

Mutasd meg a térképen az eddig tárgyalt nagyobb tájakat: az Alföldet, a Kis-Alföldet, a Dunántúlt, a Drávántúlt, az ÉNy-i, ÉK-i Felvidéket, Erdélyt! Foglaljuk össze ezeket egy még nagyobb tájba: a Kárpát-medencébe! Hol találjuk ennek határát Ny, E, K, D felé? Miért mondjuk medencének? Mik alkotják a medence peremét? Miért nevezik a Közép-Duna medencéjének? Hol találtunk kisebb medencéket? Hol szélesebb, hol keskenyebb a medencét körülvevő lánchegység? Melyik oldala nyitottabb, melyik zártabb?

A térképről állapítsd meg, hány ország tartozik a Kárpát-medence területéhez! Középső részén terül el *Magyarország*. Mely tájak tartoznak egészen Magyarországhoz, melyek Romániához, Jugoszláviához, Ausztriához, Szlovákiához, a Szovjetúnióhoz?

Hegyrajzi képe.

A Kárpátok íve Dévénytől [illegible]

Gebauer Ernö

koll. kiáll. Pécs

1920. dec.

Nikpkiáll.

Nemeskeri Tamásos levelt.

Ha a Nemeskeri eltrecessel lapcsolatos

Pátkai 10 levelt kban

10 kiltinkai minorni ostáj

Gebauer Ernő

szül. Hartbergben (Stajer-
orsz) anyanyelve magyar.
szül. 1882. jan. 17. vk.
Rajztanári oklevel -
1909/10. I. negyedosztály beli
a II. fest. mesterszokolai
Tanára. Zempléni Tivadar
1909/10 II. félév 4 osztály.
Székely Bertalanmál.

XX. 12.

Gebauer (?)

festö

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 777 – 782. l.

Nagy Tarossi Tárlat (Mücsarnok).

Festészet (1900 - 1919) - Önálló Táblaképp.

Gebauer (?)

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 777-782. l.

Magy Tovassi Tárlat (Műcsarnok).

M.D.K.

Gebauer Ákos (XX szárad)
festő

107) Majalis
(Somogymegyei Museum)

Egyjet köztulajdonból elvesett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1932.

7.l.

Gebauer Ernő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1021

1969 a kiállítások tükrében

Az elmúlt év a változatlanul meglévő objektív nehézségek ellenére is minden eddiginél gazdagabb képzőművészeti programot nyújtott.

Műfajok szerint is kedvezően alakultak az arányok — festészet, grafika, kisplasztika, iparművészet — közel egyenlő mértékben került bemutatásra. Ezen kívül két fotókiállítás és egy építészeti is gazdagította e sort.

Helyi kiállításrendezői intézmény híján tulajdonképpen esetlegesen alakul egy-egy év képzőművészeti programja. A különböző népművelési szervek önállóan, olykor egymástól teljesen függetlenül végzik munkájukat, rendeznek kiállításokat. Nincs egységes és következetesen végrehajtott kiállítási koncepció, a programokban sok a véletlenszerű, nem egy jólátgondolt, didaktikusan egymásraépült program valósul meg, hanem a lehetőségek provizórikussága érvényesül.

Mindezek után talán nem hat egyértelműen meggyőzőnek az a megállapítás, hogy az elmúlt év programja igenis sikerültnek mondható. Ennek az állításnak az igazát az a tény bizonyítja, hogy a kiállítások sokrétűek voltak és valahogy mégis minden a maga helyére került.

Vegyünk példákat: Helyén volt, s csakis itt volt indokolt — két évvel a gyűjteményes tárlat után — egy más közönségrétegnek szóló, nem elsőrendűen múzeumi szemléletű válogatásban megrendezni *Gebauer Ernő* kiállítását. Nyilván elérte a célját, Gebauer tisztelői megnyugvással nyugtázták a kedves képekkel való újabb találkozás lehetőségét.

Ugyanígy helyre került a III. Országos Bányász Képzőművészeti Körök bemutatója a meszesi Puskin Művelődési Házban. Ugyancsak gondos kezek munkáját dicséri a *Fürtös György* kerámiáit bemutató kamarakiállítás a József Attila Művelődési Ház Ifjúsági Klubjában. Véleményem szerint a kamaratárlatok közül ez a bemutató érdemelheti ki egyértelműen az „év kiállítása" címet. Mind esztétikai, mind didaktikai szempontból nagyfokú igényesség jellemezte.

Ellenpélda: Az esemény rangjához nem méltó körülmények között került megrendezésre pl. a Felszabadulási Pályázat áprilisi tárlata a városi könyvtár ideiglenesen és félig kiürített olvasótermében. A számos esemény egymásbatorlódása lehet az egyetlen mentség e provizórikus megoldásra. A kiállítás egyébként a fiatal alkotók, elsősorban Fürtös Ilona kiemelkedő sikerét hozta. Szellemében friss, megoldásában korszerű művészete önmagában is igazolta a pályázat kiírásának helyességét.

Négy kiállítást emelnék ki, amely jelentőségében magasan túljutott az átlagos mérce fölött. Az első az áprilisban megnyílt *Vasarely*-kiállítás, amely a Párizsban élő magyar származású (sőt pécsi születésű) művész első hazai bemutatkozása volt. A kiállítás megrendezésére a JPM Régészeti Osztályának boltíves, barokk-műemlék termeiben került sor. Visszatekintve, a budapesti Műcsarnoki nagykiállítás ismeretében is nyugodtan állíthatjuk, hogy e kiállítás külső csínye a legválasztékosabb igényeket is kielégítette. Egyébként is *Vasarely* műveinek sterilitása, képeinek tiszta harmóniája szinte követeli a rendet, a fegyelmet, a koncentrációt a külső megjelenítésben, a tálalásban is. Tízezres látogatóközönsége először láthatta a valóságban az op art reprodukción keresztül már elképzelt, de a valóságban még nem ismert világát.

A másik képzőművészeti esemény pécsi vonatkozású ugyan, de nem Pécsett, hanem Budapesten került megrendezésre. A *Pécs-Baranyai művészek* ez évben mutatkoztak be az ország nyilvánossága előtt a Magyar Nemzeti Galéria termeiben. Szolnok, Hódmezővásárhely és Szeged után Pécs sajátos, sokrétű arculata szakkörökben is meglepetést váltott ki. Külön érdekességet kölcsönzött a kiállításnak az a tény, hogy most első ízben mutatkozott be jelentős számú anyaggal az a Martyn Ferenc, aki a másutt élők számára sokáig egyet jelentett Pécs egész képzőművészetével. Így aztán nyilvánvaló, hogy nagy feltűnést keltett az itt élő művészek munkásságának széles skálája, korszerű hangvétele, mai mondani valója. Komoly szakmai ráismerést váltott ki *Gábor Jenő* művészete, de nem kisebb érdeklődést keltett *Lantos Ferenc* megújulva önállósult saját hangvétele.

Az események sorrendjében harmadikként kell említeni *Martyn Ferenc* pécsi bemutatkozását. Ilyen jelentős anyaggal ember emlékezet óta először állított ki Pécsett. És Martyn nem ismételt, teljesen más anyagot választott Pestre, majd Pécsre. Életművének kiemelkedő munkássága töredékesen került még így is nagyközönség elé.

Negyedikként országos eseményt, a *kisplasztika* másodízben megrendezésre került seregszemléjét kell kiemelnünk. Kézenfekvő a két biennálé számszerű összehasonlítása: 46 helyett 95 résztvevő a másodikon. Ez az emelkedés ugyan az első biennálé eredménye is, melynek közvetett célja az érdeklődés felkeltése, mondhatnánk főpróba volt. Tény az, hogy a szobrásztársadalom szinte valamennyi rangos képviselője megjelent 69-ben. Ezúttal már nagydíjak kiadására is sor kerülhetett (Borsos Miklós—Kerényi Jenő—Vilt Tibor). A díjazottak közül Schaár Erzsébet volt az, aki magasan a *teljes* mezőny fölé került és megérdemelten jutott a megtisztelő *első* díj birtokába. Közel 10 000 érdeklődő tekintette meg a biennálét is. Ezzel párhuzamosan — a biennálék folytonosságát hangsúlyozva — az előző első díjasnak, *Kiss Nagy András* szobrászművésznek kamarakiállítására került sor a Modern Magyar Képtár újonnan kialakított időszaki kiállítási termében. Őszre készült el ez az új létesítmény, megoldva a múzeum kiállítás gondjait. Szeptemberben *Szabó Iván* szobrászművész kiállításával nyílt meg a terem, ezt követte Kiss Nagy András, majd *Amerigo Tot* kiállítása. A Rómában élő Tóth Imre művészete Budapest, Tihany és Debrecen után került Pécsett bemutatásra, s bár nem hatott az *első* bemutató, a premier újdonságával, (mint ahogy ez *Vasarely* grafikái esetében történt), mégis komoly érdeklődést és közönségsikert váltott ki.

A három szobrász bemutatóját baranyai művész, a Mohácson élő kitűnő grafikus, *Kolbe Mihály* kiállítása követte sorrendben.

Már a múzeum 1970-es kiállítási terve is elkészült. Ízelítő a gazdag programból: Anna Margit festő, Bors István szobrász és Honty Márta textiles, MOZGÁS néven csoportkiállítás, Berki Viola festő, Rácz István magángyűjteménye, a Modern Magyar Képtár legszebb grafikái, Barcsay Jenő festő, Bálint Endre festő és a Kaposvári Rippl Múzeum legszebb alkotásai.

Romváry Ferenc

hírek

1970. FEBRUÁR

4

SZERDA

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából

Ráchel

nevű kedves olvasóinkat

◆

A Nap kél 7.07, nyugszik 16.49 órakor. A Hold kél 6.15, nyugszik 14.05 órakor.

Egyperces interjú

Az irányvonatokról

Hír jelent meg lapunkban: negyven kocsis szerelvényt indítottak útnak Orosházáról a Szigetvári Konzervgyárba. Az üvegekkel megrakott vagonokból álló irányszerelvény végig zöld utat kapott, s rövid idő alatt megérkezett. Az üvegeket rakodólapokon helyezték a vagonokba, ez lehetővé tette, hogy a 40 vagont egy nap alatt kirakják...

Az irányvonatok céljáról és a hír folytatásáról dr. Párkányi Ferencet, a MÁV Pécsi Igazgatósága kereskedelmi osztályának vezetőjét kérdeztük meg.

— Az irányvonatok célja, hogy a feladási helyről a rendeltetési állomásig tolatás nélkül, zárt egységben, gyorsan jussanak el. A fenti esetben ez tökéletesen így történt, az irányvonat 20 óra alatt ért Szigetvárra. De ezenfelül lényeges előnyről is beszámolhatunk. A Szigetvári Konzervgyár összehasonlította a korábbi azonos mennyiségű üveggel érkezett kocsiknál keletkezett töréskárt és az irányvonattal érkezett kocsik esetében tapasztalható töréskárt. Az eredmény rendkívül szembetűnő. Míg a korábbi, a hagyományos továbbítási rendszerben érkezett 41 kocsinál összesen 3000 darab üveg tört el, addig a mostani 40 kocsis szállítmánynál mindössze 200 darab törés volt. Ez a feladott 920 ezer darab üveghez képest elenyészően kicsi szám. Ez sem a fuvarozás következménye, hanem inkább a csomagolás rejtett hibáinak tudható be.

— A tapasztalatok tehát jók. Érdemes lenne egy másik, a Sajószentpéteri Üveggyárból érkező üres konzervesüvegeket is irányvonattal feladni. A kérdéssel a Szigetvári Konzervgyár foglalkozik. Az viszont csak természetes, hogy Orosházáról a továbbiakban is irányvonattal várja üvegküldeményeinek érkezését — mondotta dr. Párkányi Ferenc.

—mz—

◆

— Terliszter mintabolt — Jókai tér 2. — A Centrum Áruház kezelésében. (x)

— PÁLYÁZATI FELHÍVÁS! A görcsönyi megyei Szociális Otthon vezetője pályázatot hirdet az intézetnél áthelyezés folytán megüresedett egy E:410 kulcsszámú vezetőkönyvelői — KÁLÁSZ szakképesítéssel —, egy E:513 kulcsszámú kőműves szakmunkás, valamint három E:210 kulcsszámú szakképzett ápolónői, egy E:416 kulcsszámú szakképzett élelmezésvezetői, egy E:602 kulcsszámú állatgondozói, egy E:603 kulcsszámú férfi házimunkási, egy E:603 kulcsszámú négyórás fiatalkorú álláshelyre. — Kérelmüket önéletrajzzal február 15-ig az intézet vezetőjénél kell benyújtani.

— **Bérfejlesztés.** A MÉK-nél tavaly az előző évhez képest 9 százalékkal emelkedett az átlagbér. Mintegy 400 dolgozó bérét rendezték, az átlagosnál többet kaptak a tárolásnál és a felvásárlásnál dolgozó fizikaiak. Az idén, tervek szerint 4—6 százalékkal növelik az átlagbért, elsősorban a kocsikísérők bérrendezését tűzték ki célul.

— **Divat a könyv.** A Bányász Körzeti Könyvtár értékelte az 1969. év eredményeit. A statisztika adatai szerint a múlt évben további 4 százalékkal nőtt az olvasók száma, s az év végén már 9972 tagja volt a bányász-könyvtáraknak. A kölcsönzött kötetek száma 16,2 százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban.

◆

— Jelentsen be az igazgatónak, a felesége vagyok.
— Mind azt mondja...

◆

— **Szegeden korszerűsítik a sütőipart.** 45 millió forintos beruházással új kenyérgyárat építenek, ezenkívül új osztrák berendezést szerelnek fel a specializált kalács- és aprósütemény-gyárban.

◆

Időjárásjelentés

Várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, többfelé futóesővel. Átmenetileg megerősödő, helyenként viharos lökésekkel kísért nyugatira, északnyugatira forduló szél. A hőmérséklet emelkedik. Erős olvadás. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0—plusz 5 fok között, keleten helyenként kevéssel 0 fok alatt. Legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 5—10 fok között.

Halálozás

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapánk, vőm és rokonunk, MADARI ISTVÁN 41 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése február 5-én, csütörtökön 2 órakor lesz a kozármislenyi temetőben. A gyászoló család.

ÖZV. NAHODIL KÁROLYNÉ sz. Grácsner Rozália hosszas szenvedés után 85 éves korában meghalt. Temetése február 5-én du. 3 órakor lesz a pécsbányatelepi temetőben. — A gyászoló család.

Fájdalommal tudatjuk, hogy a nekünk legdrágább édesanya, testvér, anyós, nagymama, déd-

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesapánk, nagyapánk és kedves rokon, HARASZTI JÁNOS 83 éves korában elhunyt. Temetése február 4-én 4 órakor lesz a központi temetőben. — A gyászoló család.

Köszönet

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk, DÉKÁNY JÓZSEF temetésén megjelentek, virágok és koszorúk küldésével fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek — A gyászoló Dékány és Garai család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett halottunk, KOLLÁR MIHÁLY temetésén megjelenésükkel, koszo-

MDK

Gebauer Ernő festőmüv.

Egyházmüvészeti bizottság alakult a pécsi egyházmegyében. Dunántul. 1931. jul. 19. 6 l.

MDK

Gebauer Ernő

Hir. Pécs, 192o. dec. 24.

MDK

Egyházművészeti bizottság alakult a pécsi egyházmegyében. Dunántul. 1931. jul. 19. 6 l.

Gebauer

Csendélet, vizf.

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

35 l.

Gelányi Vilmos

Ménétette Bernát Tivadar: Magyarország gazdasági földrajza e műre barkoló és kötéstervét.

Díszérettben rénesült / a kép magyar nőgyo 69a /

Magyar Grafika 1969 mell.

1) Gebauer Ernő
Fr. Ö.

Műre Repr.

Hartbergben született. Grácban és Bp.-en tanult. Olaszországban s Európa más városaiban járt.

Műrei: „Szabadkai varóterem" 1943; „A régi Béke-akna"; „Bajai halászok";

B.B. Gebauer Ernő emléke
Dunántúli Napló 1966. nov. 26. 5.

2) Gebauer Ernő
fő

„Régi pécsi emlék"; „Bányatelep" /1952/;
„Nő i portré"; „~~Assisi~~ Assisi" /1905/;
„Szekér" /1940./

B. B: Gebauer Ernő emlékе
Dunántúli Napló 1966. nov. 26. 5.

Gebauer Ernő

festőművén kiállítása, Pécs. - Ism. Angyal Endre, Művészet, 1967. 8. évf. 8. sz. 41-42 l.

Az 1967. évi meg yar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. Lesz 68-107. l./

90. l.

Gebauer Ernő
festő

A „Pécsi Képzőműbeszek és Műbarátok Társaságának" Törvénytagja

Dunántúli Napló: 1968. febr. 29.
Hallama Erzsébet: Látogatás Gábor Jenőnél

Gebauer Ernő, [ ]

MDK

Lantos Ferenc tanult „a Gebauer-féle szabadiskolában."

Hallama Erzsébet: Lantos Ferenc és Képei

699.-702.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug. XIII/7-8.

Gebauer Ernő

emlékkiállítása. Pécs, Technika Háza. – Dm. B. B. Dunántúli Napló, 1966. nov. 26.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört. Írt. 1969. 3.sz. 243-284.l.

267. l.

Gebauer [ ], festő

Szerepelt az expressionista
Kiállításon. (Pécs, 1921.)

Csuka Zoltán: A lázadó város 600-615

JELENKOR, Pécs, 1971. júl.-aug. XIV/7-8.

GEBAUER Ernő

pécsi rajztanár rendelte 1931-ben a
siklósi plébániatemplom újabb ufatiit

MvSzle 1995 202[26]

unokája, Laszota Zoltán, aki a
Bialán az evangélikus lelkészi
a születési anyakönyveket, szintén
lja. (L: Laszota Z.: Schickedanz
űve, in: Tokaj és Hegyalja I.
9-181.)
márk városa főbírája és Tanácsa
vel megerősített bizonyságlevele;
április 19-én. A leszármazottak

áttelepülés okáról. Említette ugyan
i parasztlázadást, de azt írta,
saládot nem érte bántódás, mert a
ségesen bántak és saját jobbágyaik
a bekövetkezendő veszedelemre.
eszármazottai úgy tudják, hogy
ás elől menekültek át 1846-ban
hogy a talán 1867-ben született
kája szerint viszont 1867-ben
kkel szegélyezett úton Bialából
p. 180.) A két változatban
hetes csecsemö menekítéséröl van
a az elmondók őse.

. VU XXXV.1888. p. 365. ; Ld. még

Schickedanz Ferdinánd német nyelvü
ottak tulajdonában.

Gebauer Ernő, Jestő

1942. ápr. 1-én előadást tartott Székely Bertalan ról.
(Pécs, Művészeti előadások.)

—: A pécsi Képzőművészet Kistükre (9.)
957-960.

JELENKOR, Pécs, 1971. október XIV/10.

Gebauer Ernő, festő

1942-ben egyéni, sikeres kiállítása volt. (A rendszeresen ismétlődő csoportos kiállításokhoz Gebauer tervei szerint készült a katalógus címlapja.)

—: A festői képzőművészet kistükre (8.) 861-864.

JELENKOR, Pécs, 1971. szeptember XIV/9.

Gebauer Ernő, festő 1

A Weber-díj első nyertese.
(Freskó tervéért, 1930.)

A város által alapított újabb díjat
is (300-P.) ő nyerte 1931-ben.
A Tácsaság nobad iskolájának is ő volt egyik tanára.

— : A pécsi képzőművészet kistükre (7)

765-768.

JELENKOR, Pécs, 1971. júl.-aug. XIV/7-8

MEGHÍVÓ

A JANUS PANNONIUS MÚZEUM

GEBAUER ERNŐ

FESTŐMŰVÉSZ

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÓJÁRA 1966. NOVEMBER 18-ÁN
DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR A TECHNIKA HÁZÁBAN

Megnyitó beszédet mond

KELLE SÁNDOR
festőművész

66-4279 Pécsi Szikra Nyomda

F. k. Dankó Imre

Gebauer Ernő, [ ]

MDK

A pécsi festőiskola alapítója.
Emlékére kiállítást nyitnak
meg nov. 29-én.

— : Ötven év

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. nov. 29.

108.
+ 1.

Gebauer Ernő festő MDb

Rendezőként szerepel

„Szabadság Kiállítás"

Dunántúli Népszava 1948. IV. évf. márc 11.4.

Sebauer Ernő festő MDK:

„Az 1848 apoteózisa" c. freskója elkészült

„A pécsi képzőművészek szabadság-kiállítása"

Dunántúli Népszava 1948. IV évf. márc 14. 6. l.

Gebauer Ernő festő MDh.

Bányászfigurái nem élnek!

„A déldunántúli képzőművészek nagyszabású kiállítása"

Dunántúli Napló 1950. VII. évf. júl. 25. 4. l.

MDK

Gebauer Ernő festő.

„1848" ünnepi freskójával elkészült.

„Szabadság – Királytás!"

Dunántúli Népszava 1948. IV. évf. márc. 11.

MDK

Gebauer Ernő festő

A Városi Múzeum kapnalját freskóval képezi ki.

„Képzőművészeti előkészületek a centenáriumra"

Dunántúli Népszava 1948 IV. évf. máro 5-4.

Gebauer Ernő festő MDK.

A Képzőművészeti Szabad Iskola vezetője lesz.

„Szept. 1-én megnyílik a Városi Múzeum."

Új Dunántúl. 1946 aug. 29. 4.l.

Gebauer Ernő festő

MDK.

Róder Juditnak, Vizály Lajosnak és Kellermann Ermilnek tanára volt.

Martyn Ferenc: „Egy kiállítás elé"

Új Dunántúl, 1946. júl. 20. 3. III. évf.

Gebauer Ernő festő. MDK

Neve szerepel a Kiállítók között.

„Művészet."

Új Dunántúl 1946 III évf. máj. 26. 5. l.

Gebauer Ernőfestő

MDK.

Neve szerepel a Kiállítók Kötöll.

„Pécsi művészek tizedik csoporthiállítása"

Új Dunántúl 1946. III. évf. máj 21-5. l.

Gebauer Ernő festő

Búcsú c. művét külön kicmeli

„Egy félig kész kiállításról"

Új Dunántúl 1946. III. évf. máj. 18. 2.

Gebauer Ernő fotó

Neve szerepel egy kiállítás megnyitásával kapcsolatban.

„Ujból megnyílnak a képzőművészeti termek..."
Uj Dunántúl. 1946. III. évf. okt. 12. 4. l.

Gebauer Ernő festő MDK

Zsüritag.

„Tisztújítás".

Uj Duranthul. 1946. III. évf. Marc 3. 6. l.

Gebauer Ernő festő

Társelnök lett a Képz. szabad szakszerv. ben.

„Tisztújítás"

Uj Dunántúl. 1946. III. évf. márc. 3. 6. l.

Gebauer Ernő festő.

MNL

Neve megemlítve.

„Munkás a művészetben"

Dunántúli Napló 1950. VII. évf. febr. 24. l.

Gebauer Ernő festő

Nevé megemlítve

Nikolszky: „Képzőművészeink 50. tárlata a Városi Múzeumban.

Dunántúli Napló 1949 VI. évf. jan. 9. 6. l.

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

Kiállításain bemutatták ex-
libriseit és alkalmazott grafi-
káit is.

Csugal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus - 41 lap.

M.D.V.

Gebauer Ernő
levele

Két pécsi mozit díszített freskóival. A Kossuth mozit Kossuth, a Petőfi mozit Petőfi ábrázolásával.

Ortvay Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett
Művészet (1967. augusztus - 41 lap.

M.D.V.

Gebauer Ernő
festő.

Folyg pécsi és baranyai templo-
mok szamára festett freskót.
Ezekta kiállitason részben vaila-
tok részben fényképek mutatjak.

Anggal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállitása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus – 41 lap.

Gebauer Ernő

Majális, o.

Egyén köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp.1952

M.D.V

Gebauer Ernő
festő

1958-ban keletkezett a
„Norvég táj". Norvégiában
egy kis lutheránus templomot
díszített bibliai tárgyú képekkel.

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus - 41 lap.

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

1943-beli műve a „Szabadkai
vázolesem", 1944-ben festette
a „Pihenő kubikusok"-at. 1941-
1947 között keletkezett az „Apokalip-
szis lovasai".

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus - 41 lap.

M.D.V.

Gebauer Ernő
festő

1936-ban készült a „Vihar a Stavi hegyen", ebből az évből való a „Régi pécsi emlék", a „Pécsi vásár" című festményei

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékiállítása Pécsett
Művészet, 1967. augusztus - 41 lap

M.D.K.

Gebauer Ernő
festő

A kiállításon bemutatták
1905-ből való Assisi "Ernő"
akvarellját valamint a
„Próféta" című művét.

Ungvári Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus - 41 lap.

Gebauer Ernő
festő

M.D.V.

A pécsi kiállításon szárnál
tolt művet mutatták be.
„Régi pécsi emlék" (repro)

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett
Művészet, 1967. augusztus – 4 lap.

M.D.K.

Gebauer Ernő
festő

Megjárta Itáliában, volt
Svájcban is és 1957-ben és
1958-ban norvég származású
feleségével Norvégiában ment.

Aradi Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus - 40 lap.

Gebauer Ernő
festő

Tanulmányait Székely Bertalan-
nál és rövid ideig Ferenczy Ká-
rolynál végezte.

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett
Művészet, 1967. augusztus - 40 kép.

Gebauer Ernő
festő

MDK

Rövid budapesti és külföldi
tanulmányutakat leszámítva
60 évet töltött Pécsett.

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet, 1967. augusztus - 40 lap.

Gebauer Ernő, festő

2.

A bpi mester iskola elvégzése után 1912-től már Pécsett dolgozott. Még középiskolásként volt Arnhold növendéke volt, a főiskolán pedig Székely Bertalan tanítványa. Gebauer több mint 60 templomot s' 10 középületet díszített freskóival.

— : A pécsi képzőművészet kistükre (7)

765-768.

JELENKOR, Pécs, 1971. júl.-aug. XIV/7-8.

Gelbauer Ernő

1940-ben és 1942-ben egyéni gyűjteményes kiállítása nyílt még Pécsen.

Gelenkar, Pécs, 1941. (?) 9.

Gebauer Ernő festő M Dr

Szerepel a Kiállítók Között („jeles templom festő

„Ősi csop. Kiállítás a Baranyamegyei Mú-
zeumban."

Új Dunántúl 1946 III évf. nov. 9. 2 l.

GEBAUER ERNŐ, festő

Pécsi festőművész, a Pécsi dzsámi freskóit festette.
Dr. Takátsy Tibor orvos-grafikosnak volt tanító mestere, aki az orvosi Bonctani intézet munkatársa volt.
és sok orvosi könyvet illusztrált. 280.old.

SZIGETI ISTVÁN: Dr. Takátsy Tibor-grafikus érmei
280.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXI. 1965. 33-34.sz. Bp.

MDK

Gebauer Ernő

III.oszt. váróterem, of.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok 2. kiáll. Mohácson, 1944. 5 l.

Gebauer Ernő festő MDk

„Bányászok" c. művét említi.

„Megnyílt a déldunántúli festők és szobrászok kiállítása".

Dunántúli Napló. 1950. VII. Szof. pél. 23.4.

Gebauer Ernő
Istőmüvész

A Szövetség Magyar Festők, Szobrászok, Építészek és Iparmüvészek Társasága xxxxx egyházmüvészeti kiállitása - müvével szerepel.

U j e á g
1929.VI.11.

Gebauer Ernő MDK

A Siklósi Várban mutatott
be műveiből.

– B. B. – Megnyílt a baranyai képzőművészek
kiállítása Siklóson
Magyar, 1964. jún. 14. 7. lap

Gebauer Ernő, Pécs

Feltámadás. Barokkstilü mennyezetterv

Bányászok, olaj

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. B.Szpl. 1928.
jan. 3 l.

MDK

Gebauer Ernő festő

Urvacsora, festm.
Ecce agnus Dei, freskó

Nikelszky G: Pécsi képzőművészek őszi kiáll.
Dunántul, 1928. nov. 4. 9 l.

MDK

Gebauer Ernő

Mecseki táj, olaj
Mennyezet-terv, casein

pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. VII. kiáll.
1930. nov. 3 1.

MDK

Gebauer Ernő

Nikelszky: Pécsi képzőművészek képkiáll.
Dunántul, 193o. ápr. 2o. 9 l.

Gebauer Ernő
Krisztus és Judás, freskólemez

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április,
20 ~~19~~ 1.

313. kép. *9. Graduale (Erdődy—Bakóc*

Gebauer Ernő

emlékkiállítása nyílt meg Pécsett a Zsolnay Művelődési Házban. Gebauer 1919-ben alapította meg a pécsi Építőművészeti iskolát, amelyet haláláig, 1962-ig vezetett.

Magyar Nemzet 1969 december 7.

-Nyílt-

11. old.

Gebauer Ernő

fstő

Nov. 18.-án nyílt emlékkiállítása Tech-
nika Házában.

Műve Repr.

Dunántúli Napló 1966. nov. 20. 3.

MDK

Gebauer Ernő

Pesti részlet, olaj
Freskó-terv, temp.
Havi hegy, olaj
Arckép, "
Krisztus és Judás, ~~mixmj~~ freskó
Téli táj, olaj

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs, 1932. márc. 19 1.

MDK

Gebauer Ernő

Hegyi beszéd, mehnyezetkép, Egyetemi temp.

Nikelszky G: Pécsi képzőművészek...tárlata...
Dunántul, 193o. nov. 23. 8 l.

MDK

Gebauer Ernő, a N.Szal nagy kitüntető okl.

Pécsi Képzm. Társ. bpesti kiáll. Dunántul, 1928.
jan. 15. 5 l.

MDK

Gebauer Ernő
Bányászok festm.

Megnyitották a vidéki képzmüvészek első nagy tárlatát. Dunántul, 1928. jan. 8. 2 l.

Gebauer Ernő

Arckép tanulmány, temp.
Mennyezet-tervezet, vakolat lemez
Ködös hangulat a Mecsekben, olaj
Tanulmány, tus
Tanulmányfej, ceruza

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Köre kiáll. Pécs.
1927. nov. 9 l.

MDK

Gebauer Ernő

Pécsi Képzőművészek Szab.szerv. csop.kiáll. Pécsbányatelep, 1945. dec.

MDK

Gebauer Ernő

Nikolszky Géza: Tavaszi képtárlat a Vigadóban.
Dunántul, 1929. márc. 24. 7 l.

MDK

Gebauer Ernő

Pécsi tavaszi kiáll. 1931.

Gabeuer Ernő MDK

Pálosok urnapi körmenete, kazein
Vármegyeházi belső kapu, tusrajz
Káptalan utcai kapu, tusrajz

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1937.
Őszi kiállitás

MDK

Gebauer

Alkotásaival Pécs városát képviselte az 1930. febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll. Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

MDK

Gebauer

Festményei, a Műcsarnokban rend.Szt.István kiállitáson.

/d.m./:Szt.István kiáll.a Műcsarnokban.

Magyarország 1938.máj.24. 8.o.

MDK

Gebauer mester

rendezte müvésztársainak élén a müvészeti összeállitást. Uj berendezésü faállvmnyokon jól és téresen hatnak a képek.

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüvészek öszi tárlata. Pécsi Vigadó.-Emlékkiáll. Wéber X.F.képeiből és a Gebeaur-Martyn festőiskola növ.-nek munkáiból. Dunántul.1929. okt.20. 8.1.

MDK

Gebauer, festöm.

avult németes regényessége nem a XVI. terem
képeinek irányzatához illik, szinte vérsze-
glnyen hat.

A XVI. terem a korszerű irányokat tulhaladt festés
mellett néhány példányát mutatje be.

Kemle Béla: A Műcsarnok tavaszi tárlata.1940.
Művészet. 1940. 33.sz. 45.l.

MDK

Gebauer Ernő

a Pécsi Csop. tagja

M. Képzőműv. Szab. Szervezete I. kiáll. Pécs
1946. dec.

Gebauer Ernő festő

A pécsi Zsolnay hűvelődési Házban kiállítása nyílt

Szocialista hűvészetért 1970 I. sz.

M.D.K.

Gebauer Ernő

Pécsett évtizedek óta vezet képzőművészeti szabadiskolát.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 333.11
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965.

Gebauer Ernő (1882–)

~~volt tan~~ Szélely Bertalan tanítványa volt. Pécsi festőművész.

Szélely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Makasay Lajos.) – Bp. 1962. Képzőműv. Alap Kiadó. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) – 203. l.

Gebauer Ernő

négy éven át Székely Bertalan mesteriskolai
növendéke volt.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál.
és bev.: Maksay Lajló.) Dp. 1962. Kiprőmüv. Alap
Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet
forrásai.) – 20 l. l.

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

1882-ben Ausztriába költözött
1902-ben a pécsi reáliskolába
érettségizett, mivel a család
Magyarországra költözött.

Ungvári Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet 1967. augusztus - 40 lap.

M.D.K.

Gebauer Ernő
festő.

1962 márciusában 80-éves
korában halt meg a mester.
A pécsi Janus Pannonius Mú-
zeum rendezte emlékkiállí-
tását.

Angyal Endre: Gebauer Ernő emlékkiállítása Pécsett.
Művészet 1967. augusztus – 41 lap

Gebauer Ernő
festő.

A mozik falainak dekorativ ki-
bizpuse volt egyik fő területe.
Pécs min dkiatom filmszínhárá-
ba készített freskót.

Kárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről
Művészet, 1968. november – 33 lap.

Gebauer Ernő
festő

M.D.K.

Hosszúhetény, Szahály, Görcsöny
Máriagyüd, stb kis falusi temp-
lom számára készített oltár-
képet, melyek közül a bácskai-
ak a jelentősebbek.

Hárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről
Művészet, 1968. november – 33 lap

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

Muralis feladatainak legfőbb
megbírója az egyház volt, min-
den jelentősebb pécsi templomban
láthatunk tőle freskót.

Kárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről
Művészet, 1968. november - 33 lap.

M.D.

Gebauer Ernő
festő

Már fiatalan nonszolla a fal festészet, előtte volt mestere Székely Bertalan egyik fontos műve a pécsi Székesegyház oldalkápolná-jának freskőciklusa.

Kárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről.
Művészet, 1968. november – 33 lap.

Gebauer Ernő
festő

M.D.

Mint ösztöndíjas 1910-ben
Itáliai földjét is bejárta.
Gebauer Ernő mestere Székely
Bertalan volt.

Kárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről.
Művészet, 1968. november – 33 lap.

Gebauer Ernő
festő

M.D.K.

Mintán Pécsett letelepedett már a budapesti Képzőművészeti Főiskola diplomája és a Mesterishola négy éves studiuma után volt.

Hárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről.
Művészet, 1968. november - 33 lap.

M.D.K.

Gebauer Ernő
festő

A pécsi képző művészeti élet meg-
alapozóját tisztelhjük benne.
Már 1912-ben Pécsett telepedett
le és kezdte el munkásságát

Kárász Éva: Gebauer Ernő művészete
Művészet, 1968. november - 33 lap

Gebauer Ernő
festő

M.D.V.

Mint művészpedagógus is jelentős munkát végzett, ő volt az első, aki Pécsett művészképző szabadiskolát nyitott.

Klaus Éva: Gebauer Ernő művészetéről
Művészet, 1968. november - 33 kép.

Gebauer Ernő
festő

M.D.Y

Tájképei, Pécs régi utcáiról festett vánosképei nagy Természet szeretetéről tanuskodnak.

Hárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről
Művészet, 1968. november - 33 lap.

M.D. 4/1

Gebauer Ernő
festő

A dekorativ falfestmények mellett számos táblakép et festett. Nagy történelmi kompozíciók foglal-koztatták, a szemedés, a háború reme öltött képi formát műveiben.

Hárs Éva: Gebauer Ernő műveszetéről
Műveszet 1968. november - 33 lap

M.D.

Gebauer Ernő

festő

A pécsi mozi freskója 1912-ben készült, a mű a szecesszió stílusjegyeit viseli magán.

Hárs Éva: Gebauer Ernő művészetéről

Művészet, 1968. november – 33 lap.

GEBAUER ERNŐ/

a pécsi török templom (Dzsámi) emeleti körfolyosójának helytörténeti freskóit festette.

a pécsi Antalos János kollégium (Széchenyi tér 11.) lépcsőházának emeleti főfalán található freskó alkotója, mely a Mátyás Lajos által alapított pécsi egyetem donációs ünnepélyét ábrázolja. (1967.)

Vörös Márton: A Széchenyi tér regénye. Pécs, 1963.
/ Mesélő pécsi házak /

98

M.D.K.

Gebauer Ernő, pécsi festő

kiállított és bronzplakettet kapott a Szombathelyen 1836-ban rendezett dunántúli művészeti kiállításán.

Szelényi Lajos: Adalékok az első szombathelyi Derkovits-kiállításhoz

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.2.sz.

131. old.

Gebauer Ernő
Festőművész

A Szövetség Magyar Festők, Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társasága egyházművészeti kiállítása - P é c s o t t - művével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.11.

Gebauer Ernő
Stőművén

Egyházművészeti kiállítás - A Szövetség Magyar Festő Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társaságu vécnöksége alatt - Pécsett - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VI.12.

Gebauer Ernő,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár feladatának tekinti Mattyasovszky Zsolnay László és Gebauer Ernő hagyatékának ápolását. 224.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Gebauer Ernő, festő

M.D.K.

műve a pécsi ~~Egyetemi~~ Nagy Lajos gimnázium 1935-36-ban épült ujszárnyaban lévő lépcsőház freskója, mely a pécsi egyetem alapítását és építését ábrázolja.

Huba László: Budapest - Pécs - Mecsek

Bp. /é.n./, Panoráma ,/Magyarország irásban és képben 10.köt./

53. old.

Gebauer Ernő
festőművész

A Szövetség Magyar Festők, Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társasága egyéni művészeti kiállítása - - P é c s e t t - művével szerepel.

Magyarság
1929.VI.11.

Gebauer Ernő festő MDK.

Neve szerepel, mint Képtár-rendező.

x Nikelszky Géza: „Az idei első gyűjteményes tárlat a baranyavármegyei múzeumban".

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. máz. 11. 5. l.

Gebauer Ernő festő MDK

Megemlítve.

„A képzőművészet ...”

Dunántúli Népszava. 1947. III. dof. nov. 30. 4. l.

Gebauer Erwin festő

NDK

A zsűri tagja.

„Művészet"

Új Dunántúl 1946 III. évf. okt 30. 4. l.

Gebauer Ernő festő. MDK

Most kezdi a pécsi belvárosi templom freskóját Téma: a dédi harangszó története

„Gebauer Ernő új freskója".

Pécsi Hétfő - 1947. I évf. ápr. 21.

MDK

Gebauer Ernő festő.

Norvégiába hívták meg egy városi templom festésére.

„Pécsi Kolesz"

Pécsi Hétfő, 1947. I. évf. jún. 30. 2. l.

Gebauer Ernő festő

MDK

Neve magemlítve

Apróságok.

Pécsi Hétfő 1947. I. évf. Mdrc 3. 2. l.

Gebauer Ernő festő

A Városi Múzeum kapualjában freskókat fest:

„Képzőművészeti előkészületek a centenáriumra."

Dunántúli Néplap. 1942. IV. évf. szám 5. 41.

MDK

Gebauer Ernő

Megalakult Pécsett a mübarátok köre. Dunántul 1922. máj. 14.

Gebauer Ernő festő.

MDK

Dunántúli Néplap. 1945. I. évf. dec. 18.
„Kiállítás Pécsbányatelepen". 4. l.

Gebauer Ernő festő

3 műveről számol be a cikk. Ez az év teljes átalakulást jelent a művészmél. kutonozen a „Pihenő munkások" jelzik ezt

Nikelszky Géza: „Képzőművészeink Őszi tárlata".
Dunántúli Népszava 1946. II. évf. nov. 10. 6 l.

Sebauer Ernő festő

MD 6

„Régi pécsi emlék" c. művével szerepel a kiállításban

Nikelszky Géza: „Pécs állandó kiállítása a Városi Múzeumban"
Dunántúli Néplap. 1946. II. évf. 15. szept. 6. l.

MDK.

Gebauer Ernő

Szereplése Pécs képzőművészeti életében

Jelenkor 1965.5.lap 447.

MDK.

Gebauer Ernő

Szereplése Pécs képzőművészeti életében

Jelenkor 1965.5.lap -

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

Gebauer Ernő

1967 MÁJ 14.

1021

A középkori egyetem

A Pécsi Egyetem Jog- és Államtudományi Kar épületének bejáratánál szerény tábla hirdeti, hogy Nagy Lajos király 1367-ben egyetemet alapított Pécsett, mely hazánk legelső felsőfokú intézménye volt. A Nagy Lajos Gimnázium első emeleti folyosójának homlokfalát

háromrészes freskó

díszíti, amelyet a néhány éve elhunyt pécsi festőművész, Gebauer Ernő készített és ajándékozott a nagy király nevét viselő iskolának. A festmény a középkori egyetem alapítását örökíti meg. Az egyetem aulájának homlokfalát is hasonló tárgyú, de már kevesebb történelmi hűséggel ábrázolt freskó borítja: Dudics Andor műve. A régi egyetemre vonatkozó egyéb emlék, vagy emlékeztető nincs is Pécsett.

Nagy Lajos király hatalmi törekvései a Balkán felé irányultak; ez érlelte meg a gyönyörű fekvésű városban, mint a déli országrészek természetes központjában az egyetem alapítását, pár esztendővel a prágai, krakkói, és bécsi egyetem felállítása után.

A régi pécsi egyetemen főleg idegenből hivott tanárok tanítottak. Munkásságuk írásos nyomai azonban egy prédikáció-gyűjtemény kivételével elvesztek. Az egyetem megszűnésének idejéről eltérő vélemények alakultak ki, mert 1465-öt, de 1544-et is olvashattunk. Hallgatóinak száma is bizonytalan. Istvánffy Miklós történetírónk szerint a török megszállás előtt kétezer hallgatója volt. Más források szerint háromszáz, illetve ötszáz, akik tanáraik vezetésével vonultak Mohácsra a török ellen 1526-ban és karddal kezükben mindannyian életüket áldozták a hazáért.

A török

a szokottnál is alaposabb munkát végzett, mert a hódoltság után egyetlen köve, de emléke sem maradt a pécsi egyetemnek. Azt se tudjuk, hol állott az épülete, de belső életéről is csak nagyon gyér megbízható adatokkal rendelkezünk. A vatikáni levéltárban talált idevonatkozó okiratból arra következtethetünk, hogy a pécsi egyetem falai között is a kor harcias, nemegyszer vért kívánó erkölcse divott. Kancellár János kispap-egyetemi hallgató durván szidalmazta a rektort, akit tettleg is bántalmazni akart, mire Csót György hallgató nyilával halálra sebezte Kancellárt.

Tanárai közül biztosan csak Galvano Bethini nevét ismerjük, akinek fizetését az egyetem alapítása körül nagy érdemeket szerzett Vilmos püspök vállalta magára. Szervezeti szabályzata sem maradt fenn, de a korabeli alapítású egyetemek statutumai arra engednek következtetni, hogy a pécsit is a bolognai egyetem mintájára szervezték és úgy is működött.

Nagy Lajos pécsi egyeteme helyének megállapítása is bizonytalan. Valószínű, hogy az alsó sétatér és a Leöwey Klára Leánygimnázium telkén állott. A középkorban az egyetem ugyan elsősorban testületet jelentett, mégis nagyobb épülettömböt kell feltételeznünk már az alapítással egyidejűleg. Evilia Cselebi török világutazó, aki 1660—64 között járt Magyarországon, a volt pécsi egyetem épületét leírta: „Többek között az isteni Eflátunnak (Platon) a belső várban lévő régi tudományos főiskolája, melynek hetven fejedelmi boltozata és várszerű szobája van. Ezek mindegyikében egy-egyfajta építészeti tudomány szerint kidolgozott elrendezés van, melynek leírására hiányos a nyelv, s az ékesszóló toll beszéde töredékes..." Történészeink közül többen lehetségesnek tartották, hogy az egyetem épülete a Posta-palota, a Színház téri egykori Dominikánusház, vagy a Liceum-épület táján állott. Ma már egységesnek mondható az a vélemény, hogy a belsővár, a székesegyház környékén kell az egyetem épületének helyét megjelölnünk, bár Cselebi színes leírásán kívül egyéb adat nem támogatja ezt a feltevést sem.

Pécs

ősi egyetemi város. Idén ünnepelik a régi egyetem alapításának hatszázadik évfordulóját, amikor Magyarországon legelőször gyulladt ki a tudomány fáklyája.

Dr. Kovács András

A felszabadulás óta eltelt időszak valóban forradalmi változást hozott az ország kulturálódásában. Tanfolyamok, iskolák, esti tagozatok százai és ezrei létesültek, hogy mindenki elérjen a műveltségben bizonyos színvonalat; később már azért, hogy képességének és érdeklődési körének megfelelően képezhesse magát. Mostanában érkezett el az ideje, hogy a képzés és oktatás mennyisége minőségbe csapjon át, azaz, hogy megteremtődjenek az oktatásnak és továbbképzésnek azok a lehetőségei, melyek a fejlődés mostani perspektívájának megfelelnek. *Westerienen* megfigyelései szerint ugyancsak minden területen egyre inkább törekedni kell a műveltség specializálódására, arra, hogy ki-ki érdeklődésének és munkakörének megfelelő oktatásban részesülhessen. Ezért is érdekes az *MSZMP bicskei járási bizottságának* az a terve, hogy a járás középpontjában szabadegyetem formájában nyújt lehetőséget a járás értelmiségi rétegeinek továbbképzésére. A kezdeményezés járási szinten újszerű, ezért is fordultunk *Estélyi Gyulához*, az MSZMP járási pártbizottságának első titkárához azzal a kérdéssel, *hogyan jutottak el ehhez a gondolathoz, milyen formában képzelik el az oktatás megszervezését, s hogyan biztosítják a részvevők számára a zavartalan tanulási lehetőségeket?*

— Úgy véljük, hogy az önképzés hagyományos formái jórészt túlélték magukat. Nem azért, mintha csökkent volna a járásban az emberek tanulókedve, vagy érdeklődése, hanem mert ezek a hagyományos formák már nem telítődnek elegendő élettel, nem képesek lépést tartani a tudomány és az érdeklődés fejlődésével. Mégis szerettünk volna a járás értelmiségi rétegeinek olyan lehetőséget teremteni, amelynek segítségével megismerkedhetnek a fejlődésben elért új eredményekkel s egy kicsit arra is szeretnénk mindenkit rádöbbenteni, hogy nem lehet megállni, megpihenni, hogy mindenkinek folyamatosan és állandóan egyre magasabb szinten kell magát képeznie, ha nem akar lemaradni hanem lépést akar tartani a fejlődéssel. Nincs olyan, hogy a másikra nem történnének ugrásszerű változások. Az új gazdasági mechanizmus egyik igen fontos láncszeme éppen ezeknek a fejlődési eredményeknek és a lehetőségeknek tudatos összehangolása és megtervezése lesz. Érzésem szerint a mechanizmusnak csak az lehet teljes értékű munkása, aki tudja és érzékeli, hogy egyáltalán mik ezek a lehetőségek és milyen eredményeket értünk el már eddig is. Arra is gondoltunk, hogy a főváros közelsége hasznunkra lesz az előadások megszervezésében és abban is, hogy minden szakterületen a legkiválóbb előadókat mozgósíthassuk. A továbbképzés, illetve a szabadegyetem keretei adva vannak, hiszen nem is egyszer bebizonyosodott már, hogy a TIT életképes, s nagy feladatok megoldására hivatott szervezet. Mi a TIT kereteiben szeretnénk megszervezni az előadásokat, de

SZABA
EGYE
BICSK

azt szeretnénk, ha a meglévő kereteket rugalmasan lehetne alkalmazni a járási szakemberek és értelmiségiek szükségleteinek és érdeklődési területeinek megfelelően. Itt nálunk nagyon sok az érdeklődő, s majdnem mindenki megértette, megérezte, hogy csak az tarthat lépést a fejlődéssel, aki akar is, aki tud áldozatokat hozni és akar tanulni. Erre mi erőnktől és lehetőségeinktől függően minden alkalmat megadunk, hiszen a járás, de az ország egyetemes érdeke is, hogy mindenki a lehető legmagasabb szinten ismerje és alkalmazza is szakterületének legújabb tudományos eredményeit.

Nehéz lenne fontossági sorrendet megállapítani a tervezett szabadegyetemi tagozatok között, mégis első-

M.D.K

Gebauer Ernő
festő

1962 március 24-en elhunyt Gebauer festőművén — Ő készítette mindhárom pécsi mozi falképét, a Nagy Lajos gimnázium, a Trinyi Miklós Mezőgazdasági Technikum falképeit, sok freskot és seccot a Dunántúlon.

—: In Memoriam
Művészet, 1962. szeptember — 47 lap

MDK

Gebauer Ernő

megbizást kapott Szt.István-kép készitésére

Szt.István Emlékév O.Biz. Szépmüvészet, 1941.
48 l.

48 l.

MDK

Gebauer Ernő festő.

1930-ban ő nyerte el először a Weber-díjat.
templom fresko-tervével.
(Illustr.)

A. Pécsi Képzőm. és Műbarál Társ. X. kiáll. Kat. 11. l.
1932.

Gebauer Ernő festő. MDK.

Dunántúli Képszava. 1945. I. évf. szept 23.

Genes: Peón művészek csoportkiállítása 2. l.

Gebauer Ernő festő

MDP

Művét állami vásárlásra szemelték ki

„A pécsi képzőművészek sikere."
Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. máj. 26. 5. l.

MDK.

Gebauer Ernő festő.

Neve megemlítve.

„Gábor Ernő festőművész visszatért Pécsre."
Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. máj. 5. 5. l.

Gebauer Ernő festő

MDK.

A város tulajdonába került a festő egik alkotása.

„Modern pécsi képtár Pécs Baranya régi metszetes a Városi Múzeumban."

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. aug. 18. 6. l.

MDK

Gebauer
Petőfi

A pécsi Park mozi Petőfi és
Kossuth filmszínházi freskóit
restaurálta

— : Freskó készül
Dunántúli Napló, 1956. július 29-3 lap

M.D K.

Geabauer Ernő festő

emlékkiállitását hétfőn nyitották meg Pácsett

Napló

Magyar Nemzet 1966. nov. 19. 4.1.

Gebauer Ernő festő

müveiből kiállitás Pécsett

NDK

Napló

Magyar Nemzet 1966. nov. 17. 4.1.

MDK.

Gebauer Ernő
festő

Kiállításai okt. 21-én
nyílik meg.

—: Kulturális Hírek
Demokrata Napló, 1956. okt. 18. 4 lap.

M.D.V.

Gebauer
festő

A művész festette a Nagy hajos
gimnázium lépcsőházi freskóját,
a harómvészes Nagy hajos faliképet.

—: freskó kisme

Dunántúli Napló, 1956. julius 29-3 lap

Gebauer Ernő
festő

M.D.K.

A Korház lépi dzsami falán
freskói vannak, amint az mos-
tani felfedezés folytatásáhént
kimosnak. Remény van ezeket
török korabeli feliratok feltá-
rására

– elys: Restauráljuk Jakóvali Hasszán bég dzsámyát
Dunántúli Napló, 1956 dec. 21 – 3 lap

Gebauer Ernő"

Emlékkiállítása nyílt Pécsett.

MN 1966. nov. 19.

Gebauer Ernő

Freskó terv (Szepró)

Melanka, 1965, 4 m., 367 old.

Gebauer Ernő

festő"

Művészet. 1938. III. évf. 16/17. sz. 46. l.

Erdélyi Árpád: Magyar művészeti kiállítás Rómában.

Gebauer Ernő festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5. sz. 104. o.

Szabadszervezeti közlemények.

Pécsi Hirek.

Gebauer Ernő festő

Magyar Művészet, 1927

162-168.o.

Felvinczi Takács Zoltán: kiállítás Pécsett.

Falkép „Déli harangszó" –

Gebauer Ernő, (Pécs, belvárosi plébánia templom)

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5.sz. 107.o.

Szabadszervezeti közlemények.

Pécsi Hírek.

MDK

Gebauer Ernő

résztvett a Szent István Emlékév Orsz.Biz. a Miskolc város részére adományozandó Szent István festmény pályázatán

Szépmüvészet 1941. 2o8.l.

HDK

Gebauer Ernö, festőm.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága.

A zsüri tagja.

Nemz. Szal. 388. kiáll.
Képzőművészek vidéki szövetségének I. kiáll. Kat. 1928. jan.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Pécsi Képzömüvészek és mübarátok Társasága.
Számvizsgáló bizottság tagja.

Nem.Zal. 388.kiáll.
Képzömüvészek vidéki szövetségének I.kiáll. mat.
1928.jan.

MDK.

Gebauer Ernő

Utalások Pécs képzőművészeti életére

Jelenkor 1965 ápr. 378 lap.

MDK

Gebauer Ernő

Lucrézia Borgia, freskó

Magyar Művészet 1936. 121.l.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

a sok pályázó közül pécsiek nyerték el a templom üvegfestészeti munkáit. Johan Hugó bp.-i ablakfestészeti művészeti telepe már aláirta a szerződést a 38 ablak elkészitésére.

G.E. a Johan-féle megbizás részesse előirt bibliai tárgyu festmények elkészitésére.

Pécsi művészek festik a kaposvári fogadalmi templom ablakait.
Dunántul. 1926.máj.22. 5.old.

MDK

Gebauer Ernő festőmüv. Pécs

Dunántuli Tav.tárl. kitüntetettjei. Képzőművészet 1928. 10.sz.

Gebauer Ernő, festő

MDk.

A pécsi festőművész 80 éves korában elhúnyt. Temetése márc. 29-én a pécsi központi temetőben.

—: Hír

8.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. márc. 28.

M.D.K.

Gebauer Ernő /XX sz./

107. Majális. Olajf. 46x60

Elveszett. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet. 7. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Gebauer Ernő

A Szent István-kiállitás nagydija alkalmából pályamunkájáért a vallás- és közoktatásügy miniszter elismerését fejezte ki.

Cikk: Vitéz Aba-Novák Vilmos és Szönyi Ist. vá a Szent István-kiállitás dijnyertesei.

Magyarság 1938.jun.21.10.1.

MDK

Gebauer Ernő festőművész

A Szent István-kiallitás nagydija alkalmából kiváló pályamunkájaért elismerést kapott.

Cikk: Aba-Novák Vilmos és Szonyi István kapták a Szent István-kiallitás nagydijait.

Uj Magyarság 1938.jun.21.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Gebauer Ernő

ÚJ EMBER
1962 ÁPR 22

1021

Meghalt Gebauer Ernő, a pécsi egyházmegye kiváló festőművésze

Miként a napisajtó is közölte: március utolsó hetében rövid szenvedés után, nyolcvanéves korában meghalt Pécsett Gebauer Ernő festőművész.

A családjával Bécsből Pécsre települt Gebauer Ernő mint Székely Bertalan egyik legkitűnőbb tanítványa, a Képzőművészeti Akadémia ösztöndíjával indult ifjú korában Róma, München, Bécs művésztelepei felé, ahol tovább fejlesztette tanulmányait. Európai körútjai közben ismételten visszatért Pécsre, ahol egymás után festette a gyönyörű vidék tájai és néprajzi képeit. E képeknél azonban sokkal inkább vonzotta nagy mesterének területe, a freskó, melyekkel Pécs középületeit, iskoláit sorra feldíszítette. Ezen a területen jutott el Gebauer Ernő a művészetét és talentumát legjobban kifejező egyházi festőművészethez. A pécsi egyházmegye vagy ötven templomán kívül a kalocsai, váci és veszprémi egyházmegyékben is találkozunk műveivel. Ezekben a képeiben a teológia ismerete, az evangélium átélése ragadja meg a nézőt.

Temetésén képzőművész társai, Pécs kulturális testülete, a pécsi egyházmegye papsága és hívei búcsúztak el a kiváló egyházművésztől.

D. G.

Az egy

Beszélget

Nagy esemény előtt áll — bátran elmondhatjuk ezt — az egész magyar katolikus élet. Több mint kilencszázötven éven át hangzottak templomainkban az összes szertartások latinul, most pedig a »Mediator Dei« enciklikában kifejezésre jutott elv alapján s a Rituskongregáció engedélyével majdnem egész terjedelmükben magyarul mondhatók (természetesen a szentmisét kivéve) a szentségek, a temetés, a körmenetek szertartásai. Elkészült, szedésre került és kinyomtatás előtt áll a Szent István Társulat kiadásában megjelenő nagy mű, ezeket a szertartási szövegeket most már *magyarul* tartalmazó s az összes magyar püspökség számára szóló *egységrituálé*. Megjelenését természetesen feszült várakozás előzi meg, főképp a papság részéről.

Felkerestük *Cserháti* Józsefet, a pécsi egyházmegye káptalani helynökét, a magyar püspökkari konferencia tagját, aki a püspöki kar részéről a kiadás előkészítésével, a nyomdai munkálatok gondozásával van megbízva: tájékoztassa az Új Emberen át a magyar katolicizmus nyilvánosságát a jelentős kiadványról.

— Tulajdonképpen és jelentős részében el kell magamtól hárítanom a kérdést. Tartalmában és érdemében ez az üggyel foglalkozó és azt elő-

Gebauer Ernő, festő MDk

Pécsett utcát neveztek el a 80 éves korában elhunyt festőművészről. – Jóreált freskóiról ismerik a művészt. Ő készítette a pécsi Park- s Kossuth mozi, a Nádor Kávéház, a Nagy Lajos Gimnázium falfestményeit.

–: Kulturális hírek 8.l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 5. [Vidéki]

Gebauer Ernő MDK

festő

Képzőművészeti szabadiskola Pécsett.
Dunántul, 1929. jun. 13.

Gebauer Ernő

MDK

A pécsi képzőművészeti szakiskola sikere.
Dunántul, 1931. ápr. 2.

Gebauer Ernő MDK

festőiskolája volt Pécsett

Dunántul /Pécs/ 1929. okt. 2o.

MDK

Gebauer Ernő

Székely Bertalan mesteriskolájának ösztdijas növendéke volt.

Képzőm.Főisk.Évk. 1908-9. 20.l.

Gebauer Ernő

fa. tő

A pécsi képrőműv. élet megterem-
tői közé tartozik.

Elhányt ~~Gebauer Ernő~~ Gábor Ernő.
Dunántúli Napló 1968 IX. 3. 4.

Gebauer Ernö, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár részint a művész özvegyének ajándékaként, részben vásárlás útján megszerezte a művészhez 21 művét. 224.old. 51, jegyz Pécs jellegzetes művészalakja volt. Templomfestő, több, mint 60 templom őrzi munkásságát.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

MDK

Gebauer Ernő

Képzőművészeti kiáll. Monácson. Magyarság 1943. márc. 19. 9.l.

MDK

Gebauer Ernő

Lyceum templom kapuja, tusr.

Megyeháza kapuja, "

Pécsi Képzőm. és Műber. Társ. kiáll. 1936.

nov. 11. 1.

MDK

Gebauer Ernő

a pécsi képzőm.kiáll.-an freskó tervein kívül néhány kisméretű olajfestménnyel szerepel.

Cikk: A pécsi képzőm.és műbaratok tars. kiall.

Képzőművészet, 1932. 108.l.

Gebauer Ernö és Martyn Ferenc, festöm.-k MDK

vezette festöiskola tagjai is e kiállitás kapcsán állnak a nyilvánosság elé. Az elért eredmények felvetették azt a kérdést, h. az iskola kereteit ki kell épiteni.

Szinháztéri Vigadó.

A pécsi képzömüvészet öszi tárlata.
Dunántul. 1929.okt.16. 7.l.

MDK

Gebauer Ernő festőm.

bemutatja egy falfestmény-tervét:
"A kis Jézus az írástudók között".
"Őszi hangulat"
"Mecseki táj"

Nikelszky Géza:

A pécsi képzőművészek őszi tárlata. -Pécsi Vigadó. Emlékkiáll. Wéber X.F. képeiből és a Bebeaur-Martyn festő iskola növendékeinek munkáiból.
Dunántul. 1929.okt. 2o. 8.old.

MDK

Gebauer Ernő

Tanulmány, tusr.

Tanulmányfej, cer.

Pécsi Képzm. Műbar. társ. kiáll. 1927. nov.

9.1.

Gebauer Ernő MDK

Szent Pál élete, kazein-festmény

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Gebauer Ernő

MDK

Váróterem

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Gebauer Ernő MDK

Menyezetterv, vizf.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
IX. Őszi kiáll. 1931. dec.

MDK

Gebauer Ernö, festö

Bányarészlet. Vizf.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.Már.16.-
ápr.6. Kat.le.1.

MDK

Gebauer Ernő

Szt. János evangélista, kazein

Versendi bucsu, vf.

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1934. évi kiáll.
Pécs. 1934. okt.-nov. 15.1.

Gebauer Ernő MDK

Tanulmányrajz I-III.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
IX. őszi kiáll. 1931. dec.

MDK

Gebauer Ernő

Arckép tanulm. temp.

Mennyezet tervezet. vakolat lemez

Ködös hanguéat a Mecsekben, of.

Pécsi Képzm. Műbar. társ. kiáll. 1927. nov.

9.1.

~~Félegyházi Lászlá~~

Gebauer Ernő MDK

A Cikkiró kifogásolja, Hogy "Nikelszky Géza Bácsinak mindössze egy festményét engedte át a zsüri, Klug György, Gebauer Ernő és Horváth Józsefnek egyetlen alkotását sem."

-di-: Gondolatok az őszi tárlaton.
DUNÁNTULI NAPLO, Pécs, 1957. nov. 21.

Gebauer Ernő

szerepelt a pécsi kiállításon.

"Norvég fjord"

Molnár Imre: A "Független" képzőművészek kiállítása.
DUNÁNTÚLI NAPLÓ, Pécs. 1957. dec. 8.

MD K

Gebauer Ernö, festö

A proféta. Olf.
Pécsi török idökböl freskólemez.

Nemzeti Szalon. -Tavaszi Tárlat. 1932.jun. Kat.

MDK

Gebauer Ernő

Pécs látképe, temp.

Józanság, temp.

Pulykák, temp.

Hunor és Magyar, üveglemez

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

Gebauer Ernő: MDK

Tettyei romok, kazein
Arckép I-II-III. olf.
Oklevél-rajz, tusrajz

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Köre 15. kiáll.
Pécs 1934. Belvárosi Kath. Kör.

MDK

Gebauer Ernő

Pécs látképe, temp.

Mecseki részlet, vf.

Reggeli hangulat, vf.

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 194o. november

MDK

Gebauer Ernő

Ex libris I.,tollrajz

Ex libris II. "

Ex libris III. "

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

MDK

Gebauer Ernő

Kertrészlet, vf.

A belvárosi templom felszentelése, vf.

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 1940. november

MDK

Gebauer Ernő

Délutáni hangulat, vf.

Baranyaszentgyörgyi részlet, vf.

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 1940. november

Gébauer Ernő MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1910. Vándorkiállítás

Gebauer Ernő
festő

M.D.K

Omnyám képével szerepel a
tarlaton a sihlósi várban.

K.Á: Baranyiak Sihlóson
Művészet, 1965. junius – 39 lap

Gebauer Ernő MDK

Vivómester, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

MDK

Gebauer Ernő

Csendélet, of.

Interieur, of.

Képzőm. Társ. 191o. tav. kiáll. kat. 4o.l.

MDK

Gebauer Ernő

Oltártisztitás, casein

Golgota, temp.

A próféta, of.

Török időkből, freskó

Pécsi Képzőművészek és Mübarátok Társ. 11.őszi kiáll. Pécs, 1932. dec.

1.1.

MDK

Gebauer Ernő

"Pál remete", freskó

Pécsi Képzőműv. és Műbar.Társ. 12.tav.kiáll.
Pécs, 1933. ápr. 4.l.

MDK

Gebauer Ernő

Mennyezetterv, vf.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.

Pécs, 1931. dec. 4. 1.

rdezi egy hallgató, másik ráfeleli

ρ, ahogy mennek mendegélnek, elér-
gyek keresztül föl a király, térdig
ha eztet valaki hallja, és valaki-

MDK

Gebauer Ernő

Tanulmányrajz I. cer.

" II. "

" III. "

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs,

1931. dec. 2. l.

MDK

Gebauer Vinó, festő.

Csendélet. Of.-

OMKT - Vánd. kiáll. 1910 szept. 8 - dec. 27. ig.
Tm. - Hornyánszky V. kny. 77.l.

MŐK

Gebauer Ernő festő.

Három képét állította ki:

1) a mai élet vásári zűrzavarát jellemző ábrázolás
2) monumentális freskó-kompozíció
3) arckép

Nikelszky Géza: A pécsi képzőművészek nagy találata!
Dunántúli Népszava 1946. II. évf. máj. 19. 6. l.

MDK

Gebauer Ernő, festő

Arckép, olaj
Krisztus és Judás, freskó
Téli táj, olaj.

Pécsi Figadó. - A Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. X. kiáll.
1932 III. 27 - IV. 5. - Kat. 19. l.

MDK

Gebauer Ernő, festő

Pécsi pénlet, of.
Freskó-terv, (a pécsi belvárosi templom kupolája) temperа
Havi hegy. of

Pécsi Vigadó. - A Pécsi Képzőm. és Műbar-társ. - X. kiáll.
1932 III. 27. - IV. 5. - Kat. 19. l.

/.

M.D.K

Gabanov Ernő
festő

„A patakcsa" fresko (repro)

Csehy István: Kisit Ferenc Barangaban
Dunantúli Napló, 1956 okt 21 - 3 lap

M.D.K.

Gebauer Ernő
festő

Mecseknádasdom a volt püspöki palotaban az utcai oldalon van a liszt emlikt'abla és fölötte Gebauer freskója. „A patakcsa"

Csehy Istvan: Liszt Ferenc Banányában
Dunántúli Napló, 1956. október 22 - 3 lap

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Feltámadás. Barokstilü mennyezetterv.
Bányászok. olf.

Nemz. Sza 1. 388. kiáll.
Képzömüvészek vidéki Szövetségének I. kiáll. Kat.
1928. jan.

Gebauer Ernő festő

A pécsi képzőmüvészeti szabad
nemzetete társelnöke 1946 ban

Jelenkor, 1965. 4 m., 378 old.

Gebauer Ernő

MDK

Szent Pál élete, kazein-festmény

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Gebauer Ernő MDK

Lukrécia, freskó

Épitès, freskó

Műcsarnok 1937 IV.Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Gebauer Ernő"

1962-ben emlékkiállítása nyílt az 1961. évben elhunyt művésznek.

Jelenkor, 1962. 6. sz. 547. old.

Gebauer Ernő
festőművész

A Pécsi Képzőművészek és Mübarátok Társaságának őszi tárlata

Pécsről jelenti tudósitónk: Vasárnap délelőtt nyilott meg a Pécsi Képzőművészek és Mübarátok Társaságának őszi tárlata, amely Pécs város müvészi életében mindig eseményszámba megy. Az idei tárlat még a társaság eddigi nagysikerü kiállitásainak sorából is kiemelkedik, mert e több mint félszáz müvész komoly és értékes anyaggal szerepel ugy a piktura, mint a szobrászat terén. A kiállitók közül *Gebauer* Ernő, *Gábor* Ernő, *Domanovszky* Endre, *Döbrentey* Gábor, *Klug* K. György, *Nikelszky* Géza, *Kálmándy-Papp* László, *Marczell* György, *Marlyn* Ferenc, *Miklóssy* Gyula, *Szentpétery* Kristóf, vitéz *Rácz* Jenő, *Prakatur* Zsuzsa, *Heil* Ferenc, *Szabóné* Aino Hakulinen finn müvésznő, *Gosztonyi* Gyula, ifj. *Nendtvich* Andor és mások alkotásai váltogatják ki a kritika és a közönség teljes elismerését.

16

Magyarság
1934 X. 30

MDK

Gebauer Ernő

Pécs a török időkben, freskó

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936, jun. 15 l.

MDK

Gebauer Ernő festőművész. Pécs

Pécsi Képzőművész. és Műbarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936, jun. 11 l.

z, egyemeletes, 4+3+4 tengelyes.
körül. Erősen megújítva.

rel

MDK

Gebauer Ernő festő, Pécs

Bányászok, olaj

Gál E: Képzőművészek Vidéki Szöv. I.kiáll.
Képzőművészet, 1928, 6.sz. 23 l.

MDK

Gebauer Ernő

Freskófestmény

Freskóterv, I.

" II.

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs,
1936. jun. 15 l.

kal. Copfstílű, 179o körül.

egyének... Tudományos Gyüjtemény,
n, 1939/

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Vásár.	Olr.
Női arckép.	"
Tájkép.	"

M.Képzöm.-k Szab. Szervezet pécsi csoportja. 1o.-ik cs(kiáll.-a és Melveczky Jenö gyüjt.kiáll. 1946.máj.19. Vigyázó Szem.1946.máj.18.-23. Kat. a lapban. 7.l.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

a vizf., Pasztell, tempera, toll- és ceruza rajz, réz8, fa8, linoleum metszeteket kiállitók között szerepelt.

"Pécsi Képzömüvészek és mübarátok Társasága" nov. 24. XXV azaz XXVI.-ik kiállitását rendezte. Graf.és ip.m.kiáll, MIP.1940. 143.l.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Szebényi strand. Vizt.

Baranya vm.Muz. Pécs. - A M.Képzöm.-k Szabad Szervezete.
XXXXXX XX. Tav. csop.kiáll. 1947.márc.11.-19. Kat.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Joslónö. Ulr.

M.Képzöm.-k Szab.Szervezete pécsi csoportja. 5o.-ik kiáll. 1949.jan.9.-febr.9. Kat./irott./

MDK

Gebauer Ernö, graf.

83. Rajz I.
84. Rajz II.

Baranya vm. Muz. - M. Képzőm. -k S z. bad Szervezete. Pé
és Munkás Kultur Szövetség. - Belvári Ajajos, árdi Győzi
és Krassó Dénes gyüjt. kiáll. -a. Szab. Szerv. Graf. csoport
kiáll. -a. 1946. jan. 13. -2c. Kat.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Kettös arckép.	Olf.
Pihenö bucsusok.	Vizi.
Az ut.	"

Pécs. - M.Képzöm.-k Szab.Szervezete pécsi csoportja. XVIII. kiáll. IV.öszi csop.kiáll. Kat. 1946.nov.lo.24.

Gebauer Ernő MDK

Szent István, freskóterv

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Gebauer Ernö, festöm. MDK

Téli táj. Olf.
Duna Mohácsnál. Casein. -

A Baranya vm.-i Muz.-ban, Pécs. - Magy. Képzöm.-k Szabad Szervezete I.csop. kiáll.-a. 1945. szept. 23.-okt. 7. Kat. 5.1.

Gebauer Ernő festő

MDK

Külön termet kapott képei számára. Freskó tervek. Díjnyertes kupola mennyezet-terve (Belvárosi templom)

„Egházművészeti Kiálltás".

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. szept. 23. 5. t.

Gebauer Ernő festő MDK.

Szerepel a Bpesti Kiállításon.

„Pécsiek a nemzeti Kiállításon"
Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. márc. 27. 6. l.

Gebauer Ernő festő

MDA

Neve megemlítve

„Tavaszi csoporthiállítás Pécsett".

Új Dunántúl 1947. IV. évf. márc. 13-31.

Gebauer Ernő festő MDb

Szerepel a 1 viállításon.

„A modern képtár téli tárlata a Városi Múzeumban."

Dunántúli Néparava. 1947. III. kof. dec 2.2.1.

MDK

Gebauer Ernö, festö

Lukrécia. Freskó.
Épités. "

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmův. kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 6 l.

MDK

Gebauer Ernő

Szent Pál remete, freskó

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov. 11 l.

MDK

Gebauer Ernő

Freskó

Pécsi kiáll. 1948 márc.

Gebauer Ernő MDK

Pécsi részlet, olf.

Mágyi Képzőm. Szabadszervezete Pécsi Csop.
XXV. kiáll. 1947. szept.

Gebauer Ernő festő MDK.

Neve szerepel a kiállítók között.

Nikelszky Géza – „Bpest és pécsi képzőművesek egyéves csop. kiállítása".

Dunántúli Népszava 1946 III. évf dec. 8. 8. l. ~~marc.~~ 11.

MDK

Gebauer Ernő

III.oszt.váróterem, of.

Pécsi Képzőműv. ... Társ. 2. mohácsi kiáll. 1944. jan. 5 l.

MDK

Gebauer Ernő

olaj:

Bajai halászok

Havihegyi vihar

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

M.D.K.

Gebauer Ernő, festő

A pécsi Janus Pannonius Múzeumban gyüjteményes kiállitása volt 1966-ban, nov.18-tdec.14-ig. 306.o.

A Baranya Megyei Múzeumok 1966.évi müködése. 305.o.

A Janus Pannonius Múz.Evkönyve. 1966. Pécs. 1967. Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Gebauer Ernő

1968 JUL 29

1021

Gebauer-képek az eszperantóról

Békét a háborúskodó világnak

A nemrég elhunyt híres pécsi festőművész, Gebauer Ernő hagyatékából előkerült hat kép. Az 1920-as évek elején ihlették meg a Mestert az Eszperantó Himnusz strófái. Képünk a második versszak

munkája ellen
ka a minőség
nál gyakoribb
a szezonális
a határidőkke
panasz.

A szövetkez
lül leggyorsab
ipar fejlődött. A párt központi bizottságának a szövetkezetekre, illetve a lakásépítési programra vonatkozó határozatai értelmében az építőipari munkákon belül 19,6 százalékról 58 százalékra nőtt a lakosság részesedésének aránya. Öt év alatt 1140 lakást építettek a szövetkezetek, melyeknek jelentős része többszintes társasház formájában került kivitelezésre.

Egészségtelen konkurrencia

A szövetkezeti építőipar fejlődését viszonylag sok objektív nehézség akadályozza. Ezek közül legégetőbb a szakmunkáshiány. A termelőszövetkezetekben és községekben létrehozott KÖFA-, illetve építőbrigádok olyan jelentős

Olcsóbb a saját takar

Még télen, a legzimankósabb időben is mindennapos látvány volt a megye útjain a kukoricát, árpát vagy más abraktakarmányt szállító tszvontató. A járművek a Gabonafelvásárló- és Feldolgozó Vállalat valamelyik keverőüzemébe igyekeztek. Néhány óra múlva mindig viszont lehetett látni a vontatókat, bár akkor már nem abrakot, hanem ún. takarmánykeveréket szállítottak — hazafelé.

Ezer vagonszám

MDK

Gebauer Ernő pécsi festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzm és Műbar.Tásr. 23. kiáll.1938.jun.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1952 NOV 24

DUNÁNTULI NAPLÓ

Gebauer Ernő

— GEBAUER ERNŐ TÉSZTŐMŰVÉSZ emlékkiállításának ünnepélyes megnyitására november 25-én délelőtt fél 12 órakor kerül sor a Janus Pannonius Múzeum Rákóczi út 15. számú kiállító helyiségében.

1952 NOV 24

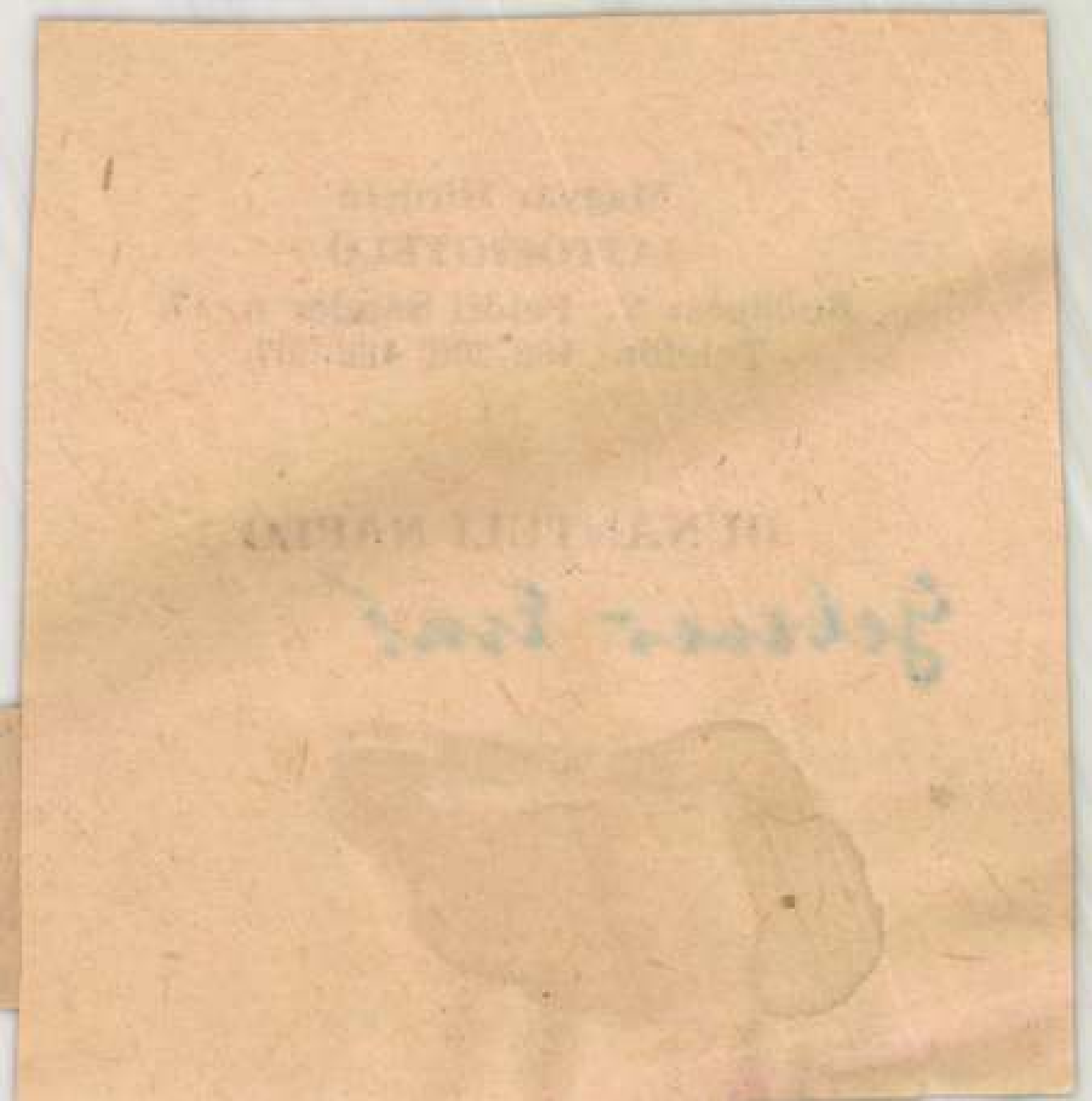

Gebauer Ernő
festő-

Pécsi városhíp~~ő~~e dekorativ
"hatású

Sarkadine Kais Éva: A pécsi képzőművészek Nagybanya
Dunantúli Napló, 1957 szept. 22-5 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gebauer Ernő

1962 NOV 27

MAGYAR NEMZET

A pécsi Janus Pannonius Múzeumban vasárnap nyílt meg Gebauer Ernő festőművész posthumus kiállítása. A tárlatot eredetileg tavaszra tervezték, de a művész kevéssel 80. születésnapja után márciusban meghalt. Az emlékkiállításon ötven műve látható. Vasárnap további képzőművészeti kiállítások nyíltak vidéken: Szombathelyen a Vas megyei képzőművészek állították ki 85 munkájukat, Hódmezővásárhelyen Tóth Árpád irodalmi emlékkiállítás és 150 helyi bélyeggyűjtő érdekes kiállítása nyitott kaput. Baján a környék festőművészei állították ki legszebb alkotásaikat. Győrött Szabó Alajos gyűjteményes jubileumi kiállítását nyitották meg.

*

digi területi felépítés helyett
gazdaság ágazati szervezetére
alapozza; átszervezéseket haj
végre a gazdaságpolitikában
mindenekelőtt a gazdasági ter-
vek elkészítésében; egyesíti
az eddiginél hatékonyabbá
teszi a párt- és az állami el-
lenőrzés korábban széttagol
tevékenységét.

Mindjárt bevezetőben felve-
tődhet a kérdés, vajon nem
túl nagyok, megfelelően indo-
koltak-e ezek az átszervezések
változások? Olyan komoly
problémák merültek-e fel
gazdasági vezetésben, amelyek
szükségessé tennék az ilyen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-[illegible]7
Gebauer Ernő
JELENKOR
1965 ÁPR[illegible]
1021

GEBAUER ERNŐ: Freskó-terv

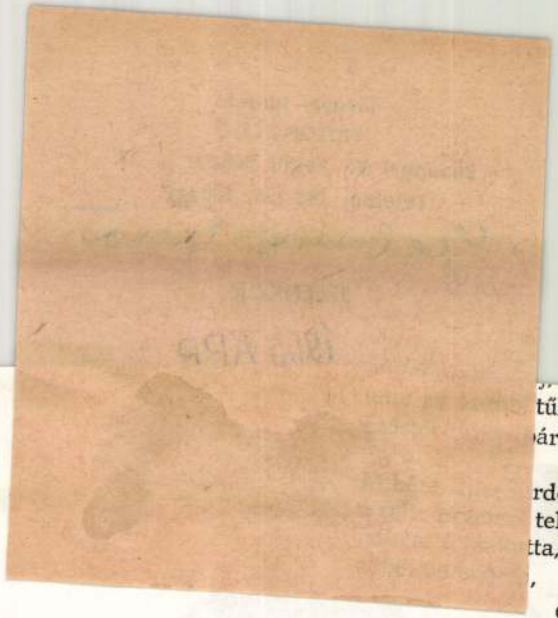

tűzzé az értelem –
ár e kor hajunkra . . .

rdette, úgy legyen:
teljes csordulásig,
tta, úgy legyen –

ezért küzdj szüntelen!

RASZUL GAMZATOV

DAL, MELYET EGY ANYA ÉNEKEL BETEG FIÁNAK

Töltsd meg dohányfüsttel a házat,
igyál bort vagy amit szeretsz!
Ne törődj törődött anyáddal –
csak gyógyulj meg, ne légy beteg!

Utazz el bármi messze tájra,
s akár ne is írj levelet!
Ha tetszik, asszonyt hozz a házba.
Szerető kell? – éld életed . . .

De rég is volt, hogy dudolászva
ölemben dédelgettelek . . .
Igyál bort, gyújtsál hát, no, rája . . .
Csak gyógyulj meg, ne légy beteg!

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

A két világháború között tevékenykedett. Falusi templomok neobarokk freskóit készítette, jó pedagógus is volt.

Romváry Ferenc: A Siklós-Pécs-Baranyai Képtár. 340.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Gebauer Árnó, festőművész

A két világháború között tevékenykedett. Falusi templomok neobarokk freskóit készítettedő pedagógus is volt.

Komváry Ferenc: A Biklós Fáca-Baranyai Képtár. 40.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1954. Fáca, 1965

M. D K.

Gebauer Ernő, festőművész

II. terem. Anyám. 1913. olaj 96+98
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
345.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M. D. K.

Gebauer Ernő, festőművész

II. terem. Anyam. 1913. olaj 96+98
A Siklósi Képtárban Kiállított műve.

Homvary Ferenc: A Siklósi Fécs-Baranyai Képtár.
345.o.

A Janusz Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Fécs, 1965

M.D.K.

Gebauer Ernő

Ex libris rajza. elirat:"Pécsi ex libris Gyüjtők ex librise". 2.kép. 309.o.Fekete repr.

Romváry Ferenc:Az ex libris története Pécsett. 309.o.

A Janus Pannonius Máz.Évkönyve,1965,Pécs,1966

M.D.K.

Gebauer Ernő

1939.ben készitett ex librisze.Felirat:"Pécsi Képzümüvészek és Mübarátok Társasága.8.kép.315.o. Fekete repr.Szöveg:314.o.

Romváry Ferenc:Az ex libris története Pécsett. 315.o.

A Janus Pannonius Máz.Évkönyve,1965.Pécs,1966

MDK

Gebauer Ernő

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. müvésztagjai 1938.

Gebauer Ernő, festő

L.: Vincze György

Szluka E.: Egy festő . . . . 7.

Nérszabadság Bp. 1976. júl. 21.

Gebauer Ernő, festő

L.: Kelle Sándor

Tüskés T.: Képzőművének 341-349

JELENKOR, Pécs; 1976. április XIX/4.

GEBAUER ERNŐ, festő

A "Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasaga" kiállitásain résztvett helyi művészek közül főleg Gábor Jenő, Gebauer Ernő, Pécsi Pilch Gezső és a Zsolnay gyár tervezői, szobrászai: Nikelszky Géza, K. Nagy Mihály és Sikorszky Zsolnay Júlia voltak a kiállitások állandó és jelesebb résztvevői. 337.old

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi iskola" /1926.-1940./ Részlet az életmű monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Mús. Évkönyve, XIV.-XV. évf. 19691-1970. Pécs, 1974

GEBAUER ERNŐ, festő

A múzeum feladatának tekinti, hogy ápolja Mattyasovszky Zsolnay László és Gebauer Ernő művészi hagyatékét. A Zsolnay hagytékkal együtt került múzeumba Nagy István 55 grafikája. Érdekes a Bauhaushoz tartozó, pécsi származású Molnár Farkas és Breuer Marcell grafikáinak megszerzése. 37.old

Hallama Erzsébet: Modern Magyar Képtár Pécsett 37.old

Múzeumi Magazin, 1969. 2.sz. Bpest.

Gebauer Ernő, [ ]

L.: Molnár Jenő

Tüskés Tibor: Az avantgarde vonzásában 834-84o.

Jelenkor, Pécs, 1977. szept. XX/9.

Gebauer Ernő
Fresko festő szolgált,
útmutatásul fiatal tanítványának
pélya lejdésélez

Gánszky Pál – Németh József
Mai Magyar Művészet

Gebauer

Emlékkiállítását Pécsett is bemutatták.

H.E.: Művészek és mecenások.
Dunántúli Napló, 1968. dec. 24.

Gebauer Ernő

neve említve

Művészettörténeti Értesitő 1972

314. old.

Gebauer Ernő
festő

Grafikái szerepelnek a Múzeumban.

Romváry Ferenc: Pécs - a muzeumok városa.
Művészet, 1973.szeptember - 33.oldal

Gebauer Ernő

festő

Gebauer Ernő rendszeres kiállítója volt a Pécsi Képzőművészeknek, részt vett a Műbarátok Társasága Tavaszi és Őszi Tárlatain.

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét....
Művészet, 1973. szeptember - 14. oldal.

Gebauer Ernő
festő

Gebauer a félévszázad alatt több
mint 60 templom, 10 középület
freskóit festette.

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét....
Művészet, 1973. szeptember - 14. oldal

Gebauer Ernő
festő

Gebauer Ernő Arnold Nándor
rajztanár művendéke volt.

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét.....
Művészet, 1973.szeptember - 14.oldal

Gebauer Ernő
festő

Gebauer Ernő 1912-ben került Pécsre és félévszázadon át vezető mesternek számított.

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét.....
Művészet, 1973.szeptember - 14.oldal

Gebauer Ernő
festő

Gebauer Ernő 1919-ben Dabasi Kovats Gyulával festőiskolát nyitott Pécsett, majd a hetvenes évek végén megnyílt nyári festőiskolát is ő vezette.

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét.....
Művészet, 1973.szeptember - 14.oldal

Gebauer Ernő, festőművész

Több évtizede él Pécsett Kelle Sándor festőművész, aki Gebauer Ernő iskolájából indult. — Kelle Sándor műtermében egy festészeti szabadiskola működött. Ugyanolyan célból, mint amilyen célból Gebauer Ernő létesített iskolát: legyen valahol felkészülni az annak, aki szeretne a Képzőművészeti Főiskolára menni. — Gebauer Ernő időnként eljött a szabadiskolába.

Festőiskolák nyomában.

1980. X. 25. Kossuth 13.30 /Hné/.

Gebauer Ernő, festő

GEBAUER ERNŐ festőművészre emlékeztek születésének 100. évfordulója alkalmából vasárnap Pécsett. Az osztrák származású mester ötven évig élt és alkotott a mecsekaljai városban. Több középületet díszítenek freskói, számos művét őrzi a Janus Pannonius Múzeum képtára.

– . Hír

Népszabadság Bp. 1982 jan. 19. 8.

GEBAUER Ernő

91 2. 24

Új Művészet

Gebauer Ferenc
festő -

A pécsi egyetem alapítását
ábrázoló freskója a Nagy Lajos
gimnáziumban (repro)

Bozóky Éva: Hatszár évre diákváros . . .
Nők Lapja, 1967. szept. 30 - 10 lap

Gebauer Ferenc
festő -

A pécsi egyetem alapítását
ábrázoló freskója a Nagy Lajos
gimnáziumban (repro)

Bozóky Éva: Hatszár évre diákváros . . .
Nők Lapja, 1967. szept. 30 - 10 lap

MDK

Gebauer Ernő

Feltámadás c. munkájáért a N.Szal. Diplome d'honneurjét kapta

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza. 65.l.

LINOLEUM
KIRÁLY-U. 27. TELEFON: 4-75.
Argamam és Axminster nagyszőnyegek, összekötők és ágyelők nagy választékban olcsó árban kaphatók.
Viaszosvászon métere P. 3·40
Padló-linoleum . . . . „ 4·—
Falvédő szép mintával . „ 5·80
Bőrvászon 120 cm. . . „ 3·70
Kokuszfutó métere . . „ 4·—
Ágyelő jó minőség . . „ 3·30
Futószőnyeg métere . . „ 1·90
Lábtörlők minden kivitelben és nagyságban.
Hó- és sárcipők, esőgallérok és esőkabátok mélyen leszállított árban.
HAAS LIPÓT

A bolgár királyi pár bevonulása Szófiába

Szófia, okt. 31. — (Bolgár Távirati Iroda.) Boris bolgár király és felesége ma délelőtt 10 órakor Szófiába érkeztek. A pályaudvaron lejátszódó lelkes fogadtatás után a királyi pár a székesegyházba indult házasságuknak a görögkeleti szertartás szerint való megáldására.

Miután a polgármester díszes tálcán átnyujtotta a hagyományos szokás szerint a kenyeret a sót, s ékes beszéddel üdvözölte a királyi párt, s a menet megindult a városnak a Mária Lujzáról, a király édesanyjáról elnevezett főútvonalon végig. A hullámzó hatalmos embertömegben a karhatalom nem tudta a rendet fenntartani, mert

az ujjongó nép áttörte a kordont

és az uralkodópár láttára lelkes ünneplésben tört ki. A király és a királyné a nép örömétől és leírhatatlan lelkesedésének kitörésétől meghatottan integetett minden oldalra válaszul, a rokonszenv megnyilvánulására. Igy ért el a menet a székesegyházba a házasság megáldásának színhelyére.

A székesegyházban az uralkodó pár esketésének szertartása az előirásos rendben folyt le és az ortodox ritus szerint a házastársak megáldásából állott. A szertartás körülbelül fél óra hosszat tartott. Amikor az uralkodópár kilépett a székesegyházból az egyetemi ifjúság és a különböző testületek delegációi a néptömeggel együtt szünni nem akaró fogadtatásban részesitették a székesegyház előtti téren. A király ellépett a díszszázad előtt, majd hintójába szállt és a királyi palotába hajtatott.

Őszi és téli
férfi, fiu és gyermekruhaszükségletét legelőnyösebben és legolcsóbban beszerezheti a
Kolozsvár ruha és maradékáruházban PÉCS, Irgalmasok-u. 12.

Gebauer Ernő egy hónap mulva befejezi az egyetemi templom új freskóinak festését

„Magas" interjú a művésszel az állványok tetején

Pécs, okt. 31. — Napsütéses őszi délutánon lépünk be a Király utcai egyetemi templom hajójába. Itt dolgozik már szeptember eleje óta a kiváló pécsi festőművész, Gebauer Ernő, akit a kultuszminiszter a nyáron bizott meg az egyetemi templom új freskóinak elkészitésével. A templom csendes, elhagyatott. Amerre nézünk állványok, létrák meredeznek a menyezet felé, a régi falfestményeket levakarták, vastag por és festékréteg von be mindent...

Körül nézünk, sehol senki.

— Hahó, hahó — kiáltunk a visszhangos boltívek alatt.

— Ki az? — halljuk a választ valahonnan az állványok tetejéről és már fel is tünik Gebauer Ernő alakja. Barátságosan integet, hogy csak kerüljünk „feljebb". Létrák fokain kapaszkodunk a magasba, az összekapcsolt padlók meghajolnak a lépések alatt, de az állványok labirintusában mégis csak megtaláljuk a művészt.

A köpenye, arca, keze. csupa festék, haja fehér a ráhullott és megszáradt mészhabarcstól. Gebauer Ernő mosolyog.

— Bocsásson meg, hogy nem vagyok szalonképes, de a freskófestés más, mintha az ember müteremben dolgozik.

Feladjuk az első kérdést:

— Mikor kezdett a munkához?

— Szeptember óta dolgozom és most már a menyezettel és a szentéllyel elkészültem. Kora reggeltől késő estig festek. Eddig zökkenés nélkül haladtam előre. Minden napp friss vakolatréteget vonnak fel a falmezőre, ami annyit jelent, hogy nincs megállás és pihenő...

Barokk színekben pompázik a menyezet és a szentély

Nem is lehetett. Hiszen már teljes szépségében bontakozik ki Gebauer Ernő szinekbe álmodott szárnyaló fantáziája. A bejárattól a szentély felé haladva már elkészült négy nagy kompozició. Az első Jézus születése, a többi a Hegyi beszéd, Krisztus temetése és a feltámadás. A menyezettől jobbra-balra nyolc magyar szent medaillonképe feledteti el az épitészeti egyenetlenségeket. A szentélynek is gazdag a képanyaga. A nagy oltár fölé az Uristen került, mellén a Szentlélekkel, ettől jobbra és balra szentek képeit látjuk, az oldalfalra az Urvacsorát, a keresztrefeszitést, a menyezetre pedig a négy evangélista képét festette a művész.

A kritika még korai lenne. De amit eddig alkotott Gebauer Ernő, az a szakértők elragadtatását váltotta ki. És megérdemelten. A barokk szépsége, pompázó gazdagsága a laikusban is áhitatos gyönyörüséget kelt. A derüs, világos okker szineket hangsúlyozta ki Gebauer Ernő. A kompozicikónak megoldása bravuros. Hogy milyen feladatok előtt állt, arra csak egy példát említünk; a Hegyi beszéd freskóján 64 alakot számoltunk össze. Csupa feszülő erő és technikai fölény az, amit az alakok erős és merész rövidülésébe vitt a mester. Amerre nézünk, csupa megnyugtató harmónia. A lenge, pazar barokk ornamentikát Készdorf József, az érdemes németbólyi templomfestő végzi legnagyobb részt szabadkézzel a művész tervei után.

Decemberben elkészül a nagy munka

Gratulálunk. Gebauer Ernő szerényen szabadkozik, de azért lelkesen meséli:

— A freskó a piktor igazi értékmérője. Aki egyszer belekóstól, az előtt csodálatos új lehetőségek tárulnak fel. Minden nap ujabb és ujabb meglepetések érik a freskófestőt. Meg kell ismerkednie az anyaggal, amely játékos meglepetéseket tartogat. Amint szárad a habarcsréteg, úgy bontakoznak ki a fakónak vélt szinek, fényt kapnak, nem is sejtett tónusokba olvadnak. Nincs ennél szebb művész számára.

— Tulajdonképpen csak most jöttem bele a munkába. December elejére be akarom fejezni életem nagy alkotását. Mennyi izgalom, fáradság és boldogság fűződik hozzá... Fizikailag is felörli az embert. Naphosszat merev nyakkal lehetetlen pozitúrákban kell dolgozni. Most tudom csak, hogy a műtermi és freskófestés között olyan a különbség, mintha valaki meleg szobában ping-pongozik vagy északsarki expedicióban vesz részt...

— Vannak-e érdeklődők?

— Mindig akad egy-két látogató. A közelmultban Szönyi Ottó dr., Glatz Oszkár és a bajai kolléga, Éber Sándor kerestek fel, itt az állványokon.

— Gratuláltak?

— Kérem ez talán nem fontos.

— De igen!

Nagyon meg voltak elégedve és csodálkoztak az amerikai gyorsaságú tempómon...

A templomra lassan ráborul a félhomály. Kigyullad egy halvány villanykörte. Gebauer Ernő is leteszi az ecsetet. Tekintetével végig simogatja a félig kész, nyers freskót; az angyali üdvözletet.

— Na, mára elég volt, — mondja halkan — holnap úgyis elölről kezdődik minden.

(kb.)

Cipőket
leszállított áron a legjobb kivitelben és minőségben vásárolhat
Siklósinál, Pécs, Irgalmasok-urca 2. sz. alatt.

PECSETT
a valódi amerikai „Universal" szemüvegkeretek csak Chmura László fiókjánál, a Városháza épületében kaphatók. Próbálja fel az uj szemüvegeket, vételkötelezettség nélkül.

Evangélikus konferencia

Pécs, okt. 31. — Az Evangélikus Konferencia csütörtöki előadásán ugyanaz az előkelő s nagyszámú közönség vett részt, mint az előző nap, szaporodva számos vidéki hallgatóval.

A konferenciát délután 3 órakor *Baldauf* Gusztáv nyitotta meg s felkérte dr. *Bruckner* Győző jogakadémiai dékánt előadásának megtartására. Dr. Bruckner Győző dékán „Az augsburgi birodalmi gyülés lefolyása és az ág. hitvallás világtörténelmi jelentősége" címmel tartott magas nivóju előadást, melynek keretén belül rámutatott arra, hogy I. Károly Németország politikai és vallási egyesítése végett hívta össze 1530-ban az augsburgi birodalmi gyülést. Rendet akart teremteni, hogy a mindinkább fenyegető török hatalommal felvehesse a küzdelmet. Az illusztris iró ezután a magyarországi hitvallásokat ismertette. Szünni nem akaró tetszés közepette fejezte be az előadó témáját.

Tiz perc szünet után vitéz nagymegyeri *Raics* Károly ny. altábornagy a „Közéleti munkánk az ág. hitvallás eszmekörében, különös tekintettel a négyszázados évfordulóra és nemzeti feltámadásunkra" címmel kezdte meg előadását. A nemzeti közéletünkben is általánosan ismert illusztris előadó a maga racionális témájával állandó figyelem közepette beszélt. Hatalmas megállapításai súlyos pörölyként estek mai közéletünk üllőjére s mindenki érezte, mennyire igazak és találóak judiciumai. Vázolta a háború előtti állapotokat. A francia liberálizmus térhódításait, mely azután teljesen elkorcsosult s igy a szabadkőmüvességnek volt teljes melegágya. Ez kiforgatta a magyar jellemet s ez az oka, hogy ma csak protekció s nem a rátermettség helyezi az embereket hivatásukba. Brilliánsan bizonyitja, hogy mekkora aberráció, hogy mindenütt a jogi és nem első sorban az erkölcsi és igazságos szellem a diktátor. Ennek a legeklatánsabb bizonyitéka a trianoni béke. Hol van ez az általános emberi, de még inkább isteni igazságoktól? Eszmény s ne öncél lebegjen a pályát választó ifjúság előtt s ezen keresztül akarjon hatni az életre, csak igy fogunk önzetlen férfiakat nevelhetni a csonka hazának. Ez az emberek boldogságának az alapja. Ma is harcos jellemekre van szükség, mert még nem ragyog a magyar égen a feltámadás napja, nem is fog célhoz jutni a magyar mindaddig, mig a hit és a hazaszeretet egységesen nem hatja át a lelkeket, csak igy lesz a szeretet törvénye is általánossá. Társadalmi vonatkozásban is mindenütt a hit és hazaszeretet egységének kell tért adni s igy leszünk harcos s nem nyugvó előkészitői *nagy Magyarországnak.*

Az előadás nagy elismerést vivott ki s a vitéz katona, ki maga számtalan sebesülést szenvedett, diadalt aratott itt is a lelkekben. Meghatottan mondott *Baldauf* G. ev. lelkész köszönetet a hallgatóság nevében.

Az állam birtokvásárlásai

Budapest, okt. 31. — Pesthy Pál volt igazságügyminiszter, mint a földbirtok vásárlásokra kiküldött 5-ös bizottság elnöke, kijelentette, hogy a bizottság anyagi eszközök hiányában nem tud minden felajánlott birtokot megvásárolni. A bizottság igyekszik ott, ahol a kisemberek anyagi exisztenciája veszélyeztetve van sürgős közbelépéssel segíti.

APOLLÓ

Szombat november 1. Utoljára!

Az évad egyik legsikerültebb hangos-filmje

A „SUBMARINE" TESTVÉRKÉPE

TŰZMADÁR

Az amerikai repülőflotta izgalmasan szép filmregénye. Főszerepben:

Jack Holt, Ralph Graves, Lila Lee

Vasárnaptól-szombatig, november 2-től, november 8-ig

MAURICE CHEVALIER, Páris legjobb chanson énekesének közreműködésével:

A KIRÁLYNŐ FÉRJE

(LOVE PARADE)

Felséges operett, ének, tánc és zenével, két részben, tizenkét felvonásban Irta: Vajda Ernő, rendezte: Lubitsch Ernő.

Főszereplők: Maurice Chevalier és Jeanette Mc. Donald.

Paramount hangos hiradó

Előadások vasár- és ünnepnap:

3, 5, 7 és 9 órakor

Előadások hétköznap:

½5, ¾7 és 9 órakor

PARKMOZI

Szombat, nov. 1. Utoljára!

Izgalmas néma film!

ÉGŐ HAJÓ

Dráma a végtelen tengerekről 9 felv.-ban. Főszerepben:

NAGY KATÓ.

Vasárnap, november hó 2.

GEORG O'BRIEN hatalmas ujdonsága:

VIZITÜNDÉR

REJTELMES VITORLÁS

Sanfranciskóicsempész-dráma

Főszerepben: **Georg O'Brien, J. Farrel Mc. Donald, Nora Lane.**

Előadások:

3, ½5, 6, ½8 és 9 órakor.

A d. u. 3 órait kivéve valamennyi előadás teljes zenekarkisérettel!

HÉTFŐ, NOVEMBER 3. SZÜNET

Meghiusultak a szerződtetési tárgyalások Ardaival

Lehetséges, hogy kölcsönjátékossal áll ki a Baranya csatársora

Pécs, okt. 31. — Lapzártakor jelentik lapunknak, hogy Ardai (Arthaber) János szerződtetése meghiusult. A péntek esti Pécs-Baranya igazgatósági ülésén Ardai a sportbizottsággal való előzetes megállapodása ellenére olyan

újabb követeléseket támasztott, amelyekről előzetesen szó sem volt és amelyeket az igazgatóságnak semmiképen sem állott módjában akceptálni.

A sportbizottság még péntek este haladéktalanul újra felvette a tárgyalás fonalát egyik elökelö fővárosi profiklubbal, amely

hajlandónak mutatkozik egyik neves csatárjátékosát (Havas Ujpest?) azonnal kölcsön adni.

Igy minden kilátás meg van arra, hogy ez a játékos még a Bástya elleni mecscsen szerepelni fog.

*

A Pécs-Baranya FC november hó 9-ére hirdetett közgyülését nem a Vigadó termében, hanem a Polgári Kaszinó nagy termében tartják meg.

A LEGTÖKÉLETESEBB HANGSZER!!

3+1 CSÖVES VÁLTÓÁRAMÚ HÁLÓZATI RÁDIÓ

Standard 3a

ÁRA P 225.-

KAPHATÓ 6, 12, 18 HAVI RÉSZLETRE

MINDEN JOBB SZAKÜZLETBEN

Elfogták a kommunisták 46 főből álló budapesti vezérkarát

Zavargásokat terveztek november 1-re

Budapest, okt. 31. — A főkapitányság politikai osztálya hetekig tartó fáradtságos nyomozás után ártalmatlanná tette a Földes-Feldmann-féle társaság után Budapestre küldött kommunista vezérkart.

A Róna-féle szervezkedéssel és a november elsejei tüntetéssel kapcsolatban negyvenhat ember van őrizetben.

Róna Ferencen és feleségén kívül rendőrkézre került az egész úgynevezett akcióbizottság és a tüntetés elökészítői. Ezek is valamennyien kisemberek, mesterlegények, napszámosok, hivatalnoknők, gyári munkások és kereskedősegédek. Róna Ferenc huszonkilenc éves fiatalember. Apja egy kisebb bank nyugalmazott igazgatója. Sógora Frank Ernő dr. Lipót köruti ügyvéd. Róna néhány hét óta az Ásványolaj-gyár Soroksári uti telepének volt tisztviselője, kétszáz pengös havi fizetéssel. Róna Ferenc

kommunista társaságban ismerkedett meg egy tiszafüredi gazdag fakereskedő leányával, Bán Magdával.

Sokáig együtt munkálkodtak a szervezetben. Ezalatt három héttel házasságra léptek. Róna a Zenta utca három számú házban lakott egyszobás, garszon lakásban. Amikor megnősült, felmondta a lakást és feleségével Lillafüredre utazott nászutra. Most készült visszatérni Budapestre, de a detektivek már nyomában voltak. Miskolcon feleségével együtt letartóztatták és behozták a budapesti főkapitányságra.

Letartóztatásukkor Róna és felesége teljes tagadással próbálkoztak. A rendőrség azonban házkutatást tartott a Zenta utcai lakásban. A házkutatás nem sok eredménnyel jár. Csak egy feljegyzést találtak, amelyen rajta volt a Berzsenyi utca négyes ház címe. A rendőrség azonnal detektiveket küldött ebbe a házba, ahol megtalálták Rónáék kommunista nyomdáját.

A Berzsenyi utcai nyomda, mint az eddigi kommunista nyomdák is, a legtökéletesebb, drága külföldi gépekkel volt felszerelve. Egész tömegével találtak itt, részint Pesten, részint külföldön készült röpcédulákat fadobozokban, amelyekben női ruhákat szoktak szállítani, csempészték tizezerszámra a fővárosba.

Megtalálták a Berzsenyi utcai nyomdában a Vörös Ujság kefelevonatát is. Rónáék ugyanis tervbe vették, hogy

november elsején megjelentetik a proletárdiktatura szomorú emlékü „Vörös Ujságot" és terjeszteni fogják sok tizezer példányban a pesti utcákon.

Minden elö volt készitve a nyomdában, hogy a lapot nagy példányszámban utcára tudják dobni. Ez a munka természetesen a detektivek rajtaütése folytán megakadt.

Amikor a detektivek Rónáékkal közölték, hogy minden bizonyiték már a rendörség kezén van, mindketten megtörtek és öszinte beismerö vallomást tettek. Megnevezték valamennyi büntársukat is. Vallomásuk alapján egymásután hozták be büntársaikat. Béli Mihályt, aki a nyomda vezetője volt és aki állandóan a Berzsenyi utcai helyiségben lakott is, rajta kívül Kovács Miklóst, Melichar Istvánt, Mezö Istvánt, Kiss Jánost, Rostás Istvánt, Gyulai Albertet, Harrer Pált, Kurtis Györgyöt, Bak Ferencet, Freiberger Erzsit és Lichtmann Gizellát. Ök tartóztak Róna szükebb vezérkarához. Ök alkották az úgynevezett akcióbizottságot, amely az állandó szervezkedésen kívül a november elsejei tüntetés elökészitésével is meg volt bizva.

Három ember összeszúrkált, a községi bírót pedig inzultálta egy garázda németbólyi fiatalember

Pécs, okt. 31. — Az elmult hét egyik napján zajos estéje volt Németbólynak. Egy ittas gazdasági cseléd ok nélkül belekötött békés emberekbe, három németbólyi lakóst összeszurkált, a községi bírót pedig súlyosan inzultálta. A fiatalember garázdálkodásáról a csendörség a következőket jelenti:

Haunsbreck Dániel 23 éves németbólyi gazdasági cseléd, ittasan ment a községi kocsmába. A vendéglö ajtajában összetalálkozott Beck Ferenc 30 éves szobafestövel, akit minden szóváltás lénkül megtámadott. Hausbreck Dániel kést rántott és azzal

a szobafestöt összeszurkálta.

Beck Ferenc az orvosi látlelet szerint a jobb kezén két szúrást, a balon egy, és a jobb mellén is egy szúrást szenvedett, amelyek 21 nap alatt gyógyulnak. Ugyanebben az időben a megvadult gazdasági cseléd belekötött Schunk Fülöp 28 éves németbólyi borbélyba és azt

a zsebkéssel balkarján szúrta meg.

A véres szurkálás hirére Schneider Károly asztalosmester, községi bíró a kocsma elött felelösségre vonta Hausbrecket, mire az

a becsukott késsel orronvágta a bírót.

Schelb Ágoston németbólyi éjjeliör az utcán figyelmeztette a fiatalembert, mire az

a baktert a becsukott késsel jobb szeme alján vágta meg.

A sérülés 5—6 nap alatt gyógyul.

A kést azonban újra kinyitotta Hausbreck és a kocsma udvarán Fült György 18 éves

gazdasági cselédnek a jobb combjába szúrt.

A véres este miatt a csendörség

2 rendbeli súlyos testi sértés büntette, egy rendbeli könnyü testi sértés vétsége és egy rendbeli hatósági közeg elleni erőszak miatt indított eljárást Hausbreck Dániel ellen.

A szurkáló fiatalember beismerte tettét, de ittasságával védekezett.

Ne vásároljon

addig rádiókészüléket mig a tökéletes hangvisszaadásu PHILIPS mestermü készüléket meg nem hallgatta. Készséggel bemutatja

Neidhart J. rádióüzlete

Pécs, Deák-utca 4. Zrinyi-u. sarok.

GEBAUER Ernő festő

PÉCS ÜNNEPE

Pécs Város Közgyűlése *Papp* Béla előterjesztése alapján úgy határozott, hogy Pécs városi ünnepnapjává nyilvánítja szeptember 1-jét. 1367-ben ugyanis ezen a napon kelt az a pápai oklevél, amelyben V. Orbán pápa megerősítette a pécsi egyetem alapítását. Közép-Európában ezekben az években sorra nyitották meg kapuikat a felsőoktatási intézmények, s Nagy Lajos is fontosnak vélte, hogy hazánkban is működjék egyetem. A pécsi püspök fennhatósága alá rendelt intézmény 1367-ben kezdte meg tevékenységét. Két évszázaddal később *Istvánffy* Miklós adata szerint közel kétezer hallgatója volt. 1526-ban a mohácsi csatában a püspök vezetésével kétszáz fiatal lelte halálát. Egyébként a Nagy Lajos (volt ciszter) Gimnázium lépcsőházának *Gebauer* Ernő által készített freskói ugyancsak az Egyetem alapításának és építkezésének emlékét őrzik.

Pécs város lakossága jóleső érzéssel nyugtázta a döntést, mely jelképesen visszakapcsolta a várost az európai kultúrába is.

(r. gy.)

Új Ember,
1991. 11. 02. 4. p

Gebauer Ernő

- munkáiból emlékkiállítást rendezett a pécsi Jan. Pan. Múzeum 1962-ben

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Év 1974 XIX.

Gebauer Ernő
festő

„Ünyám"
(repro)

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét...
Művészet, 1973. szeptember – 14 oldal.

GEBAUER Ernő (1882-1962)

MENDÖL Zsuzsanna: Épületekhez kapcsolódó diszitő üvegmunkák Pécsett. - A Janus Pannonius Muzeum Évkönyve, 35. 1990 (1991 22o.p.

tervei szerint készült egy üvegkép 8ox8o-as méretben, mely a pécsi Gindl-féle cukrászda kirakatában lógott s ah ház multjára utalt. Kivitelező Waltherr Gida,1913

Gebauer Ernő.

Pécsett ez jó képessé gü Gebauer Ernő jelentette a művészetet.

Gányi László: Szlés és körönség vidéken.
Művészet, 1980. augusztus – 2. lap.

Gebauer Ernő

- gyűjteményes kiállítást rendezett munkáiból a pécsi Jan. Pan. Múzeum 1976-ban

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Évk. 1974 XIX.

MDK

Gebauer Ernö, festöm.

Csendélet. Olf.

OMKT-Vándorkiállitások 1910. szept 8-dec. 27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 77. 1.

MDK

Gebauer Ernő, Pécs

Városközi kiállitás Békéscsabán. Képzőművészet 1930. IV. évf. 29. sz. 103.l.

MDK

Gebauer Ernö,

János evangélista.

Az Ernst-Múz.kiállitásai. CXLVII. Munkácsy-Céh VI.
Bors.egybekötött repr. kiáll. Ep.1934 május. Kat. 11.1

Gebauer Ernő

MDK

Beszélgetés G.E. festőművésszel.
Közli Garami László.

Dunántuli Napló.1955. jul. 23.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960 221-250.l.

245.l.

MDk

Gebauer Ernő

Megzavart bucsu.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 21.l.
Mücs.

Gépelést kérő

Megszabott bucsu.

Tanusi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 21.-i.
Kecs.

MDK

Gebauer Ernő

Szent István, casein

Freskó-terv, temp.

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ.1938.őszi kiáll. tárgym. 11.1.

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

A Munkacsoport 1957-es átszervezése után a baranya megyei művészek Független szervezete e művész vezetése alatt működött. 306.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve./1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

MDK

Gebauer Ernő

A Berzsenyi Társaság kiáll. Kaposvár. Képzőművészet 1928. 1o. sz. 137.l.

MDK

Gebauer Ernő, Pécs

ezüst éremdijat kapott

A Dunántuli Tav. Tárlat kitüntetettjei. Képzőművészet 1928. 1o. sz. 137.l.

Gebauer Ernő festő MDh.

„Assisi" c. alkotását dicséri.

Debitzky s.: A képzőmüv. hövetség pécsi csoportjának akvarellkiállítása."

Dunántúli Napló 1953. X évf. okt. 11. 6. l.

Gebauer Ernő

MDK

Váróterem

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

A pécsi képzőművészkörök vezetésében részt vett.
304.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

MDK

Gebauer Ernő

Pécsett a Műegylet palotájában rend.kiállításon (1927.márc.13-tól 20-ig.) képviselte a pécsi festők művészetét.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiállítás Pécsett.

Magyar Művészet, 1927. 165-166.lap

Gebauer Ernő MDK

szerepelt a kiállításon.

B.B.: Megnyílt a baranyai képzőművészek kiállítása Siklóson.

Dunántuli Napló 1964 jun. 14.

Gebauer Ernő MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Gebauer Ernő MDK

1945 pünkösd vasárnapján nyilt meg Gebauer Ernő
És Tury Nagy Sándor festőművészek kiállitása Pécsett.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni
művészeti életre vonatkozó adatok.

Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250. l.

237.l.

Gebauer Ernő MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 191o. tavaszi kiállitás

MDK

Gebauer Ernő

Régi pécsi emlék, kazein

Vármegyeháza belső kapuja, tollr.

Káptalan utcai kapu, tollr.

Pécsi Képzőmüv. és Mübarát Társ. kiáll. 1937.máj.

MDK

Gebauer Ernő

Szent István kompozició részlete, vf.

Plakátterv, temp.

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23.kiáll. 1938.k jun.

11.1.

MDK

Gebauer Ernő

Pécsi egyházműv. kiáll. Dunántul, 1929, jun. 12. 5. l.

M.D.K.

Gebauer Ernő

"Templomi fresko terv" fényképét mutatja be a lap és megjegyzi, hogy a mü "/Pécs város dijával kitüntetve/" amelyet "Pécs és a képzőmüvészet" cimmel közölt beszámoló keretében más pécsi müvész alkotásával együtt hoz.

[redacted]

Szinházi Élet. Bp. 1933. juni 4-1o. XXIII. évf. 24. sz. 6o-61. lap.

MDK

Gebauer Ernő

Bajai részlet, temp.

Vásár, "

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. 23.kiáll. 1938.~~k~~ jun.

11.1.

Gebauer Ernő, festőm.

megemlítést érdemel, Neuz-Szal.
tavaszi (évadzáró) kiáll.

P. H. 932. VI. 19
(f.i.)

Gebauer Ernő

MDK

Megzavart bucsu

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

A Művészeti Dolgozók Szakszervezetének társelnöke lett. Pécsett. ~~2980~~ 2970.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 ~~éve~~ Éve /~~1946~~-1963/.
1944

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Gebauer Ernő, festőművész

A Pécsett 1945 márc 25-én megnyilt kiállitáson "Vihar" c. kompoiciójával szerepelt. 298.0

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

MDK

Gebauer Ernő

Dunapart, kazein

Épitès, freskóhomok

Pécs látképe, vf.

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936.

nov. 11. 1.

MDK

Gebauer Ernő

Hunor és Magyar, of.

"Pécs", casein

Nagymányoki kovácsmühely, of.

Pécsi Képzőmüv. és Mübar. Társ. kiáll. 1935.

jun. 28 l.

MDK

Gebauer Ernő

Széchenyi tér 1800 körül, casein

Tevék, "

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. kiáll. 1935.

88sz.jun. 28 l.

MŰVÉSZET-ZENE

)-(**A Pécsi Dalárda** Palesztrina kórusa március 5-én, szombaton este 6 órakor a dalárda férfi-, női- és vegyeskara pedig 6-án, vasárnap d. e. fél 12 órakor a rendes helyiségben főpróbát tart, melyre minden egyes tag pontos megjelenését kéri az elnökség.

)-(**A bőrgyári dalárda** március 5-ére összehivott évi rendes közgyülését közbejött akadály miatt március 23-án, este 7 órai kezdettel tartják meg a gyár disztermében.

)-(**A Hárfa daloskör** második dal- és zeneestjének műsora március 13-án: 1. Révfy G.: A Grand Caffeban. Férfikar. (Uj.) 2. a) Lenhardt—Mangold: A Hárfa jeligéje. Vegyeskar. (Uj.) b) (Közkivánatra) Szentgály Gyula: Szerenád a „Helyreaszszony" operettből. Vegyeskar, zongora- és hárfa-kisérettel. 3. a) Lavotta: A kuruc bucsuja; b) Schubert: Ständchen. Énekli Rosenberg Ernő, a „Hárfa" tagja. Zongorakisérő: Hoffmann Nándor. 4. a) Lange G.: Havasi gyopár. Idyl. Hárfa-solo; b) Serly Lajos: A hárfás leány. Ének hárfa-kisérettel; c) Várady Aladár: Jó volna ha valakinek... Ének hárfakisérettel. Előadja Molnár Margit saját hárfakiséretével. 5. Cibulka: A.: Hozzá. Op. 390. Vonós ötös és hárfa. Előadja a Hárfa vonós zenekar. A hárfa szólamot Lőrincz Pál, a Hárfa zenekarának tagja játsza. 6. Zerkovitz B.: Este van... Részlet a „Muzsikus Ferkó"-ból. Zongora és férikar kiséret mellett énekli Rosenberg Ernő. Zongorakisérő: Hoffmann Nándor. 7. Coselli L.: La Folia. Hegedün játsza: Krausz László művész. 8. Kossovits József: A duzzogó szerelmesek. Magyar népdalcsokor. Nyolcszólamu vegyeskar, vonószene és zongorakisérettel. (Uj.) Karnagy: Haksch Lajos. A daloskörnek akár pártoló, akár örökös tagjai közé való fölvételre a szünet alatt a bejárati pénztárnál lehet jelentkezni. Fölülfizetéseket a kulturális célra elfogadnak a műsorárusitók és a pénztár. Fenntartott hely ára 2 pengő, belépőjegyül szolgáló műsor 1.20 pengő, karzati állóhely és diákjegy 50 fill. — Jegyek elővételben Gruber és Böhm cukorkaüzletében (Király-u.) és a daloskör tagjainál kaphatók.

SZINHÁZ

A szinházi iroda közleményei:

* **Chopin vasárnap estig.** Aki szereti a muzsikát, a szépet a lelket nemesitőt az megfogja nézni ezt a színes meleg művészi előadást, amit operettegyüttesünk produkál. Aki a klasszikusan artisztikus táncot szereti, az is meg kell hogy nézze, mert amit **Sophie Saltanova és Alex Nikitin csinál a Chopinben**, az a legtisztultabb művészet. A zenekar kiállitása külön-külön attrakció. Vasárnap délután **Cirkuszbercegnő** előadására már azért is eljönnek, akik régen látták mert ujabban az orosz művészek mindkét felvonásban szenzációs műsorukat adják elő.

* **Hétfőn az Éj királynője** kerül szinre Erényi Böskével a cimszerepben és természetesen a ragyogó orosz táncosokkal.

* **Jövő héten Fehér Egér** vigjáték ujdonság, a **Mandarin**, meg a szépemlékü **Obsitos** van soron Asszonyi Lászlóval a cimszerepben.

Jól főző mindenes
szakácsnő
szobaleány mellé azonnali belépésre keresteték. Cim József-utca 6. 3108

SPORT

Mi lesz vasárnap?

Pécsi alosztály: Pécsett: PSC—KAC, PAC—KRSC. **Kaposvárott:** KTSE—DVAC. **Nagykanizsán:** NTE—PTE.

I. profiliga: Ujpest—Sabária, Ferencváros—Kispest, Hungária—Budai 33-as, Nemzeti—III. ker. TVAC, Bástya—Vasas.

II. profiliga: Bocskay—Somogy, Turul—Bak FC, Husos—Pesterzsébet, Rákospalota—Ékszerészek és Órások, Soroksár—Erzsébetváros, Attila—Városi AC, Kossuth—Terézváros.

Amatőrliga: Springer-csoport: MAC—TTC, OTE—NSC, Husos—BAK. **Oprée-csoport:** Ékszerész—Postás, Vasas—KAC.

(:) **Vasárnap kezdődik a délnyugati kerület tavaszi bajnoki fordulója**, amely alkalommal két kaposvári csapat, a KAC és a KRSC mutatkozik be Pécsett. A KRSC-nek a PAC együttese lesz ellenfele. Teljesen nyilt küzdelmet várunk, mert a kaposvári csapat már az összel is egyik legifjabb erőkből álló együttese volt az I. osztályu bajnokságnak, mig a PAC néhány játékosának elvesztése óta szintén csupa fiatalokkal egészitette ki csapatát. Ez a küzdelem tehát a lelkesedés és lendület küzdelme lesz, amelyből a győztest csak azért nem lehet megjósolni, mert a szezon elején megállapodott formát még nem lehet konstatálni. Valószinübbnek azonban a helyi csapat egy gólarányu győzelmét várjuk, de legkevésbbé az eldöntetlen képezne meglepetést. A második mérkőzés, a KAC—PSC találkozása a szezon egyik jelentős mérkőzésének igérkezik. A KAC ugyanis a tabella második helyén áll és egy pont előnye van a harmadik PSC előtt. Ez a találkozás már a második hely kérdésénél is eltolódást okozhat. A küzdelem ennek tudatában heves lesz és érdekes is, mert a télen is trenirozott KAC kemény ellenfele lesz a PVSK ellen már biztató formát mutatott PSC-nek. Ha ezt a formát a PSC vasárnap is ki tudja játszani, 2 gólos győzelemre számithat. A KRSC—PAC d. u. ½2 órakor, a KAC—PSC mérkőzése d. u. ¼4 órakor kezdődik a vásártéri sporttelepen.

(:) **Sporteseményekből: Negyven milliót** fizetett a Hungária a Husosoknak két játékosért. — **Takács,** a Vasasok válogatott jobbösszekötője lábtörése óta vasárnap játszik először a csapatában a Bástya ellen. — **Skaliczky Géza,** a fiatal magyar vivómester 8:1-re verte az olasz Tirellit kardban. — **Terstyánszky** tőrasszóját 8:3 arányban vesztette el az olasz Siniscaloval szemben.

(:) **A PVSK I. csapata** vasárnap márc. 6-án Baján, a Bajai Turul Sport Egylettel barátságos mérkőzést játszik. Indulás reggel 7 óra 55 perckor. A PVSK ifj. csapata ugyancsak vasárnap játszik Simontornyán a Simontornyai BTC-vel. Indulás reggel 7.40 órakor a főpályaudvarról. — A PVSK ez évi tisztujitó közgyülését hétfőn, márc. 7-én, este 6 órakor tartja az Üzletvezetőségi palota tanácstermében.

(:) **A PSC** március 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a már ismertetett tárgysorozattal közgyülését.

(:) **A PSC** alábbi játékosai a vásártéri öltözőben vasárnap délután 1 órakor megjelenni szivesked-jenek. Varga, Pelőcz, Radek, Tillinger, Schluki, Halakker, Mentes, Gróbl, Szénási, Pfeiffer, Simon. Tartalék: Ferenczy I—II.

(:) **A PTE** futballcsapata vasárnap d. u. 2 órakor tréninget tart a Siklósi-utcai sporttelepen.

REGÉNY.

CSODÁLATOS FAZEKAS

IRTA: DÉNES GIZELLA

(5)

Júlia hivására kerültek a házba a városban akkoriban gyönyörü ifjuságban előretörő művészek. Énekesek és muzsikosok, akik a püspöktemplom kórusára jártak fagottjaikkal és hegedűjeikkel együtt szorongtak a kis zöld szobában, a piktorokkal és szobrászokkal. Bár az öreg minduntalan tiltakozott a furcsa vendégjárás ellen, de Julia urnő volt a házban s szabadságában volt minden. A kis fekete spinét, ha egyszer megszólalhatna a dallamokról, hangokról és mélységbe fuló szavakról, mely akkoriban körüllengte a kis szobát! De jött egy szomorú, végzetes tavasz és a nagyhajú művészek úgy rebbentek szét a hosszú fehér házból, mint valamely ijedt madársereg.

Vilmos emlékezett ama régi napra. Sohsem is tudja azt elfelejteni... A szabadságharc legforróbb estéje volt az, amikor a nyugodt, csendes kis város is izzó lángokban lobogott.

Akkoriban egy feketehajú, széles vállú, gyönyörü vasasnémet kapitány járt fent a házban. Ritterstein Emerich-nek hivták a kapitányt s mindenki úgy tudta, hogy Julia vőlegénye.

Vilmos úgyszólván még gyermek volt, mégis élénken emlékezett mindenre. Még a gyülöletre is, melyet a művészekkel egyetemben érzett a vasas-német kapitány iránt. Az öreg hozta a tisztet a házba. A kapitány arcán lenéző, gúnyos mosoly cikkázott keresztül, ha meglátta a művészeket s az öreggel egyetemben naplópóknak és semmittevőknek nevezte őket.

A művészeten kivül még a politikát gyülölte az öreg. A szabadságharc alatt, mikor egymás hátán tolongtak a budai városi bosnyák tabakosok és a csöndes német szürszabók a magyar jurátusokkal, a fiuknak kimozdulni is alig lehetett a házból.

— A politika nagy uraknak és csizmadiáknak való mesterség — mondogatta az öreg boltos. E mondása főleg Tamásnak szólt, aki szerette beleártani magát a rohanó, forró dolgokba.

—A kereskedőfajtának nyugalomra van szüksége — ez volt az öreg boltos jelszava s ezzel elérte azt, hogy fia nevét soha nem hallotta senki, sem a rebbelisek, sem a pecsovicsok között emlegetni.

Julia azonban az életével cáfolta meg a boltos politikáját.

Akkor este a ház közelében a Szentháromság-szobor talapzatán hallgatta a városbeli tömeg Perczel Miklós nagy beszédét a nemzeti felszabadulásról. A Niesnerek, Hölblingek, Schönherrek, a Buterlock-beli kis német mesteremberek és bosnyák timárok, akik akkoriban a város polgárságát alkották, nemzeti-szinü kokárdával szivükön, hallgatták az új főbirót. Csak a házból nem volt ott senki. Még a zsalukat is szorosan bevonták, hogy nesze se érjen a zürzavarnak e régi boltos házába. Julia azonban ott állt a barna zsalúk mögött egész este s kigyuladt, forró arcát Vilmos gyerekfejéhez szoritva, rekedten felsóhajtott:

— Soha, soha nem leszek felesége Rittenstein Emerich kapitánynak. Pedig szeretem...

Ezt Vilmos akkor nem értette meg. De nem felejtette el soha. És azokat a gyötrelmes, forró szavakat sem, amelyeket lefekvése előtt suttogott.

— Vajjon feleségé lehetek-e én ezekben az időkben, ezekben a gyönyörü napokban, egy vasas-német tisztnek? Mondd, Vilmos!? Odalent együtt tüntetnek a német bürgerek és bosnyákok a magyarság mellett. Mi vagyunk a városban az egyedüli magyar polgárok. Hogy lehetne hát felesége egy német tisztnek Julia? Ugy-e, nem lehet, Vilmos;

Vilmos nem tudott felelni e szavakra. És nem tudta soha elfeledni azt a két fekete szemet tele könnyel és kétségbeeséssel...

Azután nemsokára eltemették Juliát. Az orvos ugyan azt mondta, hogy tüdőgyuladásban halt meg, Vilmos azonban sohasem hitte el ezt az orvosnak s ha lehet, még halálosabban gyülölte a vasas-német kapitányt, aki időközben Lembergbe helyeztette magát.

Amikor Julia meghalt, elhagyták az öreg házat a művészek. Egyenként szállingóztak kifelé az illatos, zöld szobából, Julia fekete spinétje mellől.

Egy napon Arnoldi is útnak indult. Vilmost kétszer is megölelte, úgy búcsúzott tőle:

— Ne vesztegesd el éveidet az én mesterségemért, Vilmos. Lásd, apád se szereti. Meg aztán amúgy is dőre és hiábavaló dolog mindez! Különösen manapság. Egyidejüleg mindannyian Dürer, Rembrandt és Rafael utján képzeljük magunkat és végül is mindennaposak leszünk a Dukaten Wágner csapszékében... Légy inkább jó kereskedő! Amikor ezeket mondta az öreg piktor, úgy látta Vilmos, hogy a két szeme különösen fényes és a szája reszket.

(Folyt. köv).

— **A budapesti rendőrség hivatalos jelentése az Esztergályos-afférről.** A budapesti főkapitányság Esztergályos János szociáldemokrata képviselő ismeretes afférjával kapcsolatban a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Egyes lapok közlése szerint Esztergályos János országgyülési képviselőnek összeütközése támadt volna a Körúton valamelyik szolgálatot teljesitő rendőrközeggel. A lapoknak ez a közlése nem fedi a tényeket. Mindössze annyi történt, hogy Esztergályos János inkognitóban akart bejutni a toloncházba. Minthogy ez — letartóztatási intézetről lévén szó, — nem volt megengedhető, — a kapu előtt őrt álló rendőr a bebocsátás iránti kérelmet nem teljesitette. Az ügyben a vizsgálat folyik.

— **A Pécsi Katolikus Kör nagybőjti estjei.** A Pécsi Katolikus Kör ez évben is megtartja hagyományos nagybőjti műsoros estéit a szokásos keretek között. Minthogy nagybőjt első vasárnapján, március 6-án a Pécsi Dalárda rendez hangversenyt a kör helyiségében, a tulajdonképeni köri műsoros-esték csak a reákövetkező vasárnapon, március 13-án kezdődnek. Összesen három köri est lesz az idén, március 13-án, 20-án és 27-én. A március 27-iki estét a kör teljesen Beethoven emlékezetének szenteli. A részletes programmokat idejében közölni fogjuk.

— Figyelem! Saját készitményü férfi, fiu- és gyermekruhák elsőrendü kivitelben, nagy választékban olcsó árak mellett **Páll Ödönnél**, Széchenyi-tér 18. kapahtók.

— **Tisztviselő kertészet.** A volt Julián-internátus alatt közvetlenül elterülő ugynevezett postás és vasutas kiskertek csoportvezetője ezuton értesiti a kertészkedőket, hogy a kertek kiosztását a most folyó házhelyakció késlelteti. A város gazdasági ügyosztálya előreláthatólag a jövő hó elején lesz abban a helyzetben, hogy a kertterületek ezévi bérbeadását illetőleg nyilatkozhassék. Annak idején a kertbérlők megfelelően értesitést fognak nyerni.

— **Stabil gőzgépkezelői tanfolyam.** A pécsi állami fémipari szakiskola igazgatósága közli, hogy a stabil gőzgépkezelői tanfolyam március 7-én, hétfőn este 6 órakor alakul meg. Beiratkozhatnak azok, akik a lokomobil és cséplőgépkezelői-, valamint a stabil kazánfütői- tanfolyamokat elvégezték. A tanfolyam 10 hétig tart, hetenkint 3 este előadás, vasárnap délelőtt gyakorlat. Tandij 22 P, 30 fillér. A tanfolyam végén tartandó vizsga dija 9 P.

— **Halálozás.** Hufnágel Katica pécsi lakós március 3-án, 18 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt Pécsett. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a központi temető ravatalozó termében. Az elhunytat nevelő szülei Metyer Mihály és neje gyászolják.

A vendéglősök szakcsoportja értesiti tagjait, hogy Hoffeker János temetésén testületileg részt vesz. A temetés ma szombaton délután 4 órakor lesz. Gyülekezés Radócsay Imre vendéglőjében, Szigeti országut 174. sz. a.

— Elveszett március 3-án, délelőtt 11 óra tájban az Irányi Dániel-téren négy darab passzus. Becsületes megtaláló adja le Sovány Mátyásnál, Zerge-utca 11. sz. alatt.

— **A selyemtenyésztési felügyelőség** ezuton hivja fel mindazokat, akik könnyü keresettel nagyobb jövedelemhez akarnak jutni, hogy igényüket március 10-ig bezárólag Láncz-utca 15. szám alatt (jobbra) jelentsék be. Tájékozásul közöljük, hogy a selyemtenyésztéssel foglalkozó egy-egy család 1 hónap alatt 250—500 pengőt kereshet. Kár volna tehát ezen munkaalkalmat elmulasztani annál is inkább, miután a felügyelőség a tenyésztés ideje alatt az illetőket hetekint meglátogatja s mindenkor dijtalanul oktatja. A szükséges papirt ez évben ingyen kapja a tenyésztő. Tekintettel arra, hogy nagy a munkanélküliség s igy a jelentkezés évről-évre nagyobb, ajánlatos hogy mindenki, igényét e hó 10-ig bejelentse, mert a későbbi jelentkezések esetleg figyelembe nem vehetők.

— **Az asztalos szakrajz tanfolyam kiállitása.** A pécsi fémipari szakiskolában ezidén rendezett asztalos szakrajz tanfolyam befejeztetvén, az igazgatóság kiállitás keretében kivánja bemutatni az elért szép eredményt. A tanfolyamon Kóbor János iparművész tanitotta a rajzot, Schindler Aurél okl. gépészmérnök, szaktanár a szerkezettant, technológiát és költségvetést. A kiállitott rajzok élénken igazolják, hogy iparosaink között mily sok a tehetséges, akik szakavatott vezetés mellett valóban meglepő szép eredményeket tudnak felmutatni. A biráló bizottság, melyben az iparkamara és az ipartestület is képviseltetti magát, szombaton este fogja az eredményt elbirálni és megállapitani, kik érdemesek jutalomra. A kiállitás március 6-án, vasárnap egész nap dijtalanul megtekinthető a fémipari szakiskola helyiségében (Siklósi-utca 25. sz.) Ugyanekkor megtekinthetők az idén először rendezett szobafestő tanfolyamon készült rajzok is, melyek Gebauer Ernő festőművész vezetése mellett készültek. Sajnos a nehéz keresetti viszonyok miatt ez a tanfolyam elnéptelenedett, de már sikerült megtalálni a módját annak, hogy jövő tanévben az anyagiak ne akadályozzák ezen szakmabeliek továbbfejlődését.

— **Megérkezett a Magyar Rádió Amatőr márciusi száma.** Kapható a **Dunántúl Egyetemi könyvkereskedésében**, Pécs, Széchenyi-tér 9. Telefon 5—50.

— **Az első pécsi önsegélyző temetkezési egylet** öszinte részvéttel tudatja, hogy Huffnagel Katalin az első pécsi öns. tem. egylet tagja március 3-án, meghalt. Az elnökség kéri a t. tagtársakat, hogy az elhunytnak folyó évi március 6-án, d. u. 3 órakor a pécsi központi temetőben tartandó végtisztességen megjelenni sziveskedjenek. — Az első pécsi önsegélyző temetkezési egylet öszinte részvéttel tudatja, hogy özv. Pandur Istvánné az első pécsi öns. tem. egylet tagja március 3-án meghalt. Az elnökség kéri a t. tagtársakat, hogy az elhunytnak folyó évi március 6-án, d. u. fél 4 órakor a pécsi központi temetőben tartandó végtisztességén megjelenni sziveskedjenek.

— **Kabátkelmék Lukácsnál**, Széchenyi-tér és Ferenciek-utca sarkán.

— **A Vállalkozók Lapja** értesiti lapunk olvasóit, hogy szerkesztőségének és kiadóhivatalának uj cime: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27 (Teréz-körut sarok.) Uj telefonszám: Teréz 120—69.

— **Gertler — Maas** mára hirdetett hangversenye a művészek más szerződései miatt néhány nappal elhalasztva. A hangverseny dátumát néhány nap mulva közöljük.

— **A málomi leventék kedves** meglepetésben részesitették farsang vasárnapján és keddjén a község lakósságát. Előadták Csite Károlynak a Piros alma és Katica c. népszinműveit. A nagyérdeklődéssel lejátszott darabok úgy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerültek. Nagyszerüen játszott minden szereplő, úgy annyira, hogy minden egyes dicséretet érdemel. A betanitással Svarda Gyula ig. tanitó fáradozott, akinek segitségére voltak Kis Tóth József a zenekar vezetésével, Pfeffer János a diszletek festésénél és Tóth István a rendezés körül.

— **Női tavaszi köpenyek** 22 P-től tiszta gyapju szövetruhák 20 P-től **Stern Miksa** női ruhacsarnokában, Pécs, Király-utca 45.

— **A rokkant-egylet üszögi fiókja** március 6-án, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a Kriszt-féle vendéglő helyiségében rendes közgyülést tart. Legfőbb tárgy az uj alapszabálytervezet ismertetése, a budapesti gyülésre kiküldött megválasztása, a rokkant-dijak emelése. A fontos tárgyakra való tekintettel kéri a vezetőség a rokkantak, a rendes tagok és érdeklődők feltétlen megjelenését.

— **Megérkezett az Osztrák Rádió Amatőr** márciusi száma. Kapható a **Dunántúl Egyetemi könyvkereskedésében**, Pécs, Széchenyi-tér 9. Telefon 5—50.

— **A Credo énekkar vezetősége** ezuton értesiti az összes tagokat, hogy szombaton, március 5-én, este 8 órai kezdettel összpróbát tart. Kérünk mindenkit, kik a próbáról értesülnek, tagtársaikat értesiteni sziveskedjenek.

— **A pécsi esperesi kerület tanitói** köre szokásos tavaszi ülését március 8-án, kedden délelőtt 9 órakor tartja a pécs-budai külvárosi katolikus körben. Délben ugyanott társasebéd lesz.

— **A Quinque Ecclesiensis** curia március 5-én, este fél 9 órakor gyülést tart. Előtte apródgyülés.

— **A pécsi második kerületi leventeköteles ifjaknak** március 6-án, vasárnap a polgári fiuiskolában háromnegyed 9 órára kell megjelenni.

— **Koszorúmegváltás.** Vágó Kálmán Szmolka Nándor bányatanácsos elhunyta alkalmából koszorúmegváltás címén 10 pengőt adományozott a Matessa árvaháznak a Dunántúl utján.

— **Áramszünet.** A pécsi villamostelep értesiti a közönséget, hogy március 6-án, vasárnap délelőtt 8 órától egy óráig hálózatjavitás miatt a Pécsváradi- és Mohácsi-országúton és a környékén, továbbá Meszes- és Üszög-pusztán áramszünet lesz.

— **Vászon fehérneműek Lukácsnál**, Széchenyi-tér és Ferenciek-utca sarkán.

— **A rozsnyói öregdiákok találkozója** a diáktársak általános kivánságára május 8-án, vasárnap lesz Budapesten a régi országházban. A diáktársak cimét kéri a rozsnyói öregdiák találkozó szervező bizottsága, Budapest, IX., Ferenc-körut 33, I. 11. Telefon: József 31—84.

— **Háló, ebédlő- és szalonberendezések** olcsó árban, részletfizetésre is kapható, **Fuchs József** butorraktárában, Rákóczi-ut 40. szám alatt.

Vasárnap
Fellner nőegyleti tánciskolájában
gyakorló-óra.

— **Rádióelőadás a gyárvárosi iskolában.** Az iskolán kivüli népmüvelés keretében ifj. Graef János a kiváló rádióelőadó a gyárvárosi állami elemi iskola tantermében szombaton, március 5-én, este 7 órakor a rádió története és fejlődése cimen előadást fog tartani, amelyre a város e területén lakókat ezuton is meghivja az iskola igazgatósága.

— **Nagy maradékvásar!** Mindennemü selyem, bársony és bélésáru maradékok kizárólag **e héten kaphatók**, rendkivül olcsó, maradék árban! **Csipkeáruház**, Király-utca 17.

— **Talált tárgyak az Apolló moziban.** A rendőrkapitányság felhivja azokat, akik az utóbbi időben ezüst lorgnetett, sétabotokat és esernyőt felejtettek az Apolló moziban, jogos tulajdonukért jelentkezzenek a rendőrségen, a 61. számu szobában.

— **Női szövetek Lukácsnál**, Széchenyi-tér és Ferenciek-utca sarkán.

— **A Hindenburgiak** március 5-én, este a Nick söröző ben összejövetelt tartanak, melynek tárgyára való tekintetére felkérik az összes tagokat a megjelenésre

— **A tavasz beköszöntével a háziasszonyok nagytakaritást eszközölnek, korán kell utána nézni, hogy a paraziták most kikelő petéit elpusztitsuk, különösen a poloska petéket, amelyek most kelnek ki és Falumintól feltétlen biztosan elpusztulnak.**

— **A katolikus férfiliga** vezetősége ezuton értesiti a tagokat, hogy a szombaton, március 5-én esedékes összejövetelét — közbejött akadály miatt — elhalasztja

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Braier Józsefné sz. Bolgár Rozália rk. 41 éves, Gungel József rk. 29 éves városi kézbesitő, Papp István rk. 1 éves Sátorhely, Szőke Ilona rk. 8 hónapos, Kovács Mihályné sz. Cséplő Terézia rk. 60 éves, Traj Mártonné sz. Brabetz Franciska rk. 47 éves, Bernáth Zsigmond izr. 50 éves lakatosmester, özv. Berger Gyuláné sz. Schön Julia izr. 72 éves, Kántor Julia rk. 10 éves Palaj-puszta, Szalai Éva rk. 11 hónapos menhelyi ápolt, Panka Gizella rk. 18 éves.

— **Bécsi női tavaszi**, köppeny és ruhamodell ujdonságok **Stern Miksa** ruhacsarnokában, Pécs, Király-utca 45. szám.

— **Olcsó afrik madracok** és szezlonok, előnyös anyagbeszerzés folytán rendkivül olcsó árban kapható **Fuchs József** kárpitosmesternél, Rákóczi-ut 40. szám alatt.

Radonai-utcában
családi ház eladó.
Bővebbet: Ollé O. F. B. ingatlan iroda Mecsek-utca 7. Telefon 7—39.

Jó bizonyitványokkal rendelkező
takarítónő, ki a parkett kefélésben is jártas, szakácsnő mellé azonnal felvétetik. Cim 3102. szám alatt a kiadóban.

APOLLO

Szombat, október hó 6. Utoljára!
Budapesttel egyidöben

Hat szép lány szállást keres!

Davis és Lippschitz több mint háromszáz előadást ért szenzációs szinjátéka egy tenyérnyi hercegségben. Főszerepben:

Gretchen — — — — — — JENNY JUGO
A herceguő — — — — — — Adele Sandrok
A fiatal herceg — — — — — — GEORG ALEXANDER
A herceg hadsegédje — — — — VEREBES ERNŐ
A Magdolna-otthon gondnoknője — — Ellen Plessow
Beinagl, a női erények őre — — — Paul Hörbiger
A polgármester — — — — — Aribert Wäscher

Előadások: fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.
A két utolsó előadás teljes zenekarkisérettel!

PARKMOZI

Szombat-vasárnap, október hó 6-7.
METRO szenzációs ujdonsága!

Szépasszony soffőrje

Filmregény az amerikai dollármilliomosok köréből.
Főszerepben: LIONEL BARRYMORE
Ezt megelőzi:
AMUNDSEN és MALMGREN északsarki expedicója.
Exotikus és tudományos film.

Előadások: szombaton: . . . . . 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor
vasárnap: . . . . 3, 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor
A két utolsó előadas teljes zenekarkisérettel!

November elsejére befejezik a pécsi ferenciek templomának bővitési munkálatait

Pécs, okt. 5. — A pécsi ferenciek templomának bővítési munkálatai már több mint egy éve folynak. Hátráltatta a munkálatok befejezését az a körülmény, hogy a ferencieknek nem állt rendelkezésre a szükséges összeg. A hívek körében megnyilvánult, szokatlanul nagy áldozatkészség sem volt elegendő. Igy azután a bővítési munkák sikerét csak úgy lehetett biztosítani, hogy a ferenciek 30.000 pengős kölcsönt vettek fel. Még ebből az összegből sem lehet a munkálatokat teljesen befejezni s igy azt a jövő évben folytatják. November elsejére azonban elkészül a gyóntató helyiség és a szentély, úgy, hogy azokat **november elsején átadják a használatnak.** Ezen a napon lesz a templom külső falában elhelyezett kereszt felszentelése is. Ezt a keresztet egy jótékonyságáról és áldozatos jó szivéről közismert pécsi **főpap** adományozta a templomnak. A kereszten függő Jézus szobra Karrarában készült és gyönyörű művészi munka.

A szentélyben két oldalt oratórium készül az egyházközségi tagok részére. Uj lesz a kis szent Teréz kápolna is, amelynek kifestését a kiváló festőművész Gebauer Ernő vállalta díjmentesen. A kápolnában elhelyezendő szent Teréz szobor a közeli napokban kiállításra kerül a nőegyletben. Ez a szobor is egy pécsi szobrászművész munkája. A ferencrendiek a hivőkkel együtt remélik, hogy ez a kápolna rövidesen elkészül és átadható lesz az imádkozó közönség számára. A még visszamaradó építkezéseket a jövő tavasszal tovább folytatják. Természetesen még mindig nagy szükség van a közönség áldozatkészségére, hogy a tervbevett kibővítési munkálatokat teljesen be lehessen fejezni.

—

Az I. nemzeti eucharisztikus kongresszus megünneplése Pécsett

A vasárnapi eucharisztikus körmenet programja

Pécs, okt. 5. — Tegnap este megkondultak Csonka-Magyarország összes katolikus templomainak harangjai, hogy a katolikusok nagy ünnepe, az **I. nemzeti eucharisztikus kongresszus** megkezdődött.

Pécs katolikus társadalma is méltó keretek között óhajtja megünnepelni az eucharisztia diadalát s ezért a hívek a papsággal egyetemben minden lehetőt elkövetnek, hogy ezt minél impozánsabbá és fényesebbé tegyék. A pécsi ünnepségek már 3-án este megkezdődtek, s azóta minden este más és más plébánia templomban van az októberi áldással kapcsolatban a legméltóságosabb Oltáriszentségről szóló szentbeszéd. A legutolsó ilyen előkészitő ünnepség ma este **6 órakor lesz a belvárosi plébánia templomban.**

A pécsi ünnepségek fénypontja a vasárnap délutáni eucharisztikus körmenet lesz, amely arányait tekintve a lehető legimpozánsabbnak igérkezik. A körmenet rendezését a katolikus egyesületek központi választmánya vállalta, amelynek elnöksége ezuton ujból felkéri az összes katolikus egyesületek vezetőségét, hogy az alant megjelent időben pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Külön **irásbeli meghivókat** ez alkalomból **nem bocsájtottak ki, de az összes hivatalok részére** a székesegyház szentélyében a **szokásos helyek fenn vannak tartva** s a választmány vezetősége ezuton is kéri a hivatalok vezetőit, hogy kiküldötteiket délután 5 órára a székesegyházba küldeni sziveskedjenek.

A gyülekezés plébániánként történik és pedig a Székesegyházi plébánián gyülekeznek a belvárosi kat. kör, az Oltáregylet, valamint az urinők, s a különböző leány kongregációk tagjai.

A Széchenyi-téren gyülekeznek a belvárosi plébánia hivei, a Credo Emericana négy korporációja, a leventék, a Nagy Lajos főgimnázium ifjúsága, iparos asszonyok kongregációja, keresztény szociálisták, legényegylet az összes cserkészcsapatok a belvárosi egyházközség.

Az Ágoston-téri plébániánál: a budai külvárosi hivek, a budai külvárosi egyházközség, a budai külvárosi katolikus kör, a budai külvárosi asszonyszövetség.

A ferencrendiek plébániájánál a Szigeti külvárosi egyházközség, a szigeti külvárosi plébánia hivek, a Szent Ferenc III. rendje, a Pius főgimnázium ifjúsága, a Zrinyi Miklós nevelő intézet ifjúsága. A belvárosi, budai külv. és szigeti külvárosi plébániákról az indulás délután fél 5 órakor lesz a székesegyházba.

A gyárvárosi plébánia hivei délután 4 órakor gyülekeznek a gyárvárosi óvóda udvarán s onnan vonulnak fél a székesegyházba. A többi itt fel nem sorolt egyesületeket arra kéri a rendezőség, hogy fél 5 órára a székesegyház előtti téren szíveskedjenek gyülekezni.

I. csoport. A körmenet 5 órakor indul a székesegyházból a következő **sorrendben.** A cserkészcsapatok, a leventék diszszakasza, Nagy Lajos reálgimnázium és a Pius főgimnázium növendékei, a püspöki tanitó képezde s a Zrinyi nevelőintézet ifjúsága, az „Emericana" négy korporatiója.

II. csoport. A legényegylet, Credo, belvárosi és budai külvárosi kat. körök, keresztény szociálisták, 48-as kör, Máv. üzletvezetőség, állomás, fütőház, magyar kir. pósta, dohánygyári alkalmazottak, stb. A belvárosi-, budai külvárosi-, szigeti külvárosi- és gyárvárosi egyházközségek és a pécsi plébániák férfi hivei.

III. csoport. Az Oltáregylet és III.-ik rend tagjai. A magyar kir. honvédség díszszakasza. A székesegyházi énekiskola. Növendékpapság. Világi és szerzetes papság, a székeskáptalan, és az Asszisztencia. Ezt követi a baldachin a legméltóságosabb Oltáriszentséggel.

Közvetlen a baldachin után következnek **Pécs szab. kir. város** és **Baranyavármegye** küldöttsége. Az **Erzsébet tudományegyetem** küldöttsége az egyetem prorektorával s a három fakultás dékánjaival. A magyar kir. vegyesdandár tiszti küldöttsége s a többi hivatal képviselői.

IV. csoport. Az urinők-, iparos asszonyok-, különböző leánykongregációk, szociális misszió társulat, budai külvárosi asszonyszövetség. A székesegyházi-, belvárosi-, budai külv.-, szigeti külv.- és gyárvárosi hivek.

A körmenet a Kardoss Kálmán-uton keresztül vonul a Széchenyi-térre, ahol az istentiszteletet a belvárosi plébánia templom főbejáratánál e célra felállított oltárnál lesz megtartva. A templom kupoláján egy hatalmas reflektorokkal megvilágított 3 méter magas kereszt fog tündökölni s a fényárban uszó főbejárat felett pedig a Krisztus monogramm lesz elhelyezve. A templom világitása és diszitése Gebauer Ernő festőművész tervei szerint történik, a technikai kivitelt a világitásnál a **pécsi villamos telep,** a délszaki növényekkel való diszitést pedig **Kött Jenő** és **Nowotarszky műkertészete** volt szives elvállalni.

Az ünnepi beszédet P. Somogyi Jenő S. J. a Pius Kollegium rektora fogja tartani, amelynek végeztével a legméltóságosabb Oltáriszentséggel áldás lesz adva, amit a hivek térden állva fogadnak. Az áldás végeztével a körmenet ugyancsak a Kardoss Kálmán-uton visszatér a Székesegyházba, ahol Te Deum fejezi be a pécsi eucharisztikus ünnepséget.

A körmenet rendezősége ezuton is felkéri a Kardoss Kálmán-utca és a Széchenyi-tér lakókat, hogy a körmenet idejére a házak ablakait kivilágitani szíveskedjenek.

Herceg Eszterházy husárugyár által készitett
füstölt husok és felvágottak
a legjobbak. Lerakat: Ferenciek-utca 50. és Kossuth Lajos-utca 17. szám alatt.

Zágráb nem óhajt szóba állni Belgráddal

Belgrád, okt. 5. — (MTI.) **Pribicsevics** Szvetozár Zágrábban ujságirók előtt megcáfolta azokat a belgrádi híreket, amelyek szerint Belgrád és Zágráb között már tárgyalások vannak folyamatban.

— Ilyen tárgyalások folytatására — mondotta — senki nem kapott megbízást. Az erről terjesztett híreknek csak az a céljuk, hogy a nyilvánosságot félrevezessék. A mostani politikai helyzetben nincs alap és alkalom a tárgyalásokra. A paraszt demokrata koalició és a belgrádi politika tényezői között előreláthatólag nem lehet addig kapcsolat, míg a mai kormány és a mai parlament fenn áll.

Pribicsevics helytelenítette a belgrádi győzelmi ünnep költséges előkészítését, amelyek milliókat nyelnek el, holott

az állam új területének több részén nagy az éhinség.

Jovanovics Jóvó, a szerb mezőgazdaság pártjának vezetője a Politikában síkraszállott az alkotmány revíziója érdekében, amellyel a horvátoknak elégtételt kellene adni a június 20-i vérontásért. Azt kívánja, hogy a skupstina a jövőben csupán az egyes hivatáságak szervezeteinek képviselőiből álljon.

Módosításokkal engedélyezte a belügyminiszter a „Danton halála" előadását

Budapest, okt. 5. — A „Danton halála" című történelmi dráma bemutató előadását el kellett halasztani, mivel a rendőrség abban a formában, amint az a főpróbán bemutatásra került, több szempontból aggályosnak tartotta a darab előadását. Tegnap küldöttség járt ebben az ügyben **Scitovszky** Béla belügyminiszternél, aki kijelentette, hogy végleges döntését attól teszi függővé, hogy milyenek azok az önként felajánlott változások, amelyekre a színház igazgatósága propoziciót tett, amelyek alkalmasak arra, hogy az egyébként bizonyosan bekövetkező kellemetlenségek elmaradjanak. A tegnap este megtartott második főpróba tapasztalatai alapján a Magyar Színház igazgatósága most már végleges javaslattal járult ma délelőtt az illetékes tényezők elé, amelyek

a színház propozicióját elfogadták és hozzájárultak ahhoz, hogy a darab bemutató előadását ma megtartsák.

Antwerpenben letartóztatott sikkasztó budapesti orvos

Budapest, okt. 5. — Antwerpenből értesítették a főkapitányságot, hogy letartóztatták **Schweiger** Ödön dr. budapesti orvost. Schweiger 40.000 pengős csalást követett el olyképen, hogy ujságokban hirdette, hogy tőkéket fogad el gyümölcsöztetésre. Mikor a felek megjelentek lakásán, albérleti lakásának értékes festményeit és perzsa szőnyegeit kötötte le a kölcsön ellenében, amelyeket azután nem fizetett vissza. Amikor a hitelezők pénzükre tovább nem vártak és feljelentették a rendőrségen, **Schweiger** dr. megszökött. Most épen akkor fogták el, amint hajóra akart szállni, hogy Amerikába szökjön.

Rádió

Szombat, október 6.

BUDAPEST, 9.30: 11.45: Hírek, közgazdaság. 12 órakor déli harangszó az egyetemi templomból. Utána: Gramofonhangverseny. Rimszky—Korsakow: Scheherezade, 10 részből, Philadelphia Symphony Odchestra. 13.00: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.00: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 16.45: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.00: „Missziós rádióüzenetek". 18.00: Október 6-i gyászünnepély. 1. (Himnusz.) Előadja a m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar. 2. Költemények. a) Petőfi: Egy gondolat; b) Gyula diák: A díszmenet. Elmondja Lehotay Árpád, a Nemzeti Színház művésze. 3. Emlékbeszéd. Elmondja: Gyula diák. Az előforduló tárogatószámokat Lugossy István adja elő. 4. Költemény. Zemplényi: A kuftseini madarak. Elmondja Szabó Margit, a Nemzeti Színház művésznője. 5. Szózat. (Előadja a m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar.) 19.30: A m. kir. Operaház „Hunyadi László" előadása. A második felvonás után pontos időjelzés, hírek és lóversenyeredmények. 22.40: Időjárásjelentés. A nemzeti gyászünnepre való tekintettel a Studió további műsort nem ad.

BÉCS, 11.00: 16.15: Hangverseny. 19.15: Kamarazene. Beethoven: Op. 74. Es-dur (hárfakvartett) és Op. 135. F-dur. 20.15: K. Maril „Der Clown wieder Willen" c. komédiájának közvetítése. Utána tánczene.

BERLIN, 16.30: Hangverseny. 20.00: Anton Wildgans „Liebe" c. tragédiájának közvetítése. Utána tánczene.

BRESLAU, 20.10: Jean Gilbert „Dorine und der Zufall" vígjátékának előadása. 22.30: Tánczene.

FRANKFURT, 16.35: Klasszikus operettek. 20.00: Házizene a régi hangszereken. 21.00: Operettest. Utána tánczene.

HAMBURG, 16.15: Olasz duettek zongorakisérettel. 16.25: Zenekari hangverseny. 18.15: Hangverseny. 20.00: Richard Genée „Nanon" című operettjének közvetítése. Utána tánczene.

LEIPZIG, 15.00: Gramofonzene. 16.00: Hangverseny. 20.30: Vidám előadások. 22.15: Tánczene.

MILANO, 12.30: Rádió-kvartett. 16.30: Szórakoztató zene. 17.20: Gyermekkarének. 20.45: Zenekari hangverseny. 23: Tánczene.

MÜNCHEN, 14.30: Gramofonzene. 16.00: Schramelzene. 17.00: Szórakoztató zene. 19.00: Hegedühangverseny Paganini müveiből. 20.00 Tarka-est: népdalok, zenekari hangverseny, bécsi dalok. 22.40: Tánczene.

PRÁGA, 11.15: Gramofonzene. 12.15: Hangverseny. 16.30: Hangverseny. 21.30: Szórakoztató zene. 22.25: Hangverseny.

RÓMA, 13.00: Rádió-trió. 17.30: Délutáni hangverseny. 21.00: G. Donisetti „Lucia Di Lammermoor" című operájának közvetítése.

STUTTGART, 10.30: Gramofonzene. 15.00: Népdalok zenekari kisérettel. 16.35: Részletek klasszikus operettekből. 20.15: Régi kamarazene eredeti hangszereken. 21.00: Operettzene. Utána tánczene.

Vasárnap, október 7.

BUDAPEST, 9.00: Ujsághirek, kozmetika. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond: Lepold Antal dr. prelátuskanonok. 12.00: Harangszó az egyetemi templomból. 12.10: Időjelzés, időjárásjelentés. 12.15: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 1. Goldmark: Bevonulási induló, a „Sába" királynője" című operából. 2. Mendelssohn: Szentiványéji álom — megnyitó. 3. Csajkovszky: b-moll zongarhangverseny. Előadja: Herz Lili zenekari kisérettel. 15.30: Héjjas Endre felolvasása: „A méhek jó telelésének feltételei." 16.15: Pista bácsi „Virágoskert" meseórája. 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 17.15: Másfélóra könnyü zene. 1. Urbach: Flieger marsch. 2. Lincke: Im Reiche des Indra — megnyitó. 3. Fucik: Winterstürme — keringő. 4. Greiger: Leháriana — egyveleg. 5. a) Lincke: Kukokama Estapoafrikai intermezzo, b) Myddleton: Dowu'south jelmezzo, c) Sebek: Chor der Derwischer. 6. Marchetti: Fascination, keringő. 7. Novacek: Casteldo marsch. 18.40: Sporteredmények. 19.00: Mariházy Miklós humoros felolvasása a vidéki színészetről. 19.50: Gramofonhangverseny. E hangverseny szünetjében lóversenyeredmények. 20.30: Részletek Verdi „Aida" című operájából. Közreműködnek: Kármán Gizi, Radnay Erzsi, Szabó László, Csóka Béla és Vermes Jenő, a Városi Színház operaénekesei és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar. 1. Előjáték. 2. a) Radamez áriája — Celesta Aida (Szabó László), b) I. felvonás terzett (Radamez — Szabó László, Aida — Kármán Gizi, Amneris — Radnay Erzsi, 3. Amneris — Aida duett a II. felvonásból. (Radnay-Kármán.) 4. III. felvonásból Nilusparti jelenet, (Aida — Kármán Gizi, Radamez — Szabó László, Amonasró — Csóka Béla, Armeris — Radnay Erzsi, Ramsis főpap — Vermes Jenő. 5. IV. felvonásból börtönjelenet. (Amneris — Radnay Erzsi, Ramsis főpap — Vermes Jenő, Radamez — Szabó László.) 22.00: Időjelzés, a sport- és lóversenyeredmények ismertelt bemondása. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS, 10.30: Orgonahangverseny. 11: A „Wiener Symphonieorchester" hangversenye. 15.30: Az osztrák-magyar nemzetközi futballmérközés közvetítése a „Hohe Warte"-ról. 16.00: Délutáni hangverseny. 19.00: Osztrák zeneszerzők estje. 20.05: Könnyü esti zene.

BERLIN, 17.00: Délutáni zene. 20.00: Német zeneszerzők szövetségének hangversenye. 20.30: Tánczene. 22.00: Lehár Ferenc-ünnep közvetítése.

BRÜNN, 17.00: Hangverseny. 18.00: Dalest Lidia Munk hangversenyénekesnő közremüködésével. 19.00: Népszerü zene. 22.00: Cigányzene.

FRANKFURT, 16.00: Hangverseny. 19.30: Schubert-est. 21.30: Népszerü-est. Utána: Tánczene.

HAMBURG, 16.00: Jazz-zene. 20.00: Népszerü melódiák Wagner operáiból. Utána: Szórakoztató zene.

KÖNIGSBERG, 19.30: Goethe„ Egmond" című szomorújátékának előadása. 22.30: Tánczene.

LEIPZIG, 15.30: Szórakoztató zene. 19.30: Haendel „Sámson" című oratóriumának közvetítése Jénából. 22.30: Táczene.

MILANO, 17.30: Tánczene. 20.50: Opera.

MÜNCHEN, 16.50: A nürnbergi mesterdalnokok című Wágner-opera előadása. 21.30: Hangversenyzene.

PRÁGA, 18.00: Német áriák és dalok. 19.00: Népszerü hangverseny. 20.00: Szimfónikus hangverseny. 22.20: Cigányzene.

RÓMA, 17.00: Tánczene. 21.00: Hangverseny.

STUTTGART, 21.20: Uj tánczene, zenekari hangverseny.

ZÜRICH, 11.00: Zene. 20.00 Kamarazene, 20.30: Zenekari hangverseny.

Felmentették a sikkasztással vádolt gyulai polgármestert

Gyula, okt. 5. — Ma délelőtt fél 9 órakor folytatta a bíróság a Csete-ügy tárgyalását. A védő beszédének elhangzása után 11 órakor visszavonult a bíróság és egy órai tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely szerint Csete Józsefet az összes vádpontok alól felmentette. Az ügyész fellebbezést jelentett be.

Zidarits féle sajáttermésü
BOROK
házonkivüli eladása Makár-utca 7. sz. alatt. Literenként 1.20 pengő.

Sárcipő, hócipő,
gumiköpeny javitás, vulkanizálva
Felsőmalom utca 18. sz. 5237

A négy fivér dominálja a budapesti összes mozikat!

HIREK

— **Október 6.** Október 6-ika örökké gyásznapja lesz a magyar nemzetnek. Trianonnak minden fájdalma nem tudott annyi tört szúrni a szívünkbe, annyi könnyet facsarni a szemünkből, hogy ne jusson hely a szívünkben a bánatnak és ne jusson könnyünk, amikor a tizenhárom aradi tábornokra emlékezünk. Az ezeréves fájdalmak láncolatában olyan szent október 6-ika, amely a történelem távlatán át belekapcsolódik Trianonba. Az idők változnak. A fájdalom ugyanaz marad. A sok fájdalom mellett csak egy maradt meg számunkra. A jövőbe vetett remény. A magyar igazságba vetett rendíthetetlen hit. De Arad és Trianon nemcsak kálvária volt a számunkra, hanem buzdítás a kitartásra. Október 6-án az aradi vértanukról emlékezünk, a fájdalom érzete nem a csüggedést jelenti, hanem a bizalmat, a hitet, hogy a hősök kiömlő vérében nagyra nő a nemzet életfája.

— **A kormányzó Gyönkön.** Nagybányai Horthy Miklós kormányzó október 7-én, hétfőn Gyönkre érkezik, ahol résztvesz a hősök emlékének leleplezési ünnepén. A kormányzót Pesthy Pál dr. igazságügyminiszter, a gyönki kerület országgyülési képviselője kiséri el útján.

— **Fischer Ferenc dr. főispán ünneplése Kaposváron.** Tegnap délelőtt meleg ünneplésben volt része Kaposváron Fischer Ferenc dr. főispánnak névnapja alkalmából. Tallián Andor alispán vezetésével a megye, a járások, a számvevőségi, a gazdasági felügyelőségi és egyesületi, az állampitészeti és erdőhivatali és a népgondozó hivatal tisztikara, valamint a város részéről Vétek György dr. polgármester, Kovács Soma dr. h. polgármester, Izsák Lajos pénzügyi tanácsnok, továbbá a tanfelügyelőség, a különféle hivatalok, testületek, egyesületek és a katonaság, vámőrség, csendőrség és rendőrség vezetői tisztelegtek a főispánnál, akit az üdvözlések után a vármegyei árvaház nevében két kis árva köszöntötte fel az ünnepeltet.

— **Kiépitik a Megyeri-útat.** A mérnöki hivatal javaslatára a város tanácsa elhatározta a Megyeri-út felső részének rendezését és kiépitését. Egyelőre a kocsiútat épitik ki 6764 pengő költséggel házi kezelésben. A kocsiútat kiton rendszerű, hézagmentes kátrányos fedőanyaggal fogják burkolni, mert az Budapesten is jól bevált.

— **Megölte a villamosáram.** Nenner Ádám szerelő, a Máza-szászvári villamos központ alkalmazottja, október 2-án a tolnai templom előtti téren szerelési munkát végzett. Mielőtt a 12 méter magas vezetékhez felmászott volna, megkérdezte társaitól, vajjon az erős feszültségü áram ki van e kapcsolva. A megnyugtató szavak után felmászott a vezetékhez, amelyhez hozzáérve, a 15 ezer voltos áramtól sujtva lezuhant és halálos zúzódásokat szenvedett. Beszállitották a szekszárdi közkórházba, ahol ma reggel kiszenvedett. A vizsgálat megindult.

— **Jótékonyság.** A Matessa árváknak Léncz János 5 kg. barackot és 18 csomag levestésztát, Vaszaryné 1 kosár szilvát, N. N. 1 kosár almát adományozott. Az adományokat hálásan köszöni a vezetőség.

SPORT

Ma és holnap tartják az evezős bajnokságokat Csepelen

Szombaton és vasárnap a csepeli Dunaágban rendezi meg a MESz és az OMKSz az 1943. évi evezős és kajakos bajnokságot. A sok induló izgalmas fej-fej melletti küzdelmet ígér.

Mit vár a két szövetségi kapitány a versenytől?

Ballya Hugó dr. az evezősök részéről így beszélt.

— *A népes mezőny nagy vetélkedést hoz. Ez a verseny lesz a felfelé ívelő evezőssport első komoly összecsapása. Biztos szám nincs. Az egyik épúgy győzhet, mint a másik. Külön örömünkre szolgál, hogy végre eltűnik a Pannónia—Hungária vetélkedés és új színek nyomultak fel a régi nagyságok mellé. Az FTC, MAC és az Ujpest nem fog elárendelt szerepet játszani. A vándorevezős bajnokság és a női bajnokság is magas színvonalon fog mozogni. Mindkét versenyt az idén először írták ki.*

A kajakos kapitány, Pálinkás László ezeket mondta:

— Soha ennyi kajakos nem indult még bajnoki versenyen. Különösen a fiatalság nagy érdeklődése érintett kellemesen bennünket. Ez azt mutatja, hogy jó úton haladunk az utánpótlás és a nevelés terén. Tizenhét bajnoki számból áll a verseny.

A verseny mindkét nap délután 5 órakor kezdődik. A színhelyre a Pestszenterzsébet HÉV végállomástól gyalogosan a Gubacsi közúti hídon keresztül érhetünk el a legkényelmesebben. Természetesen a „Duna"-utat is választhatják az érdeklődők.

Szombaton és vasárnap:

Budapest bajnoki úszóversenyek

FTC—BSE ÉS MAC—UTE VIZILABDABAJNOKI DÖNTŐMÉRKŐZÉSEK

Budapest kerület 1943. évi úszóbajnokságait folyó évi július hó 25-én fél 6 órai kezdettel a Nemzeti Sportuszodában a MAC rendezi.

SZOMBATON

100 m gyorsúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Tátos* Nándor FTC 59.8. Indul: *Tátos* (?), *Körösi* UTE, *Végházy* BBTE, *Keméndi* Gamma.

400 m gyorsúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Tátos* Nándor FTC 4 p. 54.4 mp. *Végházy* és *Vörös* között dőlhet el a bajnokság sorsa. *Galambos* is indul.

400 m hölgy gyorsúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Novák* Ilona. MUE 5 p. 57.6 mp. *Novák* Ilonka *Albach* Edit ellen ötszázadszor.

4×100 m gyorsúszóváltó Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő a MAC csapata 4 p. 14.4 mp. A *Szathmáryval* megerősödött UTE csapata ma aligha találhat legyőzőre.

200 m hölgy mellúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Somhegyi* Zsuzsa Gamma. A kolozsvári verseny visszavágója.

100 m. hölgy hátúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Novák* Ilonka MUE 1 p. 21.6 mp. Indulnak még: *Albach* Edit, *Lovász* Margit, *Lovász* Gitta, és *Dénes* Eszter.

Hölgy toronyugrás. Védő: *Zságott* Irén FTC. A versenyt ellenfél nélkül *Ligeti* Magda nyeri.

Műugrás. Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Hidvégi* László MAC. Helyezési eséllyel indul *Papp, Dömény* és *Kegyes.*

100 m ifjúsági hátúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Deszteg* Tamás MAC 1 p. 20.8 mp. Indul: *Szathmáry, Csuvik* MAC, *Mohos* FTC és *Pólenz* MAC.

200 m ifjúsági mellúszás Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő: *Bartalis* István MAC 3 p. 1.6 mp. *Egressy* II. NTE, *Suba* WMTK között fog eldőlni.

3×200 m ifjúsági gyorsúszóváltó Budapest kerület 1943. évi bajnoksága. Védő a MAC csapata.

VASÁRNAP

Budapest bajnoki számok.

Férfiak: 200 m mellúszás, 100 m hátúszás, Toronyugrás.

Hölgyek: 100 m gyorsúszas, Műugrás.

Ifjúsági számok: 100 m ifj. gyorsúszás, 3×100 m vegyesváltó, 400 m gyorsúszás. Egész sereg kísérőszám egészíti ki az úszóműsort.

Vízipóló bajnoki döntők: Az *FTC—BSE* és az *UTE—MAC* vízilabdamérkőzéseket az úszó számok végén játsszák le.

*

Az ÚSZÓVERSENYRT és VIZILABDAMÉRKŐZÉSEKRE jegyeket elővételben árusít az Esti Ujság—Függetlenség jegyirodája: József-körút 5. sz. Telefon: 144—401.

a kezdődik a KMY Vitorlázó-hét

A Királyi Magyar Yacht Club július 24-ike és augusztus 2-ika között rendezi immár hagyományossá vált vitorlázó-hetét, amelynek keretén belül kerül a gróf Széchenyi István vándordíjas verseny is lebonyolításra. Az egyes versenyek idő. pontjai júl. 24. Balaonszemes, júl. 25. Baaltonföldvár, júl. 26., 27. és 28. a gróf Széchenyi István vándordíjas verseny Balatonföldvár és Keszthely, Keszthely és Balatonfüred, valamint Balatonfüred, Alsóörs, Balatonalmádi, Kenese, Siófok és Balatonfüred között aug. 1., a Gordon Róbert-díjas verseny Balatonfüred, Alsóörs, Balatonföldvár és Balatonfüred között ugyanezen a napon kerül lebonyolításra a 75 éves MKYC jubiluemi díj is ugyanezen a távon.

A hadapródiskolások öttusa-versenye

A Görgey Arthur honvédműszaki hadapródiskola július 24-e és 27-e közt rendezi első öttusaversenyét, 24-én délután a (lovaglás helyett) kerékpárversenyt tartják, 25-én délelőtt fél 10-kor a pisztolylövést, délután az úszóversenyt rendezik. 26-án egész nap a vívást, 27-én délelőtt pedig a futást rendezik. A versenyen hét csapat indul negyvenkét résztvevővel.

ÚSZÓKONGRESSZUS PALICSON

Július 31-én és augusztus 1-én délelőtt és délután folynak le Palicsfürdőn a Palicsi Sport Klub új versenyuszodájában a kongresszusi úszóversenyek. A verseny műsorán a vidékiek részére kiírt szenior férfi és hölgy úszószámokon kívül ifjúsági, fiú és gyermek, valamint I. osztályú számok s a válogatott vízilabdázó csapat mérkőzése a vidéki válogatottal, szerepel. A két nap alatt 33 versenyszámot bonyolítanak le s hozzávetőleg 350—400 versenyző indulására lehet számítani. A rendező Palicsi Sport Klub úgy a verseny lebonyolítására, mint az előkelő vendégek fogadására teljesen felkészült.

Heves földlökést jelez a belgrádi földrengésjelző intézet

BELGRÁD, július 24.
(Német Távirati Iroda)

A belgrádi földrengésjelző intézet műszerei pénteken reggel 10 óra 10 perckor heves földlökés kezdetét jelezték, melynek központja Belgrádtól 1425 kilométerre délkeletre feküdt. A leghatalmasabb földlökés 10 óra 13 perckor 29 mikrom volt. (MTI)

Magyar művészek sikerei Olaszországban

Róma, július 24.
(Magyar Távirati Iroda)

Milloss Aurélt, a világhírű magyar táncművészt, aki kimagasló sikerrel adta elő újabb koreografiai alkotásait a római Operában és a milanói Scalában, az olasz kultuszminisztérium most megbízta azzal, hogy az említett két állami színház jövőévi műsora számára több új táncművet alkosson. Milloss Aurél új tánckölteményeinek zenéjét a legkiválóbb olasz zeneszerzők, Luigi Dallapiccola, Cazella, Petrassi írják, de ezenkívül az új magyar zene számára is helyet biztosított a római operaház következő évadának műsorában. December közepén lesz ugyanis Rómában Veress Sándor „Térszili Katica" c. magyaros táncművének eredeti bemutatója. Mind az olasz kultuszminiszterium, mind a római királyi operaház művészeti igazgatója a legnagyobb elismeréssel fogadták Veress Sándor nagyszerű balettzenéjét. A táncjáték szövegkönyvét Milloss Aurél Pekáry István Rómában ugyancsak ünnepelt festőművésszel írta meg, aki egyébként maga tervezte a táncjáték díszleteit és jelmezeit is.

Vasárnap az Urlovasok Szövetkezetének nagy akadályversenyét futják Megyeren

Szombaton tizenegy futam lesz az ügetőn, vasárnap nyolc futamos műsort ad az Urlovasok Szövetkezete.

A szombati ügetőversenyek 3 óra 30 perckor kezdődnek.

JELÖLTJEINK:

I. *Főbíró, Cantate, Etus.* II. *Pamuki Hilda, Butterfly, Lady M.* III. *Amatőrverseny. Nem jelölünk!* IV. *Huba D., Dandy, Selyp.* V. *Aprópénz, Ficsúr II., Négus II.* VI. *Sirius, Cirill F., Pasa.* VII. *Cilley, Csoda, Füzér.* VIII. *Mesés, Előre, Gárda Kürtös.* IX. *Aranyvirág, Rolló, Index.* X. *Defilé, Gyöngyös, Késmárk.* XI. *Pezső, Kalota, Huncut.*

Sirató, Fénysugár, Gonosz Pista, Dallás és társai küzdenek az Urlovasok nagy akadályversenyében.

Megyeren vasárnap két rendkívül érdekesnek ígérkező ugróverseny áll az érdeklődés előterében. *Pestvármegye* gátversenyében legkitünőbb ugrólovaink küzdenek s a tizenkét nevezett közül Arabis, Felemás és Femina kerülhetnek a végküzdelembe. Az *Urlovasok* nagy akadályversenyében régen látott, szép küzdelmet várunk a nehézakadályokon. Sirató, Dallás, Gonosz Pista és Fénysugár és társainak találkozása elsőrangú sportcsemegének ígérkezik. Véleményünk szerint Sirató és Pandora közül kerül ki a nyerő.

A Herberstein-emlékverseny, a kísérleti verseny és két súlyelosztó verseny, a sorban következő érdekesebb futamok.

A vasárnapi versenyek 2 óra 50 perckor kezdődnek s az utolsó különvonat 2 óra 03 perckor indul a Nyugati pályaudvarról.

JELÖLTJEINK:

I. *Arabis, Felemás, Femina.* II. *Maxi, Csuki, Dullo.* III. *Sirató, Pandora, Gonosz Pista.* IV. *Ingrid, Sütvény, Király.* V. *Sambar, Mercur, Eredmény.* VI. *Amante, Búzakalász II., Hangulat.* VII. *Ficsúr, Cyrano, Delphin.* VIII. *Archers Post, Bigorre, Auróra.*

LEVENTE LABDARUGÓ-BAJNOKSÁG

A most megrendezett hadtest labdarúgóbajnokság döntőjébe a kalocsai tanítóképző és a bajai levente egyesület csapatai kerültek. A döntőmérkőzést vasárnap rendezik.

PUSZTIT AZ EGYKE

a baranyai Hosszúhetény jó módban élő magyar családjai között

HOSSZUHETÉNY, július hó.
(Az Esti Ujság kiküldött tudósítójától)

A táj csalóka játékot űz *Hosszúheténnyel, a Szent István-korabeli* földben, erőben gazdag magyar községgel. A vasútállomásról jövet semmit sem látunk a faluból, csak amikor felérünk az első szőlőskertig, bontakozik ki előttünk a völgyben megbújó község gyönyörű tájképe. *A házak, kertek, présházak feleit a Zengő- és Hármashegy haragoszöld erdői őrködnek és évszázadok óta ébren vigyázzák a falu életét.*

A keleti Mecsek egyik legnagyobb községét

a természeti szépségek pazarló gazdagságával ajándékozta meg a Mindenható,

de a hetényiek *maguk nemigen törekednek arra, hogy csinosítsák a községet.*

Hosszúhetény a pécsváradi monostor adománylevelében

Hosszúhetény multjáról és népéről a zöld zsalús plébánián *Hantos* Béla plébános készséggel ad felvilágosítást:

— *Hetény és a hozzátartozott Ormánd és Martonfa*

már 1015-ben szerepelt a pécsváradi monostor adománylevelében

— mondja a plébános úr — 1333—35-ben egy *János* nevű pap volt a hetényiek lelkipásztora, 1698-tól kezdve pedig már önálló anyakönyvvel rendelkezik plébániája. Az első visitatio canonica 1721 szeptember 13-án Nesselrod püspök idejében készült.

— *A templom is még Szent István korában épült*

— Az első templom valószínűleg ebben az időben épülhetett és *századok múlva a török hódoltság alatt pusztult el.* Romjait elődöm a plébánia kertjében meg is találta.

A mostani templomunk 1741-ben készült.

— *Megmaradt-e az őslakosság a századok folyamán?*

— *A lakosság zöme kétségkívül a honfoglaló magyarság leszármazottja.* A 18. század végéig nem is tudunk idegenek letelepedéséről.

Csak az 1800-as évek elején kezdődött meg a német családok beszivárgása

Szentlászlóról, Uj- és Óbányáról. Ezek legtöbbje kézműves és nincstelen zsellér volt. *Az idegenek letelepedése még ma is tart.* De most már nemcsak a szomszédos községekből, de a Muraközből, sőt a Tiszamentéről is jönnek új lakók, akik itt biztos megélhetést találnak, mert munkaerőre szükség van.

Evről évre csökken a születések száma

Hosszúhetény lakossága 3200 lélek. A beiskolázott gyerekek száma 248, a község népességéhez viszonyítva kevés.

A kevés gyerek magyarázata az egyke,

a református ormánságot megtizedelő métely, amely sajnos itt, a katolikus Hosszúhetényben is felütötte a fejét. *És éppen az őslakosságot, a régi magyar családokat sorvasztja.* A szülések száma

aggasztóan csökken.

Az utóbbi két esztendőben 48, illetve 52 volt az újszülöttek száma. Ebből is 10—12 a cigánycsaládok gyermeke. Ha visszafelé lapozzuk az egyházi anyakönyvet, azt látjuk, hogy

70—80 esztendővel ezelőtt éppen kétszerannyi kismagyar született, mint most.

Az egykét, mint az Ormánságban is, *itt sem lehet szociális okokkal magyarázni. A község határa 8340 katasztrális hold, a birtokmegoszlás is kedvező.*

A jómódú nagygazdák birtoka 40—50 hold, a lakosság zömének 3—20 hold földje van.

Az egyke éppen a tehetős családoknál a leggyakoribb, ott ahol a munkáskéz legjobban elkelne és ahol a több gyerek részére is bőségesen volna kenyér. *Tehát nem a kényszerítő gazdasági körülmények, hanem ellenkezőleg, a kényelmesebb élet,*

a sok pénzt felemésztő cifrálkodás szeretetének számlájára írandó a hosszúhetényi egyke.

A rövidlátás, az önző gondolkodás persze már itt is megbosszulja magát. A bűnös születésszabályozás miatt *törzsökös magyar családok halnak ki* és rövidesen úgy alakul a helyzet, mint az Ormánságban, hogy *egy-egy család két-három elnéptelenedett házat, birtokot is örököl.* De az örökösök sem tudják benépesíteni a kihalt portákat, így aztán beszegezik majd a házak kapuját, vagy eladhatják az újonnan jötteknek...

Csak radikális örökösödési törvény segítene

Ez az ősmagyar sziget így lett a hulló magyarság földje. *A hosszúhetényi őslakók késői utódai a magyar fajtának minden jellegzetességét magukon viselik. A férfiaknők egyaránt szépek, erősek, délcegek és az átlagon felül értelmesek.* Ízes beszédük, ősi viseletük, táncaik, dalaik a bokrétás bemutatókon mindig nagy feltűnést és sikert aratott, nemcsak Pécsett, de az ország fővárosában is. Ezért

azonnali sürgős beavatkozásra, gyógyításra lenne szükség

az egyke további pusztításainak megakadályozására. De mi legyen ez a segítség?

— *Megpróbáltunk már mindent,* — mondja *Hantos* plébános úr. — *Lelki ráhatással, egyéni beszélgetésekkel, szószékről mondott intelmekkel, az Isten és a haza iránti kötelességteljesítés példáinak megmutatásával.*

Sajnos, javulás nem igen mutatkozik.

És nem is érünk el eredményt mindaddig, amíg az állam a régóta sürgetett radikális örökösödési törvénnyel nem operálja ki a nemzet testéből a mindinkább elgenyesedő egyke-problémát.

Amilyen kemény szavakkal ostorozza a plébános úr híveinek hibáját, ugyanúgy ellágyul a hangja, amikor jótulajdonságukat sorolja fel. Azt, hogy

szorgalmasak, keményen dolgoznak,

sokan közülük a pécskörnyéki bányákban. De a bányászoknak is saját házuk, földjük, vagy kis szőlőjük van. Az apa verejtékes munkával dolgozik lenn a föld mélyén, hogy a fiának földet szerezzen és az már a maga gazdája lehessen.

Uj freskók a 200 éves templomban

A hosszúhetényieknél a vallásos élet, a templombajárás körül sincs hiba. Vasár- és ünnepnapokon megtelik a dombtetőn álló, román stílusú templom, amelynek díszítésére, berendezésére szívesen áldoznak a hívek.

Tavasszal az egyházközség a a templom kifestését határozta el. *A 8 ezer pengős munka most készült el.* A négy új freskó *Gebauer* Ernő, az országosnevű pécsi festőművész alkotása, a barokkos ornamentika megfestésével pedig *Öri* József pécsi templomfestő végzett művészi munkát.

A hetényiek, amióta a festők és kőművesek szállták meg templomukat, a nagy dologidő ellenére is állandóan figyelemmel kísérik a munkálatokat. És büszkék is arra, hogy messze a környéken az ő templomuk a legszebb, ahol az új köntösbe öltöztetett régi, erős falak között megtárult lélekkel imádkozhatnak a Mindenhatóhoz. S talán ez a vallásos, dolgos és szorgalmas hosszúhetényi magyarság, amely ilyen szívvel-lélekkel tud áldozni, *lelkében is meg akar és meg tud újulni.*

Kocsis Béla.

Esti Ujság szerkesztőségének telefon száma: **14-44-00**

EU 1943 júl 24

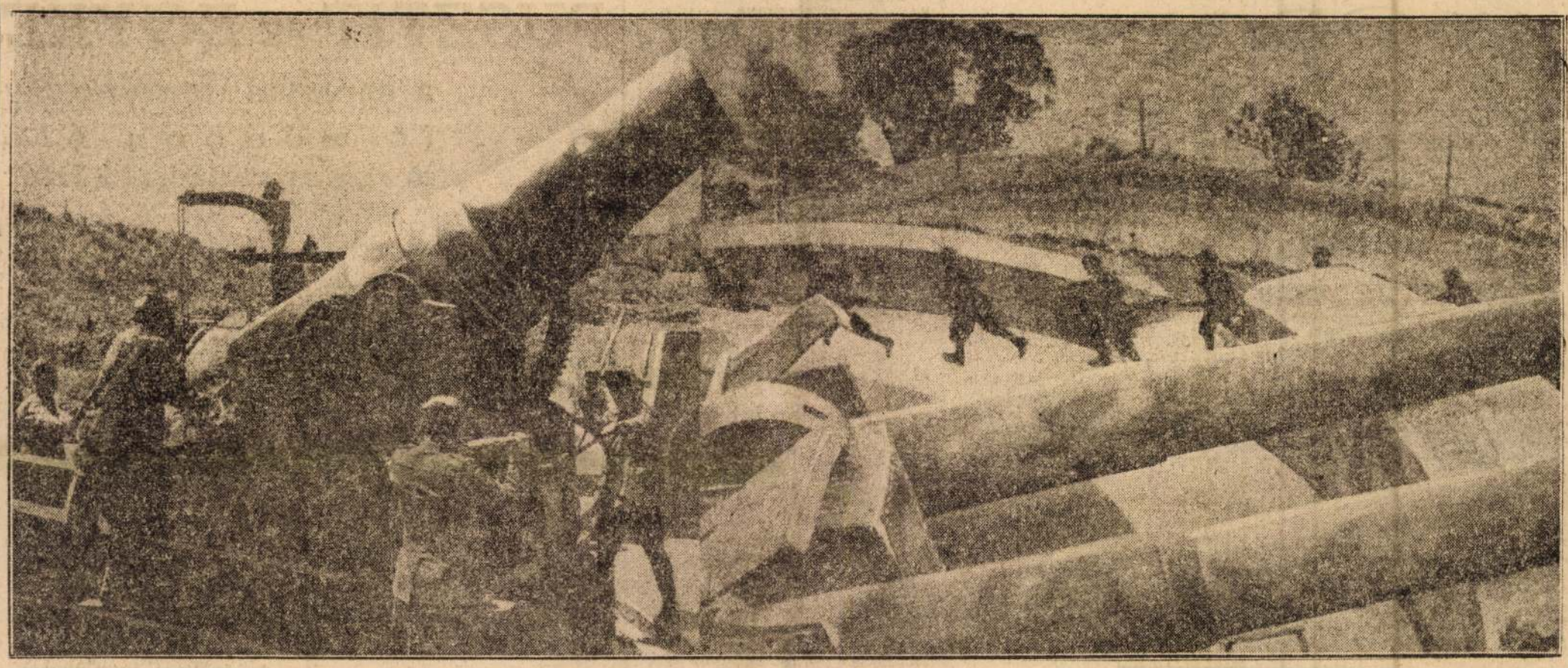

NEHÉZ ÁGYUK VÉDIK AZ OLASZ PARTVIDÉKET

A bolsevisták páncélosok és repülőgépek tömeges bevetésével sem tudták megingatni a német vonalakat

BERLIN, július 24.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal harcairól:

Hatszázhatvanhat szovjet páncélos elpusztítása vagy megrongálása és 105 bolsevista repülőgép lelövése legjelentősebb és legszembeötlőbb részeredményei annak a nagy elhárító győzelemnek, amelyet a német hadsereg és a német légierő kötelékei a keleti arcvonal gyujtópontjain kivívtak. Főleg a harcképtelenné tett harckocsik számát kell egyenesen szenzációsnak minősíteni. Ez a legnagyobb napi eredmény, amelyet a július 5-e óta tartó elhárítócsatában a német fegyverek elértek. A hadsereg kötelékei ebben az eredményben 566 páncélos megsemmisítésével szerepelnek, legnagyobbrészüket a lehető legkisebbb távolságról lőtték szét, úgy hogy a német páncéltörő-lövedékek hatása egyenesen megsemmisítő volt. Nyolcvanhárom szovjet harckocsi, amelynek különféle arcvonalszakaszokon egyenként vagy csoportosan sikerült a néme vonalakba behatolnia, ott is maradt a vonalak mögött, harcképtelenül, vagy kiégett roncsokként, hála a német páncélos-megsemmisítő csapatok bátorságának és a páncéltörőalakulatok elszánt közbelépésének. Tizenhárom harckocsi azonkívül sértetlenül került kézbe. A kubáni hídfőnél egy nehéz légvédelmi ágyú szétlőtt három páncélost, amely átjött a német vonalakon és éppen egy német ütegállás ellen készült támadásra. Végül 98 harckocsi a Kubánnál, a Miusznál, a Donec középső szakaszánál és Orel térségében a német légierő kötelékeinek esett áldozatul. Ezeket a német csatarepülőgépek sorozatosan ledobott bombái és a fáradhatatlanul támadó zuhanóbombázókötelékek bombázása részben készenléti állásaikban, részben a német vonalak ellen vonulóban találták el olyan eredményesen, hogy túlnyomó részük tűz vagy robbanás következtében teljesen elpusztult. Csak kevés harckocsit sikerült ezek közül a bolsevistáknak a péntekre virradó éjszaka folyamán elvontatniok. A nagy nyári csata kezdete óta ezzel a keleti arcvonalon közel 6000 szovjet páncélkocsi semmisült meg vagy került német kézre.

A szovjet hadvezetésnek csütörtökön nyilván az volt a szándéka, hogy a keleti arcvonal gyujtópontjain minden rendelkezésre álló támadóerejének bevetésével a legnagyobb áldozatok árán is sikert erőszakoljon ki. A kubáni hídfőtől az oreli szakaszig és fenn északon, Leningrádnál, csütörtökön a kora reggeli óráktól az éjszaka beálltáig páncélosok tömeges támogatásával szakadatlanul rohamozták a szovjet lövészkötelékek a német vonalakat, miközben az órási csata két szárnya végén a bolsevisták többszáz bombázó- és csatarepülőgépet is bevetettek. Hiába volt azonban a nehéz harci eszközök és az emberek hatalmas arányú felhasználása, seholsem sikerült megtörni a német ellenállás erejét és leküzdeni a német vonalakat. Ahol az ellenség néhány helyen csekély helyi betöréseket tudott elérni, azonnali ellentámadással vagy megtisztították a betörés helyét, vagy olyan eredményesen elreteszelték, hogy a Szovjet seholsem tudta ezeket hadászatilag kiaknázni. Összefoglalva a helyzetet, megállapítható, hogy a csütörtöki nap támasztotta eddig ezen a nyáron a legnagyobb követelményeket a német védelemmel szemben és ugyanakkor ezzel is érte el a német védelem legjelentékenyebb elhárítósikerét.

A csütörtöki nap lefolyásáról az egyes arcvonalszakaszokról a következő részletjelentések érkeztek:

Orel térségében a németek erőteljes ellentámadással visszafoglalták állásaikat

A kubáni hídfő keleti arcvonala ellen a bolsevisták csütörtökön egyórás előkészítés után indultak támadásra mintegy két lövészhadosztály és két páncélosdandár erővel, sok harci- és csatarepülőtől támogatva. Fontos német magaslati állásokat rohamoztak. Az esti órákig tartó kemény és változatos harcokban valamennyi támadás összeomlott és az ellenség súlyos vér- és anyagveszteségeket szenvedett.

A Miusz-arcvonalat is szakadatlanul rohamozta a csütörtök délutáni óráktól kezdve széles vonalon bolsevista gyalogos- és páncélos erők csoportja. A szovjet lövészalakulatok az elhárítótűzben összeomlottak a német vonalak előtt, egy szovjet páncélosdandárnak azonban a szovjet tüzérség különösen eredményes támogatásával sikerült egy keskeny szakaszon lehengerelni a német védelmi állásokat és igyekezett megtámadni a német csapatok hátsó összeköttetéseit. Egy német tüzérségi parancsnok körültekintése következtében sikerült ez ellen a dandár ellen a legrövidebb idő alatt összevonni a szükséges elhárítófegyvereket, úgyhogy az áttörés után fél órával már valamennyi bolsevista páncélos megsemmisült vagy kénytelen volt megadni magát.

A Donec középső szakaszán a bolsevisták az előző napokon elszenvedett súlyos veszteségeik következtében csak gyengébb támadó csoportokat alakíthattak. Valamennyi támadásukat véresen visszaverték.

A harcok Bjelgorod térségében is gyengébbek voltak, mint az előző napokban. Egy körülbelül hatvan páncélossal ellátott bolsevista csapatnak átmenetileg sikerült betörni a német állásokba, azonban a bolsevisták a németek elhárító tüze miatt nem tudták követni harci kocsijaikat, ezért a szovjetpáncélosokat gyorsan körülzárhatták és nagy részét megsemmisítették. Csak kevés páncélos térhetett vissza súlyosan megrongálva a kiindulási helyen lévő többi páncéloshoz. A szovjetvezérkar a még rendelkezésre álló erők zömét csütörtökön újból harcbavetette Orel térségében, ahol délről, délkeletről és északkeletről a németek erős tüzérségi és páncélos kötelékekkel állandóan támadtak. A német hadvezetőségnek az a törekvése, hogy saját csapataink legnagyobb kímélése mellett az ellenségnek minél nagyobb veszteségeket okozzon. Orel térségében ezért a rugalmas védekezés taktikáját követte figyelemreméltó sikerrel. A németeknek sikerült állásaikat visszafoglalniok gránátos és páncélos alakulatoknak nagyméretű harcbavetésével. A Szovjet csupán Orel térségében közel négyszáz páncélost vesztett. A bolsevistáknak azt a kísérletét, hogy keleten áttörjék a Leningrád körüli német gyűrűt, csütörtökön a korai órákban többóráig tartó golyózápor vezette be a német állások ellen. A számos páncéloskocsi és harci repülőgép harcbavetése ellenére sem sikerült a német ezredek állásait áttörni. A helyenként elért ellenséges betöréseket a német gránátosok ellentámadása már néhány órával azután visszaverte, úgyhogy az arcvonal minden részén a németek szilárdan tartják vonalaikat. (MTI)

Filov miniszterelnök kihallgatása a királynál

SZÓFIA, július 24. (MTI)

FILOV MINISZTERELNÖK PÉNTEK DÉLELŐTT KIHALLGATÁSON JELENT MEG BORISZ CÁRNÁL.

Sztalin nem akar Roosevelttel találkozni

Helsinki, július 24. (MTI)

Az Uusi Suomi stockholmi tudósítója rámutat arra, hogy a szovjet köztársaság hadviselése jelentős mértékben függ a lakosság élelmiszerrel való ellátásától. Moszkvából jelentik,

hogy a lakosság élelmiszeradagjai olyan kicsinyek, hogy elérik az emberi önmegtartóztatás határát.

Londonban sötéten ítélik meg az idei orosz terméskilátást. Azonban remélik, hogy a termőföldek fokozott kihasználása, valamint a külföldi támogatás könnyíthet a helyzeten. Angol körök véleménye szerint a szovjet köztársaság elsősorban azért indította meg nyári támadását, hogy biztosítsa keleti termőterületeit.

A philadelphiai Record katonai munkatársa, Pratt őrnagy azt írja, hogy

Sztalin továbbra is makacsul követeli a második front felállítását Nyugat-Európában,

mivel Szicilia elfoglalása egyáltalán nem könnyíti meg az oroszok helyzetét. Pratt őrnagy szerint Sztalin szövetségeseivel szembeni elégedetlenségének többek között azzal is kifejezést adott, hogy

nem akar Roosevelttel találkozni,

valamint nem engedi meg az amerikai ujságírók kiutazását az arcvonalra. A New York Times felelős szerkesztője, aki nemrégen tért vissza a Szovjetunióból, hasonló körülményekre utalt és megemlítette, hogy

az orosz polgári lakosság élelmezési helyzete katasztrófális.

Pratt őrnagy azt is elismeri, hogy a szövetségesek nyugati inváziója kudarccal végződhetik, ami összeomlást vonna maga után. A csatorna partjain való partraszállás ezért csak Moszkva vágyálma, melyet nem lehe megvalósítani.

Japán repülők támadása amerikai támaszpont ellen

TOKIÓ, július 24. (Német Távirati Iroda)

A Domei-iroda szerint japán repülőgépek tegnap Honan tartományában lévő Hengyang helységben megtámadták az amerikai légierő támaszpontját és súlyos károkat okoztak a repülőtér futópályáján és katonai épületekben. Légi harcokban lelőttek három ellenséges repülőgépet. A japánok egy gépet vesztettek.

POLITIKAI NAPILAP, MEGJELENIK MINDEN HETKÖZNAP DELBEN
Felelős szerkesztő: MAKKAI JÁNOS
Szerkesztő: vitéz BÉRY LÁSZLÓ
Felelős kiadó: Dr. BÁTHORY-HUTTNER JÁNOS
Nyomatott a Stádium Sajtóvállalat körforgógépein. — Felelős: Győry Aladár igazgató

Gebauer Ernő

Lap: Dunántúl (Pécs)

1943 FEBR -4.

Megjelent: .....

Képzőművészeti tárlat lesz Mohácson

a pécsi képzőművészek közreműködésével

Pécs, febr. 3. — Annak a nagyszerű pécsi kulturális megmozdulásnak, melynek tengelyében dr. Esztergár Lajos polgármester fejti ki országos viszonylatban ismert hatóerejét, első eredménye a tervbe vett mohácsi képzőművészeti tárlat.

Ez a programszerű pécsi kisugrázás, — mely tulajdonképpen a Török Lajos ny. rendőrfőkapitányhelyettes elnöksége és szellemi irányítása mellett álló *Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága* működési teréről vet világot, — e kiváló képzőművészeti egyesületünk alapszabályában a Pécs és környéki kiállítások tartása programként szerepel. A terv kivitelének megkezdésére azonban csak most kerülhetett sor, hogy annak anyagi feltételein kivül, elsősorban Mohács mint kezdeményező megyei város polgármestere, vitéz Szőnyi Alajos, dr. Bartók Lajos főjegyző útján, egy képzőművészeti tárlat megrendezése iránt kereste meg városunk vezetőségét.

Mohács város elöljárói megbízásából városunkban járt dr. Gaál Endre gimnáziumi tanár, az ottani szabadliceum

de félelmetes mélységű, démoni erejű látnok is. Ezzel szemben *Matisse*...

toft egy érdekes liceális előadást a bé-
kebeli Páris utolsó világkiállításáról, —
mint művészeti rendező, a mohácsi kiftú-
nő képzőművész gárdával (a Martinszky-
pár, Kolbe, Kele, Virányi) karöltve ma-
gával hozta a tárlat tervét, melyet a pé-
csi képzőművészeti székebb bizottságnak
bemutatott. Erre a Pécsi Képzőművészek
és Mábarátok Társasága a mult hó 23-i
választmányi ülésén döntött a megkeresés
ügyében. Elhatározta, hogy a február hó
28. és március 7 között tartando kiállí-
táson reprezentatív anyaggal részt vesz.
A tárlatnyitón művészeink, clén az el-
nökséggel, testületileg megjelennek. A
megnyitón a tárlatvezetést a pécsi képző-
művészek részéről Gebauer Ernő lát-
ja el. S a tárlattal kapcsolatosan a ki-
állítás másnapján egyik helyi művé-
szünk, az ollani szabadliceumi testület
felkéréséből folyólag, a tárlat helyiségé-
ben, illetve a mórstilusú városháza ta-
nácstermében az egyetemes modern ma-
gyar művészet mai állásáról ismertető
képzőművészeti előadást tart.

A Dunántúl képzőművészeti mozgalmá-
nak vezetésére kezdettől fogva az egye-
temes kultúrát hirdető mecsekalji város
a hivatott. Ezért a vezető szerepet ezen
a téren elvitatni Pécstől nem lehet. Az
ősi egyetemi város képzőművészete
nyíló marad a Dunántúlon kiállításai ré-
vén és mindenkor komoly elismerést viv
ki magának, valahányszor képességeit
van alkalma bemutatni. Így a mohácsi
képzőművészeti kiállítás is, — amint az
előjelekből következtetni lehet, — a leg-
igényesebb vidéki képzőművészeti tárla-
tok egyikének mutatkozik, mely nem a
megtévesztő egyéni akarások túlméretez-
zeit veszi irányadónak, hanem magát
az egyetemes magyar képzőművészetet,
mely a Dunántúl képzőművészetét is
képviseli, egyszersmind pécsi értelemben.

De a mohácsi modern magyar képző-
művészeti tárlat csak a kezdet a program
bevallásában, mely tárlatnak előreláthaló
sikere után következnek pécsi rendezés-
ben a többi dunántúli városok. Így az
eseteleges művásárlók, a képkereskedők-
nek eddig jól bevált kényelmesebb ház-
hoz szállított talmi értékeinek elfogadása
helyett, abba a még kényelmesebb
helyzetbe kerülnek, hogy első kézből
kaphatják maguktól a művészektől a va-
lódi képzőművészeti értékeket.

nzetnek. Szédítő a konjunktúra. Igaz, hogy sok derék, de még föl nem kapott, érdemetlenül mellőzött művész ennek a konjunktúrának alig látja

GEBAUER Ernő

Makay István polgarmester
portréja 1942

P Szemle 2003/4. 83.

prinajmenej štyri desaťročia. Heraldická tvorba sa v 50-tych rokoch začala ujímať v mestskom prostredí. V 60-tych rokoch bola veľmi živá naša štátna symbolika. V 70-tych rokoch sa prebúdza záujem o rodovú heraldickú tvorbu. Od 80-tych rokov začína byť aktuálna obecná heraldika, ktorá sa do nebývalých rozmerov rozrástla v 90-tych rokoch. Je to potešujúci jav, ktorý pozvoľna gradoval až do dnešného skutočne široko rozvinutého záujmu o heraldiku ako celok.

Čím je vlastne heraldika príťažlivá? Erby pútajú predovšetkým svojim výtvarným prejavom. Popri inom boli a sú aj umeleckými dielami. Pri využívaní relatívne ohraničenej škály figúr heraldická tvorba uplatnením variácií - ich rozličným sfarbením, umiestnením, kombinovaním - vedela a vie zabezpečiť každému z nich jedinečnosť a neopakovateľnosť. Sám výtvarný prejav by však nestačil vyvolať taký široký záujem o heraldi...

szül. 1884, január 17 Hartbergben (Stajerországban)

Gebauer Ernő, festő. Tanulmányait Budapesten végezte. 1910-ben és 1912-ben gyűjteményes kiállítást rendezett Pécsett, ahol 1910 óta lakik. 1912-ben G. festette a pécsi Apolló-színház falképeit.

A Képzőművészeti Társulat kiállításain következő műveivel vett részt:

1910. tavaszi kiáll.: Csendélet, olajf. — Interieur, olajf.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Vívómester, olajf.

Holló Alajos: Gebauer Ernő képkiállítása. *Pécsi Napló.* 1910 decz. 11. — *U. az:* Csernus, Dobrovics, Gebauer művészete. *Pécsi Napló.* 1912 okt. 2. — *U. az:* A pécsi Apolló-színház falképei. *Pécsi Napló.* 1912 decz. 15. — *Kiáll. tárgymutatók.*

Ez saját bemondása volt 1934 ben

Gebauer Ernő

festő Pécs

Műcsarnok

1932. tavaszi tárl. 300

Krisztus és Judás

1937. apr.-jun. N. képr. Mű (freskó terv

Sukrécia } freskó

Epikis

1939 féli tit Pál élete

karcinfestin

1940 tav. Megyaváró Bucsú

1944 tav Váróterem

Gebauer Ernő

festő Pécsett

Képrőmüvösek Vidéki Következőnek 1928. évi Kiállításán Feltonnadás, barok-stilü menyeretten Bányászok, dáff.

Diósgyőri sörösbent Kisegítő

Kóthár X. 219.

5. Az okiratra kellő bélyeg

6. Nincs bélyeggel láttatott

A Muzeumok és Könyvtá

/Budapest, VIII. F

Láttam és igazolom:

Gebauer Ernő

A próféta, alapp
Pécsi török időkből,
freskólemez

Nemzeti Szalon
tav, kiáll. 1932 jun

1932 nov (Mod. Mův. Ba.
Szindikátusa)

A NEMZETI SZALON REPRESENTATIV
AKVAREL- ÉS PASZTEL KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

Elad:

Izzólámpákat, csillárokat, villamosvasaló- és főző-készülékeket, motorokat.

Légs

gyár-u **égvetés dijtalanul**

13. szám **ő fizetési feltételek**

[redacted] **ár**

1000 P
mgt.
500 P

GEBAUER ERNŐ
53. A profeta, olajf.
54. A feltámadás, kazein
55. Kódös táj, olajf.

Gebauer Ernő

Pécs. kiáj 1933. nyár

1933 TAVASZ

PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS MŰBARÁTOK TÁRSASÁGA 1926.

GEBAUER ERNŐ

27. I. Falfestményvázlat, színes rajz ..... mgt.
28. II. Falfestményvázlat, színes rajz ..... "
29. Ex libris. reprodukció ..... "

Pécsi kiáll. 1933. tél

Gebauer Ernő

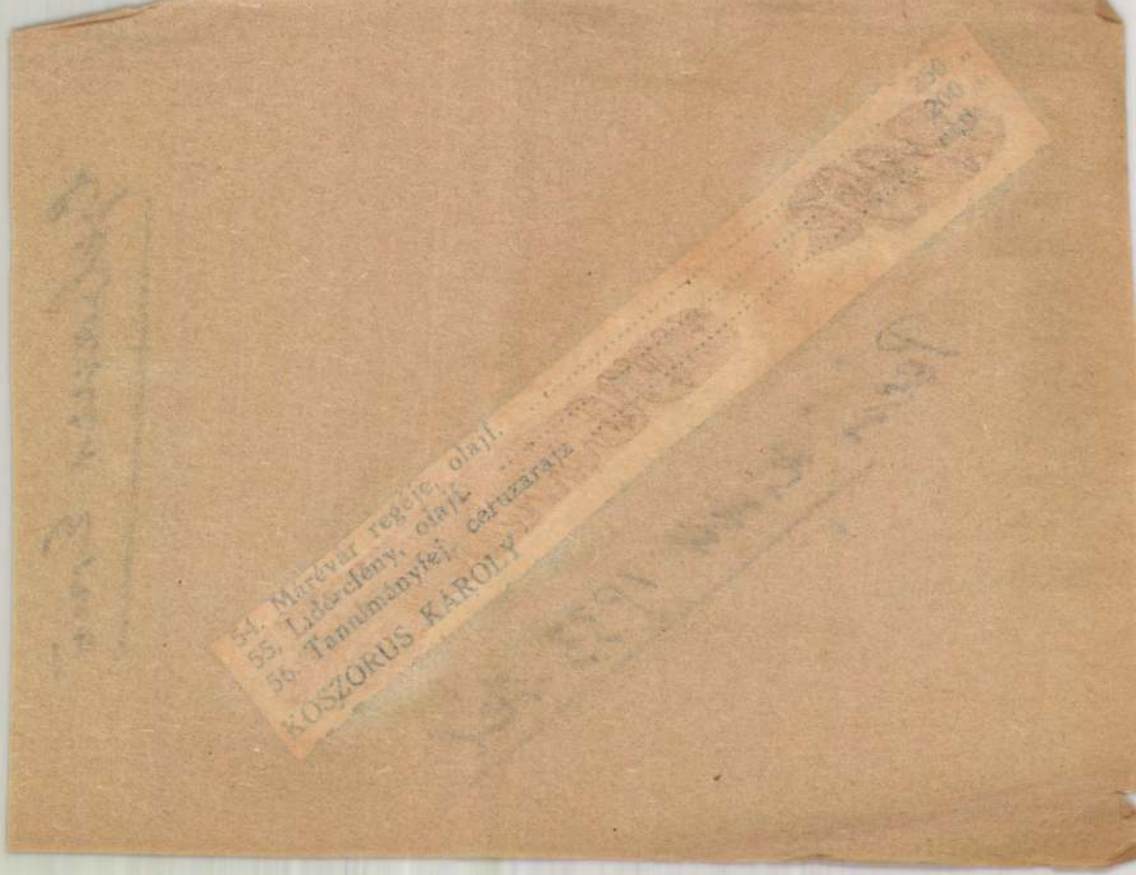
54. Márvány regény, olaj.
55. Lidércfény, olaj.
56. Tanulmányfej, ceruzarajz.
KOSZORÚS KÁROLY

Gebauer Ernő

gyűjt. kiállítása

Pécs 1943. máj.

Pécsi kiáll. 1943. máj.

86-tétel

Martyn Ferenctől

jellemzés

Gebauer Ernő

Pécsi kiáll. 1935. dec
őszi kiáll.

Pécs történetéből,
freskó
A XVII. századból, karein
Arckép, olaff.

Gebauer Ernő

erő

Csánki Dezső

Árpád és az Árpádok

Bp. 1907.

Jelenetek a magyarság életéből, keletenvoltai házáikban,

vizf. fentiről,

repro

Ennese álma, vizf

repro

Humor és Magyar a cosdaszavast vizik

c. kepe repro

Glabits, Joseph von, beszterczebányai
czéh Kommisszárius VII. 237

Gebauer Ernő

Pécsi kiáll. 1936. jún
tavasz-kiáll.

Freskófestmény
Freskóterv. I. mgt.
Freskóterv II. Az Ura-
nia pécsi mozi hall-
festésének terve, mgt.

Pécs a török időkben,
freskó-
mgt.

Oszlopfő, román-stilü VII. 245.

825. l. (Képe 826. l.) — Gerevich PA, 233—234. l. (Képe 233. l.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő. V., 1931., 6. l. — Berti Toesca 958. l.

SANO DI PIETRO (sienai festő, 1406—1481)

Madonna Szent Jeromos és sienai Szent Bernardin között

Fa, tempera, 55·5×35 cm.
Sienából. A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből.

Trostspiegel in den Widerwärtigkeiten des Lebens. Dreissig Marienbilder . . . aus der Privatsammlung . . . J. A. Ramboux. Köln, é. n. 15. kép. — Ramboux, 133. szám. — Lepold—Homor 97. l. — Van Marle, IX., 1927., 528. l. (Sano di Pietro.) — Gerevich PA, 225. l. (Képe 224 l. Sano di Pietro.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Őszi kiállítás. 1930., Ipolyi, 73. szám. — Gerevich IPGY, 95. l. (Képe 95. l.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Berti Toesca, 947. l. (Sano di Pietro.) — Berenson 499. l. (Sano di Pietro.) — Lepold—Lippay 55. l.

SANO DI PIETRO (sienai festő, 1406—1481) KÖVETŐJE

Madonna Ker. Szent János és Szent Jeromos között

Gebauer Ernő

festő

Pécsi kiáll. 1942. nov

Őszi kiáll

Archipek, olajf.
Keresztjáró körmenet, vízf.
Téli reggel, vízf.
Kertrészlet, vízf
Koronai hangulat, vízf
Márciusi hó, vízf.
Pécs a bárányútról, vízf

GEBAUER ERNŐ

Havihegy

Gebauer Ernő

Pécsi kiáll. 1932.

Havas

GEBAUER ERNŐ

Téli táj a Mecseken

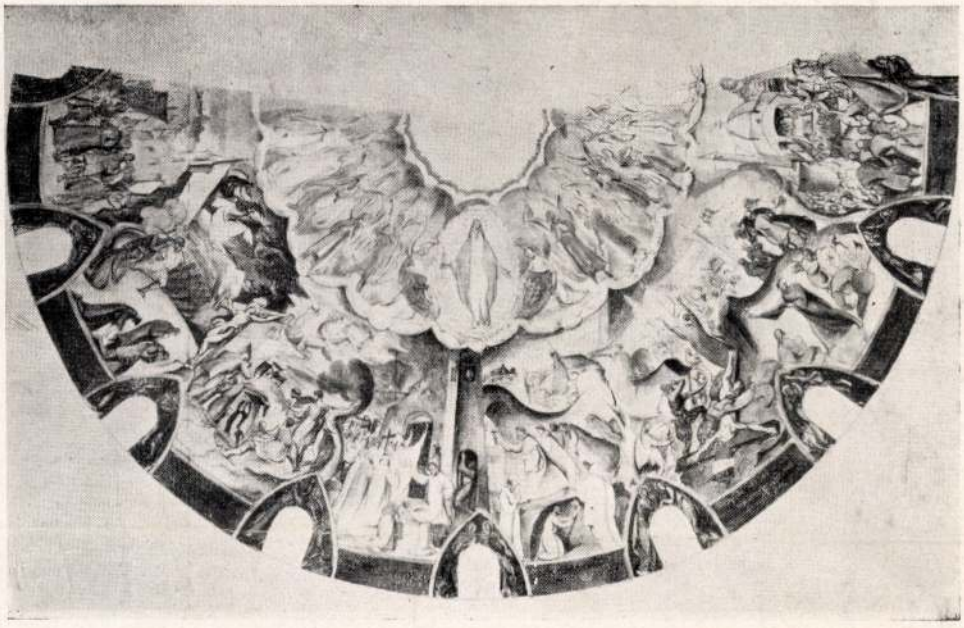

Templomi freskó tervezet
1931-ben Pécs szab. kir. város díjával
kitüntetve

GEBAUER ERNŐ

Pesti Napló. 1932. január

Gebauer Ernő

Pécsi kiáll.

1932. tavasz

A Pécsi egyetemi templom egyik freskójának terve. 1930-ban a Pécsi Képzőművészek Társasága Weber Xav. Ferenc díjával kitüntetve

GEBAUER ERNŐ

Gebauer Ernő

Pécsi kiáll.
1932. tavasz

TÁNC

VÁSÁR

A JANUS PANNONIUS MÚZEUM KIÁLLÍTÁSA
A TECHNIKA HÁZÁBAN
1966. NOVEMBER

66-3753 PÉCSI SZIKRA NYOMDA — F. K.: DR. BORSOS JÓZSEF

GEBAUER ERNŐ

1882 — 1962

Gebauer Ernő 1882-ben született a stájerországi Hartbergben. Középiskoláit Grázban kezdte, de apja korai elhunytával magyar édesanyja Pécsre költözött, így a felsőbb osztályokat már itt végezte. 1905-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolán rajztanári oklevelet szerzett. Még főiskolai hallgató korában festette a pécsi Xavér templom oltárképét. Ezután öt éven keresztül állami ösztöndíjjal Székely Bertalan tanítványaként a művészeti mesteriskolán folytatta tanulmányait, majd újabb ösztöndíjjal egy esztendőt Olaszországban töltött.

Itáliából hazaérve, Pécsett murális feladat megoldására, az akkor épült Apollo — jelenleg Kossuth — mozi dekoratív belső díszítésére kapott megbízatást. Ehhez a terveket és kartonokat már önállóan készítette. Gebauer ezen első falfestménye még Székely Bertalan műveivel mutat rokonvonásokat, bár a minduntalan felizzó színekben a kor szecessziós ízlésének érintése is felismerhető. Régi igazság, hogy a nagy művek nem csupán az alkotó tehetségéről, egyéniségéről, hanem az őket formáló korról is vallanak. Gebauer nem volt robbanó, forradalmi alkat: félévszázados életművét végigkíséri a könnyen ellágyuló líraiság s kora társadalmának problémái humanista egyéniségén átszűrve jelentkeznek.

Életművének jelentős része freskó.

Ez az oka annak, hogy minden Gebauer-kiállítás csak töredékes lehet. Par excellence freskófestő, ismertek azonban olajfestményei — városképek, csendéletek —, s kedveltek voltak akvarelljei, grafikái is. De mégis, Gebauer elsősorban a monumentális hatások mestere. Kifejezési eszközei tömörek, kompozícióin a lineáris jelleg uralkodik.

Alkotómunkája mellett is mindig tanított. Ő alapította Pécsett az első festőiskolát 1919-ben. S közben több mint 60 templomot és 10 középületet, kis híján 4000 négyzetméternyi felületet festett meg! Hallatlan biztonsággal dolgozott, rutinos könnyedséggel, többnyire kézben tartott kis vázlatok alapján. Természetes, hogy ez a feszített ütemű munka olykor ismétlésekhez vezetett és a művészi érték is egyenetlen. A megrendelők szinte hajszolták s visszaéltek szerénységével: tulajdonképpen fillérekért dolgozott.

Képei a művész ritka pihenéseinek apró örömei: nem a megrendelő százféle kívánságát, hanem saját magát oldotta fel bennük. Tájképei, pécsi utcaképei a posztimpresszionisták látásmódjára emlékeztetnek. A freskó-kompozíciók szerkesztése, az emberi test és izomzat klasszikus szépségének bemutatása akadémikus készültségű művészre vallanak. Képeit olykor expresszív fűtöttség teliti.

Gebauer Ernő élete és munkássága példaképe lehet az eszményi célokat kergető, minden másról lemondó, a szegénységet választó művészéletnek. Az egyszerű emberekkel és a szenvedőkkel együttérző gyermekien tiszta lélekkel járta meg életútját.

Az utókor tisztelettel adózik munkásságának.

Harcos Ottó

← ÖNARCKÉP

RÉGI PÉCSI EMLÉK

RENDEZTE: HÁRS ÉVA
ÉS
ROMVÁRY FERENC
FOTO NÁDOR KATALIN

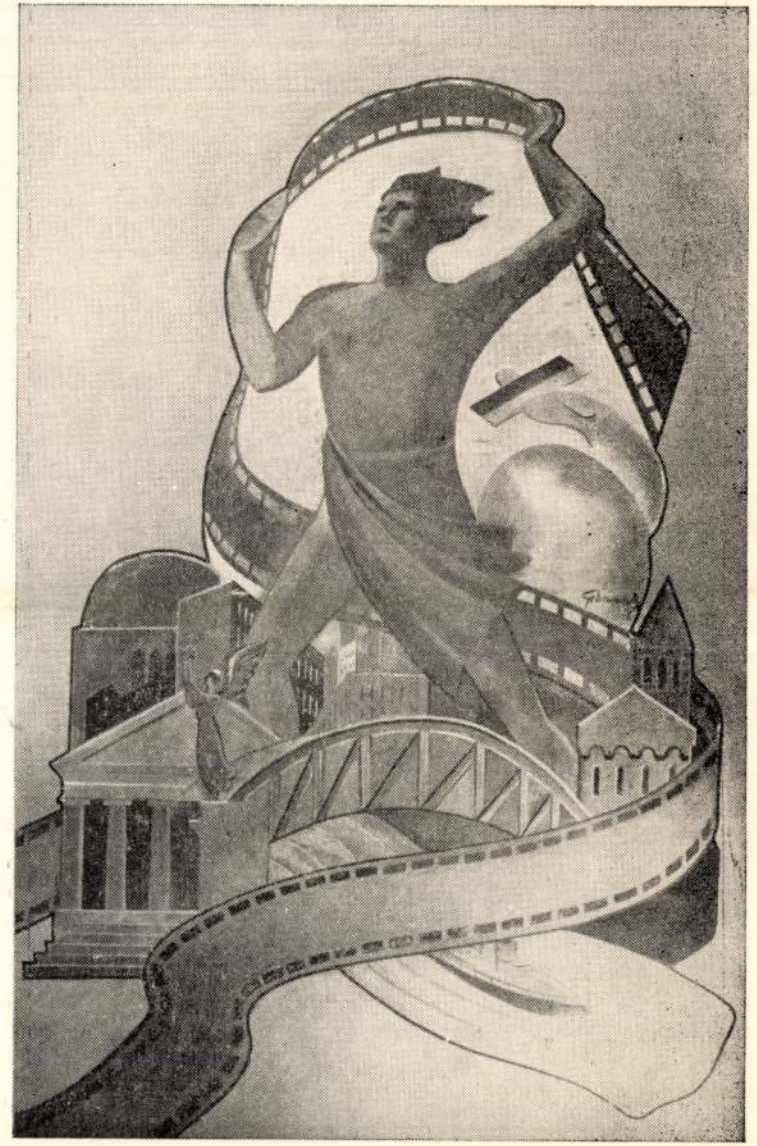

FRESKÓ
A PETŐFI MOZIBAN

GEBAUER ERNŐ

Téli táj a Mecseken

Pécs, kiáll. 1932. tav.

GEBAUER ERNŐ

Havihegy

Gyebauer Ernő

(TELEFON 20-46)

APOLLO

Szombat, febr. 14.

A FILMEK FILMJE!

Bolváry Géza mesterműve!

575 táblás ház a budapesti Forumban!

SZIVEK SZIMFONIÁJA

(ZWEI HERZEN IM ¾ TAKT)

Énekes, hangos, dallamos bécsi filmszimfonia. :: Főszerepben:

Walter Jansen, Willy Forst, Gretl Theimer, Halmay Tibor

PARAMOUNT hangos híradó!!

Aktualitások.

Előadások: ½5, ¾7 és 9 órakor.

(TELEFON 19-81.)

PARKMOZI

SZOMBAT-VASÁRNAP, FEBRUÁR HÓ 14 ÉS 15.

Kiváló kettős műsor

POKOL HŐSEI!

(BÜN, AMELY TISZTIT)

Izgalmas vadnyugati történet.

MISTER PAPUCSHŐS

Pazar vigjáték 7 felvonásban.

Főszerepben: Glenn Tryon.

Előadások szombaton: ½5, 6, ½8 és 9 órakor

Előadások vasárnap: 3, ½5, 6, ½8, 9 órakor

Szombaton a két utolsó előadás zenés, vasárnap a d. u. 3 órait kivéve valamennyi előad. teljes zenekarkísérettel

A kartel-dsungel tönkre teszi az országot

Leleplezések a képviselőház mai ülésén a kartel káros hatásáról

Budapest, febr. 13. — A Ház mai ülésén folytatták a karteljavaslat vitáját.

Elsőnek Farkas Tibor szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a javaslat nem biztosít védelmet a fogyasztóközönség számára. Módjában állt volna a kormánynak a visszaélések ellen erélyesebben fellépni. Kifogásolta, hogy a törvényjavaslat a döntést sok kérdésben a kereskedelmi miniszterre bizza. A döntést inkább az igazságügyminiszterre kellett volna bizni. A javaslatot nem fogadta el.

Gaál Gaszton tiltakozott az ellen a vád ellen, mintha izgatna a gyáriparral szemben.

A tisztességes gyáripar époly fontos tényezője a magyar gazdasági életnek, mint bármely más gazdasági alakulat.

De semmiféle foglalkozási ág ne legyen parazitája az országnak. Mindenki éljen meg a maga emberségéből. Az állandó ipari kedvezmények tönkreteszik a többi foglalkozási ágat.

Farkas Elemér: A székesfehérvári beszédében mit mondott?

Gaál: Mindenütt egyformán beszélek, mindenütt csak visszaéléseket ostorozok. Nem szándékozom az orvosságot úgy alkalmazni, hogy a beteget agyonüssem. A kartelek elleni hangulat nem mesterségesen készült, mintahogy azt a GyOSz részéről rászokták fogni. A vaskartel

évenkint másfélmillió pengő értékű vasuti kedvezményt élvez.

A kartel megvásárolja azokat a gyárakat, amelyek olcsó árnivón árusítanak, így történt a Fuchs gyárral, s a Weisz Manfréd gyárral. A szegény néposztály egyik legfontosabb kenyérkereső szerszámát, a mecenzéfi lapátot a Rima kiszorította az országból. Ha egyes külföldi gyárak a magas vámok ellenére is olcsó áron tudnának vasárut szállítani az országba, a Rima azokkal egyezményt köt, hogy ne szállítsanak. Egy kartelen kívüli vaskereskedő 80 százalékos kedvezményt ad a kartel áraiból. (Mozgás az egész házban.) Csehországban sokkal olcsóbbak az árak, pedig ott is van vaskartel.

Felkiáltások a szociálistáknál: És ott a munkabérek is magasabbak.

Gaál: A Magyar Statisztikai Szemle megcáfolja azokat az adatokat, amelyeket a GyOSz urai különösen Fenyő Miksa — aki mindig olyan magasan hordja az orrát — (Derültség.) hirdetnek. A búzaárak Csikágóban 1930. évben átlagban 16 P 26 fillér volt, nálunk pedig 15.50 P volt. Amíg a mezőgazdasági cikkek árai nálunk alacsonyabbak mint Amerikában, az iparcikkek árai mérhetetlenül drágábbak.

A nyers vas ára Newyorkban 1930-ban nem egészen 12 fillér volt, nálunk ugyanakkor 29 fillér.

Itt kell keresni a kartelellenes hangulat keletkezésének okát.

Reischl: GyOSz-Trianon!

Gaál: A kereskedelmi miniszter már hetek óta folytatja a küzdelmet a szénkartellel, a szénárak leszállítására.

A kartel azonban nem enged jogos kívánságaiból,

pedig a drága szén közvetve az egész gazdasági életet megdrágítja.

Hozzon be a kereskedelemügyi miniszter külföldi szenet, vagy tegye monopoliummá a szénforgalmat.

Hány féle kartel van?

A továbbiakban adatokat olvasott fel, a fém, cement és szénsav kartel működéséről.

Jánossy Gábor: Hol vagyunk az erdőben?

Kun Béla: A kartel dsungelben.

Gaál: Az ecetkartel majd a gyógyszerészkartel működését ismertette és hangoztatta, hogy mikor egyszer a sertései pusztulni kezdtek, ő nem volt hajlandó a drága és bizonytalan értékű szérumot megvásárolni, inkább azt mondta, hogy „dögöljenek meg ingyen".

Tankönyv kartel is van az országban, ami drágítja a tankönyveket.

(Úgy van, úgy van, helyeslés a jobboldalon.) Ezután a szeszkartelnek adott kedvezményeket bírálta. Csodálatos, hogy az iparvállalatok nem jöttek még rá, hogy a saját jól felfogott érdekükben nem lehet tovább folytatni a jelenlegi adózási politikát.

A vezetők óriási fizetéseket kapnak, akik főleg a részvénytársasági igazgatók közül kerülnek ki és nem a földbirtokosok közül.

Hol van az agrárideálizmus?

Hogy lehet itt agrárideálizmusról beszélni. Hogy teljesitik kötelességüket azok, akiknek zsebébe vándorol minden jövedelem. A gyárosok a magyar iparcikkek vásárlására biztatják a közönséget azzal, hogy ez hazafias kötelesség.

A GyOSz pedig külföldi autót vásárol.

(Felháborodás az egész Házban.)

Reischl: GyOSz-Magyarország!

Hunyadi Ferenc gróf: Kötelességük magyar árut vásárolni.

Gaál Gaszton ezután vámpolitikai kérdésekkel foglalkozott. A törvényjavaslat végrehajtásában nem bizhat azért, mert a gyáripar és a nagytőke közvetlen érdekkörébe vonhat miniszereket, államtitkárokat és más közfunkcionáriusokat.

Zsitvay: Megmondtam véleményemet Nagymaroson.

Jánossy: A törvény jönni is fog, ebben mindnyájan egyetértünk. (Nagy zaj és ellentmondás a baloldalon.)

Gaál Gaszton ezután a GyOSz egy füzetéből olvasott fel idézeteket és megállapította, hogy

a GyOSz mindig két lovon lovagol,

amikor jogokat akar kivívni magának. Nem lehet megengedni, hogy a magyar gazdát kizsákmányolják a kartelek és

több millió magyart kivégezzen ezer kartel.

(Helyeslés és taps minden oldalon.) A javaslatot nem fogadta el.

Csik József beszéde elején rámutatott arra, hogy a nyilvános kimutatás szerint csak 64 kartel van Magyarországon, szerinte azonban sokkal több a kartelek száma. A problémát nem abban kell látni, hogy sikerül-e az ipari árakat leszoritani, — a probléma sokkal nagyobb:

Sikerül-e a kapitalista rendszernek a termelést továbbra is fenntartani, vagy nem.

A kapitalista gazdasági rendszer válságos időket él.

Mindig több és több munkanélkülit bocsát az utcára, kikből aztán a bolsevita gazdasági rendszer előfutárai lehetnek.

A kapitalistáknak önmagukat kell megreformálni és szembe kell szálliniok az orosz gazdasági rendszer előretörésével. Nem szabad engednünk, hogy az európai rendszert az orosz szovjet vezesse. A törvényjavaslat komoly eszközt jelent a kartelek megrendszabályozására, azért elfogadta.

Végül az elnök napirendi indítványa értelmében elhatározták, hogy a legközelebbi ülést a farsangvégi ünnep miatt február 19-én, a jövő hét csütörtökjén tartják. Az ülés 2 órakor ért véget.

A modern lakás berendezése

Kövesdi László építészmérnök előadása a szabadliceumban

Pécs, febr. 13. — A Nemzeti Szabadtanitás Egyesületének szabadliceális előadásai során ma este Kövesdy László okl. építészmérnök, az állami fa- és fémipari szakiskola tanára, a modern lakásberendezésekről tartott előadást. A nagyszámú előkelő közönség zsufolásig töltötte meg ez alkalommal a városháza közgyülési termét és mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta az igen tanulságos és sok gyakorlati hasznot nyújtó előadást.

A nagytudású előadó közel száz szebbnél-szebb vetített képpel illusztrálta fejtegetéseit a meleg és hangulatos lakás berendezésének problémájáról. Gazdag képanyagban mutatta be az utolsó 15 év bútorstilusait és lakásberendezéseit. Gyönyörű interieurök, hálók, úriszobák, ebédlők, játékszobák, szalónok, budoirok fényképei kerültek a vászonra és élénken szemléltették azokat a módozatokat, amelyekkel nemcsak a tervező építész és lakásberendező, hanem minden családfő és háziasszony széppé, izlésessé, meleggé és hangulatossá teheti lakását.

A hálás hallgatóság meleg ünneplésben részesítette a kitünő előadót.

A szabadliceum legközelebbi előadását a rendes programtól eltérőleg február 20-án, pénteken este fél 6 órai kezdettel Koczkás Gyula dr. egyetemi tanársegéd tartja a repülés problémájáról. Az előadást követni fogja a pécsi repülőtér felügyelősége egyik kiváló szakemberének előadása a korszerű aviatika méltatásáról. Az előadások a bemutatandó kísérletekre való tekintettel, az Erzsébet tud. egyetem alagsori előadótermében lesznek. (Rákóczi-út 20 szám.)

GEBAUER ERNŐ

BEFEJEZTE A PÉCSI EGYETEMI TEMPLOM FALFESTMÉNYEIT

Pécs, febr 13. — Megállapodás szerint erősen kopogtatok a templomajtón. A mester díszítőfestőjének segédje nyitja meg az utcai főbejáratot.

Mögötte azon nyomban siet elém a mester. Talpig festőben van, kalappal a fején. Most nem lehet másképen a templomhajóban foglalkozni.

Épp a legutolsó képe befejezése előtt áll a művész. De még ott van az állás, a magasra emelt faállvány, egyik-másik képe előtt. Még folyton talál javítani, igazítani valót. Mint minden valódi mester, aki mestermüvek létrehozására hivatott, ő sem elégedett a saját munkájával, amelynél még tökéletesebbet szeretett volna alkotni.

De azért szeretettel simogató szemmel néz körül alkotásai során.

Összesen *negyven* kép, amit maga a mester festett. Azonkívül az egész belső térkiképzés összefoglaló díszítésének megtervezése, eredeti nagyságban való felhordása. Óriási munka. Augusztus 17 óta tart a helyszínen való foglalkozás. Hetedik hónapja otthona az egyetemi templom, ahová úgy hordják be neki az ebédet. Ez az ő igazi lakrénuma. Igazi templomfestő. S az, amit alkot: valódi egyházművészet.

Követem a tekintetét a mennyezetre. Ez most a legfrissebb, a legbarokkosabban könnyed és legszínesebb. Igazán együtthatóan szép, az egészt világos elevenségében. A mennyezet ugyanis régóta teljesen kiszáradt, ami a freskó képek megszemlélésénél a legfontosabb. A földszinti képek még teljesen nedvesek. Sőt a nagyméretű szentély-kép, az *Utolsó vacsora* sem száradt meg teljesen. Azért színekben meg sem ítélhető. A földszinti képeken talál még itt-ott a mester kivágni valót. Szent István lila palástját (azon a képen, melyen a király Mór szerzetessel a pécsi dóm építését megszemléli), noha a szín az egész fal összhatásában jó, mégis kereken kivágja. Iskolakönyvbe való mű ez. Azért azt a részt, amely nem tetszik, újból fölvakoltatja s a friss habarcsrétegre zöld színben festi meg a palástot a hagyomány szerint. Átfestés az alfreskó eljárásban nincs. Az hazugság és mesterségbeli öncsalás lenne. Egy másik helyen az egynapi habarcsréteg határa Szent Bertalan képén a piros szőnyeg közepére esik. A melléje került másnapi habarcsréteg hatása valóban élesen meglátszik. Hiába, ki kell szedni a szó teljes értelmében: ki kell vágni az egész szőnyeget teljes sziluetjében, újból vakolni, újból festeni. A Menekülés Egyiptomba c. képében a tova siető sötét köpenyes nő alakját középen ujból berakta. A gyermek Jézust hallgató írástudók legelejével is hasonlóan bánt el. Nehéznek tartotta a ruha sötét színét s kivágva megóvta az alakot az alaéséstől.

De most mégis a mennyezeten nyugtatja meg a szemét a mester. Igen, ott a karzattól a szentély felé a második kép a kitüntetett *„Hegyi beszéd"* kompozició. Ez nyerte meg a *„Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága"*-nak első díját, a *Wéber Xav. Ferenc-díjat.*

A Hegyi beszéd kompozició tulajdonképen a 8 boldogság megjelenítése. Amikor Jézus fölment a magaslatra s az apostolok között leült s az őt követők kérték, hogy beszélne nekik, arra a kérdésre, hogy mondaná meg: Kiket illet hát tulajdonképen a Mennyeknek Országa? Jézus a nyolc boldogsággal felelt.

Gebauer művészete csakugyan fényesen kiemeli Jézus tanításának lényegét a legtisztább értelmezésben, a legjellemzőbb példázatokkal.

1. Boldogok a lelki szegények, — a szent szegénységet fölvevők példázatában, a kép baloldalán elsőnek *Assisi Szent Ferenc* jelenik meg képzelt mennyei menyországával, kit rongyos fehér ruhában lát maga előtt. 2. Boldogok a szelídek, — a hitben élőknek *Szalézi Szent Ferenc* prédikál. A genfieket pár jellemző hallgatóval jelzi a festő. 3. Boldogok, akik sírnak, — a szenvedőket *Szent Mónikában* testesíti meg a példázat. Szent Mónikát, Szent Ágoston édesanyját, az angyal azzal vigasztalja, hogy fia az Isten első szolgája lesz. Elöl, látományként, egy kis angyal tényleg hozza a püspöki süveget és főpásztori botot, mely a szent embert illeti. 4. Boldogok, akik éhezik és szomjuhozzák az igazságot, — az erkélyes középrész mellvéd mögötti bal sarkában, találó jó magyar vonatkozásban, *árpádházi Szent Imre* herceget látjuk, amint *Szent Gellért* tanítja, mint egyházi dozza. 6. Boldogok a tisztaszívűek, — a lelkitisztaság ábrázolására *Szent Ágnes* dicsfényes alakja szolgál kiegyensúlyozó [illegible] az erkély jobb oldal mellvéd-jén belül, a szent magyar hercegnek. 7. Boldogok a békességesek, — akik megbocsátanak: *Szent Guilbertus Joannes* olasz nemes megbocsát fivére gyilkosának, mert Nagypéntek van épen s erre inti őt Krisztus Urunknak e napon kiontott vére. 8. Boldogok, akik üldözést szenvednek, — végül a vértanukat mutatja be a kompozició. *Veronai Péter* „credo"-t ír a sziklára, amíg megölik. Háttérben a vértanuk csapatja, kiknek az angyal nyujtja a vértanuk koronáját.

E megjelenítések a kép alsó felében mozgalmas csoportosításban félkoszorút képeznek keretezésül a kép fényes középpontjában beszélő Jézus alakja körül. A kép kompoziciójában, de különösen a kitüntetett tervvázlaton, diadalmaskodik az igazi barokk lendület.

Pedig egy ilyen hatalmas műnél, mint az egész templom belső tér figurális kiképzése, nagyon könnyű kiesni itt-ott a barokkszerepből. Tudatosan vigyázni kell minden vonalra, mozdulatra, színre. Szerencsére a nagyszerű önfegyelmezés nem vitte bele Gebauert a modern ellágyulásba. Gebauer mesterének: Székely Bertalannak tanítása szerint való konstruktiv tervező. Szilárd, széles és mély alapon rendszeresen építi fel képtémáit.

A negyven mű közül csak egyetlen egy képének témáját mutattam be részletesebboktatója. 5. Boldogok az irgalmasok, — *Szent Vince* gyermekkel a karján lelki vigaszt nyújt a betegeknek. Közelebbi felismerésül a szenvedők között ott látjuk az *irgalmas növért*, ki egész életét a betegek, a hadirokkantak gyógyításának áldozta. Igy mehetnék végig e képeken. De reám csak e művészeti szempontok tartoznak. E szempontból mondhatom, hogy Gebauer többi képalkotásain is: mindenütt szervesen kapcsolja be és támasztja alá a festőileg összefüggő részleteket és mondanivalókat. Biztosítás nélkül nem helyez semmit a puszta térbe. A levegőből nem zuhan alá egyetlen alak sem. Pedig a barokk nagyon szereti a pusztába beszélő poétikus deklamációt, a színpadias pózt. Szereti a levegőben engedni a színjátszó szappanbuborékjait. Ez a kelleme.

Gebauer mindezt szerencsésen elkerülte. Csak néhol bágyad el. De az egész szerencsés mü szemléleténél csak az előnyök dominálnak. Különösen az egész felső rész: valósággal zeneileg hat. Olyan, mint egy orgonajáték. Templomi zene. Variációk. De inkább mozárti, mint bachos értelemben. S ez: az egész mü elgondolásának, de inkább kivitelének legnagyobb előnye.

Ilyen ma Gebauer, ki e főművében valósággal újjászületett. Mint ahogy az igazi művész újjá születik minden újabb művében, mely utána fönt marad.

S míg melegen gratulálva rázom meg a jóbarát kezét, a fekete tűzparázs szemekből — szelíd és békés lényének legbelsejéből — egy Örök Ifjú festő mosolyog reám. Innét művészetének lenyügöző varázsa. E percben, tudom, meg van elégedve önmagával. S az ilyen elismerő és buzdító percek művészek életében döntőek.

Mert mégis csak érdemes volt e képekért és érettünk minden fáradság, minden törődés.

Még egy pillantás bucsuzásul a rajtam nyugvó bársonyos tekintet hatása alatt a benépesített templomfalakra s azzal a jóleső összbenyomással távozom, hogy ezek az örökbecsü képek tulajdonképen egy igazhivő festő őszinte belső vallomásai.

Nikelszky Géza.

Kilenc gyermek a hodályban

Látogatás egy pécsi nyomorfanyán — Amikor táncteremben kap szükségszállást a nyomor

Pécs, febr. 13. — Ha Reinhardt stilszerüen óhajtaná megrendezni Gorkij „Éjjeli menedékhely"-ét, csak itt végezhetne igazán, megfelelő előtanulmányokat. A hatalmas hodály — a hóval borított Balokányi-liget kellős közepén — lehet tiz méter hosszú, ugyanolyan széles. És ugyanolyan magas. Valóságos magaslati levegővel van tele ez a szükséglakásnak kinevezett nyugalmazott táncterem, kimustrált lovarda, vagy fotballpálya, amelyben kegyetlen, fogvacogtató hideg csikorog. A Balokányi-tó felé nyiló

ablakai papirral vannak beragasztva

de a papir mellett mindenütt van annyi rés, amennyin a szél kopogtatás nélkül jár be a szobába. Az egyik sarokban rozsdás vaskályha. Nem lobog benne barátságot tüz, csak a másik sarokban duruzsol halkan egy pléh takaréktüzhely. Valami rosszillatú leves fő benne.

Tiz apró, pufokképü gyerek állja körül az áhitott meleg ételt.

Anyjuk, háromhetes csecsemővel a karján tart rendet közöttük. Apjuk, erős vállas munkás, komor képpel áll mögöttük. Még panaszkodni sem akar, de aztán mégis elmondja, hogy

hét gyermekével tegnap az utcára telepitették egy Kálvária utcai lakásból januári házbérhátraléka miatt.

Szükségmunkát végzett addig, ameddig kapott. Most nincs munka, nincs kenyér, nincs liszt, nincs zsir, nincs tüzelőanyag.

Csak a hét gyerek van még. Hét egészséges és mindig éhes gyerek, akik hiába sírnak a hideg miatt és hiába sírnak az éhség miatt.

*

A másik sarokban beteg ember nyög a szegényes, de láthatólag tisztántartott ágyon. És leirhatatlan nyomorúsága közepette sem felejtkezik meg a hétgyermekes családról, mert ezeket mondja:

— Ne raitam segitsenek a tekintetes urak. Én ugyis elpusztulok... Megyek a feleségem után... De ezeken a szegényeken, ezeken a szerencsétlen apróságokon...

A többi szavát elnyeli felcsukló zokogása. A többiek mondják el, hogy a 60 éves szegény ember rokkant ácsmester, aki később a székfonás mesterségét tanulta meg. Elvégzi a legkényesebb munkát is, de ki ad neki rendelést? A siró szó, amely amugyis ritkán hallatszik ennek az elkeseredéssel és lemondással telenyomorgó ajkairól, nem hallatszik messzire. A város jóvoltából kapott egy vackot ebben a hodályban. Semmi egyebet. És megrokkant testét aggodalom és félelem gyötri.

Mi lesz holnap?

*

Elnyütt testü, sovány asszony a harmadik zug lakója. Egy gyermekével didereg a sarokban. A másik kettőt a gyermekmenhely vette gondozásba. Hogy miből él, hogyan él, ki tudná megmondani? A szegény ember a burgonyahéjról nem szivesen beszél. A gyomornak nem lehet parancsolni, a szemérmességnek igen. Nem is kenyeret kér, pedig nincs mit ennie.

Lakásért, emberibb környezetért könyörög,

de ki adhat neki.

— Reggel deres a takarónk, — mondja az egyik asszony és a szó szinte megborzongatón kong ebben a hatalmas hodályban, ahol félelmesen bujkál a kétségbeesettség.

— Én egyszer ugyis elemésztem magam, — mondja a hétgyermekes anya, — a gyerekeimmel együtt.

A férje vigasztalja:

— Nemsokára jobb lesz. Pécsett hamarosan lesz munka...

Munka... Lesz, minden bizonnyal lesz, lennie kell, mert száz ilyen zúgból sir, vádol, könyörög és sikoltoz az elesettség, a nyomor, a leggyötrőbb gond, az éhség, az elkeseredés.

Húsz pengőt tudunk adni a három szerencsétlen családnak. Egyetlen csepp ez, érezzük, vigasztalásnak talán valami, de segitségnek kevés. Nyolc éhes gyermekszáj, várja az éhséget csillapító kenyeret.

Mások tán többet tudnak adni. A legtöbbet.

Munkát. (—)

HIREK

Február 14. — Szombat
Bálint

— **A Ludovicana díszkuriálisa.** A Foedaratio Emericana Ludovicana corporatioja február 16-án, hétfő este fél 9 órakor a katolikus legényegylet (Megye-utca 20. szám) emeleti kistermében díszkuriálist tart, sok farsangi vígsággal, amelyre minden tagját meghivja.

— **Népmüvelési előadás az Ágoston-téri fiúiskolában.** F. hó 12-én, este fél 7 órai kezdettel tartotta meg az Ágoston-téri állami fiúiskola tantestülete e tanévben IX-ik népmüvelési előadását. Az előadást Daláth Jenő áll. isk. igazgató nyitotta meg, üdvözölve a szép számban megjelenteket. Utána Bartos Sándor áll. tanító tartott igen hasznos és tanulságos előadást a „Gyümölcstermelés, különös tekintettel az őszibarack termelésre" cimen. Az igazán szép előadást a közönség mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta s az előadót lelkesen megtapsolta. Majd Nagy János és Weisz Gyula egy 1 felvonásos kis vígjátékot adták elő. Érdekes és humoros előadásuk a közönség körében élénk derültséget keltett. Végül a Munkásképző Dalkör karnagyának Till Ferenc, DGT tisztviselőnek vezetése mellett gyönyörü előadásban szebbnélszebb magyar dalokat adott elő. A közönség szünni nem akaró tapssal fejezte ki tetszését ugyannyira, hogy kénytelen volt a dalárda egyik legszebb énekszámát megismételni. A müsor befejezése után a népmüvelési előadás Daláth Jenő igazgató zárószavaival véget ért.

— **Halálozás.** Özv. Szekeres Andrásné, szül. Hügel Lujza 72 éves korában f. hó 12-én elhúnyt. Temetése f. hó 15-én, délután 2 órakor lesz a központi temető ravatalozó helyiségéből.

Özv. oroszhegyi Bálint Ferencné szül. Boldizsár Veronika 85 éves korában meghalt Pécsett. Temetése február 15-én, vasárnap fél 5 órakor lesz a központi temető ravatalozó csarnokából. Az engesztelő szentmisét f. hó 19-én, csütörtökön reggel 8 órakor mutatják be érte a ferencrendiek templomában.

— **Előadás Mátyás király mükincseiről.** A Pécs-Baranyamegyei Múzeum-Egyesület meghivására február 18-án, szerdán tartja Csányi Károly, az országos iparmüvészeti múzeum igazgatója tudományos és müvészeti előadását Mátyás király mükincseiről. A múzeum egyesület elnöksége ezúton hivja meg az egyesület minden örökös, alapító és rendes tagját, valamint a nagyközönséget. Az előadás szerdán délután 6 órakor lesz a városháza közgyülési termében. Belépődij személyenkint 40 fillér.

— **Az inségakcióra** a mai nap folyamán Petrovics József hentes 50 kg. gulyáshúst adományozott a polgármesteri hivatal útján.

— **Anyák délutánját** tart a Szociális Misszió Társulat február 15-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel Káptalan-utca 2. sz. helyiségében. Minden érdeklődőt szivesen látnak.

— **Jótékonyság.** N. N. 10 pengőt adományozott a Dunántúl szerkesztősége útján a szegényeknek.

A Pécsi egyetemi templom egyik freskójának terve. 1930-ban a Pécsi Képzőművészek Társasága Weber Xav. Ferenc díjával kitüntetve

GEBAUER ERNŐ

Gebauer Ernö

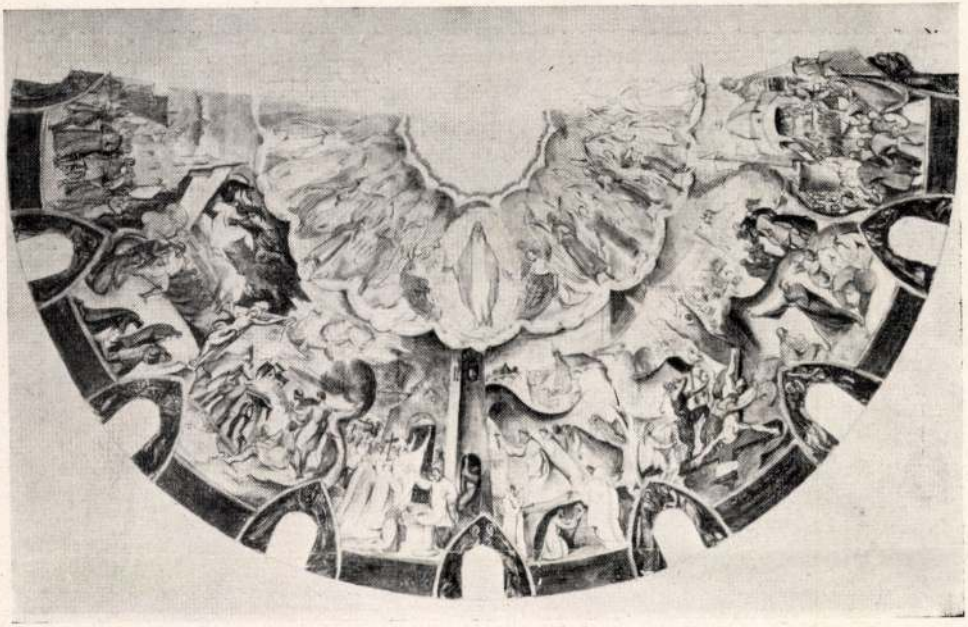

Templomi freskó tervezet
1931-ben Pécs szab. kir. város díjával
kitüntetve

GEBAUER ERNŐ

Pécsi Kiáll. 1932. tav.

Gebauer Ernő

A pécs-belvárosi plébánia templomban fenti falképei: A déli harangszó, Szent István felajánlya a koronát Máriának. Erekhez 1947. k. a templom pubilemma alkalmából Eszult ket falkép.

A ferencrendiek templomában a szentély kupola képe.

A kórház kapolna (török mecset) kupola képe.

Láttam 1948. szept. 28.

a puhafa részeknek finom lenö

4./ A templom régi festett renaissa
konzerválása .....

5./ Bebek László középkori vörösmá
től való gondos megtisztitása,
szeknek mümárvánnyal való kieg

azaz Háromezerhétszáz pengő.

A fenti árakban benntfoglaltat
használt összes anyagok költsége a
nyolcheti pelsőci tartózkodásának
Budapest, 1939. augusztus hó 1

Gébhardt?

MDK

Gerbhardt Ágos (festő)

Említve: Négyökrös szekér c. műve. (Szerepelt a Mezőgazdaság a képzőművészetben c. kiállításon.)

Kürti Katalin: A „Mezőgazdaság a képzőművészetben" kiállításról. Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 85. l.

Gerhardt Alajosné

MDK

Leanderes udvar

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Gebhardt Alajosné

Gerhardt Alajosné özv. szül.
Kiss Janka ny. szőv. szaktanár.
VIII. Baross-u. 124. 337-485

Bptávb 1940 szept.

tésnik.
küldését várom és vagyok

kiváló tisztelettel
Halmi Péter.

M.D.K.

Gebhard

Plakátrajza az Országos Mezőgazdasági Kiállitás tenyészállatvásárának reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1938. márc. 6-12. XXVIII. évf. 11. sz. hátsó boritólap belső felén.

.D.K.

Gebhardt Alajos MDK

Csikós, kréta, szén. lavírozott

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

M.D.K.

Gebhardt

Eszterhás István: "Musztafa Karafa és az akasztófa" c. könyvének címlapját tervezte.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. dec. 19-25.
IV. évf. 51. sz.

GÉBHARDT Béla épitén

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp., OMEv. Ép. Muz., 1992

terve: 56.

negyedének 4. fertályában találjuk mint háztulajdonost. A XVIII. század végi jellegzetes egri Louis XVI. stílus fő szobrászati képviselője. Felesége Spórer Teréz → Spórer egri szobrász és márványozó leánya (?). Meghalt Egerben 1811. január 27-én, 55 éves korában. Következő évben özvegyét mint adófizető szobrászt írják össze.

Mózer József „egri képfaragó legény" 1786-ban a kápolnai r. k. templom munkáinál mesterével → Halblechner Vencellel összevész. (EÁL Eger v. ir. 1786 :19.) Valószínűleg tőle való a később készített keresztelőkút szoborcsoportja. (Voit, 1956.) 1790-ben a tiszanánai r. k. templom főoltárán mellette dolgozó → Oxner Domokos szobrászlegény áristomba zárásáról van hírünk. (EÁL Eger v. ir. 1790 : 1654. sz. — Szabó, 204. old.) 1792-ben az egri minoriták szószékének szobrászmunkáit vállalja el. (Szmrecsányi, 225. old.) 1793—94-ben szerződést köt, illetve elkészíti a líceum kápolnája oltárának két angyalát „alabástromból", 4 pártázati ékességet, a kép rámáját, 6 gyertyatartót, 2 kánontáblát, 2 kis angyalt és a prédikáló széket „a tiszanánai mintájára". (Szabó, Voit, 1958.) A felsőtárkányi templom oldaloltárának alkuja alapján a Magdolna napra ígért munkát 220 rhénes forintért készíti el 1794-ben. (Rel. Ann. 1794. lib. 129/10.) Valószínűleg tőle való a plébániaházban őrzött feltámadt Krisztus szobrocskája. A maklári elpusztult templom szószékére s a szentsír kifaragására 1798. szeptember 20-án köt szerződést. 1799. december 9-én vállalja Felsőtárkányon a főoltár plasztikai díszítését, (Szmrecsányi 266. old.), angyalait, a szószék domborművét és a keresztelőmedence szoborcsoportját is. (EÁL Rel. Ann. 1793. lib. 129/9., Voit, 1956.) Feltehetően tőle valók a demjéni r. k. templom → Grossmann által ter-

MDK

Gebhardt Alajos, 1837-89.

Vásári szekér

M.grafika 1oo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.

7 l.

MDK

Gebhardt Béla építész

[redacted] az iskola v. növ.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 15. l.
Eötvös József gimn. 100 éves fennállása

M. D. K.

GEBHART Béla építész

Mihus Sándor: Hámdó Kislányos
pútjának talapzata (Budapest)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. l.
(g. c.) Új szobrok Budapesten

Gebhardt Béla

Czakó Adolf arc-
kaje és szamos egyéb
illusztrációja

Megfagyott Muzsikus

1926.

Wessely István

Gyermek tornacipők
és borotválkozó kérgülékét P 28.–
1930 IX. hó – tartozás.

21.20
8.16
29.36

Gebhardt B.

építeszhallgató

számos illusztrációjával

Megfagyott Muzsikus

1925.

1928 III. 19-én

40.- — Pengőt

elküldtem

Debrecenbe.

Doktor Ur!

[illegible]

[illegible]ban szóban értesítését vettem,

[illegible]ny hármas ikrekkel / sikerült

[illegible]egyte magát, a vételárat

Debrecenben tartózkodom,

[illegible]k a megállapodásunk szerinti

[illegible]

Gebhardt Béla

rajzai 1920.

Magyar Muzsikus

1924.

MAGYAR FILM IRODA
CZVEK GYULA
Telefon 45-5-10 BUDAPEST, VIII, SÁNDOR-UTCA 7 Piktári csekk: 35710

Műterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

Felveszünk mindennemű megrendelést néma- és hangosfilmfelvételek, címfeliratok, reklám-, Trick-filmek és laboratóriumi munkák készítésére

T.

Müemlékek Országos Bizottsága,

B U D A P E S T;

Gebhardt Béla

az alábbi évkönyv illusztrációnak legnagyobb részét, köztük Nadler Róbert arcképét fenti rajzolta –

Megfagyott Muzsikus

1922.

M.D.K.

Gebhardt

Szines plakátrajza a Palatinus Strand és Hullámfürdő reklamirozására.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. juni 11. II. évf. 24. sz. hátsó boritólap belső felén.

M.D.K.

Gebhardt

Szines plakátrajza a Margit-szigeti Palatinus strand reklamirozására.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. május 26. III.évf. 22. sz. ~~borét~~ boritólap hátsó-belső oldalán.

M.D.K.

Gebhardt

Plakátrajza "Tomboló siker!! Szénásy-tól levélpapir" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. dec. 2o-26
III. évf. 51. sz. /lapszám nincs/

M.D.K.

Gebhardt

Plakátrajza "MFTR Utazzunk magyar hajón" cimmel.

Szinházi Élet, Bp. 1938. május 1-7. XXVIII. évf. 2o. sz. hátsó borítólap belső felén.

.A.C.M.

Gelhardt Béla, építész és festőművész

Dévy Attila: Magánerős lakásépítés a két világháború között.

= Magyar Építőművészet, 1987. 1. 35-old.

4

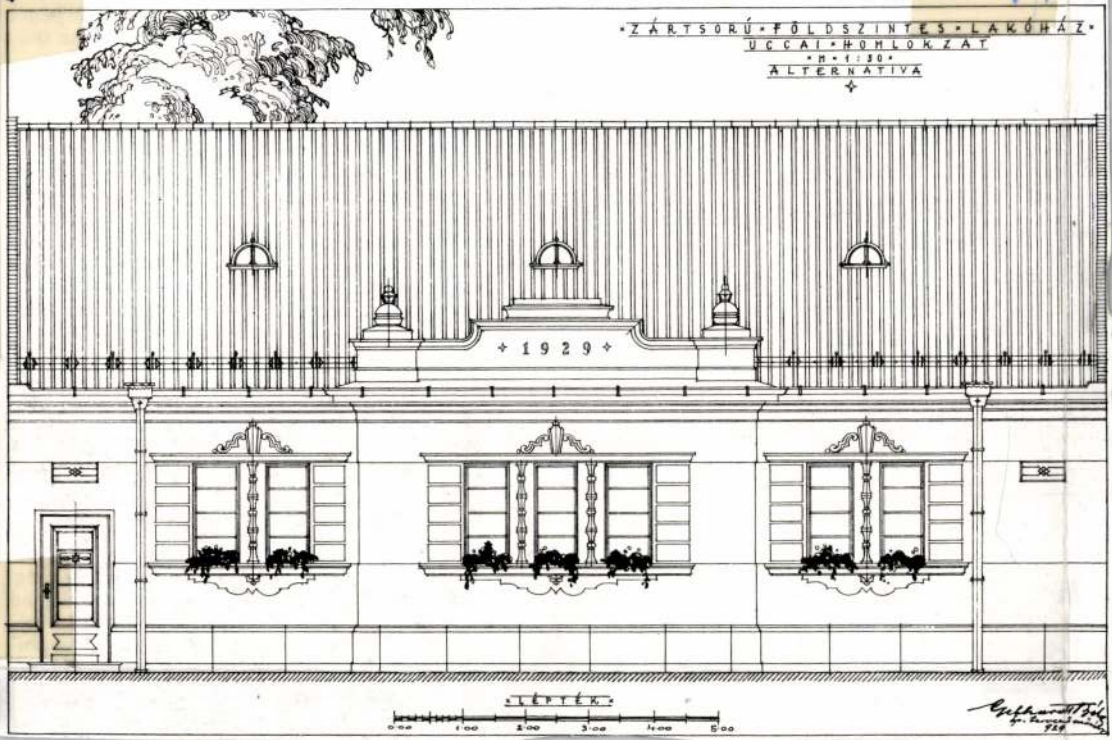

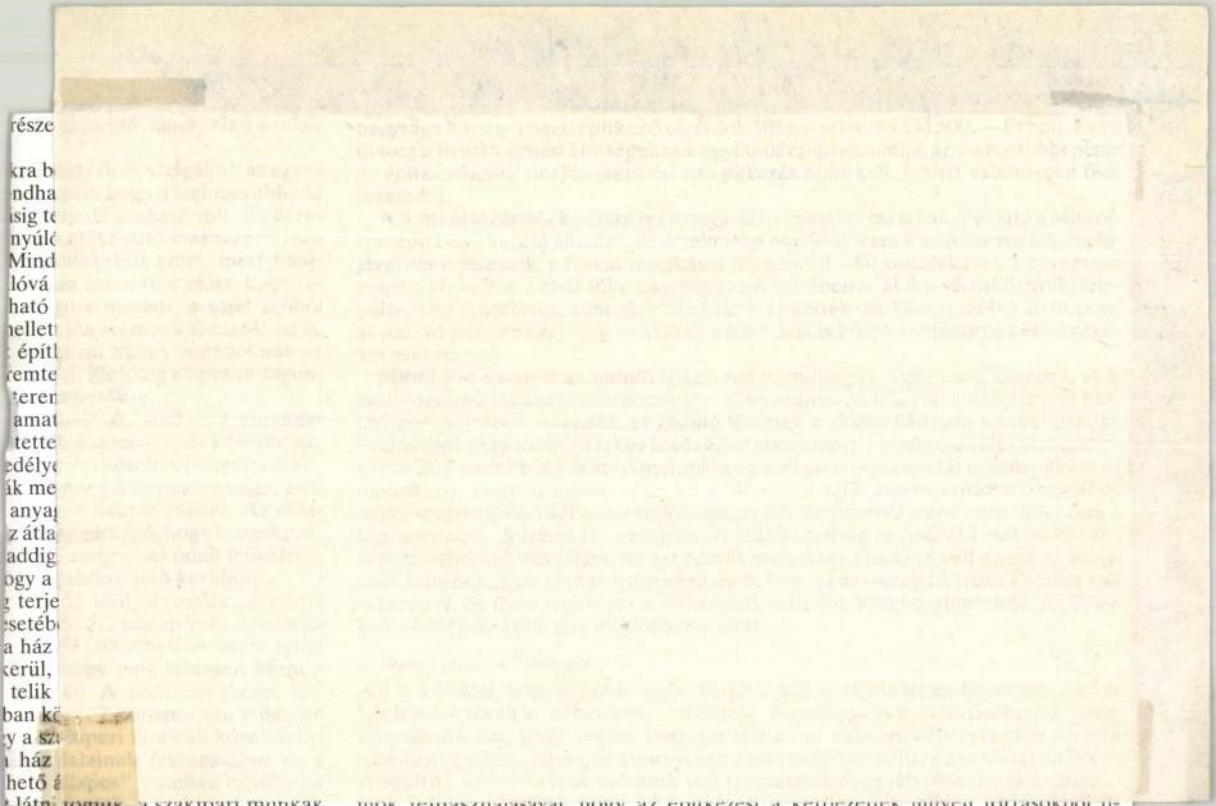

része

kra b
ndha
sig te
nyúló
Mind
lóvá
ható
hellet
építl
remte
teren
amat
tette
edélye
ák me
anyag
z átla
addig
ogy a
g terje
esetéb
a ház
kerül,
telik
ban kö
y a sz
ház
hető á

látni fogjuk, a szakipari munkák
dőszakra marad. Végül újabb ne-
k a „beköltözhetővé" nyilvánított
és birtokba veszik új otthonukat.

mok felhasználásával, hogy az építkezést a kerdezettek milyen forrásokból fi-
nanszírozták, és ezek összege milyen nagyságrendet képviselt. Végül igyekeztünk
feltárni, hogy az érintettek miként használták fel ezt a pénzt.

Az előzetes költségbecslés alapján számított építési költség a megvizsgált és a

Gebhardt Béla

épitész

l.

MI: az Ugyá ép.

Min. vidéki lakóház terv pály.-a

Tér F. 1946. 12. fr.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 .... évi .... hó .... n .... napján

.....

délelőtt / délután .... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Gebhardt Béla

épitéz

l.

Tér F. G. P.: Az Építés-
ügyi Min.
lakó épület
terop.-a

1947.
146-150. l. 147. l.

tervét megvettek

Vieux Paris

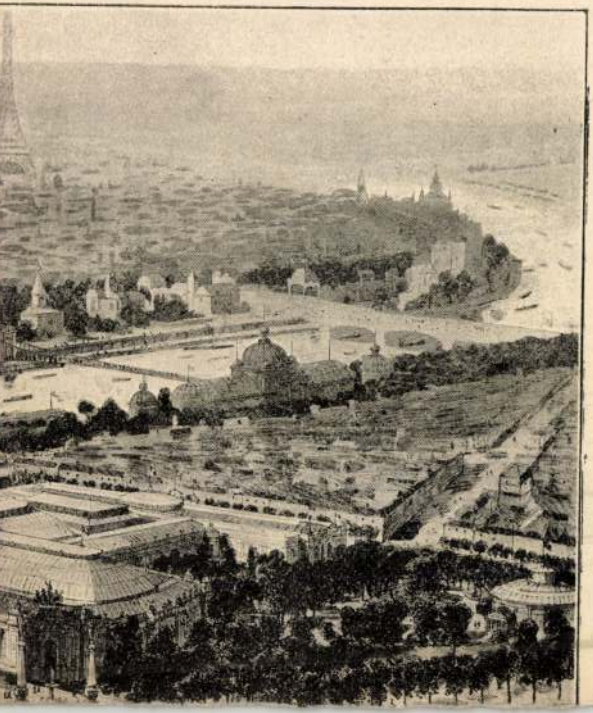

Gebhardt Béla

épitész a Föti-
ben.

Építés – Építészet
1949. I. évf. 5. sz.
59, 60 l. (P. F.:
A tervező irodák
képzőművészeinek
kiállítása.)

Kiváló műszaki rajzok.
Vérbeli romanti-
kus tervjavaslatok.
Szélesen festett ak-
varellek. Legjobb
Városi hangulat
c. vízfestménye

M.D.K.

GEBHARDT Béla építész

Virágvásár Krakkó óvárosi piacterén vízfestmény Repr.

Gdanyszi városháza vízfestmény Repr.

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 1. sz. 20. 21. l.

M. D. K.

GEBHARDT Béla építész

A krakkói „Posztócsarnok" és a régi városháza fennmaradt tornya 1883.
Viztestmeny (Repr.)

A krakkói „Wawel" katedrálisa XIV.-XVI.
(Repr.) Rajz

Magyar Építőművészet 1956 (V). 1. sz. 21. l.

M. D. K.

GEBHARDT Béla építész

Kazimierzi régi polgárházak. 1615.

Rajz. Repr

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 1. sz. 21. l.

Gebhardt Béla

illusztrációi

Budapest, 1946. II. éf

2. sz. és 3. sz.

75+76 119-121

34/1946

A Műemlékek Országos K

hiteligénylését az alábbiakban t

Gebhardt Béla

rajzai

repr.

Budapest

1946. 5. 2 195/196

Gebhardt Béla

1) Lakótelep távlati képe.

2) A városrendezési ügyosz-
sálynak a tabáni für-
dőközpontról készített
vázlata

Két ceruzarajz

Repr.

Budapest I. évf. 1945.

2.2. 61. l.

M. D. K.

GEBHARDT Béla építész

Lenin szobor- és Tanácsköztársaság emlékmű-pályázat (építészet és térrendezés) III. díj

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l

MDK.

Gebhardt Béla építőművész

A jövő Budapestje. (városépítészeti tanulmánytervi.)

Három tervrajz (repr) Engels tér, Rákóczi út, Márc. 15. tér.

Műveltnép. 1955. febr. 13. VI. é. 7 sz. 1. l.

MDK

Gebhardt Béla építészmérnök

épül, szép[illegible]ül fővárosunk. Magy. Nemz. 1949. nov.12.

[illegible]

Gebhardt Béla

VI Magyar Kepzöm.
Kiállítás 30 l.
1905

MDK

Gebhardt Béla festő

Myn: A Mücs. téli tárlata. Szépmüvészet, 1944.
1.sz. 22 l.

M K.

Gebhardt Béla grafikus

"Prága, óvárosi piactér" /akvarell/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 30.l.

Gebhardt Béla

Városi hangulat, akv.
Nagyvárosi utvonal,"
Őszi táj, "

Szoc.dem. Párt Képzőm. Tagozata. 4c szocialista művész csopprt-kiáll. 1948. febr.

MDK

Gebhardt Béla

építész

Mikus Sándor-Gebhardt: A Lenin emlékmü terve
repr. 12.o.

A tanácsköztársasági emlékmü épitészeti terve.
19.o.

Aradi Nóra: Két pályázatról
Müterem 1958 I. évf. 5. sz. 12.- 19.o.

MDK

Gebhardt Béla, akvarellek

t.e: Városházi dolgozók kiáll. Hirlap, 1949. ápr. 28.

MDK

Gebhardt Béla

Hid a Szajnán, akv.
Párisi utcakép, akv.
Nagyvárosi utvonal, akv,
Folyik a munka, akv.
A munka, akv.

Városházi Képzőművészek Köre. I. kiáll. 1949. ápr.

MDK

Gebhardt Béla

rajzoló.

A címlap hátoldalának tanusága szerint rajzokat készitett a

MagyÉp 1945-55

számára.

/ Az egyes rajzoknál a szerző nincs feltüntetve./

MDK

Gebhardt Béla építész

négy reprodukált rajza budapesti utcák tervezett képét ábrázolja. (Az árkádosított Emke-sarok; a Nagykörút és üllői út kereszteződése; a külső üllői út; a Nagykörút és a Rákóczi út kereszteződése a Nemzeti Színház felől.

Képek az újjászülető Budapestről.
Érdekes Újság, Bp. 1957. január 26. 4-5. l.

Gebhardt Béla MDK

építész

A Tanácsköztársaság-emlékm. tervpályázaton az építészeti és térrendezési megoldás három hatezr forintos III. díjat
Fekete Ede és Skoda Lajos és Theodoziusz Fokisz -, valamint Gebhardt Béla pályaművei kapták.

Müterem 1958 I. évf. 6. sz. 41. o.

Gebhardt Béla

Karaván, aquarell

Nemz. Sportbiz, MKépzőm
Kiáll. Katalógu-1945 au

GEBHARDT Béla építész

Magyar Nemzet, 1990.nov.14.8.p.

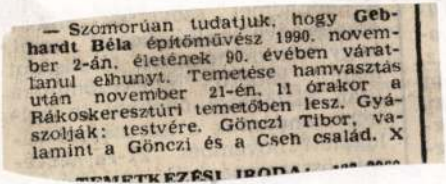

— Szomorúan tudatjuk, hogy **Gebhardt Béla** építőművész 1990. november 2-án, életének 90. évében váratlanul elhunyt. Temetése hamvasztás után november 21-én, 11 órakor a Rákoskeresztúri temetőben lesz. Gyászolják: testvére, Gönczi Tibor, valamint a Gönczi és a Cseh család. X

TEMETKEZÉSI IRODA:

Gebhardt Béla

Hegyek közt (akv.)

emz Sportbiz, MKépzőm
Kiáll. Katalógus 1945 aug

Gebhardt Béla

Bemutatott műve:

1. sz. „Hegyek között", akvarell.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek szabadszakszervezetének képzőművészeti kiállítása, Bp. 1945. VIII.

Gebhardt Béla

Bemutatott műve:

29. sz. „Karaván", akvarell.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadpakpervezetének Kiállítása, Budapest, 1945. VIII.

Gebhardt Béla

A milleniumi emlékmű történede

Magyar Nemzet 1986. XI. 4.

Gebhardt Ernö

Laid

Gönczi-Gebhardt

Ernö

938 NOV 24 59
MAGYARORSZÁG
PB. 4 PB.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula
mnz. titkár úrnak

Budapest

Lágymányosi út 16.

Gebhardt Béla, építész – és festőművész

2. Gebhardt Béla, Pogány Frigyes, Heim Ernő, Hönsch László, Kismarty-Lechner Gyula: Nemzeti Színház elhelyezése, Budapest, madártávlati terv

2

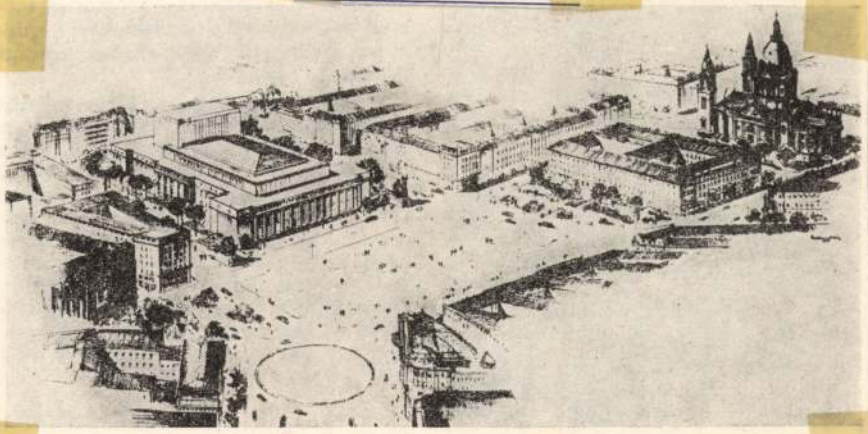

MÉ 84. 3.

Magyar Építőművészet, 1984. 3. 4-old.

GEBHARDT Béla/

Illustráció/3

13. Óriáskerék M = 1:100

Budapest Városi Tanács Vidám Park Vállalata. /Összeáll.:Szántó Károly Kovács Gyula stb. / Ill. Gebhardt Béla Bp. 1960.

GEBHARDT Béla /

Illusztrációk /2

7. Repülő M= 1:200
8. Yoga M= 1:50
9. Hernyó M= 1:200
10. Kompresszoros repülő M= 1:100
11. Krinolin M= 1:200
12. Vitorlás M= 1:200

Budapest Városi Tanács Vidám Park Vállalata. /Összeáll.:Szántó Károly Kovács Gyula stb. / Ill. Gebhardt Béla Bp. 1960.

GEBHARDT Béla / Illusztrációk/1

1. A Vidám Park axonometrikus helyszínrajza méret: 1:1000
2. Vizisikló M= 1:500
3. A Hullámvasút távlati képe
4. Csobogó M= 1:500
5. Ródli M= 1:200
6. Kanyargó M= 1:200

Budapest Városi Tanács Vidám Park Vállalata. /Összeáll.:Szántó Károly Kovács Gyula stb. / Ill. Gebhardt Béla Bp. 1960.

MDK

Gebhardt Béla

Vizparti város, temp.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.
Bp. 1952.

-1

lovszky Bertalan és Gla
szerzett rajztanári okl
~~[illegible]~~ Pári

MDK

Gebhardt Béla

Épül a gyár, akv,

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 21.l.

KDK

Gebhardt Béla

Akvarelljei a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatan.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Új Magyarság, 1943. nov. 21. 14.l.

Gebhardt Béla

az Ezredéves Emlékmű előtti Hősök Emlékművét (1956) alkotta.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335 l

3101

Gebhardt Béla építén M.D.K.

terve falusi lakóház építésére

Falusi lakóházak. Bp. 1948 88-89

M. D. L.

Gilbert et Emile Schuré

Terre Tolima Départements

Tolima Territoires Nationaux Esp. 1915 82-83

MDK

Gebhardt festöm.

Katonatiszt képmása. Vizf.Jelz.

Árv.Közl.1940.1.rk.szl 21.1.

M.D.K.

Gebhardt

Berend Ilona beszámol a Szocialista képző-
művészek kiállitsáról és az akvarellisták
között szereplő müvész nevét emliti meg.

Szinház, Bp. 1948. már. 2-8. IV. évf.
lo. sz.

Élet és [illegible] Tudomány 2001/42

LÁTOGATÓBAN

A hiány mint lényeg. Az 1956 diadalmas és véres napjait idézõ rajzolt, festett és fényképezett mûvészeti megnyilatkozások között a legmegdöbbentõbb az a négy festmény, amely nincs jelen. Nincsenek ott Mucha István képei a Történeti Hivatal (Bp. VI., Eötvös u 7.) kiállításán, mert nem lehetnek ott, hiszen bûnjellé váltak, még keletkezésük napjaiban. Olvasható viszont a képek leírása a vizsgálati anyagban: a kihallgatást vezetõ tiszt kérdéseire a mûvész részletezi, melyik festménye mit ábrázol. Így tudjuk meg, hogy A Parlament elõtt, a Forradalom, a Rabiga és a Pokol kapuja címek mit is rejtettek. Azazhogy rejtélyrõl szó sem lehet, hiszen a mûvek veszélyes voltát azonnal felismerte a hivatalosság, s kutatta, kérdezte, kinek is mutatta meg festményeit a mûvész. S mi vezette, hogy e témákat egyáltalán vászonra vitte. Mucha István azt válaszolta, úgy vélte, az országban forradalom van, s ehhez neki is hozzá kell járulnia.

Nem volt egyedül! Festõk, grafikusok, magyarok, itthon és emigrációban élõk meg a világ számos nemzetének alkotói gondolták ugyanezt.

Egyidejûleg vagy röviddel a forradalom elbukása után készült rajzok, vázlatok, tanulmányok, de még festmények is tanúskodnak mûvészeink érzékenységérõl, döbbenetérõl, a forradalom iránti elkötelezettségükrõl. A november 4-éig látogatható **56 képei** címû kiállítás harminchárom festõ munkáit mutatja be, kiegészítve a Történeti Hivatal fényképtárának néhány jellegzetes 56-os fotójával. A tárlatot Bálint Endre 1956-ból datált balladai hangulatú Halottak napja címû festménye nyitja. Mint ismeretes, a gyász kellékeit - lábszárcsontot, koponyát, sírt, angyalfigurát - felvonultató kép címét a festõ utóbb Régészetre szándékozta változtatni, s az alsó képmezõt is átfestette volna. A halál jelképei, a koporsó (Szõnyi István, Baranyay András), a holt testek (Jerzy Hofman, Kocsis Imre, Marosán Gyula), a kivégzések (Kondor Béla), a halottaikat siratók (Gádor Kálmán, Szalay Lajos) gyakran feltûnnek. A rajzok és festmények többsége a támadó tankok, a romok, a vérengzések helyett inkább a forradalom szereplõit és helyszíneit örökítik meg. Történelmi hitelességû dokumentumok Gebhardt Béla vázlatai. Az építész-festõmûvész október 26-án kezdte rajzolni lakókörnyezetét, a Práter utcát, a Kilián laktanyát, a Corvin közt. Marosán Gyula az események krónikásának szegõdött: ott volt a parlament elõtti vérengzéseknél és a Sztálin-szobor ledöntésénél, a vörösászló-égetéseknél, az elsõ orosz tank zsákmányolásánál. A tankok mint támadó, félelmetes szörnyek a pusztítás nagyon is valós jelképei. Pogány Géza festményébõl plasztikusan emelkedik ki egy fémbõl való tank. Lossonczy Tamás 1957-es keltezésû rajzai 1995-ben rendezett retrospektív kiállításáig nem voltak publikusak. Jakovits József rézkarcai áttételesek: a tüskés karmú ördögök és az angyalok összecsapásában teljesednek ki. Bolmányi Ferenc szintén vörös ördögöt fest Mementó címû nagyméretû vásznára.

A világ nagy mûvészei, olyanok, mint Marc Chagall, Oscar Kokoschka, Jean Cocteau is megnyilvánultak 56 kapcsán. Tõlük a témával kapcsolatos alkotások másolatai kerültek a falakra. És találkozhatunk Franciszek Starowieyski elhíresült Síró galamb-címû litográfiájával, egy - La tragedia dell Ungheria címû - olasz képregény lapjaival, vagy az 1948-tól Argentínában élõ Szalay Lajosnak SOS El Drama de Hungaria címû képeskönyvével, amelyben az eseményektõl ugyan földrajzilag távol lévõ világhírû grafikus mégis a hitelesség és a beleérzés meggyõzõ erejével szól a magyar eseményekrõl. Az SOS-füzetet eljuttatták az ENSZ-hez, a világszervezet kormányaihoz és a világ vezetõ lapjaihoz. Nem is maradt visszhangtalanul.

Szalay Lajos rajzai

K. M. (Kádár Márta)

Kondor Béla: Kivégzés

Bálint Endre: Halottak napja

Kutassy Imre: Szobordöntés

Pogány Géza: "1956"

Jakovits József: Csend

Gebhardt Béla

Gebhardt

~~negedi~~ épitén, az ō lesve nezint épült Vásárhelyen 1841-43 évet ben az uj evang. Templ.

Kiss Lajos, Vásárhelyi mü-vészélet. Bp. 1957.

18 l.

M.D.K.

Gebhardt-Gönczi

Bauer Jenő cikkében emliti nevét az 1935 körül felnőtt uj festő/generácó felfogásával kapcsolatban, mint egyikét azoknak, akik a leegyszerüsitett, szinte mértani rajz-szerü plakátmüvészetet festőibbé, költőibbé változtatták.

Bauer Jenő: A nagyváros kulisszái.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. junius 8. II. évf.
23. sz. 10-11. l.

Gebhardt MDK
szegedi épitész

terve szerint
1841-43 években épült a vásárhelyi uj evang. templom. /épitő Bangó Ádám/

Kiss L.:Vás.müv. 18.o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gebhardt Béla

ESTI HÍRLAP

1962 NOV - 8

1021

Bensőséges megemlékezések november 7-ről az országban

Ünnepi fogadások, koszorúzások • Új létesítményeket avattak

V. I. Usztyinov üdvözli Dobi Istvánt

Az egész országban bensőséges keretek között emlékeztek meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 45. évfordulójáról.

V. I. Usztyinov, a Szovjetunió budapesti nagykövete a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 45. évfordulója alkalmából szerdán este *a nagykövetségen fogadást adott.* Az ünnepi esten megjelent *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke, *Apró Antal*, *Biszku Béla*, *Fehér Lajos*, *Fock Jenő*, *Kállai Gyula*, *dr. Münnich Ferenc*, *Rónai Sándor*, *Somogyi Miklós*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, *Gáspár Sándor*, *Komócsin Zoltán*, *Szirmai István*, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagjai. Részt vett a fogadáson az MSZMP Központi Bizottságának, az Elnöki Tanácsnak és a Minisztertanácsnak sok tagja, a politikai, a gazdasági s a kulturális élet sok más vezető személyisége. Ott volt a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja. A fogadás meleg, baráti légkörben zajlott le.

A történelmi évforduló napján a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, forradalmi munkás-paraszt kormány és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa *koszorúzási ünnepséget rendezett a Szabadság téri szovjet hősi emlékműnél.* A szovjet és a magyar himnusz elhangzása után az Elnöki Tanács nevében *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke és *Nagy Dániel*, az Elnöki Tanács helyettes elnöke helyezett el koszorút az emlékmű talapzatára. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját *Fehér Lajos* és *Gáspár Sándor*, a Központi Bizottság titkárai, a forradalmi munkás-paraszt kormány koszorúját *Fock Jenő* és *Kállai Gyula*, a kormány elnökhelyettesei helyezték el. A Szovjetunió budapesti nagykövetségének koszorúját *V. I. Usztyinov* nagykövet vezetésével a követség magasrangú képviselői tették le az emlékmű talapzatára. Leróták kegyeletüket a Budapesten akkreditált diplomáciai testület, a politikai és társadalmi szervezetek, s a fegyveres testületek képviselői is.

Rónai Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság elnöke szerdán a magyar—szovjet barátság házában fogadást adott *V. M. Sztriganovnak*, az OSZSZSZK művelődésügyi miniszterhelyettesének vezetésével hazánkban tartózkodó szovjet kulturális küldöttség tiszteletére.

Szerdán délelőtt *a XXII. kerületben a Dózsa György téren felszabadulási emlékművet avattak*, amely *Ungvári Lajos* szobrászművész, és *Gebhardt Béla* építőművész alkotása.

A nagy ünnep vidéki eseményei közül kiemelkedik *az újjáépített székesfehérvári Vörösmarty Színház felavatása.* Zalaegerszegen új könyvtár alapkövét rakták le. A városban *250 személyes építőipari munkásszállót adtak át.* Tetétlen községben, az egykori grófi kastély parkjában *új szélesvásznú filmszínházat avattak.* A Szolnoki Cukorgyárban átadták *a megye első csillagvizsgálóját.*

Az ország valamennyi városa és faluja kiállításokkal, ünnepi műsorral emlékezett meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 45. évfordulójáról.

SPORT

Bulgária—Portugália 3:1 (0:0)

Szófiában játszott a Bulgária és Portugália válogatottja a *Nemzetek Kupája* mérkőzéssorozat első fordulójában. Az első félidő gól nélküli döntetlent hozott, a másodikban azonban a lendületesen támadó bolgárok értékes kétgólos vezetést (3:1) szereztek a visszavágóra. A baráti Bulgária labdarúgóinak sikerén túl, külön öröm számunkra, hogy a bolgár válogatottat az utolsó hetekben magyar edző, *Volentik Béla* készítette elő a találkozóra.

Párizsból jelentik

a vasárnapi francia—magyar előkészületeiről

„Magyarország fölényesen játszott Wales ellen, s változatlanul veszélyes ellenfele Franciaországnak" — ilyen cím alatt számol be a *l'Equipe* tudósítója a tegnapi budapesti mérkőzésről.

A magyar csapat kissé nagyobb erőfeszítéssel akár 5:1-re győzhetett volna

— írja a lap. A tudósító részletesen elemzi a magyar csapat taktikáját, értékeli játékteljesítményét. *Kondiciójuk kitűnő, technikájuk kifogástalan.* A csatársor jobbnak látszott, mint a védelem, amely egyébként bizonytalankodott. — írja a lap. — A *Göröcs—Albert—Tichy* belsőhármas összjátéka a *„rövid passzok fesztiválja"* volt — szögezi le a tudósító, de megnyugtatja a francia szurkolókat, hogy *„a trió ördögi balettje nem állandó jellegű"*.

A francia válogatott A- és B-csapat edzőmérkőzésen készült szerdán a párizsi és budapesti találkozóra. A kétszer 20 perces játékidő alatt *a B-csapat két gólt lőtt, az A-csapat, amelyből hiányzott a két szélső, Kopa és Sauvage, nem ért el eredményt.* A játékosok könnyedén vették a mérkőzést, amely nem változtatott a csapatok összeállításán. *Di Nallo*, a francia csapat újonca állt az érdeklődés középpontjában.

Kihagyott gólhelyzetek után vereség

A Kisstadionban szerdán este került sor a Budapesten vendégszereplő *H. C. Bolzano* jégkorongcsapat második mérkőzésére. Az ellenfél ezúttal *a Budapest válogatottjaként szereplő magyar jégkorong-válogatott* volt. Legjobbjaink idei első bemutatkozása nem sikerült, s ez a csapat is vereséget szenvedett az olaszoktól 3:1 (1:1, 2:0, 0:0) arányban.

A kezdés után a magyar csapat egymás után dolgozta ki a jobbnál jobb gólhelyzeteket és nem lett volna meglepetés 2—3 gólos vezetése sem. *A kapu előtti helyzeteket azonban nem tudták kihasználni.* A második harmadban teljesen érthetetlenül *visszaesett* a csapat.

Az Ú. Dózsa megerősítette vezető helyét az ökölvívó-csapatbajnokságban

A Vasas aligha kerülheti el a kiesést

Az ökölvívó-csapatbajnokság utolsó előtti fordulója ismét nagy izgalmakat hozott. — 14:6 volt az eredmény. **Dunaújvárosban a hazaiak igen értékes két pontot szereztek a kaposvári csapattól.** Nagyszerű küzdelmet hozott a 10:10 arányban döntetlenül végződött *Dinamó—Csepel* összecsapás. Ezzel véglegesnek tekinthető, hogy *a Dinamó lesz a harmadik és a Csepel a negyedik a bajnokságban.*

A Sportcsarnok kettős mérkőzésén a meglepetések csapata,

a Beloiannisz ezúttal nagyon gyengén szerepelt,

A *Bp. Honvéd* 13:7-re végzett a *Vasas* ellen, amely ezúttal 9 versenyzővel jelent meg. *Kajdinak nem volt ellenfele.* A Vasas igen nehéz helyzetbe került. Jelenleg az utolsó előtti helyen állnak a piros-kékek és nagyon nehéz lesz elkerülniök a kiesést.

Az Ujpesti Dózsának jelenleg húsz pontja van, már csak egy pontra van szüksége ahhoz, hogy bajnok legyen.

A Honvéd 18 ponttal rendelkezik, ahhoz, hogy meg tudja védeni a bajnokságát, győznie kell Dunaújvárosban és az újpestieknek vere-

A Pécs első veresége a Rappan Kupában

A Rappan Kupa nemzetközi labdarúgótorna elődöntőjében szerdán került sor *Padovában* a Pécsi Dózsa mérkőzésére. A magyar csapat ezúttal elszenvedte első vereségét 4:3 (2:1) arányban.

Az olaszok az első félidőben gyors játékkal lepték meg a vendégeket, s 4:1-es

Gebhardt Béla

Szimély Károly A Duna és a Dunapartok – Budapest 1945, I. évf 3. sz.

A cikk illusztrációi fentiről

olitikai felülvizsgálása az u.n. ötös
elvtárs államtitkár elnöksége alatt
vizsgálat alá. Az uj eljárás után a
) alá csökken. Kedden új rendelet jele-
ól, hogy pilitikailag megbizható, de-
tisztek 42 éves korig aktiv szolgálat-
. Előnyben részesülnek azok, akiknek
ki képzettségük van.
teriumi tisztogatást megnehezíti az,
véleményező testület, a döntés a hon-
. Tudomásunk szerint a két hete müködő
tiszt eltávolitását javasolta, anél-
volna.
inak fontosságát egy adattal könnyü
lgári alkalmazottainak 65 százaléka tá-
Ezeknek távozniok kell.-

Gebhardt Béla

l

Szabad Művészet

1950.10.415.l.

Le trésor de Gran. Revue de l'art chrétien. XIV., 1881., 164. l. — Czobor: Erdődi Bakócz Tamás kárpitja. AÉ., IX., 1889., 121. l. — Tört. Főcsoport 1574. szám. — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 80. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 284. és 288. l. — Csernyánszky 78—79. l. (Képe 79. l.) — Lepold—Lippay 42. l. (Képe VIII. táblán.) — Lepold Katalógus 222. sz.

PASSIÓ-CÍMER,

szövetplasztika, aranyhímzéssel és gyöngyökkel. Keret fából, belül ezüstözve. A címerben Krisztus életének és kínszenvedésének jelképei, felette három sisak, a középsőből kinövő zászlóval, a sarkokban evangélisták jelképei. Kétoldalt vallásos felirat mondatszalagokon, a címer alatt az ajándékozásra vonatkozó latin felirat.
Mag. 54·5 cm.
Magyar munka 1597-ből.
Felirata szerint Thurzó Szaniszló szepesi gróf ajándékozta Kutassy prímásnak, érsekké emelésekor, 1597.

Árvízkárosultak 1876., 45. l. 1519. szám. — Dankó 103—106. l. (Képe XLVI. tábla.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 289. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 372. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'art chrétien, XIV., 1881., 166. l., XV., 1881., 351. l. — Tört. Főcsoport 1347. szám. — Czobor—Szalay II. kötet. 328. l. (Képe 325. l.) — Forster: Magyar-

Gebhardt Béla

a mellékvonali
körepállomás-csoport-
ban díjat nyert

Kósa Z:

a MÁV Ferropály-a

TésF. 1947. 1. sz

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Gebhardt Béla

építész

lásd

Ma Ép Orv. Kongr. 1957.

175. l.

A m.kir. vallás és közokt.minis
IX.ker. államtitkárhoz intézett

A nagyszo
Orsz. Bizottsága kiadásában
ségeire pótlólag Hatvanegyez
lyezvén, utasitom az állampé
Róbert keb.h.államtitkárnak
vagy megbizottjának hivatalo
mellett fizesse ki és tárcám
számolja el.

Budapest,

Kertész K.Róbert h.államtitk

Gebhardt Béla

építész

1948

MÁV vonalórház terv.
díjnyertes

" megállóhely terv.
díjnyertes

" mellékvonali közép-
állomás terv.
díjnyertes

" szimchyzeti fürdő-
épület terv.
díjnyertes

Benkhárd MÁV

Gebhardt Béla

Franciek Imre irodalmában dolgozik

Franciek Imre: Az új Széchenyi-fürdő

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1928. 9 f. 23. l.

MYDAYS.THEIMOTHAM

M.D.K.

Gebhardt Béla

256. Vizparti város. Temp. 41.5x34 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 18. l.

MDK

Gebhardt Béla

Prága, óvárosi piactér akvarell 34x26

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 30.1.

MDK

Gebhardt Béla, építőművész

tervrajzai: Az Engels tér városépitészeti tanulmányterve. Távlati kép a Tanács körut felöl.

A Rákóczi ut és a Muzeum körut sarka városépitészeti tanulmánytervének távlati képe.

A Március 15 tér városépitészeti tanulmányterve.
Rep.-k.

Müvelt Nép. VI.évf. 7.sz. 1955. febr.13.

Gébhardt Béla MDK

Épül a gyár, akv.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Gebhardt Béla

Vizparti város.
Temp.41.5x34 papir.Ltsz:7406.Sign.944.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Gebhard Béla farkó

Vaszy képzőművészeti kiállítás

Szabad Nép 1928 VI. évf. 5 sz. jan. 8. 40. –

Gebhardt Béla

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 216.o. Csoportkiállítás.

Városházi Képzőművének Köre.

MDK

Gebhardt Béla

Vizparti város. Tempera
Golgotha. Vizf.
Délután. "

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 28.1.

Gebhardt Béla

MDK

Templomban

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Gebhardt Béla MDK

Prága, óvárosi piactér, akvarell

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Gebhardt Béla MDK

Vizparti város, temp.

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Gebhardt Béla MDK

A tihanyi tsz. magtára, vizf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Gebhárdt Béla

MDK

Siócsatorna épitése, vizf.

Műcsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Gerhardt Béla

Épitkezés

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Gebhardt Béla

MDK

Napsugaras táj

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Gebhardt Béla MDK

Szánásszekér, vizf.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Gebhardt Béla
építész

MDK

Előzetes meggondolások címmel ír a Budapest Városi tanács VB irtájához.

Budapest Városépítészeti Kérdései (1954) 71 l

M.D.L.

MDK

Gebhardt Béla

A legszebb város

Duna partján

Bpvizfpály 1941, Főv.Képtár. Házi példány
4 l.

09

Gebhardt Béla, [építén] MDK

Benczik Andrással és Heim Ernővel ismertették a főváros árhádosítási tervét.

G. J.: Vita az Építőművészek Szövetségében: árhádosítsunk vagy ne.

Esti Hírlap: II. évf. 40. n. 1957. febr. 17. vas. 8. old.

Gebhardt Béla

Vizparti város, temp.

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Gebhardt Béla

Wiaparti vátos. temp.

Gebhardt Béla

Nemzeti Szalon jubiláris tárlatán egy fővári hall vázlatával szerepelt.

PH. 1932. X. 16.

MDK

Gebhardt Béla

Délután, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

14.D.4.

Gebhardt Béla
szobrász

Gebhardt és Mikus Sándor műszkutja a „Szá-
moló kislány" Budafokon lesz elhelyezve.

Gárdonyi Jenő: Uj emlékművek 5 l.
Magyar Nemzet, 1960 - jan 30

M.D.M

MDK

Gebhardt Béla, festő.

1. Hegyek között, aquarell

29. Karaván, "

Műv. és Keresk. Int. (v. Ernst Muz.) – Neuw. Sprotbir. és a Magy. Képrőm. Szabadszerv. kiáll. 1945. VIII 11–26. – Kat. –

MDK

Gebhardt Béla, festő.

29. Karaván, aquarell

Mův. és Keresk. Int. (v. Ernst Anz.) – Nemz. Sportbiz. és a M. Képzőm. Szabszerv. Eiáll. – 1945. VIII. 11–26. – Kat.

MDK

Gebhárdt Béla

Siócsatorna épitése, vf.

I.M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 1950. aug.
9 l.

MDK

Gebhardt Béla épitész

Gárdonyi J: ...Petőfi híd budai hidfője...
Magyar Nemzet, 1952. aug. 8. 5.l.

MDK

Gebhardt Béla

T.E: I. m. képzm. kiáll. grafikai művei.
Kis Ujság, 1950. aug. 27. 7 l.

Gebhardt Béla MDK

Épitkezés

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Gebhardt Béla

MDK

Templomban

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Gebhart Béla

Végvári L: Tervező Intézetek kiáll. Magyar Nemzet, 1945. nov. 4.

Genhardt Béla MDK

Az 1950óben , a kiállitási terület beépitési tervére I. dijat nyert Vass Antal, és Németh István terve, Valamint Gebhardt Béla terve.

Kiss László, Vass Antal és Rimanóczy Gyula javasolták a kiállitási terület ~~fej~~ tervezése kapcsán annek céljaira az Óbudai - szigetet.

Granasztói Pál - Polónyi Károly:Budapest holaap. Bp. 1959. 115-116.l.

Gebhardt Béla MDK

Napsugaras táj

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Gebhardt Béla MDK

Szénásszkér

Miscarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Gebhardt Béla, festő

Téli uton. Vizf.

Csendélet. Rajz.

Fév.Kpt.~~MKSzSz~~.-II.Szabad Haza.Kiáll. 1947.már.16.-
ápr.6. Kat.lc.1.

MDK

Gebhard Béla

épitész 130 modern grafikai kiállitása ma zárul a Magyar Épitőművészek Szövetségének Székházában.

Esti Hirlap 299 sz. 1957. dec. 21

MDK.

Gebhardt Béla, festő

A tihanyi tsz. magtára. Vizf.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 11.1.

MDK

Gebhardt Béla

Kiosztották a lakóházépitési tervpályázat dijait.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 4. 6.l.

Gebhardt Béla ép. MDK

Szendrői J: Tervpályázat a szombathelyi uj városháza megoldására. Épités-Épitészet, 1949, I.évf. 4.sz. 37 l.

M.D.K.

Gebhardt Béla
építész

A XXII. kerületi felszabadulási emlékművek építészeti kikép-zését alkotta.

—: Írók
Művészet 1963. február – 46 lap

Gebhardt Béla

festő

l.

Bpvizfpály 1941

Gebhardt Béla

Gebhardt Béla építészeti tervező-művész, VIII Práter u. 9.
144-152

Bptávb 1940 szept.

Eszék.

A középtérben van a vár,
tüzelnek és a melyhez korlátos
a háttérben hegyek látszanak,
csapnak össze. Felirata fölül

Die Brücken

Rm., mér. a vk. 12.4: 23

198-9

Gebhardt Béla

fotó

VIII. Práter u. 9.

MKSz 1947

Franciscus Szuro
vrd. dolgozik

Gebhardt Béla

Buváti-nál dolgozik

1949 | Pesti dinaparti út forg. rendérőrtér terve

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Gebhardt Béla
építész
a VI. Ker. reálban tanuk.

Jub. kiáll. Sat.
1932. okt.

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1935. október hó 19-én (szombaton) délután fél 6 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-utca 13.) tartandó

SZÉKELY BERTALAN-EMLÉKÜLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA: Székely Bertalan emlékezete. (Vetített képekkel.)

Utána választmányi ülés.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Gerevich Tibor
elnök.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

NEMZETI SZALON
MŰVÉSZETI EGYESÜLET

NYOMTATVÁNY

3 f
bélyeg

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

41.947. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

A

MAGYAR MŰEMLÉKI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA 1942. NOVEMBER HÓ 25-ÉN, SZERDÁN D. U. 6 ÓRÁRA
A NEMZETI SZALON V. ERZSÉBET-TÉRI HELYISÉGEIBE.

GRÓF ZICHY JÁNOS
A NEMZETI SZALON ELNÖKE

GEREVICH TIBOR
A MÜEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGÁNAK
ELNÖKE

HUBAY CEBRIAN ANDOR
A NEMZETI SZALON IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS DECEMBER 8-ÁN, KEDDEN ZÁRUL. MEGTEKINTHETÖ NAPONTA
10-TÖL 4-IG.

Gebhardt Béla

épitész

A Vegyészeti Iparok

pavillonja

Terverte fenti

Kósa Nemzetk. Vásár

1949.

46. l.

2 drb.
20073. sz.

2 mellékletet

3528-207

Gebhardt Béla tervező építész, építőművész és festőművész

Született Budapesten 1901 márc 1-én.
1919-ben, a volt IV. Ker. Reáltanoda utcai főreáliskolában érettségizett.
1924-ig a József Műegyetem építészmérnöki karára járt.
1924-től 1939-ig tervező építészmérnöki irodákban önálló építészmérnöki munkakört töltött be. Francsek Imre és Körmendy Nándor építészmérnököknél, számtalan köz.- és magán épület szerkezeti és művészeti tervezésében vett részt. Ezalatt cca 30 I-ső és II-ik díjat nyert építészmérnöki tervpályázatok, mint első munkatárs működött közre.
1939-ben meghívták a Székesfőváros városrendezési ügyosztályára, ahol 1949-ig mint önálló városrendező tervező építész és előadó működött és számos fővárosi városrendezési problémával foglalkozott. Így a felszabadulás után közvetlen rendezett városrendezési kiállításokon főleg az ő városrendezési tervei és azokról készített modellek szerepeltek.
1941-ben a Magyar Mérnök- és Építész Egylet rendes tagja
1944-ben a „Magyar Képzőművészek Egyesülete", mint építőművészt építészeti szakcsoportjába egyhangúlag beválasztotta
1946-ban a Magyar Építőművészek Szövetsége (M.É.SZ) rendes tagjai sorába „Mester"-nek meghívta.
1949-ben a Főváros szolgálatából, a Főváros Tervező Intézetébe (Fő.T.I.) kapott meghívást, mint önálló városrendező építész.
1950-ben előbbi jogutodjában a Budapesti Városrendezési Vállalat (Buváti) irányító tervezője lett. Jelenleg ugyanitt, mint a városképi szakosztály vezetője működik.
A Fővárosnál munkássága alapján többszöri soronkívüli előléptetésben részesült, a tervező irodában sztahanovista oklevelet nyert. Tervező irodai működésének főtémái Budapest reprezentatív részeinek megoldása városrendezési szempontból. (Belváros rendezése, főutvonalak városképjavítása, Engels tér, Bosnyák tér városrendezési terve, Dózsa György uti felvonulási utvonal városesztétikai terve, stb. Munkássága alatt esztétikai értékeleseket, cikket írt, előadásokat tartott, hivatalos forumok szakvéleményt kértek tőle, tervvéleményező bizottságokban, Vállalati Műszaki Tanácsban, építészeti tervpályázatok zsűrijében vett részt. Többszöri pénzjutalmat és elismerést kapott.
1951-ben az ujonan alakult és jelenleg is működő Magyar Építőművészek Szövetségének tagja.
Magán tanulmányúton volt 1936-ban Németországban, 1937-ben Franciaországban, 1939-ben Ausztriában és Németországban, 1955-ben Csehországban. Hivatalos tanulmányúton volt 1955-ben Lengyelországban és 1956-ban Romániában
Közel husz kisebb-nagyobb önállóan tervezett épülete nyert kivitelezést. (Bakonybéli I emeletes szálló épület, Budapesti Mészárosok és Hentesek Ipartestülete bérházának székházzá való átalakítása, Emeletes lakóház a Tarczaly utcában, összkomfortos 3 szobás villa Balaton almádin stb.)
25 db. önállóan tervezett kiállítási épülete valósult meg.
(Péti Nitrogén, Földmüv. Ministerium, Alfa Separátor, Standard, Köztint viselők, S.K.F. Svéd golyócsapágy, Telefongyár kiállítási épületei. stb.)

Építészeti tervpályázatokon díjazott tervei:

1	1933.	Orsz. Emlékmű Bizottság. Emlékmű elhelyezés	díj.
2	1939	Budapesti mészárosok és Hentesek Ipartestülete bérházának székházzá való átalakítására kiírt tervpályázat	I díj
3	1945.	Budapesti Nemzeti Bizottság. „Nemzeti Pantheon" pályázat.	jutalom.
4	1946.	Orsz. Földbírtokrendező Tanács. Telepesház téglaépület	megvétel
5	"	" " " " Telepesház kőépület	III. díj
6	"	" " " " Telepesház vályogépület	megvétel
7	1946	Föv. Közmunkák Tanácsa. Dunaparti szállósor.	megvétel
8	1946	Magyar Ujjáépítési Minisztérium. Falusi lakóház.	díj.
9	1946.	Föv. Közmunkák Tanácsa. Lakótelep a Magdolna városban és a Dunaparton	megvétel
10	1946	Magyar Államvasutak vonalőrház tervpályázata	díj.
11	"	" " " megállóépület " "	díj.
12	"	" " " fővonali Középállomás " "	díj.
13	"	" " " fürdőépület " "	díj.
14	1947.	Magyar ujjáépítési Minisztérium Bérház lakóépület	megvétel
15	1949	Föti által kiírt „Fővárosi kiállítási épület tervpályázata	jutalom
16	1949	" " " XIII. Ker. MDP székházépület homlokzatának tervpályázata	I díj
17	1949	" " " Magyar Szovjet Társaság székházépület homlokzatának tervpályázata	I helyi jutalom.
18	1950	Szombathelyi városháza. Társpályázóval	megvétel
19	1951	É.M által kiírt „Gödöllői agrártudományi Egyetem tervpályázata társpályázókkal	megvétel
20	1951.	É.M. Disz és É.M székházak elhelyezésének tervpályázata társpályázókkal	I. díj. (megosztott)
21	1951.	Föv. Tanács. Dózsa György úti állandó tribünök tervpályázata	II. díj
22	1952	Föv. Tanács. " " " felvonulási utvonal diszkandellábereinek tervpályázata	I. díj
23	1952.	É. M. Típus lakóépület tervpályázat. Társpályázóval	megvétel
24.	1953.	Földalatti Beruházó Vállalat. Délivasuti gyorsvasuti állomás tervpályázata. Tervezőtárssal.	második helyen III-ik (T. díjat nem adtákki)
25	1953	É.M. Kazincbarcika főtere tervpályázata. Tervezőtárssal.	Költségmegtérítés
26	1953.	Föv. Tan. Nemzeti Könyvtár elhelyezése tervpályázat Tervezőtárssal	jutalom
27	1953	" " . Népligeti Kulturpark". Társpályázókkal	jutalom
28	1954	Buváti VII. em. toronyházak tervpályázata. Tervezőtárssal.	I díj.
29	1955	Föv. Tan. diszkut pályázat. Tervezőtárssal	Kivitelezési díj
30	1956.	Minister Tanács. Hősök emlékköve a Hősök terén tervpályázat és kiviteli terv.	I díj.
31.	1956	Föv. Tan. Tanácsköztársaság emlékmű (Mikus terv építészeti része.) tervpályázat.	Megosztott elsőhelyre bírálva.

Lebhardt Béla tervei alapján kérül kivitelre a Hősök tere uj diszburkolata.

Gebhardt Béla építész irodalmi munkassága:

1949 (?) Tér és formában: A Magyar Általános Szénbányászati tröröst bányász lakás terv pályázatának ismertetése.

1955 Magyar Építőművészet ben. Bosnyák tér városrendezésének ismertetése.

1955 Magyar Építőművészet ben. Kritika a „Mesteriskolások" terveiről.

1955. „Városépítészetünk kérdései" könyvben. Kapcsolatos ankéton elhangzott hozzászolása jelent meg.

stb.

1954. Esztétikai tanulmányt írt a városi felüljárok esztétikájáról a Közlekedés- és Közlekedésépítéstudományi egyesület munkabizottságának. (elfogadva.)

Egyéb szakvélemény adásokon kívül

1957-ben a Miskolci Hazafias népfront felkérésére szakvéleményt adtam a Herman Ottó szobor elhelyezésére vonatkozólag. (Aszerint helyezték el.

Gebhardt Béla építész és festőművész grafikai és festőművészeti munkássága-

1917. Mint középiskolás, az „Ország Világ" irodalmi újság „ex libris" pályázatán II. díjat nyert.

1918 a „Pesti Hírlap" plakátpályázatán dicséretet nyert.

1920-21-ben. A Nemzeti Sport és a Sporthírlapban jelentek meg sportrajzai.

1920-30 Sok illusztrációja, karrikatúrája, reklámrajzai jelentek meg folyóiratokban. Plakát terveket is készített.

1956-ban „a Magyar építészet 10 éve" kiállítás plakátját tervezte.

Kiállításokon való szereplése:

1943. Téli Tárlat. Műcsarnok. „Építkezés" című képe. Megvették.

1944 Tavaszi Tárlat Műcsarnok. „Napsugaras táj" című képe szerepelt.

1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti kiállítás. Műcsarnok. „Vízparti város" című képe szerepelt. Megvette: Bpest Főváros.

1945 Első szabad Nemzeti Kiállítás. Régi Műcsarnok. „Városházi rombrészlet" című képét megvette: Bpest Főváros.

1945 Magyar Képzőművészek szakszervezete kiállítás. Ernst muzeum: „Őszi táj" című képe szerepelt

1948. Városi alkalmazottak Képzőművészeti kiállítása. Főv. képtár. „Vízes táj" című képét megvette a Főváros

1948. 40 szocialista művész kiállításán szerepelt. VII. Ker pártház-

1949. Tervező Intézetek Képzőművészeti kiállítása. Főv képtár. EM. által jóváhagyott Képzőművészeti díjat nyert.

1949. Karácsonyi aukciós kiállítás. A Művészeti Alkotások N.V. „Művészek a dolgozókért" rendezésében. 6 beküldött képe közül 4-et megvettek.

1952. II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás Műcsarnok.
vagy (1951. I) Kiállítás?
„Siócsatorna építése" című képe szerepelt.
Megvette a Posta-, és Közlekedésügyi minisztérium.
(A Kulturális Kapcsolatok intézete Milanóba küldte vándor-kiállításra.

1954 IV. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Műcsarnok.
„Tihanyi Tsz. magtára" című képe. Megvette: A művészeti alkotások N.V.
(Vidéki városok kiállításain is bemutatásra került.)

1956. VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Műcsarnok.
Prága, Óvárosi piactér című képe.

1956. A váci utcai „Lengyel Olvasóteremben" kiállításra kerültek a lengyelországi tanulmányut alkalmával készített képei, festmények és rajzok.
(Nyomtatásban, színes és egy színű nyomásban megjelentek a Magyar Építőművészetben.

Stb.

Képzőművészeti alkotásai képviselve vannak tehát magángyűjteményekben és a Főváros és Minisztérium gyűjteményében is.

Pspect 1957. VII. 3.

Gebhardt Béla

(eredeti az Akadémián)

GEBHARDT Béla építész

Magyar Nemzet, 1990. nov.15. 8.p.

1+1=2
0
ÉVES
VAGYOK

— Szomorúan tudatjuk, hogy **Gebhardt Béla** építőművész 1990. november 2-án, életének 90. évében váratlanul elhunyt. Temetése hamvasztás után november 21-én, 11 órakor a Rákoskeresztúri temetőben lesz. Gyászolják: testvére. Gönczi Tibor, valamint a Gönczi és a Cseh család. X

[illegible] IRODA: 133-2960.

/a

ama hely fölött, ahol a Gyermek vala"
két összecsukható pántból álló ötvösmű.
dig láncon függő apró öntött ezüstgalamb
nnosz és a többi proszforából kimetszett
llapotban a csillag, melyet a proszko-
a kis takaróval borítanak be.

befejezéseként a Szent Adományokat há-
nevezett kistakaróval a diszkoszt és a
alakuval a kelyhet, majd mindkettőt együtt
z utóbbi elnevezése levegőt jelent és a

Gebhardt Béla

cikke

(.) A Magyar Állami Szeubányák Rt. bányászlakásokra hirdetett tervpályázata.

Tér és Forma 1947.

219-222. l.

Abrákkal

Felte

Fedezet 4.

Felhasználási terv :

1./ Költözködési és kiállitási

2./ Filmiroda számlája

3./ Esztergom ?

4./ ? ? ?

Rövid

A költözködési és kiállitási j

Ø Gebhardt Friedrich

javito 1775/6.

irod

Schirek Holitsch

131. l.

MDK

Gebhardt Frigyes
vás. 1925-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai.
/levélbeli közl. Győr, 1943. XI. 15./

Garádicsa rozoga, a szobák padlója siralmasan nyöszörög lépéseink alatt — és alacsony a padmaly, szinte fojtó a levegő, amit beszívunk.

Mintha csak azért hozták volna ide, hogy meg kelljen hajolnia a büszke csaták hősének, valahányszor ezeken a szobákon végigsétált. Az egyik szobában, egyenes irányban nagyon ki van járva a padló. A vezető azt mondja, hogy ebben a szobában tartózkodott leggyakrabban a *Herr General*.

Kerkaj-nak ejti a Görgei nevet és elmagyarázza, hogy néha, havas, rideg tél éjszakákon hajnali szürkületig is égett a lámpa ebben a szobában, a cselédek lent a földszinten, hallották a kemény, határozott lépéseket és nem tudtak ők sem elaludni. A telet nem szerette a generális. Pedig jött ám a tömérdek meghívó estélyre és más egyéb ünnepségekre. A karintiai arisztokrácia, a Goëssek, Orsini-Rosenbergek, Fuggerék, Longo-Liebensteinok, mind óhajtották megismerni az érdekes negyvennyolcas tábornokot, *den Kossuthianer*. És csodálatos, hogy azt, akit itthon hazaárulónak tartottak, azt ott, a hótakart Obir tövében *rebellisnek* tartották s ez a klagenfurti szolíd nyárspolgárok előtt bizonyos félelmetes nimbuszt kölcsönzött a forradalmi tábornoknak.

Egyízben egy nyugalmazott Landesgerichtsrath is meghívta az estélyére Görgeit. A tábornok nem ment el, de a Landesgerichtsrath hónapokig nagyra volt vele, hogy ő milyen bátor ember, hogy neki nem imponál Bécs. Szlovén volt és ezek néha, akárcsak a csehek, passzióval tüntetnek az osztrák ellen.

Csak néhány bizalmasa volt Görgeinek internáltatása ideje alatt. Kevesekkel érintkezett, legtöbb idejét elfoglalták könyvei és a természet. A nagy, az örökszép, akiben sohasem csalódik az, aki benne gyönyörét leli. Faárnyekot, virágillatot és édes gyümölcsöt ad annak, aki ragaszkodik hozzá.

Azért is szerette jobban Görgei a nyarat, mert minden idejét kertje kedves fái és virágai között tölthette. Rövid a nyár Karintiában, de forró; olyan, mint az az égető, lázas szenvedély, melyet nem ér lassu, hervasztó haldoklás, de legékesebb pompájában semmisíti meg az egy éjszakán át hullott fagyos dér.

A szőllővel is próbálkozott ott Görgei, s rendkivül öröme telt benne, mikor néhány évi kitartó munkásság után szép aranysárga, hamvaspiros gyümölcsöt érlelt a forró nyárutó. A legelső szőllőtőke, amelyet a viktringi Schlagenschlösschen kertjében ültetett el a tábornok, tán máig is megvan. Legalább meg volt egy évtizednek előtte. Óriási, terebélyes fává izmosulva tapadt a kastély falához. Ágaiból lugast formáltak és törzse a legvastagabb emberi deréknál is vastagabb volt. Padok, asztalka volt a lugasban, a deszka televágva nevek kezdőbetűivel. Itt ott két betü egymásba kapcsolva, szívalaku keretbe foglalva.

Éppen augusztus 13-án jártam ott akkor. A világosi fegyverletétel negyvenedik évfordulóján. A nyári égen tündökölve szikrázták a nagy lobogó csillaglángok. Tüzes, hosszu ívet formálva aztán hulíani kezdtek gyors, sűrü egymásutánban. Mintha minden csillag lehullott volna azon a forró augusztusi éjszakán, mintha csak valami fagyos hidegség maradt volna az egész világon. Átláthatatlan sötétség, amely *világosra* következett . . .

Vayk

Egy szecessziós ház Budapesten.

A szecessziós irány legfőképpen az építészetbe vette be magát. Budapesten, hol különben is igen kedvelik a legeslegujabbat, már van egy teljesen kész épület, mely az uj irányt kifejezésre juttatja. A Kerepesi-út harmincadik száma alatt áll és építője *Gebhard* Gusztáv. Tarka-barka egy épület, mely a szemet foglalkoztatja és az ízlésnek is problemát ad föl, melynek megoldása nem éppen könnyü. Egy kicsit különös ez a sok fülkére osztott homlokzat, amelynek cirádáiban megvan az uj irány minden különcködő eredetisége, reklámnak is beválik a szecessziós iránynak, mert sokan nézik és még többen beszélnek róla.

Bunsen. A spektral-analizis világhírü föltalálója halt meg szerdán Heidelbergában nyolcvannyolcéves korában. Félszázadon át volt fáradhatatlan munkása a vegytan és a természettan tudományának, amelynek nemcsak elméleti részét vitte előbbre, hanem számos, örökké becses fölfedezéssel gyarapította a gyakorlati részét is. A Bunsen-lámpa, a Bunsen-elem, a Bunsen-jégkalorimeter most már nélkülözhetetlen eszköze a vegyi konyhának. Tudományos hírnevét 1860-ban alapította meg az egész világ előtt, amikor Kirchhoffal együtt fölfedezte a spektrál-analizist, a színkép-elemzést. Ez a fölfedezés nemcsak az ő további munkálkodásának, hanem az egész természettudománynak is uj irányt adott. A színkép-elemzéssel tömérdek eddig ismeretlen elemet fedezett föl a szerves világban. Az Izland-szigeten levő geysereken geologiai kutatásokat végzett. Buvárkodásának eredményeit könyvalakban is kiadta, amelyek elterjedtek az egész tudományos világban. Németországban, Göttingában született 1811-ben, ahol huszonkét év mulva már docens volt az egyetemen, 1852—1889-ig a heidelbergai egyetemnek volt egyik legnagyobb kapacitása. 1889-ben nyugalomba vonult. A természettudomány sok neves embere hallgatta az ő előadásait, hazai tudósaink közül *Eötvös* Lóránt és *Than* Károly.

Magyar zsinórdiszítés.

A magyar zsinórdiszítés fénykorát az 1859 és 1869-i évek között érte el. Éppen Kazinczy Ferenc születésének százéves fordulóját ünnepelte meg a magyar, mikor a nemzeti viselet ujból jogába lépett és vele a zsinórdiszítés. Mintha a főnemesi családok ősrégi képtárai megelevenedtek volna, a sastollas kalpagok, a sarkantyús csizmák, a buzogány és fokos ujból divatba jöttek, mert nagyon jól illettek a mindenfelé fölkarolt magyar viselethez. Megtette egyikmásik úr, hogy borjuszáju ingujjban, virágos szűrben, árvaleányhajas süvegben, hosszu, bunkós végü bottal járt az utcán, csakhogy magyar voltát minél szembeötlőbben föltüntesse.

Akkor tömegesen sereglettek föl a vidékről a haza fővárosába, a nemzeti mozgalom legfőbb színhelyére, a zsinórvarrásban jártas legények. Nem jöttek hiába, akadt megrendelő elég s a hazafiak szívesen megadták a fáradságos munkának az árát. A nemzeti fölbuzdulás azonban szertelenségekre ösztökélte a szabómestereket, akik csakhogy megrendelőik kívánságát kielégítsék telistele varrták a ruhát zsinór- és sujtásdíszítéssel.

Nem sokáig tartott az ízlésnek ez az elfajulása. Megjelent Jámbor Pál pesti szabómesternek egy magyar divatlapja, amelyet a magyar szabók nesztora, a Nemzeti Színház szabó — maecenása, az öreg Kostyál Ádám látott el jó tanáccsal s helyes útmutatással s így helyes irányban terelte a polgári és úri viseletet. Nem kellett az úrnak többé parasztos ruhába járni, hogy magyarnak lássék; egymásután keletkeztek az *Attila*, *Árpád*, *Buda*, *Zrinyi*, *Istvánka*, a bekecs, mente, dolmány, stb. És az ügyesen szerkesztett divatlapnak megvolt az a hatása, hogy a nemzeti viselet szalonképes lett s minden idegen divatott kiszorított.

A koronázás ünnepe véget vetett a magyar viseletnek. A hazának megvolt a rég óhajtott alkotmánya s így aztán nem volt ok több a további tüntetésre.

A francia divat elfoglalta helyét és alig pár esztendeje már csak ünnepélyes alkalommal szerepelt a magyar viselet.

Kár volna azonban, ha annak a nemes naivságában is mélyérzésü kornak viselete nyom nélkül maradna. Hogy megmentse emlékét és művészi részét, *Kabok* Imre szegedi levéltáros összegyüjtötte őket. Az a cél is lebegett előtte, hogy a magyar művészek figyelmét rájuk terelje, hogy fölhasználják azokat és munkájuknak magyar zamatot adjanak. Ezt az érdekes gyüjteményt, melyhez maga Kabók irt szöveget is, a *Magyar Iparművészet* most megjelent számában behatóan ismerteti.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Az ezredesné asszony. Nem annyira excentrikus, mint inkább *a másé*. Meg volt az már írva, még pedig sokkal szebben és szellemesebben. Ugy hiszszük, hogy francia lapban olvastuk, ahol az indokolás is természetesebb és egyszerűbb volt.

F. Istvánné. A' biz nagy hiba, ha úgy van, amint mondja. De mi nem segithetünk a dolgon. Forduljon panaszával valamely napilap szerkesztőségéhez.

Nagy-Láng. Wagner Kozima asszony Liszt Ferenc leánya. Első férje Bülov, a híres német karmester és zongoraművész volt. — Nagyon örvendünk, hogy önön is beteljesedett az *Uj Idők* leányolvasóinak »végzete«, amennyiben csakhamar boldog menyasszony lett. Fogadja szívből jövő szerencsekívánatainkat.

D. Árpád. Az E. Kovács Gyula emlékének szánt vers elkésve érkezett. De még nagyobb baj annál, hogy nem méltó a kiváló művész emlékéhez, mert úgy tartalom, mint forma dolgában nagyon gyenge.

Uj Idők 1899. V. 47 sz.

Mars. A legegyszerűbb módja, ha beiratkozik a színi tanodába, melynek tanárai a Nemzeti Színház kiváló tagjai. Bővebb fölvilágosítást ad a színi tanoda igazgatósága, ha levélben hozzá fordul. A szives elismerésért fogadja köszönetünket.

Cz. Gy. *Szabadka.* A *Márta* cselédelhelyező-egyesület irodája a Kossuth Lajos-utca 1. szám alatt van, az egyesület által föntartott cselédotthon pedig a Szabolcs-utca 22. száma alatt.

Egy előfizető. 1. Miután nincs abban semmi szégyelni való, ha valakinek egy kedves nótája van, nem látjuk be, miért kellene annak a valakinek előszeretetét eltitkolni, még ha fiatal leány is. 2. Rendes körülmények között nem szokás ugyan az utcán bemutatkozni, de ha a megfelelő formák betartásával történik, még sincs abban semmi vétség az illem ellen. 3. Minden figyelmet szokás megköszönni, tehát a kapott virágcsokrot is, ha már elfogadtuk.

Re edacsokor. Poste restante-levelezésbe nem bocsátkozunk és névtelenül érkező levelekre nem válaszolunk.

Sz. B. Rendkivüli hallgatónak be lehet iratkozni, de a félév nem számit.

Sportkedvelő. Az *Uj Idők* multheti számában szó volt a postagalambokról és ön szeretné tudni, milyen volt az idei galambverseny eredménye. Szivesen szolgálunk felvilágosítással: A budapesti *Columbia*-egyesület kedden, e hó 15-én tartotta meg ezévi versenyét, melyet hosszu tréning előzött meg. A tréningben *Maloschik* István fiatal amatőr buzgolkodott legjobban, ő vitte el kosarakba zárva a galambokat mind messzibb útra, ahonnan aztán szabadon bocsátva, a szárnyasok legnagyobb része megtalálta az utat hazafelé. Besnyő, Pécel, Abszántó Kis-Terenne, Bánréve, Kassa, végül pedig Mező-Laborc, ezek voltak a trening egyes stációi.

E hónap 10-én, csütörtökön aztán útnak bocsátottak Budapestről kétszáznegyvenhárom postagalambot. Kosarakban küldötték el vasuton Przemislbe, hol a katonai hadtestparancsnokság palotájának padlásán gondozták őket. A 243 galamb közül a legtöbbet százötvennégyet, *Dirner* Lajos dr. fővárosi orvos, a Columbia elnöke bocsátott versenyre. Kedden reggel pedig a przemisli hadtestparancsnoksag épületéből kosaraikban kivitték a kétszáznegyvenhárom galambot a hástya falára. Minden kosár mellett egy-egy katona állott; adott jelre megnyilt a kosarak ajtaja s a szabadságra vágyó madarak keringve röpültek a magasba. A levegőben aztán összetömörültek s egy csomóban szálldostak egy ideig. Egyszerre aztán irányt találva nyilsebességgel nekiröpült a sűrü madártömeg a levegőég végtelenjének és pillanat alatt tovatünt a szemhatárból.

Déltől fogva aztán a galambtenyésztők mindegyikének házában egy-egy bizottság már izgatottan várta az érkezőket. A központi bizottság Dirner Lajos dr. zerge-utcai házában várakozott. Két óra harminchárom percet mutatott a kronométer, mikor megjelent a látóhatáron az első galamb. Egy ideig keringve röpködött a ház fölött a levegőben, míg az udvarra nyiló virágos terraszon némán leste a társaság, hogy le fog-e csapni. A madár egyszerre csakugyan lecsapott a galambdúc beröpülőjére, egy kissé körülnézett, majd óvatosan kinyitotta merészen előrenyuló fejével a dúc csapóajtaját, keresztülszorította rajta testét és az ajtó lecsapódott. Dirner dr. az igazi galambtenyésztő lelkesedésével rohant föl a padlásra s diadalmasan hozta le az első érkezőt: »Kovácsolt testü« (ez a szakkifejezés) nőstény volt, kétesztendős galamb, mely mar a tavalyi versenyen is megtette ezt a nagy levegőutat s akkor 81-iknek érkezett. Ezt aztán a bizottság jegyzőkönyvbe vezette s ettől fogva mindsürübbben jöttek a madarak.

Pompás idejük volt az útra. A fáradság alig viselte meg őket, csak éppen a vizet itták mohón kalitkájukban. Két ora negyvennyolc perckor megjött a második galamb, egy vörös kovácsolt hím, ugyanakkor még ket galamb szállt a dúc beröpülőjére.

Ezenközben a többi versenyző házában is várták az érkezőket. Három óra tizenöt perckor aztán lelkendezve hozott két ember egy zsákba dugott galambot, mely már két óra harminckét perckor jött meg *Kell* Izsó budai házába. Az első babért tehát ez a kovácsolt hím vitte el. Dirnernek jutott a második díj, míg harmadiknak a versenyző galambok közül *Maléter* Gyula galambja jött meg két óra harmincnégy perckor. Este öt óráig vagy negyven galamb érkezett meg.

Györgyike. Nincs hijával a tehetségnek, de ez még nem eléggé erős arra, hogy az efféle veszélyes témát megbirja. Sok lélektani megfigyelés és stílbeli művészet kell ahhoz, kogy az ilyen lelki processzust le tudjon irni, anélkül, hogy az olvasóban visszatetetszést keltsen.

U. E. Holdmezővásárhely. Tizenkét kérdés, még pedig csupa olyan kérdés, melyre csak szaktudós adhatna kimerítő és megbizható választ. Nem találja egy kicsit soknak? Különben rajta leszünk, hogy kérésének eleget tegyünk: levelét odaadjuk majd egy szakembernek, ki megadja a kivánt fölvilagosítást.

Walter. Nem felel meg a mi mértékünknek. Kivánsága szerint intézkedtünk.

L. B. A *Jánosretek* szószerint való fordítása a német *Johannesrettig*-nek. A mi nyelvünkön *Szentiványi retek*-nek mondják. A magyar ember a virágzást Szent György-napjához, a gyümölcsérest Szent Iván-napjához szereti fűzni. Erről a napról nevezi a koránérő almát is szentiványi almának.

Az élet tengerén. — A regény vége. Megkaptuk és a legközelebbi számok egyikében véleményt mondunk róla.

Heves. Válogathat a következő intézetek között: Mária-intézet, Soroksári-utca 36. Szent Margit-nevelőintézet, Knezits-utca 7. Erzsébetrendi apácák, Fő-út 13. Páli Szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek, Gellért-hegy-utca 5. Paulai Szent Vincéről címzett irgalmas nővérek, Szentlélek-tér 9. Szentszivről nevezett apácák, István-út 53. Valamennyi foglalkozik leányok nevelésével. A többire nézve szivesen adnak fölvilágosítást, ha levélben megkeresi az illető intézet vezetőségét.

Homály. Érzelgés, de nem igazi érzés. Csinált virág, melynek nincs illata. Az effélét csak nagy erővel, szenvedélylyel és költészettel kell megírni, vagy jobb, ha bele sem kezd.

X. Y. Z. Az ne ejtse kétségbe, ha szigoru a kritika. Van nekünk bátorító, van intő szavunk is. Mind a kettőnek meggyőződés az alapja. A tehetséget öntől mi nem vitatjuk el, ön se vitassa el tőlünk azt a jogot és kötelességet, hogy megmondhassuk az igazat tiszta meggyőződésünk szerint. Legujabban beküldött költeményei is tehetségre mutatnak, de oly szaggatottan, homályosan, eredetiséget kereső formában pattognak, hogy meggyőződésünk szerint ezek sem ütik meg az igazi mértéket. Egyszerübben, kifejezőbben irjon és kevesebbet. Véleményünk pedig ne félemlítse meg, hanem serkentse tisztább, öntudatosabb irásra.

M. N. J. *Oda vágyom. Az Ott. Előérzet. Meséljetek. Sirva szól a furulya. Hátha igaz?* A tehetséget látjuk mindig, de a haladást nem. Egészen sikerült strófára vagy sorra sokszor egészen fogyatékos strófa vagy sor következik. Nagy művészet az: azt mondani amit akarunk s úgy mondani, hogy az legyen benne kifejezve. Ezt meg kell tanulnia, aki verset ir. Meg aztán a külső formára is nagyobb gondot kell fordítania. Ismételjük, irjon kevesebbet s tanulmányozza a nagy költőket.

M. Károly. *Budapest.* Nem mond semmi ujat, a régit is olyan formában adja elő, amely cseppet sem művészi.

—

Tartalom:

Szöveg: *Ingovány.* Irta Bársony István. *Egy kicsit Budapesten.* Irta Gyarmathy Zsigáné. *Drága percek.* Irta Szabolcska Mihály. — *Szeretném, hogyha sírni tudnék.* Irta Kiss Albert. — *Utolsó napsugár.* Irta Tutsek Anna. — *Az új forradalom.* Irta Bede Ádám. *Rovatok:* Irodalom. — Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Képek: Szövegkép. — Az Andrássy-úton. (Kubinyi Árpád rajza). — Galamblövészet (hat kép). — Egy szecessziós-ház Budapesten. — Casimir-Perier. — Chanoine és Mercier. — Labori. — Picquart. — Boisdeffre. — A Dreyfus-pör végtárgyalása.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: **Singer és Wolfner**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10. szám.

A t. hölgyközönségnek becses figyelmébe ajánlja Schneider József hírneves resicai gyógyszerész a kitünő hatásu **Ibolya cremet**, mely pár napi használat után ifjitja, szépiti az arcot és eltávolitja a napégetést, szeplőt és májfoltot.

Egy kiváló eredménynyel érettségizett

EGYETEMI HALLGATÓNŐ

teljes ellátásért s csekély dijazásért nevelőnőnek ajánlkozik vagy bármely tantárgyból, zongorából, francia nyelvből órákat ad. Cim a kiadóhivatalban.

Henneberg-selyem

csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik.

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krajcárig méterenkint; sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb.)

Ruhák s bluzokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállitva.

Minták postafordultával. Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai Zürichben

(os. és kir. udvari szállító).

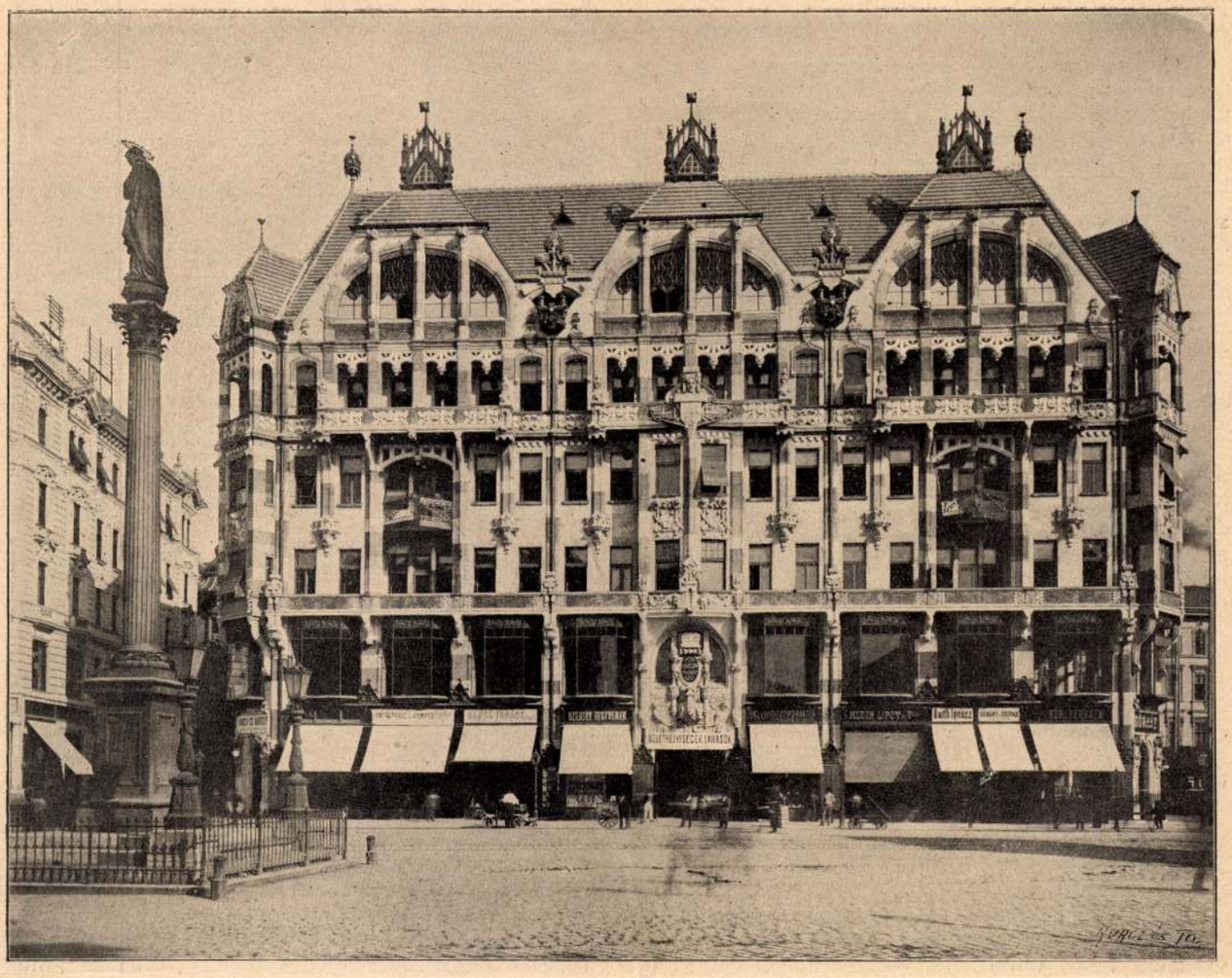

Egy szecessziós ház Budapesten — Az *Uj Idők* eredeti fényképfölvétele

Utolsó napsugár

A fenyőerdőn mentek át a keskeny, árnyas úton, mely a tóhoz vezetett.

A fenyőfák úgy álltak sorban, mint a katonák. Már alkonyodott és a nap sugarai rézsút hatoltak át a fekete gallyakon, egy-egy aranycsíkot vetve az útra. Az aranycsíkban zöld szárnyu bogarak sürögtek-forogtak. Néha egy-egy fenyőrigó is megszólalt. Mélységes csend volt máskülönben.

Judit asszony nagyon lassan haladt előre. Majdnem minden tizedik lépésnél megállt. Nézegette a sürgőforgó bogarakat s a napernyője hegyével átsegítette némelyiket valamely nagyobb akadályon.

Egyszer fölemelte a fejét és körülnézett.

Egyedül volt. A gyermekek jóelőre haladtak.

... A »gyermekek.« Judit asszony tizennégy éves leánya és Béla; Béla, a Bubi, mint ahogy itt a fürdőn elnevezték az asszonyok.

A Bubi különben huszonkét éves volt, egy kissé ábrándos, egy kissé blazirt, egy kissé könnyelmü és nagyon naiv. A papája azért küldte abba a kis fürdőbe, hogy tanuljon. Az utolsó vizsgánál ugyanis némi véleménykülönbség támadt a Bubi és valamelyik szigoru professzor között. Ezt kellett volna szeptemberben kireperálni.

Bubi azonban tanulás helyett az asszonyoknak udvarolt és engedte, hogy kényeztessék.

Az a sok szép szalmaözvegy, piros arcu vidéki menyecske, akik a környékről itt nyaraltak s akiket az urak csak vasárnaponkint látogattak meg, ugyancsak kényeztették is az egyetlen gavallért, aki az öreg doktoron és a sánta patikáruson kivül egyedül képviselte a férfinemet.

A leányokkal nem sokat törődött Bubi; kissé lenézte őket. Csak az asszonyokkal foglalkozott.

Kezdettől fogva legtöbbet Judit asszonynyal.

Már túl volt az első ifjúságán Judit, de azért még mindig nagyon szép asszony. Érett, telt, üde szépség. Özvegy volt, három éve halt meg az ura s a félgyász nagyon jól állott arcához.

A Bubi beleszeretett. Eleinte csak udvarolt neki, de azután egész komolyan szerelmes lett. Olyan komolyan, ahogy csak egy huszonkét éves ifju lehet szerelmes egy harmincnyolc éves asszonyba.

Judit asszony csak mosolygott rajta.

Nem volt kacérabb, sem több hiúság nem volt benne, mint akármelyik más nőben, de mi tagadás, a hiúságának hízelgett ez a hódítás.

— Az utolsó hódítás! — gondolta magában mélabúsan s akarata ellenére is kissé melegebb tekintettel nézett a Bubira, mint talán kellett volna.

Jól esett neki a néma, tiszteletteljes hódolat, melylyel ez a gyermekifju körülvette; jól esett neki bársonyos szemének epedő pillantása, melylyel körülsimogatta. Régi lovagregényekben olvasott valaha ilyen ifju apródokról, akik imádottjukért mindenre képesek voltak s mosolyogva ugrottak le a sziklafalról egy szál virágért, hogy az imádott hölgynek fölhozhassák.

A Bubi ugyan nem ugrott le a sziklárol, hanem a kertésznél rendelt Judit asszonynak mindennapra virágot.

Judit asszony korholta ugyan a Bubit, de azért föltüzte a virágot.

Olyan anyáskodva beszélt hozzá, mint egy gyermekhez szokás, de — nem tehetett róla — kissé mégis megremegett, mikor a fiatalember hódolattal, de azért forrón megcsókolta a kezét.

— Maga csacsi, — mondta neki gyakran Judit — menjen a kis lányokhoz, mit ül itt az öreg asszonyok között? Menjen tenniszezni, Klárikával meg a többi gyerekkel, oda való maga közéjük.

— Ne kergessen el, — könyörgött Bubi, én csak itt érzem jól magam, ha közelében lehetek.

— No csak ne legyen szentimentális, — nevetett Judit.

A szegény Bubi igyekezett is rajta, hogy ne legyen szentimentális, mert halála volt, ha Judit asszony kinevette. Olyan önérzetes volt, mint Napoleon.

— Ugyan mit akar ez a gyerek? — kérdezte magában néha Judit. — Csak nem képzeli azt talán, hogy . . . komolyan veszem a flirtelését? Igazán kezdem már unni ezt az egész dolgot. Még nevetségessé tesz az asszonyok előtt. Máris súgnak-búgnak a hátam mögött. Meg is fogom mondani neki, hogy hagyjon már békét.

Meg is mondta délután, mikor, mint rendesen, bejött, hogy elkisérje a sétára.

Az eredmény azonban váratlan volt.

Magukra voltak a szobában. Klárika már kifutott előre a leányokkal.

És a Bubi, a bolond kis Bubi, egyszerre térdre vetette magát előtte, megragadta a kezét és esdekelt — úgy mint a regényekben szokás — csak egy csókért, csak egyetlen egy csókért.

Az ajka remegett, a szeme tüzesen csillogott.

A bolondos gyerek.

Éppen úgy, miként a regényekben szokás.

Judit asszony is megremegett egy pillanatra. De csak egy pillanatra. Hamar összeszedte magát.

Aztán — elnevette magát és — egy fricskát adott a térdeplő, szerelmes fiatal ember orrára.

. . . Igen, egy fricskát.

Bubi fölugrott. Ha pofon üti Judit asszony, úgy boldog és büszke lett volna reá és akkor, akkor talán erővel is elveszi azt a csókot, amely után annyira vágyott.

De egy fricska! Micsoda lealázás, lenézés, megvetés volt ebben!

Nevetségessé tette az az asszony, akit imádott!

Nem szólt semmit, csak megfordult és egy szó, egy tekintet nélkül kirohant a szobából. Szaladt előre, maga sem tudta merre, hová. Az erdőbe ért. Ott csend volt és sötét. Ott ledobta magát a fűbe és — sírt, sírt keservesen.

— Mi baja, Béla? — hangzott egyszerre mellette egy aggódó hang.

Fölnézett. Klárika állt előtte, Judit asszony tizennégy éves leánykája s aggódva tekintett reá.

— Mi baja, Béla? — kérdezte ismét. — Beteg talán?

Úgy mondta: Béla és Isten tudja miért, de olyan jól esett neki, hogy nem Bubinak mondta. E pillanatban gyűlölte azt a nevet, amelyet az asszonyok adtak neki — az asszonyok, akik csak játszanak és nevetnek . . .

— Nincs semmi bajom, — felelt mogorván és fölállt.

— De . . . de . . . valamiért búsul . . . rebegte Klárika félénken. — Én láttam. Sírt.

— Igen, sírtam, — mondta Béla.

— Miért? — tudakolta Klárika részvéttel s az ő szeme is tele lett könnyel.

— Ne kérdezze miért? — válaszolt Béla sötéten. — Rosszak az emberek, gonoszak az asszonyok . . . Oh Klárika, a férfi könye mindig csak a legmélyebb fájdalomból fakad, mert a férfiak nem sírnak oly könnyen minden csekélységért, mint a nők . . . Azért ha férfit sírni lát, jusson eszébe mindig a megsebzett fa és ne gondolja, hogy az gyávaság . . .

Klárika mély meghatottsággal nézett reá. Nem értette ugyan egészen ezt a szép szónoklatot, de látta, hogy Béla búsul s ez neki elég volt.

Úgy szerette volna megvigasztalni, de nem tudta, hogy kezdjen hozzá. Csak néztek egymásra egy darabig; Béla nagyokat sóhajtott, letört egy fenyőgallyacskát s rágcsálni kezdte.

Klárika is letört egy galyat s ő is kezdte rágcsálni.

— Poros a ruhája, — szólalt meg végre, a Bubi könyökére mutatva, mely a földön való heverés látható nyomait viselte magán.

Bubi gyorsan leporolta, de néma maradt mint a sír.

— Menjünk tenniszezni, — indítványozta Klárika; Irén és Olga már várnak.

— Nem játszom! — felelt komoran Béla, de azért megindult az úton Klárika mellett.

És amint mentek-mendegéltek és Klárika mind jobban belemelegedve a jóakaratba, hogy megvigasztalja, oly kedvesen, oly vídáman, oly elfogulatlanul csevegett, a Bubi valami különös dolgot kezdett észlelni.

Először is észrevette, hogy Klárika nagyon szép. Másodszor, hogy nagyon hasonlít a mamájához, csakhogy sokkal szebb, mert fiatalabb. Harmadszor, hogy egy édes, aranyos kis lány, akinek minden szava gyógyító balzsamcsepp gyanánt hat a sajgó, fájó férfiszívre . . .

*

Már alkonyodott, mikor Judit asszony kiment a tennisz-pályához leánya után.

Egész délután otthon maradt, kedvetlen és izgatott volt és nem lelte helyét.

Casimir-Perier

Nem akarta bevallani önmagának sem, de a Bubi vakmerősége fölizgatta és — igen nagyon, nagyon megbánta, hogy oly kiméletlen volt azzal a gyermekkel szemben.

Végre is szegény, nem vétett semmit, csak szeretett.

És ugyan, ki ellen vétett volna ő, Judit asszony, hogy ha . . .

Ejh! Bosszúsan ugrott föl. Micsoda badarság!

És aztán — nem tehetett róla — a szíve körül mégis valami oly édes melegséget érzett. Óh, nem az őszi napsugár ragyogása sugározta be; nyár volt, forró, érlelő, virághervasztó nyár, amely izgalommal, sovárgással töltötte el.

El nem tagadható titkos boldogság, büszkeség fogta el arra a gondolatra, hogy szeretik. Valaki szereti hévvel, vágygyal, szenvedélylyel, úgy mint azokat szeretik, akik szépek és fiatalok...

Behunyta szemét s valami édes álmodozás ringatta el . . .

Gebhardt, Herman
Benjamin
órás Bonyhád
1795
Vá Hő Ernstgyűjt
89. l.

NYOMTATVÁNY

úrnak

~~Budapest~~

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Gebhardt Hermann Benja-
min

1795 Bonstad.

l.

Va Hö Ernst gjujt

89. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai he
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább kü
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, an
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Gebhardt, Benjamin

l.

Va Hö Ernst gjujt

VI/II 83-a.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyíltan szálltam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai hel
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a képv
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes a
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább küz
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, am
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizmu

„Istenért, Kir

Arvereci Közlöny 1939. jan
1. rendk. sz.

SÉRÜLT MŰTÁRGYAK
PORCELLÁNOK, FA, KŐ, BRONZ STB. MŰVÉSZI RESTAURÁLÁSA
UHLASZKY ÉS BAHNÓ, BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-U. 2. Félemelet.

Ernst Museum anyagának aukciója

VII. VEGYESEK.

(1227-től 1343-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
1227. NYOLCSZÖGLETŰ KORSÓ, csavaros fedővel. Ón, gazdagon vésett díszítéssel. 1672. évszámmal	75.—
1228. TÁL. Ón, vésett magyaros díszítéssel. Eperjesi bélyeggel. XVII. század	40.—
1229. NAPÓRA. Kelheimi kőből domborművű díszítéssel, aranyozott fakeretben. Készítette: Gebhardt Herman Beniámin, Bonyhádon, 1795-ben *(Illusztrálva a XXVII. táblán.)*	100.—
1230. ÁLLÓÓRA. Faragott és festett fa, magyar testőr alakjában. XVIII. sz. vége. (Csekély hibákkal.)	80.—

Gebhardt Herman Benjámin
óra

		Kikiáltási ár pengőben
	címer, mészárosjelvények és TT betűk. A fedőbe I. Lipót király 1665. évi kettős ezüstgarasa van befoglalva. Magyar készítmény a XVIII. század első feléből	20.—
	(Illusztrálva a XV. táblán.)	
1238.	KANNA vörösrézből, csőrrel, füllel és fedővel. Külsején domborított és vésett díszítés közt a magyar címer, fedelén fekvő oroszlán. XVIII. század	30.—
	(Illusztrálva a XV. táblán.)	
1239.	DÍSZSZEKRÉNYKE fából, rézveretekkel, belsejében az ajtókon és fiókokon temperafestmények, üveg alá foglalva. Magyar munka a XVII—XVIII. századból	20.—
1240.	GYŰRŰÁLLVÁNY, aranyozott bronzból és gyöngyházból, tűpárnával, felső lapján miniatűr, V. Ferdinánd koronázásakor aranysarkantyús vitézeket avat. 1830 körül	10.—
1241.	ÁLLÓÓRA, rézállvánnyal, díszesen vésett fedőlapján a készítő neve: Stephan Müller in Ofen. XVII. század vége	30.—
1242.	GYŰRŰÁLLVÁNY. Aranyozott bronz és gyöngyház, felsőrészén rongált miniatűr, V. Ferdinánd koronázásának jelenetével. 1830	

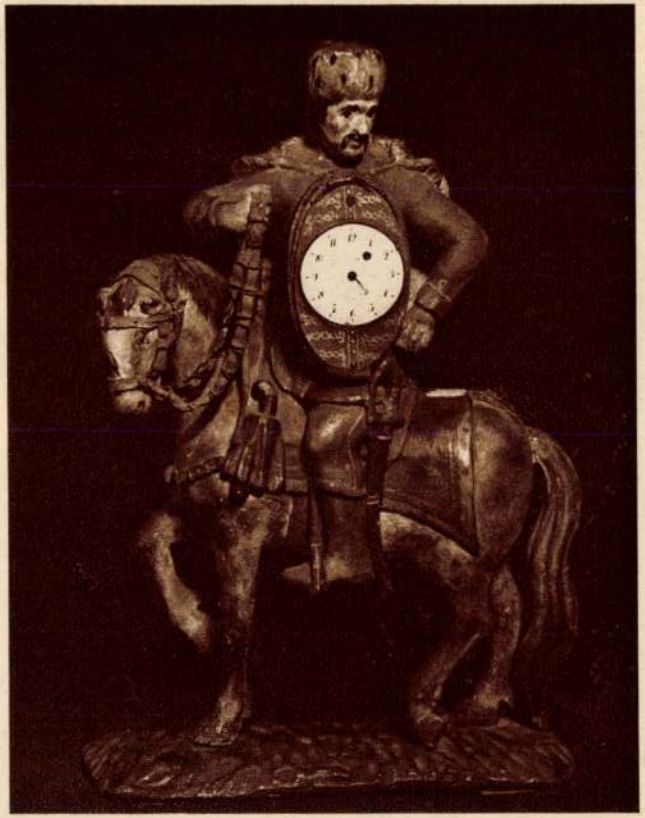

1231.

1230.

1098.

1233.

1229.

Ernst Museum anyagának aukciója

Árverési Közlöny
1939 jan. 1. rendk. sz.

Gebhardt György

az alábbi fotopályázaton megvételt ~~díjat~~ nyert

Rathy Imre: Műemlék és szabadidő. Építészeti fotopályázat, 1971. - Magyar Építőművészet, 1972. 3. sz.
58-63. l.

Gyebhardt György

az 1968. évi építészeti fényképpályázaton 1000. forintos III. díjat nyert.

Tillai Ernő: Épületek, fényképek. - Magyar építőművészet, 1969.3.sz. 55-59. l.

Gebhardt István

Műcsarnok festő Bpest
1924. őszi kiáll. 305 Kamra
1928/29. téli kiáll. 537 Ősz, pasz
Vörösvári út 116

1929. tav. kiáll. 218 Tagarcélet

Eperjesi ötvösczéh pecsétje VI. 288.

Gebhardt István

164-786 festő

1910-13.

Éinnisk

1930.83.1.

Bp 1895
Jan. 19
Sándorfalva

Effect-
vonde
ban
dolg

Gebhardt István

MAPFE 1928. okt. Érák

Istálló, pantek

Bulgár tanya rénlet

pantek

563.

Erhard Johann Cristoph

A templom Mött. Rk.

K. 1.

100 m. 140 z.

Gebharek István

festő

Istálló, pasztell

Bulgár tanya részlet, pasztell

Nemzeti Szalon

MAPE 14. kiáll. 1928 okt.

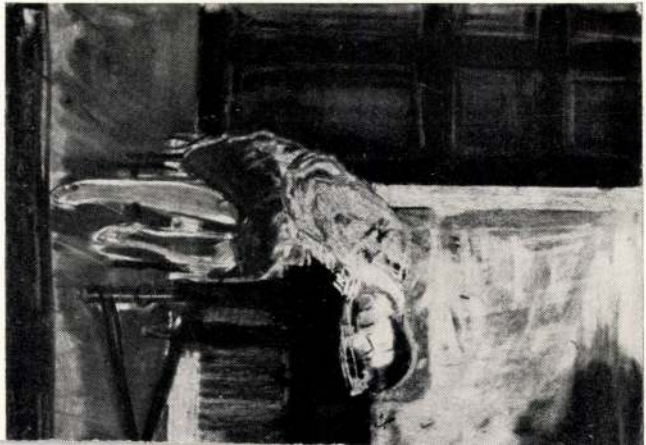

Gebhard István

1942 ősi 171 Udvarrészlet

mDK

Gebhardt István,festőm.

534.	Zöldségárus.	J.l.b.	Pasztell.
535.	Segnárműhelyben.	J.l.b.	Pasztell.
536.	Férfitanulmányfej.	J.l.b.	Pasztell.

Arverési Közlöny.1929.ápr.3.rk.sz. 28.l.

Gebhardt István MDK

Tanyarészlet, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Gebhardt István

MDK

Ősz, pasztell

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Gebhardt István

Szerepel a Független Művének Társaságának Klubhelyiségében rendezett korábbi kép-vásáron /Erzsébet kit 41/

Ujság, 1929, XII. 15.

MDK

Gebhardt István

Tehén az istállóban, paszt.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 19 l.

Gebhardt István

Pastelljei, a Független Művészek Társ.kiáll.-án.

P.H.930.V.9.

Ondřej Ještěd

Instalatér, s přepětím Mydlářek Tábor, Hálkl. čís.

P.H. 930.V.č.

MDK

Gebhardt István

Udvarrészlet

Műcsarnok 1942–43 téli kiállítás

Gebhardt István MDK

Amikor a baka szerszámot forgat, pasztell
Tanyarészlet

Országos Magyar Tárlat
Az Uj Művészházban, 1929.

MDK

Gebhardt Jakab [építész]

Ő és Hesszler Ferenc fejezték be közösen a szegedi kórház építését (1829). Gebhardt építi fel az ötvenes években a romantikus stílusú hódmezővásárhelyi evangélikus templomot.

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 275. l.

M.D.K.

Gebhardt Jakab
építész

Hesslerrel 1829-ben közösen fejezték be a kootház építését. — A hódmezővásárhelyi evangelikus templomot építette.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 95 l.

Bálint Sándor: Szeged nóvum, Sp. 1939

M.D.K.

GEBHARD Jacob murarius

Szeged
4 sodal

1952)
Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 136.l.

GEBHARDT János v. Ferenc mükovács

1803-05 körül készitett egy másfél m. magas
keresztet az r.k.templom tornyára

Budai polgár

Vacz József: A solmyári kegykép története. Solymár, 1992
2o. ~~vv~~

APÍTVÁNY

Árpád

zökkenőmentes. Nem csupán névváltozásról van szó. Nem árt tudatosítanunk, hogy ezen intézményi átalakulás mögött a magyar képzőművész-társadalom eddigi történetének legmélyebb, legradikálisabb átrendeződése zajlik. Mert akárhogy fog is működni az Alapítvány, azon a tényen nem fog változtatni, hogy a művészek szociológiai helyzetüket tekintve az „állami alkalmazott" státuszából a szabad vállalkozó pozíciójába kerülnek, pontosabban kényszerülnek. Az Alap-tagság ugyanis valamiféle laza munkaviszonynak számított, amely valamilyen mértékű egzisztenciális biztonságot, betegbiztosítást, nyugdíjjogosultságot adott. Az Alapnak ez a „munkáltatói" szerepe azonban most megszűnik. Az Alap-tagok belép-

Ø

Gebhardt János

Kolozsvári faxekas

l.

Arch. Ert. 1934

127. l.

Népköztársasági Kongresszus (olasz) V. 19.

MDK

Gebhart Lajos

Tér és Forma, 1937. 217 l. A Szentföldi Muz. kiáll.

Gebhardt Lajos MDK

Müncheni Isar részlet, olf.

Műcsarnok 1881. ápr.1.

Gebhardt Lajos MDK

Müncheni Isar részlet, olf.

Műcsarnok 1881. tavaszi kiáll.
második sorozat

Gebhardt Lőrinc
építész
szül. 1813-ban Szegeden

Gebhardt Lőrinc, szül. 1813-ban, Szegeden, 1832-ben iratkozott be az építészeti szakosztályba.

lása Fleischer Béla 44. l.

Tekintetes
Budapest, I. Kerületi
mint elsőfokú Ty

Alulírott, azzal
kéréssel fordulok, a
elöljárósághoz, hog
Király- utca 67. sz. a
kereskedésem részére
ványt kiadni szíves

MDK

Gebhard Mathias, pictor seu artis denileatoriae magister, Balassagyarmat.

Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Ø Gebhardtné

Szabó Julia

ipparmúvész

szül. Sárospatak

Életr. l.

Boz Magyar lex

347 h.

erős átalakulásnak van aláve
Gropius,Bruissard,stb. megin
ezeket a törekvéseket,akkor
országon neoreneszánsz stilben
S amikor ezek a külföldön át
akkor valósággal a szenzáció
hat nálunk egy-egy modern vi
gedi dómtér, a postapalota,

Brunelleschi:Pit

és egy modern szanatórium-épü
re rokon egymással a két épül
a szerencsés találkozásban,h
tömegekn vizirányos tagozása
sok,a faltömegekenek a ritmi
bizonyos egyéni harmóniát ak

Nézzük most,hogy
országokban hogy alakul ki a
épitészet?

Itália nem vezet
architekturában.Nagyon érdek
jellegü épületeket hoz létre,
fennálló sok hatalmas alkotá
leköti a fejlödést,hogy nem
olyan erőteljesen előre,mint
országokban.A Gropius féle t
kezd ide is behatolni és kez

Gebhardt, építész a XIX. század első felében Szegeden. Az ő tervei alapján építették a hódmezővásárhelyi ev. templomot 1841—43-ban.

Szeremlei Samu: Hód-Mező-Vásárhely története. IV. 348. l.

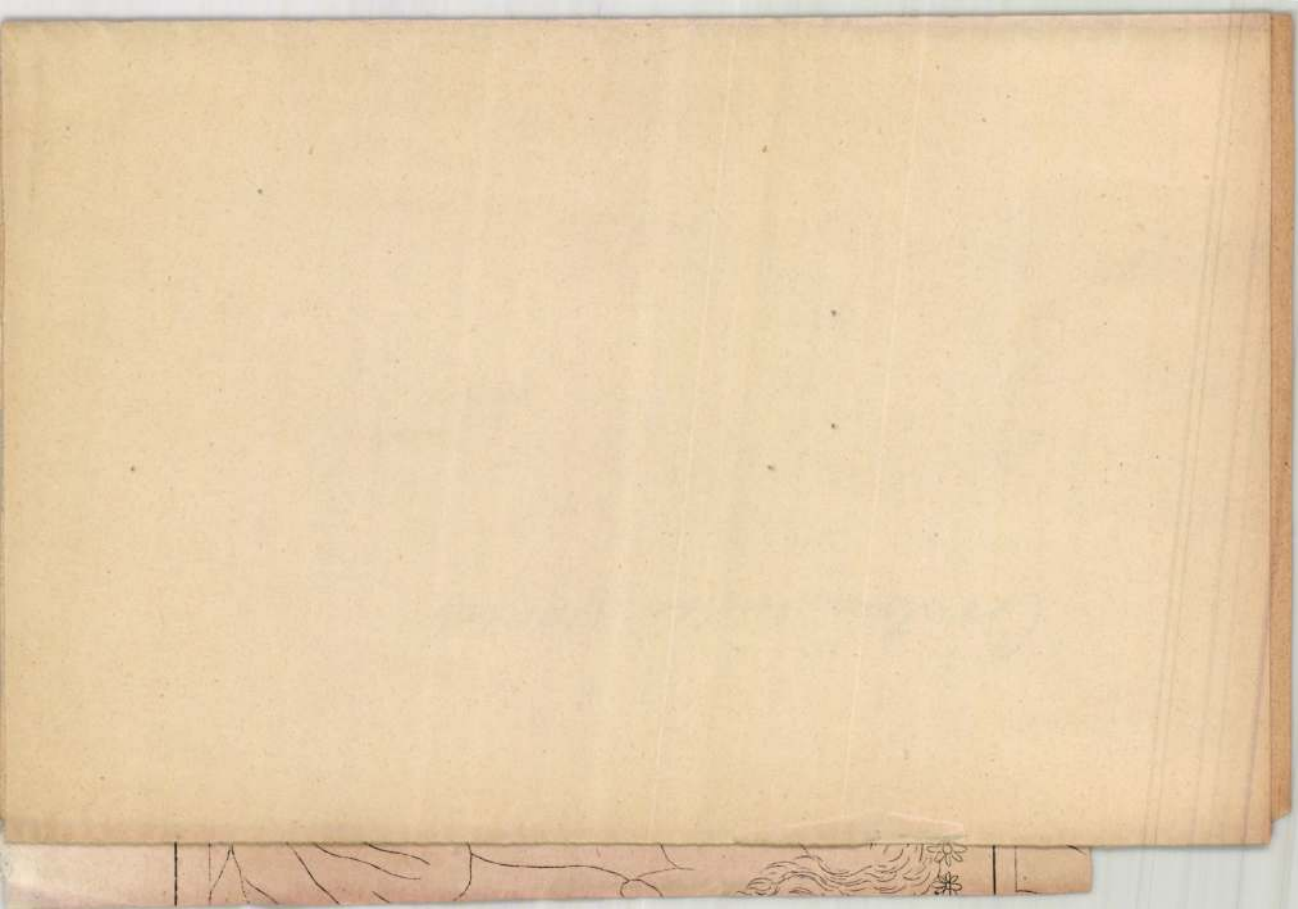

Gebhart R.

Az Iparmüv. Múz. Textilgyűjtemenyében az 18310, 18312, 18313, 18314 ltsz-u kézimunkái. Illobai Rüppel Jánosné 87 old.

Molnár László_Reformkori himzések és kézimunkák az Iparmüvészeti Múzeumban. 83.o.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz.Évkönyve.VIII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő xxxx. Központ.Bpest.1966

M.D.K.

Gebhardt Sándor

Széchenyi emlékbélyegek terve, 1941 . repr.

Irányt a bélyegek világában , Bp. 1964. 76. l.

M.D.K.

Gebhart Tibor

A MDP II. Kongresszusa alkalmából kibocsátott 4 cimletből álló bélyegsorozat terve, 1951, repr.

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiája, Bp.1967, 405-406.l.

MDK

Gebhardt Tibor

Müvészet 1938. III. évf. 22. sz. 16o.l.

Gebhard Tibor

festőművész

Ujságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság 1931.XII.20.

Gebhard Tibor

grafikus

Magyar Ujságrajzoló Művészek kiállitása – Nemzeti Szalonban – képével szerepel." Szoknyavadász" ," József és Putifárné" ," Premier" .

Pesti Hirlap 1931.XII.20.

M.D.k.

Gebhardt Tibor

Horty gyázsbélyeg terve. é942.

Iránytü a bélyegek vilgában. Bp. 1964. 77. l.

Gebhardt Tibor grafikus

szerepet az Orn. hagy. Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállításán a hűcsarnokban

Magarsóp 1927 I. 27

M.D.K.

Gebhardt Tibor

Biztositás és Takarékosság bélyegek, 1958.

Társtervező: Légrády Sándor

Irányt ü a bélyegek világában, Bp. 1964. 1o4. l.

Gebhardt Tibor

Megalakult az újságrajzoló művészek Egyesülete. Az alakuló közgyűlésen fotitkárrá választották.

Magyar Hírlap, 1929.máj.9. 6.o.

MDK

Gebhardt Tibor,

A kiáll.-t rendezte: OMIT és a Magy.Ip.Müv.Orsz.

Egyes.

"Magyarország" 1940.márc. 16. 8.1.
Mária Valéria u. helys.:"Uj Magyar Otthon".kiáll.

Gebhardt Tibor.

grafikus

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán mutatkozik.

Magyarság, 1927. Nov. 27.

Gebhardt Tibor

Nemzeti Szalon jubiláris tárlatán
"Mályás Bécs előtt" c. képével
szerepelt.

P.H. 1932. X. 16.

Gebhard Tibor

festőművész

Ujságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban képével szerepel. /érdekes modern munkák/

Magyarság 1931.XII.20.

MDK

Gebhardt Tibor

festő, az iskola v. növ.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 14.1.

Eötvös József gimn. loo éves fennállása

MDK

Gebhardt Tibor grafikus iparm.

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

43 l.

Gebhardt Tibor okl. grafikus iparmüvész

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940.katalogusa
• 42 lap

Gebhardt Tibor MDK

A Szent Benedek által alapitott rendek munkássága Európában. repr.

Pesti Napló Képes Mell. 1938. máj. 15.

Gebhardt Tibor MDK

Géphirdetés jellegzetes példája. repr.

Magyar Grafika 1931. 5-6.sz.

MDK

Gebhardt Tibor

A Nemzetközi Caritas Kiáll. Egyházatyák terme. A dekorativ festmény Szücs Pál és Gebhardt Tibor műve. Repr.
Bencések terme. A dekorativ festmény Szücs Pal és Gebhardt Tibor műve. Repr.

Magyar Iparművészet, 1938. 175.l.

Gebhardt Tibor

lásd:

Gönczi /Gebhardt/ Tibor

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. [illegible] 1960.

23.l.

Gebhardt Tibor, építész M.D.K.

tervei szerint épült fel a Standard műnek pavillonja az 1940-évi Nemzetközi Vásáron.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

máj. 1. sz. 4. old.

Gebhart Tibor MDK

Gyártja az összes mezőgazdasági gépeket, plakát

Plakátmüvészet
Országos Magyar Tárlat
az Uj Müvészházban, 1929.

Gebhardt Tibor MDK

Kérje mindenütt a "Hungária" védjegyü rézgálic brikettet, plakát

Plakátművészet
Országos Magyar Tárlat
az Uj Művészházban, 1929.

Gebhardt Tibor

Kisgrafika 1941. 1-2.sz. 5 l.

Gebhard Tibor

Háboru, orosz téma
Az élet
Matrózkorona
Holdvilág
Szoknyavadász
Álom
A cseléd szoba
Premier

Magy. Ujságrajzoló művészek Egyesülete I. kiáll.
N.Szal. 1931. dec. 11 1.

MDK

Gebharek István

Istálló, paszt.

Bulgár tanya részlet, paszt.

[illegible] 1928.

Nagy.Akvarell és paszt.festők 14. kiáll. M.Szal. 1928.okt.

8.1.

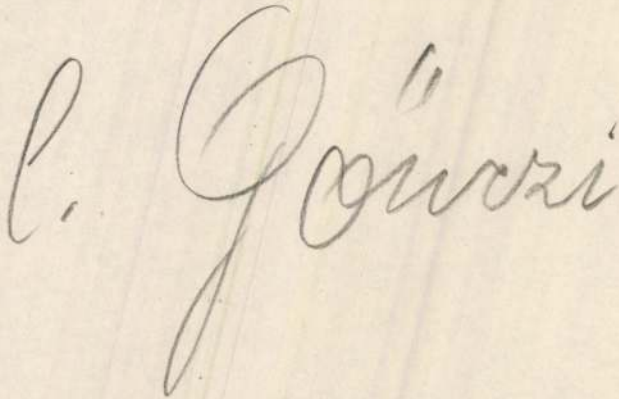

MDK

Geblusek Antal, építész

Meghalt 62 éves korában.

Temetése a budafoki temetőben:
jún. 9-én.

– : Halálozás 15

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 7.

Geblusek Antal, belsőépítész

A városligeti Petőfi Csarnok rekonstrukciója. Fővárosi Ifj. i Szabadidő Közp. és Repülési Múzeum. Építészek: Tihanyi Judit és Halmos György (PÉTVI.

Belsőépítész: Geblusek Antal

Statikus: Hernád Attila

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 24-old.

Geblusek Antal belsőépítész

Intézményközpont, Kaposvár, építész: V. Pázmándi Margit.

Belsőépítész: Geblusek Antal.

Annabella szálló uszodája, Balatonfüred, építész: V. Pázmándi Margit.

Belsőépítész: Geblusek Antal.

[1] Magyar Építőművészet, 1984. 3. 34-old. – 33-old.

Gebhusek Antal, bútortervező, belsőépítész

Szerogh György: Vasarely Múzeum, Budapest. Építész: Kovács János, Molnár Péter (építészmérnök)

Elektromos tervező: Sax Dezső

Bútortervek: Gebhusek Antal.

Magyar Építőművészet, 1988, 4-5. (68-old.

Gebora Ester, gyermekrajzoló

A jubileumi ütörő bélyeget rajzolta.

– : Ütörőbélyeg 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 29.

Gebóra László

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 NOV 10

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Felszabadulási versenyhíradó

1021

ÜNNEPI DRÁMABEMUTATÓ

A Hazafias Népfront Pest megyei elnöksége a 25. évforduló versenymozgalmának segítésére rendszeres Híradót jelentet meg. Célja: beszámolni az eredményekről és a jó módszerekről.

Gebóra László festőművész ízléses címlapja tartalmas belső anyagot takar. A megyei elnökség köszöntője vezeti be az első számot. *Németh Veronika*, a Vöröskereszt Pest megyei titkára a „Tiszta, virágos község" mozgalom céljairól ír. *Szellő József* Szentendréről, *Faragó András* Pécelről, *Újfalvi István* Vácról, *Bodor Zoltán* Ceglédről és *Berényi György* Nagykátáról ad egy-egy színes tudósítást.

★

A Hazafias Népfront Pest megyei bizottságának ünnepi rendezvénye hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére *Sipos Tamás Hívószám: GX—17* című három felvonásos drámája. Főbb szerepeit *Viktor Gedeon, Ágh Éva, Felvinczi Viktor* és *id. Tóvári Pál* alakítja. Rendezője: *Földeák Róbert*. Az érdekesnek ígérkező színdarab rövidesen elkezdi körútját megyénk városaiban és községeiben.

p. r.

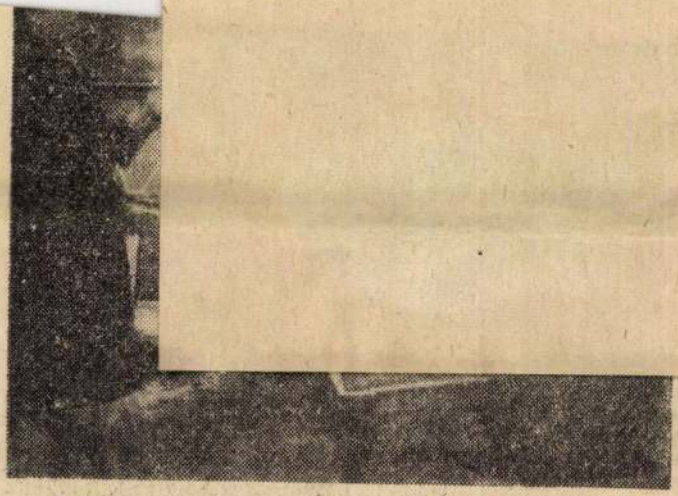

A Hajdúsági Iparművek 50—80—120 és 200 literes villanybojlereket készít, amelyeknek fele exportra kerül. Az idén 55 ezer, jövőre 85 ezer darab lesz a gyár össztermelése. Ez olyan mennyiség, mely jövőre a teljes hazai igényt kielégíti. A tervek szerint jövőre 38—40 ezer kerül a hazai fogyasztókhoz.

Gebora László

PEST MEGYEI Hírlap 1962 XI. 25

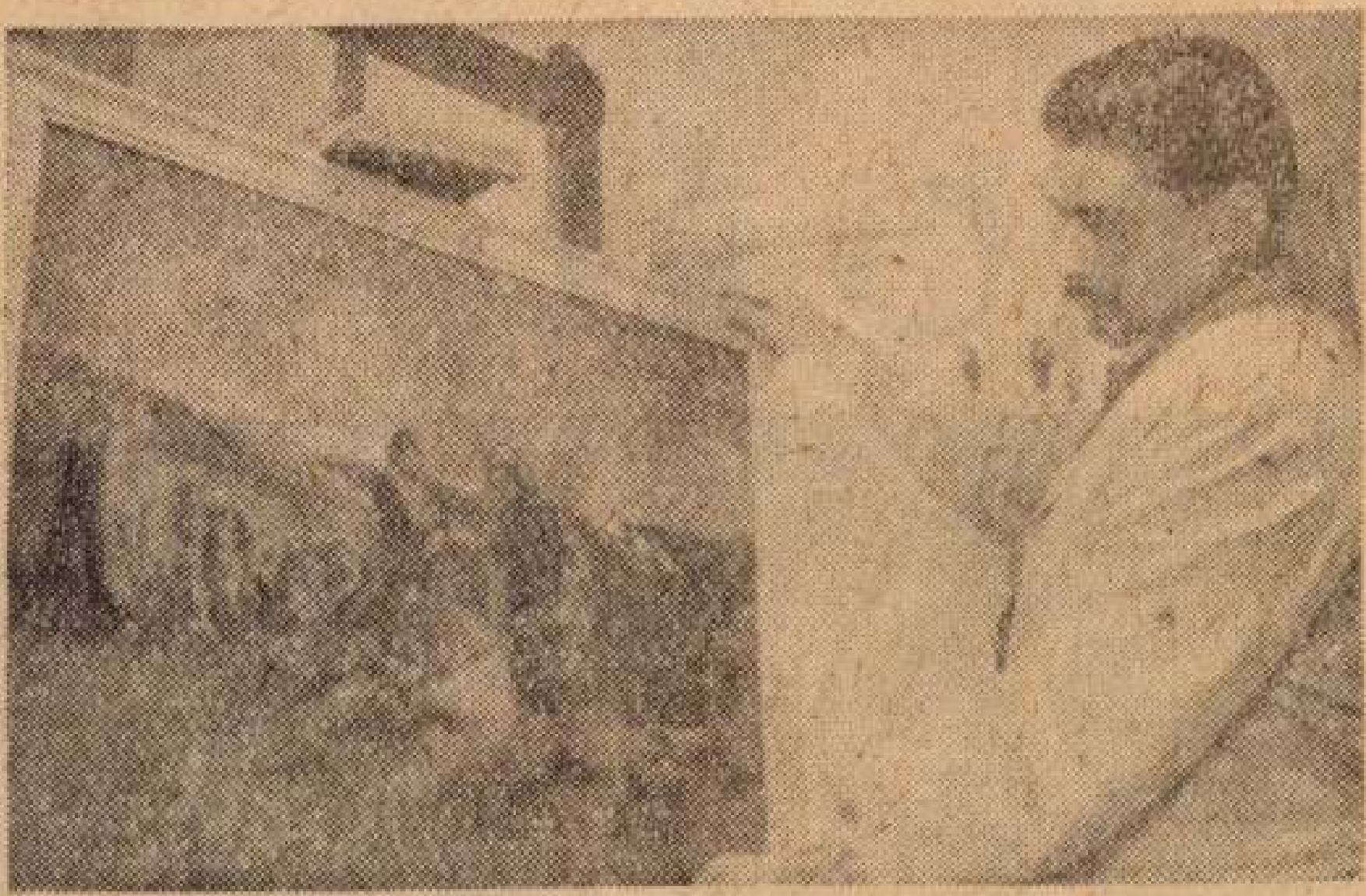

Gebora László: Krumpliszedők

PEST MEGYEI Hírlap

EIROS!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEST MEGYEI HÍRLAP

/102/ Gebora László
1960 MÁR 30

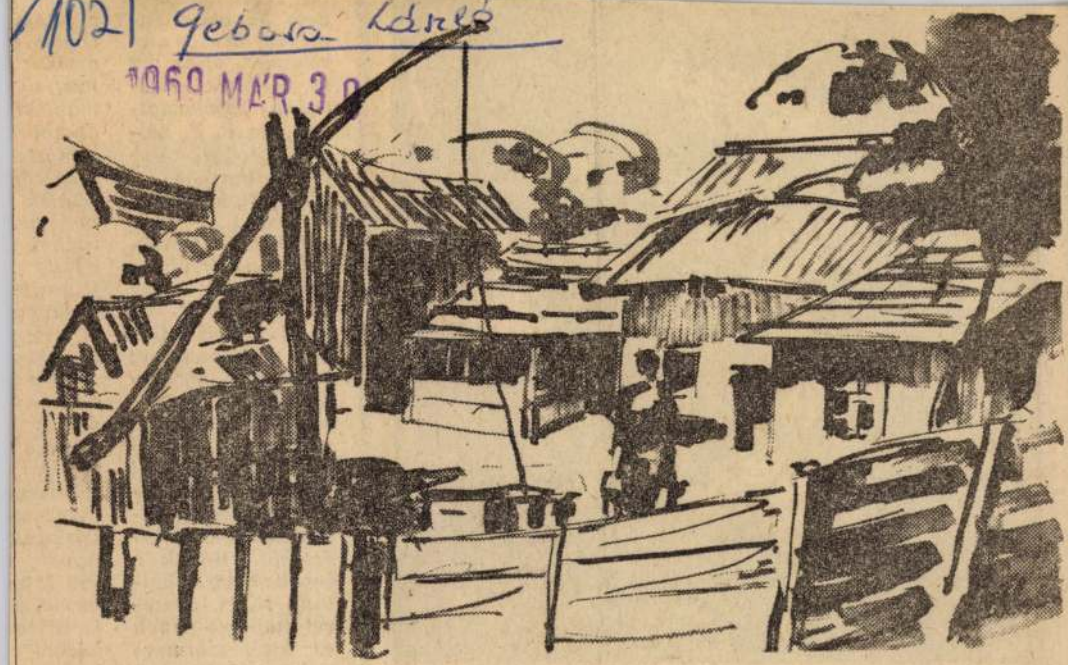

Gebora László: Parasztudvar (diópác)

SANCHO PANZA (Móré Mihály linója)

ga szépségkirálynőt otthagyja a férjé egy szenegáli masamód kedvéért. És természetesen arról is tudósítanak, hogy a szomorú F. F. kivel vigasztalódik. A képeslapok arról is, hogy miképpen. És pontosan tudom, hogy melyik angol beat-zenésznek mi a kedvenc kábítószere, jelenleg éppen kivel él és kiért hal. Közlik a lapok, hogy a holland H. H. ékszerei mennyit érnek és kitől származnak. Tájékoztatnak, hogy az imá-

színészn örök h küdjék hercegé tudom gyan filmvász peslapu is láttan ben für

És a adásait annak hogy a szeink tehetség nem sz háziasak isznak, ják hitv természe is válna házból haza sie retett

Gebora László grafikus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Gebora László

1969 AUG 31

1021

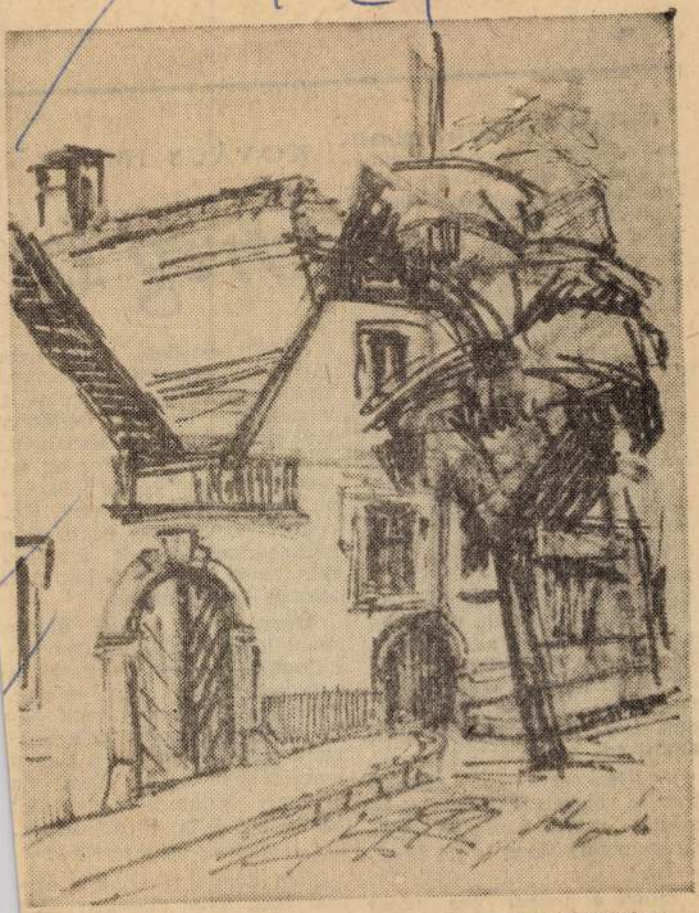

Gebora László: Tabán

Csehsz
tak át a j
ságnak: a
a sziget tulsó végénél alighanem hullát sodort partra a víz: ők a távcsövön is jól kivehetően egy megfeketedett emberi kezet látnak kiállni a vízből: nézzék meg közelebbről, az a rész ott magyar szakasz még.

Rekkenő nyári nap volt, épp délidő. A motorcsónakon ülő két rendőr a színhelytől jó száz méterre észrevette azt a kezet. A begörbült ujjak, a semmibe kapaszkodás reménytelenségét őrizték meredten. Néhány perccel később, amikor a testet deszkákra tették, a fiatalabbik, szőkeképű hatósági ember arcán iszonyat és gyámoltalan sajnálkozás ült. A másik, az idősebb volt a járási kapitány. A halántékánál kétoldalt erősen őszülő nyíltarcú férfi természetellenesen vékonyra feszült szájaszéle épp, hogy résnyire megnyílt, amint azt mondta:

— Szakaszvezető! Terítse már le valamivel. Nézze, egész széjjel mosta a víz az arcát. Öreganyám! Maga is jól fejezte be.

Előbb a hosszú ősz hajat nézte, amit befontak holmi nyújtózkodó hínárok. Aztán a vékonyra aszott kézen időzött

Öreg sze

Nyári estéken, ha arra járt, s a lakószobák rácsos ablakai mögött villanyfény ébredt, lelassította lépteit, benézett. Külön szobában az asszonyok, külön a férfiak. Mintha egyiknek sem lenne kedve lefeküdni. Rakosgatnak valamit. Képeket? Leveleket? Mintha a múltat rendezgetnék ünnepélyes, komoly mozdulatokkal, tempós készülődéssel.

Megrázta a fejét, sietve ment tovább minden ilyen alkalommal. A sarkon betért a kisvendéglőbe. Úgy érezte, innia kell. Azután sietni haza. Megkapaszkodni erős kézzel a jelenben. Nézte a fiát, a szemefényét. Mi lesz, ha egyszer, valamikor az élet partralöki őt is, mi marad akkor a gyerek szeretetéből?

Nem gondolta, hogy egyszer még ilyen ügyben kell lenyomni a szociális otthon kilincsét, mint a mostani.

— Aggódtunk Anna nén miatt régóta — mondta az el

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1021

Gebora László

Gebora László rajza

Nem,
friss
s míg
grotes
tükör

Birkózni gondolattal, szóval,
mikor a szándék még csak óhaj
s legszörnyűbb átkom altatódal
simulással épp megfogamzik —
az a nehéz.

Magamba marni, mint a rozsda,
mintha száz élet ostorozna,
hogy a közöny förtelmes odva
soha ne váljon menedékké —
nehéz az is.

Meggyőződést nem megtagadni
lélekbörzén nem venni, adni,
kalmárok közt is megmaradni
portékátlan, füttyös kamasznak —
az is nehéz.

Csukott szájjal, csókot se várva
belehullni az éjszakába
s nem gondolni hűvös halálra
hajnal felé már, egyedül —
nagyon nehéz.

Vén bölcsek közt egyszál süvölvény
forrongva élni, mint az örvény
s amire nincs se jog se törvény
törvénnyé tenni önmagamban —
nehéz, nehéz.

Mégis
megmérve s megmaradva
belenézni a déli napba
hunyorgás nélkül számot adva
eddig-volt, most-lesz életemről

legnehezebb
leggyönyörűbb.

Gebora László festőművész

Vácott nyílik meg a Madách Imre Műnelődési Központban, kiállítása.

Mészáros Sándor: Szabad szombat.

Pest Megyei Hírlap, 1971. szept. 18.

Gebora László

Ápr. 4-én a váci képtárban megnyílt kiállításom képei szerepelnek.

Végh Ferenc: Tavaszi tájak 1941.

Pest Megyei Hírlap, 1941. ápr. 9.

Gebora László

Nyár, akv. 29x40
Utca, akv. 26x37

Váci képtömör. kor alkotásszort kiállítása, Vác 1971 ápr.
Esztergom 1971 maj.

Gebora László

Vácrátóti botanikus kert, akv. 38×27
Patak, akv. 27×39

Vác képében. Kör alkotásaiból
kiállítása, Vác 1971 ápr.:
Esztergom 1971 máj.

Gebora László

Vácnátóti botanikus kert, repr.

Váci képzőműv. kör alkotócsoport kiállítása, Vác 1971 ápr.

Esztergom 1971 máj.

Gebora László

Nyár, akv. 29×40

Utca, akv. 26×37

Vác: Képzőművészeti Kör Alkotócsop. Kiállítása, 1971.

Gebora László

Váczrátóti botanikus kert, akv. 38×27
Patak, akv. 27×39

Váci Képzőművészeti Kör Alkotócsop.
Kiállítása, 1971.

Gebora László

Váczátóti botanikus kert, repr.

Váci Képzőművészeti Kör Alkotócsoport
Kiállítása, Műv. Közp.

Gebora László

Vácrátóti botanikus kert repr.

Váci képzőművészeti kör
alkotócsoport kiállítása 1971

Gebora László

Nyár akvarell 29×40

Utca —"— 26×37

Váci képzőművészeti kör
alkotócsoport kiállítása 1971.

Gebora László

Vácrátóti botanikus kert
akvarell 38x27

Patak akvarell 27x39

Váci képzőművészeti kör
alkotócsoport kiállítása 1971.

Gebora Lóuló

Tuszajza
Falusi utca

Pest megyei Hírlap 1968. máj. 26. (Vác)

Gebora Lánló

szödligeti festőművén szint ven a váci
jánás pedagógusainak első képzőművészeti
kiállításán.

M. A.: Képzőművészeti tárlat szödligeten
Pest megyei Hírlap 1968. máj. 5. (Vác)

Gebora Lóuló

tusrajza
Áradó vizek

Pest megyi Hírlap 1968. máj. 5. (Vác)

Gebora László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1021 1970 SEP 6

NAPLÓ-TÁRLAT

A PARTON

Gebora László filcrajza

NÉMETH ISTVÁN JUGOSZLÁ

REGGEL

Az asztalon kibontott pólya. A pólya közepén fehér ingben csecsemő, apró lábaival kalimpál, meg-megújuló kedvvel és erővel. Pontosan a csecsemő feje fölött a mennyezetről piros léggömb lóg, pörög a vékony zsinegen.

A baba nevet.

A fiatalasszony arcával ráhajol, azzal simogatja, közben ilyeneket mond: mu-mu, pucpuc, betye-betye. Felemeli a fejét, ujjával megérinti a gyerek lágy tokáját, körmét néhányszor végighúzza rajta, de — szeretné belemártani.

— Mindjárt megeszlek!

A gyerek hangosan nevet.

— Megráglak!

Megragadja a gyerek hurkás combjait, az ujjaiban rugók feszülnek, egész testén villám cikázik át.

A gyerek sikongva nevet.

— Megeszlek! Megráglak!

mezítelen könyökével megérinti, kevés hideget löttyint hozzá. Bal karjára fekteti a kicsit, leoldja róla a kisinget, s belenyomja a kád vizébe. A pucér kölyköt egy percre visszafekteti a pólyára, aztán hasra fordítja, ráhajol, dús, leomló, erős hajával végigsöpri a meztelen testet.

A gyerek fuldoklik a nevetéstől.

— Hát most megeszlek! — mondja a fiatalasszony.

Előbb csak csókolgatja a kölyök kövér kis fenekét, mint feszes labdát, aztán az ajkával próbál beleharapni a gyönge húsba, aztán a fogaival.

A hirtelen beállt csendben fölkapja a fejét, de abban a pillanatban kesérves sírásra fakad a gyerek, s csak akkor eszmél rá, mit csinál[illegible]

A konyha ablaka már teljesen beizzadt, kint a havon szikrázik a hideg reggeli napfény.

Megy most már minden sorjában, oda se kell figyelnie, nem is arra figyel már, amit csinál, valami megmagyarázhatatlan kétségbeesés tölti el egész lényét, szorongató csend veszi körül.

Gyorsan megfürészti a kicsit, puha törülközővel felitatja bőréről a fürdő vizét, habtiszta, puha ingecskét ad rá, gyöngéden beköti a pólyába, tejet önt az üvegbe és a gyerek szájába adja.

A kicsi szívja a tejet az üvegből, lehunyja a szemét, és úgy szívja, olykor abbahagyja, aztán újra szaporán belekezd. anyja az üvegen ér[illegible] a gyerek

Magyar Hirdetö
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petöfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Gebora László 1901 SZEP 29

1021

Gebora László

FALUSI REGGEL

(Gebora László rajza)

itt termelni. Ezek elmentek, csak a szegénység maradt itt mindig. Hiába, rossz ez a homok, nagy része nem jó csak az akácnak; az megterem benne. Dehát az akácból meg nem él meg az ember...

Hát igen... Megint belevetjük magunkat az akácosba, mert az erdészt azért meg kellene keresni. Jön velünk a Herczegh kislány, aki varrodába szeretne kerülni Ócsára, csak nem veszik fel, mert még nincs 16 éves. Ő mutatja az utat. Ahogy ül a kocsiban, a derekát mereven kihúzza, néz előre, s ha szólítjuk összerezzen. Magától nem mondana egy szót sem, közben az isten a megmondhatója, hogy mire gondol.

Karisztolunk az erdőben; hol itt, hol ott találkozunk egy-egy emberrel, akik látták az erdészet terepjáróját, mert annyit már tudunk, hogy kint vannak a főnökök is, s ezek terepjáróval cserkésznek valahol. A gépkocsivezető boszszankodik, hogy eszi a homok a benzint; sok lesz a fogyasztás és ez neki ráfizetés. Csakhamar úgy tűnik, mintha egy tűt keresnénk a szalmakazalban, de azért megyünk. Egyhelyt egy asszony igazít el bennünket, mert erre már a kislány sem tudja a járást. Az asszony kosara félig gombával.

— Te ennél abból a gombából, amit ez az asszony csak úgy összeszedett itt az erdőben és aztán megy is, hogy megfőzze? — ugratom a kocsivezetőt.

— Isten őrizzen — mondja és nevet.

A kislány később, néhány kilométerrel arrébb valahogy mégis elkottyantja, hogy az a gombaszedő asszony volt az, akinek a fiára egy hete rászakadt a homok. Szóval, így élnek azok...

Végre egy írtáson megpillantjuk az erdészeket. Csakugyan itt vannak a főnökök; *Ölvedi Menyhért* erdészetvezető, s két fiatalabb ember, akik műszaki vezetőnek mondják magukat. Ezek hárman állnak, a fakitermelő munkások a földön ülve ebédelnek.

— Legeltetni valóban nem lehet — mondja az erdészetvezető, miután elmondtam neki a Herczeghné panaszát. — Az 1961-es erdőtörvény

takarékosság az OTP-nél, hogy az induláshoz szükséges kölcsönt megkapják. Volt olyan is, akinek elintéztük a pénzt, aztán *elköltötte másra.* Azt megtettük, hogy életveszélyességi bontást rendeltünk el; hadd szedjék szét az ócska tanyát és használják fel az új házhoz, ami jó anyagot találnak. Ez sem használt...

— Akkor nincs mit tenni? — kérdezem.

Nem mondom, hogy nincs... De higgye el, nagyon nehéz emberek. A tanyákról be kell jönniük, mert ott előbb-utóbb nem tudnak megmaradni. Hogy mi lesz velük? — néz rám a titkárasszony tanácstalanul. — Az az igazság — mondja végül —, hogy *egyre nehezebb a dolog.* Lehet, hogy most már jönnének onnan befelé többen is, de a hitelezési feltételek is nehezedtek. Ötvenezer forint előtakarékosság szükséges; úgy ad az OTP hitelt az építkezéshez. — Vár egy kicsit, gondolkozik, majd azt mondja, mintha csak most jutott volna eszébe az ötlet: — Hanem, tudja mit? *Ha a cigánykölcsönt megkaphatnák...*

— Mi az a cigánykölcsön?

— Amihez nem kell előtakarékosság — magyarázza az asszony. — Ezt tegye szóvá, ha egyáltalán ír majd valamit...

Jankovich Ferenc:

Két csárda van

Két csárda van,
de vigan,
a hegyen:
mindenikkel
teli van
a begyem.

Egyik bokros,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 JAN 1

Gebora László

1021

NAPLÓ-TÁRLAT

Kavicshegy a Duna partján

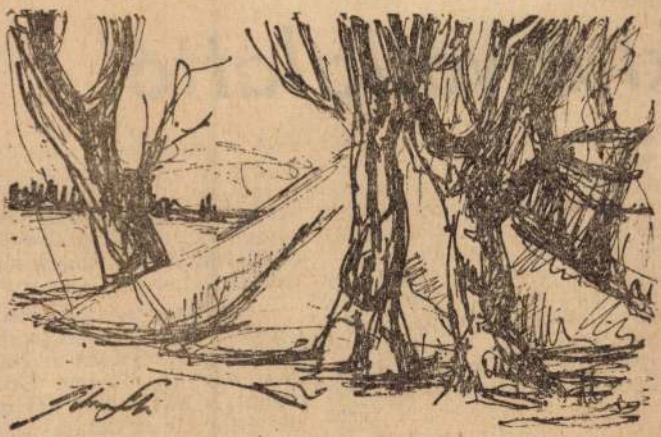

Gebora László filcrajza

ki a vállalattól

gást sem emelt a nagy pohár meg a cukor ellen, az új személyzet rámosolyog a vendégre. Illetve mosolyogni kezd, de abbahagyja, mert hiányzik egy foga fent és éppen elöl. Eddig is tudta, hogy nem lehet így meglenni a szakmában, pláne, ha valaki nem csúnya és csak huszonhét éves. (Az, hogy két gyerek is van már, Csöpike szerint sem látszik meg.) Most azonban — tíz perccel zárás előtt, a kiürült presszóban — megfogadja, hogy mindenképpen elmegy a fogorvoshoz. Ha fáj is, megéri. A szakmához reső maszek szabó — akinek műhelye csupa futballsztár képével van tele — csalódottan váltja meg a blokkot. Ő is kénytelen belehallgatni a Vállalati lesről panaszkodó mondataiba:

— Mostanában sokat gondolok arra, hogy miként játszotta Benny Goodmann a „Night and day"-t. Benny Goodmann!.. Mit tudják azt maguk?! Én Albert Camus-val azt vallom, hogy...

A focista Brányik — ezt már meg lehetett állapítani — mű-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1983 SZEP 29

1021

Gebora László

FALUSI REGGEL
(Gebora László rajza)

DÉKIS

KÉK PONT A

Ismerős ez a tájék, noha tudom, hogy soha ezidáig nem jártam itt. A térképen kék pont alá írták: *Újerdő*. A jelmagyarázat szerint a kék pont: *„Egyéb lakott hely (ahol iskola van)*. Utakat nem tüntet fel a térkép semerről, vagyis: se *Ócsa*, se *Inárcs* felől. Kék pont a semmiben, s alatta — Újerdő.

Hogy mégis ismerős a táj, amikor már itt túrja a mély homokot a gépkocsink? Igen, aki járt már a Szabolcs-Szatmár megyei homoki erdők tanyavilágában — annak ismerős. Pontosan olyan ez az Újerdő, mint a legszegényebb Nyírség. Nyurga, sovány akácfák közt szóródik szét az őszi napfény, roggyant tanyák egymástól távol, amelyeknek sárfalán csak foltokban látszik a valamikori meszelés nyoma, a gerincetört tetőkön zöld moha. Apró kis korcs kutyák vakkantgatják meg az embert, sovány, bátortalan házőrzők; mint amelyeknek tulajdonképpen nincs is mit őrizniük... Szóval: egy darab Nyírség, Budapesttől mintegy 20—30 kilométernyire.

Egy tanyánál megállunk, ahol végre valami életet találunk. Riadt kis öregasszony vezet az udvaron egy tehénkét.

— *Herczegh Istvánnét* keressük — mondom, mire az öregasszony még jobban megriad, s csak néz maga elé kifejezéstelen tekintettel, fogatlan szája nem nyílik szóra. Azon gondolkozik, hogy miféle bajt csinálhat azzal, ha megszólal, s közben átkozza a sorsát, hogy éppen egyedül van, amikor idegenek jöttek. Megismétlem: — Nem tudja néném, hogy merre lakik Herczegh István[illegible]

ne három süldő; aztán néhány liba, s itt-ott csirkék, tyúkok. A dombról jól látni: erről a *„téeszcsé"* szőlőjét, amely hosszan, végeláthatatlanul nyúlik el; arról pedig körben, mindenütt legelő.

— Azelőtt itt legeltettünk a szőlő helyén — mutatja az ember —, ez, ugye, megszűnt. Mennénk az erdőbe, onnan meg elzavar az erdész. Pedig a lábas erdőbe mennénk, ahol már semmi kárt se tehet a jószág, de ezt sem engedik... Megértjük mi, hogy a fiatal erdőbe nem mehet az ember a jószággal, de ahol nem teszünk kárt, legalább ott engednének boldogulni...

— Persze, *van itt akinek lehet* legeltetni — mondja az asszony és villog a tekintete. — Van... Azt mondják, hogy azok *az erdészetnél* dolgoznak, aztán azért lehet nekik... De, *ha kárt tesznek, akkor azok is kárt tesznek*... Nem? Csak az akaraton múlik minden... Most menjék az erdészethez? — mutat az emberére. — Most, amikor már nem is tudom, hány esztendeje, hogy az ócsai malomban dolgozik? Most hagyja ott a helyét, hogy itt élni hagyjanak bennünket?

— Tavaly — mondja az ember —, még minden jobban volt. Vállaltunk itt hét hold kukoricát, aztán úgy nézze meg itt ezt a szőlőt: 15 és fél holdat műveltünk belőle! Most meg ez sincs, az sincs... még legeltetni se lehet... Szóval, nem élet már ez itt...

Erre csak bólogatni lehet, hogy hát igen, való, ami való; csakugyan nem élet ez itt. Kezd ugyanis beteljesedni a tanyavilág sorsa — szűkül az élettér. Az erdőgaz-

Gebora Lóuló

rajza
Park, a téli ködben

Pest megyei Hiclap, 1968. jan. 9. (Nagykőrös)

Gebora László

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁR 1-

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

1021

TÉLI PARTON

Gebora László tusrajza

TRÉFA

Túl

Nyolc esztendő — négy kötetnyi vers, ez *Baranyi Ferenc* eddigi költői pályafutása, számokban kifejezve. Nyolc esztendővel ezelőtt a *Villámok balladája* című kötettel jelentkezett először. Mondhatnám úgy: berobbant a magyar irodalmi életbe. Kötetét napok alatt szétkapkodták — elsősorban a fiatalok. Hogy miért? Ahogy egyik költeményében

Gebora László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1970 SEP 13

1021

NAPLÓ-TÁRLAT

Kis-Duna

Gebora László filcrajza

GERELYES ENDRE:

El ne felejtsd meg

Beszélgetésünk, amely körülbelül negyed órája tartott, pillanatok alatt megtelítődött feszültséggel, mert a velem szemben ülő fiatalember szálkás hangon megkérdezte tőlem:

— Ugye, maga újságíró?

— Nem — válaszoltam az igazságnak megfelelően. — Tanár vagyok. Illetve lehet, hogy csak voltam.

— Aha. Tudja, csak azért kérdeztem ezt, mert már engem sokan átvertek. Én nem akartam hagyni magam, csak mire észbe kaptam... akkorra átdobtak. Szóval maga tanár?

— Miért akarnám átverni? Az vagyok.

— Tudja a fene — vont vállat. — Lehet, hogy nem is tanár. Hanem hekus.

A békéscsabai vasúti váróteremben beszélgettünk, és noha életem során már néhány alkalommal, ahogy mondani szokták, „szorított a kapca", most olyan lélektani feladat előtt álltam, amely megoldásának még a módját sem sejtettem. Ugyanis az volt a helyzet, hogy egy bírósági tárgyalásra utaztam, és akárhogyan próbálnék köntörfalazni, előbb-utóbb csak meg kell rosszul szabott kabátja felingerelt, határozottan idegesített, és egy idő után már nem akartam beszélgetni vele. Pedig nem volt szószátyár, éppen ellenkezőleg. Csak néha lökött ki magából egy-egy mondatot, és állandóan cigarettázott. A népi szólás szerint „az emberből kibújik az ördög". Velem is ez történt. Mivel az előbb gyanakodva végigmért és megkérdezte, hogy hekus vagyok-e, kéjjel elmeséltem neki, hogy nem vagyok az, és egy bírósági tárgyalásra utazom.

— Aha. Akkor maga ügyvéd

Logikáját annyira szegénynyesnek találtam, hogy egy percig nagyon alaposan fontolgattam, ne játsszam-e vele. Hiszen csak egy sokat mondó dölyfös és enyhén ostoba mosollyal kellett volna válaszolnom, hogy a fiatalembert meggyőzzem arról, amit ő megingathatatlannak tartott, és amiképtelenség és ostobaság volt. Le akartam rázni ezt a beszélgetést.

— A maga dolga, hogy hekusnak vagy ügyvédnek néz-e, és az is a maga dolga, hogy elhiszi — vagy kétségbevonja azt, hogy tanár vagyok, a véleményéhez semmiféle közön[illegible]

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 APR 18

Műteremlátogatáson Gebora Lászlónál

Legutóbb műteremlátogatásra indultam *Gebora László* festőművészhez, azután mégsem képekről, hanem néprajzi gyűjteményéről beszélgettünk. Néhány nap múlva Sződről egy tányért, Dunakeszről egy cserépedényt, Acsáról himzett kendőt kapott. De volt olyan háziasszony is, aki szép régi tányérjait gyorsan visszatette a falra.

Most grafikáit és akvarelljeit nézegetjük és beszélgetünk.

— Valaha úgy indultam el a pályán, hogy tanítója, művelője legyek. Ez a gondolat vezet ma is. Az iskolai munka természetesen befolyásolja a művészi munkát. Ám ki oktasson, ki irányítsa korszerű esztétikai nézetek kialakulását, ha nem a művész? Minden művésznek oktatnia, nevelnie is kell, és minden rajzpedagógusnak nemcsak tanítani, hanem művelnie is kell a művészet valamely ágát. Kodály legnagyobb művészeink egyike, nemcsak a zenéé, de a pedagógiáé is. *Bár a képzőművészetnek is lenne Kodálya.*

— Mi foglalkoztatja most?

— Kisebb lélegzetű munkák, de ezek *koncentrálásra*, erős *megfigyelésre* kényszerítenek. A festésre nyáron jut időm, a vakító *fények*, harsogó *színek* időszakában, ami *meghatározza* stílusomat.

A grafikát és akvarellt kedveli, és az akvarellben is a grafikus hatásokat, a gyors és száraz ecsetkezelést. Színes, világos képein a levegő, a napfény és a vízpára vibrál.

— Minden vidék hangulata *meghatározó*. Nem szeretem a divatszíneket, a Duna *ezüstös kékjét*, a Tisza *aranyos szürke* tónusát.

— Hogyan foglalná összse elképzeléseit?

— Fény, szín, derű. Képeimen a természet és az emberi valóság *vibrálását* szeretném érzékeltetni. Azért mondom, hogy vibrálását, mivel *a derű nem mindig tökéletes.* Van abban olykor *melankólia*, sőt — néha *rettenet* is.

— Tervei?

— Linóba metszem a huszadik század magyar történelmének néhány *tragikus* és *eszmélő* jelenetét. Sokat foglalkoztam ezzel a korszakkal, és ennek *eredménye* ez a sorozat. Előbbre jutottam a „sötét" kor képeivel, és most keresem *a kontrasztot kifejező formát*, a mindent meghatározó fordulat ábrázolására. Ez minden szabad percemet kitölti.

(ujfalvi)

Gebora László tanulmánya

a mentők súlyos sérüléssel szállítottak kórházba. A villamosvezető ellen eljárás indult.

— **Országos állat- és kirakodóvásárt** tartanak vasárnap Jászkarajenőn és Nagykátán.

zolás elkövetőjét.

Április 14-én, este tájban történt. Nagy 21 éves dömpervezető társával együtt fuvaroz útépítésnél Budakeszi munka végeztével a gép karaván ban elindultak a

A rádió és a televízió mai műs

KOSSUTH RÁDIÓ

4.25: Rákóczi induló. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.33—7.59: Hajnaltól — reggelig! Közben: 5.00: Hírek. 5.30: Reggeli krónika. 5.44: Falurádió. 6.00: Hírek. Kb. 6.15: Rádióreklám. Kb. 6.30: Hírek. Kb. 6.40: Rádióreklám. Kb. 6.45: Hallgatóink figyelmébe! 7.00: Reggeli krónika II. kiadás. Utána: Körzeti időjárásjelentés. Kb. 7.30: Új könyvek. Kb. 7.45: Orvosi tanácsok. A női dolgokról. Kb. 7.50: Múzeumok és kiállítások programja. 8.00: Hírek. 8.05: Műsorismertetés. 8.20: Lányok, asszonyok. 8.41: Kis történetek híres muzsikusokról. 9.01: A Zágrábi Szólisták hangversenye. 10.00: Hírek. 10.07: Dohnányi Ernő zongorázik. 10.40: Rádiószínház. Magnificat. 12.00: Déli krónika. 12.20: A nótáról — részrehajlás nélkül. 12.30: Melódiakoktél. 13.50: Egyenlítés. Földes György írása. 14.00: Kóruspódium. 14.07: Cannonball Adderley és együttese játszik. 14.20: Kis magyar néprajz. 14.25: Új Zenei Újság. 15.00: Hírek. 15.05: Hétvégi külpolitikai figyelő. 15.20: Csak fiataloknak! 16.05: A kertelő agár. Lovik Károly elbeszélése rádióra alkalmazva. 16.30: Rádióreklám. 16.33: Szombat délután. Közben: 16.59: Pontos időjelzés. 17.00: Hírek. 17.50: Az évszázad nagy Beethoven előadói. 19.00: Esti krónika. 19.25: 139—660. A Magyar Rádió automata közönségszolgálata. 22.00: Hírek. 22.15: Sporthírek. 22.20: Mit tesznek értünk? Nők és fiatalok a munkahelyen. Riport. 22.30: Táncoljunk! 24.00: Hírek. 0.10: Melódiakoktél. Közben: 0.55: Hírek. 1.56: Himnusz.

PETŐFI RÁDIÓ

6.20: Torna. 6.30: Azonos a Kossuth rádió műsorával. 8.05: Eileen Farrel és Richard Tucker Verdi kettősöket énekel. 8.37: Kék mezőben fehér Glóbusz. Az UNESCO. 8.57: Nótakedvelőknek. 10.00: A zene hullámhosszán. Közben: 11.00: Hírek. 11.44: Válaszolunk hallgatóinknak! 11.59: A magyar néphadsereg fúvószenekara játszik. 12.19: A vándor. Sásdi Sándor elbeszélése. 12.30: Schumann: Zongoraverseny. 13.00: Hírek. 13.03: Testvérfőiskolák. Dezséry László műsora. 13.30: Három Marenzio kórusmű. 13.40: Orvosi tanácsok. A női dolgokról. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00: Napraforgó. A Gyermekrádió órája. 15.00: Isaac Stern hegedül. 15.38: Értelmiségi „meteorologia". Beszélgetés. 16.00: Hírek. 16.05—17.40: A hét műsorából. 16.05: Az élő népdal. 16.15: Egy rádiós naplójából. 17.00: Népzenei Magazin. 17.40: Földrajzi fejtörő. 18.00: Hírek. 18.10: Könnyűzene. 18.20: Kíváncsiak Klubja. 19.10: Mayer Lajos: Concertino. 19.22: Új könyvek. 19.25: Jó estét, gyerekek! 19.35: A Tátrai vonósnégyes hangversenye. Közben: Kb. 20.15: Esti krónika II. kiadás. Kb. 20.35: A hangversenyközv. folytatása. 21.10: Kit mi érdekel? Riport. Kb. 21.25: Virágénekek. 21.39: Iliász. Homérosz eposzának rádióváltozata. VI. rész. 23.00: Hírek. 23.15: Rossini operákból. 24.00: Hírek. 0.10: Műsorzárás. Utána: Magyar- és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat.

URH

16.00: Hírek. Időjárásjelentés. 16.05: A dzsessz világa. 17.15: Ötórai tea. 18.00: Hírek. 18.10: Hanglemezparádé. 19.00: Magyar zeneszerzők. 19.31: Az eladott menyasszony. Részletek Smetana operájából. 20.08: Santos: V. szimfónia. 20.43: A XIX. zürichi dzsesszfesztivál műsorából. I. rész. 21.07: Hangfelvételek — felsőfokon. 23.00: Hírek. Időjárásjelentés.

TELEVÍZIÓ

9.00: Vietnamiak... Riportfilm. Farkas Aladár szobrairól. (ism.). 9.15: Francia négyes. Magyarul beszélő nyugatnémet filmvígjáték (ism.). 10.40: Delta. Tudományos híradó (ism.). 11.10: Korszerűbb háztájit... I. rész (ism.). 15.43: Irodalmi utazás Skóciában. Dokumentumfilm. 16.35: Dzsesszpódium '70. Ceglédi dzsesszrandevú. 17.00: Az állatok nyelve. Szovjet film. 18.05: Hírek. 18.10: Reklámműsor. 18.15: Képrejtvény. Képzőművészeti játék — III. rész. Közvetítés a Képcsarnok Mednyánszky kiállítóteremből. 18.35: A tv jelenti. 19.20: Cicavízió... 19.30: Frédi és Béni, avagy: „a két kőkorszaki szaki". 2. Zűr a zsüriben. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Köztünk maradjon! Tabi László ötperce. 20.25: A 0416-os szökevény. Tévéfilm — II rész. (Martin Luther King meggyilkolásának története.) 21.25: Felicia Weathers énekel. 21.50: Tv-híradó — 2. kiadás. 22.00: Éjszakai előadás: Találkoztam boldog cigányokkal is. Magyarul beszélő jugoszláv film.

serült ember futnája állt meg a kerék...

Nagy János sebességre kapcsolt, s robogott társai után. A dömperjét követő egyik gépkocsivezető azonban észrevette a földön fekvő áldozatot: a 46 éves *Balla Gézát*, aki

sérüléseibe még ott a helyszínen belehalt.

Utolérve a többieket, elmondta, mit látott, majd a gépkocsivezetők visszatértek a gázolás színhelyére. Köztük *Nagy János* is. A nagy csoportosulásban hallották: állítólag egy teherautó ütötte el a gyalogost... A dömpervezetők — Nagy János is — megnyugodva távoztak...

A baleseti helyszínelők hamarosan megérkeztek Budakeszire, s a nyomozásba bevont szakértők nemsokára megállapították, hogy

a gázoló gépkocsi kétségtelenül a dömper volt.

Nagy Jánost halált okozó gondatlan veszélyeztetésért a rendőrség őrizetbe vette.

szit.

A nagykőrösi Petőfi Tsz

építőipari szakmunkásokat, segédmunkásokat

KERES FELVÉTELRE

ntkezni lehet a II-es sz. üzemegység központjában (Józsa-tanya),

Nyerges Józsefnél.

Gebora László
festő

MDK.

Tápió György mutatta be műveit

—: Élőre
Művészet, 1964. január - 47 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gebora László

PESTMEGYEI HIRLAP

1963 NOV 15

1021

Kiállítás Tápiógyörgyén

Vasárnap nyílt meg Tápiógyörgyén a művelődési házban a Szödligeten élő tehetséges festőművész, Gebora László kiállítása. A művész, aki az utóbbi években részt vesz a Pest megyében élő festők valamennyi tárlatán, nagy fejlődésről tesz tanúbizonyságot. A most kiállításra került ötven kép között nem egy biztos kezű, kiforrott művészre valló munka már. Különösen vonatkozik ez a kitűnő szín- és formaérzékkel alkotott akvarelljeire. A képek többsége a szentendrei művésztelepen készült, s a patinás városka hangulatát sugározza. Az értékes kiállítás november 17-ig tekinthető meg.

s ez a kocsi is elindulhat
i helyére

Gebora László

sződlegeti festőművész

munkáiból kiállítást rendezett

a szobi Bózzsóny Múzeumban

Pestmegyei Hírlap 1972 március 2

8. old.

mák.

Gebora László

„Kerti munka" c. mű
reprodukció

(Barabás) Pest megyei Képző művészek Társata
Vác, Vak Bottyán Múzeum.

Népművelés, 1962. 7. sz. 27. l.

Gebora László

sapio
Tavaszkivogató

Pestmegyei Hírlap (Vác) 1968. márc. 3.

Gebora László

Őszi utca rajz – reprodukálva

Pesterzsébeti Hírlap 1969. szept. 27. 4. o.

Gebora László

Téli Duna - rajz reprodukálva
Ták - -"- -"-
Havas táj - -"- -"-
Falusi utca - tusrajz -"-
Falusi udvar -"- -"-
Parasztudvar diófapác -"-

Pesthegyei Hírlap 1968. dec. 30. 4. o. 1969. jan. 23. 4. o
1969. jan 5. 7. o. 1969. febr 16. 7. o
1969. márc. 16. 7. o. 1969. márc 30. 7. o

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

GEBORA LÁSZLÓ /

Tanya (rajz, illusztráció)

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. nov. 17.

/7

GEB ORA László festő M.D .K.

Kerti munka

M.D.K.

G ebora László pedagógus

Az uj sződligeti kulturház megnyitása után kiállitáson mutatják be festményeit

Uj kulturház Sződligeten

Magyar Nemzet 1961. október 12. 6.1.

Gebora László festő M.D.K.

A sződligeti iskola tanára

A pest megyei képzőművészek IX. kiállitására készül

Krumpliszedők, repr.
Cséplés

A megszépült Déli pályaudvar /akvarell/

Kiállitás előtt

Pest megyei Hirlap 1962. november 25. 9.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1968 JAN

PARK, A TÉLI KÖDBEN...

1021

(Gebora László rajza)

GEBORA LÁSZLÓ

eltünt. Lehet, hogy
rakozottan zsebr
véletlenül bedobta
sárba. Ezt nem t
lehet senkit felelő

VÉLEMÉNYEM

ez az egyik tanu
elgondolkozni ra
kelt az is, hogy
és ilyen sokszori találkozas, sürgetés után, vajon tudják-e az építési csoportnál, kinek a beadványa veszett el? És ezen is el lehet gondolkozni: nem tudták megmondani, nem tartották fontosnak a nevét feljegyezni. Igaz, azt tanácsolták neki, hogy kérelmét még egyszer adja be. Az ügyfél azonban nem adta be. És azóta sem látták. Hát ez ennek az

Január elején a termelőszövetkezeti gazdák újabb 30 fős csoportja indult el Pest megye különböző vidékeiről 10 napos jutalomüdülésre Harkányfürdőre. Január 13-tól másik csoport utazik Hévízre

Véget ért

Gebrecht Frigyes,kalapos

179?-ban Kassán kalapgyártásba fogott. Csász.kir.szabadalmat kapott,Még tiz év múlva is a legkiválóbb és az egyetlen az országban. 168.old

~~Kiadták~~ Mihalik Sándor: A kassai kőedénygyár 163.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest

M.D.K.

Gelsi István
Örvezető-festő

November 7-én Marosits József honvéddel megrendezik első önálló kiállításukat.

M.G.: Önképző képző művész
Nyíjkadsereg, 1969. szept. 20.

Gebrovitz

Plakát:
Május 1. Bp. 1961.
Ábrázolva: földgömböt körülhálozó különböző nemzetek szineivel diszitett piros szalag egy továbbrepülő galamb csőrében.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /Összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 55.l.

Gebora Lóuló

Esztergomi vázlat
rajz

Pestmegyei Hírlap. 1966. okt. 2. 7. o. (Tápió mente)

Gebora Lóuló

rajza
Villanyszerelők
Repr.

Pestmegyei Hírlap (Tárnómente) 1966. sept. 8. 4. o.

1021

Gebora-
László

TANYA

Gebora László rajza

...meszetesen fülig szerelmes lesz bele; *Zoltánt* véletlenül agyonverik, mert elcsábította *Anikát;* a család Görögországba költözik, csak *Andreasz* maradhat az asszony döntése szerint Magyarországon, mert „ő már ide tartozik", de *Anika,* aki itt született, nem; Görögországban két detektív szegődik *Georgiosz* nyomába, ezt *Anika* véletlenül észreveszi s ő is megy, mire véletlenül *Georgisz* is rájön szorongatott helyzetére, előrántja véletlenül magánál hordott pisztolyát, lelövi követőit, majd a jótékony halálért könyörgő *Anikát* s végül saját magát. Itt a vége, fuss el véle, ahogyan a mesében lenni szokott. De hova futhat a moziba csábított néző vetítés közben?

HADISZÁLLÁSÁN

... össze-
...függ a jobb alkotói fölt...
biztosításával, s egy mai...
filmes" már csak azért...
rencsésebbnek mondható...
művészi bemutatkozásá...
maga útját járhatja.

E filmeket gondolatb...
ravetítve, *sajátos*...
bontakozik ki belőlük...
gunkról. A társadalmi...
bekapcsolódó minden...
tálynak megvan a ma...
lönleges gondja. A ma...
ságra az életformaválta...
terhe szakad, súlyosbítva...
a tudományos és technikai forradalom során támadt, megnövekedett követelményekkel.

Filmjeink jórésze magányosnak, már-már *elhagyatottnak* ábrázolja az ifjúságot. Mondhatni, elzárják őket a felnőttek világától, általában a szélesebb társadalomtól. Ezt némelykor indokolja a művé-

nem az ifjúság problémájára
...tar-
...if-
...az
...éh-
...ér
...en
...el-
...m
...le-
...élet-
...mely
...film-
...vitá
...yítják
...ától érte-
...todó. Amit ez az ifjúság nem bír kiállni, az az ósdi ízlés, a szirupos érzelmesség, a kőkorszakbeli játékmodor, a giccs ezer fajtája. De ebben az előttük járók is „ifjak", amint a modern filmművészet minden nagy úttörője, Adyhoz hasonlóan, „ifjú szívekben él, s mindig tovább".

B. Nagy László

PESTMEGYEI HÍRLAP
1968 NOV 17
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gebora Lóuló

rajza
szőlőben

Pestmegyei Hírlap (Tápiómente) 1967. máj. 7.

Gebora Lóuló

rajza

Tavon a határban

Rejn.

Pestmegyei Hírlap (Tápió mente) 1967. márc. 16.

Gebora László rajza

HAVAS TÁJ

állandóan növekvő jövedelmezőségét.

Simon Béla

Gebora Lóuló

napja: Jelölő gyűlés előtt

Pestmegyei Hidap (Tápió mente) 1967. febr. 12.

Gebora Kárló festő

Kiállítása lesz Vácott a
Cifra-kerti kiállító teremben

Kismartoni Ferenc: Tizennyolc
kiállítás öt hónapalatt

Pestmegyei Hirlap 1971 V.11

Gebora László, festő

Szödön nevelőmunkája mellett ő a festői mindenes.

Losonci Miklós: Pest megye rajztanárai képzőművészetünk örhelyén.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

Gebora László, festő

Megnyílt Vácott a Pest megyei pedagógus képzőművészek kiállítása, melyen a művésznő művei szerepelnek, akvarelljei.

Lasovszki Miklós: Pest megyei tanár-festők kiállítása.
Pest Megyei Hírlap, 1974. ápr. 9.

Gelbora László

a posztimpresszionista képépítés hive

Losonczi Miklos Pest megyei Pedagógusok Dabasi Tárlata

Raptarintais 1972/4 32 old

Gebora László
festő

A Dunakeszi Művelődési
Napok alkalmából nyílt
kiállítás án 14 prifestményt
mutatott be.

Horváth Béla: kiálliási jegyzetek.

MŰVÉSZET, 1972.október-november - 60.oldal

Gebora László festő

Gebora László akvarelljein tájképek, dunai, balatoni, szentendrei, szőlőhegyi motívumokat láthatunk.

Horváth Béla: Kiállitási jegyzetek.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 60.oldal

Gebora László, grafikus

L.: Gebora Enter

P.J.: Tervezte Enter 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 4

GERORA LÁSZLÓ /

Falusi reggel (rajz, illusztráció)

Pest Képes Hírlap (Honor és Vidéke)
1868. okt. 29.

/7

GEBORA LÁSZLÓ /

Új telep (filcrajz, illuntráció)

Pest Megyei Hírlap, 1968. okt. 20.
(Váci Napló)

/7

GEBORA LÁSZLÓ /

Látóti emlék (rajz, illusztráció)

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 31.

/4

Gebora László festő M.D.K.

Kiállitás müveiből Tápiógyörgyén

Képzőművészeti kiállitás Vácott

Pest megyei Hirlap 1963. szeptember 27. 3.l.

Gebora László

rajza

Faluri utca

Pest megyei Hirlap, 1968. ápr. 28. (Vác)

Gebora László

rajza
Tavaszi hadjárat

Pest megyei Hírlap (Vác) 1968. ápr. 21.

Gebora Lónló

rajza
Szafány

Pest megyei Hírlap, 1968. jan. 6. (Vác)

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 NOV 17.

PESTMEGYEI HÍRLAP

Gebora László
1021

OLVASÓ LÁNY

Gebora László rajza

Hargittay Attila:

Tócsa

Hátán árnyék szalad
szeme két nagy felhő

a nap fürdik benne
fésüli a szellő

fodros, bő szoknyát ölt
hosszú útra készül

gyönyörködésében
az ég beleszédül

örömében a föld
nem is vette észre

csak lábnyoma maradt
fölszállott az égbe

Az ifj

Filmművészetünk fokozódó érdeklődéssel fordul az ifjúság felé. Az idei pécsi filmszemle két versenyfilmje is a serdülő- és felnőttkor határán álló fiatalok közé visz (*Sándor Pál: Bohóc a falon, Mészáros Márta: Eltávozott nap*) de általánosságban is megszaporodtak azok a filmek, amelyek közvetve vagy közvetlenül a „nemzedékváltás" problémáját feszegetik, s különleges érzékenységgel ábrázolják azt a küzdelmet, amit a fiataloknak kell folytatniuk jelle-

Heti filmlevél

Egy magyar és egy lengyel film szerepel a mozik e heti bemutató programjában. Mind a két produkciót csak tizenhat éven felüliek látogathatják.

ISTEN ÉS EMBER ELŐTT

1979.IX.7.Televzió 19.3o
TV Hiradó

1021

- A 73 ezer lakosu Tatabányán mindenki tudja, hogy hd a népház. De természetesen senki nem készitett hivatalos felmérést arról, vajon hány embernek fog hiányozni, ha egyszer bezárják. Mégis tudjuk. Három és félévi szünet után augusztus 21-én megnyiltak a kapuk, és azóta 4o ezer ember volt kiváncsi a megujult népházra. Kell-e jobb bizonyiték arra, hogy a városnak szüksége van erre az épületre, és arra, amit itt megtalálhat. Lássuk mi teszi ilyen vonzóvá azt a több mint 6o éve meglévő kulturházat, ahol adásunkkal egyidőben tartják a hivatalos avatóünnepséget. Az előcsarnokból balra nyilik az 5o ezer kötetes könyvtár, ahol az olvasás és kölcsönzés mellett válogatni lehet a lemezek közül is. Külön gondoltak a gyerekekre. Nemcsak az olvasmánypkat, hanem a berendezést is az ő kedvük szerint válogatták. A földszint jobboldalát szellemes fotóval tapétázták ki, itt van a szinházterem bejárata és a ruhatár. Az egész népházra jellemző szembetünően szép és célszerü belsőépitészeti megoldás Gebrusek Antal és Keserü Kálmán munkája. A narancspiros és szürke szinü 5oo személyes szinházban minden héten hétfőn és pénteken lesz előadás. A fővárosi és a vidéki szinházak egyaránt legjobb előadásaikat hozzák el Tatabányára. Kedden és szerdán a mozielőadások lesznek itt és

Gebrusek Antal belsőépítész

a kamarateremben is. A zeneteremben csütörtökönként tartják majd a koncerteket. Az emeleti galérián a nyári fafaragó táborban készült szobrokat láthatják a színházi előadásra érkezők. A különböző színü fával és puha textillel burkolt termek napközben a tatabányai Bányász müvész együttesnek és a képzőművész körnek adnak otthont. A tatabányai népház 1917-ben a dolgozók adakozásából épült jelképesen és szándékosan a tisztikaszinóval szemben lévő dombon. A Tatabányai Szénbányák most erőt és pénzt áldozott arra, hogy ez a müvelődési központ valóban az lehessen, amit talán kicsit régiesen hangzó neve jelent, népház.

1972 SEP 2

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pest m. Hírlap

Gebora László

1021

1972. SZEPTEMBER 2., SZOMBAT

SZEPTEMBER 14–17

Művészeti napok Dunakeszin

Az idén is megrendezik a már hagyományos *dunakeszi művészeti napokat*, amelynek soha ilyen gazdag programja nem volt, mint ebben az esztendőben. A megnyitó ünnepségre *szeptember 14-én*, délután három órakor kerül sor a József Attila Művelődési Központban, ahol *Józsa Kálmán*, a Váci Járási Hivatal elnökhelyettese nyitja meg a *dunakeszi üzemek kiállítását*. Ezt követően délután négy órakor kerül sor *Gebora László* és *Rózsa Péter* közös tárlatának megnyitójára.

Másnap, *szeptember 15-én*, délelőtt a községi Petőfi Sándor Művelődési Házban szintén kiállítás nyílik: *Tóth Béla* szobrász, *Péter Zsuzsa* szobrász és *Kovacsik Pál* ötvöstárlata. Ezt követően a *nagyközség üzemeiben rendeznek irodalmi bemutatókat*. Elsőként a Talajjavító Vállalatnál a dunakeszi Radnóti Miklós színpad mutatja be *Lengyel József: Ézsau mondja* című drámai oratóriumát, majd pedig a konzervgyárban a Csepel Utcaszínház lép dobogóra *Tisztogatási akció* című programjával. Délután a házgyárban szerepel a mágócsi művelődési ház színpada, *Ion Baiescu: Az eltűnt értelem nyomában* című művét mutatják be. A Mechanikai Laboratóriumban, majd pedig az Alagi Állami Tangazdaságban, a dunakeszi Radnóti Miklós Színpad ismétli meg műsorát. A hűtőházban a HVDSZ Hevesi Sándor színjátszó együttese *Tennessee Williams: Beszélj, mint az eső, hadd hallgassalak* című művét mutatja be. A járműjavítóban a győri Arrabóna művészeti együttes *A reneszánsz tarka alvilága* című produkciójával lép színpadra. Délután öt órakor a tanácsháza udvarán a dunakeszi körzeti állami zeneiskola tanárai és növendékei adnak *hangversenyt*, majd pedig este hétórai kezdettel *író—olvasó találkozót* rendeznek a tanácsteremben *Sánta Ferenc* író és *Bata Imre* irodalomtörténész részvételével.

A *szombati program* már reggel fél nyolckor a *Piactéren* folytatódik, ahol a Csepel Utcaszínház ismétli meg műsorát. Fél tizenkettőkor a gimnáziumban, a budapesti Orfeo Stúdió *Vursli* című produkcióját mutatja be. Délután *a tanácsháza udvarán* folytatódik a program, amelyen a Csepel Utcaszínház, a dunakeszi Radnóti Miklós Színpad, a győri Arrabóna művészeti együttes, a HVDSZ Hevesi Sándor színjátszó együttese, a budapesti Orfeó Stúdió, a mágócsi művelődési ház színpada és a tatabányai népház együttese szerepel.

A *szeptember 17-i*, vasárnapi programot a pesterzsébeti Csili Astra bábegyüttesének *Játsszunk bábcirkuszt* című produkciója nyitja meg. Délután a váci *Musica Humana* zenekar és az *Országos Széchenyi Könyvtár kamarakórusa* ad hangversenyt a tanácsháza udvarán. Ezt követően a Radnóti Miklós Színpad mutatja be *Gyökerek* című produkcióját *Uray György* rendezésében. A négynapos program este fél nyolckor *Kárpáthy Zoltán* pantominművész *Sámán mime* című műsorával fejeződik be.

P. P.

DCM

Beruházás mint fut

A DCM mészműjének beruházási programját 1959 óta többször módosították, az építés ára 158 millióról 197 millió forintra nőtt. Az 1969-es próbaüzem mégsem sikerült: a kemencék hol sok másodosztályú, hol kevés első osztályú meszet égettek. Ekkor rájöttek, hogy az *olajégők* alkalmatlanok feladatukra, több kudarc után, 1970 második felében, hozzáláttak a *gázégők* szereléséhez. A négy éve kész mű eddig még kevés meszet adott. 1972. március 16-án 13 óra 30 perckor fellobbant a gázláng a kemencékben, lehetett már égetni, termelni.

Kapos Mihállyal, a beruházási osztály vezetőjével a műszaki ember alkotásáról beszélgettem. *Mekkora a beruházó felelőssége, milyenek a lehetőségei, hogyan dolgozhat?* Az alábbiakban igyekszem visszaadni az osztályvezető e témával kapcsolatos véleményét:

Kell egy malom

— Az embert utasítják, például: kell egy malom! Nem azt kérik, hogy nézzük meg: kell-e malom? Tételezzük fel, hogy nem értek egyet az utasítással, akkor is végrehajtom, életem egy darabját számomra haszontalan műre áldozom. Talán ki is fejtem ellenvéleményemet, de a döntést nem módosíthatom. A fegyelem szabályai szerint nem tehetek mást: dolgozom. Másokénak alárendelt az akaratom, nem lehet ellenállni, ez nagyon kockázatos. Tenni kell a dolgom, méghozzá gyorsan, hogy minél hamarabb túllegyek a munkán, hogy minél kevesebb életdarab vesszen el. Egy vigasztal: hátha én tévedek. Ez egyébként csak logikai levezetés, velem még nem fordult elő, hogy ne értettem volna egyet a döntéssel. Így tudom elképzelni ezt a szituációt. Igaz, most szereztem egy kellemetlen tapasztalatot: a gázégők szerelésébe kár volt ennyi energiát fektetnem.

— A beruházás elhatározása, megszervezése bonyolult feladat, például: égető szükség volt klinker-szállítószalagra. A vezetők egy NSZK-berendezést néztek ki, sok helyen érdeklődtek a gépről, mindenütt jó híreket kaptak. Több külföldi cégtől kértek ajánlatot, aztán az eleve elhatározottat választották: az egyik javaslat papír volt, a másik valóság. Bár ez kitűnően bevált, nem lehet tudni, hogy nem volt-e még jobb? Tudom, ez csak gondolati já-

is az én „ötletem" miatt. Szabad ezt nekem csinálni? Meddig szabad elmennem? Bizalmi állásban vagyok, az a feladatom, hogy jól menjen a beruházás. Ha egy tervezőnek nincs kockázati alapja, akkor mennyi a kockázata Kapos Mihálynak?

— Ez a munka egy kicsit futurológia, prognózis. Ki merné előre megmondani: ilyen lesz, ez lesz!

Ha lesz kő

1972. március 16-án, 13 óra 30 perckor fellobbant a gázláng a kemencékben, lehetett már égetni. Másfél hónap

Kormányhatározat utá

Gebora László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 MÁR 17
PESTMEGYEI
HÍRLAP

1021

Falusi udvar

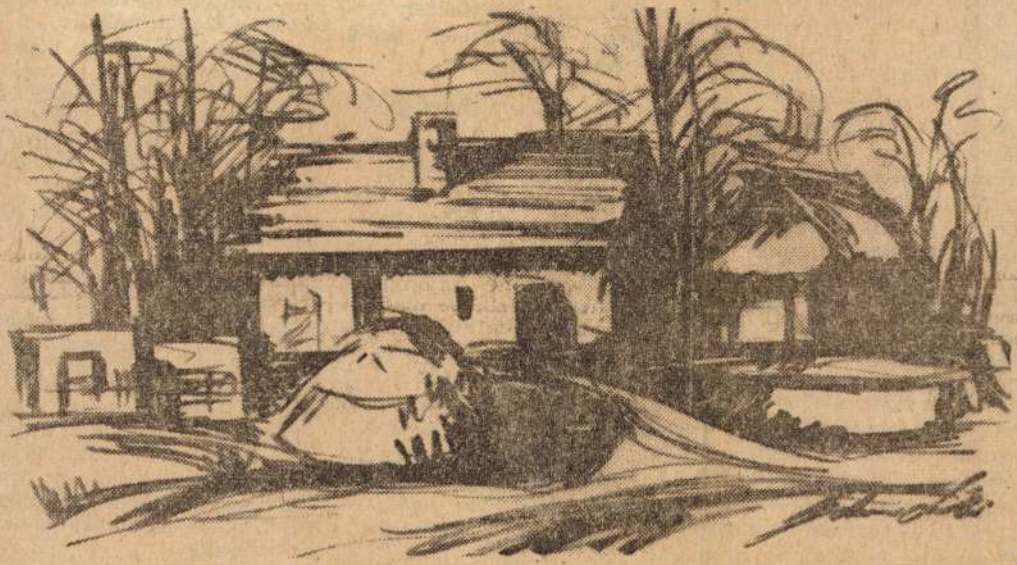

Gebora László rajza

makat (a testvérek szülei egyetlen egyszer sem jelennek meg a színen) s szabad levegőt teremt.

Triana drámájának előadása hallatlanul bonyolult feladat. S fel kell figyelnünk rá, hogy *Ruszt József*, a színpad főrendezője évről évre milyen bonyolult feladatokat old meg kitűnően — nyugodtan állíthatjuk: forradalmi módon, mert megtorpedóz egy sereg színházi konvenciót, s szinte társtalanul honosít meg nálunk is egyfajta modern színpadi formanyelvet. *Nem, Ruszt nem kísérletező, Ruszt végleges hoz.* Elég, ha csak néhány rendezésére utalunk, *A pokol nyolcadik köre*, a *Cselédek*, a *Pör a szamár árnyékáért*, *A végzetes szerelem játéka* előadásaira. Uttörő munkájában kitűnő segítőtársakra — s nem is ritkán egyenrangú alkotótársakra — talál az Egyetemi Színpad amatőr gárdájában, akik közül nem egy tehetség nőtt ki már eddig is hivatásos működő Radnóti dalmi színpad ve: rendezője ...

— A társulat: mondtam, keresi megújhodási lehe mában, s tartalo egyaránt akarja

az emberiség legrégibb

kultúráját is megismertetni, közel hozni a közönséghez, felmutatva benne azt, ami ma érvényes, és a legújabb termésnek is szinte elsőként a legjavát színpadra vinni.

— Sokmindent tud rólunk. Honnan?

— Nem a hírükből, s a magukról mesélőktől tudom. A csoportjuk által fogalmazott „kiáltványban" olvastam azon a táblán, amely a művelődési otthon ablakában van.

— Gondoltam, mert éppen itt, valóban nem sokat tudnak rólunk. Még Pesten is többet, és Egerben, Pécsett, Debrecenben

dési
kat
natt
t a
bá-
ztos.
tko-

riak közül sokat felvettek a színművészetire, és óriási sikerünk volt a közönségnél. Nem úgy a hivatalos fórumokon.

— Az országban elsők között rendeztünk

modern szovjet költők

verseiből összeállított estet: Jevtusenkó, Voznyeszenszkij, s a többiek. Egy ideig ez is volt inkább a profilunk, a költői estek; nagyon nagy sikere volt például a „Mert erős a szerelem" című összeállításunknak. Abban az Énekek énekétől Quasimodó, Dylen Thomas szerelmes verséig volt minden.

— 1958-ban kerültem ide tanárnak Bujákról. Működtek itt a gyártelepen addig is

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Gebora László

1969 FEB 16

Falusi utca

1021

Gebora László rajza

Valóságos síakadémia kezdődik. Mindenki a tudományát fitogtatja, oktat, magyaráz, de a leglármásabbak olykor gyanakodva sandítanak arra a kopottas férfira, aki szótlanul kapaszkodik a lépcső rúdjába, másik kezével magához szorítva eléggé megviseltnek látszó sítalpait.

Aztán: roham az autóbusz ellen. A lécek kopjákká változnak, a nádkarikás botok acélhegye veszedelmesen kerülgeti a szemek tájékát, de a busz csinos kalauznője szenvtelen hangon közli a rohamozókkal, hogy kár a fáradságért, mert az üzletszabályzat értelmében síléccel utazni szigorúan tilos.

— Hát akkor mi lesz? — sik kétségbe a vadonatúj felszerelés birtokosa —, hogy lehet följutni a hegyre?

Kissé félrehúzódva tanakodni kezdenek a járda kásává aposott haván. Az egyik közben észreveszi, hogy a hallgatag útitárs már föl is csatolta léceit, és úgy indult meg fölfelé. Úgy látszik, a hegyre így fel lehet jutni.

zás.

Igen ám, ha olyan egyszerű lenne ez a letérés. Az úttest kissé kidomborodik a világ síkjából, és ezek az átkozott deszkadarabok egyáltalában nem arra viszik foglyukat, amerre a szabályok parancsolnák.

Már a szelíden lejtő hegyoldal havát túrják, tapossák, olykor lihegve megállnak és büszkén néznek hátrafelé, arra a másfél méternyi emelkedésre, amellyel sikerült megbirkózniuk. Fölöttük, az emelkedés peremén most fölbukkan egy férfialak, a hallgatag útitárs, és a következő pillanatban széles ívben suhan el az orruk előtt. Lécei alatt felhőzik a hó. Önfeledten bámulnak utána, amint a lejtő túlsó oldalán eltűnik szemük elől.

— Most már tudom, hogy kell! — kiáltja az egyik bajnokjelölt, majd nekibátorodva elindul, nagyokat lendül, merészen hadonászik botjaival, alatta siklani kezdenek a talpak, de kétségbeesett arcán látszik, hogy nem egészen ura

[redacted] egyik tanítvány —, majd néhány pillanat múlva felnyög: — Azt hiszem, mára elég volt. Megéheztem.

Egyhangú, lelkes helyeslésel találkozik a javaslat. A társaság tüneményes gyorsasággal szabadul meg a kényelmetlen lécektől, fölfedezve, hogy szabad lábbal sokkal kényelmesebb a mozgás. A botokat és a léceket pontosan úgy szúrkálják maguk körül a hóba, mint ahogyan a filmeken látható. Fölnyílnak a tarisznyák, előkerülnek a termoszok, és röpke félóra múlva már vidáman indul a társaság vissza, az olyan könnyelműen elhagyott város felé.

Magyar László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 JÚN 8

Zalai Hirlap

Gebora Eszter (tanuló)

1021

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

Úttörőmozgalom

A Magyar Úttörők Szövetsége 30 éves fennállását Gebora Eszter tanuló játékos rajzának bélyegre vitelével köszönti a Magyar Posta. Az 1 forint névértékű bélyeg június 5-én jelent meg. Az új kiadványon a játszó-sportoló fiatalokat ábrázoló részekből hatalmas 30-as alakul ki. A kis rajzoló munkáját Vertel József grafikusművész foglalta keretbe és ofszetnyomással a budapesti Pénzjegynyomda készítette el.

Az úttörőmozgalom fontos és eredményes munkásságáról már három jubileum alkalmából is megemlékezett bélyeggel a posta. Az új kedves rajzú bélyeg kapcsán arra is emlékeztetünk, hogy fiatalok munkája már színesítette a bélyegképeket. 1968-ban a gyermekbélyegrajz-pályázat három alkotásának bemutatására sorozatot adtak ki.

g. *Az itteniek szeretik a fa-jukat. Nem régen is sokan ttek el társadalmi munkát gezni a kultúrházhoz. A ubkönyvtár jól működik. akoriak a helyi műsorok, a ivakör még más falvakban is ndégszerepelt. Keritést épi-ttünk, fásítottunk és meg-sszabbitottuk a járdát.*

Az utakra még ráfér a javí-s. Mondják, joggal, mert ért ne legyenek Petriventén vanúgy portalanok, járdával égélyezettek az utcák, mint ár Nagykanizsán. S igaz, gy a bevásárlás megtörtén-t ott is munkaidő után, még-jobb lenne, ha javítanák a reskedelmi ellátást helyben. Aki maradt a mezőgazdaság-n, az a becsehelyi termelő-vetkezetben keresi a kenye-

El is hangzik a sóhaj:

– Végre összeszedhetné ma-ez a közös. Akkor lenne zán jó a hangulat falunk!

K. P.

Az ötödik ötéves tervben nemcsak a 150—160 ezer állami lakás épül fel lakótelepeken, több emeletes házakban, hanem a magánépítkezések egyre nagyobb hányada is ilyen formában valósul meg. Az új otthonhoz jutók többsége emiatt érintett az ügyben, legkevesebb nyolcszázezer ember mindennapjait befolyásolja az, ami a negyvennyolcadik paragrafus jegyében történik vagy elmarad. Természetes igény, jogos követelmény: a lakáshoz most már az is társuljon, ami a járulékos szóban benne foglaltatik, azaz — jár!

M. O.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 APR 9 1
Gebora László
PESTMEGYEI HÍRLAP

Tavaszi határban

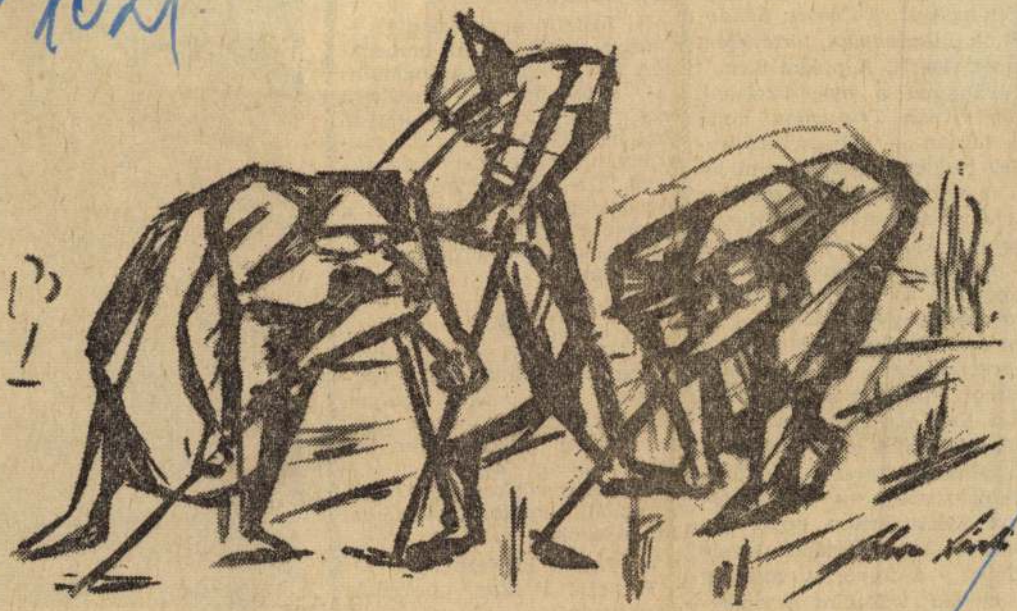

(Gebora László rajza)

ÚJ ÍRÁS

s e csokorból kettőt emelünk ki: *Illyés Gyula A vak* című költeményét, s *Csoóri Sándorét*, a *Mindennapi történelem* címet viselőt. A prózai termés halványabb a megszokottnál. *Gáll István Triptichon* című — három — elbeszélése remek részletei ellenére sem jut túl a vázlatosságon. *Galambos Lajos* kisregénye — *Miguel Dorado kadét két vallomása* — merész vállalkozás, de lényegében az igen tehetséges író rutinmegoldásainak jegyét hordja magán. Folytatja a szerkesztőség a vitát *Nádasdy László* riportsorozatáról: *Tasnádi Emil*, az Országos Találmányi Hivatal elnökének hozzászólása, s *Nacsády Árpád* a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium egyik főosztálya képviselőjének levele található a folyóirat mostani számában, valamint a riportsorozat szerzőjének reflexiói.

M. O.

...telen fajdalom! Látja
lépked a férje, hóna
fehér koporsó! Látja e
dalmat? Pedig az a
csak torokgyíkban ha
nem az anyja kezétől

Ki festette azt a ké
Mire emlékszik az
A fiatal ügyész azt

— A temetés után beszéltem egy öreg parasztasszonnyal. Azt mondta, ha ott az az asszony, ott fojtják meg a sírnál... Igen. De már április van... Az asszonyt már sajnálják a környéken. Már áldozatot látnak benne, akit elvakított a szerelem.

●

Szemben állunk hát egymással. Erős, magas asszony. Sima, kerekded az arca. Barna haja van, barna szeme. Értelmes arcú, nyugodt asszony. Alig zökken ki a nyugalmából, amikor elmondom, mit akarok.

— Tessék kérdezni.

Figyel. Halkan beszélek, nyugodtan.

— Fél kilenckor jött magukhoz a sógora, pontosabban

Emlékezés József Attilára

József Attiláról újat, fontosat, el nem mondottat mondani nagyon nehéz. Még nehezebb születésének 100. évfordulóján, amikor tudósok, életművének avatott ismerői beszélnek róla, elemzik munkásságát, színészóriások mondják el immár nemzeti kinccsé lett verseit.

Egy művelődési központ igazgatójának óriási feladat megszólalni és József Attiláról beszélni.

Az én korosztályom még úgy ismerte József Attilát, mint a legnagyobb proletár költőt. Az egyetemen már árnyaltabbá vált a kép: olvastuk szerelmes verseit, titokban hozzáfértünk a Szabad-ötletek jegyzékéhez, először csak gépelt, házilag sokszorosított formában. Megtudtuk, hogy Attila (csak így, Attila) szerencsétlen sorsú gyerek, magára hagyott kamasz volt, aki hiába esdekelt szeretetért, soha nem kapott eleget belőle. Korán meg kellett tanulnia, hogy gyermekként is lehet elhagyottnak, kiszolgáltatottnak, becsapottnak, vesztesnek, sóvárgó nincstelennek lenni. Megtudtuk, hogy újra és újra feltápászkodott a porból, és elölről kezdte a küzdelmet. Megtudtuk, hogy soha nem heverte ki édesanyja elvesztését, hogy bűntudattal küszködött, hogy minden nőben vadul, erőszakosan őt kereste.

Hallottunk arról, hogy már életében is géniuszként tisztelték, halhatatlannak jövendölték, féltve szerették, de arról is, hogy sokan talmi, önmutogató féltehetségnek tartották.

Kegyetlenül végződött harminckét éve alatt olyan életmű született, amely csak a legnagyobbakkal vethető egybe a magyar irodalomban, és méltán ismert a XX. század világirodalmában is.

Száz éve jött világra, hatvannyolc éve halott. És már életében tudták róla, hogy halhatatlan.

Amikor erre a beszédre készültem, nagyon sokat gondolkodtam arról, mit jelent József Attila a ma emberének, mit jelent költészete a fiataloknak, mit jelent éppen ennek a pesti kerületnek. Mennyire fontos, hogy jelen legyen mindennapi életünkben kétségeivel, tisztaságával, dúltságával, betegségével, ezer arcával, vagyis: emberi mivoltával? Mért fontos ma is, miért fáj ma is?

Eltöprengtem azon is, mire való a költészet az internet, az akciófilmek, a folyamatos rohanás a mérgekkel telített világ korában; kit szólít meg a *Klárisok*, az *Óda*, az *Eszmélet*, a *Külvárosi éj*, a *Születésnapomra*. Aztán találkoztam egy gyerekkel, itt a házban. József Attila-költeményt mondott. Döbbenetes élmény volt: értette a verset. Játszva lépett oda a költőhöz az időben.

Tizenkét esztendeje újra és újra megidézzük a költőt versmondó versenyeinken, illusztrációs kiállításokon, rövidfilmkészítéssel, tanulmányíró pályázatokkal, konferenciákkal, előadásokkal, beszélgetésekkel, neves művészek meghívásával, közös énekléssel, zenéléssel. Sok gyerek és felnőtt tanulja meg, hogy verset mondani jó. Szeretnénk, ha ez a szép hagyomány a jövőben is fennmaradna.

Ahogy közeledtünk a századik évfordulóhoz, a József Attila-szobor körül a tér átalakult, díszbe öltözött. Számomra az sem véletlen, hogy a centenáriumi évben kezdődik a művelődési központ megújulása, a kerület lakóinak nagy örömére.

Úgy hiszem, méltón ünnepelni leginkább úgy lehet egy nagy költőt, ha tiszteletben tartjuk életművét és személyiségét, ha igyekszünk azokat az értékeket megóvni és ápolni, amelyeket a legfontosabbaknak tartott, amelyekért itt volt a földön. Talán jó úton haladunk ehhez.

Engedjék meg, hogy verssel búcsúzzam. Biztosan lehetett volna fennköltebbet választanom, mégis úgy érzem, ez illik a mai naphoz, a köztünk élő József Attilához.

(SZÁLLJ KÖLTEMÉNY…)

Szállj költemény, szólj költemény
mindenkihez külön-külön,
hogy élünk ám és van remény, –
van idő, csípjük csak fülön.

Nyugtasd a gazdagok riadt
kis lelkét – lesz majd kegyelem.
Forrást kutat, nem vért itat
a szabadság s a szerelem.

Szólítsd, mint méla borjúszáj
a szorgalmas szegényeket –
rágd a szívükbe – nem muszáj
hősnek lenni, ha nem lehet.

(A 2005. április 11-én, a szobornál elhangzott beszéd rövidített, szerkesztett változata.)

Kapuvári Beatrix,
az AJAMK igazgatója

A költő szobrát az önkormányzati és az országgyűlési képviselők is megkoszorúzták, képünkön Szanyi Tibor országgyűlési képviselő

Folytatás az 1. oldalról

Holnap te is segítségre szorulhatsz!

Rita ma úszik, vitorlázik, teljes

– A toleranciára nevelő gyermekorvosi rendelők célja, hogy a gyerekek a *Ne parázz!* című

GEBRI ANDRAS

Karaván-projekt a Prizma-Galériában

Sérültek és épek együttnevelése

A Prizma Általános Iskola és Óvoda, Logopédiai Szakszolgálat rendezésében április 7-én *Az akadálymentesítéstől az együttnevelésig* címmel tartottak konferenciát. A tanácskozás résztvevői egy rendkívül nehéz, de egyben szép feladat bemutatására és „megoldására" vállalkoztak: a sajátos nevelési igényű és az ép gyerekek együttnevelésének lehetőségeit és az ehhez kapcsolódó intézményi és egyéb feladatokat tekintették át. Az érdeklődők szakértők, pedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok beszámolóit hallgathatták meg. A konferencián a Kulcs-projek, a Messzelátó-projek, továbbá az Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény, valamint a Logopédia és ambulancia főcímek alatt előadás-sorozatok hangzottak el.

– A Prizma-iskola keretein belül nyolc éve rendezünk különböző szakmai fórumokat, konferenciákat. Az intézmény 1997-ben nyert a Soros Alapítvány egyik pályázatán, amelynek pályázati anyagában a sajátos nevelési igényű gyerekek és az ép intellektusú gyerekek együttnevelését, együttműködésének lehetőségeit fogalmaztuk meg. Ennek alapján az évente egy vagy két alkalommal megrendezett konferenciák jelentős része is az elfogadást, a nyitottságot és erre a speciális munkára való felkészülés kérdéseit próbálta körvonalazni – mesél a kezdetekről és az elmúlt évek konferenciáiról *Locsmándi Alajos*, a Prizma Általános Iskola és Óvoda, Logopédiai Szakszolgálat igazgatója.

Eredeti mű: Hundertwasser – Zöld fej, készítette: Laska Krisztián

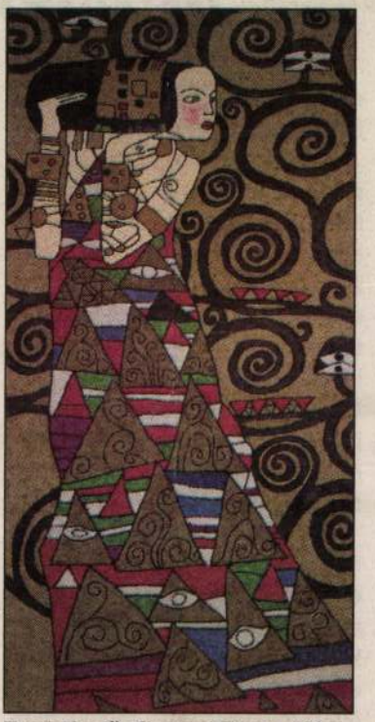

Eredeti mű: Gustav Klimt – Várakozás, készítette: Gebri András és Orosz László

Locsmándi Alajos az egyes témakörökkel kapcsolatban elmondta: a *Messzelátó-projekt* egyben egy uniós pályázat címe is. Az iskola konzorcium keretében adta be pályázatát és nyert 34 millió forintot. A nyertes program célja, hogy megoldják a sajátos nevelési igényű és az ép gyerekek együttnevelését, amelynek egyes főbb részleteit ismertették a mostani konferencián.

A *Kulcs-projekt* elnevezés az Igazságügyi Minisztérium egy pályázatát takarja, amelyen szintén indult az iskola. A beadott pályázati anyagban a bűnmegelőzéssel kapcsolatos mentálhigiénés programok megvalósítását vállalták, amit az előző projekthez hasonlóan szintén megismertettek az érdeklődőkkel.

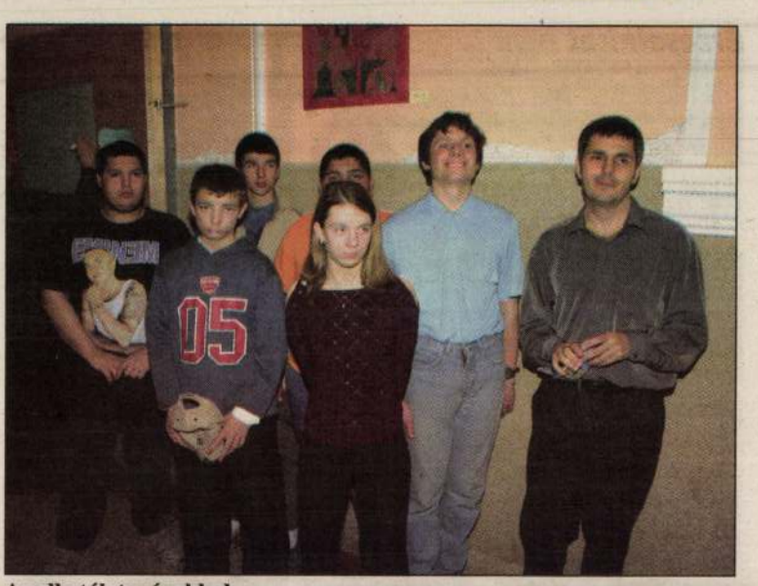

Az alkotók tanárukkal

A *Logopédia és ambulancia* című előadás-sorozatban a beszédfejlesztés aktuális kérdéseivel foglalkoztak. Az igazgató hozzátette: sokáig a kerületi gyerekekkel kizárólag az iskolákban és az óvodákban foglalkoztak logopédusok. Az idők folyamán azonban igény mutatkozott arra, hogy az intenzívebb terápiát igénylő, beszédsérült kisgyerekek is kapjanak megfelelő ellátást. Ezt az intenzív segítést jelenleg a Prizma Általános Iskolában egy speciálisan erre a célra létrehozott ambuláns helyen biztosítják.

Az Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény (EGYMI) címet viselő beszámolókkal kapcsolatban az igazgató elmondta: az előadók arra fókuszáltak, hogy a gyógypedagógiai intézmények a hagyományostól eltérő szerkezeti struktúrában hogyan képesek ellátni feladataikat. A Prizmához hasonló gyógypedagógiai intézményeknek mint módszertani intézményeknek is az a feladatuk, hogy segítséget nyújtsanak a sérült és az ép gyermekek együttnevelkedéséhez.

A Prizmában arra is odafigyelnek, hogy a speciális nevelési igényű gyerekeknek részük lehessen az örömteli alkotásban is. Az intézmény a Mici-Mackó Alapítványával karöltve kézműves műhelyeket alakított ki, ahol a kicsik különböző természetes alapanyagokból készíthetnek műveket. Az egyik ilyen műhelyben homokképeket csinálnak, amelyet egy vándorkiállítás, az úgynevezett *Karaván-projekt* keretében mutatnak be.

A szép és igényes alkotásokat április 6-tól a *Prizma-Galériában*, az oktatási intézmény Váci út 57. szám alatt található székházában tekinthetik meg az érdeklődők.

M. E.

Gecelfalvi mester

A falképeket egységes veretés alatt álló kisebb műhely készítette. Lendületes, élénk színvonalú, dekoratív vonalveretés síkszerű ábrázolásmód, finom, eleven színek - a gecelfalvai dolgozó műhely felfedhető veretőjének fontos jellemzői. (XIV. n. 2. fele) - A falképek részletes ismertetése, képekkel.

Prokopp Mária: Gömöri falképek a XIV. században.
/Művtrört.Ért., 1969. 2. sz., p. 128-147./
p. 136-138.

Geczelfalva

SZINHÁZ, MŰVÉSZET.

Felfedezett középkori falképek. A geczelfalvi, gömörmegyei csúcsíves stilusú templom szentélyében becses falképeknek jöttek nyomára a mészréteg alatt. A falképek, melyeket a templom felügyelője, Szmik Gábor a mészrétegtől már részben megszabatított, beborítják az egész szentélyt, úgy az oldalfalakat, mint a boltozatot s új testamentomi jeleneteket ábrázolnak. Annak ellenére, hogy több felirás nyoma látszik, eredetükről még nem tudni sokat, a stílus után itélve azonban a tizennegyedik századból származhatnak, bár modoruk nem egészen egyezik sem a dunántúli, sem a székelyföldi egykorú falképekével. A képeket — melyek rendkivül érdekes emlékei a középkori magyarhoni festőművészetnek — Gróh István rozsnyói tanár ismertette röviden az *Archeologiai Értesítő*ben s ugyancsak őt bízta meg a műemlékek országos bizottsága a képek teljes felfedésével és lemásolásával. Érdekes, hogy Geczelfalvához csak néhány kilométernyire eső Ochtina községnek ugyancsak a középkorból származó temploma szintén egész sor képet rejt a mészréteg alatt, melyek még mind felfedésre várnak.

Ország-Világ
1894. 428. l.

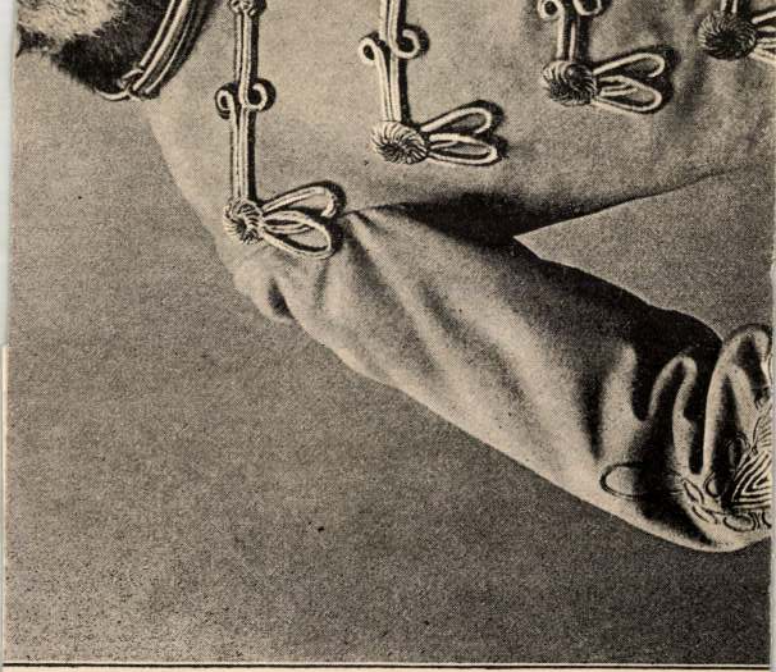

Gecelfalva Gömör

ev. templom.

Stehlo 1902.

1) alapraje, hossultant, nyug-homlokat 1

2) ajtók uj. 1:10

3) részletrajz ablakokról

Nyshovszky

1) tárlatikép dél nyugati oldal 1874.

Groh istvánt.

2, falképek 2 vázlat

3) Trás vázlatok mosolópapiron

9 db.

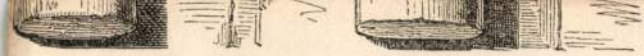

26.

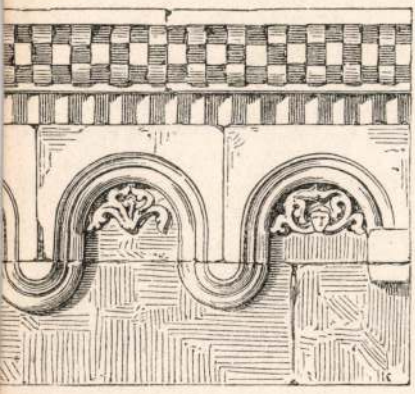

28.

33.

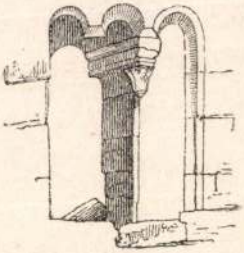

53.

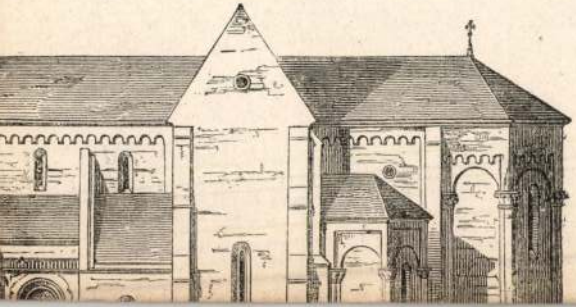

Gecelfalvai ev.

templom falképei
(Gömör vm)
Másolatok a MOB-
nál Gróh Titvánt-
tól. 1894

l.

Gerecze falképek
495–497. h.

Semnyei Pál b:

Mellig, hétnyolczad balr
előre fésüli, bajusza kipödrö
hajtott, egymásra hajtott ny
vannak s vállravetett prém
nek kötőjén a czat ékkövez. Fe

„Báró Sen

Tárnok

alól balra: „Kiadta Vereby
középütt: „Nyomt. Pollák
s jobbra: „Az utánnyomat

Könyomat, az alak

Lasza 4088

N. Múz.

324. HORN, E., Saint Étienne roi de Hongri

325. HORVÁT ISTVÁN, Magyarország gyö

326. HORVÁTH—KARDOS—ENDRŐDI, grois par I. Kont. Budapest, 1900. 8r.

327. HUNGARY. Vol. IV. and V. 1906, 190

328. HUSZTI ANDRÁS, Dacia Mediterran Károly által, 1791. 4r. Fbkts. Kézirat

329. IGMÁNDI MIHÁLY, Magyar szellemi

330. IGNOTUS, Kisérletek. Cikkek és képek

331. IMPERATORUM Romanorum libellus Quis quis es, gloriae Germanicae & maic 1525. Kis 8r. Bőrkts. Egy régi tulajdor

332. ISTEN KARDJA, hősök emléke, He Herczeg Ferenc ajánlásával.

333. JEGYZŐKÖNYVE, az erdélyi rendekne vár, 1791. 2r. Bőrkts.

334. JÓKAI, Bródy, Rákosi, Ezernyolcszázne

tio historico-critica de S. Ladislas Hungariae rege. Viennae,

ei. Kiadta Ney Ferenc. Pest, 1854. 4r. Fvkts.

dapest, 1894. 8r. Vkts. Szerző sk. ajánlásával.

rae exhortationes ad studiosam juventutem. Agriae, 1758.

Bécs, 1841. 8r. Fvkts.

ilöp—Miller, Das russische Theater. Zürich, Amalthea-Verlag,

nnája, az az az Ur Jézus sacramentuma. Eger, 1769. 2r.

aszión, mellik mek sinálik fersben... Poson, 1791. Hasonmás-

dik Károly Svétzia ország királyának élete. Pest, 1792. 8r.

Budapest, 1902. 4r. Diszkötésben.

heimer.
Fa (Holz). 53×31 cm.

Magyar-Mannheimer Gusztáv, szül. (geb.)
296. VÉNUSZBARLANG (Venusgrotte).
Fa (Holz). 16×25 cm.

Magyar-Mannheimer Gusztáv, szül. (geb.)
297. OLASZ NŐ (Italienerin). Jelezve (B
Fa (Holz). 48×34 cm.

Magyar-Mannheimer Gusztáv, szül. (geb.)
298. SZENT MIHÁLY (Der heilige Micha
Vászon (Leinwand). 78×41 cm.

Maloeuvre, Pierre (1740—1803).
299. AZ ELKÉNYEZTETETT GYEREK
Rézmetszet (Kupferstich). 63×46 cm

Mansfeld, Josef, XIX. sz. (Jh.)
300. CSENDÉLET (Stilleben). Jelezve (B
Fa (Holz). 32×26 cm.

Maratta, Carlo (1625—1713) **iskolája (Sch**
301. MADONNA SZENTEKKEL ÉS DO
dalmi kép (Votivbild).
Vászon (Leinwand). 66×49 cm.

kópia (Kopie nach).

v. Marr.

n (nach).

Bildnis der). Szines és szinezett rézkarc pontozómodorban
rmanier). 19×14 cm., ovális.

. Jelezve (Bez.): Mednyánszky.

Schneegebirge). Őfelsége I. Ferenc József tulajdonából (Aus
Jelezve (Bez.): Mednyánszky.

Illusztr. XX. tábl.

52—1919).
pathen).

MDK

Gecelfalvi mester, freskofestő

A gecelfalvi passiosorozat alkotója, müvén az olasz trecentoi passiosorozatok hatása.

Magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 172.1.

MDK

Gecelfalvi mester, freskofestő

Kezenyomát láthatjuk a süvétei passiosorozaton. 14.sz.vége.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 173.l.

MDK

Gecelfalvi mester

Sirbatétel-fresko Gecelfalván, 14.sz.vége.
/foto/

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás.

MDF

Géch György szobrász

Alapitvány fiatal müvészek részére. Uj Magyarság 1944. febr. 12. 8 l.

Géci - vagy Léta vára

nyom.

zászlósurasági várak

Léta és Asszonyfalva

közt Kolozsvár

közelében.

Kővári Erdéjenül

174 - 175. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYET
BUDAPEST, VIII. MÚZEUM

Dr. Szentivanyi

XI. Lágymányosi-u.

is. Írország, Svájc, Görögország, Olaszország, Spanyolország, Belgium és az Egyesült Királyság ugyancsak az elmúlt tíz évben iratkozott a tiltó listára, egyes régi, nem alkalmazott klauzulák törlésével. Mára egyetlen állam (Törökország) kivételével az ET minden tagállama legalább aláírta, ha még nem ratifikálta is az európai emberi jogi egyezmény 6. kiegészítő jegyzőkönyvét, amelyben a felek vállalják a halálbüntetés tilalmát a köztörvényes bűncselekményekre. Akkor is tartják magukat ehhez, ha a közvélemény többsége támogatná a bűnös halálát. (Az Alkotmánybíróság 23/1990-es döntése Magyarországon is bevezette a tilalmat, noha a felmérések szerint ezt egy népszavazás nem érte volna el.)

Más világtájakon viszont évente csaknem kétezren lelik halálukat hóhér keze által, s az elmúlt negyedszázadban csak 28 Európán kívüli ország törölte el a halálbüntetést, 86 pedig megtartotta. Vannak visszaesők is: a Fülöp-szigeteken 1999 februárjában 23 év szünet után végeztek ki egy férfit nemi erőszakért. Manila katolikus, a Vatikán pedig az ellenzők között van, és mégis. Úgy látszik, a vallási-civilizációs hagyomány nem perdöntő, amikor a halálbüntetés elfogadásáról vagy elutasításáról van szó. Van egy-két muzulmán állam is (Brunei, Dzsibuti), ahol nem hoznak halálos ítéletet. A brit hagyományú Hongkong pedig megőrizte a tilalmat akkor is, amikor 1997-ben visszatért a Kínai Népköztársaság kebelébe.

A modern európai jogban az egyén kivételezettként jelenik meg. Nemcsak kötelességei vannak, hanem jogai is. A közösségnek nincs feltétlenül alárendelve. Nemcsak testtel, de méltósággal is bír. Jelleme változhat. Testi-szellemi valója is változik: a magatehetetlen agg nem azonos a hajdani ifjú gyilkossal, így a bűn (néhány kivétellel, amilyenek az emberiség elleni bűncselekmények) elévülhet.

Mindezek elismerése révén a nyugati filozófia és jogbölcselet jobban felkészült arra, hogy leszámoljon azzal a két fő érvvel, amely a tételes jog részeként tartotta meg a halálbüntetést. Az egyik az elrettentési, a másik a megtorlási elmélet.

Az elrettentési teória azt mondja: az emberi karakternek része a rossz, de az ember értelmes lény. Ha tudja, hogy a legsúlyosabb bűncselekmények elkövetésekor a halállal is számolnia kell, ez visszatartja az elkövetéstől. A nyugati világ azonban racionálisan cáfolja ezt az elméletet. Úgy érvel: a gyilkosság és a halálbüntetés összefüggését vizsgáló bűnügyi statisztika nem támasztja alá, hogy a kivégzések száma fordítottan arányos az élet elleni bűncselekmények alakulásával. Továbbá: nem követnek el több gyilkosságot ott, ahol megszűnt a halálbüntetés.

A másik megcáfolt érv a megtorlási elmélet. A „szemet szemért" logikáját követi, a lex talionis ősi, az ókori Keleten – például Hammurápi törvénykönyvében és a héber bíráskodásban – is ismert jogintézményét. Ennek alapja a viszonosság elve: aki a közösségnek így és így árt, azt a közösség így és így bünteti. A cáfolat viszont azt mondja: ha a gyilkosság bűn, az állam által elkövetett gyilkosság is az. „Ne ölj!" – mondja a parancsolat, s ez nemcsak a gyilkosra áll. Ráadásul a halálbüntetés „találati pontossága" soha nem lehet tödel, ideértve szövetségeseit is. Walter LaGrand német állampolgár kivégzését például 1999. március 3-ra tűzték ki Arizonában. Előző nap Bonn elérte a hágai Nemzetközi Bíróságnál, hogy az ítélet végrehajtását ideiglenesen függesszék fel. Arizona ígérete ellenére – miszerint időt ad a Nemzetközi Bíróságnak, hogy a helyszínen vizsgálódjon az ügyben – a német férfit az eredeti tervek szerint kivégezték. (Szemtanúk szerint egyébként a gázkamrában hat percig kínlódott, és a halál beálltát csak 18 perc elteltével állapították meg.) Németország Hágában keresetet adott be az USA ellen. A világsajtót azonban akkortájt – alighanem a „kulturális relativizmus" elméletével összhangban – a Bonn és Teherán közötti feszültség kötötte le, amely szintén egy halálos ítélet miatt robbant ki. Az arizonai kivégzéssel nagyjából egy időben azonban az iráni legfelsőbb bíróság megsemmisítette Helmut Hofer német üzletember halálos ítéletét, akit egy iráni nővel házasságon kívül folytatott nemi kapcsolatban találtak bűnösnek.

Emberi jogi szervezetek az amerikai gyakorlatot illetően különösen kérdésesnek találják a halálbüntetés kirovásának „találati pontosságát". Ezt megerősíti, hogy 1999-ben nyolc, 1977 óta összesen 84 halálraítélt büntetését nyilvánították semmisnek, mivel még siralomházi várakozásuk alatt bebizonyították, hogy ártatlanul bűnhődnének. Sőt a halálbüntetés ellenzői – emberjogi aktivisták, egyházak, véleményformáló vállalkozások és befolyásos politikusok, mi több az Európai Unió képviseletében az akkori soros elnök Franciaország – elérték, hogy Bill Clinton leköszönő amerikai elnök távozása előtt hat hónapra elhalassza a kábítószer-csempészésért és gyilkosságért elítélt Juan Raúl Garza kivégzését. Garza ügye azért különleges, mert őt szövetségi bíróság ítélte halálra, és szövetségi kivégzést 1963 óta nem hajtottak végre az Egyesült Államokban. Clinton utódjára George W. Bushra hagyta a döntést, aki egyébként texasi kormányzóként 131 halálos ítélet végrehajtására adott utasítást. (Ez 1977 óta az összes amerikai kivégzés egyötöde.) Clinton e lépését azzal indokolta, hogy meg kell vizsgálni a faji és földrajzi egyenlőtlenségeket, amelyekkel a szövetségi büntetőeljárási rendszert vádolják. Magyarán azt: miért kerülnek feketék aránytalanul nagy számban a villamosszékbe és a halálpadra, s főként miért azokban az államokban, amelyekben megkülönbözetésük hagyományos.

Eutanázia: kegyes-e a halál?

Abszolút érték-e az élet, s értékvesztés-e a halál? A keresztény gondolkodó, Aquinói Szent Tamás fejtette ki filozófiai formában, hogy az élet az Úr adománya, ezért azt csak ő veheti el. Háromszáz évvel később Michel de Montaigne ezt az egyéni választás szabadságára hivatkozva cáfolta. Csak a valós, tartalmas élet méltó az emberhez – állítja ma egyre inkább a szekularizált nyugati világ. A katolikus egyház viszont tartja magát álláspontjához. Ahogy a II. vatikáni zsinat által kiadott Gaudium et spes című lelkipásztori konstitúció megfogalmazta, a Vatikán – ugyanazon az alapon, mint a halálbüntetést – ellenzi az

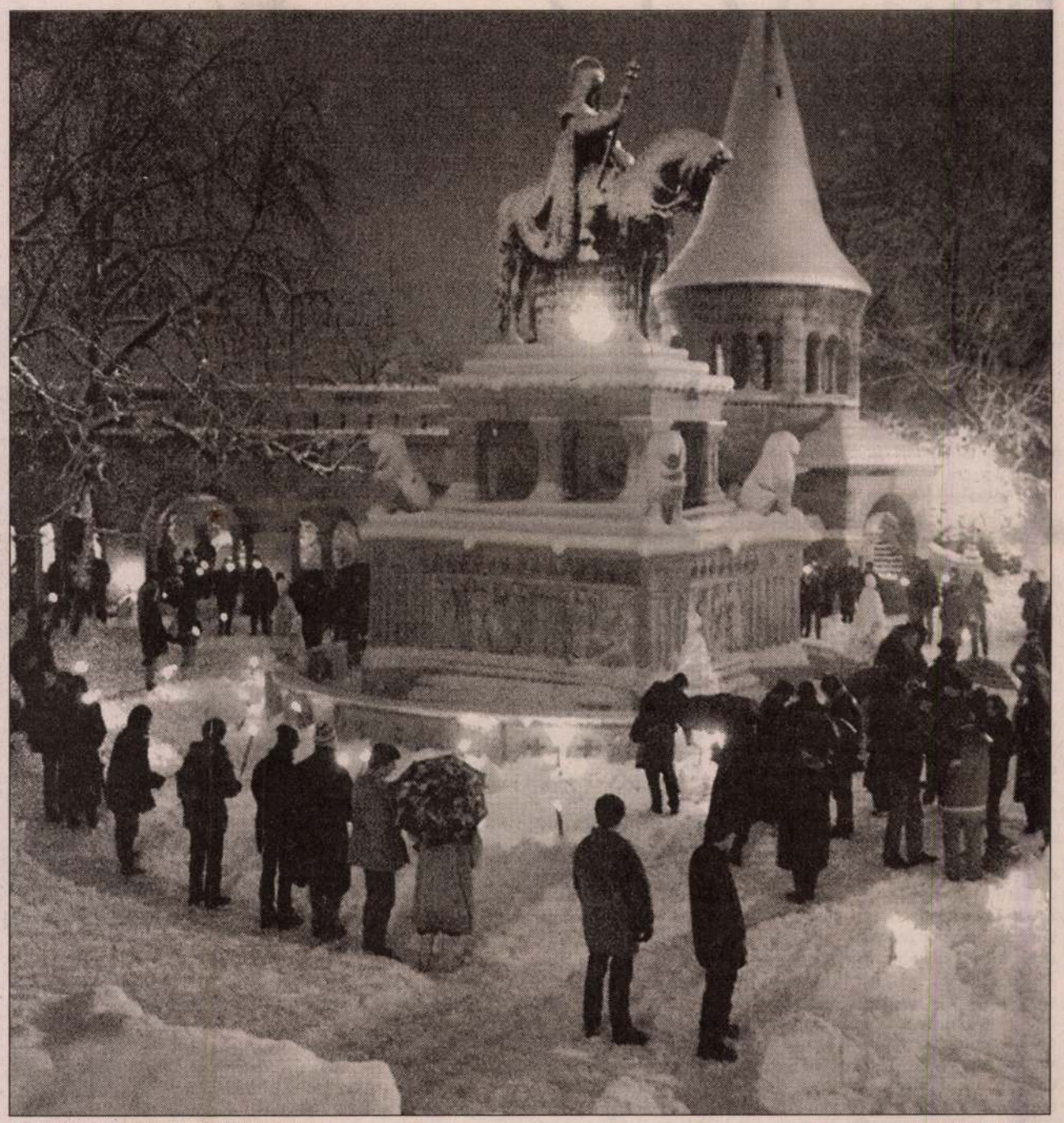

Abortusz elleni tüntetés Budapesten

FOTÓ: SOPRONYI GYULA

Forrás: Egészségügyi Minisztérium

NÉPSZABADSÁG-grafika

Az abortusz ellen[illegible]

A kegyes halál több formában is elképzelhető. A passzív eutanázia az orvosi technikák és a tüneti kezelésre szolgáló szerek megvonása [illegible] országban a hetvenes évek óta legális a művi terhességmegszakítás, amit a jelenlegi kormány a magzat tizenkét hetes koráig terjeszt ki, hiszen nincs értelme, csak akkor avatkozhat be a gyermek érdekében, ha biztosítani tudja számára az önálló, örömteli élet egészségügyi és szociális feltételeit.

Vallási és világi érvek ütköznek, sokszor a fogamzásgátlással összekapcsolódóan. Így nem meglepő, hogy a katolikus és vallásosságáról ismert Írország törvénykezése az egyik gyakran emlegetett szélső pont (igaz, egy 1992-es népszavazás elérte, hogy az írek külföldre, általában Nagy-Britanniába utazhassanak művi terhességmegszakításra), míg a protestáns és világias Hollandiáé a másik. Németországban például az abortusz tilos és büntetendő, kivéve, ha a nő igazoltan részt vett terhestanácsadáson. Magyarország köztes helyen szerepel: súlyos válsághelyzetben lehetőség van az abortuszra, ha a várandós anya kétszer felkereste a családvédelmi szolgálatot és kitart elhatározása mellett.

Sziámi ikrek: kinek az élete?

Ki dönthet tehát élet vagy halál kérdésé-

Tündéri árnyak

Géczy Ádám kiállítása kapcsán

BABARCZY ESZTER

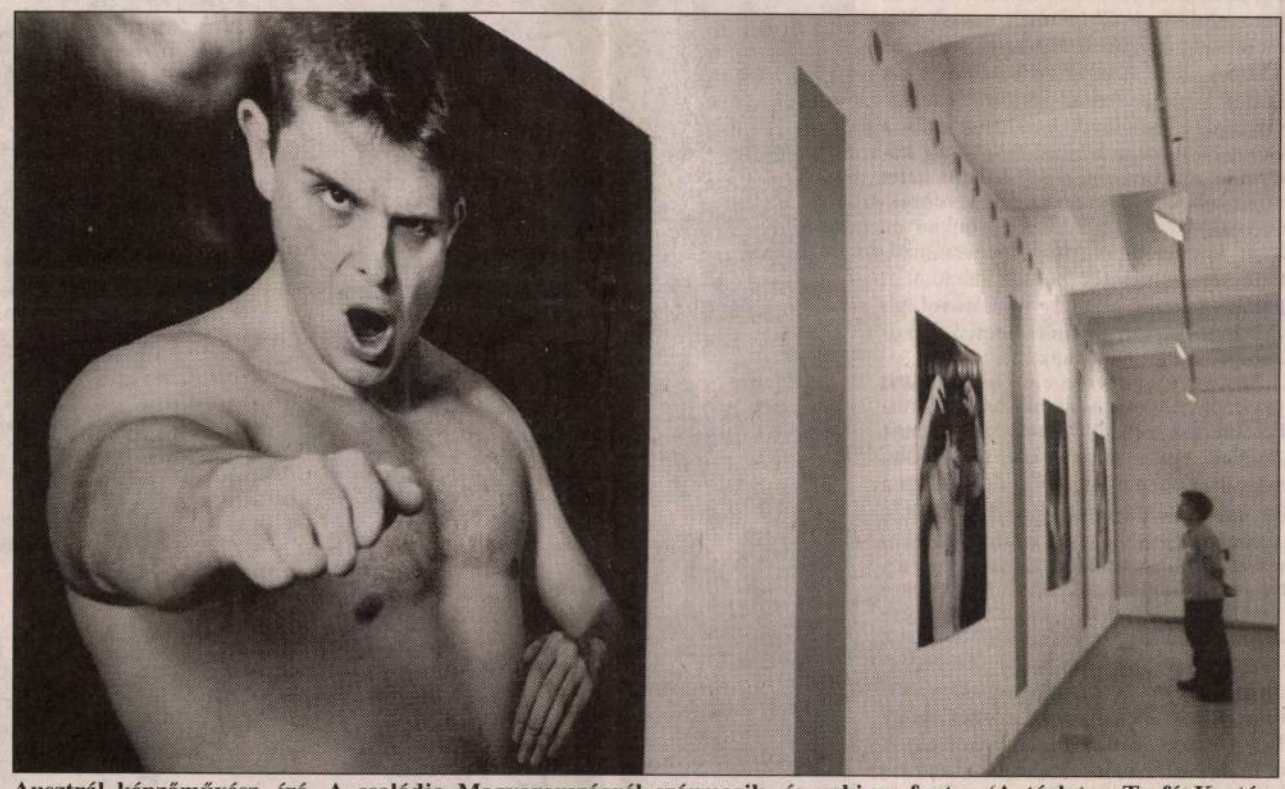

Ausztrál képzőművész, író. A családja Magyarországról származik, és neki ez fontos (A tárlat a Trafó Kortárs Művészetek Házában látható, Budapesten)

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Híve vagyok a felejtésnek. A tündéri nosztalgiának is híve vagyok. A pillanatokat, eseményeket és reményeket foglalatba kell helyezni, és ez a foglalat többnyire akkor sikerül a legszebben, ha a felejtés és a tündéri nosztalgia némileg megdolgozza, itt-ott elsimítja, máshol kiemel részeket, hogy szebben ragyogjon, vagy jobban el tudjon bújni – kezdem unni ezt a hasonlatot.

Egy fiatalember Ausztráliában értesül róla, hogy nagyapja, fiatal, tehetséges ügyvéd, egy bizonyos Endre László pártfogásával emelkedni kezdett a harmincas évek Magyarországának politikai berkeiben, és egyhamar főispán és magas rangú nyilaskeresztes pártfunkcionárius lett. A nagypapa ekkor már régen halott. A fiatalember nem tud magyarul – az apja nem tanította meg. Nem tanította meg a saját anyanyelvére, mert nem akart átörökíteni valamit a fiára. Az apa maga is kisgyerek, amikor a család elhagyja Magyarországot. Anyja mesél neki történeteket.

Apa jó ember volt, Endre László volt a mentora. Apádra nem ismertél rá, amikor előkerült az angol hadifogságból. Endre Lászlót kivégezték, fiam, először becitálták egy szemita bizottság elé, mondták neki, hogy üdvözölje az urakat, mire kijelentette, hogy ő nem lát itt egyetlen urat sem. Endre László, fiam, kiküldte a papot, megvárakoztatta mint valami beosztott hivatalnokot, míg ő elvégezte szokásos reggeli tornagyakorlatát a kivégzés előtt. Ez itt Endre László, az esküvői fényképünkön, itt meg apáddal ülésezik együtt, a zsidókérdésről tárgyalnak.

Az unoka elindul visszafelé a nyomokon, a véres huszadik század legendáiból – háború? üldözés? holokauszt? hadifogság? népbíróság? – tündéri árnyjátékot rendez be magának. Így mondja, szó szerint, egy ausztrállá lett magyar keserűségével. Ausztráliában nincs háború, fajüldözés, forradalom, antiszemitizmus. Hogyan értheti meg egy ausztrállá lett magyar, hogyan érheti tetten a felejtés és a tündéri nosztalgia működését, hogyan találja meg benne a helyét? Ausztráliában az esküvői képet, az ülésező bizottságot, a felnagyított, Hitler-pózokat mutató fiatal testet a napi kritikai üzem üzemszerűen kezeli: összevetik formalista kvalitásait a tiszta formalizmussal, értékelik a tiszta szépség bátor megtörését a performance-szerű önmanipuláció képeivel, próbálják, próbálják erősen megtalálni eme figyelemre méltó esztétikai teljesítményben a művész személyes gyökereiről tanúskodó, a visszafelé megtett útra vonatkozó elemek helyét. Roppant érdekes, üdítően formabontó, mondják. Talán még felkavaró is.

Bizonyos értelemben könnyű nekik – könnyebb, mint nekünk itt.

Az ausztrállá nevelt magyar fiatalember ismeri a történelmet és a családját, és a családjához való viszonyát keresi benne. Nem azért, mert azt reméli, hogy megtudhatja az igazat, a véglegeset, nem is azért, hogy különbséget tegyen jó és rossz között, hanem azért, hogy felszínre hozza azt, ami őbenne, ártatlanul, ebből a történelemből, ennek a történelemnek a feszültségeiből megtestesül. Nem akar sebekben kotorászni: meg akarja jeleníteni azt, ami – legenda, hazugság, titkolózás, szégyen és elszámolás formájában – számára van, ami az ő életét hozzáköti a családja életéhez egyfelől, és a mások által megélt történelemhez másfelől.

Nem tudja, hogy Magyarországon ez veszélyes. Ilyesmit itt senki nem csinál. Magyarországon arról vitatkozhatunk ugyan, hogy 452 000 vagy 598 000 zsidót pakoltak-e fel a marhavagonokra, és vitatkozhatunk azon, hogy van-e értelme a „kollektív bűnösség" vádjának, továbbá vitatkozhatunk azon, hogy antiszemita volt-e Horthy, hogy Bárdossy önszántából lépett-e be a háborúba, és hogy Imrédy boldogan hozott-e zsidótörvényeket vagy kevésbé boldogan, de arról, ami a saját életünket a megélt történelemhez, a családunk által megélthez és a mások által megélthez hozzáköti, ami ezeket az absztrakt és voltaképpen pótszerként, a valódi kérdések elfedésére használt problémákat élteti, ami állásfoglalásunkat mintegy kötelezően meghatározza – erről nem eshet szó.

Ebben az országban az emberek nem bíznak abban, hogy a múlt már múlt, és ezért gyanakodnak és gyűlölködnek. Van rá okuk: ebben az országban a múlt nehezen válik múlttá, olyan történetté, amelyhez viszonyítanunk kell magunkat, de amely nem mondja meg senkiről, kicsoda, csak azt mondja meg, milyen szálakat, milyen feszültségeket, milyen sebeket kell számba vennie a családja életében ahhoz, hogy megérthesse önmagát.

A minap elővettük a családi dobozt. Eredetileg két doboz volt, de az idők folyamán összekeveredett a tartalmuk. Míg családtagjaim fényképek és a nagymamák művészi tevékenységének nyomai után kotorásztak, én véletlenszerűen előhúztam néhány papírt. Az egyik egy lista volt 1944-ből, gépelt szöveg, felsorolva rajta a család összes ingó tulajdona, egészen a babaréklivel, a két pár férficipővel és a női hálóinggel bezárólag. A listát a házmester és a nyilas tömbfelügyelő jegyezte, a családot kitelepítették a lipótvárosi gettóba. A lista mellett egy másik papír is feküdt a zsidókra vonatkozó újabb és újabb jogszabályokat közlő újságkivágatok között. Nagyapám alázatosan bejelenti a helyi hatóságnál, hogy háztartásában négy izraelita vallású személy tartózkodik. Mellesleg ezt nem is értem. Anyámat evangélikusnak keresztelték.

A másik papír egy levél volt, Dél-Afrikából. Nagyapám írta nagyanyámnak, az ötvenes évek végén. Hosszas beszámoló, géppel írva. Végre mennyire megbecsülik itt, mondja. Szó esik egy hűséges fekete szolgáról is, arról, hogy micsoda remek kémiai laboratóriumot rendezett be, és mennyire várja apámat, aki majd mellette nő fel nagy vegyésszé. Személyes levél, tele szeretettel, vágyakozással és dzsentri gőggel. Nem ismertem nagyapámat. A másikat se, a munkaszolgálatost. Báró Babarczy Zsókáról, nagyapám húgáról, aki nagyapa dandy korszakában hatékonyan együttműködött a családi földek elzálogosításában, végképp nem tudok semmit, csak annyit, hogy állítólag csatlakozott a nyilaskeresztes párthoz, és így családja által undorral és kitaszíttatván, vidéki tanítónőként fejezte be életét.

Felejtésben, legendákban és aranyló nosztalgiákban nőttem fel. A felejtés, a feszült hallgatás, a bezáródott lélek, az önátdefiniálási mutatványok sora a gettóból gördült elő. A legenda, az aranyló nosztalgia a húslevesnek, a szép és tragikus esküvőknek, a hadifogolytáborból kiimádkozott férjeknek és a jeles rokonoknak szólt. A kétféle felejtés között mintha működött volna az összhang, a közös, titkos megegyezés, egészen a kilencvenes évek legelejéig, amikor hirtelenjében kiderült, hogy nincs sehol és nem is létezett soha. Most a felejtés hirtelen áttevődött erre a titkos összhangra, és ki-ki kezdte előhúzogatni a fiókból a sebeket, mert nem volt más, ami megmondja neki, ki ő.

Ki Adam Géczy? Adam Géczy ausztrál képzőművész, író. A családja Magyarországról származik, és neki fontos ez. Fontos neki, hogy mit mesélt az apjának a nagyanyja, s hogy vajon miért nem tanulhatott ő meg magyarul. Fontos neki, hogy megértse, miért szaladt ki barátjának édesanyja, egy magyar-zsidó-ausztrál asszony, akinek a kiállítást dedikálta, a melbourne-i kiállításmegnyitóról, amikor meglátta, hogy a népbíróságot a nagymama „szemita bizottságnak" titulálta. Fontos neki, hogy megértse, hogyan szólalnak meg e képek, a nagymama alájuk írott meséi, az apa ambivalenciája, önmaga küzdelme a történelemhez való viszonyért ebben az országban.

Ő talán az identitását keresi – divatos dolog ilyesmit mondani egy multikulturálisnak becézett korban –, és az identitásukat kereső embereket éretlennek vagy betegnek szokás tekinteni. Pedig Adam Géczy tökéletesen egészséges, ezt értem meg, ahogy beszélgetek vele. Mi vagyunk betegek, mindannyian, mert nincs bennünk annyi bátorság, hogy ezzel a vakmerő, a kockázatokat és a személyes elfogultságokból fakadó botlásokat vállaló kíváncsisággal induljunk el visszafelé, felgöngyölíteni és a helyére tenni önmagunk viszonyát saját történelmünkhöz. Minden más, legyen az Bárdossy-per vagy véralgebra, fekete könyv vagy holokauszt-emlékmű, merő ürügy, pótcselekvés, kekeckedés vagy kötelezően udvarias gesztus, amely elfedi, de nem pótolja a magyar nemzeti és történeti tudat mélységes hiányát.

Magyar vidék

Géczi János, grafikus.

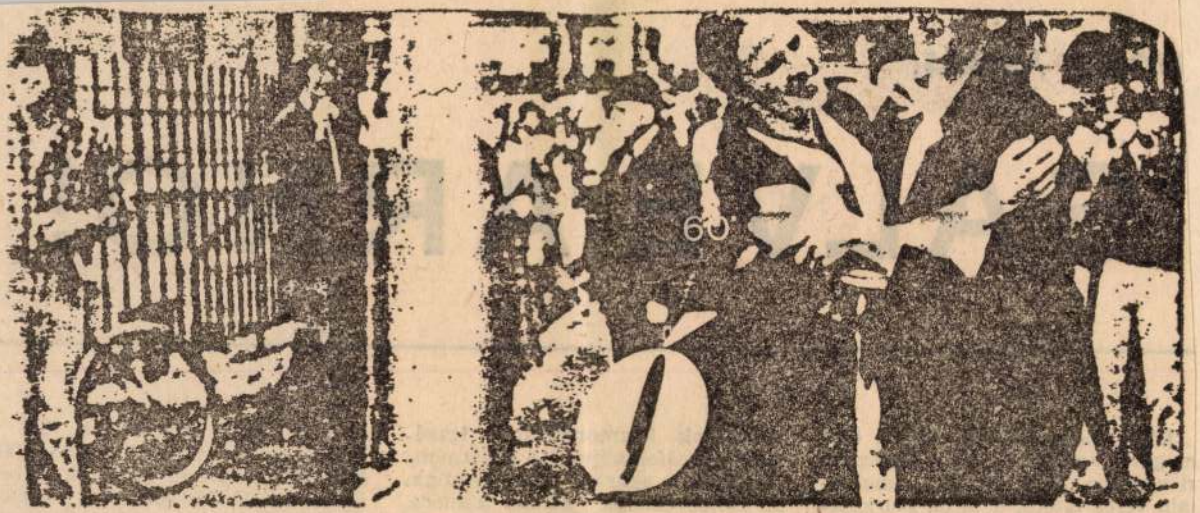

Géczi János: Xerox

9

Xer. 23. XXVII/51-52

NO!

nélkül, hogy ránk nézne, leül a befelé nyíló üvegajtó mögé. Vár. Felállok, kinyitom neki. Arno beleveti magát a forgalomba. Csodálkozó pillantásomra a tulaj megszólal: „Már két éve jár ide. Törzsvendég."

Egy óra múlva a Ponte Sistón találkozom Arnóval. Ő is a Trasta-

Benedek Katalin

Szentek és halandók

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Bizonyára Önök közül is többen járnak szentmisére a pálos rendi Szikla kápolnába, ahol önkéntelenül is megakadhat szemük a templom előterében elhelyezett védőszent, **Remete Szent Pál** mellszobrán. A thébai szent különös – szenteknél szokatlan – mosolygós, ámde befelé figyelő tekintete vonz bennünket. Ennek a találóan érzékeltetett tekintetnek köszönhetően az arcon bölcsesség, szellem, szellemesség, felülemelkedettség, ugyanakkor a szentek alázata is átsugárzik.

Aki ennyi emberismerettel rendelkezik, egy szent megmintázásánál, képes az emberi természet és tulajdonságok közelébe férni annak bizonyára teljes életet kell élnie, ezer szállal kötődni hozzá – nemcsak passzív szemlélőként pergetni az éveket. **Barabás Editnek**, a mű megálmodójának ez megadatott. Megadatott..., de mára csak múlt időben. Néhány nappal ezelőtt, 87 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének.

Így az életmű tárlatból hirtelen emlékkiállítás is lett. Az itt látható, megközelítőleg száz darab gipszből készült munka betekintést enged alkotói működésébe, s arról is tanúskodik, hogy Barabás Edit számára a szobrászkodás, (ahogy ő nevezte) örömmel és kedvvel vállalt tevékenység volt, nem pedig a piac, üzlet, műkereskedelem szempontjai vezérelték. Ez külön erénye is, hiszen a hasonló gondolkodásúak száma egyre csökken.

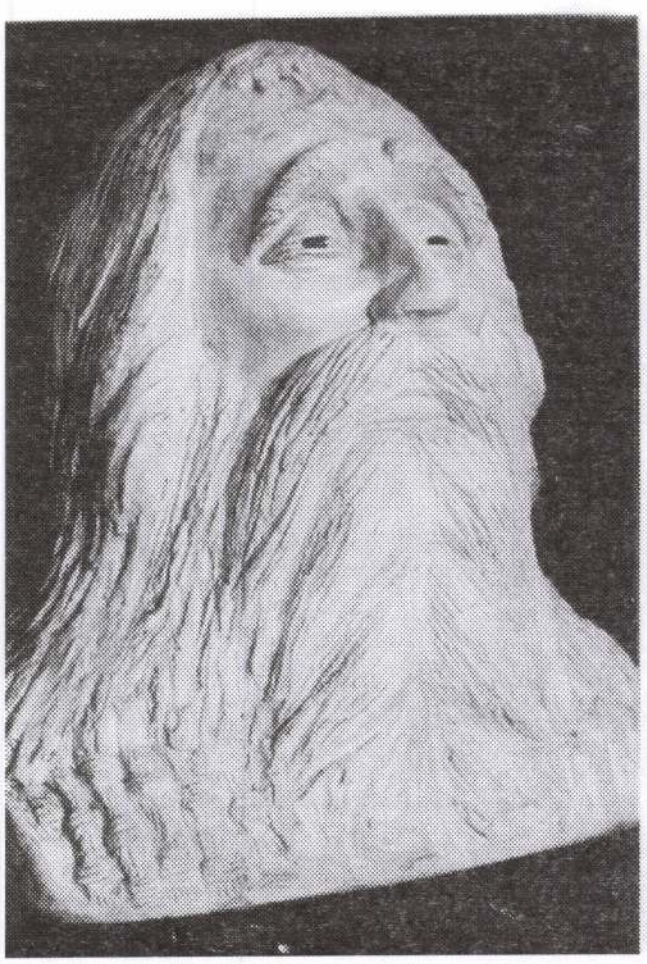

Barabás Edit: Remete Szent Pál
2000. gipsz, 39 cm.

Barabás Edit nem végzett főiskolai szobrászati tanulmányokat, ám egyértelműen emberközpontú mondandóját mégis érthetően, világosan, amennyiben a téma és saját művészi látásmódja úgy kívánta, egy csipetnyi, máskor több csipetnyi humorral, fejlett karakterizáló képességgel jelenítette meg. Fantáziáját kiváltképp a hétköznapi élet motívumai, mindennapi helyzetek plasztikai megelevenítése izgatta. Humorral, beleérzéssel mintázott kukást, szénhordót, favágót, újságolvasót, sepregetőt, zsákcipelőt, suszterbácsit, áldott állapotban lévő fiatalasszonyt. Ezekből a semleges, illetve szürke színű kisplasztikákról, kroki szobrokról Barabás Editnek a korról alkotott magánvéleménye is jól leolvasható. A 60-as években járunk!

Leginkább azok a munkái sikerültek, ahol kezét is a humor vezette, hiszen a **Piás**, az **Első slukk**, az **Öreg szaki** lényeglátóan ragadják meg a címben megjelölt téma tipikus vonásait. Elsősorban és legszerencsésebben ezek a rátalálások jellemzik alkotói elgondolásait.

A klasszikus értelemben vett portrézás, a valósághűség követése is szempontjai közt szerepelt, amit a maga keretei közt meg is oldott. A magyar és egyetemes kultúra, történelem kiemelkedő alakjairól készített arcmásokat, **Nagy Lászlóról**, **Csontváryról**, **Feszty Árpádról**, **II. Rákóczi Ferencről**, **Michelangelóról**. Domborműveket **Ady Endre**, **Liszt Ferenc**, **Jean Marais** arcvonásaival, és érmekkel adózott **Beethoven**, **Chopin**, **Schumann** nagyságának. Őszinte meghittséggel közelített gyermekmodelljeihez, hozzájuk fűződő személyes élményét ruházatuk színezésével is hangsúlyozta.

Ám ő nemcsak a környezetében élők, érdeklődők szűk körére gondolt! Munkái eljutottak Rómába, a Szent István Zarándok Házba, Prokop Péter festményeinek társaságába, de Pongrátz Gergelyhez is a kiskunmajsai '56-os múzeumba és a Szikla kápolnánk ugyancsak őriz tőle egy bronzba öntött **Szent István** büsztöt.

Hacsak néhány gondolat és példa erejéig is, de igyekeztem a Barabás Edit mögött álló termékeny és adakozó alkotói pályát, életét vázolni – ami, sajnos végérvényesen lezárult. Egy valamiről szeretnék még szólni. Arról, hogy tartalmas élete, személye, egyénisége sugárzásának köszönhetően művészpályája szinte megsokszorozódott, hiszen környezetét alkotásra serkentette, sőt ihlette. A falon látható képek, Hamza Tibor és Vajk Lajos festményei erről beszélnek.

Kérem, fogadják szeretettel és megillető elismeréssel Barabás Edit kiállítását, mely remélhetőleg nyitánya, első láncszeme a nagymúltú, patinás épület falai közt rendezendő képzőművészeti eseményeknek. Köszönöm a figyelmüket.

Elhangzott 2003. jan. 10-én a XI. kerületi Szent Margit gimnázium Szent Imre kiállítótermében.

Géczi Erika sokoldalúsága

Az egykori kajakos **világbajnok** és **olimpiai ezüstérmes** tizenöt éves korától zenével is foglalkozik: **gitározik és énekel**. Az 1988-as Szöuli olimpia óta az éneklés fontos szerepet játszik életében. Egy ideig a Bojtorján együttesben énekelt, azután az 1996-ban megalakult Rockfort-ba került. 1998-ban egy CD-jük is megjelent „Várnak ránk az angyalok" címmel. Ugyanezeket a zenészeket láthatjuk a Kormorán együttesben is és ugyancsak ezzel a legénységgel szerepelt Erika a **Honfoglalás** című film zenéjében, amely azóta platinalemez lett. A **Szállj sólyomszárnyán** – az Örvendj Magyarország! című nagysikerű szerzemény mellett – a 2002-es esztendő meghatározó dala volt. A Sacra Corona film zenéjét tartalmazó albumon is énekel egy dalt Demjén Ferenc, Charlie és Varga Miki mellett. Mindezen csapatszereplései mellett Géczi Erika önálló zenei tevékenysége is ismert. Országszerte felbukkan különböző rendezvényeken. Nemrégiben készített egy különleges albumot.

Géczi Erika

– Ez egy rendhagyó művészettársulás – meséli Erika –, hiszen nem zenészekről van szó, hanem egy huszonhét éves festő-grafikus lányról, T. Lukács Ágnesről, aki „grafikarc" eljárással készíti a képeit, és egy harminchét esztendős, verseket író fiatalemberről, Máthé Józsefről.

Máthé József 1997-ben találkozott **T. Lukács Ágival**. Művei annyira magukkal ragadták, és hosszú szünet után újra nekilátott a versek írásához, melyek kizárólag Ági képeihez szóltak. Kiállításokon együtt szerepeltek sikerrel.

Kérték Géczi Erika előadóművészt, hogy csatlakozzon társaságukhoz. Úgy vélték, zenei világa és mondanivalója közel áll hozzájuk.

– Máthé József ötlete volt ezt a hármas kombinációt, én csak végrehajtottam a magam feladatát, tehát a zenei részt. Nem Talpra magyar-szerű megzenésített versekről van szó, hanem ez popzene, bármely korosztálynak. Mindazonáltal ez a zenei anyag nem tartozik semmiféle divatirányzathoz, nem lehet beskatulyázni, hogy rap, funky vagy valami más. Sokrétű zene, mert a képekhez íródott, és a képek is sokfélék. Van közöttük kozmikus tartalmú, csillagokat ábrázoló, ehhez szintetizátor-központú zenét írtam, de született hagyományos, teljesen lírai hangvételű dal is Saját különleges kiadásunkban tavaly év végén megjelent a GLM Produkció „**Megfestett érzések**" című lemeze. Ez egy multimédiás CD, melyen a GLM Produkció alkotásai láthatók, hallhatók, (a GLM a vezetéknevek kezdőbetűiből született: Géczi, Lukács, Máté), azaz a dalok hallgatása közben megtekinthetők a képek és olvashatók a versek. Kép, vers és zene kapcsolódik harmonikusan egymáshoz, mégpedig úgy, hogy egymáshoz születtek: a versek a képekhez íródtak, a zene pedig a képek hangulatát tükrözi. Célunk az, hogy a képzőművészet a zenekedvelő közönséghez is eljusson, és így komplexebb élményt nyújtsunk. Tervünk minél több kiállításon koncertet adni a lemez számaiból.

A zene dallamos érzelmeket ébreszt, a képek emberközpontúak és ízlésesen erotikusak, a versek elgondolkodtatnak. Koltay Gergely véleménye: ez a lemez világszenzáció, hiszen három különböző művészeti ág ilyenfajta közös alkotására alig van példa.

Ha az ember hisz abban, amit csinál és jónak tartja, akkor a siker sem maradhat el – mondta beszélgetésünk végén Géczi Erika.

Varga Gabriella

T. Lukács Ágnes grafikája

GÉCZY Elek

1850

159. máj. 11. Ugyanaz három külön levélben kéri néhai Géczy Elek örököseit, hogy az ennek hagyományából rájok maradt némely museumi tárgyakat a nemz. museumnak átengedni szíveskedjenek

Milvtört Ért. 1990 1:2 120.

ŐDÉS

véb jogviszony létesítéséhez

neti Kutató Csoport Bp. 1., Úri u. 62., mint

Géczy János, grafikus

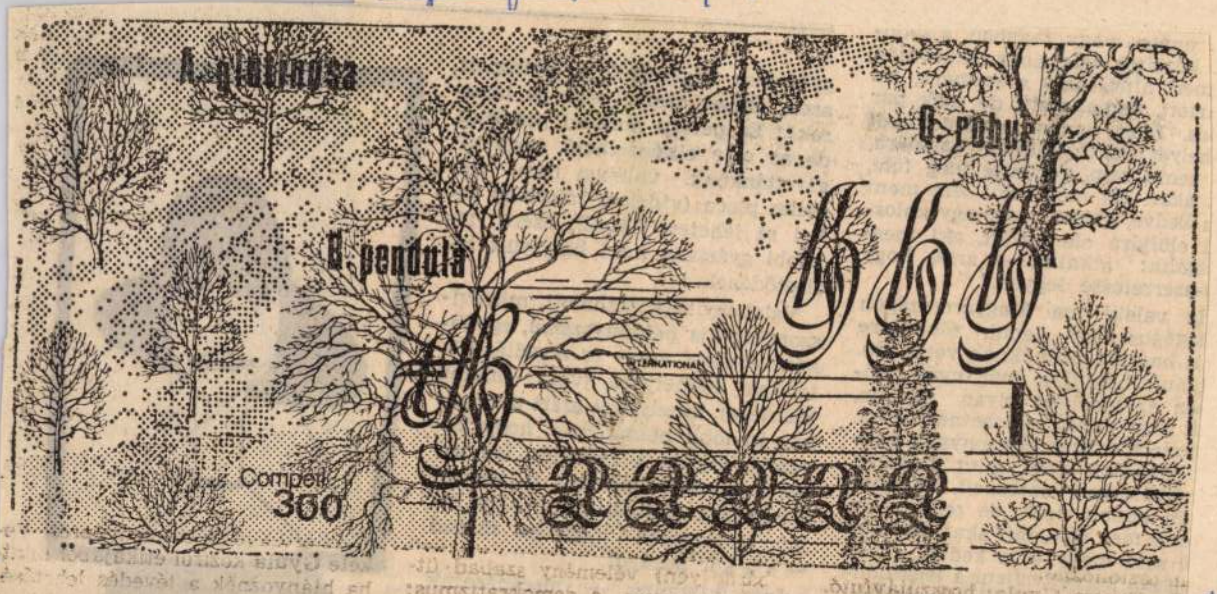

10.

dec. 16. XXVII/50

Géczi János, grafikus

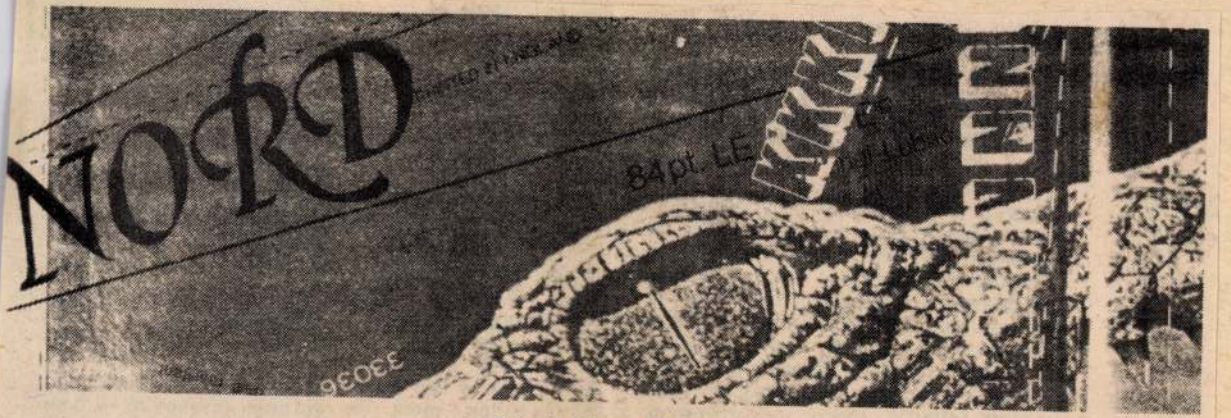

Géczi János: Xerox

Géczi János: Xerox

18

Élet és Irodalom Bp. 1984. dec. 21.

XXVIII/51-52

ink, legfeljebb csak úgy
h váltottunk szót: néztem.
at fogta, kezet nyújtott,
rölte sáros cipőjét, egy
ilusát idézte: egy halott,
rökké eleven és érvényes
t. S mert több volt önma-
s nagyszabásúak voltak:
lapját őrzöm a világ min-
karékoskodott? Pazarolt.

g is útjában volt az em-
gette, hálátlan, összeha-
ette, rosszra emlékeztette,
komplexusokba zavarta,
tette. Svéd teljes művé-
távozott, s itt akart bú-
tt össze — erről mindent
voltam a közvetítő —, beér-
tai sikerkörúttal, jobb hí-

Géczi János, grafikus

Géc
Élet

13

XXVII/31

Géczi János: Xerox

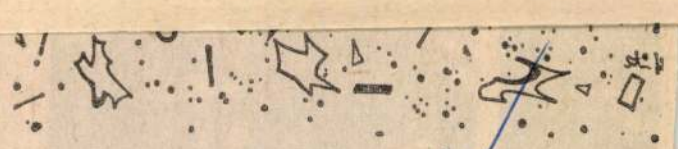

Szirtes János: Puff

FODOR ANDRÁS:

Hajóút

Fonyód—Badacsony

A fák törzse levágva földig.
Alumíniumbódék nyegle harmonikái
a csiricsárén sivár kikötőben.

A víz: drótkerítésbe fogva.
Büzlő, békamoszatos árok
mögött, épül megint
a csődbetört erőlködés:
a természetdúsítás
büntetőtelepe.

Rossz az idő. Esik.
De ha akad elég utas,
elindul a katamarán.

Csikorgó, idegen beszéd,
csenevész, ismeretlen arcok,
izgága gyerekek.

Maga-magáért pompáz a bárpult,
szól a nemzetközi zene.
Van dobozolt sör is.

Nem kérdezem, mit szólnál

Géczi János, grafikus

Géczi János: Xerox

G.

Élet és Irodalom Bp. 1984. jan. 13. XXVIII/2

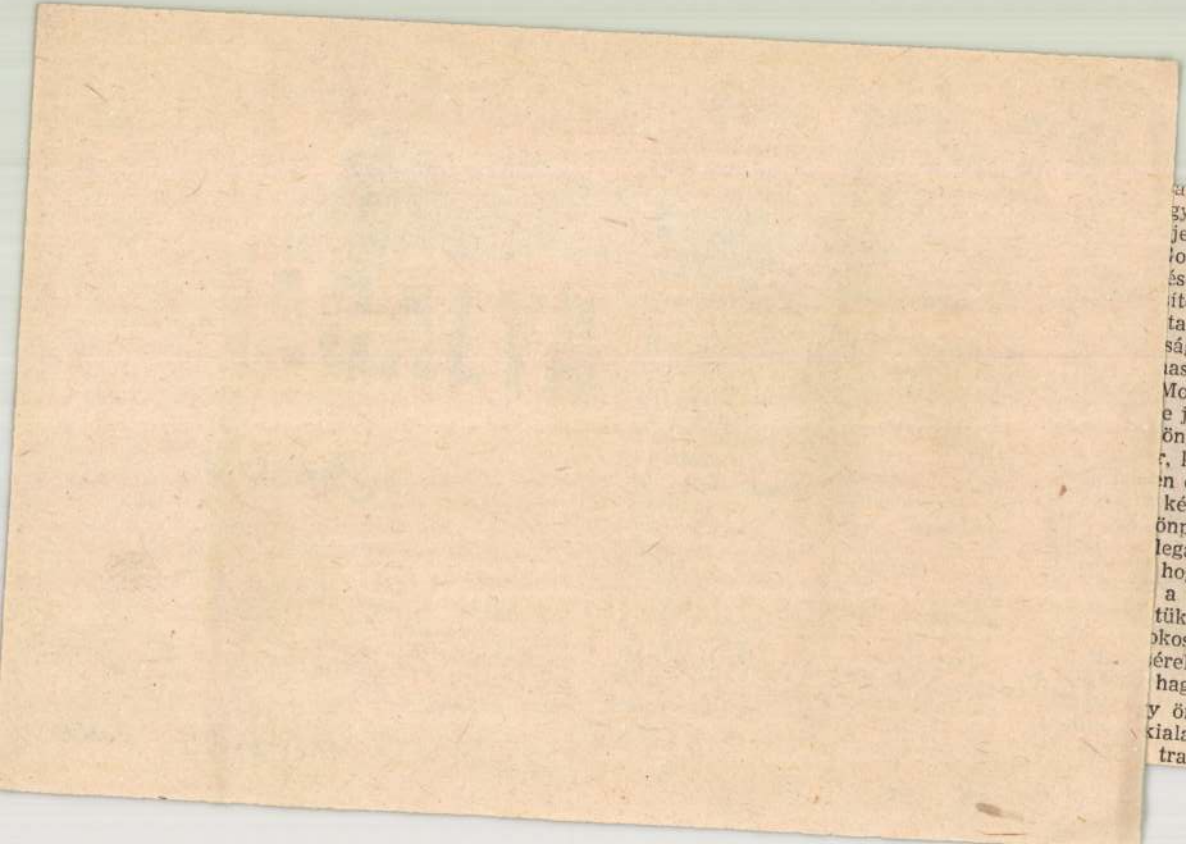

ága. Mindez, persze, nem-
gyar sajátosság, hiszen a
jelenség világszerte is-
Goethe híres regényének
ése után — amely szinte
ítette az öngyilkosságot —
tathatóan növekedett az
sági halálozás. Azóta is
hasonló példáról tudunk
Monroe tragédiáját köve-
e járványszerűen emelke
öngyilkos-halálozás. Sok
r, köztük a magyar Bud
n ezért nem is tartja he
kérdés nyilvános vitatá
önpusztítás ragályosság
legalábbis szerintem -
hogy a művészek és ú
a tényt: önpusztításun
tükrözzék, hanem tud
okosan, ki-ki képessé
érelje meg a leszámolá
hagyománnyal.
y ördögi körrel állun
kialakult népünkben
tradíciója — művész

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 AUG 5

Géczi János

1021

Géczi János: Xerox

Szirtes János: Puff

FODOR ANDRÁS:

Hajóút

Fonyód—Badacsony

A fák törzse levágva földig.
Aluminiumbódék nyegle harmonikái
a csiricsárén sivár kikötőben.

A víz: drótkerítésbe fogva.
Büzlő, békamoszatos árok
mögött, épül megint
a csődbetört erőlködés:
a természetdúsítás
büntetőtelepe.

Rossz az idő. Esik.
De ha akad elég utas,
elindul a katamarán.

Csikorgá, idegen beszéd,
csenevész, ismeretlen arcok,
izgága gyerekek.

Maga-magáért pompáz a bárpult,
szól a nemzetközi zene.
Van dobozolt sör is.

Nem kérdezem, mit szólnál

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 JAN 1 3

Géczi János

1021

Géczi János: Xerox

RAGÁLYA

lelőssége

meghatározásában. A családi halmozódás legfőbb oka megint csak a szülői minta. A cigarettázók gyermekei között is számottevően több a dohányos, mint a nem cigarettázók leszármazottaiban. A cigakultúrájának, a tömegkommunikáció korának sajátos vonása ez. Vitathatatlanul a tévé és a rádió műsorkészítői váltak a közszellem legmeghatározóbb alakítójává. A rossz irányú manipulációkra számos eset ismert, de szerencsére vannak kedvező példák is.

Az USA-ban a különben nehezen fegyelmezhető tévétársaságok megegyeztek a cigarettázás elleni küzdelem összehangolt támogatásában. Megszüntették a cigarettákat népszerűsítő reklámokat, helyet adtak a dohányzás ártalmasságát bizonyító felvilágosító ismertetéseknek. Ezentúl — és ez volt a meghatározó — tudatosan kerülték a cigarettázó személyek bemutatását. Az egyik tudományos igényű felmérés szerint a tévéállomások stratégiájának jótékony hatása egyértelműen igazolható, ez a műsorpolitika jelentősen hozzájárult a dohányzás csökkenéséhez. Hazánkban is szükség volna ilyen műsorpolitikára. De ami még fontosabb: maguknak az

ragályossága. Mindez, persze, nemcsak magyar sajátosság, hiszen a Werther-jelenség világszerte ismert. (Goethe híres regényének megjelenése után — amely szinte népszerűsítette az öngyilkosságot — jól kimutathatóan növekedett az öngyilkossági halálozás. Azóta is számos hasonló példáról tudunk. Marylin Monroe tragédiáját követően szinte járványszerűen emelkedett az öngyilkos-halálozás. Sok szakember, köztük a magyar Buda Béla, éppen ezért nem is tartja helyesnek a kérdés nyilvános vitatását.) Az önpusztítás ragályossága miatt — legalábbis szerintem — elvárható, hogy a művészek és újságírók ne a tényt: önpusztításunk realitását tükrözzék, hanem tudatosan és okosan, ki-ki képessége szerint, kíséreljé meg a leszámolást e szomorú hagyománnyal.

Itt is egy ördögi körrel állunk szemben: kialakult népünkben az önpusztítás tradíciója — művészeink oly híven tükrözik e tenden-

Géczi János, grafikus

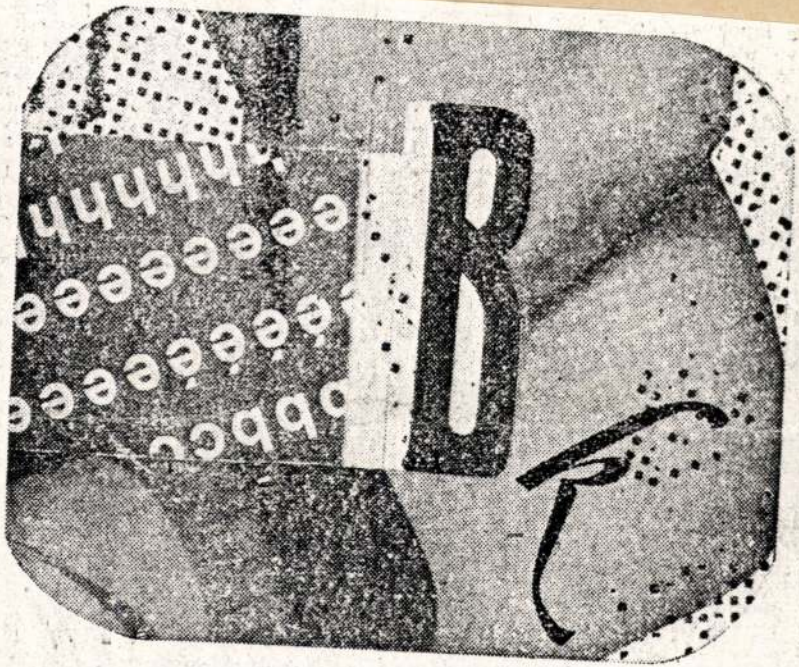

Géczi János: Képvers

Géczi

1

XXX/1

Géczi János, grafikus

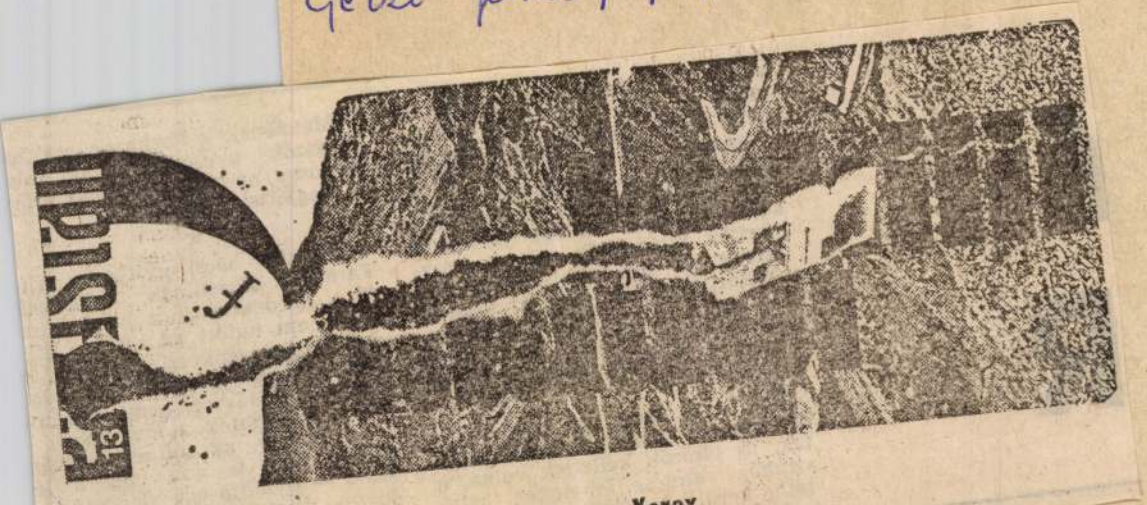

Géczi János: Xerox

15

Élet és Irodalom, Bp. 1985. dec. 6 XXIX/49

nének is Farkasék, csakho
lal a csengő, valaki foly
n nyomja rettenetes erőv
öttek a tájolók.

★

elm bácsi nyitja az ajt
ék félreállnak, ömlik be
áromkodás: a kamion m
m tudott az ajtóhoz áll
mélygépkocsi állja el a h
múgy is kevesebben va
akodáshoz, pedig évadny
ltöltötték a létszámot.
valy, az influenzajárvár
nem is volt meg a lé
mondja egy alacsony, ba
líszítő, jókora szekercév
en. Vele ment ki a szín
er az aluljáróba, szerezze
ány embert, ha csak eg
ki is mentek, behoztal

Géczi János, grafikus

Géczi János: Xerox

4.

. nov. 22 . XXIX/47

Somogyi Győző rajzai

A megnyugvás, hogy [illegible], mégiscsak érdemes volt, hát megvan a szén.

És nem is csak a szénért sorban álló öregasszonyok.

A húsbolt előtt állók csendes kültelki várakozása. A kenyérbolt előtt állók csendes kültelki várakozása. Az OTP-ben suttogott „tetsziktudnik", a vigyázó léptek, ahogyan minden rendű és rangú épületben akaratlanul is lábujjhegyen járnak. A nyugdíjintézet toronyépülete előtt lépcsősor, harminc lépcsőfok. (Vagy ötven tán?) Ahogyan ott a lépcső alján reggel tíz felé elindulnak mély lélegzetvétellel, hogy aztán a lépcsősor felénél, mint tízezres futó a csöngetésnél, új tempóra váltsanak. Mindig szótlanul érnek fel az épületbe. Megtörlik homlokukat, csak aztán kopognak be

Géczi János, grafikus

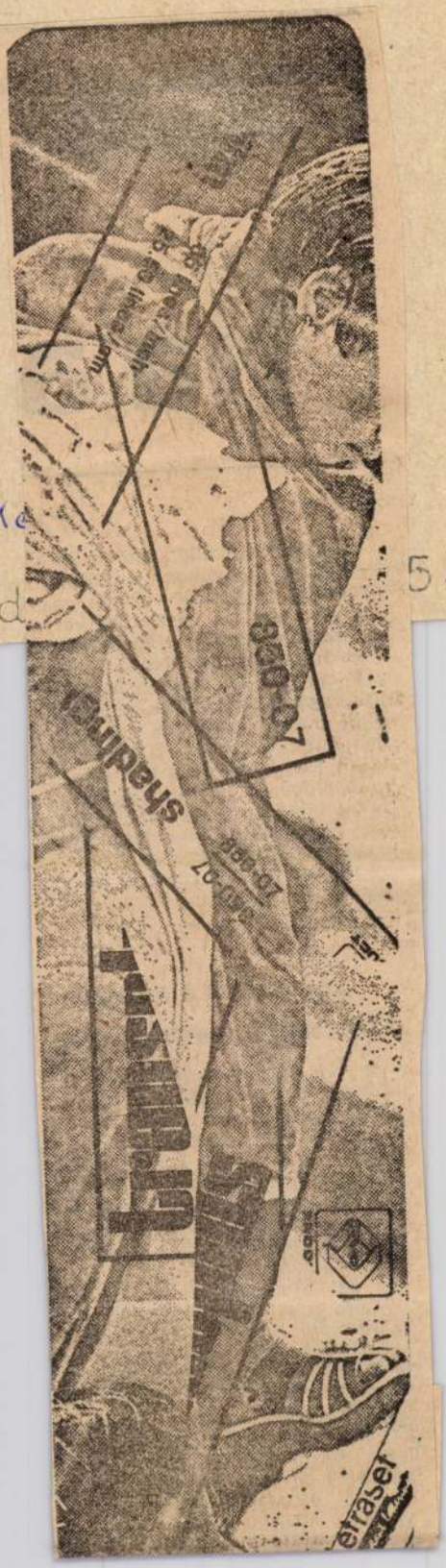

15.

Géczi János: X

Élet és Irod

5 nov 15 XXIX/46

emlékműhöz, majd visszaiszkolnak a sorba. A hajuk fénylik, anyu még az éjszaka megmosta, kabátjuk kigombolva, alatta fehér blúz sötét nadrág, szoknya. Az ünnephez minden készen áll; a család talált Lenin bácsit a Lányok, aszszonyokban, a gyerek még az este felmondta a verset, elénekelte a dalt is, amit az óvodában tanult, most pedig hallgatja a bácsit. A bácsi olvas, a többiek meg hallgatják...

Hallgatják?

„Én vagyok a német, a fiam meg a szovjet katona"

— Így hát! Azokon a hivatalos ünnepeken beterelnek bennünket az ebédlőbe. Kint a asztalnál az elnökség. Egy valaki közülük felolvassa, amit hét évvel ezelőtt megírt, azóta vagyok itt a téemkában lakatos, nekem elhiheti. Remeg a papír a kezében, dadog, elteveszti a sort. Persze a szöveg a könyökünkön jön már ki. Lejáratjuk az ünnepet, nemde?! Sose bíznám gyári emberre az ilyesféle beszédet. Hivatalos szónokot kellene hívni, aki egy kis cetlirő akár két óra hosszáig is képes ér-

Géczi János: Xerox

Géczi János, grafikus

Géczi J

Élet

7.

XXIX/45.

Géczi János: Xerox

[illegible] úgy, hogy lehet (Szegedi tulipán[t]os láda. 1964. 523.). 1931-ben *Mondok én még nagyobbat is* című elbeszélésében újabb változatát így fogalmazta meg: „De az az ember sorsa, hogy ne azt csinálja, amit szeretne, hanem amit lehet" ([A] Daru utcától a Móra Ferenc utcáig. 1962. 300.). Végül az *Aranykoporsó*ban (1932) a legtömörebben találjuk: „Az ember nem azt szereti, akit akar, hanem akit tud" (Aranykoporsó, 1961. 470.). Nem tudom már, honnan jegyeztem ki Teleki Mihálynak (1634—1690), Apafi Mihály erdélyi fejedelem kancellárjának ezt a nyilván igyancsak valamely levelében megfogalmazott szentenciáját: „Mi tudtuk volna, mit kellene tenni, de tettük azt, amit lehetett".

Anatole France *Az istenek szomjaznak* című klasszikus regényében Maurice Brotteaux-nak, a sztoikus és egyben cinikus gondolkodónak, a Lucretiusban vigaszt lelő adóbérlőnek — némiképp az író szócsövének — szájába adja ezt a megállapítást: „aszerint kellene kormányozni az embereket, amilyenek nem pedig aszerint, amilyenek lenni szeretnének" (Az istenek szomjaznak. Bajomi Lázár Endre fordítása. 1961. 105.). Mórát egyébként Supka Géza „magyar Anatole France-nak", Hegedűs Géza „kiskun Anatole France-nak" nevezte. No, nem azért, mintha Móra Ferenc követője lett volna. Csupán lelki alkatuk, bölcsen ironikus szemléletük és némiképp rokon írói alkotómódszerük hasonlósága révén. Hogy a *lehet* és a *kell* eme dialektikáját Móra France-tól tanulta-e el, avagy Teleki Mihálytól, netán saját leleménye volt-e, sohasem fogjuk már megtudni.

Péter László

Géczi János, grafikus

Géczi Já 2

Élet és (XIX)/44

Géczi János: Xerox

HOL A IE FULL

A halál mint szenzáció — jegyzem föl magamnak —, a halál mint első oldali anyag, a halál mint riport. AIDS. A halál mint serkentőszer — vetem aztán papírra megalkuvóan —, a halál

hozzáad avagy elcsen egy csep pentésnyit valamely meghitt kép letünkből, s ha csak annyicsk vasat csempész ki belőlünk, amely nyiből egy fél gombostűt sem ka lapálhat ki már

Géczi János, grafikus

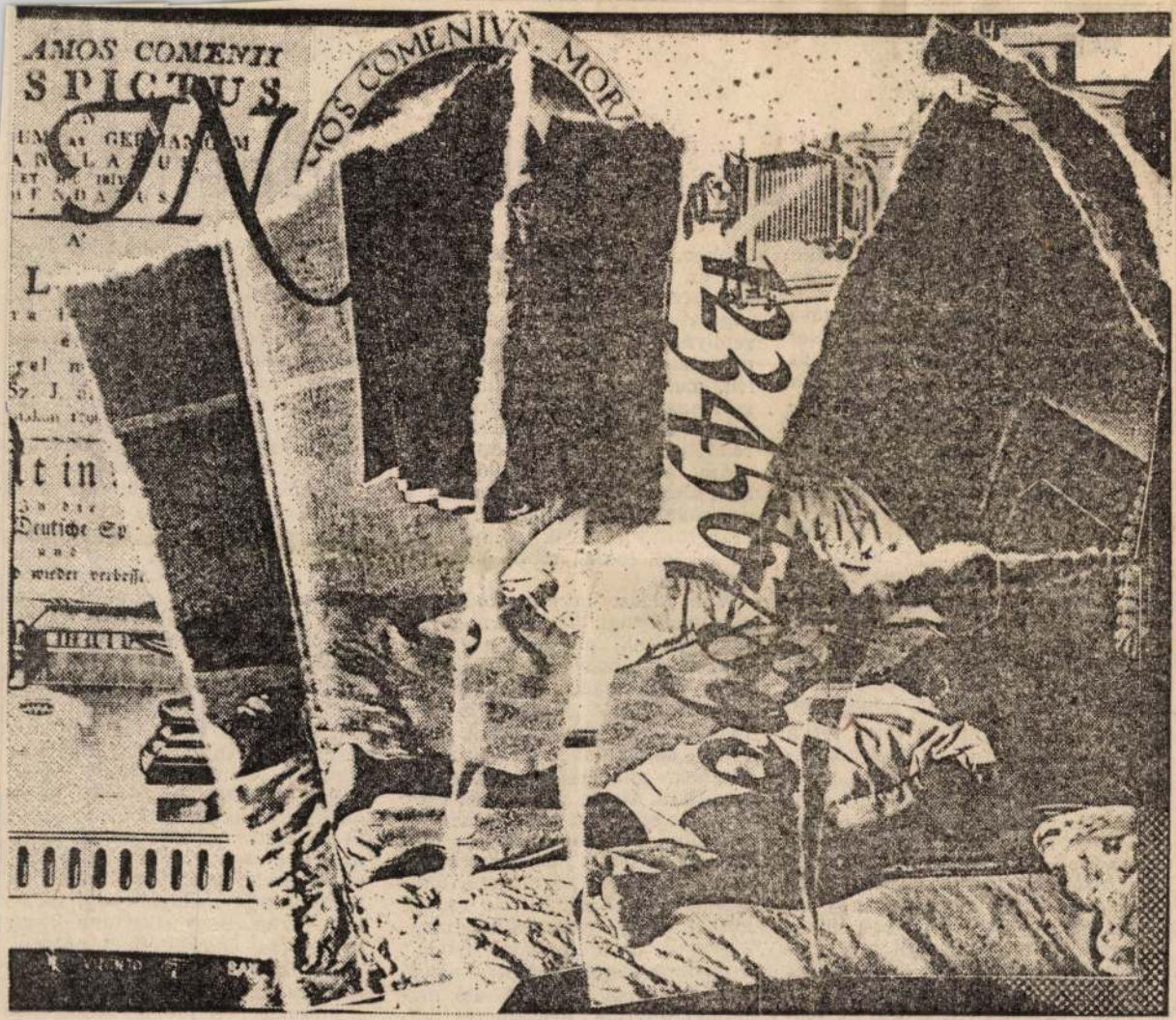

Géczi János: Xerox

12.

expl. 13 XXIX/3

...EN LAKOMA

...iidban

...rmálódott verssé; nem sikkadt-e ... belőle valami, ami a szerzői ...ándék világtengelye körül fo... ...g. S Dobait nem pusztán a ...ljesség hősies reménytelenség... ...el fenntartott igénye, hanem a ...eleszületett és megszerzett ké... ...ességek sokoldalúsága, nem az ...talában vett, sok mindenre al... ...almas tehetsége teszi kiváló köl... ...vé, hanem a nyelvérzéke.

Illenék most legalább egy pa... ...ttára való színnel érzékeltet... ...em, milyen nyelvi fantáziája, ...egjelenítő képessége, konkrétat ... elvontat egyforma biztonság... ...al ábrázolni tudó művészi ereje ...an; ehhez azonban végig kelle... ...e pásztázni tucatnyi vers- és prózakötetét, s azt észlelnénk, hogy novellái, regényei ugyanarra a metódusra járnak, mint versei. Metaforái épp olyan tág hatósugarúak, mint a leírásai; kimetszett képei, jelenetei épp olyan általános érvényűek, mint absztrakt aforizmái. Ezúttal mégis eltekintek az idézetektől, mert az ő esetében ez óhatatlanul leszűkítéssel járna: bár minden jó metaforának „világa" van, mégsem biztos, hogy sikerülne kiragadásukkal érzékeltetnem például azt a koncepciót, amit a költészetben szokatlan változatossággal szolgál: az idő birtokbavételének igényét. (A helyről is külön tanulmány szólhatna, de Haza és Világ kölcsönösségének De...

vagy a művészet mellett kell döntenie, így az egyikről szükségképpen kénytelen lemondani.

A német író úgy vette fel a küzdelmet élet és művészet közös válságával, hogy ő maga kívül maradjon e problematikán; érett korában saját ifjúságának a művészet melletti döntéskényszerét ábrázolta áttételesen, ironikus távolságtartással, elfogadva, hogy az „élet" nagy kísérleteiről és kalandjairól immár le kell mondania, ő maga kizárólag a művész aszketikus életformáját választhatja annak érdekében, hogy elmondhassa véleményét az emberiség e meghasonlottságáról. Dobai (mint kívüle még sokan, főként az amerikai irodalomban) másféle vál...

...ra tett föl: hogy élete jóvátehetetlen hátrányaiért, veszteségeiért remekművekkel kárpótolja önmagát; hogy élete romjain tökéletes emlékművet állítson az Életnek, amelyre reménytelenül sóvárgott. Dobai nem ez az eset: ő az életet magát kívánja az esztétikum szintjére emelni, a műalkotástól pedig az esztétikum rangjára emelt lét megnyilvánulásait követeli. Épüljön a testből szobor, mely csonkítatlanul megeleveníti a Rilke által csodált archaikus Apolló-torzót; legyen a szerelemből önmaga élő monumentuma; a megismerés kalandjából, a világjáró, mindenféle testi és lelki erőpróbákra tett elszántságból szülessék esz...

Géczi János, grafikus

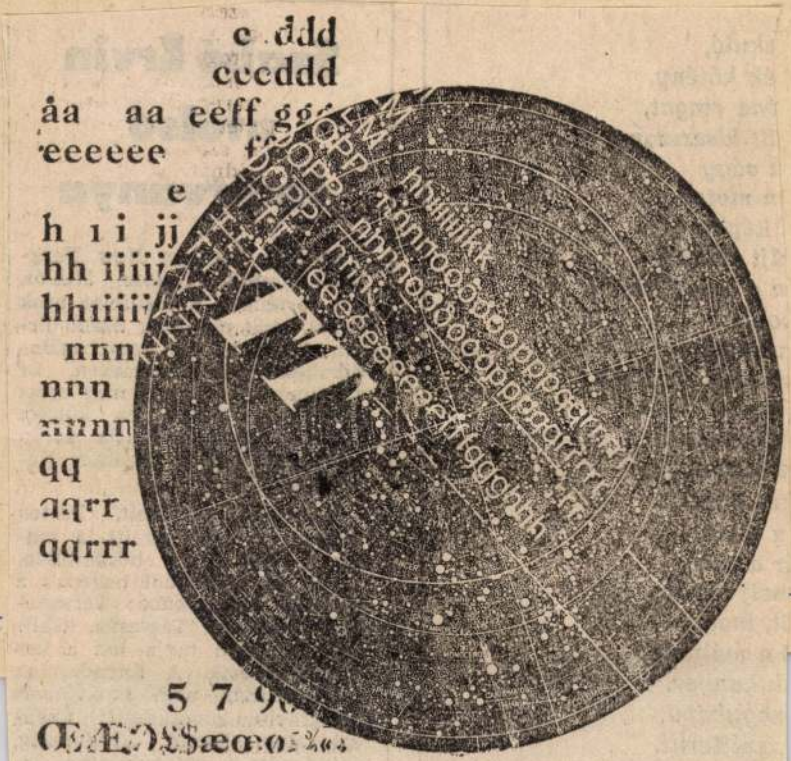

Géczi János: Xerox

Géczi
Élet

7.
XXIX/31

k kanyar.
nagykapu,
, szétteríti.
tyürész,
ám kiált,

tonatanacsnak. A [illegible] bukása után nem szokványos emigráció következett: Csehszlovákia, Berlin, Svédország, mindenütt a csehszlovákiai lapok tudósítójaként. Ezután ismét hosszabb időt töltött Besztercebányán. Ügyvédi gyakor-

Géczi János, grafikus

BEMUTATJUK GÉCZI JÁNOS GRAFIKÁIT

Zavarbaejtően sok műfajban dolgozik Géczi János, sőt időnként, amint mostani munkái igazolják is e lapban, nemcsak műfaji határokat, hanem művészeti ágakat elválasztó piros vonalakat is átlép. A költő, próza- és esszéíró, szociológus és drámaíró *majdnem* grafikusként mutatkozik be.

Ez a *majdnem* nem értékítélet; többet kíván jelenteni annál, semmint hogy jó vagy rossz grafikus (lenne) Géczi. Munkáit a grafikáktól eleve elválasztja létrejöttük merőben poétikai oka: ezek a látványelemekkel (is) építkező alkotások elsődleges szándékuk szerint költemények, s csak utána vehetők figyelembe képzőművészeti alkotásokként.

Géczi Jánosnak két alap építőeleme van: a xerox és a — többnyire lettraset kivitelben megjelenő — betű. Utóbbi nem mint jel vagy jelentést felépítő jelsor tagja, hanem mint grafikai elem; előző nem mint sokszorosító eljárás, hanem mint a világ kópiavoltának leleplező gesztusa van jelen. E kettő kombinációjának eredménye az a fajta tartalmatlanság, mely a formális logika számára felbonthatatlanná teszi a képi formában jelen levő érzelmi mozzanatokat, tehát verstartalmakat.

Komor és kiábrándító, kiürülő és lecsupaszodott világ jelenik meg Géczi János alapjain. Holt betűk a fakó másolatokon, jelentésüket vesztett betűsorok. A költő felépíti a létezőkből a *nincset*. A kommunikáció határán. Szavak nélkül. Szétroncsolva a látványt is — ne legyen több illúziónk a világról, magunkról.

Zalán Tibor

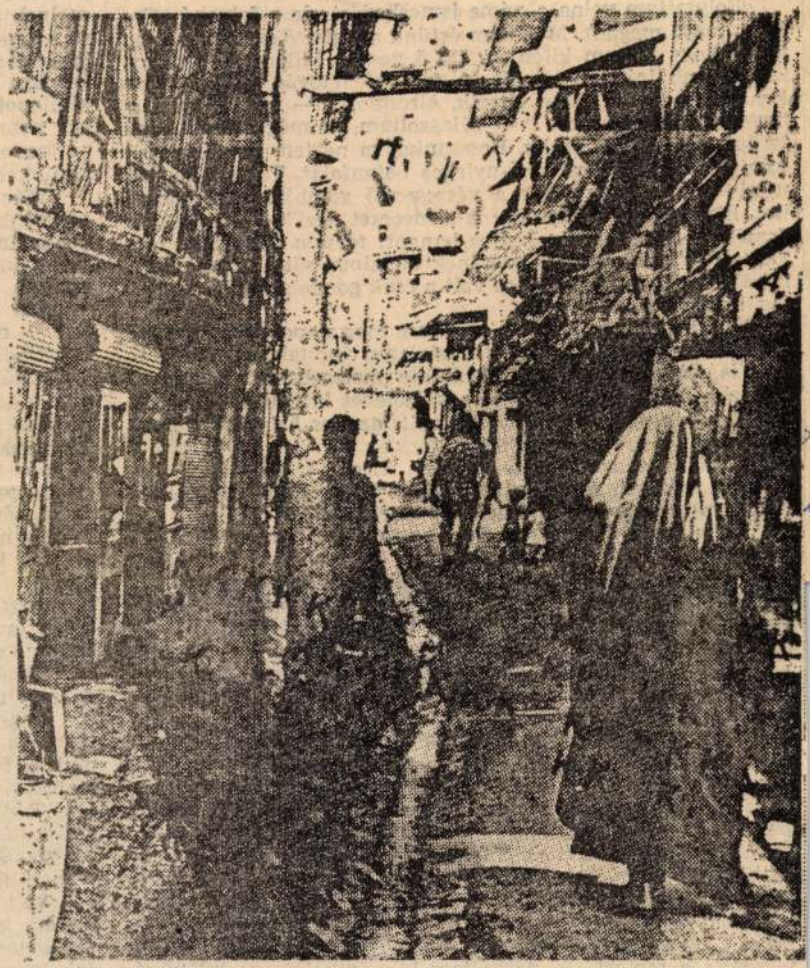

Géczi János: Xerox

...tikáit 13.
...l 26. XXIX/30

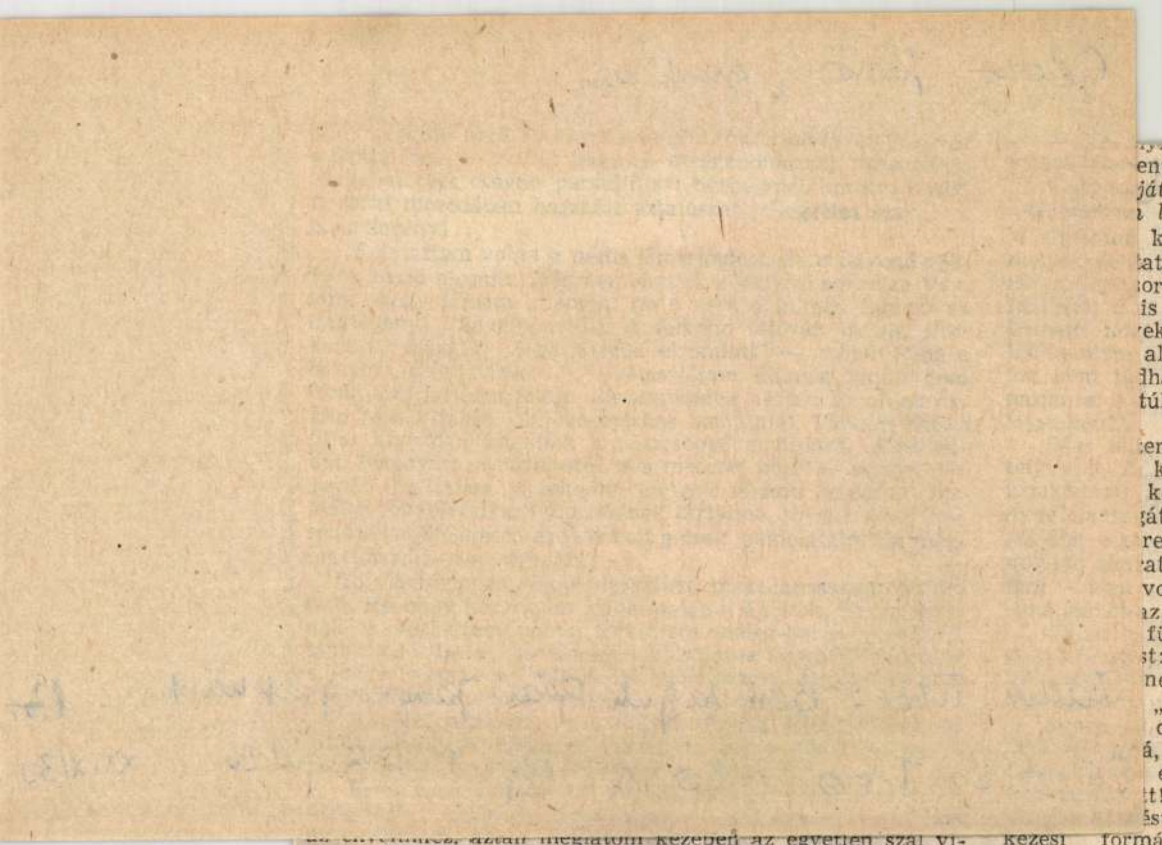

enül, szükségszerűen kipattanhat!
ját érzelmi tapasztalataim alapján
lehetséges magatartását. Már tu
küzd feltörő szorongásaival; fék
atlan helyzetbe sodorhatják. Megf
orozat — a gyanakvás, a fenyegető k
is rádöbbent a hasonlóságra, de
ekvő szorongását figyelve követh
alakulását. Sejti, mit érzek: azt,
lhatja — én sem önmagamról —
túlfeszített húr: meddig tudunk u

em. Féltem, mert kettőnk közül
kiszolgáltatottság érzése lett úrr
kellett magamon. Társam is sike
gát: majdnem közömbös mozdula
rettáját, lobbantotta fel öngyújtój
aterőmet valódi érzelmeim leplezé
volt szabad megerősítenem gyanúj
az előbbi jelenet —, elkövettem a r
füstölgő cigaretta látványa bátorí
st: „Nem zavarja, ha én is rágyújtc
nél természetesebbnek szerettem
„Igaza van. Itt amúgy is eléggé r
cigarettáját. Válasza és azt köve
á, milyen ostobán viselkedtem:
engedélyt, melyre az ő viselkede
t! Ha ő — az erősebb — fogalr
st, akkor én — a gyengébb — a c

az elvtársnő, aztán megfordult kezében az egyetlen szál virágot! Bár valószínűtlennek tűnt, hogy ő is szeméthalomról vette fel a virágot — találhatta, kaphatta, vásárolhatta —, de nem volt kétséges, hogy az enyémhez hasonló kényszernek vagy hangulatnak engedelmeskedett! Igen, doktor úr! Az az egy szál virág már: *belső világának jól észlelhető adata volt!*

Társam — már úgy is nevezhetném: hasontársam — a fülke oldalfalának támaszkodott, türelmesen nyomogatta a vészcsengőt. A liftaknába is beszivárgott a közvetítés zaja... „A legrosszabb esetben is csak félidőig, vagyis körülbelül..." — számítgattam. Meg sem lepődtem, mikor társam így folytatta „...körülbelül harminc-harmincöt percig kell várakoznunk". — Közlése ismét bizonyította a gondolatcsere tökéletességét. De a beszélgetés ismét nem alakulhatott ki. Úgy tűnt, mintha az akna aljában motoszkálna valaki: „Talán a házmester mégis meghallotta a csengetést, vizsgálja a motort" — próbáltam kikandikálni az alul kissé elhajló bádogajtó résén. Társam mellém gyurakodott, fejem fölött nézelődött. Csak nehezen sikerült elszakítanom pillantásom a sötétbe vesző, ujjnyi vékony acélkábelekről...

kezési formák burkába kényszerített ingerü
gyelmeztetésnek értettem volna. De részemről
belső zavart, félelmet, nyilvánvaló kisebbségi
szeomló emberi méltóság állapotát jelezte.

Alkalmazkodókészsége cseppet sem nyu
A feszültség már úgy vibrált körülöttünk, mint
től meg-megremegő füstfoszlányok. A dohány
orromba, ingerelte nyálkahártyámat; gyomron
dött a furcsa lüktetés, szájamban megindult
lasztás... Riadtan figyeltem a növekvő nikot
teit. Tudtam, társamat is éppen úgy ingerli, a
gíti a dohányzás utáni vágyakozás. Ismét reám
rongás. A kamra falai megmozdultak, közelec
szaporábban lélegeztem, szívem kalapált, fejem
héz volt... Meglazítottam nyakkendőmet, ka
boltam ki ingem gallérját. A figyelő tekintet
rémületem. Az ajtó mellé szorultam, kétrét g
dokoltam.

Az ütés elsuhant arcom előtt. Az ajtó ahl
csörömpölt. „Most már több a levegő..." — ér
távolról a hang. Társam magyarázkodott, kén

A Művészetek Háza
tisztelettel meghívja Önt

1994. június 10-én, pénteken 18 órakor

a Vár Galériába
(Veszprém, Vár u. 29.)

GÉCZI JÁNOS

író, költő

RONCSOK

(kollázsok, xeroxok, fényképek)

című kiállítására,
és a

FONALVERS FIGURÁVAL

című,
a szerző 40. születésnapjára,
3000 számozott példányban megjelent
könyvének bemutatójára.

A kiállítást megnyitja és a kötetet bemutatja:

MÁNYOKI ENDRE

a Kortárs c. lap szerkesztője.

Egyéni és csoportos kiállítások (válogatás):

1982 Tér/Kép/Vers — Hatvan,
Cukorgyári Művelődési Központ
Veszprém, Vegyipari Egyetem
Szombathely, TIT Székház
Zalaszentmihály, Új Tükör Klub

1983 Tér/Kép/Vers — Orosháza, Városi Kiállítóterem

1986 Képversek (Zalán Tiborral és Török Lászlóval)
Debrecen,
Kossuth Lajos Tudományegyetem

1987 Kép-Vers/Vers-Kép — Budapest,
Petőfi Irodalmi Múzeum

1988 Székesfehérvár, Videoton Művelődési Központ

1989 XXV. Veszprémi Tárlat, Veszprém,
Bakonyi Múzeum

1991 Concrete — Veszprém, Veszprémi Egyetem

1992 Veszprémi Tavaszi Tárlat, Veszprémi Egyetem

1993 Balatonfüred, Bagolyvári Galéria
(Fenyvesi Ottóval)

1993 Székesfehérvár, Vörösmarty Terem

1994 Veszprém, CÉH Tavaszi Tárlat, Vár Galéria

Megjelent kötetek:

Vadnarancsok (versek, Veszprém, FMS, 1982)

Vadnarancsok
(élettörténet-rekonstrukciók, Szépirodalmi, 1982)

Léghajó és nehezéke (versek, Magvető, 1983)

Kezét reá veté, hogy lásson
(regény, Szépirodalmi, 1984)

Elemek (versek, Szépirodalmi, 1986)

Vadnarancsok II. (beszélgetések, Magvető-JAK, 1987)

Gyónás (versek, Magvető, 1988)

Látkép a valóságról gepárddal
(versek, Szépirodalmi, 1989)

Vadnarancsok I-II.
(élettörténet-rekonstrukciók, beszélgetések;
második kiadás, Szépirodalmi, 1990)

Patkányok (rövid történetek, Pátria, 1991)

Concrete (képversek, Magyar Műhely, 1992,
Párizs-Bécs-Budapest-Veszprém)

A torony (regény, Széphalom Könyvműhely, 1992)

Magánkönyv (versek, Széphalom Könyvműhely, 1993)

Mágnesmezők (versek, Tevan, 1993)

Fegyverengedély
(Veszprémi útikalauz, Pesti Szalon, 1994)

Géczi János

A Művészetek Háza
tisztelettel meghívja Önt

1994. június 10-én,
pénteken 18 órakor
a Vár Galériába
(Veszprém, Vár u. 29.)

GÉCZI JÁNOS
író, költő

RONCSOK
(kollázsok, xeroxok, fényképek)
című kiállítására,
és a

FONALVERS FIGURÁVAL

című,
a szerző 40. születésnapjára,
300 számozott példányban
megjelent könyvének bemutatójára.

A kiállítást megnyitja és a kötetet bemutatja:

MÁNYOKI ENDRE
a Kortárs c. lap szerkesztője.

A megnyitót és a könyvismertetőt
követően a Vár Galéria/Veszprém,
Vár u. 29. alatti épület udvarában
19,30 órától a

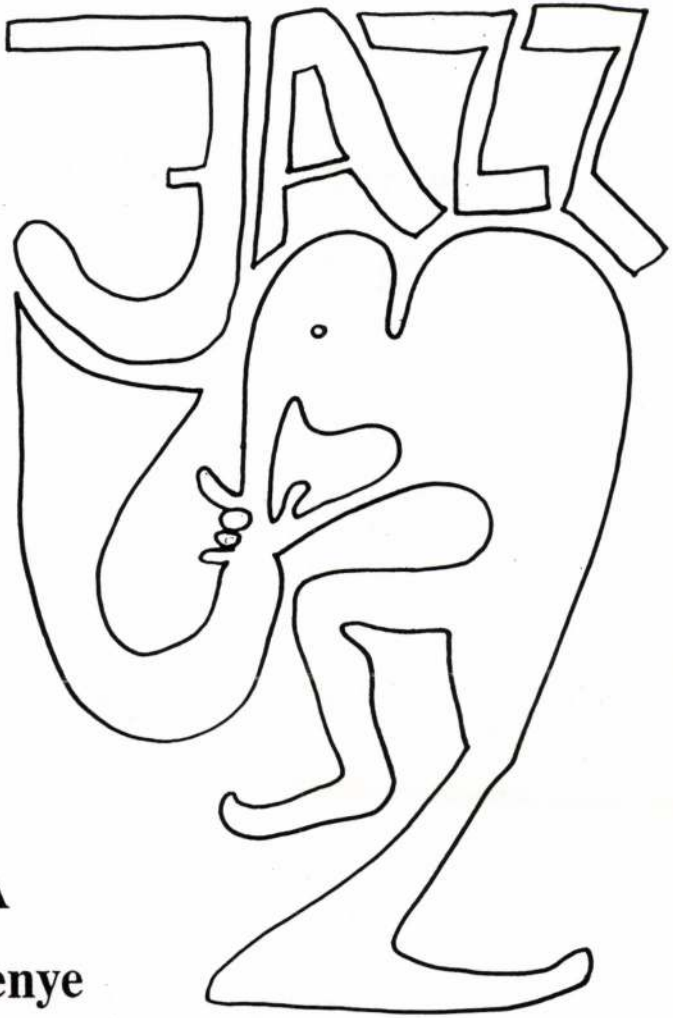

GRENCSÓ KOLLEKTÍVA

jazz hangversenye

Grencsó István	szakszofon, fuvola
Czakó Péter	basszusgitár
Jeszenszki György	dobok

Belépők a helyszínen igényelhetők.

Előzetes:

1994. június 21-én kedden 19,30 órától a Művészetek Háza Art Cafe/Művész Kávéházban SNETBERGER FERENC szóló jazzgitár hangversenye.

Megjelent kötetek:

Vadnarancsok (versek, Veszprém, FMS, 1982)

Vadnarancsok
(élettörténet-rekonstrukciók, Szépirodalmi, 1982)

Léghajó és nehezéke (versek, Magvető, 1983)

Kezét reá veté, hogy lásson
(regény, Szépirodalmi, 1984)

Elemek (versek, Szépirodalmi, 1986)

Vadnarancsok II. (beszélgetések, Magvető-JAK, 1987)

Gyónás (versek, Magvető, 1988)

Látkép a valóságról gepárddal
(versek, Szépirodalmi, 1989)

Vadnarancsok I-II.
(élettörténet-rekonstrukciók, beszélgetések;
második kiadás, Szépirodalmi, 1990)

Patkányok (rövid történetek, Pátria, 1991)

Concrete (képversek, Magyar Műhely, 1992,
Párizs-Bécs-Budapest-Veszprém)

A torony (regény, Széphalom Könyvműhely, 1992)

Magánkönyv (versek, Széphalom Könyvműhely, 1993)

Mágnesmezők (versek, Tevan, 1993)

Fegyverengedély
(Veszprémi útikalauz, Pesti Szalon, 1994)

Géczi János

A Művészetek Háza
tisztelettel meghívja Önt

1994. június 10-én, pénteken 18 órakor

a Vár Galériába
(Veszprém, Vár u. 29.)

GÉCZI JÁNOS
író, költő

RONCSOK
(kollázsok, xeroxok, fényképek)

című kiállítására,
és a

FONALVERS FIGURÁVAL

című,
a szerző 40. születésnapjára,
3000 számozott példányban megjelent
könyvének bemutatójára.

A kiállítást megnyitja és a kötetet bemutatja:

MÁNYOKI ENDRE
a Kortárs c. lap szerkesztője.

Egyéni és csoportos kiállítások (válogatás):

1982 Tér/Kép/Vers — Hatvan,
Cukorgyári Művelődési Központ
Veszprém, Vegyipari Egyetem
Szombathely, TIT Székház
Zalaszentmihály, Új Tükör Klub

1983 Tér/Kép/Vers — Orosháza, Városi Kiállítóterem

1986 Képversek (Zalán Tiborral és Török Lászlóval)
Debrecen,
Kossuth Lajos Tudományegyetem

1987 Kép-Vers/Vers-Kép — Budapest,
Petőfi Irodalmi Múzeum

1988 Székesfehérvár, Videoton Művelődési Központ

1989 XXV. Veszprémi Tárlat, Veszprém,
Bakonyi Múzeum

1991 Concrete — Veszprém, Veszprémi Egyetem

1992 Veszprémi Tavaszi Tárlat, Veszprémi Egyetem

1993 Balatonfüred, Bagolyvári Galéria
(Fenyvesi Ottóval)

1993 Székesfehérvár, Vörösmarty Terem

1994 Veszprém, CÉH Tavaszi Tárlat, Vár Galéria

Gézi János

Xerox-képei

"Vizuális művek" - Kortárs, 1987. 5.sz.
60-61. old.

Géczi János, grafikus

12 rajz: repr

13, 14, 15, old.

Géczi János: Művei az 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12,

Élet és Irodalom Bp. 1985 júl. 26. XXIX/30

Tisztelettel meghívjuk Önt
a Fészek Galériába
1995. október 31-én
kedden, d.u. 6 órára a

"FÉNYMÁSOLATOK"

c. kiállítássorozat megnyitójára.
A kiállításokat bemutatja: BOHÁR ANDRÁS

"MATRICÁK"
Abajkovics Péter
Bátai Sándor
Csernik Attila
fenyvesi Tóth Árpád
Géczi János
Sós Evelin
Zsubori Ervin

Megtekinthető:
november 12-ig, naponta 2-8 óráig

FÉSZEK GALÉRIA

túlságosan is sokat hordoz magában. Itáliában született, a katalánok fogadták be, a véletlen folytán luzitániai, társasága révén andalúz, s mindenekelőtt spanyol. Az effajta túlzott bőség határos az ürességgel. Hogyan is ne menekülne a túltelítettség elől, hogy új föld keresésére induljon? Kétséges-e, hogy ki kellett próbálnia a mámort — ahogy Claudel gondolta —: úgy elutazni, hogy a visszatérés már nem lehetséges?

Ez idáig a kaland példaszerű. Nos, akkor miért kell rosszra fordulnia, miért van az, hogy a mi jó szolgálatot tett európaink éppen csak hogy felébred álmából, máris dühödten vérengző delíriumba, az ideológia dögevői közé esik? A konkvisztádor-hős belebújik a bekebelező misszionárius, a brutális erdőirtó, a szánalmas tyúktolvaj és a Hatalom lakájának bőrébe. „Veni, vidi, vici" — mondta egykoron egy másik híres pistolero. Útra kelni, látni, megérteni, aztán pedig... elvenni, megsemmisíteni, lerombolni, gyökerestől kiirtani, leigázni. Miféle forgatókönyv vezet bennünket Marco Polotól Hitlerig? dó, netán folytonos?

Azt mondtuk, az az európai, aki útra kel. A nagy írók regényei és költeményei csak erről szólnak. Rimbaud Abesszíniába utazik, Conrad az éjszaka mélyére, Lawrence ezredes pedig Damaszkuszban meggyőződik arról, hogy ha ő itt már nem lesz otthon, akkor másutt sem. Segalen a Marquesas-szigeteken rábukkan kortársa, Gauguin nyomaira. Mit is kerestek hát? „Elutazásom a félelem gyermeke volt" — írja Paul Nizan az *Aden-Arabie* elején. Conrad *Lord Jim*-je király lesz, hogy feledje gyávaságát. Malcom Lowry konzulja azért iszik meszkalint Cuernavacában, hogy tudjon, s nem azért, hogy felejtsen. Hogy megtudja: nem élhetünk szeretet nélkül. Társa, Marguerite Duras alkonzulja egy kis indián kolduslány dalát hallgatva rádöbben, hogy ő sem más, mint a szellem koldusa.

Mennyi száműzetés-történet, de mindegyikben jut hely az emlékezésnek is. És csak egyetlen emlékezet létezik, mint ahogy a felejtésnek is csak egyetlen formája van. Európainak len-

Kováts Albert rajza

barbárja, vagy méginkább Hergé *Kék lótusza*.

A különbség annyi, hogy míg Michaux és Hergé meg is nézték fantazmáik országát, addig Kafka prágai odúja mélyén szövögeti megtévesztően naiv, gyerekes, tiszta és néha látomásos képvilágát. Metaforizálja a világot. Az európai és igaz álma élere kelt, melyet versengve bogozgathatunk és értelmezhetünk anélkül, hogy valaha is megragadnánk.

Az európai regényíró mindig is így cselekedett, Cervantestől Robbe-Grillet-ig: próféta a saját hazájában. Hiszen éppen e hazából kínos átlépni a határokat, az alkotó pedig álmaival a határok áthágására törekszik.

Miközben senkinek eszébe sem jutna Amerika, Afrika vagy Ázsia határain vitatkozni, vegyük észre, mennyire rögzíthetetlen és mozgékony lakóhely Európa, elmosódó határaival és soha még ily behatárolhatatlan horizontjával...

Fordította: **Herczeg Zsuzsanna**

Az írás eredetileg a Magazine Littéraire 1992. februári számában jelent meg.

SZKÁROSI

RÖGRESSZÍV

Roncsok és rétegek

Roncsok. Roncsolt szövegek, képek, tárgyak, testek, roncsolt világ. Roncsol, azaz „úgy rongál vagy pusztít, hogy darabokra zúz vagy szaggat". Leszaggat. Letép. Akár plakátokat, egymásra ragasztott plakátokat, talán unalomból, kíváncsiságból, vagy hogy új, más, minden újabb tépéssel átalakuló, változó jelentéscsíkokkal találkozzunk.

Géczi János Roncsok című kaposvári kiállításáról van szó (Együt Árpád Városi Művelődési Központ), hatalmas, rendkívül színes kollázsairól. Olyan kollázsokról, melyek most nem egymás mellé ragasztott, különböző eredetű képekből álltak össze egy egésszé, hanem a szinte rétegesen egymásra rakódó, egymást fedő plakátok „visszatépésével", leszaggatásával kívánnak kollázsszerű vizuális hatást elérni.

Talált művek, mondhatni, talált versek ezek (rendkívül fontos a szöveg, a szövegfoszlányok, valamint a feliratok funkciója), hiszen ténylegesen létező falragaszok összegyűjtéséről van szó. Géczi már többet is publikált ebből a sorozatból (pl. a *Concrete* című kötetében vagy a *Médium-Art*ban). Azok jórészt görög anyagok voltak, a mostani kiállításon a latin betűk jutnak központi szerephez: francia, cseh és magyar „roncsok" is láthatók. E képek láttán könnyen eszünkbe juthat, hogy az óriási pozdorjalapokra rögzített plakátokat tovább roncsoljuk, beleszakítsunk, letépjünk egy újabb darabot belőle. Tapintásra ingerlő, gyönyörű művek ezek, a reklám, a poszter, az óriásplakát korának, a kultúra piaci áruvá válásának is hiteles dokumentumai.

A kollázs egyébként jellegzetesen avantgárd műfaj, Kassák például már a húszas években készített kollázsokat, de ennek az állandó formának, technikának az alkalmazása századunkban mindvégig megfigyelhető. Nem véletlen tehát, hogy Géczi János felfedezi magának ezt a műfajt, ezeket a szövegeket, roncsolt képi szöveteket. Eddigi írásai, képversei, képzőművészeti alkotásai munkájának folyamatos figyelésére ösztönöznek.

A rétegek és a színek *Haász Ágnes* képein is központi szerepet kapnak. (Elektrografikai tárlata a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Főiskolán a Magyar Műhely képverskiállításával egyidőben volt látható.)

Haász Ágnes a hazai elektrografika egyik úttörője, az *Árnyékkötők*-csoport tagja, állandóan kísérletező, az új technikai eszközöket megkapóan alkalmazó, gondolkodó és gondolkodtató művész. Formagazdag, izgalmas színvilágú képei gyakran tartalmaznak szöveges elemeket is, melyek nem elsősorban nyelvi, hanem vizuális információhordozók: a betű, a betűből álló sorok, szövegdarabok vizuális jelek és az elektrografika alapanyagai, megmunkálásra szánt felületei is egyben. A Kaposváron látható Haászképek vibráló, olykor a sajátos, egymást ütő színrétegeknek köszönhetően lüktető, mégis letisztult, érett munkák. Az *Elektro-ikonok*nak keresztelt sorozat darabjain emberi alakok, a bennünket körülvevő táj körvonalai is kirajzolódnak, a szellemképes televízió érzetét keltve. Alakok, emberek, testek elmosódott kontúrjai, színek furcsa találkozása.

A „színes" mindig egy kicsit gyanús — mondta egyszer egy barátom grafikákról és fotókról egyaránt. Ám a „színes" nem feltétlenül gyanús, inkább olyan nehéz technika, melynek használatakor meg kell találni azt a helyes utat, mely a giccs és a felesleges figyelemkeltés világától egyaránt távol van. Az elektrografikában nehéz ezt megvalósítani, talán éppen ezért igaz, hogy nem csak a színes fénymásolás komoly költségei tántorítanak el sokakat az ezzel való kísérletezéstől.

Haász Ágnesnek sikerült ilyen munkákat létrehoznia, saját formanyelvet, színvilágot teremtenie, erről ez a kiállítás és az Árnyékkötők tárlatain szereplő művei is meggyőztek.

A kaposváriak tehát — a programokat szervező művész, *Bátai Sándor* és segítői jóvoltából — újabb remek kiállításokat láthattak.

L. Simon László

Géczi János, grafikus

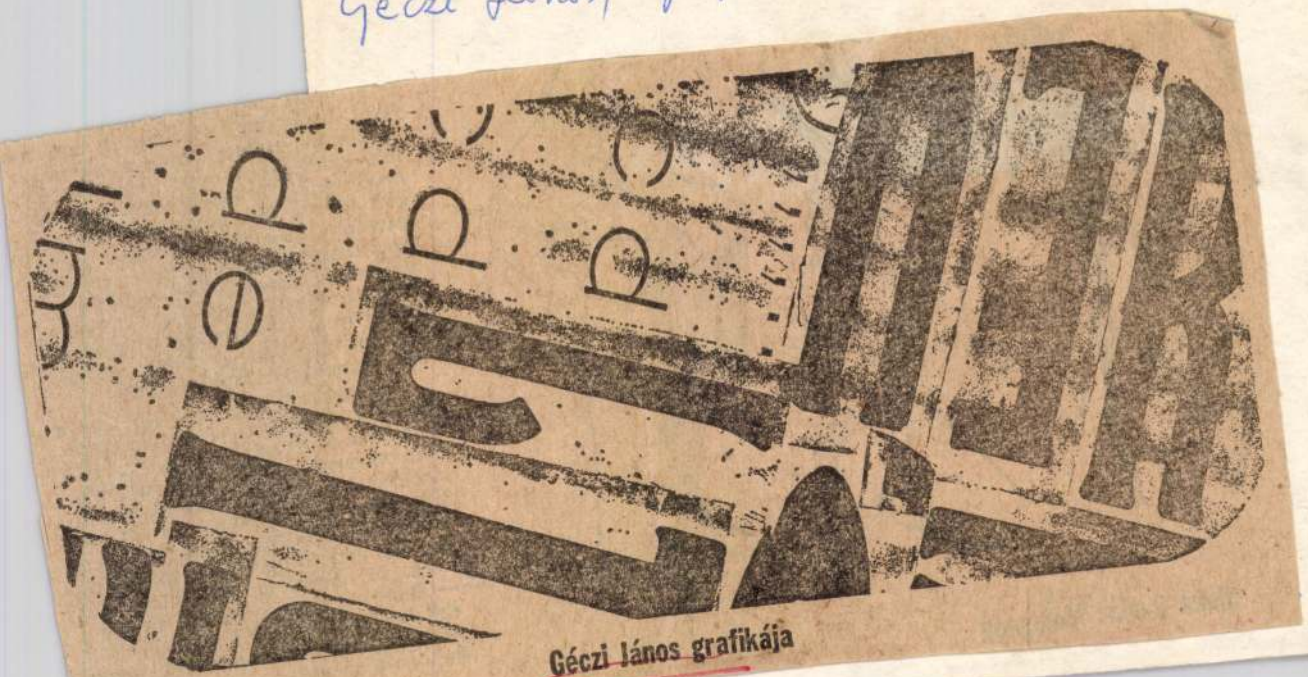

Géczi János grafikája

11.

XXX/35

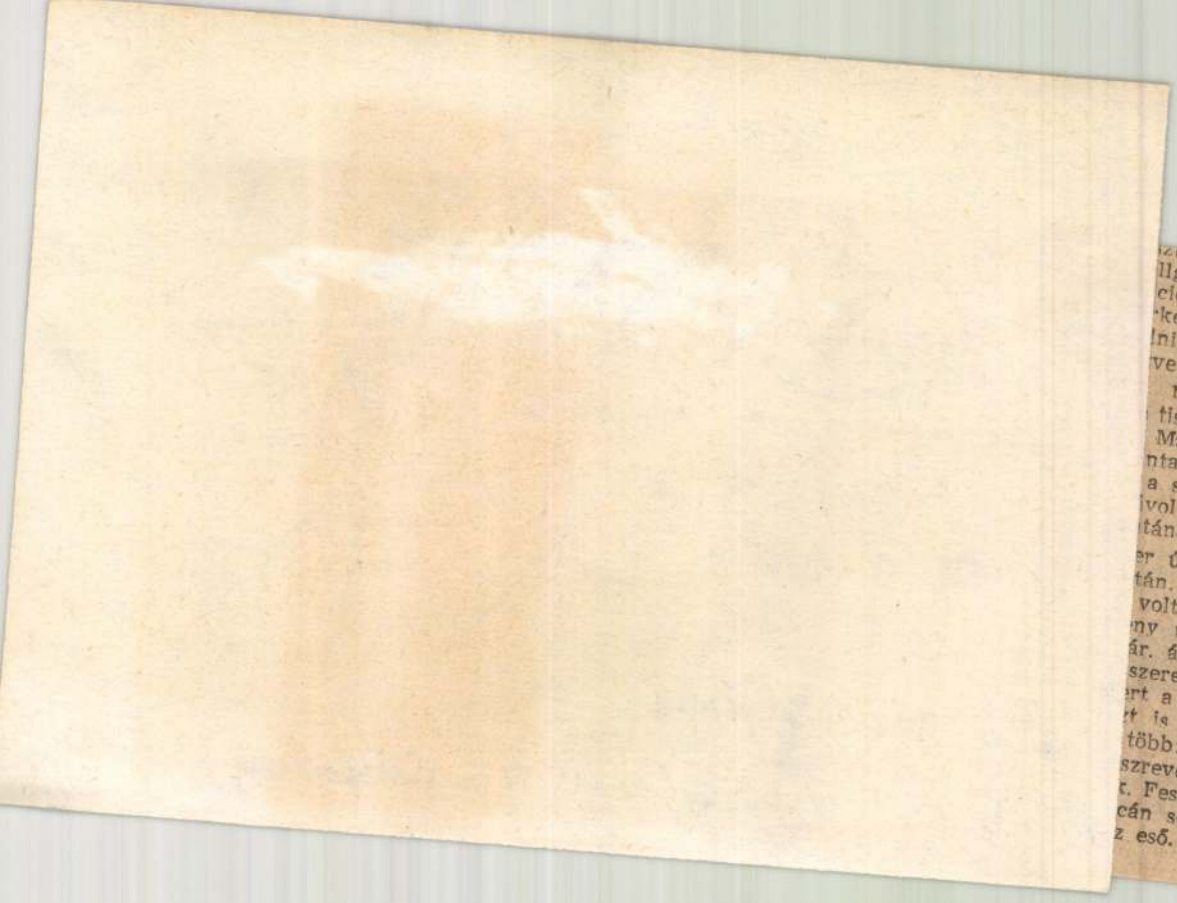

…ilgatva, megkaptuk azt a
…cionálást, melyet semmi-
…-kentyű nem tudott volna
…lni. Kocsis Zoltán (a név-
…ve: ny. kalauz) olyan ma-
…repített minket, olyan
…tiszta levegőbe, hogy után-
…Mazeppa sem tudott visz-
…ntani a színházi zsöllyébe.
…a szimfonikus költemény
…ivol áll az Önök válloga-
…tának játékosságától.
…er úr, Ön azt állította a
…után, hogy előző nap 39 fo-
…volt, de 23-ára, az első
…ny reggelére, rossz köz-
…ár, ám láztalanul ébredt.
…szerezzen be egy új hő-
…ert a közönség Önt is, a
…t is lázasnak látta-hal-
…több: a ráadások után
…szrevette — mi is láza-
…t. Feszt hőemelkedésünk
…cán sem múlt el, pedig
…z eső.

(márjássy)

Géczi János, grafikus

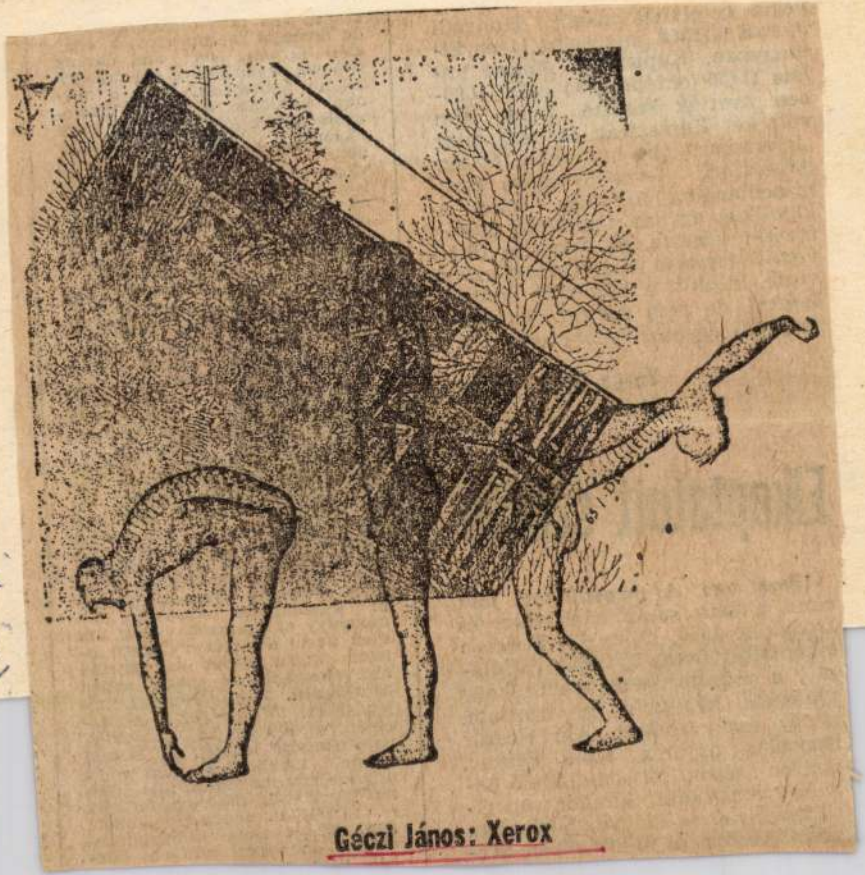

Géczi János: Xerox

1.

Géczi

Élet

XXX/29

elkoptatott frázis a „föld vallatása", a magam szerkesztette négy régészeti könyvből is írtottam, ahogy csak lehetett. Aki először használta ugyanis, Móra Ferenc, nagyon szépen, jól s megfelelő helyeken használta, amikor novelláiban, avagy a Magyar Hírlapban közölt vasárnapi él-cikkeiben Sze-

megvalósítani, de csak[illegible]
az esetben, arra kérem az illetékeseket, töröljék el a névnapokat." Köszönjük szellemes, pamfletszerű levelét. A reggeli névnapi köszöntő jó ötlet — az úgynevezett kellemes, kis „színes" újságírói műfajba tartozik —, reméljük megmarad annak, ami. Az a fajta túlburjánzás, melyet ön joggal gúnyol, való-

Géczi János, grafikus

Géczi János: Xerox

1.

Élet és Irodalom 1980. jan. 31. XXX/5

azt kérdezi, hogy mi van a régi művészetkritikusokkal, akik „átadták a helyüket. Szívesen válaszolnánk akkor is, ha levélírónk kifirná a teljes nevét. Tehát: **1.** lapunk két új tévékritikusa **Faragó Vilmos** és **Megyesi Gusztáv** (ám egyikükről sem állítható, hogy új szerzők volnának az ÉS-ben). **2. Mesterházi Máté** valóban új név lapunk hasábjain, ő operabemutatók véleményezésére vállalkozik. **3.** További újításokat is tervezünk — jó volna például több-kevesebb rendszerességgel érdemi cikkeket közölni a legszínvonalasabb dzsessz- és rockeseményekről is —, minél változatosabban szeretnénk tájékoztatni olvasóinkat a szellemi élet eseményeiről. **4.** Két „régi" tévékritikusunk, **Szántó Péter** és **Széky János** nem szűnt meg a lap munkatársa lenni: egyikük a publicisztikai, másikuk a tájékozódási rovatot szerkeszti. S mint olvasóink is érzékelhetik, az új esztendőben írásaikkal szintén jelen vannak az Élet és Irodalom hasábjain.

Géczi János, grafikus

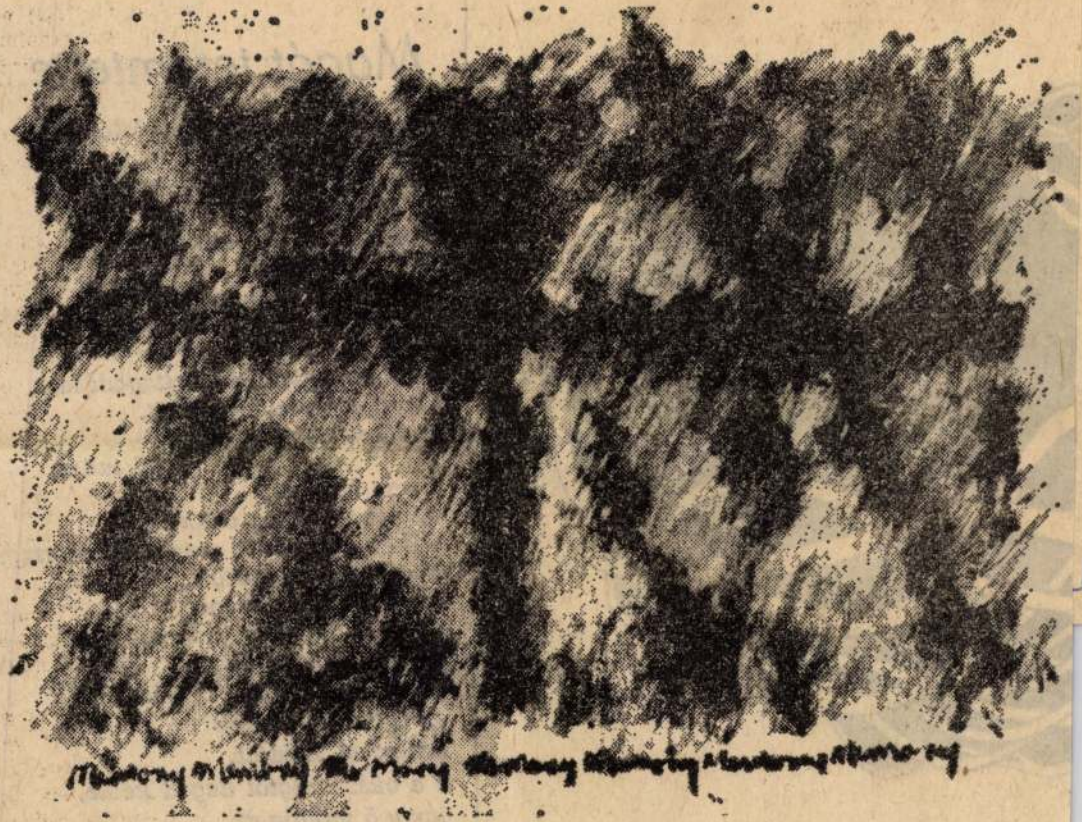

Géczi János: Xerox

13

125 XXX/17

remtette...

meg Isten

a semmivel,

náját

t űzte ki.
nézve

re/tagadására
okot.
er,
jól tudja,

óra
szmében az eszme.
t,
et,
s életen toprengve szemlélget
férfit, nőt, gyereket.
Esténként egyetlen intéssel
az égboltra rendeli
csillagait, holdját,
s a büszkeségtől dagad keble,
hogy ő mindig az,
akinek megálmodják.

y Péter: Műfészek — fészekmű

Géczi János, grafikus

Géczi János: Xerox

Géczi János: xerox

Élet és Irodalom

7.

XXIX/1

oreográfus
RA DEL SOL

GÉCZY János
Kortárs 1981. 12.
MŰHELY

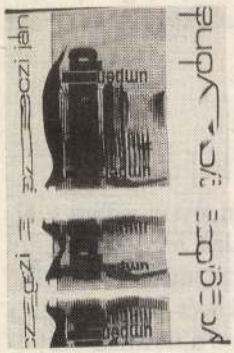

Géczi János egyik magánbeszélgetésünkkor mondta bágyadtan: volt idő, amikor azt hittem magamról, hogy népszerű vagyok. Ezt semmihez sem fűzhetően mondta, nem is volt rá válaszom. Mert ebben a mondatban sokféle más mondatok voltak. Kitapinthatóan. „Nem ilyennek képzeltem el a pályámat." „Nem ilyen-

Zalán Tibor

Egy költő magánútjai

Géczi János költészetéről

nek képzeltem el az olvasókat (olvasóimat)." „Nem ilyennek képzeltem el a jelenemet (jövőmet)." „Belebuktam." „Megbuktattak a körülményeim." „Elgáncsolt az irodalom (irodalmi élet)." „Én nem így akartam." „Így akartam, de nem így akarják mások." A spekulációk persze nem takarhatják el, hogy a mondat mégiscsak első síkján szólalt meg.

De hát miért ennyire fontos Géczinek a népszerűség?

A dolgok álcázása

A válasz – a kérdés álnaivsága nyilvánvaló – talán nem túlzottan bonyolult. A magyar kritika ugyanis bámulatos következetességgel nem foglalkozik Géczi munkásságával. Pontosítsunk: költői munkáival. Ugyanakkor szívesen időz el a *Vadnarancsok* szociográfiai köteteinél vagy a – nyugodt lélekkel félresikerültnek minősíthető, túlbonyolított – regényénél. Holott ő elsősorban költő, aki két (három?) verseskötetet kínált fel eddig közönségnek, kritikának a megmérettetésre. Utóbbi nem válaszolt a felajánlkozásra, így nem is óhajtott hatást gyakorolni az előzőre. Ez a gyakorlatban: a kritika elmulasztotta a költő munkáinak közvetítését a potenciális olvasói, érdeklődői réteghez; magára hagyta őt.

Géczi népszerűségi – mennyiségi? – komplexusa tehát abból eredeztethető, hogy hosszú ideje hiába vágyik méltó, műveihez méltó megméretésre, megerősítésre – legalább elutasításra –; munkái mintha nem lennének elegek a velük való komoly és elmélyült foglalkozáshoz.

Amikor tehát az elkövetkezőkben bizonytalanságról, erőlködésről, a költőszerep vissza-visszatérő fölemlege-

sziója nem vitatható. A Művelt Nép egy éve létrehozta az Alma Mater Kört. Ennek keretei között több mint 120 ezer pedagógus, egyetemista és főiskolás veszi igénybe a könyvenként 10%-os kedvezményt. Mivel pedig az egyes tanintézeteknek egy-egy bolthoz kell kötődniük, ez a boltok közötti versenyt is serkenti.

A könyvszakma anarchiája felé?

A Szvák Gyulától (Élet és Irodalom, 1989. június 9.) kölcsönzött cím arra utal, hogy nézetünk szerint a jelenlegi helyzetből való kilábalás nem lehetséges felülről irányított válságkezeléssel. Ugyanakkor le kell szögeznünk: bármely, feladatát komolyan vevő kulturális irányítás elemi érdeke és kötelessége a könyvpiaci egyensúly helyreállítása. Teheti ezt természetesen a termelés finanszírozásán keresztül, de szorgalmazhatja a fogyasztás támogatásával is. Ebből a szempontból jelentősnek tartanánk egy olyan elképzelés megvalósítását, amely évi többszáz millió forinttal gyarapítaná az iskolai könyvtárhálózat költségvetését, s így bizonyos mértékig szavatolni lehetne a szépirodalmi és szakirodalmi könyvek iránti keresletet. S talán remélni lehet, hogy hasonló következménnyel járna a pedagógusok radikális béremelése is.

Úgy gondoljuk, az egyensúly megteremtését segíti majd az is – bármily kegyetlenül hangzik –, hogy jó néhány kiskiadó elvérzik a versenyben, és az állami könyvkiadás egy része is reprivatizálódik. (Kérdés, hogy ebben a helyzetben marad-e, lesz-e lehetősége annak, amit korábban kultúrpolitikának neveztek, pontosabban, ami abban nem volt éppen haszontalan: az igényes művek központi támogatásának.)

Nincs módunk a könyvszakma anarchiáját a társadalom egészében megnyilvánuló kaotikus állapottól különválasztani. A kettő nyilván összefügg egymással; hiszen 1989 különös esztendeje volt a magyar történelemnek és az arról sebesen tudósító könyvkiadásnak. Két világ határán: a szűkösség bőségében vagy a bőség zavarában – felfokozott olvasói, felszabadított történelmi érdeklődéssel. Egyensúlyából kibillent a könyvszakma is – miként az idő.

énak érthetetlenségéről és fölöslegességéről beszélünk, az említett kiváltó okot, torzító tehetetlenséget tudottnak – bár nem elfogadhatónak – fogjuk tekinteni.

Miről van még szó? Hat évvel megírása után jelent meg Géczi második kötete – a harmadik után két esztendővel. Skizofrén állapot, megalázó mindenképpen. Érett könyve után az útkeresés fragmentumai. Ha ezt legalább – szemben a korszakos jelentőségű *Elemek*-kötettel, amelyet nem – recenzióra méltatják a lapok, Géczi bizonyára nem fogja elkerülni érte a jól megérdemelt dorongokat. Hogy ezeket – ha lesznek kritikák, hangsúlyoznám... – hogyan viseli, aligha kétséges. Ahogy az elhallgatás időről időre visszaveti őt, úgy a várhatóan elmarasztaló kritikai megjegyzéseken sem fogja könnyen túltenni magát.

Persze a fenti állításnak ellentmondani látszik, hogy minden bizonnyal ő nemzedékének a legtermékenyebb alkotója. Ez igaz is, ám látható, hogy munkássága önnön törésvonalai mentén épül, azaz nem fejlődésről, hanem ugrálásról beszélhetünk nála, nem koncepciózus előre/valamerre haladásról, hanem pánikhangulatoktól sem mentes, a kapkodás látszatát nem elkerülő, erős váltásokról.

A sokműfajúság így vélhetően művészi kielégületlenséget takar, s jóllehet ez a költői bigámia nem kevés haszonnal jár (ígéretesen mélyülő esszéírásaira, drámai munkáira gondolok itt), valamennyi föltalált mozzanatban ott munkál az egyetlen szerelem görcsös akarása: a költészeté.

Ehhez persze minden joga, tehetsége, képessége és fölkészültsége megvan Géczinek, viszont hiányzik a magabiztossága, vagánysága, az a kockázat és merészség, amelyért – hogy a megkezdett hasonlatnál maradjunk – bolondulnak a legkonzervatívabb, legkékharisnyább, legfrigidebb női lelkek is, hogy a tőlük kedvezőbb hőpozícióban lévő hölgytípusokat ne is említsük. Ez (is) lehet a magyarázata, miért nem sikerült eddig a költőnek áttörnie az irodalom ellenállásán, annak ellenére, hogy például a *Vadnarancsok I.* szociográfia olyan kedvező pozícióba juttatta az olvasói berkekben, amilyenről legtöbb társa és kortársa egész életében csak álmodik.

Nagy mulasztása volt ez Géczinek, de nagyobb annak a könyvkiadásnak és könyvterjesztésnek, amely ilyenkor – pénzt, reklámot nem sajnálva, illetve legalább megkockáztatva – nem próbálta a harsány érdeklődés nemesebbik részét a költői munkák felé fordí-

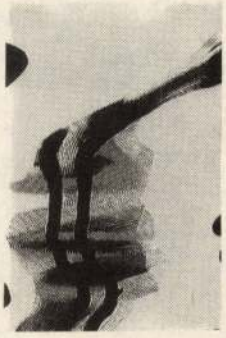

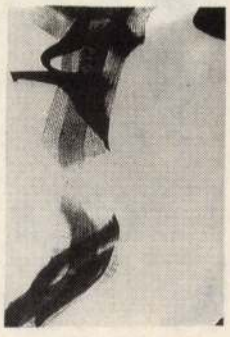

tani. Ez esetben végképp nem lehet arra hivatkozni, hogy a költészet nem adható el (egyébként eladható, és erkölcstelen, szemtelen manipulációkkal próbálják kiszorítani a könyvpiacról, ahol még mindig, *másképp* változatlanul, lenne rá igény); a név, amit Géczi a szociográfiával teremtett magának, sok ezer verseskönyvet vitetett volna el a polcokról. De erre, úgy látszik, senki sem gondolt, az is lehet, ilyen gondolatokra nincs is igény. Emlékezetem szerint az azonnal hiánycikké vált szociográfiát *sem* adták ki újra...

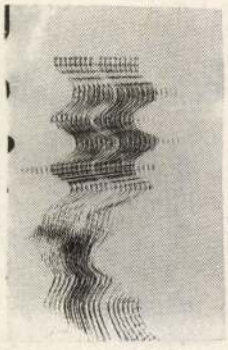

Kis légörvényeket kapva el

Gyónás a címe a költő harmadik, hivatalos kiadónál megjelentetett verskötetének, mely – mint említettük – az oeuvre-ben még csak a második kellene legyen.

Komor cím, szép felütés, számadást sugall, bevallásokat, nyilván életről, sorsról, költészetről. De az is lehet, Géczi világértelmezési lehetőségét jelenti: kibeszélni a világot, elmondani mindent, ami összegyűlt és ami kikívánkozik. Úgy, ahogyan megjelenik belül, legfeljebb kicsit másként.

Effélét érez a könyv olvasója, amikor halad a tizenhárom vers labirintusában, növekvő elégedetlenséggel, tanácstalansággal, néhol bosszankodással. (Egyelőre a *Fekete szegélyű fehér* című ciklusról van szó, mely a szerző 1982–83-as verseit tartalmazza.)

Rögtön a kötetindító versben feltűnő, milyen erős energiák feszegettetik a költővel versének, világának kereteit. A motívumok fordított tölcsérként, hihetetlen gyorsan tágulnak az első nyolc sorban: hajszálrés→salétrom→minden→mindörökre→földanya→hold→csillagok→agyagsárga ég.

Szokatlan jelzők *(ásványdús vizek)* és szomorú közhelyek *(nincsenek se hangok, se testmeleg; magamhoz ölelem a nincset)* után jut el önnön helyzetmeghatározásához: *fekszem a nyirkos éjszaka mocsarába | zárva, bezárva, bezárva, s volt arcom hálós ránca | még fel-felrémlik a templomi gótikában | néha egy-egy révült pillantásra | egy-egy unokának, örökösnek...*

Az ilyen és effajta, telibe talált képek és gondolatok láttatnák az igazi költőt, be kell valljuk azonban, ezek vannak elenyésző kisebbségben.

Már itt felbukkan a költő különös világértékelése, amely szerint a jövőbe tolódik át minden vállalható érték vagy értékőrzés, misztifikált – de mindenképpen méltó – örökösök, unokák várása és feltűnésük reménye

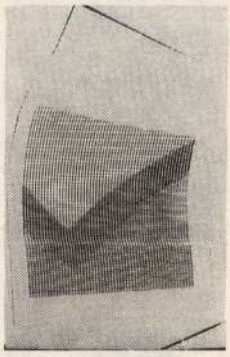

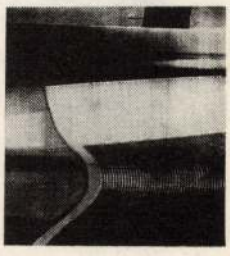

i Géczi számára elviselhetővé a jelent, garantálja a jövő emlékezetébe épülést, mint a túlélés talán egyetlen lehetőségét.

Ez az eleve *feladott jelenpozíció,* emberi/költői létezésének fölöslegességtudata nem a vívódás felé indítja el mégsem a költőt, hanem az erejét és költői hajlékonyságát fölemésztő bizonyítás, önigazolás felé.

[A mából...] című tizenhét versszakos, nagy összefoglalásnak szánt verse például éppen emiatt nem az analízis, nem az elmélyült, átgondolt szerepmeghatározás verse, hanem a mutatványé, amelyben azonban főként visszatérő (s nem megerősödő) motívumok, túlhajszolt képek, közhelyek, politikai/társadalmi utalások és párhuzamok, használhatatlan sorok s persze sikerült költői megoldások tartják a lelket, illetve veszítik el azt, éppen azt.

Elgondolkodtató, hogy a tizenhét versszakban csaknem húsz alkalommal fordul elő konkrétan a költészetre utaló szó, a költői pozíciót felerősíteni, centrummá növeszteni szándékozó kifejezés, legtöbbször zavaró funkciótlansággal. Úgymint: vers – *a vers csak vészkijárat;* anyanyelv – *fogak palánktövén* (?!) *remeg;* rím – *kattan a rím bilincse;* daktilusok – *földadják az ütemverset a daktilusok;* jelző – *ez éjnappal oly sovány, hogy egy jelző is fölakasztja* (?!); metrum – *csontjait metrumra szórja*(?!); névmás – *kihátrál minden névmás...*

A szándék talán érthető, a világnak nyilván létezik egy olyan leírata, amelyben minden lefordítható versre, jelzőre, igére, metrumra, tehát sajátosan működő irodalmi frazeológiára. Ám kérdés, szükséges-e. Annál is inkább, mert jelen esetben a költő nem tud mit kezdeni ezzel az átírással, amely kétségtelenül elvérteleníti kifejeződni törekvő gondolatait. Így keverednek bele – ezt ellentételezendő – a versbe olyan *külső motívumok* (s maradnak is azok – idegenek), mint Orgovány, a munkásosztály, mely alszik éjjel, betlehemi csillag, és hasonlók. A vers ellenőrizhetetlenné válik, jönnek az értelmezhetetlen képek: *az ég falán bár lehetne az eszme; ethosz kaparász a rácson; nyelvünkön oldott ostya a rettegés; ember... gubbaszt karmos kezével lebben; conversióról szól a recipe* – jönnek a közhelyek: *az ég magasabb már nem lehet; mellkason vajon ki citerázik; a jövő csak el ne múljon* – és hála istennek, olyan sorok is, melyekben Géczi a valódi lehetőségeit mutatja föl: *szék, ajtó, ablak szétszakad | a szoba fala nincs; diliházsárga holdfény szakad; a nap meglódult nagy kolomp...*

Ebben az erősen eklektikus versben azonban a kevés jó megoldás, a néhány igazi költői mozzanat elvész,

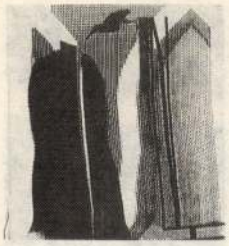

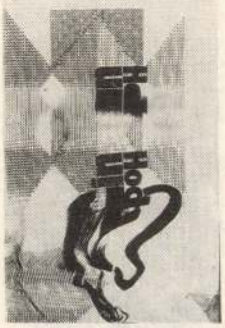

hozzászürkül környezetéhez, s éppen ellene dolgozik a versíró szándékának, mely szerint: *helyére áll az összes képmás.*

Sajnos, nem így történt a többi tíz versben sem. A *Gyónás* szövegversei átmeneti állapotban, kiforratlan periódusában mutatják meg olvasóinak Géczi János művészetét. Kivétel a fentebbi megállapítás alól a mély gondolatiságú *Az olajfa* című elégia. Ebben minden a helyén van, sor, gondolat, eszköz, végre találkozik szakma és tehetség. Jó érzés olvasni és újra elolvasni, ugyanakkor kísért olvasás közben az értetlenség: ha egy költő ilyen pontos, bölcs, megrendítő tud lenni, mi okozza, hogy általában nem az, hogy legtöbbször megelégszik a látvánnyal, a látványos megoldásokkal vagy az azoknak feltűnő pszeudo-költészeti megformálásokkal?

Elszórt csikkeket látunk az ismeretlen udvaron, néhány, kövek közül kibukkanó, partizán fűszálat

Géczi János első volt nemzedékéből – remélem, ebben nem csal meg az emlékezetem –, aki vizuális költészettel kezdett foglalkozni, illetve komolyan vette ezt az alkotói lehetőséget. Első művei kalligrammikusak voltak, azaz tradicionális költői mondatokat fosztott meg linearitásuktól, s alakított képi formációkká. Ezekre a művekre jellemző, hogy visszakereshetőek voltak a verbális alkotóelemeik, s csak ritkán léptek túl az illusztrált mondatokon, szövegrészeken. Vélhető, irodalomtörténeti helyük önértékeik fölé emeli őket.

Mielőtt igazságtalanok lennénk: a hetvenes években – azok közepéről, végéről van szó! – kevés a minta, a fogódzó még a modern művészetekből Magyarországon, sem az irodalmi tudat, sem a technikai eszközkészlet nincs felkészülve erre a radikális váltásra. Amikor a vizuális költészet tért nyer irodalmunkban, s gyakorlatilag ezzel egyidőben, ettől elválaszthatatlanul stabilizálódik a Magyar Műhely itthoni pozíciója, Géczinek is át kell gondolnia vizuális törekvéseit. Megszűnt gerillaműfajnak lenni a lettrákkal megsegített verstábla, értékéből immár kivonódott az az ellenálló/radikális íz, mely eddig pikantériáját adta – egyben esztétikai felmentését is ígérte.

A *Gyónás* második ciklusa, *»A titkos értelmű rózsa«* már ezt a letisztultabb, átgondoltabb, leegyszerűsítettebb és leegyszerűsödöttebb periódust demonstrálja. A tizenkilenc tábla mindegyike betűismétlésekkel előállított

rűsödéseket, ritkulásokat tartalmaz, geometriai ábrákká rendezve a két-három különböző betű számtalan megjelenésével létrehozott teret. A grafikai elemek itt már nem akarnak értelmet hordozni, üzeneteket továbbítani, legkevésbé összerakásukkal létrehozható szavakat megjeleníteni, tehát – még elemi szinten sem – gondolatokat illusztrálni.

Visszafogott, jó arányérzékű munkák az itt közölt vizuáliák, a két külső borító tanúsága szerint színesben még inkább megnyerőek és megkomponáltak.

Amíg tehát a költő egyfelől küzd új nyelvi lehetőségei megteremtéséért (s – ekkor még – csak nagyon részleges eredményeket ér el), addig biztos érzékkel rendezi át vizuális szemléletének alapjait, ezzel közvetlenül vizuális eszköztárát is. A *Gyónás* így lesz Géczi eddigi legellentmondásosabb verseskötete.

A fentebbi súlyos szavak elmondásához nagyban hozzájárult az a tény, hogy az *Elemek* című kiváló verseskönyv – mely, ismét hangsúlyoznánk, a *Gyónás* darabjai után íródott verseket tartalmazza – bizonyította, a küzdelem nem volt hiábavaló.

Talán mégsem fölösleges megjegyezni, hogy a könyvkiadás ellenállásain nehezen átverekedett könyveknél időnként fontosabbak a belső verekedések és megveretések; fontos, hogy megjelent ez az óvodás korú kézirat, de bizonyára többet profitált volna esetleges akkori fogadtatásából a szerző, mint most, az én dohogásaim hiábavaló idején.

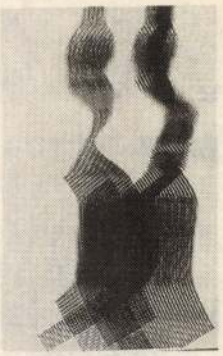

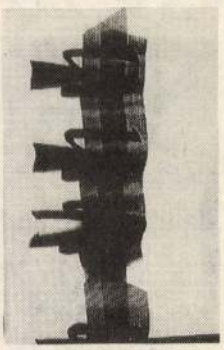

EPILÓGUS

Csak nem sérült meg? Felelősséget érzünk érte, elvégre

Ez év tavaszán Géczi János *barátom* váratlan ajándékkal lepett meg. Néhány könyvforma valamit nyomott a kezembe, szeretettel, ábrándosan. Akkor még nem tudtam, nem is sejthettem, milyen emberi és könyvészeti értékekkel, dokumentumokkal ajándékozott meg az a nap. A könyvforma valamik *valódi* könyvek voltak, Géczi *egypéldányos* könyvei, önszamizdatjai. Vizuális munkák, címekkel ellátva és címtelenül némelyik, igényesen egyszerű külsőségek közé rendezve el. Valamennyi könyv – az *истории* című, talált, rontott lapokból összeszerkesztett, érdekes, de itt most nem tárgyalt „antológia" kivételével – egyetlen alapmotívum, azaz alapkép variánsainak a sorozata.

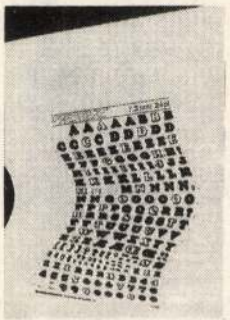

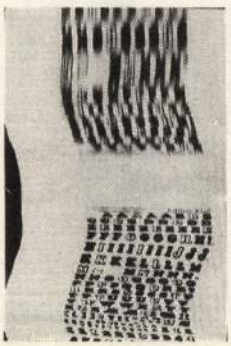

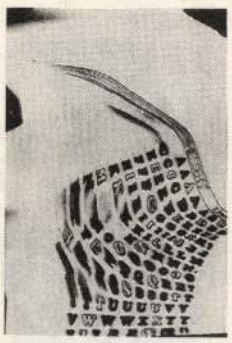

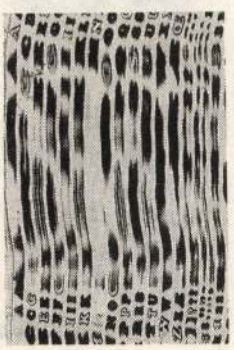

Izgalmas, elgondolkodtató, kitűnő *vizuális akció* v.. mennyi. A dolog irodalmi jellege ezen a ponton kim.. rülni látszott. Minél tovább birtokoltam azonban ezeket a könyveket, annál több kérdésre kellett választ adnom magamban, magamnak – sikertelenül. Az első, legnyugtalanítóbb az volt, miért maga Géczi készítette el ezeket a könyveket? Hiszen meg sem próbált, tudomásom szerint, számukra kiadót keríteni. Lehet, nem is akart. Egy példányban a létezésük majdnem annyi, mintha nem is lennének. Ez így nem igaz, hiszen a szobrok, festmények is „egypéldányosak", általában. Az egypéldányosság kétségtelenül megnöveli az áru kuriozitását. Szerepelhetett ez a szempont a szándékai között? Aligha. S alighanem: igen. És kinek készültek ezek az egypéldányos vizuális remekek? Nekem bizonyosan nem, én csak utólagos rátalálása voltam Géczi bizalmának. Nagyon valószínű, hogy saját magának készültek. Úri passzióból a legjobb vizuális műveit tartotta meg magának, és őrizteti most velem. Igen, erről van szó.

Nem tarthatta őket az íróasztalában, mert a mindennapos látás lehetőségével megfosztotta volna magát munkái misztikájától – attól, hogy az egyedi mű *eladható, elidegeníthető alkotójától*. Másrészt: műalkotás (lehet) az, aminek legalább egy élvezője, befogadója, dekódolója, közönsége van. Az én szerepem tehát a szentesítés akciójára korlátozódik.

Azután végigjárta még az agyamat, hogy e könyvek a magány szülöttei, a költői magányéi. Az alkotó érezte, világra kell jönniük a munkáknak, s tisztában volt azzal is, nem tudja megteremteni (kiharcolni, kikönyörögni, kijárni, kizsarolni) létezésük feltételeit. Érzet és tudás egyezett ki az egyetlen és erkölcsileg vállalható kompromisszumban.

Ezerkilencszáznyolcvannyolc nyara–ősze Géczi Jánosnak a lázas és reménytelen alkotás időszaka volt – valószínűleg valamennyi könyvet akkor készítette el. Azért *csak* valószínűleg, mert a hatodik könyv nemcsak váratlanul nagy méreteiben üt el a társaitól, de különbözik abban is, hogy a dedikálás nem tünteti fel sem a mű címét, sem születési idejét.

Az *Exitus (átdolgozás-xerox)* című könyv, mely „július harmadik hetében" készült, egy tízsoros verset variál huszonnégy oldalon keresztül, hajlítja, forgatja, emeli, megnyújtja, elmossa a konvencionális grafikai tömböt. Maga a vers nem sugallja a megformálás szükségességét:

Ahogy felhasad az ég, a kidőlő fénytől
az árnyékod kibomlik, mint szövőszékről
leesett szőnyeg, s barna-kék-veresen kiterül
mögötted, hosszan, puhán. A perzsa mintából fölmerül
– mintha vizen járnál – szálvékony tested,
máris süllyedsz, az idő hullámai átcsapnak feletted,
s a tiből a te örök kisebbségbe szorul,
az i embrióvá hajlik, s az ékezet kiszabadul
a gravitáció kötelékéből: az i pontja
felpirosló jelet üt homlokodba.

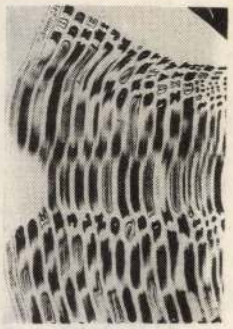

A *Búcsú* című, július 28-ra datált könyv a címadó szó huszonegy megjelenését tartalmazza. Egymásba csúszó, különböző méretű szóalakok hajlonganak a térben, mosódnak egymásba, mosódnak bele a semmibe, mosódnak el szomorú lágysággal az időben.

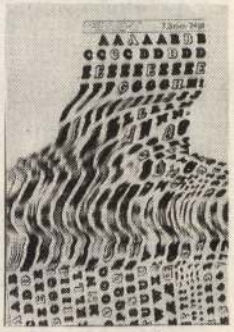

A *Fusythia* című, augusztus 16-án elkészült kötet korrekten – tehát bravúrosan, ez esetben – megmunkált virág-kalligrammát enged szabadon a térbe, kínál oda a xerox-rontásnak, az elmosódó formákká emelő homálynak. A hatvannyolc oldalas mozgástanulmánykötet Géczi eddigi összes leleményét tartalmazza. A virágok – hatvannyolc *elmozduló nézőpont* szerint – néha esőmaszatoknak, néha kőkori csipkelevélnyomatoknak, halotti lepleknek, s ki bírja találékonysággal, minek látszanak még; fantázia és vizuális felszabadultság dolga. Megjegyzés: üdítően hat a kötetbe applikált tizenhat narancssárga oldal.

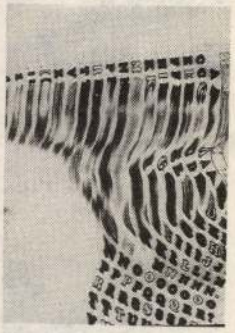

A szeptemberben készült *Pressers* című kötet Presserstípusú lettraset-lapot állít figyelme középpontjába. Géczi határozott elmozdításai a xerox-masinán fantasztikus, megrendítően szép formációkat hoznak létre. Ahogy festékcsíkok látszatává nyúlnak meg a betűk, ahogy kanyarognak, ahogy visszatérnek önmagukhoz – valamit nagyon kitalált és *végigvitt* a költő.

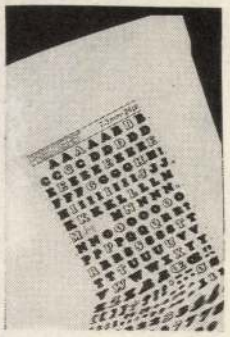

Szintén szeptemberi termék az *1978*. Benne a szerző egy konstruktivista jellegű vizuális kompozíció mozgáslehetőségeit kíséri figyelemmel. A sorozat izgalmát a kiinduló munka egyeneseinek merevsége és a variánsokban mindenfelé elhajló ugyanezen vonalak lágy ívelése, puha elmosódása közötti feszültség adja. Hosszú és reménytelen leírási kísérlet helyett annyit: a huszonnégy tábla közül a legtöbb érdeklődésre azok tarthatnak számot, amelyekben a kiinduló mű egyenesekre ráépülő eredeti mozgásirányai megmaradnak, ugyanakkor a kép egyes részei elhajolnak a térben, mintegy szétrobbantva az eredeti szerkezetet, homogenitást.

Utoljára maradt a *Gyónás* (című?) datálatlan, A4-es

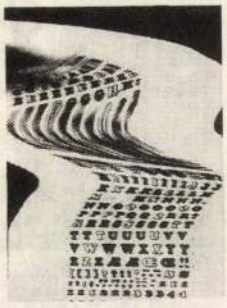

méretű gyűjtemény. A legnagyobb terjedelmű kötet (113 oldal) a fentebb tárgyalt magvetős füzetkönyv vizuális anyagának az alig-felismerhetőségig elvitt transzformációit tartalmazza. Kétségkívül ez a leglátványosabb, legváltozatosabb, a legtöbb technikai találmányt felhasználó, az eddigi invenciókat leginkább összefogó opusz a hat közül. Ha *»A titkos értelmű rózsa«* arányos és visszafogott, kiszámított és konstruált tömbjeit hasonlítjuk össze a belőlük felmutatott újabb dimenziókkal, meg kell döbbennünk, mennyi megjelenési lehetőségre és kialakítási másságra mutat rá bennük Géczi, mennyi leleménnyel és szakmai hozzáértéssel (= szeretettel) bánik anyagával.

Együtt indultunk útnak

Hogy mennyi ezekben a sorozatokban, mozgástanulmányokban, vizuális akciókban és kísérletekben a játék, a passzió, nem állapítható meg, de feltehetően nem is tartozik a dolog lényegéhez. Örömteli mozzanata Géczi János újabb irányú tájékozódásának, hogy bennük sikerült feloldania azt a görcsöt, mely jelenkori vizuális művészetünket – talán a jugoszláviai magyar képköltőket leszámítva – arra kényszeríti, hogy csupán egy-két *közös megoldást* kanonizáljon, alkotóit pedig arra, hogy az önmaguk által elfogadott szűk keretek között vergődjenek.

Amit Géczi csinált ebben a hat kötetben, azt minden, vizuális költészettel foglalkozó vagy foglalkozni szándékozó fiatalnak tananyagként ajánlanám. Igaz, nem követésre, mert hogy mennyire folytathatlan, azt az is igazolja, a költőtől utolsónak átvett könyv dedikációjának egy része így szól: *...az* utolsó *xerox-könyvet is...* Nem ebben látom tehát az egypéldányos Géczi-opuszok jelentőségét. Végigjárt – méghozzá konzekvensen járt végig – egy olyan utat, mely a látványosságtól elvezette őt a lényeg felé. Eredményeinek beépítése újabb vizuális költészetünkbe fontos elmozdulási lehetőségünk.

Az egyes részek fölé illesztett idézetek Bogdán Lászlótól származnak, s Géczi János *Gyónás* című kötetének mottójában szerepelnek. A cikket a *Gyónás* és a *Pressers* xeroxlapjai illusztrálják. (Z. T.)

A Művészetek Háza
tisztelettel meghívja Önt

1994. június 10-én,
pénteken 18 órakor
a Vár Galériába
(Veszprém, Vár u. 29.)

GÉCZI JÁNOS
író, költő

RONCSOK
(kollázsok, xeroxok, fényképek)
című kiállítására,
és a

FONALVERS FIGURÁVAL

című,
a szerző 40. születésnapjára,
300 számozott példányban
megjelent könyvének bemutatójára.

A kiállítást megnyitja és a kötetet bemutatja:

MÁNYOKI ENDRE
a Kortárs c. lap szerkesztője.

A megnyitót és a könyvismertetőt követően a Vár Galéria/Veszprém, Vár u. 29. alatti épület udvarában 19,30 órától a

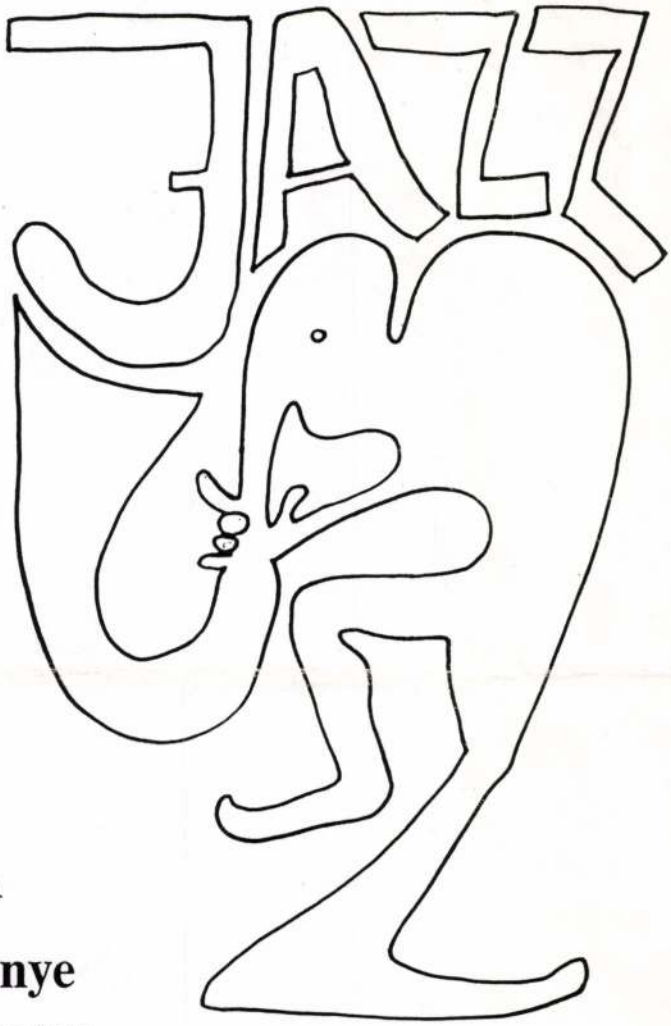

GRENCSÓ KOLLEKTÍVA

jazz hangversenye

Grencsó István	szakszofon, fuvola
Czakó Péter	basszusgitár
Jeszenszki György	dobok

Belépők a helyszínen igényelhetők.

Előzetes:

1994. június 21-én kedden 19,30 órától a Művészetek Háza Art Cafe/Művész Kávéházban SNETBERGER FERENC szóló jazzgitár hangversenye.

GÉCZY JÁNOS

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

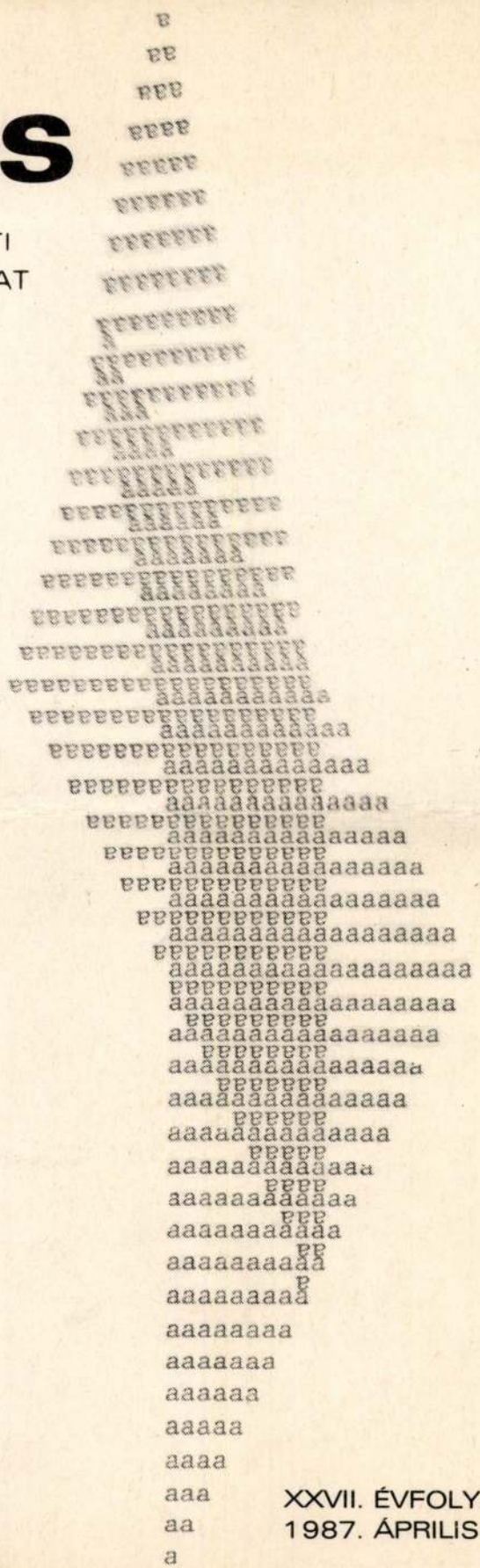

XXVII. ÉVFOLYAM
1987. ÁPRILIS
4

új írás

Ára: 17 Ft

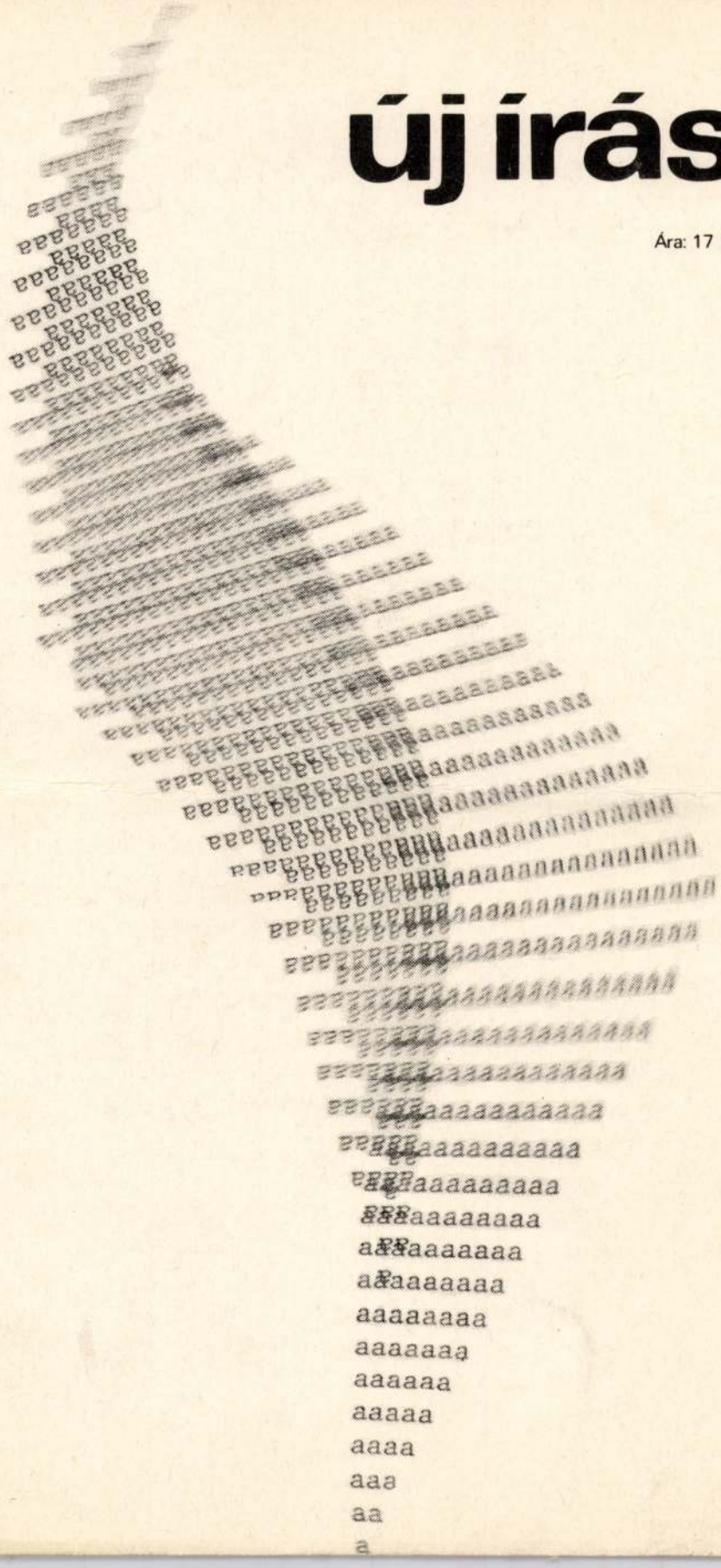

a
aa
aaa
aaaa
aaaaa
aaaaaa
aaaaaaa
aaaaaaaa
aaaaaaaaa
aaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaa

Bobrowski maga makacsul hitt, hinni akart, de mindvégig nagy aggállyal is volt műve iránt. Egy 1960-ból származó levelében olvashatjuk: „Azt hallom, Celan verses levelet írt Nelly Sachshoz. Önekik könnyebb, azaz helyesen véve persze nekik a nehezebb. Csak hát van itt egy terület, lehet akármilyen homályos, mégis-csak övék, közös a számukra, s hiteles. De én: Kelet témája stb., mindez alapjában nem engem illet, én nem vagyok se lengyel, se orosz, zsidó meg végképp nem vagyok. Az egyetlen, ami följogosíthatna: Ha én nem írom meg, megint csak eggyel kevesebb, aki a németek, vagyis az enyéim szeme elé tárja. Csakhogy itt van az igazságtartalom kérdése. Hiszen lehetne mindez nálam külsőség, talán érdekes, mivel enyhén egzotikus s épp nem gyakran előforduló. De – hitelesíteni alighanem az érintettek egyetértése tudná." Bobrowski nyelve is az érintettek nyelve, nem megtalált költői nyelv. A témájává vált Keletnek nemcsak népeit, nyelvüket is példázatossá kívánta tenni. Úgy szólalt meg, amint alakjai beszéltek volna a helyében. Sajátos mondatszerkezete, hangsora, nyelvi vizualitása nélkül nem remekmű az *Egérünnep*, a *Kuvik*, minek sorolnám. S nem olyan végleges hatásúak (néha épp nyelvi áttettségük miatt bonyolult) legjobb versei. Vallhatta mesterének Klopstockot, ami a formát, a szigort, a pontos dikciót illeti, az is lehetett, magát a nyelvet nem olyan emelkedetten kezelte, mint Klopstock. Legelvontabb verseiben is valamiképpen közhasznúan, plebejusan. A nyelvért Bobrowski lefelé ment, szinte a nyelv alatti tenyészetbe is, s akár e táj, e nép történelmében, a nyelvében is visszafelé. *Nevek az űzöttnek* című versében már-már babonásan ad ősi szavakból neveket a belépő üldözöttnek, hogy mint maszk mögé, elbújtassa mögéjük, s az megmeneküljön. Túl könnyed fordulat lehetne, ha ezt a gesztust egész írásmódjára alkalmaznánk, s azt tartanánk, konok nyelve így akarta menekíteni hőseit, a világába belépőket, a nála akaratlan is oltalmat vélőket.

Szövegeit fölfejtve, csupán élvezve mindig átjár bennünket valamiféle megrendülés, ami közel visz a végső dolgokhoz. Bobrowski magára vállalt egy régiót, sokat próbált embereket, akiknek szavával legalábbis igazságot kívánt szolgáltatni. Közben azonban állandóan kvártélyt fogott volna a tág egyetemességben, ahol aztán elhelyezhesse e népeit. *Malige, a táncos* című prózájában szerényen annyit említ: „Csak azt tudom, amit elmondtam." Ez magatartásként több annál mint: „Csak azt mondtam el, amit tudok." Hogyan különböztessem meg? Hermlin búcsúszavai nagyon pontosak: „Johannes Bobrowski nem a testvériség mellett tett hitet: költészete volt testvéri."

1987. április 9-én lenne hetvenéves.

Kalász Márton

1021

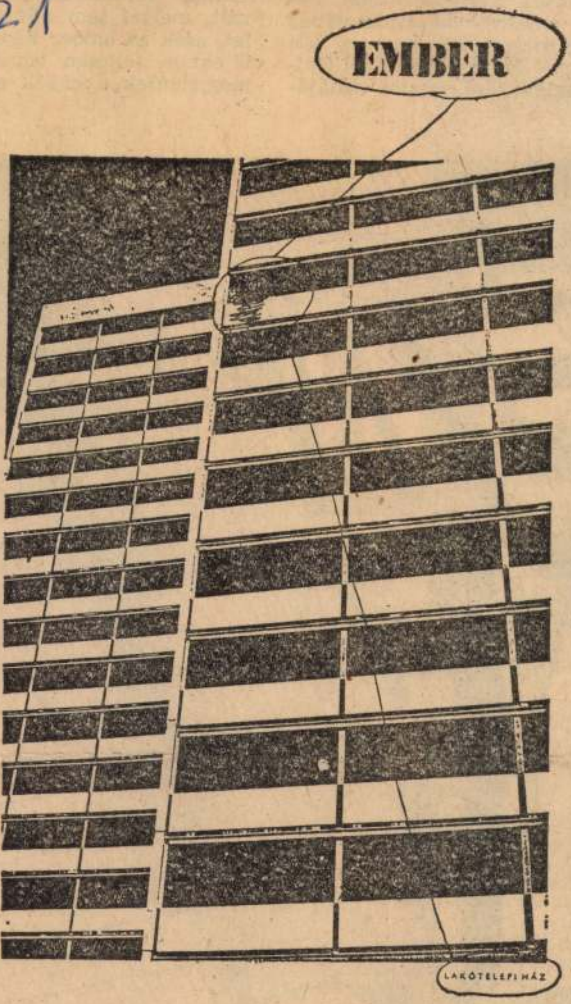

GÉCZI JÁNOS

Géczi János: Tulajdonképpen ez egy vers

helyett. Nincs ebben
nös, az orosz nyelv
lyesírási sajátosságai
könnyen megértjük,
Tyihonovnál Hajdár e
dar, az iszlám első ve

1982 DEC 1 01

ÉLET ÉS IRODALOM

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Varga Zsóti rajza

GÉCZI János

Uj Forrás, 1989. 5.sz

Géczi János: Xerox

Ára: 18 Ft

HAMAROSAN MEGJELENIK
LEGÚJABB KIADVÁNYUNK

Dr. Lakatos István

Németh László betegsége és halála

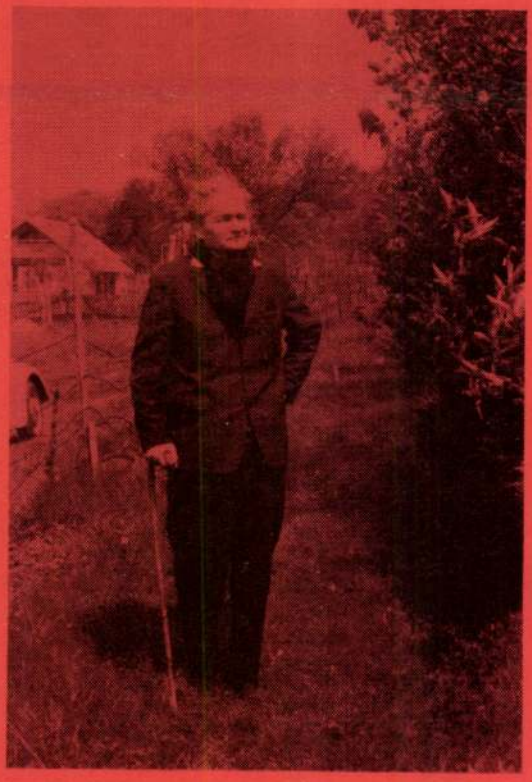

ÚJ FORRÁS FÜZETEK 5

GÉCS Béla

KOSZTA ROZÁLIA: Müvésztelepi kiállitás Békéscsabán 1982. =
Uj Auróra, 1983/1. 96-97.p.

Kék alapon fény opart mintával szimbolizálja a fényt plakáton, és tervezett érdekes dobozt is a villnaykörtéhez.

MDK

Gelis Béla, tipográfus

Jutalmat kapott.

—: Nem adták ki a díjakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 4.

Gévs Béla tipografus

1000 ft-os díjat kapott a
könyvnyomtatószeti pályázaton

MTI: Nem adták ki a díjakat

Esti Hírlap 1970 VIII. 4

Gécs Béla, [tipográfus?]

Lipcsében kiállították Lenin üdvözlete a magyar munkásoknak című díjazott művét. (Kner Nyomda.)

Csepregi Béláné: Nyomdászok tanulmány-úton 10.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 12.

Geis Béla tipografus (Békéscsaba)

munkája: Meghívó

Tipografus továbbképző munkáiból 1962-63
Magyar Grafika 1963. 3 sz 455. l.

mdk.

Gécs Béla (Békéscsaba) tipografus

Meghivó.

/. Szemelvények az 1962-63 évi Tipografus Tovább-
képző Tanf. Munkáiból
Magyar Grafika 1963. 3. sz. 155. l

Gécs Béla grafikus
(Bp. 1937 –

Tipográfiával, monogramgrafikával foglalkozik, nyomdász, részt vett a lipcsei Könyvművészeti Kiállításon 1971-77-ben.

Békéscsabai Alkalmazottgrafikai Biennálé
Plakátkiállitás, Munkácsy Muzeum, 1978. IV. 2-V. 28.
-Katalógus a könyvtárban-

66. Gecse, ev. ref. fatemplom és fatorony.

1733. „ligneum ab ipsis aedificatum". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.). „Synagoga lignea reformatorum, ad formam unius domus rusticanea exstructa." „Turris lignea non dudum erecta." (O. L.; C. P. D. A. 1733. jún. 18. No. 1.)

1805. kőtemplomot emeltek és 1813. a fatemplom és torony helyére iskolát. (Lehoczky IIIb. p. 261.)

Lásd még: Balogh p. 133.

(Bereg m.)

Domfalép

Figyelem

Tá

Budapest

Kelt m

Feladó:

Wiener Gyula

(Berta

HUSVÉTI ÜNNEPEK alkalmával megé

kisüsti pálinka különleg

BORÁRAK:

Zamatos fehér	60
Kadar	60
Tokajvidéki rizling	70
Nemes kadar	70
KINCSEM HEGYI URAD. rizling	80
HEGYALJAI csemege édes	1.40
Űrmös bor	1 80

Palackozott Zimmermann féle márkás borok legolcsóbb napi árban kaphatók!

SZALO

Császárh
Vanilia
Kömény
Meggy
Triple se
Chery Br
Schatreu
Cacaó, K
Narancs,
Papagály
rack, Ma

ÁRAI

Kripinger, Telefon 28-8-97

Gecsei rk templom

(Veszprém vm.)

l. Pehm. 762. l.

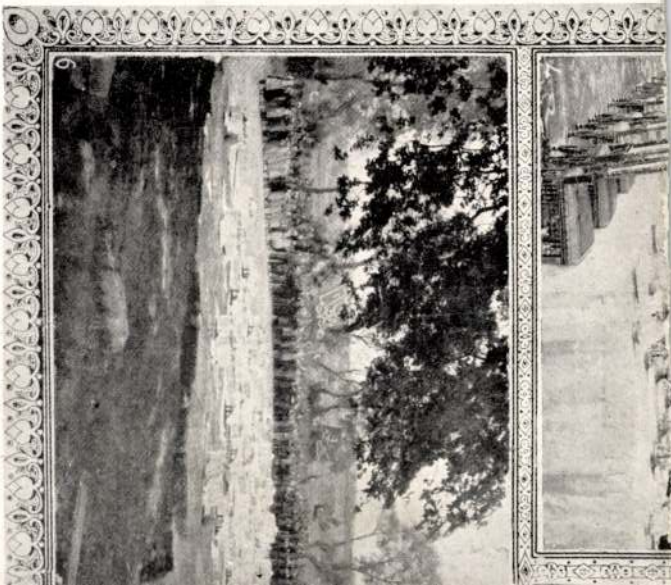

Z VILÁGITÁS
olcsóbb kastélyok, villák,
stb. részére.
IŐ! ERŐ!
ilágosítást ad:
gáz Részvénytárs.
., Andrássy-ut 17. Telefon 26-60.

*

Maria Farina gegenüber dem apítva 1709. Vezérképviselet: erházygasse 39.

*

Az idegenek találkozóhelye. bel- és külföldi lapok, figyelmes kávés.

*

angú szálloda, modern kényeő konyha és italok, figyelmes k.

*

iumei czipőkülönlegességek dús d-szálló-épület.

*

zsébet-tér, Adria-palota. Telefon-

Krőszl János. Üllői-ut 9. A Park-Club, a Nemzeti és Országos Kaszinók kárpitosa. A koronás aranyérdemkereszt birtokosa.

*

Lemberg. G. Schneider utóda J. Rollauer kávéház, Idegenek találkozóhelye a város központján. Az összes bel- és külföldi lapok, figyelmes kiszolgálás.

*

Lemberg. Hotel Georges. Elsőrangú szálloda a város központján, több mint 100 elegáns szalon, fényes étterem és kávéház, kitünő konyha, a legjobb bor és pezsgőborok. A házban lift, villanyvilágítás és fürdőszobák. Figyelmes kiszolgálás és kényelemről az igazgatóság gondoskodik.

*

Lemberg. Central kávéház a belvárosban. Összes külföldi lapok. Figyelmes kiszolgálás, a magyarok szórakozó helye. Tulajdonos Bechtloff Vilmos.

*

Lemberg. Orenstein és Koppel. Mezei-, ipar- és keskenyvágású vasutak, mozdony és gépalkatrészek gyára.

*

Lemberg. Hotel San-souci. Szajnochi-utcza 1—5. Kényelemmel berendezett szálloda, mérsékelt árak. Danka M. tulajdonos.

*

Ladstädter P. és Fiai cs. és kir. udv. szállító, szalma- és nemezkalap gyára. Lemberg, Akademicka 10.

Gecse Ferenc
mérés halácsos

Gecse Ferenc mérés halácsos
Torony községbe. 40 éve hé-
szíti a tilvós huszárt, a vesszes
szivet és a szines bálukat.

(- es): Vasz képek, emberek
Nők Lapja, 1971 aug - 32 szám.

Gecse Árpád festő

— **Díszközgyű ésen leplezik le a Kormányzó arcképét Jászapátiban.** *Szolnokról* jelenti a *Pest* tudósítója: Jászapáti község képviselőtestülete *Gecse* Árpád ismert jászsági festőművésszel megfesttette vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó arcképét a közgyülési terem részére. A kitűnően sikerült festményt február 6.-án díszközgyűlés keretében leplezik le. Az ünnepi beszédet *Fáy* István kultuszállamtitkár, Jászapáti országgyűlési képviselője mondja.

Pest. 1944. jan. 29.

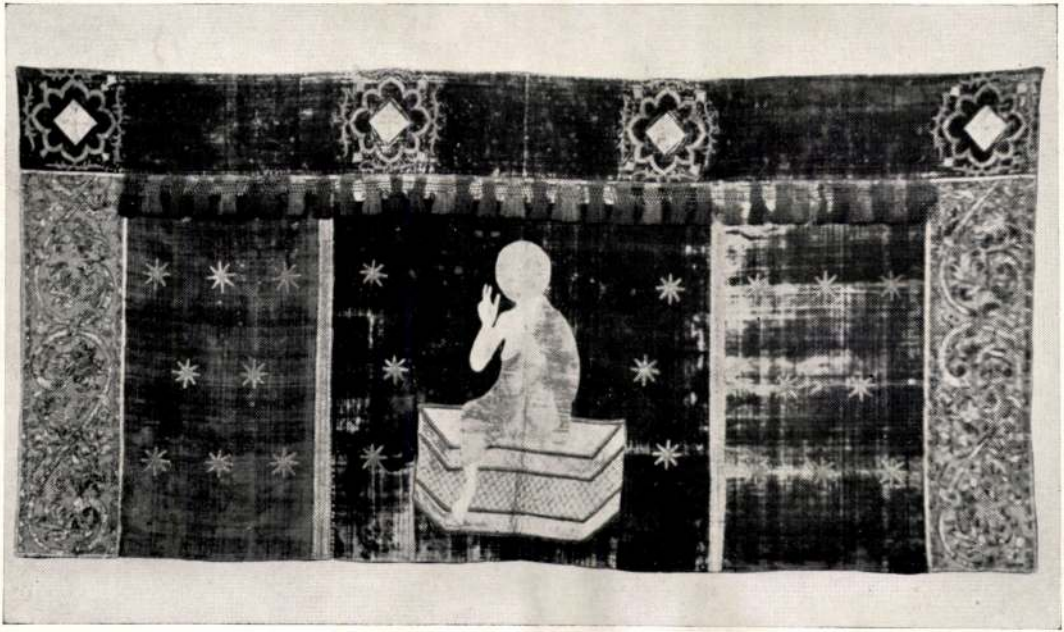

Gecse Ferenc, méreskalácsos

Toronyi méreskalácsos. Szerszámait a Sarvari a Múzeumnak adományozta. (Szertyaöntő kérülés, fa-tészta-nyújtó, fa-verő-minta, stb van közöttük.) A 60 éves mester jelenleg is folytatja mester-végét.

— : Múzeumban a méresműhely

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. aug. 13.

GECSE FERENC, bábos, mézeskalácsos

1938-tól 1944-ig Szombathelyen iparengedélyt kap:
Cukrász: 15.
Bábos: 2. Ezek:
Dax László, Gecse Ferenc.
248.old.

HORVÁTH MARIA: A mézeskalácsos kismesterség 242.old.

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967.
2.szám. Szombathely, 1967

GECSE GERGELY, kefekötő

1920 körül már Vas megye egyes községeiben is müködtek önálló kefekötők. Igy pl. Sárváron ~~xxxx~~ Gecse Gergely. 109.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen 108.old.

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Gecse János

dési farckas, nemes,

1799. a dési ref. eklé-

zsiának eladja Borsos-

utcai hárát

Kádár Szoldob

III. k. 119. l.

Negyes

d. 62

1 Kät. 8r

Neüdeck

Julius

Germanische Befestigungen des oberen Waagthales

in Ungarn.

Mit 5 Tafeln.

(Separat-Abdruck aus Nr. 1–3, Band IX, der
„Mittheilungen der anthropolog. Gesellschaft in Wien")

Gecse János,
feltűnik artisztikus önarcképe és női feje
a kiállitáson. (Nemz. Sz.)

(— ó): Független Művészek Társavága.
P. H. 931. XI. 15.

GECSEI Gyula

Péter J: A kiállításrendezés művészete

Művelt Nép 1955 11 ért. 38 n. nyomt 18 3.l.

Gecsei Gyula, grafikus

Teherautónak rohant a személygépkocsi

A Csór és Inota közötti útszakaszon *Gecsei Gyula* 52 éves grafikusművész budapesti lakos, személygépkocsijával belerohant az út szélén műszaki hiba miatt álló tehergépkocsiba. Gecsei — a vizsgálat eddigi megállapítása, szerint, figyelmetlenül vezetett —, olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a mentőautóban meghalt.

— : Teherautónak rohant a személygépkocsi 8.

Esti Hirlap, Bp. 1976. dec. 15.

Gecsci Kula graf
Besabe 1924 márc 8
Iparm Főisk 1939-44
1949-1950 dekor. grafikai
munkákat végzett a VIT ünnepségekre, Nthi Vásárra
I. hjitó kiáll, Sztálin
ajandék kiáll –
1950-51 VILL-RAD prop.
oszt., 1951-52 (Ilatoverbolt
áll Hirdető)
graf. 1953-54
Kollektív Műterem tagja

...özo

...elmi

hadügyminiszter úrral egyetért
44.386/sz. alatt hozzám intéze
4.-1916.
Czimet, hogy az alárendelt és
hivatalokat és intézeteket, me
népfölkelésre kötelezett alkal
séig alkalmazásukban visszatar
azon népfölkelésre kötelezett
ben fölmentésre javaslatba hoz

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
82/1916 szám
Érk.: 1916 év febr. hó 25 n.

a czélja, hogy a kiegészítő /:kie-
ksúgok azon népfölkelésre kötele-
; felmentve nincsenek, de felmenté-
lni jogosultak, felesleges kérdezős-
ülésével hiteles értesülést nyerjenek,
ásbeli kategóriák, amelyek felmenté-
atba hozataluk esetén alkalmazásuk-
:

hivatalok és intézetek alkalmazottai:
ban részes vasutak bármely kategóri-
lkalmazottai, akár tartósan, akár
a, akár pedig csak kisegitő munkáso-
ak felfogadva:
i vállalatok alkalmazottai.

Gecsey Gula, vitéz

grafikus

1943-ban 22 éves

szül. Békéscsaba (3)

lásd

Vizy Elemér

Levente művé-

szek -

100. l.

Kérpel

340

1907.

nia) 1849 június 9-én.

[redacted], balra fordultan áll,
jobb kezében festékes dobozt visz,
t tábori széket tart. Szőke haja,
kálla összevegyült, szeme szürke.
, prémes bunda lelógó zsinórgombo-
kabát, nadrág és bélelt csizma. A
ger foglalja el, a hol két dereglye
t. Jelzése alól jobbra: M. Ancher, 03.

102 cm.
ár 24-iki 7738 sz. leirat alapján

MDK

Gecsei Gyula

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

Gecsei Lidi, népművész

- csipkeverő Balatonendréden. 60 éves korától kezdett dolgozni. Tanfolyamokat indított a falu lányainak.

Németh Sándor: Csipke falun télen
Magyar Ifjúság, 1970. jan. 30. 9. l.

Gecsei Lidia
csipkevező

„Szarvasos"
„Páváo" } repro
"

Szigmondi 70 fonitos almok
Nők Lapja, 1968. nov – 44 szám

Gecsei Lidia
csipheverő

Balatonendréden Gecsei Lidia
a vert csipkét mutatta be. Az
idős csipheverőnő 5-600 mintát
tud elkészíteni.

Isigmondi: 70 forintos álmok.
Nők Lapja, 1968. nov - 44 szám

Ø

Gecsei Lidia

balatonendrédi

vert csipkéi

Dom Balaton

16. l.

86. l.

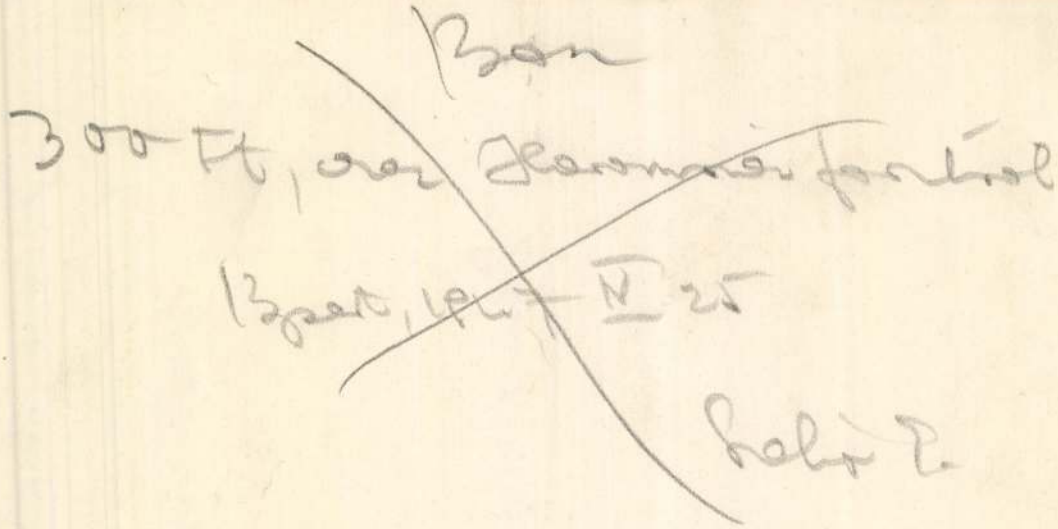

GECSER LUJZA

ÉS XXXI. évf. 38.sz. 1987 4.p.

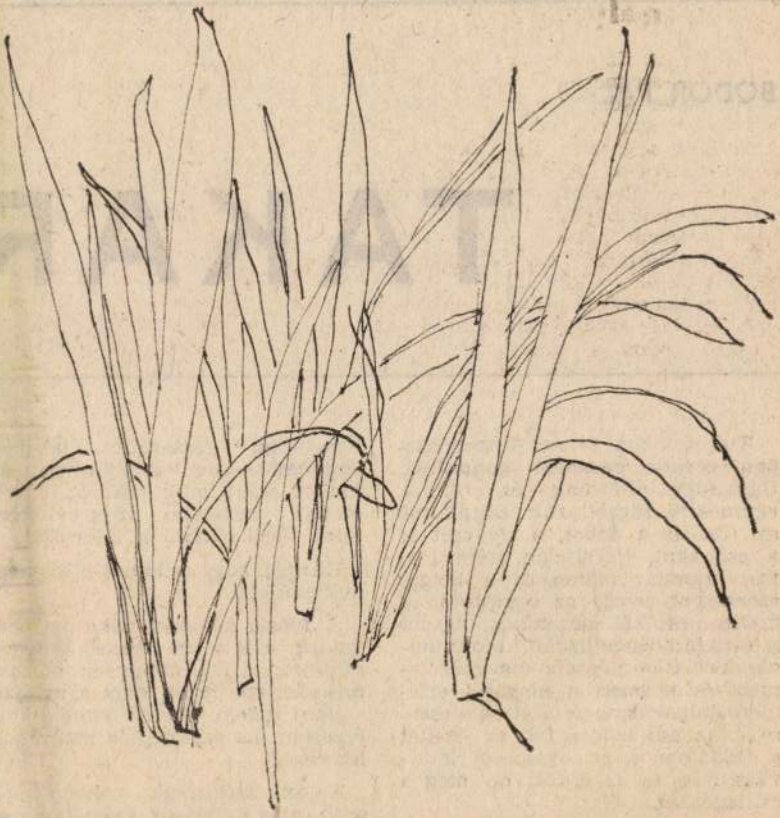

Gecser Lujza: Virág a völgyből

BODOR PÁL:

TAKAR

Kukutyinban és az Amazonaszban olykor ugyanazt gondoltuk. Ugyanúgy örültünk és öltünk, egymástól függetlenül: föltaláltuk az íjat és a dobot, a nyársat és a csónakot. Egyáltalán nem biztos, hogy az indián és a bolgár szőnyegek, avagy az egyiptomi és közép-amerikai piramisok hasonlatossága: összefüggés, motívumvándorlás. A néprajz ma már ismeri és elismeri a magától értetődő dolgok kategóriáját. Az esernyőt az eső találta föl, az éneket a fájdalom, a csillagászatot a kíváncsiság és az érdek, no meg a csillagos ég.

A szabadságszeretet sem etnikai sajátosság, nem is plágium. Egyik nép sem a másiktól leste el.

Igaz, a napi politikában a mahosszában ésszerűbb takaróra vágynak — de hát könnyebb álmokat szőni, mint takarót. Az álmokat nehezebb megrövidíteni, mint megkurtítani a takarókat.

Kérdés, hogy érdemes-e kis népnek születni.

A kicsik gőgjével néha azt gondolom: csakis kis népnek érdemes születni. A kis nép csak önmaga ura szeretne lenni, nem a másoké.

Nem tudom, milyen lenne a közérzetem, ha százmilliós magyarság lennénk.

Talán mégiscsak rokonszenvesebb, még ha mások szemében groteszk is, a kicsik gőgje. Ha százmilliós magyarság lennénk, lírai politikánkban talán nem imádkoznánk ennyit a mindenható, elvont igazsághoz. Talán másképp

VAS MEGYE TANÁCSA VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA
A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE ÉS A
SAVARIA MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

GECSER LUJZA
TEXTILMŰVÉSZ

A IV. FAL- ÉS TÉRTEXTIL BIENNÁLÉ
I. DÍJASÁNAK KAMARAKIÁLLÍTÁSÁRA

1978. AUGUSZTUS 26-ÁN 11 ÓRAKOR
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
DANCS JÁNOS
VAS MEGYE TANÁCSA V. B.
MŰVELŐDÉSÜGYI OSZTÁLYÁNAK VEZETŐJE

A KIÁLLÍTÁS SZEPTEMBER 24-IG TEKINTHETŐ MEG
KŐSZEGEN, A ZWINGER BÁSTYATORONYBAN
(CHERNEL U. 4.)

F. k.: dr. Bándi Gábor – 78/3623 Sylvester J. Nyomda 1500 pld.

GECSER Lujza

NAGY, Holló: Modern to Postmodern: The New Hungarian Gallery in Szélsőfehérvár. - NHQ. Vol. XXXI. No. 119. 1990 150–153. p.

Gecser Lujza

Szimpozion
előtt és ut

cm, 1976

Művészet, 1978,
11. 23. old,

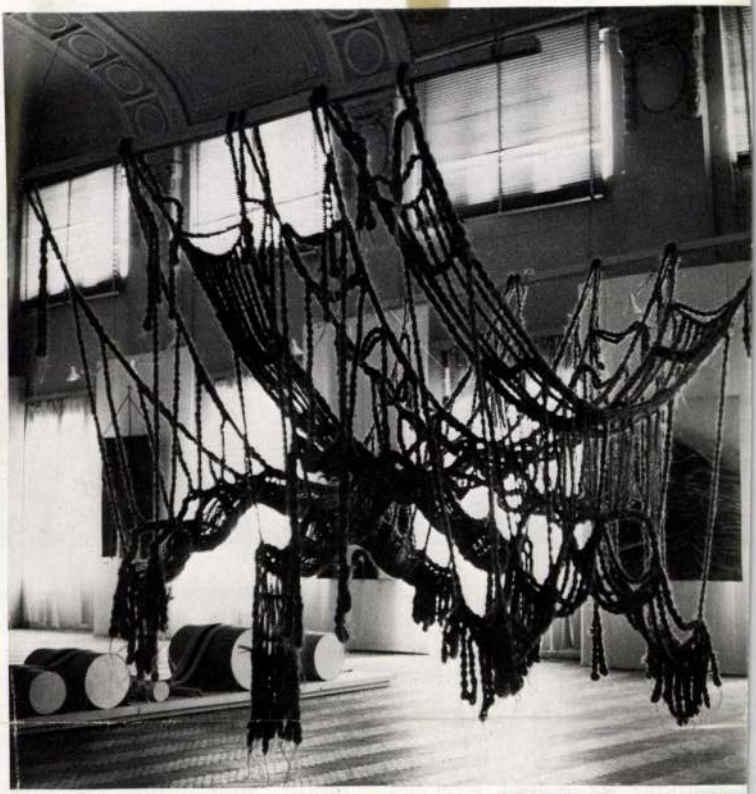

tarzia új lehetőség

VÁSÁRHELYI MENNYEZETE

2

tészet új anyagokban, új
ósul meg. Tehát a ma
ásként várja a társművé-
sát. Századunkban eddig
rsművészetek is egymás-
igyekeztek megterem-
atának megfelelő művé-
alapok lerakásáig rend-

helyet ad a rejtett men
A továbbiakban pedig
súlyos négyzethálós
kazették helyéül. A be
tározottan kötött rend
társművész számára a

T. Nagy Irén faintar
motívumok variációjív

NAPLÓ

Gecser Lujza textilművész emlékkiállítása nyílt meg a székesfehérvári István Király Múzeumban. Gecser Lujza a hatvanas évek végén jelentkezett kísérleti textilesség egyik legjelentősebb művésze volt. Munkakiállításnak készült a mostani bemutató, ám sajnos emlékkiállítássá vált, amely egy lezárt életmű korszakairól ad számot. A tárlat október 8-ig tekinthető meg.

◆

Maria T. Kuczynska (Ausztrália) és Kecskeméti Sándor kiállítása ma, szeptember 5-én délután ötkor nyílik a Dorottya utcai kiállítóteremben.

Schmal Károly kiállítása szeptember 5. és október 8. között tekinthető meg az Újpesti Galériában.

>

Gredi Assza bolgár festőművész kiállítása nyílik szeptember 6-án, szerdán fél hatkor a Bolgár Kultúra Népköztársaság úti helyiségében

≡

Az Unio folyóirat és a Tinódi Lantos Sebestyén Olvasóegylet bemutatja Zas Lóránt Amerikában élő magyar költő új kötetét. Bevezetőt mond Tamási Orosz János, az Unió főszerkesztője. A verseket és dalokat előadja Dinnyés József. Az estet a VI., Dessewffy u. 35. alatt rendezik meg, szeptember 5-én, hét órakor.

MN
1989. szept. 5

nyugállományú tsz.-elnök, életének 62. évében, 1989. aug. 26-án váratlanul elhunyt. Búcsúztatását és temetését az Óbudai temetőben 1989. szept. 3-án 14 órakor tartjuk. Gyászoló család.

— **Köszönetnyilvánítás:** Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik **Tóth Árpád,** a Fővárosi Szállítási Vállalat 5. sz. Üzemegységének volt dolgozóját — halottját — utolsó útjára elkísérték, kegyeletüket lerótták, osztoztak leírhatatlan fájdalmunkban. Felesége Etelka és fia Árpád.

— Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak a barátoknak, rokonoknak, ismerősöknek, akik édesapánk, **Kertész László** nyug. aranydiplomás gyógyszerész temetésén részt vettek, együttérzésüknek kifejezést adtak, gyászunkban osztoztak. Kertész Borbála és Marianna.

— Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **Rédly Gyula** temetésén résztvettek koszorút, virágot helyeztek el, szóban, vagy írásban részvétüket nyilvánították. Rédly család.

— **Az épülő kelenföldi Szt. Gellért-templom altemplomában továbbra is váltható 3 és 4 férőhelyes urnafülke. Az altemplom megtekinthető XI. Bartók Béla út 149 hétfőn, kedden, pénteken és szombaton du. 3—1 2 6-ig. Érdeklődni egész nap: 864-779.**

Iudy u. 8. Telefon: 1134-697.)

*

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt bábolnai nagyközségi csoportja az alábbi nyilatkozat közzétételére kérte fel az Országos Sajtószolgálatot.

Mélységes aggodalommal tölt el bennünket a SZOT egyes vezetőinek felelőtlen és demagóg megnyilvánulása. Meggyőződésünk, hogy a sztrájkkal való fenyegetőzés, a jelenlegi gazdasági helyzetben teljesen hibás és felelőtlen cselekedet, amely nem szolgálja a magyar dolgozók érdekeit. Kizárólag az elmúlt negyven évben dörgölődző tisztviselők kétes népszerűségének növelésére szolgál.

Egyben határozottan tiltakozunk az MSZMP KB állásfoglalása ellen. Szerintünk az MSZMP KB nem jogosult annak eldöntésére, hogy a munkahelyeken működhessenek politikai szervezetek. A munkahelyeken a munkával kell foglalkozni, és nincs szükség a politikai csatározások színtereivé tenni azt.

*

(OS) - Az MSZMP Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 1. számú reformköre helyesli és támogatja az MSZMP

Kisértő művészet

Húsvétkor apokaliptikus döbbenet ért, úristen! Föltámadtak a bécsi Művészettörténeti Múzeum képei, a múlhatatlan holtak, a valahol csontok, itt meg élő gyülekezet; Breughel jámborai, vadászai, lakodalmasai, akiké a mennyek országa; a rubensi kéj óriás, rózsaszín tömlői; Rembrandt világvégi ködből érkező Atya átszállóban a világegyetem túlfelére; Velazquez apró arisztokratái illegnek ruhácskáikban, porcelánbabaarccal, rendíthetetlen csinos tisztasággal; Lucas Cranach víz fölött hasító profiljai a hajtóvadászaton; istenszülések, megfeszítettések kerti bájtáncok között szállnak le a falakról hozzánk, látogatókhoz. Csak Vermeer triplacsavarja marad alfapontnak, jelnek: a hátat fordító művész, a modell és a modell képe.

— Voltunk — mondják. — És ti is voltatok majd. Fényképekben, tárgyakban, drapériákban, álarcokban, jelmezekben.

E bécsi látomás után helyére zökkent a világ rendje, mint egy meginduló villamos, kezelt jegyemmel el is felejthettem volna, hogy a harmincötezer éves villendorfi önnemző, törpe Vénusz utódai vagyunk. De hasonlóságot véltem a képtári és az élő arcok között, és az öltözetek jövőjére gondoltam, amelyek voltunk jelképei lesznek. Egy koszladt farmer, mint kiállítási darab, megáll a levegőben.

S most, mikor itt fogalmazok, újra ez a feltámadási képzelődés tör rám. Emlékkiállításra készülődöm Gecser Lujzáról, a negyvenhatéves lehetne textilművészről. Emlékkiállítás másfél év után a gyász meghosszabbítása a föltámadással, s azzal a hitetéssel, amit József Attila „és emlékezni, s meghalni is jó lesz" sorában fejezett ki.

Látom fényképét — művészidill, sík vázlatok, növényi formák közül néz valahová, kíváncsian, szorongva. Térdepléséből szökkenő akarat, legyőzni az embertelen világot a szépség labirintusával, ahol — Simone Weil szerint — középen várja az Isten a bátrakat, fölfalja, s csupa szeretetté hányja ki őket. Legyőzni a rosszat, megváltani magát kender-, pamut-, szövött kócdzsungelekkel, merevített drapériakísértetekkel. Sokszor tűnt úgy, fél ebben a földi létben, még nevetése is esendő riadalom, másholvesz. Művészként nem választhatta menedékül a falat, ott túlságosan kiszolgáltatott. Hát kivetette hálóját a térre, fák közé, hogy oda meneküljön. A tértextil önazonossága lehetett. De, amikor józsefvárosi kiállításán megláttam kis textilplasztikáit, mintha sírba mállott ruhákból dermedtek volna egybe. Utolsó üzenete a halál előérzete volt.

S most az emlékkiállítás meghívó lapján nem egy erdei kísértet testtelen drapériája fehérlik? Pilinszky élethalál axiómája lenne ez a sírmenyasszony-alak? „Látja Isten, hogy állok a napon. / Látja árnyam kövön és kerítésen. / Lélegzet nélkül látja állani / árnyékomat a levegőtlen présben."

De én mindennek ellenére Hamupipőke világító rózsáját is látom, amint repdes közöttünk, követ bennünket napon és éjszakában, vállunkra ugrik, és énekét is meghallhatjuk, ha mélységes mély bensőnkben a csönd.

(Gecser Lujza emlékkiállítása október 8-ig tekinthető meg a székesfehérvári István Király Múzeumban.)

Ágh István

1989. m.

GECSÉR Lujza

is.

Az Encyclopaedia Britannicára igen nagy szükség lenne itthon is. Ezt a művet egyébként korábban is be lehetett szerezni a Kultúra Külkereskedelmi Vállalaton keresztül, de *csak devizáért.*

A napokban Rolf *Ellmers*, az Encyclopaedia Britannica ausztriai, jugoszláviai és magyarországi terjesztésével megbízott igazgatója tájékoztatott arról, hogy *a lexikont már forintért is megvásárolhatják az érdeklődők.* Az enciklopédia a nyugat-európai árának az éppen akutális devizaárfolyam szerint számított forintellenértékéért kapható, s *ez jelenleg 142 ezer forint.* Jugoszlávia után Magyarország a második szocialista ország, ahol a lexikont forgalmazzák. Az olcsónak egyáltalán nem mondható ár ellenére ez a hír azért jelentős, mivel lehetővé válik, hogy könyvtárak, nagyobb intézmények beszerezhessék ezt a művet, s így igen sokan férhessenek hozzá.

Ipacs Györgynétől, a Studium könyvesbolt vezetőjétől viszont azt tudtuk meg, hogy ebben az évben már csak *egyetlen sorozatot tudnak behozni.* Elmondta, hogy az eddigi tapasztalatai az Encyclopaedia Britannica terjesztéséről kedvezőek, s bizonyára jó néhány sorozatra találnának még vevőt.

Most akkor megvásárolható-e forintért ez az ismerettár vagy sem? Szűcs Péter, a Műszaki Könyvkiadó igazgatója válaszként elmondta a könyv forgalmazásának eddigi történetét. 1988-ban egy nemzetközi könyvkiállításon találkoztak az Encyclopaedia Britannica képviselőivel, és megállapodtak abban, hogy kísérletet tesznek a könyv magyarországi forgalmazására. Noha a szándék kölcsönös volt, lehet pénzt kivenni. Ide kerültek az eddig értékesített kilenc sorozat eladásából származó bevételek, ami a lexikonkészítő cég számára egyértelműen *holt tőkének számít.* Erre nem lehet tartós kapcsolatot alapítani.

Tud-e a Magyar Nemzeti Bank valamit enyhíteni a feltételeken? E kérdésre válaszolva *Török* Miklós, az MNB devizaengedélyezési és -ellenőrzési főosztályának helyettes vezetője elmondta, hogy ebben az esetben is a törvényes előírásoknak megfelelően jártak el, amelyek *célja a forint védelme* és az ország valutáris egyensúlyának megőrzése. Az Encyclopaedia Britannica tehát a könyvek eladásából szerzett bevételéből nem vásárolhat ingatlant, külföldre szállítandó árut, és nem is válthatja át a pénzt konvertibilis valutára.

AZ A KORLÁTOZÁS, hogy évi öt készletnél többet nem adhatnak el, abból eredhetett, hogy nem célszerű a zárolt számlán levő pénz jelentős növelése, hiszen elköltési lehetősége korlátozott, s ez előbb-utóbb feszültségek forrása lehet. Egyetértett azonban azzal, hogy az Encyclopaedia Britannica *komoly tudományos és kulturális értéke indokolttá teszi, hogy a mennyiségi kontingenst feloldják.* Ígéretet tett annak engedélyezésére, hogy a könyvet a keresletnek megfelelő példányban forgalmazhassák Magyarországon. Továbbra sem lát azonban lehetőséget arra, hogy a befolyt pénzt szabadon felhasználható számlára helyezzék el, még akkor sem, ha ennek nagysága egyébként nem sértené Magyarország pénzügyi érdekeit. Könnyen belátható, hogy a világon hatalmas forgalmat lebonyolító cég Magyarországot *nem elsősorban üzleti szempontból* tartja fontosnak...

Szabó Szilárd

Gecser Lujza

Az Ujpesti Mini Galériában mutatták be a művész textiljeit.
Vadas József: "Valódi álmok" cimmel három kiállitást ismertet kritikájában: Péterfy Gizella, Fekete Tamás és Gecser Lujza müveit.
Mindhárom művészre vonatkozó kritikát lásd: Péterfy Gizella nevénél /cédulájához/ mellékelve.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 24.
XIX. évf. 21. sz. 13. lap.

Gecser Lujza

Szilvitzky Margit, Balázs Irén, Farkas Gabriella, Gecser Lujza művészek a Jubileumi Iparművészeti Kiállitáson szerepelnek, melyről Vadas József számol be: "Áruház a Műcsarnokban" cimmel.
A felsorolt művészekre vonatkozó részletesebb kritikát lásd: Kozma Lajos nevénél, cédulájához mellékelve.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. juni. 28.
XIX. évf. 26. sz. cimlap.

Gecser Lujza

Agócs Attila, Csajka Cyprián és Ef Zámbó István a szentendrei Vajda Studióban aug. 27.-től, Helényi Tibor a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában aug. 29.-től, Matyófalvi Gábor szobrász az ujpalotai Lila Iskolában aug. 28.-ig, Bodrogi Sándor és Koch Árpád népi iparmüvészek az egri Kisgalériában aug. 31.-ig, Hallgass Jenő Zoltán szobrász /Olaszország/ a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállitótermében szept. lo.-ig, Buna Konstantin festőmüvész a szolnoki Damjanich Muzeumban szept. lo.-ig, Gecser Lujza textilmüvész a kőszegi Zwingerben aug. 26.-tól, Holler László festőmüvész a hódmezővásárhelyi Medgyessy Teremben aug. 26.-tól, mutatja be alkotásait.

Élet és Irodalom, Bpp 1978. aug. 26. XXII. évf. 34. sz. 8. lap.

Gecser Lujza

Gecser Lajos festőművész

Bp. 1943 –

Lakás: 1112 Bp. Tétényi út 44/13

1968-ban végzett az Iparművészeti Főiskolán

Egyéni kiállításai: 1972 - József Attila Kulturális Központ I.Bp.
1973 - Fényes Klub
1975 - Lyceum - Mini Galéria
1977 - Iparművészeti Múzeum

Kiállítása a Szegedi Nyárban 1978. aug. 26 - szept. 30.

– katalógus a könyvtárban –

Gecser Lujza

M. Hírek 1989/9

Közélet – diplomácia

Új Politikai Bizottságot választott a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága. A korábban 11 tagú testület 9 tagú lett. Nem választották újjá Berecz János és Lukács János KB-titkárokat, Csehák Judit egészségügyi minisztert és Szabó István, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa elnökét. Jassó Mihály, a Budapesti Pártbizottság első titkára valamint Vastagh Pál, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának első titkára új tagként került a Politikai Bizottságba. A Központi Bizottság ugyanakkor tíz taggal bővült. A pártvezetésben bekövetkezett jelentős személyi változásról szólva Major László szóvivő leszögezte, hogy azzal nem egyes csoportok követelésének akart eleget tenni a Központi Bizottság, hanem az volt a célja, hogy elősegítse az operatív, hatékonyabb fellépést a következő hónapok politikai küzdelmeiben. Grósz Károly főtitkár kritikusan szólt az MSZMP elmúlt időszakbeli tevékenységéről. Elvesztegetett időről, a dinamizmus hiányáról beszélt. A Központi Bizottság arra törekszik – mondotta –, hogy az MSZMP mielőbb kijusson abból a politikai, ideológiai és szervezeti gondokkal küszködő periódusból, amelyben ma van.

*

Első ízben látogatott magyar pártfőtitkár Kárpátaljára. Az a furcsa helyzet alakult ki – mutatott rá több kommentár –, hogy Moszkva közelebb volt Budapesthez, mint a határmenti magyarlakta vidék. Grósz Károly Ungváron népes magyar hallgatósága előtt örömmel szólt arról, hogy lényegesen megjavultak a kapcsolattartás feltételei a kárpátaljai magyarság és Magyarország között, s a Szovjetunióban élő mintegy kétszázezres magyar nemzetiség új lehetőségeket kapott nemzetiségi kultúrájának, hagyományainak megőrzésére. Grósz Károly hangsúlyozta: a nemzeti kisebbségek védelme az európai politika alapvető kérdése.

*

Magyar televíziósokat utasítottak ki Romániából. A forgatócsoport a szovjetunióbeli Moldáviába akart eljutni Románián keresztül. A határon azonban a román határőrség parancsnoka közölte a stáb vezetőjével, Chrudinák Alajossal, hogy a román politikát bíráló műsoraiért persona non grata Romániában, hozzátéve, hogy ez vonatkozik a külpolitikai főszerkesztőség valamennyi munkatársára is.

*

Jichak Samir izraeli kormányfő rövid budapesti látogatása alatt megbeszélést folytatott Grósz Károllyal, az MSZMP főtitkárával és Németh Miklós miniszterelnökkel. Megerősítették, hogy a két ország tovább kívánja bővíteni kapcsolatait, beleértve a diplomáciai kapcsolatok helyreállítását is.

*

A Magyar Szocialista Munkáspárt által összehívott nemzeti kerekasztal-tárgyalásról – melyre társadalmi- és tömegszervezetek, új pártok, független csoportok kaptak meghívót – távol maradt az ellenzéki szervezetek, csoportosulások döntő többsége. Az úgynevezett Ellenzéki Kerekasztal szerint az MSZMP által javasolt tárgyalásra egyelőre azért nem kerülhet sor, mivel – választások hiányában – senki sem tudja pontosan, hogy milyen erők is állnak a háta mögött. Az ellenzéki erők – hangzott el egy nemzetközi sajtótájékoztatón – e választások előtt nem hajlandók senkivel sem koalícióra lépni, az a céljuk, hogy világossá legyen: az emberek kire és milyen programra szavaznak.

*

A Magyar Függetlenségi Párt és a Mindszenty Emlékbizottság felhívást tett közzé, melyben követelik a magyar kormánytól, szorgalmazza az ENSZ rendkívüli közgyűlésének összehívását az erdélyi magyarság tragikus helyzetének megvitatására. A kormány hozza nyilvánosságra az erdélyi magyarság ellen elkövetett bűntársorozat dokumentumait, és ezeket világnyelveken is jelentesse meg. Az Országgyűlés pedig alapítson Erdély-bizottságot, mely összefogná az egyéni és hivatalos kezdeményezéseket, szervezné a segítségnyújtást.

*

Országos, alapítvány formájában működő egyesületté alakult az 1979 végén létrejött Szegényeket Támogató Alap. Feladatának a legrászorultabbak mindenfajta megkülönböztetés nélküli támogatását tekinti.

*

Az elmúlt év novemberében, angliai magyarokból alakult Erdélyért Bizottság ez ideig 2500 fontot utalt át a Magyarországra menekült erdélyiek megsegítésére. Az összeget felefele részt a református és a katolikus egyház kapta.

*

Mexikói nagykövetünk adta át a Magyarok Világszövetsége díszjelvényét dr. Erdős Józsefnek, aki hosszú évtizedek óta él a mexikói fővárosban, s egyik vezetője volt a háború előtti antifasiszta magyar emigrációnak. (A kitüntetett visszaemlékezéseit ez évi 3. számunkban olvashattuk.)

Kultúra

A műkincsaukciókat rendező világhírű angol cég, a Christies május 16-án koncertet rendez Londonban – kiváló művészek, köztük Vásáry Tamás közreműködésével – az erdélyi menekültek javára.

*

Takács Miklós karmester, a Montreali Filharmónia Társaság zenei vezetője nagysikerű koncertet adott Budapesten. Debussy-, Kodály- és Franck-műveket szólaltatott meg, a MÁV Szimfonikusok élén.

*

A Bécsi Magyar Kultúr- és Sportegyesület kiállítást rendezett a bécsi Collegium Hungaricumban Kőszeghy Violetta festményeiből. A művésznő korábban az Egyesült Államokban élt, modellje volt Kennedy elnök is.

*

Az Anyanyelv Ápolók Szövetségének alakuló közgyűlésén Bánffy György színművészt elnökké, Grétsy László nyelvészt főtitkárrá választották. A szövetség első kívánsága, hogy a parlament – más országok példájára – iktassa törvénybe az anyanyelv védelmét.

*

Hagyományaikhoz híven, a helsinki magyar nagykövetségen a Finnországban élő magyarok megtartották éves találkozójukat. Randé Jenő, a Magyarok Világszövetségének főtitkára díszjelvényt adott át Szilvay Géza és Szilvay Csaba zenetanároknak, a Kodály-módszer finnországi meghonosítása és a magyar zenekultúra terjesztésében elért sikereikért, Veronica Stolte-Heiskanen asszonynak, a magyar–finn szociológiai kapcsolatok kiépítésében végzett munkásságáért és Vuojala Eszter egyetemi tanárnak, a magyar nyelv oktatása és a hungarológiai kutatások terén végzett eredményes tevékenységéért.

VÍZLÉPCSŐ

A bős–nagymarosi beruházást ellenőrző – a kormányzat által életre hívott – társadalmi bizottság ülésén többen aggodalmukat fejezték ki, hogy a beruházók nem a miniszterelnök ígéretének megfelelően dolgoznak, miszerint nem okozhatnak visszafordíthatatlan változást. Példaként a híres nagymarosi jegenyesor engedély nélküli kivágását is említették. Kindler József közgazdász úgy vélekedett, hogy a beruházóknál fel sem merül a népszavazás lehetősége. A neves szakember új gazdasági számítások elvégzését is sürgette és arra is rámutatott, hogy a térség földrengéstani minősítése nem történt meg. Figyelemre méltó az az ugyancsak elhangzott megállapítás is, miszerint a vízi erőmű építésénél jóval kisebb beruházással biztosítani lehetne a Nagymarosnál várható energiahozamot.

*

Mintegy tízezren vettek részt azon a nagymarosi tüntetésen, amelyet több környezetvédelmi- és más független szervezet hirdetett meg. Mint hangoztatták, a vízi erőmű építése durva beavatkozás a környezetbe, amely előre kiszámíthatatlan károkat idézhet elő. A környezetvédelmi szempontok figyelmen kívül hagyásával vádolták a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumot, és követelték Maróthy László miniszter lemondását. A Nagymaros-bizottság hatpontos nyilatkozatot tett közzé, amelyben egyebek között követeli, hogy a népszavazásról hozott, májusra várható pozitív döntéskor kezdjék szüneteltetni az összes munkálatokat Nagymarosnál, és tegyenek hozzáférhetővé az építkezéssel kapcsolatos minden adatot.

JUBILEUM

Fennállásának és alapító lelkésze, Trombitás Dezső szolgálatának 30 éves évfordulóját ünnepelte a Hollywoodi Magyar Református Egyház. Az ünnepi műsorral egybekötött istentiszteleten dr. Harsányi András püspök hirdette az Igét.

A Magyar Hírek előfizetője kívánok lenni.

Megrendelem a lapot normál postai, légipostai küldéssel (megfelelő aláhúzandó). Az előfizetési díjat – egy évre 19 USA-dollár, vagy ennek megfelelő más valuta, légipostai küldéssel évi 29 dollár (megfelelő aláhúzandó) – csekken átutalom az MNB 204-88426 számlára. Amerikai és kanadai előfizetőink ottani vezérképviseletünkre is küldhetik az előfizetést. Cím: Magyar Hírek C/O Leslie J. Dus. P. O. Box 26244 Cleveland, OH 44126.

Megrendelő neve:_____

Címe:_____

Innen kissé úgy néz ki a helyzet, hogy Magyarországon a nehézségek alól fedezetet keresők most kissé túlzottan lobogtatják a decentralizálás és a piac irányította rendszer zászlaját. A lényeges azonban az, hogy szakszerű-e a tervezés és az irányítás, és többé-kevésbé méltányos-e a jövedelmek elosztása. És még fontosabb: megvan-e a rendszerben a józan ész, hogy az elkövetett hibákkal falazás nélkül szembenézzen és a megváltoztatni valót megváltoztassa.

DR. BOGYÓ ISTVÁN
TARRYTOWN., N.Y. USA

Egy öreg, honi tájakon valószínűleg elfeledett, Párizsban élő magyar szobrász állít ki városunkban, Aschaffenburgban. Kb. egy évvel ezelőtt olvastam egyik számukban a párizsi Magyar Házról, s ott láttam először a nyolcvanas éveiben járó (pontosan 84 éves) Gecse Viktor fotóját, s nevét. Nemrég ismertem meg személyesen is, Párizsban. S aztán viszontláttam itt nálunk. Talán megérdemli az esemény, hogy hírt adjanak róla... Mellékelem a kiállítás meghívóját.

RIBLI ANDREA
ASCHAFFENBURG, NSZK

LEVELEZŐTÁRSAT KERES

Budapesti műszaki főiskolán tanuló 19 éves diák levelezőtársat keres hasonló korú keresztény fiatalok személyében. Magyarul vagy németül írhatnánk egymásnak. Rozinyák Attila, 1431 Budapest Pf. 112.

Svéd fogorvos házaspár szívesen levelezne magyar fogorvossal magyarul, angolul vagy németül. Budapestiek előnyben. Anders Stadler, Szautmannagatan 36. 58332 Linköping, Svédország.

Szeretnék olyan idősebb családdal megismerkedni, akik tudnának segíteni „elindulni" az életpályámon. Ezenkívül várok a világ bármely országából fiataloktól levelet magyarul. 17 éves III. éves karosszérialakatos tanuló vagyok. Pogány István, 1024 Budapest, Mártírok útja 61–65. fszt. 1.

Két építész barátnő, 47 és 55 évesek, levelezőnek hasonló érdeklődésű nőkkel, férfiakkal magyarul, németül. Pénzes Imréné 2049 Diósd, Jókai utca 1.

23 éves iparművészeti főiskolás lány levelezne hasonló érdeklődésű fiatalokkal (fotó, grafika) lehetőleg angolul, magyarul. Ősz Szilvia, 1118 Budapest, Beregszász u. 16.

Keresünk olyan magyar családokat, akik szívesen leveleznének, megismerkednének családunkkal. Mi 30 és 34 évesek vagyunk, gyermekeink 5 és 3 évesek. Hozzánk hasonló nyílt természetű, vendégszerető társak magyar nyelvű bemutatkozó levelét várjuk. Lénárt László, 4200 Hajdúszoboszló, Dankó utca 3/B.

Kilencéves kislány vagyok, és angolul tanulok. Még keveset tudok, ezért olyan gyerekekkel szeretnék levelezni, akik viszont a magyar nyelvet szeretnék gyakorolni. Egy későbbi személyes találkozás reményében szeretnék minél több országból barátokat szerezni. Albert Viktória, 1163 Budapest, Mátéháza u. 33.

15 éves gimnazista fiamnak angol nyelvtanulás könnyítéséhez, magam számára pedig 40-50 év körüli magyar vagy angol nyelvű levelezőpartnert keresek. Könyvkiadóban dolgozó, széles érdeklődési és látókörű, értelmiségi 43 éves nő vagyok. Tóth Betty, 1024 Budapest, Káplár utca 11–13. D.

Kertesi Attila vagyok, 28 éves, szakmám eladó, Győrben élek. Szeretnék olyan, magyarul is beszélő hölgyekkel levelezni, akik Mexikóban, Kanadában, USA-ban, Brazíliában, Dél-Afrikában, Madagaszkárban, Ausztráliában, Új-Zélandon, Japánban, Hongkongban, Malaysiában, Kuvaitban, Egyiptomban, Irakban, Izraelben, Olaszországban, Spanyolországban, Svájcban, NSZK-ban, Franciaországban, Angliában és Svédországban élnek, és régóta szeretnének egy jó világ körüli utat terepjáró dzsippel és minibusszal. Kertesi Attila, 9023 Győr 4. Pf. 10.

16 éves budapesti gimnazista fiú, levelezőpartnert keres hasonló korú tanuló személyében angol nyelvtanulás és csereüdülés céljából. Prelovszky Attila, 2040 Budaörs, Patkó u. 15. II. 6.

Szívesen leveleznék bármilyen témáról a világ bármelyik részén élő magyarokkal. 35 éves felvidéki magyar vagyok. A levelezésen belül hobbim: a képeslap- és kártyanaptárgyűjtés. Főleg hasonló témakörből keresek cserepartnert. Kelemen László, Pincina 16. 98401 Lucenec, Csehszlovákia.

47 éves elvált vegyésztechnikusnő külföldön élő férfival levelezne magyar nyelven. Hetzl Jánosné, 2800 Tatabánya V. Népköztársaság útja 21. IV. 2.

60 éves nyugdíjas, de még dolgozó özvegyasszony, levelezőtársat keres. Tircka Kolosné, 1066 Budapest, Ó utca 12.

31 éves, 164/58, szőke, zöld szemű, elvált, független nő vagyok. Leveleznék szívesen további komolyabb ismeretség reményében minden korban hozzám hasonló, 32-40 éves független férfival a világ bármely tájáról. Beszélek olaszul, s most tanulok angolul, németül. Érdekel a zene, a művészetek, szeretek olvasni, moziba, színházba járni. Szőkéné Juhász Ilona, 3533 Miskolc, Jedlik Ányos utca 1/6.

Címlapunkon:

Széchenyi István portréja egy 1857-es vadászalbumból.
(Írásunk a 16–17. oldalon.)

Tartalom:

Krónika	4
Nyerünk-e a vámon?	6
Az idegenforgalom új útjai	7
„Sógorék" Sopronban	9–10
Miénk a Mariahilfer (Halász György)	11
Merre tart a gazdaságirányítás? (Biró Gerd)	12
A pénz színe és visszája (Szakonyi Péter)	12–13
Három üzletember – Északról (Garami László)	14–15
A hazai vadászat dicsérete	16–17
Vad dolgok (Árokszállási Éva)	18–19
Pályázatunk: Balaton utca Madridban	21
Nem tudom, miért tapostak el (Pusztaszeri László)	22–23
Kastély-szálló Vasszéchényben (Zika Klára)	25
Sajtótükör (Összeállította: Balázs Ádám)	27
Sport (Szerkesztő: Vad Dezső) Reform a sportirányításban A lelátóról jelentjük	29
Szülőföldünk (rádióműsor)	31
Mellékletünkben: **Kosztolányi Dezső:** Április bolondja	1–2
Lőrincze Lajos: Böjtös szólások	4
Lemezbemutató: Benedek Elek meséi	4
Keresztrejtvény	4–5

A SZERKESZTŐSÉG BELSŐ MUNKATÁRSAI:

HALÁSZ GYÖRGY főszerkesztő
BALÁZS ISTVÁN főszerkesztő-helyettes
PUSZTASZERI LÁSZLÓ olvasószerkesztő
BODNÁR JÁNOS művészeti vezető
GERGELY ISTVÁN tervezőszerkesztő

Főmunkatársak:
ÁROKSZÁLLÁSI ÉVA
GARAMI LÁSZLÓ

Munkatársak:
BALÁZS ÁDÁM
GÁBOR VIKTOR
REZES MOLNÁR ESZTER
ZIKA KLÁRA

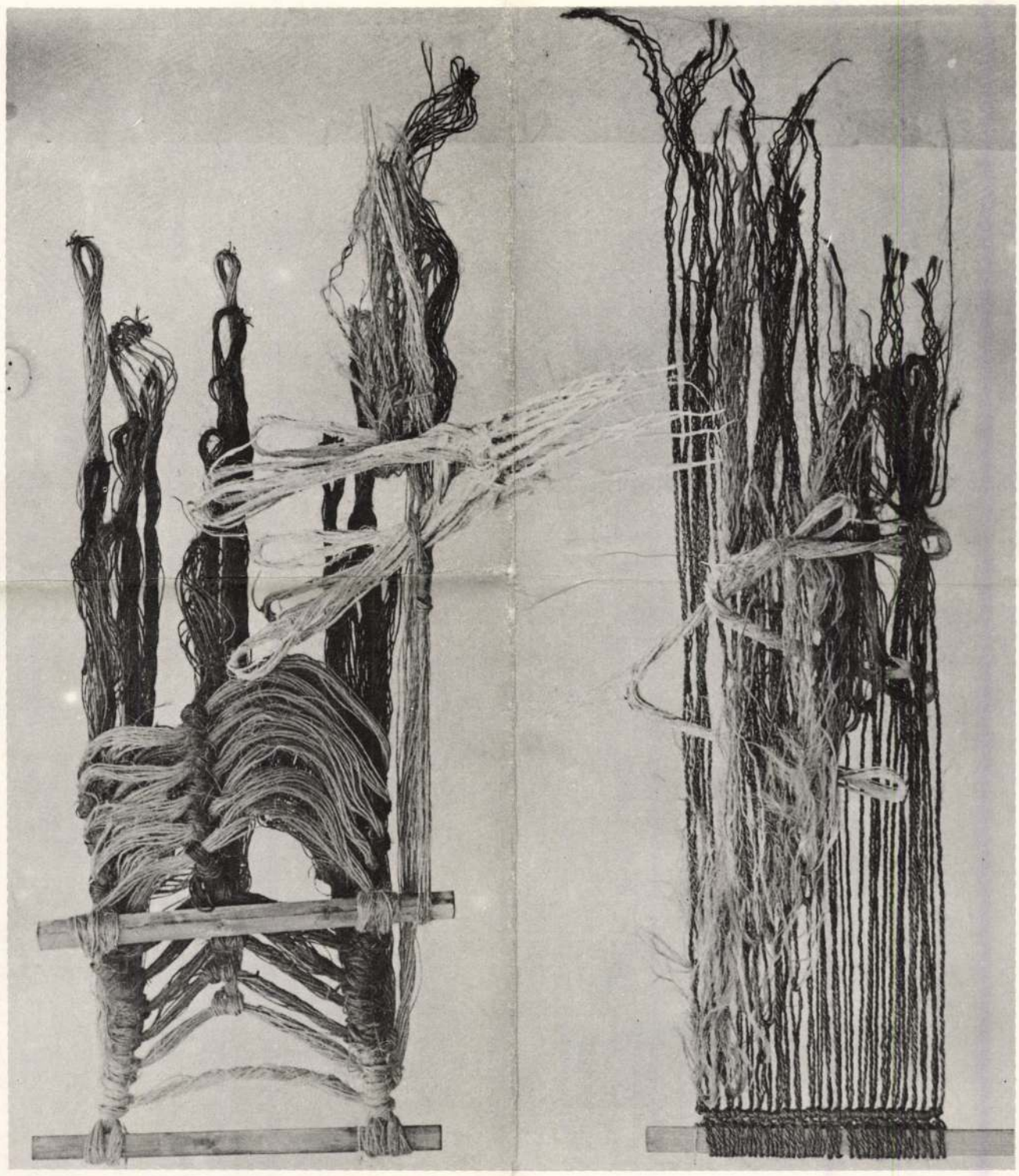

GECSER LUJZA

GECSER LUJZA KIÁLLÍTÁSA

1977. július 1—július 24-ig

Kamarakiállítás-sorozat
az Iparművészeti Múzeum
Dísztermében

TÉR-
ALKOTÁS
TÁRGY-
FORMÁLÁS

FELFEJTÉS

Megnyitó:
1977. július 1-én, pénteken 18 órakor

A megnyitó programja:

I. rész A Balázs Béla Stúdió kísérleti filmjei
II. rész Csapó Gyula (Zeneművészeti Főiskola):
Tao ének (1 : 1/2) c. zeneműve

A kiállítását Varga Vera író nyitja meg.

Iparművészeti Múzeum
Budapest IX., Üllői út 33—37.

„ . . . A fonásrendszerek 3 fő csoportba oszthatók: ostor vagy kötél fonásokra, sík fonásokra és tömlő- illetve kosárfonásokra.

A különböző fonásrendszerek összekapcsolhatók, egymásból kialakíthatók és különböző kötözésekkel, a statikai tulajdonságok és az alkalmazott technikák figyelembe vételével bonyolult textil konstrukciók létrehozására alkalmasak.

Mind a 3 csoportba számtalan technika tartozik, ami feldolgozásra vár, hogy a későbbiekben szabadon kezelhetők legyenek. . . .

A különböző kísérleteket kisméretű tértextil sorozatba építeném be. A formák egyszerűek lennének, és a választott technika lehetőségeinek kifejezésére szolgálnának, egyben bonyolíthatnák a technikát, hogy megfeleljen a kompozíciónak, így újabb lehetőségek alakulnának ki."

(Gecser Lujza: Pályázati terv részlete a Velemi Alkotóházi műhelymunkára.)

„ . . . nekem nagyon nehéz leírnom, hogy mit miért csináltam? Nem tudok leírni egy folyamatot, aminek történő része vagyok — még mindig. Próbálom meghatározni, mint a pályázatokban tettem, de minden sokrétűbb, legalábbis nekem. Ha mégis meg akarnék határozni valamit, akkor a sokrétűségből indulnék ki, de nem tudom még, melyek az irányt adó dolgok, formák, melyek azonosíthatók egymással? és hogyan jelentkeznek az ellentétek? az ellentétek sokfélesége? és a dolgok hogyan épülnek egymásba? A valóság és a gondolkodás sokféleségének a textilanyag megfeleltetésével keresem a törvényeit. Keresek nem tudott dolgokra nem tudott problémákkal választ!"

(Levél Mihály Máriához a szombathelyi Savaria Múzeumba.)

Fotó: Lelkes László
F. k.: Miklós Pál

Foto Optika ISz — Budapest — Fv: Halász Lajos

Gecser Lujza

Mai textilművészetünk jelentős alakja. Az anyag mélységét tartja fontosnak, kiemelkedőnek műveiben.

Népsza, 1973. dec. 27. 101. ef. 252n. Sp.

Gecser Lujza

A siófoki városi-járási Művelődési Központban kiállitásat rendezett a Művészet c. folyóirat. Vadas József: "Művészet a Művészetben" c.kritikájában felsorolja "az elmult évfolyamban közölt művészek" nevét és munkáit:
Borsos Miklós, Czóbel Béla, Deim Pál, Gádor István, Gecser Lujza, Gyurcsek Ferenc, Kátai Mihály, Kiss Nagy András, Kő Pál, Makrisz Agamemnon, Molnár Gabriella, Pálfy Gusztáv, Raszler Károly, Somogyi Győző, Somogyi József, Vigh Tamás.
Vadas József cikkét lásd: Vigh Tamás szobrászművész nevénél!

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 24.
XX. évf. 3o. sz. 12. lap.

Jecser Lujza, textiltervező

a IV. Fal és Tértextil Biennálén szerepel a műrész munkája: „Hid" c. 3 mtr. hosszú, sziválból font műve a nagydíjat kapta. (említve)

Láttuk, hallottuk...

1976. szept. 5. Petőfi 19.30, V Gné.

GECSER Lujza

Gecser Lujza kiállitása : Mücsarnok, 1984. január 27. - február 26. / [a katalógust szerk. és a kiáll.rend. Herczeg Ibolya [ibev. Fitz Péter] . - Bp.: Mücsarnok, 1984 [36] p. ill.

lépéseiben követi a rezgé
törvényeit és azok szelle
melódia disszonáns. Többh
za, nem az elhangzott hang
alkatelemei idegenek, kül
szetételűek.

A hangszín a zenesze
si jellegzetessége. Vanna
raz, stb. hangszínek. A m
sen alkalmazza a melódiák
érzéstől eltérő, sőt gyak
jelentő hangszínt. Szomor
ben, behizelgő akkordok é

GECSER Lujza

Gyárfás Péter

Az autonom textil

[Gecser Lujza]

Bp. Műcsarnok 1984

Magyar Szpiság, 1984. febr. 10. XXVIII. évf.

6. n. 4. ll

jutottunk, mely szerint minden létezőnek
ó létező lehet.
övetkezményekkel járt a művészetre
szemléletnek, a tárgyhoz való merev
zmusnak. Mivel azonban ez
g salakjától, éppen a kézműves
vén, nem felelhet meg hosszú távon
ténynek: „Mindig mindenki számára
lyan nép művészete, melynek
ıti meg, minden nap egy vagy több újat,
en is. Németország legtávolabbi sarkait
ók tömege árasztja el. Csoda-e hát, ha
műalkotástól is csak a kézzelfogható
l a szín és forma élményének mélyebb
i csak hasonlata egy láthatatlan lelki
ık drasztikusabb és korlátoltabb érve
ıki azt akarta tudni, miért nem fest
érdést elintézte a következő felelettel:
és mindenesetre 70 évvel ezelőtt
aterialista gondolkodás csúcspontjára
nt Párizs, ahol a felvilágosodás
londságait követte el. De két évvel
szegezte a kérdést, egy erdész – valódi

GECSER Lujza

BÁN András: Találkozás el : Gecser Lujza kiállítása
a Mücsarnokban. = MN XLVII. evf. 38. sz. 1984. febr. 15.
7. p.

Bp. Mücsarnok,

rezentációs költségekkel
vábbá a fenntartási, mük
sekkel kapcsolatban.
A könyvtárvezetőnek köte
van a o5/2 költségvetési
retének terhére, a könyv
sok keretei között.

4. Munkakörök átadása, átvé

A Kutatócsoport vezetői
átvétele a megbizást ill
3o napon belül, a munkak
vállalás alól való felme

GECSER Lujza

Forgács Éva: Textiles in space and in stage costumes. = NHQ Vol. XXV. No. 95 1984 172–174. p. ill

Bp. Múcsarnok, Gecser Lujza 1984
Bp. Fényes A. Fiem, Gyarmathy Ágnes, 1984

GECSER Lujza

GYETVAI Ágnes: Az experimentalizmuson ~~ix~~ innen és tul. = MÉpitőművészet, 1984.5. 56 - 58.p. ill. res.

Bp. ?Mücsarnok,1984

GECSER Lajos

Rózsa Gyula

Gecser Lajza

Műsanak

Kritika, 1984. évf. 5. a. 31-32.

(ad. maj. Ml

nelte ki a bűnt; stb. Ami mégis megfog bennün-
et a pavilonban járva, az a technikai tökéletes-

GECSER Lujza

Vadas József

Jégcsapok alufólia tükörben

[Gecser Lujza]

Milcsanrol

5.oz

Élet és Irodalom, 1984. febr. 3. 12.

ooo

TALÁLKOZÁSAIM A MAGYAR AVANTG

Hozzászólás a 60-as – 70-es évek művés

Valójában egyetlen találkozásról van szó, a legelsőről, amely egybeesett a magyar avantgárd születésének, ha nem is a pillanatával – hiszen néhány évet ível ez át az időben –, hanem folyamatával. Legszívesebben azt írnám persze, hogy robbanásszerű folyamatával, amelyet az élmény elementáris volta éppúgy indokolttá tehetne, mint az a szellemi földcsuszamlásként is értékelhető körülmény, hogy egy kezdeményező szellemű fiatal generáció merőben új korszakot nyitott a hazai képzőművészetben. A 60-as évek második feléről van szó, amikor pályakezdőként részben végigasszisztáltam ezt a lenyűgöző átalakulást, részben pedig amikor a *Képzőművészeti Almanach* szerkesztése során már magam is reagáltam a változásra.

Ott lenni a műtermekben, készülés közben látni a művek egész sorát, bekerülni abba a forró szellemi vérkeringésbe, amelyet a világ művészete iránti lázas tájékozódás és esztétikai viták izzítanak át, majd jelen lenni az 1968-as és 1969-es *Iparterv* kiállításon, ahol végre hivatalos tárlaton és végre együtt lehet látni az új ösvényt taposó művészek jelentős csapatát – nos, ez a szó fizikai értelmében, tehát egész konkrét módon csak-

fütött,
hulló m
Valal
ga, a f
mentes
lé, az
áttörés
anakro
lag mir
tomány
dás elő
Más
ban az
megvil
hagyo
európa
magya
Az e
ködtet
a legut
kétféle
már h
le azó

GECSER Lujza

Wagner István

Textil – kinn és benn

[Kanadai textil éj; Gecser Lujza a Műcsarnokban]

17/43

Magyar Hírlap. 1984. febr. 21. 6.

Interjú

feldolgozhatatlan kivétel Kelet-

GECSER Lujza

M. Huelu - leti

Wagner István

Textil – kimu és benn

[Kanadai textil és Gecser Lujza a Műcsarnokban]

17/43

Magyar Hirlap. 1984. febr. 21.

6.

in types:
olts and
re Greek
re some-
ead of a
nto rope-
he arrow
and the
(like a
y pulling
w-string.

By the end of the 1st century AD the Roman id developed a one-armed stone-thrower called an on r, so called because it had a kick like a mountain m or 'wild ass'. This kind of stone-thrower was capable of l- ing huge rocks at an enemy and causing great ic amongst the troops as well as being very destru e. Josephus mentions that the Romans used these 'wild s' as well as other artillery against the Jews when the id siege to the Jewish stronghold at Massada in 71–7).

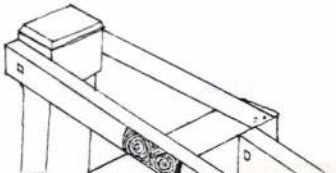

GECSER Lujza

XLII. 08

P. Szücs Julianna

A textil és a világ
Két variáció egy témára
[tizenhat kanadai grafm. gecser Lujza, a
szücsarnokban]

Népszabadság, 1984. febr. 15. 7. lap.

erni Modigliani művészi eszközeit, modorát. rancia mester jellemző stílusa – eltekintve talán ai időszakától, a keresés éveitől – nem sokat válto- . Munkáinak külsőleges vonásai – látszólag – köny- n elsajátíthatóak.

)e közelítsünk a tárgyhoz Modigliani több műfajú műve felől: a sajátos „modiglianis" arcképek, figu- láncszerű sorozata, összetéveszthetetlen ismérveik, lyekkel őt csalhatatlanul magunk elé idézzük, csak közelítőleg 1912-től igazán az övéi. Kezdettől fog- zobrász volt, és sokat rajzolt. De már ekkor is tt a szecesszió nyomait viselő portrékat.

lelyzetünket bonyolítja, a tárgyalt festményt még nyosabbra árnyalja a vászon hátoldala. Itt egy kezdett, abbahagyott, esetleg időközben elunt táj- látható.

gy, a *Diego Riverával* folytatott dühödt vita tá- zt bennünk kétségeket, más szempontból viszont is erősít. Rivera szerint „a tájkép minden", Modig- i véleménye szerint „tájkép nem létezik". Mi történ- tt? Az örökös pénzgondokkal küzdő művész hoz- tott egy „elrontott" vászonhoz, vagy tulajdon kezé- származó tájképkísérlet lenne? Keressünk igazoló lát!

zerzőségét alátámasztani látszik, hogy ismeretes

1021

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Neues Deutschland
Berliner Ausgabe

Lujza Gecser

10. Sep. 1976

Moderne Textilkunst aus Ungarn in Leipzig

Ausstellung im Museum für Kunsthandwerk

Von ungewöhnlicher Anziehungskraft ist das Ensemble von Wand- und Raumtextilien in einer Ausstellung der Ungarischen VR, die gegenwärtig im Museum des Kunsthandwerks (Grassimuseum) Leipzig gezeigt wird.

In Ungarn nimmt unter den raumgestaltenden Künsten das Textile einen besonderen Platz ein. Offenkundig sind Elemente der reichen Folkloretradition in die heutige Textilkunst eingeflossen. Zum anderen entwickelte sich in dem sozialistischen Bruderland auf diesem und auf anderem kunsthandwerklichem Gebiet in den letzten Jahrzehnten eine mehr dekorative und der freien bildenden Kunst angenäherte Auffassungsweise.

Die Gestalter sind meist Absolventen der Hochschule für Angewandte Künste in Budapest. Mit den wachsenden ästhetischen Aufgaben, die sich vor allem verbinden mit Bautätigkeit von großem Ausmaß, leisten sie Hervorragendes und geben damit dem Kunsthandwerk ihres Landes internationales Ansehen. Die zahlreichen Arbeiten in öffentlichem Besitz dürfen als allgemeine Anerkennung des Geschaffenen angesehen werden.

Diese neue Generation von Textilschaffenden in Ungarn ist einfallsreich und ausgesprochen experimentierfreudig. Oftmals kommen die Künstler durch eigene erprobte technische Verfahren zu interessanten gestalterischen Lösungen. Unter den Objekten der Leipziger Ausstellung bietet sich ein Teil in einem mehr verhaltenen Kolorit dar. Mitunter treten die Farben in ihrer Leuchtkraft zurück, dafür setzt man eine sehr überlegte, sparsame Farbigkeit oder eine bewußte Monochromie ein. Hierdurch werden indessen andere Elemente des im besten Sinne Dekorativen entdeckt und herausgefordert. Die Wirkung von Oberflächenstrukturen, das Spiel von Licht und Schatten haben dabei eine wesentliche Funktion.

Das „Standardmaterial" des klassischen Gobelins, die Wolle, ist vielfach überholt durch Sisal, Hanf, Kunstfasern oder von bereits als Fläche vorhandenem Material wie Filz, Jute usw. Beispiele bieten etwa Arbeiten von Lujza Gecser „Zwei Minuten", Magda Pászty „Lebensbaum" und Marianne Szabó „Sirene". Die genannten, für die heutige textile Formgebung typischen Werkstoffe haben inzwischen längst ihre ästhetischen Qualitäten erwiesen. In den auf diesem Sektor führenden Nachbarländern — der ČSSR und der VR Polen — geht man einen ähnlichen Weg.

Aus volkstümlicher Überlieferung lebende Techniken und Motive verarbeiten auf ganz persönliche künstlerische Weise Ildikó Ardai, „Motiv", und Éva Németh, „Insel".

Von der Dimension her sind die in der Ausstellung vorgeführten Werke recht unterschiedlich. Große gewebte, gestickte oder auch gemalte Wandbehänge, darunter Sándor Tóths „Wolkenbruch", Zsusa Szenes „Labyrinth", Czaba Polgárs „Neugeburt" finden sich ebenso wie die in den Raum greifenden Textilplastiken von Rita G. Hager „Verbundenheit", Margit Szilvitzky „Biegsame Formen". Daneben die nur wenige Zentimeter messenden „Miniatur-Textilien", etwa „Strip-roll" von Gábor Attalai oder György Feketes „Erinnerung an den Hafen von Marseille".

Die Schau ist das Ergebnis eines schöpferischen Austauschs zwischen Kunsthandwerkern des Ungarischen Künstlerverbandes und ihren Fachkollegen im Verband Bildender Künstler der DDR. Sie macht durch die sorgfältig getroffene Auswahl besonders schöner und einprägsamer Stücke die Besucher mit den unkonventionellen und eigenwilligen Formideen der ungarischen Kunsthandwerker vertraut und wird auch für die Textilgestalter der DDR Anlaß geben zu fruchtbarer künstlerischer Auseinandersetzung.

Dr. Anneliese Hanisch

SAJTÓFIGYEL
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 6

ÉLETÜNK

Gecser Lujza

1021

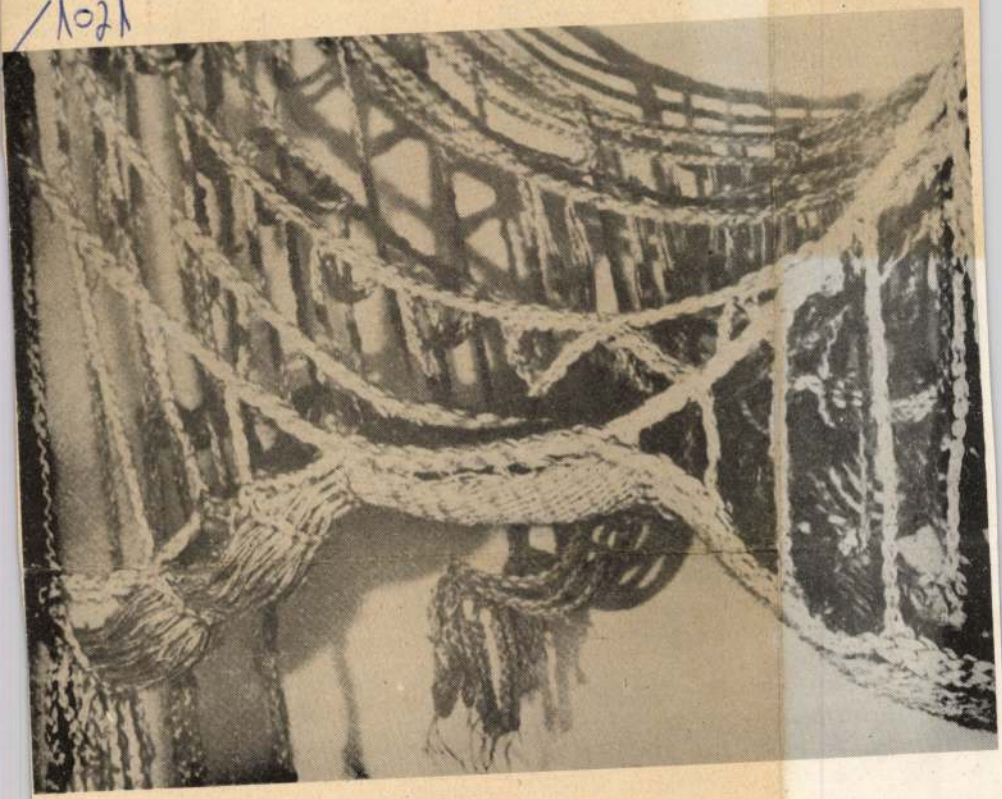

Gecser Lujza: Hidak

*

— Valami oknál fogva tovább kell írni a *Soproni hangulatok*-at. Újabb háznak akadt mesélnivalója...

— „Az *Udvarnoki utca 2-ből* egy barázdás arcú, de fiatalos járású öreg-ember lép ki. Becht Rezső indul a Soproni Fiatalok Művészeti Kollégiumának összejövetelére." — A mese jelen időben folyik tovább, természetes egyszerűséggel, mintha időközben — 1976. július 6-án — semmi sem történt volna.

*

Becht írói pályája több mint fél évszázadot ível át. Első, három-folytatásos novelláját 1914-ben közli a Soproni Hírlap, utolsó írásai 1976-ban — halála évében — jelennek meg a Soproni Írók Antológiájában.

Hosszú és érdemes, szenvedésekben, de eredményekben is gazdag életút jut számára osztályrészül. Éveinek számát és életének eredményeit nem annyira a sorsnak (hiszen az igazán nem kényezteti el), inkább önmagának köszönheti. Szívós rendszeretettel és következetességgel küzd önmaga megvalósításáért, fizikai és szellemi egészségének megőrzéséért.

Átéli két világháború poklát, ám tiszta és tettre kész emberként kerül ki belőlük. A hat évi hadifogság lélekőrlő megpróbáltatásai nem tudják legyűrni őt: a szenvedések csak bölcsebbé, keményebbé, emberibb emberré edzik.

Gecser Lujza, textilművész

A művész idei első díjas kompozíciója négy fonott függőhídból áll. (említve)

Szabó Ernő: Türkisz királynő.
Hajdu-Bihari Napló, 1976. nov. 4.

Geiser Lujza, iparművész

L: Szalontai Éva

P. Szűcs J: Ámek néltül 7.

Népszabadság Bp. 1976. nov. 16.

Gecser Lujza

A szombathelyi Savaria Muzeumban rendezték meg a a IV. Fal- és Tértextil Biennálét, melyről Vadas József ir: "Magányos textil" cimmel. A tárlaton szereplő nevek mellett beszél müveikről: Ardai Ildikó, Attalai Gábor, Balázs Irén, Buzás Árpád, Cságoly Klára, Farkas Gabriella, az első dijnyertes Gecser Lujza, Kele Judit, Pauli Anna, Pécsi László, Preiser Klára, Szilvitzky Margit, Szuppán Irén, Tóth Sándor. Végül megemliti a két belsőépitész: Fekete György és Somogyi Pál nevét is. Vadas József cikkét lásd: Gecser Lujza nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 11.
XX. évf. 37. sz. 13. lap.

hat méter vissza
és megint és elölről
hat méter számtalanszor ...

Lenkey Zoltán

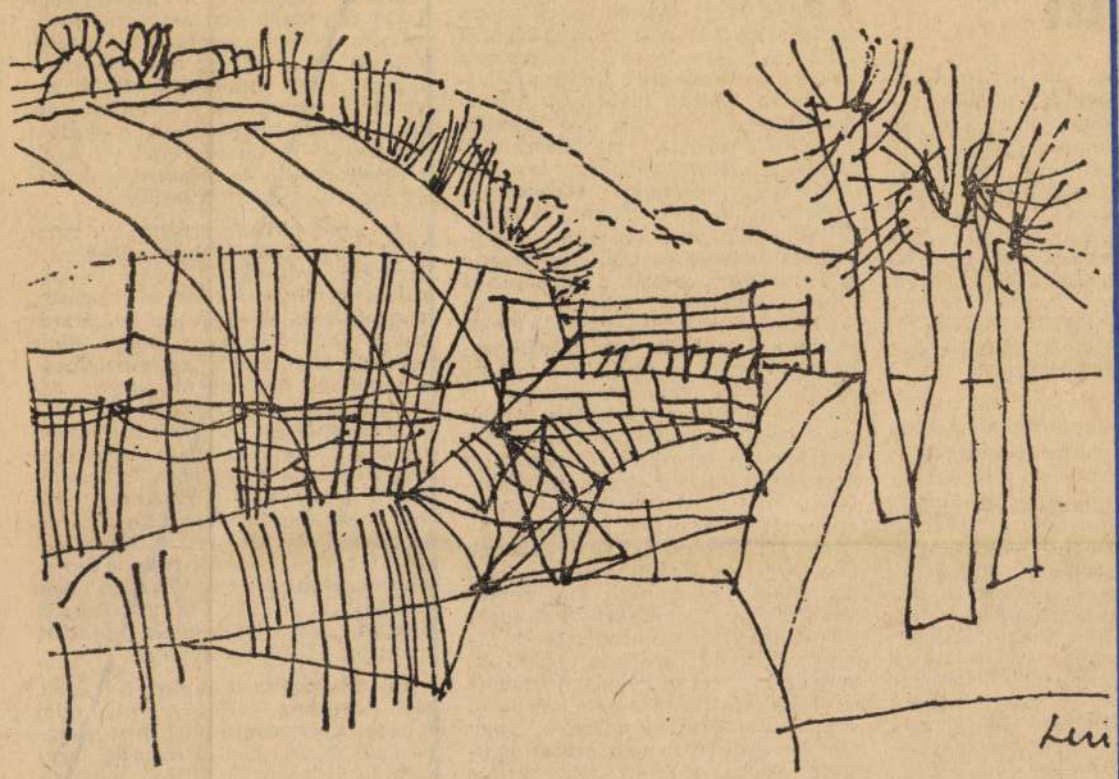

Lenkey Zoltán: Táj

padról. Az est további részében telepedett községi vonósnégyes is és szerepelt az újjáalakult dalárda, vagyis az énekkar, melynek ez volt a bemutatkozó estje, ekkor indult meg azoknak a sikereknek a sorozata, melyet az 1956 májusi szerepléssel tetőződött a kar

kaparni, de az már nem is ő volt, hanem egy másik Móhrné, egy hangosan beszélő rövidhajú, kemény asszony, aki tájára se megy a templomnak, de teljes erővel veti magát a mozgalmi munkába és néhány hónap alatt nagy tekintélyre, hatalomra tesz szert a községben. Szüleink is tartottak Móhrnétől, különösen egyik iskolai beszéde után, melyben az összehívott szülőknek a nevelésről, az egyenlőségről beszélt, hogy a gyerekek között nincs különbség. Ha lefektetnek a kocsiútra tíz meztelen újszülöttet, mondta Móhrné szikrázva, senki sem tudja megmondani, hogy melyik szegény vagy gazdag. A szülők dermedten hallgattak, de hogy is merték ellentmondani, pedig annyira ijesztő volt, amit Móhrné mondott, nem is az egyenlőségről, hanem a kocsiútról, szörnyű, gondolták borzongva, Móhrné képes lenne meztelen gyerekeket a kocsiútra fektetni.

Jeles napon, Móhrné nagy korszakának delelőjén volt *A csillagszemű juhász* bemutatója, sikerének titkába az alkalom rendkívülisége erősen belejátszott, ez érthető. Ha a Dalos Egylet 1929-es sikeréhez még odaillesztjük Dr. B. adatait, aki végig búzdítója volt a kollektivitás eszméjét fényesen igazoló dalárdának; ha emlékeztetünk a dalárda jeligéjére: „Szebb jövő reménye lelkesít — összetartás erősít!"; ha felidézzük a zászlószegek nyilvános beverésének lélekemelő szertartását s végül figyelmünk előterébe állítjuk azt a tárgyias tényt, hogy a zászló selyemszalagjait, mint zászlóanya, ma is őrzi Dr. B. felesége — ha mindezt megtesszük s még a tüsszentő királyt is engedjük szóhoz jutni, a morengő latolgatás kedvesen csobogó perceiben megeshet velünk, hogy a helytörténet tarka szőttesében egy másik történet mintáit is megpillantjuk.

Az énekkarba — felesége unszolására — Móhr Kálmán is belépett, de különben visszahúzódó életet élt, riadt tekintetű, hallgatag ember volt (lett) Móhr, 1951-ben ő tanította nekünk az oroszt, furcsán őszült a haja, elől még teljesen fekete volt, hátul meg egészen fehér, a bal arcán, a fülétől az álla közepéig égővörös forradás húzódott, mely a rövidre vágott, sűrű szakállon is átderen-

előre nyújtott, cipős lábait, melyek a postatiszték számának ütemére csúszkáltak előre-hátra a billiárd posztóján. Lélegzetünket visszafojtva figyeltünk, én aranypapírral bevont jogaromat szorongattam, de hiába volt minden erőlködésem, a díszletek erős festékszaga addig csavarta orromat, míg óriásit tüsszentettem. Kató cipője megmerevedett a posztón, Stáhl pedig lecsavarta a lámpát. Megint az ablakon másztunk ki és az udvar felől jöttünk vissza, de a színpadnak a tájékára se mentünk többet. Igaz, akkor már vége is lett a bálnak, egyik percről a másikra.

A postatisztné vetett véget a mulatságnak, még ha akaratán kívül történt is ez a vég, az ő hasított szoknyája miatt verekedtek össze a férfiak egy lassúnál is lassúbb tangó alatt; a postatisztet leütötték, vér folyt, ing hasadt. Még szerencse, hogy a közelben tartózkodott a rendőrörs új parancsnoka, aki gyorsan felismerte a helyzetet, és előrántva pisztolyát, közvetlen közelről belelőtt a maximlámpába. Igaz, hogy a sötétségben néhány nőt és gyereket megtapostak, de a bálnak — és a verekedésnek — egyszerre vége lett, és néhány hét után senki sem emlékezett már a botrányra, csak a dalra és a színdarabra, a kórus és a vonósnégyes számaira. A történet folytatódott tovább. Még Cakó Sanyi is megbékélt az egyre határozottabb ténnyel, hogy Csányi Katónak sikerült befirolnia Stáhl Dénest. Igaz, ez csak kettőnk számára volt határozott tény, ez Dr. B. adatai között sem szerepel, ami érthető is, hiszen titkunkat gőgösen őriztük, bár alkalom adtán sejtettük, hogy tudunk valamit, távoli célzásokat röptettünk fel, vigyorogunk és legyintettünk. Egyszer Stáhl is meghallotta valamelyik célzásomat, a modellező szakkörben voltunk, Cinege II. típusú gépeinket építettük. Odajött hozzám Stáhl, nézte, hogy dolgozom, aztán hirtelen a vállamra tette kezét. Azt hittem, hogy pofon akar vágni, de nem, csak a vállamra tette a kezét és azt mondta, mikor rápillantottam: „Halandunk, tüsszentő király?"

Bp.
1976. szept. 11. XX. évf. 37. sz. 14. lap.

Az új riportmagazin első szá- az, amit a Vitray-magazin jövő- remek.

GECSER LUJZA

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Magányos textil

Reményeink valóra váltak.

Ami két éve még csak lehetőség volt, az ma már, a *IV. Fal- és tértextil biennálén* valóság. Mert a *szombathelyi Savaria Múzeum*ban hovatovább a fiataloké a vezető szerep. Jelentőségük tükröződik a teljesítményben is. Az első díjat a harminchároméves *Gecser Lujza* nyerte, aki felveszi a versenyt a magyar textil vezető mestereivel, Attalai Gáborral, Szilvitzky Margittal, Balázs Irénnel. Korábbi elképzelések — bár csak részleges — megvalósulása tíz külföldi művész szereplése is. Japán, szovjet, amerikai, lengyel és francia résztvevők teszik nemzetközivé az idei seregszemlét.

Az óhajok azonban továbbra is óhajok.

Hadd említsem elsőnek talán a legfontosabbat, amelyet Rózsa Gyula vetett fel az ötödik biennáléról szóló kritikájában. *A textil gazdát keres* — írta, arra utalva: az annyit csepült magyar képzőművészetnek van olyan termékeny ága, amelynek lehetőségei kihasználatlanok. A textilbiennálékon jelentős művek láthatók; de kizárólag, vagy majdnem kizárólag e seregszemléken láthatók azok a munkák, amelyek színházi előcsarnokokba, reprezentatív belső termekbe, sőt lakásokba kívánkoznának.

Az efféle kívánságok nem teljesültek. És ez a következményeken le is mérhető. Két éve a monokrómia — pontosabban: a nyers színek túlsúlya — volt jellemző; most inkább a tarkaság, a színekben tobzódás. *Pécsi László* lilával és türkizkékkel élénkítette növényi vegetációt idéző, vajsárga dombormű vét; a fehérbe szerelmes *Cságoly Klára* ezúttal egy vörös zászlóval mutatkozott be; *Preiser Klára* csicsás darabokból összeválogatott *Maximális ruhája* a lehető legmaximálisabban tarka, szinte már ordenáré; rongyszőnyegekkel vetekszik. Ez a valóságos színorgia fülledtséget áraszt. S valóban. Társadalmi feladatok híján érthető, ha a szakma önmagába zárkózik. Alighanem ezzel a törvényszerű befeléfordulással magyarázhatók az ismétlések. *Attalai Gábor* idei filckompozíciója csak annyiban különbözik a két évvel ezelőttitől, hogy a piros szalagok ezúttal felfüggesztve rajzolják ki a háttérből a félkörívet. *Balázs Irén* meseszépen varrott-hímzett reliefje egyenes folytatása korábbi kompozícióinak; *Tóth Sándor* vízszintes pálcikái inkább megállapodásról, mint tépelődésről vallanak. Mások másokat ismételnek. *Pauli Anna Tavaszünnepe* például Szilvitzky Margit múltkori májusfáját juttatja eszembe; *Szuppán Irén* — alig hittem a szememnek — Ardai Ildikó színes rolóinak igézetében dolgozik; *Buzás Árpád Opus 1*-e sem éppen az első mű: Attalai és Szilvitzky művészetének elemei fedezhetők fel benne.

A minitextilek — e tíz-húszharminc centiméteres munkák — is a befeléfordulást jelzik. Egy részük csupán kis textil: *Farkas Gabriella* mikrostruktúrára emlékeztető *Athatás II*-je nagyméretű kompozíciójának arasznyi változata. Más részük kifejezetten ezt a kisplasztikai nagyságrendet igényli: *Kele Judit* plexilapok közé fogott talált tárgya, a *Textil 1944*-nek mondott szétmálló rongydarab. Van aztán kísérlet is: *Droppa Judit* szellemes spiráltornya.

Jónéhány munka mutatja: mint mindennek, a textil miniatürizálódásának is van előnye. Könnyebb a technika (megbirkózhat vele a beisőépítész *Fekete György* és *Somogyi Pál*) és könnyebb a szállítás (jelzik a külföldi résztvevők). Hogy mélyebb tartalmi vonatkozásai felől nézzem a kérdést: a kis méret kedvez a kísérletnek, a kísérlet pedig az újat akaró szellemnek. Mégis zavar engem ez a visszavonulás a műhelybe. Szomorú sorsra emlékeztet. A magyar szobrászatéra, amely a két háború között nem kapott hivatalos megbízást és ezért kénytelen volt beérni a kisplasztikával. Valami hasonló folyamat zajlik ma is. Azzal a különbséggel: mintha iparművészeink beletörődnének ebbe a ma már egyáltalán nem szükségszerű helyzetbe.

Hogy van kivétel?

Igy igaz. Csakhogy ez a kivétel, közhelyfordulattal élve, erősíti a szabályt. Mert *Gecser Lujza* nyers színű szizálból készült munkája, a *Híd*, ez a kábelekre felfüggesztett és hurkokon átvetett textilpallókötég is egy másik munkáját juttatja eszembe. Ez két éve készült, gyerekjátéknak a mezőgazdasági kiállításra. Konkrét helyre, konkrét funkcióra, méghozzá sikerrel: a gyerekek, magam láttam, sorbanálltak a függeszkedők előtt. De emlékezés helyett maradjunk inkább a tanulságnál. Annál, hogy azok az absztrakt textilplasztikák, amelyek — pusztán a kiállításon — értelmetlennek, céltalannak, feleslegesnek hatnak, a gyakorlatban alkalmazható eredményeket hoznak. S ezek az eredmények aztán újabb próbálkozásokra buzdítanak. Ezt a kétirányúan termékeny kapcsolatot szemlélteti Gecser Lujza munkássága. Vagy *Szilvitzky Margit* esete, hogy egy más példát említsek. Az egykori ruhatervező — emberek helyett — az elmúlt években holt tárgyakon gyakorolta a drapéria redőzésének törvényszerűségeit. Idei munkája, egy hengersoron átvetett szőnyeg azonban szakítás. Szemre nagyon szép, nagyon izgalmas látvány. De már nem sok köze van a ruhatervezői múlthoz, vagy ami lényegesebb: nem mutat gyakorlati felhasználásra. Ezoterikus kísérlet. Ezért vetődik fel bennem a kérdés: a magára hagyott textil nem hasonlik-e meg elszigeteltségében önmagával?

jemben és változó sorrendben térnek vissza és ennek következtében mindig másképp hatnak egymásra — a változatlan két alaptempó és négy zenei hangzástípus ellenére más-más e zenei elemek konstellációja. A régi variációhoz viszonyítva itt többféle elem állandó permutációjáról van szó. A két legérdekesebb és Lángra legjellemzőbb hangzás egyrészt a heterofónia (nem pontosan egymást fedő motívumok párhuzamos-egyidejű mozgatása) és az aleatorika (a zeneszerző által meghatározott, előregyártott elemeknek a véletlen adta összjátéka). Intonációban a bartóki természet- és éjszakazenéktől vezet errefelé az út, de az „ember hangja" egyelőre hiányzik belőle.

Az első oldalak penetráns, markáns hangzása, amikor másodszor tér vissza, a mélyből óriási fokozódással terjeszkedik-tör a magasba, majd kiadja az erejét. Itt következhet a monológhang, s mert eddig teljesen hiányzott a kompozícióból, e Semplice kódának (új anyag, némi utalással a Scherzóra) igen erős az atmoszférája. A hosszan kitartott hangok zenéje ez, a szólamszövedék ritkul, a hangszerek ki-kiszólnak a lassú zenei folyamból, mintegy recitatívót hallunk, de a tónus szelíden lírai, búcsúzó. A harmónia melegségével adósunk még a darab, az üveghangok homofóniája nem melegített; az utolsó akkordtorony mintha ezt igyekeznék pótolni, egyetlen pillanatba sűríteni.

Jól elképzelt, világosan felvázolt, nem annyira mívességével, mint inkább folttechnikájával ható kompozíció. Nem minden anyag egyformán ihletett, de kitűnő az indítása, kitűnő kontrasztot jelentenek a ritornell szigetek, érdekes a nagyforma kódával való „elvágása" és hangulatos a lírai kicsengés.

Élet és Irodalom, BP.
1976. SZEPTEMBER 11.
XX. évf. 37. sz. 13. lap.

A tuloldalon lásd: Lenkey Zoltán: "Táj" c. rajzát.

Gecser Lujza

"A művésznő részt vett a szombathelyi Minitextil kiállításán.

Tasnádi Attila: Minitextil kiállítás,
Népszava, 1976. február 9 oldal.

Gecser Lujza, tatáltervező

Szombathelyen, a IV. Fal- és Tetőtéri Biennálén dr. első díjat lett Gecser Lujza, aki a fiatalabb nemzedékhez tartozik.

M. Zs.: Tetőtér Szombathelyen.
Pesti Műsor, 1976. szept. 8. 42. old.

Gecser Lipa

Megbízást kapott Gecser Lipa, hogy a Cocktail bár részére sí-zál alkemmyezetet készítsen.

— : Körtéri munkák.

Művészet, 1978. október - 45. lap.

Gecser Sujia

Gecser: „Hidak" ennü müve valamilyen narrativ elemet hordoz.

Forgács Éva: Magyar textilkiállítás Aalborgban. Müvészet, 1978. november - 22. lap.

Gecser Lujza

Meghirdetett minőségűek
szimonalas munkái.

Forgács Éva: Magyar textilkiállítás Salzburgban.
Művészet, 1978. november - 22. lap.

BOSCH, Hieronymus

91 1.21

GECSER Lujza
91 1. 26

Új Művészet

Lujza Geiser

Ausstellungen:

Kőszeg, Zwinger: Textilien von Lujza Geiser.

Daily News, 1978. 12 Sept. 13.

Gecser Lujza, textiltervező iparművész 4.) Folytatás,
Az experimentalizmuson innen és túl. Gecser Lujza kiállítása a Műcsarnokban
1984. jan. 27 – febr. 26.

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 58. old.

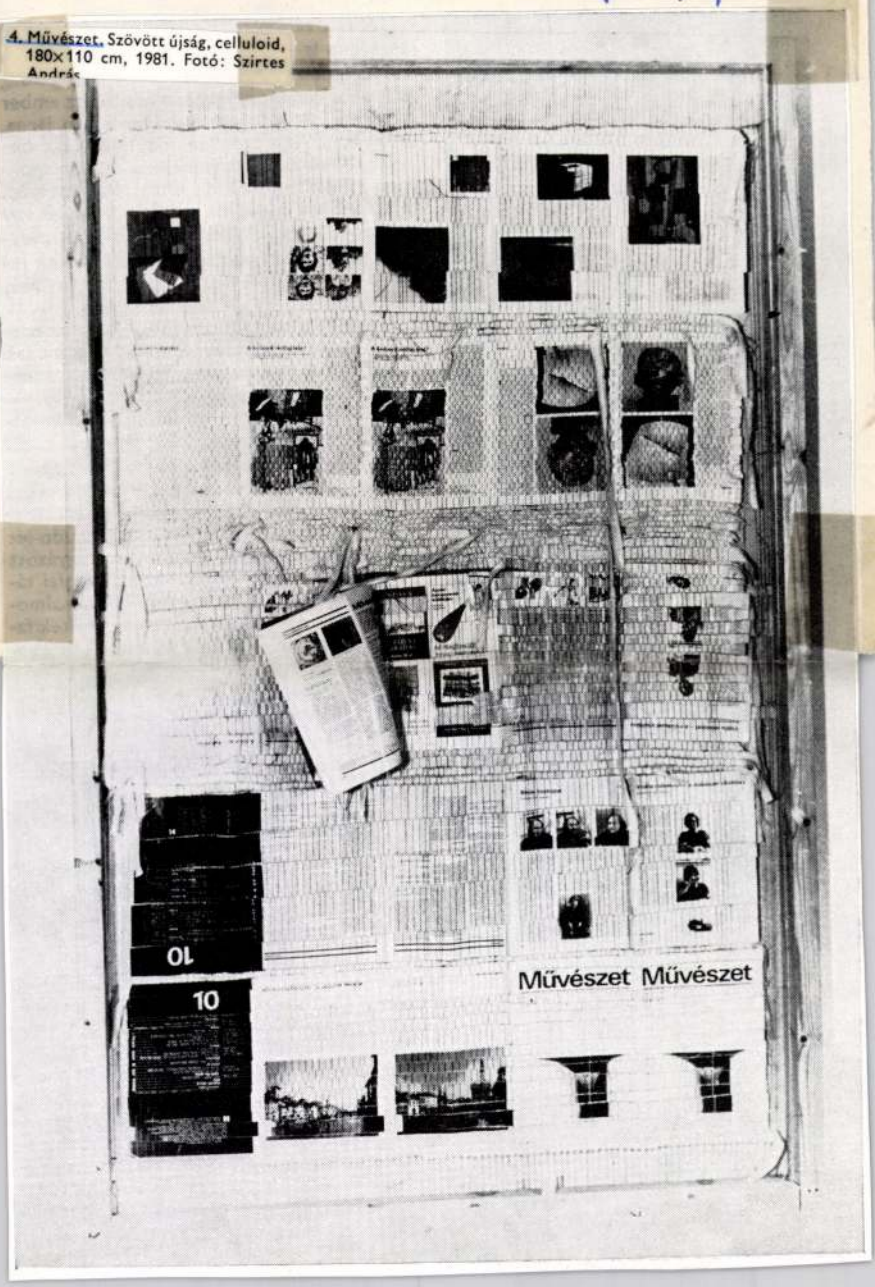

4. Művészet. Szövött újság, celluloid, 180×110 cm, 1981. Fotó: Szirtes András

5

dessel.

*

Úgy vélem, az 1978-as *Fehér öntvények*ben is ez a steril „abszolút idegenszerű" kövesedett meg, bár a csontkemény öntvény lágy redőzete kővel, márvánnyal vetekedő módon gyönyörű. A fehér öntvények másik típusa végsőkig fokozza a brutális hatást. Áttetsző műanyag tasakban, áttetsző, fehér epoxy és poliészter: kriminalisztikai látleletként hat. Az összekent, összetapadt ősz hajra ráragadt zöld festék s a zacskó alján összegyűlt tócsa az áldozat vére. Ezzel szemben a *Jégcsapok* illúziója csábítóan édes, nyalókára emlékeztetően ragadós és olvadékony, sima és áttetsző hiperesztétikus plasztikai forma.

Ha az eddig követett úton az anyagtanulmányokból egy rendkívül kifejező szubjektív-emocionális élményszobrászat született, 1979—80-ban egy másik stúdiumsorozat kezdődött; amelyben hasonló alapanyagok szerepelnek, mégis alapvetően másként viselkednek, mert az új, objektív, analitikus

Gecser Lujza, textiltervező-iparművész

1982. I. 20. 10.45. Petőfi S.J.

Láttuk, hallottuk

- A Fészek Klubban február 6.-ig tekinthető meg, a Foto és a textilművészet kapcsolatának a lehetőségeit bemutató kiállitás, három textilművész, Gecser Lujza, Gink Judit és Gulyás Kati müveiből.

Gecser Lujza textiltervező iparművész 2. Folytatás

Az experimentalizmuson innen és túl. Gecser Lujza kiállítása a Műcsarnokban 1984. jan. 27–febr. 26.

2. Hidak. Fonott szinal 300 × 200 × 200 cm, 1975. /repr./

3. Tükör-tükröződés. Environment, 120 m² × 250 cm, fólia, alufólia, aluminium lemez, tükör, üveg, fekete vászon, ezüst színű spray. /repr./

4. Fehér öntvények. Polietilén, 1978. /repr./

5. Drapéria R–I–X-ig. 5. Drapéria R—I—X-ig. Lakkal merevített sűrű és lazán szövött vásznak, egyenként 140—160 cm-ig, 1983. Fotó: Rosta József /repr./

6. Műgyanták. 6. Műgyanták. Öntött poliészter 70×90 cm, 1978. Fotó: Halász István /repr./

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 56-old, +57-old.

Gecser Lujza, textil-tervező iparművész
1. Folytatás.

Az experimentalizmuson innen és t

Gecser Lujza kiállítása a Műcsarnokban 1984. január 27

1. Függőlapok, öntött poliészter, 1978. →

Magyar Építőművészet, 1984. 5. 56-old.

hanem azonos a nemzeti művészethez való viszonyuk is. Mindketten Lechner Ödön törekvéseiben látták a magyar építészet számára követendő utat, de munkásságukban annak csak egyes elemeit valósították meg. Mindkettőjük munkáit a népi ornamentika ritmusának, motívumainak hangsúlyos alkalmazása jellemzi, a történeti stíluselemek teljes tagadása (ez korábban és alaposabban Márkusnak sikerült), de tömegformálásában a hagyományos példák megtartásával. Csak olyan esetekben hatja át az épület egészét a díszítőelemeiket létrehozó új formateremtő erő, ha tisztán jelként értelmezhető, funkcionáló feladatokról van szó: emlékművekről, kilátótornyokról, síremlékekről, stb. ahogyan ilyeneket gyakran választottak is vázlataik témájául.

Márkus szavakkal is kiállt a nemzeti építészet ügye mellett, például 1902-ben élesen támadta a Zeneakadémia első tervváltozatának (homlokzatrészletét közölte a MÉ 1983/6. száma) bírálóit (Harcz a magyar stílus ellen, Magyar Hírlap, 1902. május 24.) Nagy veszteség, hogy az egyébként is kivételesen (egyedülállóan?) gazdag századfordulós magyar építészetből hiányzanak

Gecser Lujza, textiltervező iparművész 3. Folytatás

Az experimentálizmuson innen és túl. Gecser Lujza kiállítása a Műcsarnokban 1984. jan. 27 – febr. 26.

1—3. Egy rajz változásai fotózás és szövés által I—III. Fotószövés, rajz, fotó, vágás, film, pamutszálak, egyenként 110×180 cm, 1979—80. Fotó: Szirtes András

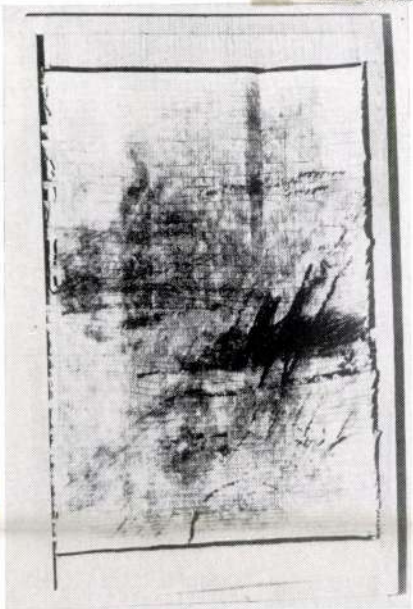

1

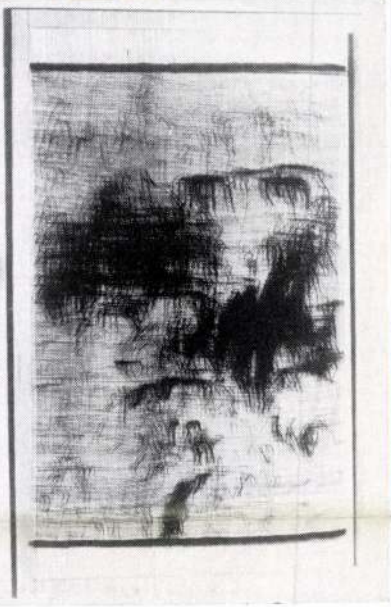

2 3

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 58-old.

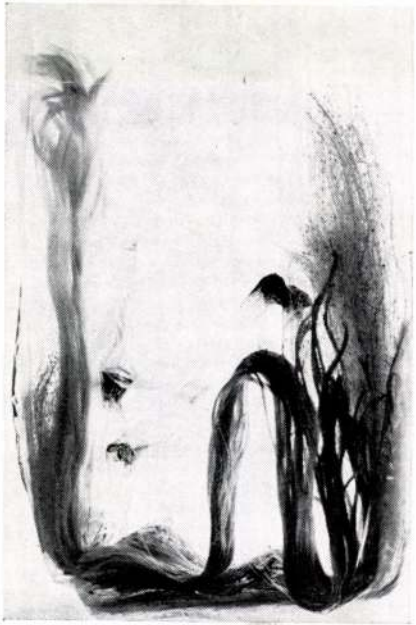

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Harminc éve halt meg Kun Béla — Hippi made in Hangeri — Tudósítás kortársakról — Fiatalok a szabad idő eltöltéséről — Fiatal gobelinművészről

Miről olvashatunk a Magyar Ifjúságban

Harminc esztendővel ezelőtt halt meg Kun Béla. Halálának évfordulóján a Magyar Ifjúság megemlékezik a nagyszerű mártírról. Hippi made in Hangeri. Ez a címe Bedecs Éva cikkének, aki a „magyar hippikről", a hosszú hajú, piszkos, színes inges fiatalemberekről és lányokról ír. Miért utánozzák a nyugati hippiket? És miért csak epigonok? Folytatódik a tudósítás Kortársakról című sorozat. Ezen a héten Ivanics István, a KISTEXT KISZ-titkárát, életét, munkáját mutatja be az olvasóknak. A Lenin-centenáriumhoz közeledve a Magyar Ifjúság munkatársai végigjárják a lenini emlékhelyeket, azokat a városokat, falvakat, ahol Lenin élt és dolgozott, ahol tanított. Ezen a héten Kozányt és Kouskinát ismerhetik meg az olvasók. A kulturális rovatban szót kér egy szocialista munkásbrigád. A fiatalok arról vallanak, hogy munka után hogyan szórakoznak, pihennek, művelődnek, mit tesznek azért, hogy még műveltebbek legyenek? Fiatal gobelinművész Gecser Lujza. Az ő pályafutását, életét, érdekes munkáját ismerhetik meg az olvasók. A Forrás irodalmi rovatban a mai francia irodalommal találkoznak a vers- és prózakedvelők. A női rovatban a lányokat, asszonyokat oly nagyon érdeklő testápolásról, kozmetikáról lesz szó, és elindul „országhódító útjára" az arckrém-totó. A modern herkulesek — ez a címe a sportrovat utolsó oldalas kolunás cikkének, melyet Boskovics Jenő ír. Az illetékesek nyilatkoznak az ökölvívásról. És ezeken kívül még sok színes, érdekes anyag található a Magyar Ifjúság november 28-i, 48-ik számában.

ká—

u" csendes, a szálló akói is. Az csak ket- Előttünk a talok elma- lléke, egy halkan szi- sből múlt, képe rajzo- i Metsistő an ember jó néhány gődött, míg t.

ivatalokban ször, majd tanult. Az ején magyar Budapesten n irányú is- r sajátította nyelvünket vvel később nt kapjon , mint ma- finnre for- nk egy asz-

dott végre? n. Nincs fel- nasabb és int kiváló ében elme- a mélysé- emberi kö- feltárni.

z volt. Ho- pcsolatba a nmal?

usokat pes- találkoztam ve vettem különbö jellegű bes amelyek a n próza és költés vel, problémái tettek meg. Ut gyar népmese-g csak úgy, a szántából finnre. S mit Finn Irodalmi megjelentette. kadi Imre Gyá génytét kaptam hogy. Elolvastam, nagyon megtetszett. De nemcsak nekem, hanem a finn asszonyok legnagyobb lapja, az „Uusi Nainën" szerkesztőjének is. Fordításomat nemsokára a folyóirat folytatásokban közölte. Ezt követőleg már a kiadók kerestek s bíztak meg munkával. A legnagyobb cég, az „Otava", rám bízta Fejes Endre „Rozsdatemető"-jét, amely már ki is került az üzletek kirakataiba... Egy másik vállalatnál nemrégen Illyés Gyula könyvét, a „Puszták népe"-t adtam le.

— Dolgozik valami újabb munkán?

— Egyelőre olvasgatok. Passuth két regénye van nálam, azokat tanulmányozgatom. Hogy miért ép-

zetére vagyok utalva. Az meg főleg nyelvészeti könyveket kap, a szépirodalmat néhány folyóirat közvetíti csupán Finnországnak...

Útravaló olvasmányul magammal vittem Tersánszky egyik kötetét, s a mai magyar költészet antológiáját. Vissza nélkülük jöttem. Mindkettő Metsistönél maradt. Emlékként, barátságunk pecsétjeként. De szeretném hinni, hogy ez csupán a kezdet. S akikre így vagy úgy tartozik e munka, mielőbb kapcsolatot teremtenek művészetünk e lelkes, fiatal külhoni propagátorával. Könnyebbségül még címét is idejegyzem: Helsinki 55. Mäkelän-katu 23.

Jó egészséget, további hasznos munkát, Olavi!

Moldvay Győző

Gecsek Lujza

Térelválasztó szövedékekkel

szerepel az alábbi tárlaton

Horváth György: A fiatal iparművészek első orsz. kiáll. az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1970 VII. 9

Gerser Lujza

Tézelválasztó szövedékekkel

szerepel az alábbi táblaton

Horváth György: A fiatal parmuvészek
első orsz. kiáll. az Ernst Museumban

Magyar Nemzet 1970 VII-9 4 old.

Gecsér Lujza

Emlétre

Gy. H. Kunstgewerbe im Blickpunkt
Budapester Rundschau, Bp. 1970, már. 9.

Gecser Lajos

Emlékre

Lugosy Bálint: Tizenegyen az ifjú
ígyenmüvész neuvzsékkel
Ev. Sinet, Bp. 1970, már.

Gecser Lujza

Kiállít az Iparmüvészeti Múze-
umban.

Hogy. Két Kiállítás
Magyar Nemzet, Bp. 1970. feb. 11

Gerner Lujza

Textil tévelválasztával szerepel az alábbi tárlaton

Beke László: Fiatal iparmuvészek kiállítása. Jászberény, 1970 dec

Magyar Építőmuvészet 1971 2. sz. 55 old.

Gecser Lujza

művével szerepel az
Iparművészeti Főiskola kiállításán
az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 január 23
4. old.

Geczer Lujza, nővő

Ifjú népművén címet kapta.

— : Népművelők és népművének kitüntetése 8.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 19.

Gecser Lujza
és Kuchta Klára gobelinszakos hallgatók
(Iparművészeti Főiskola) kiállítása megnyílt
pénteken a fiatal művészek Népkörtársaság
úti klubjában.

A nap hírei

Magyar Hírlap, 1969. január 18. 8. l.

Geeser Lujza

novét és munkáit emliti , méltatja

Boke László: Fiatal iparművészek kiállítása. Jászberény, 1970.december. - Magyar Építőművészet, 1971. 2.sz. 55. 1.

Gecser Lujza

A bajai Türr István Múzeumban megnyílt népi szőnyegek kiállításon műve szerepel.

Csató Károly: Népi ihletésű szőnyegek.

Petőfi Népe, 1971. szept. 9.

MDK

Geczer Lujza, iparművész

Textiltervező. Szerepel az Iparmův. Múzeum ban.

Székely András: Tizenkét iparművész 7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 6.

Gecser Lujza irányegtervező

szerepel a „Horizont" táblatán

az Iparművészeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1970 február 11.

4. dd

Gecser Lujza

Budapesten született 1943-ban. Iskolai végzettsége: Magyar Iparművészeti Főiskola 1968. Kiállítások: I. Fal- és Tértextil Biennálé Szombathely, 1970.

Kolona László: II Fal- és Tértextil Biennálé, Szombathely, 1972.

Gecser Lujza

Egyéni kiállítás Budapesten 1972. Műve:
10. sz. reprodukció: „Zigóta", sisal-pamut,
290 x 120 x 30. cm.

Katona László: II. Fal- és Tértextil Biennále,
Bombathely, 1972.

Gecser Lujza, textilkészítő

Kiállítása nyílt meg a József Attila Műv. Központban.

—: A mai kulturális programból 8.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 6.

Geczer Lujza

térplasztikája szerepel a

szombathelyi fal- és tértextilbiennálén

Magyar Nemzet 1972 augusztus 20

11. old.

Gerser Lujza, Budapest

szövő, „ifjú népművész" kitüntetést kapta

Népművelés 1971/10 15 old

Gecser Lujza textiltervező iparművész

művéből kiállítás nyílik
február 4. én a XIII. kerületi
József Attila Művelődési Központban

Magyar Nemzet 1972 február 1
4. old.

Gecser Lujza

Szombathelyen a fal- és tértextil biennálén halárzhajóra emlékeztető kompozíciója szerepelt.

Láttuk, hallottuk.

1972. aug. 11. 20,59 | 11 | V.

Gecser Lujza, textilművén

szerepel a II. Fal- és Tértextil-biennálén.

Rózsa Gyula: A kettéhasadt kárpit

M. S.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 17.

Cycser Lujza, iparművész

– gobelin Gauguin lépi a Népművészeti és Háziipari Szövetkezet gobelin műtermének első produkciójaként a BNV-n.

Népművészetünk
Magyar Hírlap, 1969. V. 30. 18. o.

1

Gecser Lujza

1968-ban végezte el az

Iparművészeti Főiskolát

Magyar Ifjúság 1969 december 12
10. old.

Geczer Lujza

2

róla szóló cikk a

10. oldalon

Magyar Ifjúság 1969 december 12

Gecser Lujza 3

„Rezeda"

„Lepke" c. vzónyegei emlitve

Magyar Ujvarig 1969 december 12

10. old.

Geoser Lujza

Fehér éjszaka c. műve szinte mágikus képzeteket idézett.

Szíj Rezső: 1. Fal- és Textetél Biennálé Szombathelyen; Ipari Művészet, 1970. IV. 45. l.

Gecser Lujza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG

1969
dec. 12.

1021

„Képeim kísérletem részét képezik..."

BIZONYÍTANI MAGAMNAK IS!

Idén a Budapesti Nemzetközi Vásáron tűnt fel a HISZÖV pavilonban egy reprezentatív munkájával. Eredeti méretben készült, Gauguin: Barbár mesék című festményének művészien, nagy gonddal megszőtt gobelin-másolattal hívta fel magára, szakmai tudására a figyelmet.

Gecser Lujza 1968-ban végezte el az Iparművészeti Főiskolát. Az idei Őszi Vásáron már szőnyegeit csodálhatták meg a látogatók: az aranysárga-aranyzöld színekben játszó „Rezedát" és a sötét vörös „Lepkét", melyek a HISZÖV pályázatán nyertek díjakat. Ugyanitt mutatták be két újabb szövött faliképét: „A kékszakállú herceg várát" és a „Nap" címűt.

— Azt tartják, hogy az iskolapadból való kilépés után egy bizonyos időre szükség van a felgyülemlett ismeretanyag rendezésére, és csak ezután találhatja meg a művész egyéni kifejezésmódját. Mivel magyarázod, hogy nálad ez a folyamat ilyen gyorsan végbement és sikerült megtalálni „formádat"?

— Lehet, hogy furcsán hangzik a válasz, de nagy szerepet tulajdonítok „sikertelen" indulásomnak. Közvetlen a diplomakiosztás után egy gyárba mentem dolgozni. Szerződésem volt. Vártam a munkára napról napra és szenvedtem a semmittevéstől napi 8 órában. Tervezőnek vettek fel. Munkát kértem, tervezni akartam. Ők azonban másra akartak megtanítani. Végül kiléptem, vállalva a számomra meglehetősen kedvezőtlen következményeket is. Ekkorra már felgyülemlett bennem az energia, a „tenniakarás", úgy, hogy kilépésem után nekiláttam a munkának, terveztem, szőttem — mondjam azt, hogy megállás nélkül? Bizonyítani akartam. Magamnak is.

— Megrendelést, sajnos, még nem kaptam. Pályázatokra dolgozom, vagy csak magamnak. Ez utóbbi gyakoribb. Persze nem rossz dolog pályázatokon részt venni. Igényesnek kell lennie az embernek, mert sokan pályáznak, és sok a jó pályamű. Ennek ellenére miből élek? A Művelődésügyi Minisztériumtól kapok havi 600 forintot. Ösztöndíj. Néha ismerősöknek, barátoknak festek kendőket, és mindent, amire kérnek.

— Nem próbáltál állást keresni? Vagy nincs is szándékodban?...

— Hogyne! Nagyon örülnék, ha találnék megfelelő állást. Egyetlen feltételem: dolgozni szeretnék, lehetőséget kapni, hogy csinálhassak valamit.

— Véleményem szerint sokkal nagyobb jelentőséget kellene tulajdonítani az iparművészek munkájának. Lényeges dologról van itt szó: Ma, amikor típuslakásokat építünk, típusbútorokat vásárolhatunk, milyen sokat jelent egy egyéni szőnyeg, egy falikép vagy kerámia a lakásban! Egyéni jelleget ad az egész lakásnak. És ez nem pótolható egy-egy „moderneskedő" darabbal. Tulajdonképpeni célom új módszereket találni, új technikai eljárásokat alkalmazni. Véleményem szerint, míg a festészet forradalmi változáson ment át, az iparművészet nem, illetve csak áttételesen, másodlagosan változott, a festészet hatására. Rendszeresen festek is, és ez kísérletem részét képezi: megtalálni a textilnek, mint anyagnak a megfelelő „formát", szemben az eddigi gyakorlattal, amikor is a festészet elemeit viszik át az anyagba (francia gobelin).

— Kísérletem másik része: a 2000 éves perui textíliák előállítási módját, formaelemeit tanulmányozom. Még nem tudom milyen eredményeket érek el magas kézműves igényű technikájuk honosításával és utánozhatatlan szépségű textíliájuk modernizálásával. Megpróbálom...

Árokszállási Éva

Előkészület

dom, fáradtak,
ismét menniük

önybe — bólo-
mosan.
most hárman

nk mi ketten
is. Három em-
zajt csap, mint
dkozott Tesiti.
uknak nagyobb
ete.
ne a harmadik?
Ő szeretne na-

ez hiányzott!
De, ha már any-
t jöjjön — vont

k szerencsét fi-
g menjenek visz-
yükre, M. alez-
apják a további
búcsúzott Cso-

szaértek, M. al-
ott volt. Néhány
fürkészte arcu-
e vette ruháza-
lig észrevehető-
ette a fejét.
vállalkoztak a
útra?
válaszolt Zalai

a feladatukat?
l.
ég egyszer el-
átjutnak, megke-
t parancsnoksá-
dják, hogy segí-
Kitűnően hasz-
lerítési anyagot
német erők lét-
gyverzetéről, vé-
réről.
em hisznek ne-
gályoskodott Te-

izonyítékot is
k — nyújtott át
tt kis papírlapot

— kérdezte az

ontos adat a né-
éről. Rejtse el
?
ubbonyom felső

t ki sem talál-
Adja ide a pisz-

ijtotta a revol-
gy rendőré volt
alezredes össze-
irt és beledugta
ébe.
lt helyzetbe ke-
lesz annyi ide-
olyót kieresszen,
áruló bizonyíték
Hát akkor in-
propó! A pa-
k mentén eljut-
önybe, elkíséri
helybeli legény.
yéket, mint a

alu egészen el-
a négy fiú út-
l Budai Béla —
ment, mögötte
, aztán Tesiti, s
hosszú Lebel-
nes zárta a sort.
em találkoztak
lélekkel sem.
télesti, hideg
a magasba ívelt
világító rakéta,
nem hallották.
negyedóra gya-
telen megállt.
énk a pataknál.
rtján haladva,
ybörzsönybe ér-
a kísérő, aztán,
végezte dolgát,
és elnyelte a

verünk — intett
ndult az ismeret-
darabig zavar-
ak, csak Nemest
és szemmel tar-
kora zajjal csör-
án, mintha nem
vállalkozásban,
omantikus éjféli
vett volna
ája botladoztak
en, amikor Za-
anús neszt hal-

k.
Álljatok meg!
y látszik képze-
ndta és tovább
a pillanatban
ívelt a magas-
éppuska kezdett
ül a közelben.
atjuk.)

Molnár István

VÁSÁRLÁS — LÁMPALÁZZAL

Az első menet — valljuk be — jól sikerült. A vevők szívét egy csapásra bevették a Centrum Áruházak, amikor ünnepek előtti vásárlási lámpalázunkban árleszállítással, sőt ajándékozási akcióval leptek meg bennünket. Hogy emiatt támadt némi perpatvar, és a szakma néhány elfogult „kereskedője" tisztességtelen versenynek próbálta minősíteni ezt a rokonszenves gesztust, az most már nem számít. A lényeg, hogy győztesen kerültünk ki a viadalból, győzött a vevők számára megnyugtató „nagy forgalom, kis haszon" elv.

De a neheze azért még hátra van. A nagy roham az üzletek áruválasztéka ellen, most kezdődik csak igazán. Mert karácsonyunk békés hangulatához hozzátartozik: sikerül-e minden kedvesünknek, kicsinyeknek és nagyoknak egyaránt eltalálni szíve vágyát, s a megfelelő ajándékot varázsolni számára az ünnepi fa alá.

A nőket ez ügyben nem kell különösebben félteni. Járják ők az üzleteket, kitartóan, csizmasarokkopásig. Ha egyszer a fejükbe vesznek valamit, annak a pult alól, a pult mögül, teljesen mindegy, hogy honnan, de úgyis elő kell kerülnie. Csak a férfiakat viseli meg ez az időszak. Ők szívesebben teremtik elő az ajándékravalót, mint, hogy nyakukba vegyék a várost. A vásárlás számukra mindig kínos volt és kínos is marad, ügyefogyottak és kétségbeesettek ilyenkor, bár a csábításnak legkönnyebben éppen december havában engednek. Az apukák, a férjek, a vőlegények ez idő tájt a legkönnyelműbbek, hadd essenek át minél egyszerűbben a vásárláson; vegyék meg nekünk könnyűszerrel mindazt, amire már előduruzsoltuk őket. És minél olcsóbban, minél szebb kivitelben. Ha a pult mögött ezt segítik, túljutunk valahogy az idei karácsony előtti csúcson is. Ha így lesz, mi, nők ígérjük, nem másnap megyünk vissza az ünnepek után cserélni!

K. E.

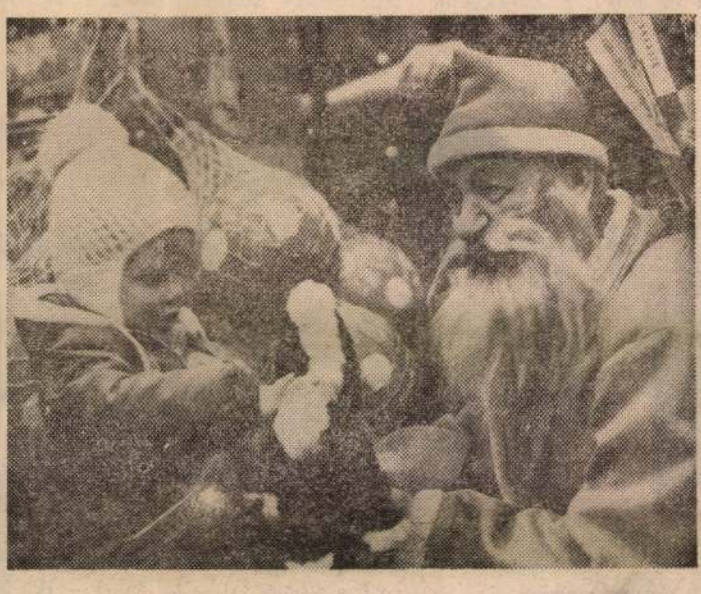

Gecser Lujza 4

„A lékszakállú hercegy vára"
„Nap" c. szövött faliképre
emlékve

Magyar Ifjúság 1969 december 12
10. old.

Gecser Lujza

„Fehér éjszaka" gyapjú, vegy.

I. Fal és Tártextil Tjiennálé
Szombathely, Savaria Múz. 1970.

Gecser Lujza

Foto és néhány adat a művészről.

I. Fal- és Tértextil Bienmálé
Szombathely, Savaria Múzeum, 1970.

Gecser Lujza

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművés
Titkárságának Tájéko 1970-IV. 6.l.

Gecser Lujza gobelin tervező

A Ip. mův. Főisk. hallgatója.

Kiállítása nyílt a Fiatal Művészek

Klubjában

Magyar Hirlap 1969 I. 18

Gecser Lujza

A kulturális eseményeket ismertető rovatban közli a lap:
Lóránt Zsuzsa: a Studió Galériában dec. 22.-ig,
Ei Kazovszkij: a Karcagi Galériában dec. 30.-ig,
Gecser Lujza: a budaörsi Jókai Művelődési Házban január 6.-ig,
Almásy Aladár: a Helikon Galériában január 6.-i
Szegedy Krisztina: a Pszichiátriai Klinika Nappali Szanatóriumában január 8.-ig,
Gácsi Mihály: a miskolci József Attila Könyvtárban január 12.-ig,
Bak Imre: a székesfehérvári Ifjuségi Házban január 27.-ig,
Németh József: a hódmezővásárhelyi Tornyai Muzeumban mutatja be alkotásait.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec. 15.
XXIII. évf. 50. sz. 8. lap.

Geszer Lujza, textilművész

L: Király József.

2.

Fordai Sári: Elszolgáltatott lehetőség – mentség nélkül.

Esti Hírlap, Bp. 1979 júl. 31.

Geiser Lujza, ipormüvén

L. Kozma L.

Bereczky Loránd: Művém ipar vagy ipari művének? 7

Nagyszabadság Bp. 1979 júl. 27.

Lujza Gecser.

Kőszeg, Zwinger: Kamerausstellung der Textildesignerin Lujza Gecser.

Ausstellungen in der Provinz.

Daily News, 1948. szept. 12.

Gecser Lujza

"Határkiállitás" cimmel Vadas József ir az Iparmüvészeti Muzeumban rendezett "Határesetek" c. kiállitásról.
Hat müvész nevét emléti meg, mindannyiuk munkáját igen szigoruan birálva:
Asztai Csaba:"virágszirmokat csillogtató zománcreliefjei", Tar Zsuzsa: "négyszögekkel tördelt finoman árnyalt rombusza", Bajkó Anikó: "négy vagy öt felismerhetetlenségig összekokoszolódott- szétfoszlott rongydarabja, mely akár rozsdás vas is lehetne", Gecser Lujza müanyagszálakból készült munkája, El Kazovszkij fényképsorozataés Galántai György átázott nemzeti szinü zászlója egyaránt nem vivta ki a kritika elismerését.

Élet és Irodalom, Bp.1979. ápr.28. XXIII.évf.17. sz. 13. lap.
A Vadas-cikket lásd: Asztai Csaba nevénél.

Gecser Lujza

Gecser Lujza 1976-ból fogva gipsszel, műgyantával kimerevített textilplasztikákat hoz létre.

Forgács Éva: Művészetek, művészeti ágak...
Művészet, 1979. ~~augusztus~~ szeptember – 34. lap.

Gecser Lujza

Méltatás.

Forgács Éva: Művészetek, művészeti ágak...
Művészet, 1979. ~~augusztus~~ szeptember – 34. lap.

Gecser Lujza

Gecser Lujza a textilia és a tér összefüggéséit állította munkája középpontjába.

Forgács Éva: Művészetek, művészeti ágak, ...
Művészet, 1979. ~~augusztus~~ — 34. lap.
szeptember

Gecser Lujza

A művésznő 1976-ban
készítette a „Hidak" című
alkotását.

Forgács Éva: Művészetek, művészeti ágak...
Művészet, 1979. szeptember - 34. lap.

Gecser Lujza textilművész
(Bp. 1943 -

1968-ban végzett az Iparművészeti Főiskolán
Címe: 1112 Bp. Zólyomi út 44/b.

1975-ben és 1976-ban a Velemi Textilművészeti Alkotó-
műhely résztvevője volt.

Vas megyei Múzeumok katalógusai 47.
- lásd a könyvtárban -

Gesser Lujza, zongorművész

L: Kozma Lajos

Bodnár I: Művészeti könyvnemle 363-368

Jelenkor, Pécs, 1982 ápr- XXV/4

Gecser Lujza

Két perc, tértextil
/10/

Torday Aliz: Textilművészeink motívumválasztása.'68-'78
MŰVÉSZET, 1980. május - 25. lap.

10

Gecser Lujza

Kilenc magyar textilművész huszonöt alkotásából nyilt május 29-én kiállitás Párizsban az ARTEX Művészeti Iroda rendezésében. Hübner Aranka, Szücs József, Pászthy Magdaxxx, Gecser Lujza, Szenes Zsuzsa, Cságoly Klára, Dobrányi Ildiko, Balázs Irén, Pécsi László müveit állitották ki.

Magyar Hirlap 1975 148/8

Gecser Lujza
textiltervező

A prekolumbiai művészettől
kapott ösztönzést Gecser Lujza
is valóban.

Nagy Ildikó: Gecser Lujza és kortárs...
Művészet, 1975 március - 22 oldal

Gecser Lujza
Textilterverő

1974-ben a szombathelyi bicsnaleie is részt vett a művésznő.

Nagy Sidikó: Gecser Lujza és hortárs...
Művészet, 1975. március - 22 oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IFJÚ KOMMUNISTA
Budapest

1971 APR

1021

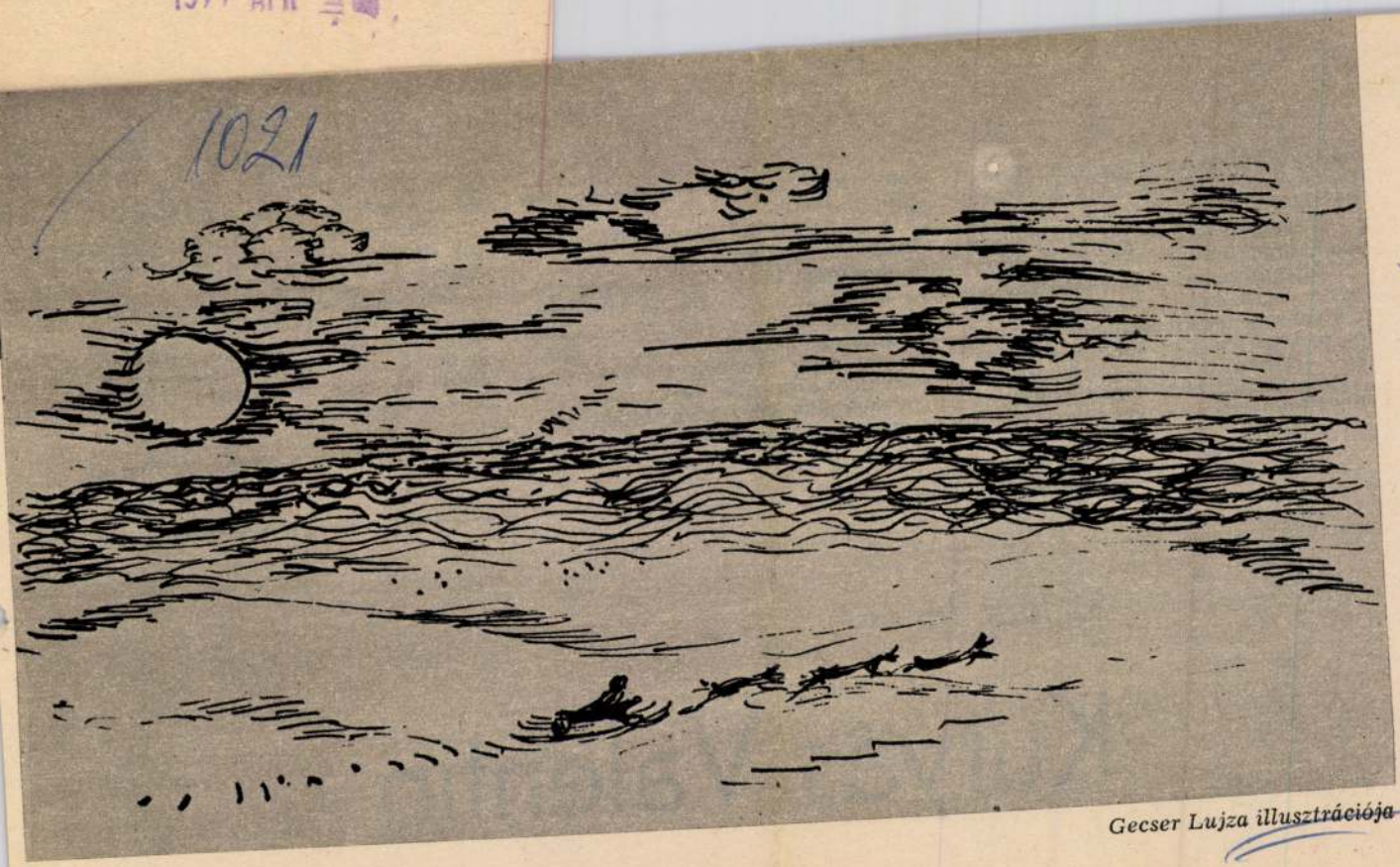

Gecser Lujzo

Gecser Lujza illusztrációja

hőkön a madarak sziluettjét. Halkan felnevetett ... A kutyák a lábánál hevertek.

— Mars előre! — vezényelt vidáman, ismét befogva magát a szánba.

Délre megérkezett a patakhoz. Átvitte a kutyákat a havas mélyedésen, melynek fenekén csörgedezett a víz és recsegett a jég. Befogta a kutyákat — a háza már egészen közel volt.

A tornácnál, elerőtlenedve, leereszkedett a párolgó nedves földre. Az ajtóban megjelent Gálja, lefogyva, gadt szemekkel.

— A férjed otthon van. Teázik ... Hívd a feleségem.

Soha nem látott még életében aszszony arcán olyan fényes boldogságot, mint amilyet most látott. Gálja rohant az ajtóhoz, aztán hirtelen visszafordult, leugrott a tornácról, s a keblére szorította Jegor fejét.

Csapkodva mezítelen talpaival a tornác lépcsőit, eltűnt a szobában,

tok itt a napocskán. És etesd meg a kutyákat ...

Remegő ujjakkal cigarettát sodort és rágyújtott. A cigarettát azonban nem kívánta. Pihent. Nem akarta elárulni az asszonyoknak, hogy nincs ereje felmenni a tornácra azon a három lépcsőfokon.

(Kelemen Sándor fordítása)

Sziládi János

Kutyás Valentin

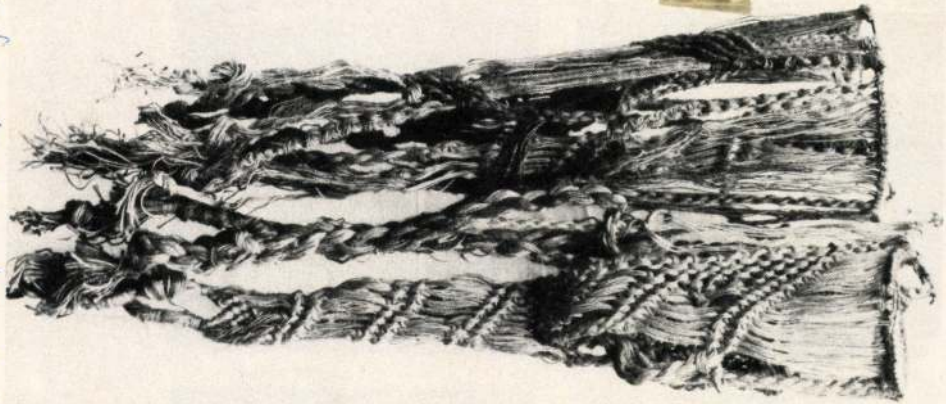

10 *Gecser Lujza: Két perc, tértextil, 270×90×45 cm, 1974*

10

Gecser Lujza, textil-művész,

Művészet, 1980. mjú 27. old.

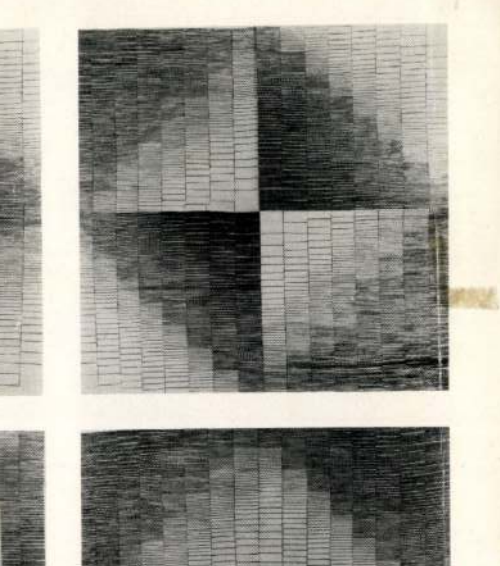

Tóth Sándor Felhőszakadása, *Szilasi Anna*,
üve is.
pari Szövetkezet ipari tervezője, de munkái
ndszerint skandináv megrendelésre – leg-
iletük. A motívumai között természeti tái.

Gecser Lujza

1976-ból való-a „Hidak" című
műve. A BNV-n textilhótelekből,
nagy léptékű hálokból játszóteret
csinált.

Torday Aliz: Textilművészeink motívumválasztása
Művészet, 1980. május — 25. lap.

Gecser Lujza

Gecser Lujza „Két perce" kétféle
szinből fonott, összekapaszkodó,
egymáshoz tartozó, egymást mé-
gis megtagadó felfüggesztett
szizálfonál.

Tordiay Aliz: Textilművészeink motivumválasztása
Művészet, 1980. május — 25. lap.

Gecser Lujza

Az 1974-es Fal és Tértextil Biennalen szerepel a művésznő „Két pero" című műve.

Tonday Aliz: Textilművészeink motívum választása
Művészet, 1980. május - 26. lap.

Gecser Lujza, Textilnúvéń

L: Nagy Judit

Torday Aliz: A szövés – életmód 2.

Esti Hirlap, Bp. 1980 aug. 12.

GECSER LUJZA

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf. 5. sz. 3. o.

P. Szabó Ernő: Fotó - Textil? Idők Galéria

[illegible] bérleti havi: [illegible] Ft.

gviszony időtartama:

yük esetén a szerződés másolatát megküldjük.

.....

igazgató

Gecser Lipa

Gecser Lipa műveinek vészlete
(repro)

Bán András: Velum textilis . . .
Tükör, 1977. május 22-3 lap.

Gecser Lipa

Alkotása munkakörben is látványos.

Bán András: Velum textiles ...
Tükör, 1977. május 22 - 3 lap.

Gecser Lujza, textiltervező

A szombathelyi Savaria Múzeumban rendezett IV. Fal-és Tértextil Biennálén szerepel „Hidak" c. műve. Ez a mű egymagában manifesztálja, hogy a textil meghódította mind a három kiterjedést. Súlyát, nagyságrendjét tekintve a köstéri, monumentális szobor-csoport feladatát tölti be. Mérete 2×3×2 méter! A tárgya 4 híd (említve). Tekinthetjük az acélkonstrukciók, vagy a távol-keleti kötél-hidak sokszorosan átírt parafrázisainak is ezt a kompozíciót.

Frank János: A szombathelyi biennálé.

Életünk, 1976. 6. 540–541. old.

Gecser Lujza, Textilművész

□ A TÉRALKOTÁS-TÁRGYFORMÁLÁS című tárlatsorozatában az Iparművészeti Múzeum a legközelebb Gecser Lújza textilművész munkáit mutatja be. A mai megnyitón, délután hatórás kezdettel a Balázs Béla Stúdió kísérleti filmjeit és a zeneművészeti főiskolás Csapó Gyula szerzeményét mutatják be.

□-: A Téralkotás ... 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. júl. 1.

Gecser Lujza

Az Iparmüvészeti Muzeum dísztermében Gecser Lujza iparmüvész kiállitása juli. 1.-től,

az Óbudai Zichy Kastélyban Horváth Ferenc festőmüvész kiállitása július 7.-től tekintehető meg, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 2.
XXI. évf. 27. sz. 8. lap.

Gecser Lujza

A kiállításon bemutatták
Gecser Lujza „Kötiljáték"-át.

Székely András: A vizuális játékok.
Tükör, 1977. szeptember 18 – 3 lap.

Gecser Lujza
textilmüvész

A művésznő 1968-ban végzett az Iparművészeti Főiskolán. Első munkái képszerűen komponált kárpitok, amelyek utalnak különféle ábrázolásokra.

Nagy Ildikó: Gecser Lujza és kortárs...
Művészet, 1975. március - 22 oldal.

Gecser Lujza
textilművész

1969-1970 táján következett
be a fordulat Gecser Lujza mun-
kásságában. A feszített lánc-
rendszer helyébe egy kötetlen rend-
szer lépett.

Nagy Ildikó: Gecser Lujza és hortáris...
Művészet, 1975. március - 22 oldal.

Gecser Lujza
textilművész

„Zsákok ábrán" 1973.
„Zigóta" 1972.
} repro

Nagy Ildikó: Gecser Lujza és kortárs . . .
Művészet, 1975. március – 21 oldal.

Gecser Rita
textilművész

A művésznő öntörvényt kapott, hogy megbízást kapott a Bartók Gyermek-zenekártól két zenedarab díszletének és jelmezeinek megtervezésére.

Nagy Ildikó: Gecser Rita és kortárs . . .
Művészet, 1975. március - 22 oldal.

Gecser Lujza

textilterverő

A művésznő szombathelyi biennalen bemutatott „Két perc" című térkompozíciója hiálletési tárgy maradt.

Nagy Ildikó: Gecser Lujza és hortáris . . .
Művészet, 1975. március - 22 oldal.

Gecser Lujza iparművész

az Iparművészeti Múzeum II. kiállításán szerepel műve, textilje.

Vadas József: Mai magyar iparművészet.

Kritika, Budapest, 1975. márc.

Jeser Lujza

„Két perc" sisalból fonott
kötözött
250 x 40x60

III Fal és Tártextil Biennálé
Szombathely Savaria Múz
1974. Júl – Szept.

Gecser Lujza textilművész

A Balatonboglári kápolnatárlatok és a szobospark idei kiállítói sorában volt a művész

Magyar Hírlap, 1975.

1021

1975.XI.16. 7,23 N.

Gecser Lujza textiltervező

Játszóterek a mai falun

- Vannak kies területei életünknek, érdeklődésünknek. Vannak hiányaink, amelyek oly kicsinyeknek tűnnek, hogynem is gondolunk velük. E hiány, amelyről most szólni kívánunk nem is olyan kicsiny, mint amilyennek látszik, éppen mert kicsinyekről van szó. Sehol nem olvastam szociológiai munkát arról, hogyan állunk játszótereinkkel, ami van, milyen minőségű és ami nincs, természetesen, hogy városaink határain kívül, az ország legnagyobb részében egyáltalán nincs felszerelt játszótér. És természetes-e, hogy erről nem beszélünk? Néhány már kis városnak is beillő, nagy lélekszámú községben látható pár láncos hinta, de olyan játszókert, park, liget, ahol a játékok rendje, szerkezete, anyaga befolyásolhatja a gyermekek játszó fantáziáját, fizikai és szellemi fejlődését, ugyszólván seholsem található. Tanácsok, termelőszövetkezetek, üzemek és egyéb intézmények felhivásra vagy anélkül sokat tesznek mostanában a bölcsődék, óvódák létesitéséért. De ezek polcain, udvarain, tereken, ligetekben vagy egy darab kiszakitott réten elhelyezhető játékokban ez a gondoskodás már nem tükröződik. Miért? Mert csak játék? Mert mi felnőttek elfelejtünk játszani? Gyermekeink életében, éppen mert a játék a legfontosabb, mindent belerejthetünk pedagógiai szándékainkat, a munka szeretetét és megbecsülését, a közösség és a közös tulajdon értékének felfedezését, a szép iránti igény felkeltését, felszabadult örömöt és kombinativ szellemi igénybevételt. Egyáltalán legfontosabb tevékenységünkben a játékban ne hagyjuk magunkra gyermekeinket. Az idei Mezőgazdasági Kiállitáson kitünő példát láthattunk arra, hogy a mindenütt feltalálható anyaggal fával és kötéllel egy egész játszóparkot ki lehet épiteni. Ez a fajta játszótér szinte még igényli is a természeti környezetet, mint ahogy igénylik, hogy a gyerekek egész lényükkel bol dogan birtokukba vegyék.

- Ők a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vásár és Kiállitás játszókertjének lelkes közönsége. A játszókert fiatal alkotója a Népmüvelési Intézet Nivó-diját kapták meg. Közülük Gecser Lujza textiltervező, Nagy Kristóf és Molnár Imre népi iparmüvészek. Zlenak József mütörténész Drovszky László és Román János épitészek, valamint Farkas Jenőné óvónő igazitanak el a maga nemében egyedülálló játszóparkban.

- Miért érdemes ennyit beszélni erről a játszótérről? Nem egyszerüen azért, mert itt játszhatnak a gyerekek, hanem azért is, mert az egész ugy, ahogy együtt van az egész együttes müalkotásnak is tekinthető, amelyet egy müvész csoport hozott létre. Mint ilyennek, mint minden müalkotásnak ennek is megvan a maga belső logikája. A müvészek mindenképpen ki akartak ezzel az egésszel valamit fejezni. Mondjuk el talán, hogy mit és hogyan. Tehát mit lát az ember akkor amikor ide belép? Mit lát a gyerek, mit érzékel legelőször?

- Mindenesetre azt érzékeli, hogy ez egy zárt kompozició, tehát valami rendet mindenesetre érzékel. Azt is érzékeli, hogy van egy középpontja, tehát van egy centruma ami körül forog az a körhinta. Az egész kompoziciót mi a Nap járására alkalmaztuk, tulajdonképpen egy napróából indultunk ki és a különböző pontjai ezek a mászó oszlo

pok és a madarak jelölnek bizonyos időpontokat, reggelt, delet és estét.

- Azt hiszem, hogy van benne valami szimbólum, ami a maguk célja is, hogy nagyon régi, ősi anyagokból valami nagyon modernet, nagyon ujat, mai módon megfogalmazott dolgot hozzanak létre.

- Egyszerü azt hiszem lélektani momentuma is van ennek, hogy a gyerekek számára természetes anyagokból alkotjuk ezeket a játékokat, ezt a játszóteret, ugyanis elképzelésem szerint, mikor valaki ösztönösen rá akar ébredni a világra és a gyereknél ez történik jó, hogyha a természetes anyagokra ébred rá. A müanyagokhoz tudatosan kell közeledni. Itt nem akarjuk az ellentétet és az ellentmondást kérdezni a természetes és müanyagok között tudjuk és tudatni akarjuk a gyerekekkel, hogy minek hol a helye. Hogyha gyermekkorában müanyagokkal vesszük körbe, akkor esetleg hamis képek alakulnak ki az anyagszerüségről benne és ennek később lesznek olyan hátrányai, amiről az előbb beszéltünk, hogy giccseket állit elő. Gyermekkorában ösztönösen hadd jusson el a természetes anyagokhoz és utána majd felnőtt kroában már egy természetes világ birtokában megismeri a müanyagokat is és a müanyagokat a maguk helyén, a maguk megfelelő helyén fogja tudni alkalmazni.

- Sokkal emberközelibb anyag a fa és a kötél, mint a bármelyik másik, másrészt pedig a kiállitás témája a mezőgazdaság, erdészet hozta ezt magával. Furcsa lett volna betonból és fémből és müanyagból konstruált játékokat alkalmazni. Harmdrészt pedig igen adott és egyszerü anyag volt a fa, mint tartószerkezet, hiszen legkönnyebben megmunkálható és állandóan kéznél lévő anyag. Talán még annyit ehhez, hogy a fát azt mi tényleg csak tartószerkezetként akartuk használni és esetleg mint hangulati elemet, semmiesetre se öncélként, a cél ez a kötéljáték volt és fát csak annyira használtunk, amennyire a kötélnek tartószerkezetnek szolgált.

- A gyakorlat viszont bebizonyitotta, hogy a gyerekek ezt is játékszernek használják, mert nagy élvezettel mászkálnak azokon a farönkökön, tulajdonképpen ami ott van, mindennel játszanak.

- Hát ez hamar bebizonyosodott, hogy a gyerekek játszó fantáziája az még a legfantáziadusabb felnőtténél is nagyobb és nem tudtunk annyira gyerekessé válni, hogy mindezt a lehetőséget felmérjük, amit aztán a már kész játékokban megtaláltak a gyerekek. Ebből aztán zürök is támadtak másféle igénybevételek, mint amikre számitottunk. Ugylátszik kibirja a játszótér ezt is.

- Ez szerintem nem véletlen, szóval azért nem véletlen, mert a gyerekeknek van egy ösztöne, amivel játszanak. Játszanak homokkal, játszanak vizzel, aztán játszanak növényekkel, fákkal és minden gyerekben van egy olyan vágy, hogy valamikor valami módon egy őserdőbe menjen vagy valami hasonló. Amikor én elkezdtem dolgozni, hogy kötéljátékokat csinálok ez volt az első ötletem. Utána a másik az, hogy hogyan lehet ezt valami módon rendszerekbe foglalni hogy a fával együtt és milyen mozgásokat lehet véghezvinni ezekkel. Milyen, hogyan lehet használni mint tornaszert, hogyan lehet ügyességi gyakorlatokat végezni vele, hát szóval ez egy kisérleti játék.

- Hogyha ugy az ember elképzelte körülbelül, hogy ezekkel mit lehet játszani, utána meglátta, hogy hogyan játszanak vele, bejött az, amire számitott és azon kivül még egy csomó lehetőség. Nagyon sok lehetőség, ami még, még, még a továbbfejlesztését indokolja, a játékoknak. Nem elég az, hogy azt mondjuk, hogy jó játék, itt esztétikai szempontok is vannak. Az esztétika szempontokat éppugy ki kell használni, mint azt, hogy funkcionális szempontok is vannak, szóval együtt van a kettő. Mert egy gyerek csak akkor szeret fölmászni egy játékra, hogyha előzőleg tetszik neki. Szóval nemcsak az, hogy lát valamit, hogyha nincs más, akkor azzal játszik, hogyha nincs más, de hogyha van más, akkor választ. És azt hiszem, hogy ez nagyon lényeges, hogy együttes munka volt épitészetileg, szóval tartórészek, meg hasonlók dolgok, szinte egymáshoz alkalmazkodtunk, mert amig készitettük a játszóteret többször átterveztük.

- Játék volt maguknak is nem?

- Nekünk is és nagy öröm az, hogy a kivitelezők is tényleg ugy álltak hozzá hogy akár a kötél, akár a fa rész kivitelező is soron kivül mindent elválltak tényleg féretéve saját munkáikat, mert tényleg a gyerekekről volt szó.

- És maguk kirpóbálták ezt a kötélpályát?

- Elsőként, ne hogy leszakadjon a gyerekek alatt mindent amit csináltam.

- Gyerekek, mi a véleményetek erről a játszótérről?

- Hát nagyon jó játszótér ez.

- Láttatok már ilyet valaha?

- Nem, á hát ilyen szépet nem láttunk még sehol se.

- És te most hova repülsz? A repülőgépre az van kiirva, hogy Esztergom. Ez oda megy?

- Igen.

- Az mi amit most működtetsz ott szerinted?

- Az a hátsó szárny, a magassága, hogy most milyen magasan megy meg hogy merre.

- Aha. Szeretnél repülni?

- Igen. Sok ilyen pesti játszótérnek kéne lenni, amilyen ez.

- Te pesti vagy?

- Igen.

- Akkor még neked az is ujság az a kocsi, nem, lovaskocsi, kéne még ide egy ló is ugye?

- A hát én már vezettem lovaskocsit. A nagymamáméknál Körösnarcsán.

Volt egy ismerősünk és az fölvett a lovaskocsira és engedte, hogy én vezessem.

- Hát nálunk meg a X. kerületben ottan van a körvasut, ott van egy ilyen tanyaszerü, ott már megültem a szamarat, a lovat, meg a tehe neket.

- A tehénre is ráültél?

- Arra is, meg vigyáztam rá. De az már egy kicsit vad volt. Ssóval nagyon jó ez a játszótér.

- És azokat láttátok, amikor bejöttetek a játszótérre ide, azokat a gyönyörü faragott madarakat?

- Igen, avval forogni lehet.

- Legalábbis ugy-láttam ma délelőtt, hogy perceket, félórákat, órákat elácsorognak ott ebben a nagy gyerekzsivalyban és elégedetten szemlélik a gyerekorgiát.

- Gyüjtjük a tapasztalatokat a továbbiakra, mert nézzük azt, hogy a gyerekek hogy használják főleg azért szeretünk ott kint lenni és nagyon sokszor az óvónőket is megkérdezzük, hogy ők mit fedeztek föl, mert ők egész nap ott vannak, vigyáznak a gyerekekre, hogy mi az ujabb használati lehetőség, amit a gyerekek közben fölfedeztek.

- Az óvónő itt végignézi, hogy mit csinálnak a gyerekek ezen a játszótéren. Azt hiszem, hogy akár még szaktanácsot is tudna adni, hogy hogyan lehetne különböző koruaknak átalakitani, hogy egyáltalán hogyan használják a gyerekek.

- Igen, hát nagyon tetszik és a gyerekeket ahogy elnézzük nap, mint nap a kolléganőkkel mi is mindannyian ugyanazt állapitjuk meg, mert nemcsak, hogy uj, nagyon érdekes. Ami miatt valószinü, hogy nagyon sok óvónőnek tetszik az az, hogy nagyon sokat önállóan mozognak, bátorodnak, ügyesednek a gyerekek. Ez nem egy merev tornaszer, amihez már félve megy a gyerek és szinte a kezét, lábát rá kell tenni, hogy itt fogd, a lábad ide tedd és mégis fél. Itt bátanmegy, maga az, hogy egy ilyen textilt, egy puhát valamit fog meg,

- bele tud kapaszkodni,

- bele tud kapaszkodni, mert többféle formában ott lóg vagy megvan a csomó, amibe belekapszkodik ez egy biztonságérzetet ad a gyereknek, ezért bátrabb. Ennyi talán sok volna, mert ami itt a kiállitáson látható az óvodásoknak én ugy gondolom, hogy az a bizonyos hálós, köteles köralaku nem tudom mi a neve, még nincs pontos neve, az nagyonjó, mert abba belefekszenek, bele ülnek, egyikből a másikba átnyulnak, másznak, ez már a nagyobbaknak nem olyan jó, mert bizony a cipőjük, a lábuk ott kárt csinál és bizony a feszités is meglazul. De az a bizonyos hid, amin keresztül mennek az azt hiszem minden korsztálynak nagyon tetszik, és megfelelő. Különösen a mostani gyerekek, akik a szabadban keveset tartózkódnak és nem tudnak olyan ügyesen mozogni, fára mászni például ma már nagyon kevés

gyerek mászik és kevés tud. Ezeket mind pótolnák ezek a játékok. Ezért tartom én nagyon-nagyon ötletesnek, nagyon jónak.

- Azt hiszem kevés alkotónak adatik meg az, hogy ilyen közvetlenül ilyen nagy tömegben és ilyen gátlástalanul juttatják kifejezésre a véleményüket arról, amit ők létrehoztak.

- Igyekeztünk minél többet itt lenni, hogy ezeket a benyomásokat, illetve hát reakciókat láthassuk, mert mert természetesen azt a kísérletet folytatni szeretnénk és ehhez szükség van arra is, hogy lássuk, hogy a közönség hogyan használja, illetve a gyerek hogyan használják ezeket a dolgokat, ezért nagyon oda kell nekünk is figyelni

- Az a hasznunk, az a tanulságunk volt belőle, hogy alapgondolatában az elképzelés, a megvalósitás helyes, ezt tovább kell csinálnunk, tovább kell folytatnunk a kisérleteinket a gyermekjátszótérrel és egyáltalán a gyermekjátékokkal, mert az a véleményünk, hogy silány minőségü játékokat láthatunk a trafikokban, a butikokban, az áruházak polcain a játékboltokban. Sajnos ezek a játékok vagy csak elenyésző kis részük van lezsürizve, pedig éppen a gyermekkor az, amikor egy emberi psziché a legodafigyelőbb, a legérzékenyebb, a legsérülékenyebb és,

- a legfejlődőképesebb.

- A legfejlődőképesebb, tehát ebből következik, hogy nem mindegy, hogy mit adunk a gyermekeink kezébe.

- Talán az az egyik legkirivóbb probléma ma Magyarországon, hogy a gyermekek olyan játszótereken játszanak,

- és játékokkal,

- játékokkal, a játszótereken, amelyek balesetveszélyesek. Az egyik kerületnek a tanácselnökétől hallottam épp tegnap, hogy kényelen volt betiltatni az óvodában ilyen csőből hegesztett játékokat, mert annyi volt a baleset rajta, hogy nem lehetett tovább tartani. Amellett izléstelenek és nagyon ... szinten vannak, ez alatt azt értem, hogyha űrhajót akarnak jelképezni, akkor csőből össze van hegesztve egy űrhajó és kész. Azon kivül ez nem tud semmit és ez oda van rakva. Nem tudják elképzelni, a gyerek egy tárgyhoz elvonatkoztatva tud közel kerülni vagy egy fogalomhoz. A mozdonyból őt a fütyülés ragadja meg, a madárból a repülés. Tehát ha én az űrhajóhoz valahogy közeliteni akarom, akkor valahogy a repüléshez kellene közeliteni és ahhoz sokkal jobban közeliti egy olyan madár, amelyik forog, amelyik repül.

- Az embernek az az érzése, hogy egy egészen meseszerü világba lép be. Az óriás forgó madarak, gondolom, hogy valami ilyesfajta céllal is készül, egyfajta mesevilágot is föl akart idézni a gyerekekben.

- Hát igen, talán olyasmi az elinditója ezeknek, hogy gyerekkorunk-

ban hiányoztak nekünk ezek a tárgyak és tán ez az alapvető indítéka, hogy mi ezt csináljuk. Figyelembevettünk sokmindent, nemcsak azt, hogy meseszerüek legyenek, hanem ez következik mondjuka faanyagból is, hogy azt faragunk belőle, ami benne van, hanem hogy ezek sporteszközök is legyenek egyben. Tehát többféle problémát próbáltunk egy kompozición belül megoldani. Szóval különböző formáju elemekből épül föl, tehát egyikre nehezebb fölmászni, mint a másikra. És ezt is rögtön felismerik a gyerekek.

- Bár mi sokat gondolkodtunk ezen és közösségi munkának mondható a tervezése is és a kivitelezése is, mégsem tünik kiagyaltnak. És ez a legjobb, érzés, hogy ezt látjuk.

- Végigmásztál ott a köteleken?

- Hát igen, nagyon szép szerintem és még máskor is eljövök.

- Ti pestiek vagytok?

- Nem, Maglódról jöttünk.

- Maglódról?

- Igen.

- Ott milyen játszótér van?

- Hát ott nincsen semmilyen.

- Hol szoktatok játszani?

- Hát csak ugy, hogy ha átmegyünk a barátnőmhöz vagy valahova.

- A fiuk meg az utcán?

- Igen.

- Látom, hogy itt élvezettel nézik ezt a hancurozást, hogy tetszik maguknak ez a különös játszótér?

- Nagyon, hát nem láttam még egyébként ilyet, nagyon érdekes, elszórakoztatja a gyerekeket.

- Ennek van láthatóan a legnagyobb sikere, de ugy látom, hogy felnőttek is szivesen nézegetik, végig mászna rajta?

- Hát ha nem néznének sokan, akkor igen.

- A játszókertbe megitélésem szerint kiválóan épült be az ifju népi iparmüvészek tábora. Ahol munka közben láthatta a közönség az alkotókat, végignézhette egy tárgy formálását, beszélgethetett a müvészekkel, sőt maga is megpróbálhatta mit tud fával, bőrrel, textillel, vassal kezdeni. Ugy vélem e látványosság jóllehet alkalomszerü kitünő formája volt a közmüvelésnek, a müvészet terjesztésének.

- Gondoltuk, hogy mi lenne akkor, ha folyamatában is megmutatnánk,

hogy hogyan készülnek ezek a, például a kovácsolás hogyan megy, a faragás, meg egyéb dolgok és igy jutottunk el oda, hogy ezeket a mesterségeket itt helyszinen is bemutatnánk a műhelyeket és hát dolgoznánk is bennük. És igy egy közvetlen kapcsolat jöhetne létre a közönséggel és hát ez be is bizonyosodott, hogy ez nagyon jó alapgondolat volt és nagyon jó hangulat van itt és nagyon tetszik a közönségnek is.

- Nem nézik magukat csodabogaraknak, akik itt üldögélnek és közben dolgoznak a kis ketreceikben?

- Hát bizony sokszor előfordul, hogy annak néznek bennünket, de azért nemcsak azért vagyunk itt, hogy a kezünk járjon, hanem a szánk is, tehát megmagyrázzuk a közönségnek, a kérdezőknek, hogy miért csi náljuk, mert mi nem szeretjük, hogyha minket csodabograknak tekintenek, hanem azt akarjuk bebizonyitani, hogy ezekre a munkákra mindenki alkalmas, mindenki meg tud faragni egy darab fát, mindenki meg tud fonni egy kosarat, tehát olyan használati eszközöket készitsen, amelyeket a mindennapi életben használni tud.

- Féltünk attól, hogy nem lesz-e ez egy olyan bennszülött mutogatás. Volt bennünk egy ilyen félelem, de érdekesen, jó módon föloldódott az első napokban. Avval oldódott föl, hogy a vásárlátogató emberek nagyon-nagy kedvvel beültek a szöv-szék mellé, beálltak kovácsolni, volt olyan ember, aki meglátta a vásáron, hogy lehet kovácsolni, beállt egész nap kovácsolt és lehet, hogy az egész vásárt nem nézte meg, csak kovácsolt. Jó izzel, jó kedvvel eltöltött itt egy napot. És ez is volt egy kicsit a bemutatónak a célja, ráébreszteni az embereket arra, milyen tipusértékü, modell értékü tárgyakkal, hogy az izléstelen barkácsolt tárgyak helyett készithet olyan szinvonalas esztétikus tárgyakat, melyek örökérvényü és jó használati tárgyai lehetnek a lakásának. Erre próbáltuk az emberek figyelmét fölhivni.

- Evvel a kis mesterségek bemutatójával az is volt a célunk, hogy ezeket az anyagokat mennyivel hasznosabban, cészerübben fel lehet használni, mint hobby szinten vagy akár barkács szinten "Csináld magad" mozgalom szintjén, mert azon a szinten kár az anyagot beleölni, hogy különböző dolgokat otthon megcsinálunk, a falra akasszuk, betonacélból összehegesztünk virágállványt, lógnak belőle a cserepek izléstelenül és gusztustalanul. Gyerekeinket megtanitjuk a politechnikai oktatáson belül hogy lehet bádogból rózsát készitení az iskolában, lefesteni fekete lakkal és fekete rózsa lesz.

- Visszajutni a tárgyak régi hasznosságához és uj hasznosságához és ezeknek a régi tárgyaknak megtalálni az uj funkcióit és azt ismét a saját szolgálatunkba állitani. Látványosság voltunk ezen a vásáron, de azt hiszem bizonyitottuk azt, hogy van jó látványosság is és számunkra a tapasztalat az volt, hogy a nagy érdeklődés bizonyitja, hogy kezd megszületni társadalmi méretekben az igény egy ember szabásu tárgyformára egy természetesebb környezetre. Ehhez szeretnénk jó példákkal segitséget nyujtani.

- Körösvölgyi László a HUNGEXPO vezérigazgató-helyetteséről, a vásár igazgatójáról azt mondták, hogy a játszókertnek egy részét már mielőtt ez megszületett volna kipróbálta otthon a saját gyerekeinek.

Voltaképpen az irigység hozta létre ezt a játszóteree, tudniillik a külföldi kiállitásaink alkalmával észrevettük azt, hogy különösen a kertészetijellegü kiállitásoknál olyan ötletes, szellemes játékok tömkelege, halmaza került elhelyezésre, igy például a hamburgi IGA-n vagy a bécsi WIG-en, az erfurti IGA-n, hogy irigykedve néztük főképpen azok, akik gyermekes szülők vagyunk. Na most a gyerekek fiziológiai és egyáltalán kombinativ igényéhez idomuló játékok, mint olyanok ma gyermekjátszótereinken elvétve akadnak, de inkább nincsenek. Na most abból a felismerésből fakad, hogy voltaképpen a kertészet mint ágazat ide tartozik a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállitáshoz. A kender, mint ipari növény hozzánk tartozik, a fagazdaság hozzánk tartozik, tehát

- fa és kötél van,

- fa és kötél van, ebből kell valamit kihozni. Na most ezek a játszótéri berendezések voltaképpen egy kis szorgalmat, egy kis kézügyességet feltételeznek és ebből meg lehet csinálni olyan játszóteret, amelyen a gyerekek izmait, kombinációs készségét próbára tehetjük, tehát kell nekik. Különösen ma, amikor a fiatalokkal annyi probléma van, hogy nem eleget mozognak, pince klubokban üonek és beat zenét hallgatnak. Na a kisebbek még ugye nem, de hát egészségesen kell, hogy éljen. És az ahogy fogadtak egyrészt a gyerekek, hát 24 250 ezer gyerek végigment most már ezen a játszótéri berendezésen, ami megerősit abban, hogy öt év alatt nem tudják elnyuzni egy iskolában ezt a játszóteret, mert ha 250 ezer gyerek 17 napon keresztül zuhogó esőben, amikor a kender megereszkedik ezt gyötri ésmászkál rajta és nemcsak óvodás és iskolásgyerekek, hanem nagyobbak, lakli nagy gyerekek mászkáltak végig rajta. Sőt azt hiszem, hogy indiszkréciót követek el, de még az óvónénik is kipróbálták ezt a gyermekjátszótéri berendezést, ami egyértelmüen azt mutatja, hogy óriási az igény iránta. És talán ebből is társadalmi ügy lett egy kicsit. Én emlékszem, amikor a Televizió felvételt készitett a kiállitásról és egy óvónéni igen szenvedélyes szavakkal állt ki mellette, hogy hol lehet ezt kapni. Aztán jött olyan megjegyzés, hogy biztos Nyugatról importálták ezt a berendezést, itt a kiállitáson bemutatják, de majd kapni nem lehet sehol. Szeretném aláhuzni, hogy rönkfánk is van, kötelünk is van, energiánk is van, szocialista brigádjaink is vannak, üzemeink is vannak, amelyek patronálnak is kolákat vagy óvódákat, csak egy kis jószándék kell hhzzá.

- Kovács Julia müsora hangzott el.

Geiser Lajza

Textil falikárpitokat küldött be az Iparművészeti Vállalat és a KISZ-Bizottság megbízottja pályázatra.

(Sz. Zs.:) VIT-kiállítás a Liszt Ferenc téri Könyvklubban; Ipari Művészet, 1973/5. sz. 27. l.

Gecser Lujza, díszlettervező,
jelmeztervező

Az Andersenből készült musical díszleteit
és jelmezeit tervezte. (Bartók Színház.)

Ézsiás Erzsébet: A rút kiskacsa és a többiek

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jan. 28.

Gecser Lujza és Szuppán Irén

"Kapucnik a májusfán" c. kritikájában Vadas József együtt emliti meg a két müvészt, akik a szombathelyi Savaria Muzeumban szerepelnek müveikkel, a III. Fal és Tértextil Biennálén. "Bolyhos-kócos plasztikáikat már textilnek minősiti. Dicséri az ide-oda tekeredő, hol eltünő, hol előbujó játékát.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 31.
XVIII. évf. 35. sz. 13. lap.

Gecser Lujza, iparművén

Szerepel a III. nombathelyi biennálén.

Rózsa Gyula: A textil gazdát keres 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 aug. 14

Gecser Lujza
varrott technikáju, kizárolag a textu-
rára alapitott faliszőnyeget állitott
ki a Textil és ötvösmunkák bemutató-
jan a Csontvary-teremben.

Bojár Iván: Kiállitásról kiállitásra.

Magyar Hirlap 1972/282 10 old.

Gecser Lujza

kenderszövésű, dekorativ, a mai esztétikai követelményeknek is megfelelő, népi alaphangja mellett is minden műnépi jelleget nélkülöző falidíszével részt vett a népi iparművészek kiállításán a KISZ Központi Művészegyüttese székházában.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra

Magyar Hírlap 1971/235 6old.

Gneser Lujza

A cikket Rózsa Gyula írta, folytatása található a Keserű Honáról ugyanebben a számban Forgács Éva által írt cikk hátán

Kritika, 1984. V. hó

Geoser Lujza

Textil bienniálé kiállítselyem

Moggan Nemzet 1984. IX. 23.

Geser Lujza, Textilmüvén

L: Szenes Zsuzsa

Vadas József: Feslett textil 13

Étel és Irodalom Bp. 1984 júl. 27 XXVIII/30

Gellért Lujza

Gink Judit kiállítása
a Dorottya utcában

Magyar Nemzet 1985. XI. 1.

Gecse Lajza

Kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1985. VIII. 8.

GECSER Lujza

Életünk, XXVIII.évf.3.sz.1990

F. ALMÁSI ÉVA

Beszélgetés Gecser Lujza textilművésszel

Gecser Lujzát 1979-ben ismertem meg, akkor már Szirtes András filmrendező barátom felesége volt. Egyénisége, munkái mindig érdekeltek, de igazán közel soha sem tudtam hozzá kerülni. Valószínűleg alkatunk, habitusunk, lehetőségeink különbözősége folytán. Azt azonban mindig tudtam, hogy Lujza a kortárs művészek közül az egyik legtehetségesebb, legeredetibb és ösztönössége folytán az egyik legnehezebben megközelíthető művész. Ugyanakkor ösztönössége is rejtély maradt, hiszen később kiderült, hogy Ő nagyon is tudatos volt a technikák alkalmazása és a formaváltások terén. Talán azért tűnt ösztönösnek, mert számára az élet, a mindennapok, a szövés, festés, a „művészet" egyet jelentett.

Ezt a beszélgetés 1984. február 14-én készítettem Fitz Péter Velem *című filmje számára.*

Gecser Lujza 1988. február 8-án meghalt.

*

Hogyan indult a pályád? Mikor gondoltál először arra, hogy textilművész leszel?

Nagyon egyszerűen történt, a Képzőművészeti Gimnáziumba mentem, természetesen a textil érdekelt, de ott csak szőnyeg- és gobelin szak volt. 13 éves korom óta divattervező szerettem volna lenni. Az iskolában megtanultam szőni, majd Gálfi Lola festőművész tanárnőm ajánlotta, hogy menjek főiskolára. Felvettek.

Kik voltak a tanáraid?

A főiskolán különféle szakokon tanultunk. Az első két évben általános művészetet, művészeti ismereteket hallgattunk. Sok rajzóránk is volt. Így sűrűn változtak a tanárok is. Gerzson Pál, Eigel István, Bakkay Erzsike tanított, azután Kun-Sebestyén Géza, Plesznivy Károly, nyomott anyag szakon Kürti Ödönné, kötött szakon Molnár Béla bácsi és Buzás Árpád. Ruhatervezést Balogh Rozitól tanultam. Nagyon jónak tartottam ezt a rendszert, mert így sokat tanultunk; akkor még nem szakosodott annyira a pálya.

Ezek szerint egyenlő kedvvel foglalkoztál mindennel?

Nem érezem igazából különbséget, szerettem rajzolni és érdekelt az anyagismeret is. Igaz, hogy kicsit jobban értettem a szövött anyagokhoz, mert azt korábban már megtanultam. Gimnazista korom óta magam varrom a ruháimat. Nagyon szerettem még a főiskolán az építészetet. Otthoni indíttatásom nem volt, az iskolában kaptam kedvet mindenhez.

Tehát mai nyitottságodat, érdeklődésedet a különféle dolgok, műfajok iránt akkor ébresztették fel benned?

Azt hiszem, igen. A gimnáziumban még általános mintázást is tanultam.

Akkoriban milyen volt az Iparművészeti Főiskola hírneve? Volt-e olyan érzésetek, hogy művészeti szempontból nem vagytok egyenrangúak a „képzősökkel"?

Fordítva történt. Akkoriban nagyon rossz volt a Képzőművészeti Főiskola. Sokkal akadémikusabb, mint az Iparművészeti. Mi inkább magasabbrendűeknek képzeltük magunkat, bár voltak olyanok, akik átmentek festő-szakra. Ez elsősorban a belsőépítészeknél történt, mert nehezen viselték az építészeti feladatokat.

Kik voltak az évfolyamtársaid?

A textil-szak magas létszámmal indult, tizennyolcan voltunk, ebből tizen diplomáztunk. A lemaradások után az előző évfolyamból jöttek néhányan, így végül tizenhárman kaptunk diplomát. A harmadik évben, amikor szakosodni kellett, akkor maradtak le néhányan.

Mi lett az évfolyamtársaiddal? Gyárakba kerültek dolgozni?

Nagyrészt igen, vagy pedig különféle tervezőintézetekbe. Volt olyan is, aki otthon dolgozott, de talán nem olyan szerencsésen. Kukta Klárára jól emlékszem, ő végül Svájcba ment. Az itthon bemutatott munkái tetszettek.

Milyen volt akkoriban, a 60-as években a művészeti élet? Milyen jelentősebb kiállításra emlékszel?

Főiskolás koromban hallottam, hogy nyílik egy Kassák-kiállítás a Fényes Adolf-teremben. Ez volt az utolsó Kassák-kiállítás. Számomra elég furcsa volt, de lehet, hogy ez az én naivitásomból eredt. Én nem ismertem korábban az ő munkáit. Furcsa volt, hogy a művész ott áll a saját kiállításán és nézi a látogatókat. Érdekes módon ez volt a legfurcsább. Kassák nagy hatással volt rám. Főiskolás koromban egyébként nem vettem részt a „művészeti" életben, hiszen reggel nyolctól este hatig tanultunk. Az információink pedig a tanároktól származtak.

A főiskola után hova kerültél, mit csináltál?

Édesapám nagyon szerette volna, hogy „biztos kenyérhez" jussak. Ő úgy gondolta, hogy a művészetből nem lehet megélni. Beteg volt a szívével, félt, hogy meghal. Féltett, hogy be tudjam fejezni a főiskolát. Ezért kötöttem a Hazai Fésűsfonó és Szövőgyárral egy társadalmi ösztöndíjat. Az alkatomnak, mint később kiderült, ez nem volt megfelelő. Nem tudtam reggel pontosan munkába menni, és a szövött-anyag tervezés sem érdekelt.

Ezek után függetlenítetted magad. 1972-ben mutatkoztál be először, úgy tudom a Zigóta *című munkáddal. Ez volt az első munka, amelyik felhívta a figyelmet a nevedre?*

Nem egészen. Akkoriban talán sűrűbben voltak úgynevezett állami vásárlások. Az ember minden alkalmat megragadott, hogy munkákat adjon be különböző helyekre. Elő kellett teremteni a pénzt az anyagokra és a megélhetésre. A főiskola befejezése után én is jelentkeztem egy munkámmal az állami vásárlásra. Ezt szizálból készítettem. Akkor fedeztem fel ezt a nagyon olcsó anyagot, mellyel egészen új, más felületeket nyertem. Egy hálós szerkezetű textilt készítettem, melynek az *Ünnep* címet adtam. 1969-ben készült és azonnal meg is vették. Úgy tudom, később a Műcsarnok átadta a Szombathelyi Savaria Múzeumnak.

Az, hogy más minőségű, nem hagyományos anyagokkal kezdtetek dolgozni, minőségi változást jelentett a textilművészetben?

Igen. Ezek a művek azért voltak minőségileg mások, mint a korábbiak, mert könnyebben el tudtunk rugaszkodni a hagyományos formáktól. Az anyag ebben segített. Felszabadultak a gondolataink, bátrabban kísérleteztünk.

A 70-es évek elején a textil elszakadt, vagy úgy is fogalmazhatunk, kiszakadt a síkból. Létrejött a tértextil. Ebben az értelemben hogy ítéled meg akkori önmagadat?

Most azt kívánod, hogy saját magam értékeljem? Azt hiszem, a lényeg az, hogy amint új anyagokkal dolgozik az ember, a formák is megváltoznak. Ahogy így utólag visszagondolok, ez azért nem volt olyan könnyű, mert itt Magyarországon az elvárások sokszor hagyományosak. Azt értem ezalatt, hogy a megszokott szebbnek tűnik. Egyébként, ha valamit először csinál az ember, nem biztos, hogy jó is. Az utána következők talán jobban megvalósítják a gondolatot. Említetted a *Zigóta* című munkámat. Az például teljesen más, szokatlan volt felületében, különböző technikájában és abban, hogy nem volt letisztázott gondolatú textil. Most már nem úgy gondolok rá, mint akkor. A kiállításon felfokozott hangulatomban újdonság-értékűnek gondoltam, és elképesztő hatással volt rám az, hogy ezt árazták a legalacsonyabbra. Hihetetlen magas áron vásároltak szövött gobelineket, olyan 50 ezer Ft körül, míg az én *Zigótá*mat valami 5 vagy 6 ezer Ft-ért vették meg.

Ma már biztos, hogy nem ismerték fel a jelentőségét.

Egészen biztos, hogy nem, bár volt bennük jóindulat. Arra gondolhattak, hogy támogassuk azért azt is, aki kísérletezik. Egyszóval megvették. Ezzel azt akarom mondani, hogy nem volt fullasztó a légkör.

Nemrég, 1984 januárjában nyílt meg gyűjteményes kiállításod a Műcsarnokban. Ez, gondolom, az egyik legnagyobb jelentőségű dolog az életedben. A Műcsarnokban kiállítani, bemutatni a munkáidat, ez egyben elismerést is jelenthet számodra.

Igen, így van. A kiállítás három teremre épül. Az első terem az úgynevezett belépő. Itt ugyan térformák, szobrok vannak, de szálból szerkesztettek. A középső teremben a szobrokon kívül van egy environment, egy környezet-tér. Itt vetítem azt a filmet, ami a múltat, az emlékezés-szisztémát jelenti. Ez egyben összehasonlítás a most készült *Tükör* című environment-tel. A harmadik teremben pedig azok a képszerű tanulmányok vannak, amik lehetnének többen vagy kevesebben is. Ugyanazt a dolgot mondják el meditatív módon. Itt vissza kell fordulni, és ismét végigmenni a kiállítási tereken, a „házon", amelyben a formák és az emberek is, mint kiállítási lények szerepelnek. Egyszóval szembetalálkozik magával az ember. Korábban, 1977-ben az Iparművészeti Múzeumban volt egy ilyen felvonultató kiállításom a *Tárgyformálás — térkialakítás* című sorozatban. Az ott szereplő textiljeim körülbelül ezek voltak, mint itt. Új munkaként a lila merevített szálakat csináltam arra a kiállításra, mintegy befejezve az addig készült szövéssel-fonással, textil-térkompozícióval kialakított munkáimat. Az a kiállítás a *Híd*dal kezdődött, nem a *Zigótá*val. Igaz, hogy színházi díszleteket is kiállíthattam volna, mert korábban azokat is csináltam, de végül is az válogatott kiállítás volt. Akkor is értetlenül álltak sokan a munkáim előtt. Amit a *Hid*ak után kiállítottam, a *Velemi textil*nek nevezett, gipsszel merevített szálakat, ezeket a könnyed dolgokat — amikre ma azt mondják, hogy egészen jók — teljes értetlenség fogadta akkoriban. Hallatlanul rossz kritikát kaptam. Az 1978-as kőszegi önálló kiállításomon informel jellegű műgyanta-textileket raktam ki. Ez részemről a művek tudatos újrakezdése volt. A kritika megismétlődött, bár

nem nyílt színen, hanem néhány látogató írt az ÉS-nek, hogy zárják be a kiállítást. Máriássy Judit válaszolt a szerkesztői üzenetek rovatban, az impresszionistákat hozta példának. Akkor sem értette a közönség, hogy mi zajlik a kiállítóterekben, hogy mi jelenik meg a festményeken. Egyébként most is ez az értetlenség fogadja például a nyugatnémet új festészetet is. Én mindig ösztönösen dolgoztam, nem akartam soha megfelelni ilyen vagy olyan irányzatoknak. A kőszegi kiállítás után sokan kérdezték, hogy szeretem-e a műanyagot. Mondtam, hogy nem szeretem, itt nem erről van szó, hanem egy új minőséget akartam létrehozni. 1975-ben indult a velemi művésztelep. Az én életemben fontos szerepet játszott; hatszor voltam ott. A kiállítási anyag nagy része a velemi művésztelepen készült, ezért vagy a Savaria Múzeum tulajdona, vagy saját tulajdonom. Ez meghatározó mecenatúrát jelentett számomra, azt, hogy nyugodtan dolgozhattam. Örömöm volt az ottani munkában. Összefoglalhattam a korábbi kísérleteimet.

Én azt látom, bármennyire is hangsúlyozod az ösztönösséget, hogy a különféle technikákat hallatlan biztonsággal kezeled, igaz, hogy másképpen, mint ahogy megszokhattuk. A technikai tudásnak van-e jelentősége számodra?

Nagyon fontosnak tartom, hogy az ember milyen technikával dolgozik. Ha nem tudok valamit, utánanézek. Engem például senki nem tanított meg fonni. Elolvastam a *Különböző kosárfonások* című kiadványban, vagy a *Perui textilek* című könyvben és mindenféle néprajzi munkákban. Elmentem a Néprajzi Múzeumba, megnéztem, hogy a szálak másképpen is kapcsolódhatnak egymáshoz. Láttam a magyar lószerszámokat. Ez is nagyon tanulságos volt. Az anyagnak vannak öntörvényei, melyeket az ember oda-vissza fejtegethet és végiggondolhat. Ebből aztán könnyen létrejöhet valami egészen más, valami új.

Végül is nem maradtál ezen a síkon, túlléptél ezen.

Igen. Visszatérve a *Velemi gipszes textilek*hez (1976). Ezt akkor csináltam, amikor úgy éreztem, hogy már mindent tudok a technikáról, a fonás helyett valami mást akartam. Különböző tértextileket akartam durvább módon formázni. Létrehoztam egy faág szerkezetet, ami valamilyen módon öntartóvá vált, de ez nem volt nekem elég. Akkoriban vásároltam enyvet és ezt kipróbáltam. Összekevertem az enyvet a gipsszel és ezzel merevítettem. A gipsz leporlott. Ezután kezdtem azon gondolkodni, hogy jobb lenne valami más anyagot használni, ami tudja ezt is és nem porlik. A megoldás nagyon egyszerű volt. Elmondtam a tervemet *Droppa Judit* (textiltervező) férjének, aki ipari formatervező. Elvitt egy barátjához, aki adott egy kis műgyantát ajándékba. Így tudtam aztán megcsinálni a későbbi munkáimat, ez vezetett el a műanyagokhoz is.

Műcsarnok-beli kiállításod második termében egy environmentet építettél fel. Ennek is vannak Velemhez kötődő előzményei.

Igen. A műanyagokat elkezdtük fényképezni, és hogy minél fantasztikusabb képeket tudjunk csinálni, tükröt raktunk melléjük. Ezáltal másként jelentkeztek a Tiszai Vegyi Kombinátban készült műanyagok. Ezeket a képeket aztán rá lehetett vetíteni különböző dolgokra. Egy olyan világ jött létre, ahol a tárgyakat nem önmagukban nézi az ember, hanem egy egészen más létezés-forma keletkezik. Ehhez persze hozzátartoztak azok a tapasztalataim, hogy az általam készített tárgyak is már szinte önálló életet kezdtek élni.

Ekkor már tükrökkel, alumínium fóliával is dolgoztál. Ez a teljes elszakadást jelentette számodra a textiltől, vagy pedig azt az egyetemes gondolatot, mely szerint lényegtelen magának az anyagnak a milyensége, a lényeg a gondolatban jelentkezik?

Ez valahogy úgy van, hogy az ember egy sor dolgot megtanul és a hagyományok ellen lépéseket tesz. Amikor textillel dolgoztam, akkor úgy éreztem, hogy ezzel az anyaggal tudom kifejezni magam. A rajznál, a képnél sokkal fontosabb volt maga a textil. Az én kiállításom előtt *Keserű Ilonának* volt egy kiállítása. Sok-sok textiles jellegű munkáját láttam. Itt lehet például azt mondani, hogy ő festő és a textilt gyökeresen másképp használja, mint például én. Nagyon boldog voltam ez után a kiállítás után, hogy az én megközelítésem ilyen szempontból egyedi, a textilt én jobban ismerem. Ez természetes is.

Velemben 1980-ban létrehoztál egy olyan tér-konstellációt, egy olyan environmentet, mely számomra a mai napig művészeted csúcsát jelenti. Hogyan tudnád összehasonlítani az akkori Tükröződéseket *a műcsarnoki kiállításon felépített environmenttel?*

Nem tudom, hogy az volt-e a csúcs, vagy a mai állapot. Az ember jól vagy kevésbé jól érzi magát egy munkafolyamatban. Akkor elég jól éreztem magam. Most másképpen vagyok jól. Ott, Velemben csak arra a térre koncentráltam, szembesülni akartam magammal, hogy vajon mit is is akarok csinálni. Ennek szerettem volna formát adni. Felépítettem egy labirintus-jellegű teret.

Meglehetősen hideg anyagokkal dolgoztál, fekete drapériával, tükrökkel, fóliával.

Természetesen, amennyiben ez az emberi gondolkodásban meghatározott, mégpedig az, hogy mi a hideg és mi a meleg. Ha a vörös és a sárga meleg, akkor a fekete, az ezüst és a szürke hideg színek. Én nem is ezt akartam, csupán azt, hogy minél tisztább legyen az amit csinálok, ne vigye tévutakra a szemlélőt.

Ezt a labirintus-teret Szirtes Andrással filmre is rögzítettétek. Miként kapcsolódott össze a film és a képzőművészet?

Régi tervem volt, hogy egy hasonló filmet csináljak. A filmben a látványnak olyan részleteivel is élhettem, amelyre nem volt lehetőség a kiállításon. Olyan részleteket is kiemelhettem, más kapcsolatrendszerbe helyezhettem, amire egyébként nem lett volna lehetőségem. Ez nem olyan, mint egy „rendes" film. Ez egy...

Vizuális élmény?

Igen, pontosan: egy vizuális élmény. Egy képzőművészeti alkotás.

Ennek a folyamatnak egyik következő munkája a Fotószövés *(1980).*

Először voltak a fotózott rajzok és a film-szövés. A *Textil — textil nélkül* című kiállításon fényképeket mutattam be (1979), amihez írtam egy szöveget. Eláraszt bennünket az anyag, míg élünk, belső kényszerből állandóan termeljük a különféle anyagokat. Aztán jött a film-szövés; ez szintén az anyag visszautalása önmagára. Szerintem ez ahhoz hasonló, mint amikor a régi absztrakt festők már csak egy fehér kockát raktak fel. Kevés embernek jut eszébe, hogy azt is megnézze, mi van a négy egymás mellett felfüggesztett film-szövésen. Csak úgy önmagában, mint érdekességet nézik. Ebből nem derül ki maga a folyamat, az előzmény.

Ezen az elven alapul az a munkád is, amelyben a Művészet *című folyóiratot felvágtad és egy új felületet szőttél belőle.*

A művészet egyik alapszabálya a különböző technikák, különböző kompozíciók alkalmazása, és ebből, mint egy kollázsból kellő érzékenységgel össze lehet hozni egy új felületet, ami egészen mást közöl, mint először.

1983-ban Velemben látszólag visszatértél a hagyományos anyagokhoz. Újból textilt alkalmaztál a drapéria merevítéseknél és az alak-kompozícióknál. Ez mennyiben jelent előrelépést számodra?

Ezt még nem tisztáztam magamban. Ez inkább olyan dolog, mint a szakaszos fejlődésben a visszalépés egy korábbi dologhoz. A képszerű, síkszerű kompozíciók után visszakanyarodtam a térszerűhöz. Újból izgatni kezdett, hogy körbejárható.

Nemrég kaptál egy murális megrendelést. Az Agrober számára kellett egy nagy méretű térkompozíciót elkészítened. Itt ismét funkciót kapott a textiled.

Igen. Úgy gondolom, hogy ezt nagyon becsületesen meg kell csinálnom, hiszen ez olyan számomra most, mint a velemi ösztöndíj. Kapok egy kis pénzt, jobb anyagokat vehetek és ez a feladat nagyon izgat. Az építész *Makovecz Imre* egy egészen másfajta, szokatlan teret hozott itt létre. Elvárása velem szemben csak annyi, hogy csináljam azt, ami jólesik, de ennek helyességéről győzzem őt meg. Egyébként még nincs teljesen kész, még nem nyílt meg a klub.

Végső kérdésemre valószínűleg csak általánosságokban tudsz felelni. Hogyan ítéled meg a jelen textilművészetét? Beszélhetünk „textil-fejlődésről"?

Szerintem ez nem textil-fejlődés, hanem egyszerűen a képzőművészeti élet fejlődik ilyen látványosan. Amikor a textil olyan nagy svunggal indult, mikor olyan erőteljes irányzattá vált, akkor a képzőművészet egyszerűen vissza volt fojtva. Azt hiszem *Attalai Gábor* írt erről valahol, de lehet, hogy csak mesélte. Behelyettesítődtek a különféle festészeti irányzatok a textil-irányzatokkal. Most a képzőművészet hasonló módon kezd alakulni, mint akkor a textil, kezd ismét magára találni. Sokan mondják, hogy most meg a textil veszti el korábbi szerepét, kiürült. Én ezt nem így gondolom.

Az egyéniségnek milyen szerepet tulajdonítasz?

Nagyon sokat. Ha nem lettek volna a textilművészetben ilyen nagy egyéniségek, akkor nem jutott volna el idáig, és nem lenne miből kiürülni.

MAREK ZALESKI

Vincenz visszatérése Görögországba

Mit jelentett Vincenz számára az ókori Görögország? Az eképp feltett kérdésre minden aggály nélkül azt felelhetjük, hogy — amint az a Keleti-Kárpátokban elhelyezkedő vidék, ahol a gyermekkorát töltötte és ahová olyan szívesen tért vissza a távolból, a nagyvilágból — a szíve választásából szülőföldje, „szűkebb hazája" volt, aképp Görögország „szellemi hazája" volt, a ház, amelyet — intellektuális döntéséből adódóan felépített magának az író a történelemben.

Vincenzet, és természetesen nemcsak egyedül őt, a hellén múltban leginkább a Görögországban született civilizáció szervessége, az egyénnek szellemi egységet és integritást nyújtó hellén ideál és harmóniaérzék, a civilizált ember ethosza lelkesítette, amely ellentétben áll a ma kötelező érvényű maximális szakosodás eszményével. „Ha a civilizációt e kettős mérték alapján kell megítélnünk: az egység és különneműség milyen fokát érte el, szilárd meggyőződéssel állíthatjuk, hogy a Krisztus előtti V. században élő athéniek voltak a legcivilizáltabb emberek, akik valaha is éltek" — jegyzi meg W. H. Auden *Greeks and us* című esszéjében. Vincenz bizonyára egyetértett volna ezzel az állítással. Ő, aki tiltakozott az ellen, hogy választani kényszerüljön a két Görögországból eredő hagyomány közül: az egyik a mítosz világa, amely az őstörténet és a mitologikus történetek örökségeként létezik, a másik a filozófia és a tudomány világa, azaz a szókratészi szellemi hagyaték — szintén egyetértene azzal az állítással, hogy: „A tudomány a mítoszok kritikája, ha nem léteznék a *Teremtés könyve*, Darwin sem létezhetett volna". Ezt a nagyon nietzscheánus mondatot *William Butler Yeats* írta, de Vincenz saját nézeteivel egyezőnek találhatta volna, mert az effajta látásmód igen elterjedt volt azon intellektusok körében, akik szellemileg hozzá hasonló beállítottságúak voltak.

Hasonlóan szervesek voltak Vincenz számára az ősi népi kultúrák, ezt a rokonságot egyaránt észrevette és hangsúlyozta *A havasi legelőn* című tetralógia és a homéroszi epika világáról szóló esszék szerzője.

Az esszéista Vincenz sokszor kimutatta a hellén örökség jelenlétét gondolkodásunkban. Az ilyen fogalmak és értékek, mint haza, demokrácia, igazság, önismeret, egyéni lelkiismeret, intellektualizmus és szkepticizmus, a görög *peitho* szóban megtestesülő értelem, amelyből a *perszvázió* ered, a bölcs belátás és kompromisszum képessége, ezek képezték Vincenz meggyőződése szerint azon gondolkodás alapjait, amely lehetővé tette az európai civilizáció létrehozását. S mi több — lehetővé teszik felépítését a jövő számára.

Referátumomban azonban az író befejezetlen, a háborús években Magyarországon elkezdett regényéről, a *Szókratész háború utáni viszontagságai*ról szeretnék beszélni, amelyet a *Znak* kiadó jelentetett meg Krakkóban, 1984-ben, valamint az ugyanerre az időszakra vonatkozó önéletrajzi beszámolójáról, amely ezen felül a közvetlenül a háborút követő, Lengyelországban, a magyar határ közelében töltött néhány korábbi hónapot is felöleli, könyv for-

RÁCZ PÉTER

Berlin

Mihez foghatnám ezt a meggyőződésemet.
Üdvözölhetem? Príma dekadens hely. Ne aggódjunk.
Szétlőtték. Technikai okai vannak.
Ilyenkor kicsit ingerlékenyebb vagyok már. Őrség:
felvezetik a frisset, elvezetik az állottat. Nincs rajta
mit észre-nem-venni. Nemléte reményében.
Egy alvó lányt körbejárok. Az a jó benne,
hogy nagy és mégis belátó. Betegszabadság. A hátsó
gondolatom akadályoz meg benne. Nem léte tudatában.
Utazik a nagy hőségben. Technikai okai VANNAK? Barna,
kicsit vastag ajkú, erős szemű. Végig a FAL mellett.
Élelmet vásárolok, pedig tanácsot ad. Már-már
fölháborodna az ember. Üdvözölhetem? Persze
ez sokéves folyamat. Szimatol. Megkérhetem
a kezét? Ámbár lenyűgöző egy darabig.
Beülök egy ká-vé-cére. Barna ajkú, verős szemű.
Mindenütt akad egy ember. Beteg-szabadság.
Nem lehet, hogy ne legyen kilátó.
Néhány olyan ország, mint Svájc vagy
Chile. Felruccan és könnyed. Tapintatlanság lenne
nem megérinteni. Nagyeurópa. Szemlátomást
végig szívesen vezetett. A nyulakat megfogják,
megsütik. Ez nem pacifizmus. A vonat alatt is
szimatol, fennakad egy ember. Fal: ez megveszi,
azok lebontják, emez felépíti Arizonában. Délután
jócskán eltér a józsefvárosi pályaudvarétól. Hol
tegez, hol magáz, de beszélni nem tud
például beteg szabadság. Betűkerítés?
Már-már fölháborodna az ember (?).

(1989. február 16.)

Geeser Lujza, Textilművész

L: Csiky Tibor

Franka János: 3. Tellbachi Kisplasztikai Triennálé 13.

Élet és Irodalom Bp. 1986. szept 5. XXX/36

Gecser Lujza, textiltervező iparművész

Kiállítási enteriőr az előtérben Gecser Lujza textil-szobra. [repr.]

Művészet, 1984. jan. 60. old.

Gecser Lujza, textiltervező

Pesten a két háború közti időszakban rendezték meg Gecser Lujza textiltervező kiállítását a Műcsarnokban.

Kiállítási Kalendárium.
Szocialista Művészetért, 1984. febr.

Gecser Lujza, textiltervező iparművész

A textilművészet 1968-as fellendülése után Vas megye és Szombathely városa karolta fel a továbbfejlesztés ügyét. 1970-ben indult meg a Savaria Múzeumban a textilbiennálék sora. Megalakult a vellemi alkotóműhely, hogy újabb lendületet adjon a kísérletező textilművészeknek. – Ahogyan a használati textilek között is rohamosgyorsasággal elterjedt a műanyag, úgy kapott egyre nagyobb szerepet a textilművészetben is. Gecser Lujza itteni kísérletei után a Tiszai Vegyi Kombinátban jutott további kísérletezési lehetőséghez, hogy műgyantával megszilárdítsa és így szilárd kiállítási darabbá tegye lágy fonalkötegeit. (említve).

Torday Aliz: Textilművészeti alkotóműhely Vasban

Zalai Hírlap, 1984. jan. 7.

Geeser Lujza, textilmúvén

L: Solti Gizella

Vadas József: Fólon vára

12.

Élet és Irodalom Bn. 1986 aug. 8. XXX/32

Gecser Lujza, textilművész

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Jégcsapok alufólia tükörben

Zord művekkel jelentkezett *Gecser Lujza* az elmúlt években. Elkedvetlenítőkkel. Hogy aztán most — a *Műcsarnok*ban rendezett tárlatával — annál váratlanabb örömet szerezzen.

Mi a meglepő?

Aki most találkozik először a műveivel, az látványos fordulatot érzékel. Gecser Lujza par excellence textilesként indult a pályán. Tehetsége révén a tértextil mozgalmában mindjárt a legjobbak közé lendült. Alig néhány évvel a főiskola befejezése után érett művek sorát alkotta, amelyek itt is láthatók. Trópusi növények fantasztikus vegetációját idézi a *Zigóta*, amelynek sárga és vörös fonatai buja kelyhet-fészket rajzolnak. *Hidak* című munkájával 1976-ban fődíjat nyert a szakma országos seregszemléjén; ez az építészeti logikával és anyagszerű technikával létrehozott konstrukció remekül élt a műfaj lehetőségeivel. Megmutatta, hogy a textil nemcsak szétfejthető, hanem újra alkotható is. Gecser ekkor még mindig szabályos iparművész; a szizál, amivel dolgozott, puha anyag volt, műve pedig melegséget árasztott. A fordulat ezután következett be. Gecser először — gyantával, gipsszel — megkeményítette anyagát, aztán a meleg színek fokozatosan kihűltek, végül a textiltől is elrugaszkodott. Papír, fotó, alufólia, celofán, film lépett a textil, fekete-fehér a bensőséges kolorit helyére.

Aki rendszeresen látogatta a szombathelyi textilbiennálét, az úgy látja: Gecser Lujza levonta a konzekvenciát. A hetvenes évek derekától fokozatosan elerőtlenedett a seregszemle, a fejlődés megtorpant. A többség kétségbeesve próbált újra meg újra nekirugaszkodni ugyanannak a feladványnak, mások visszavonultak — nem ritkán korábbi állásukba. 1980-ban a szakma visszatért ahhoz, ami ellen jó tíz évvel korábban fellázadt: a szövött kárpit jegyében rendezett biennálét. A fiatalok egy kis csoportját azonban nem érdekelte a szintézis, tovább próbálkozott. Nekiment a falnak. A robbanás tehát nem jött váratlanul: a meglepő inkább az, hogy például a szépséget és harmóniát éltető Gecser Lujza nem csupán a régi kifejezési formával szakított. Tabula rasát csinált önmagában is.

Munkái a hetvenes évek derekán sem nélkülözték az esetlegességet, művészete — egészében — mégis artisztikus volt; a véletlen inkább csak bájjal kedveskedett neki. Ezután jött a gyökeres hangulatváltozás. A csontkeménnyé merevített szálkötegek immár teljes spontaneitást hirdettek. Gecser mintha csak odahányta volna őket a levegőbe. Majd a színek szépsége is eltűnt, műanyag tasakokban koszos és amorf darabok váltották fel a virító szizált. Szemétdombra való hulladékok. Nemcsak e művek keltettek rezignációt, hajlamos volt rá a kritika is; magam legalábbis csalódottan vettem tudomásul Gecser Lujza jégcsapoknak keresztelt poliészter öntvényeit.

Aki régi ismerősként jön a Műcsarnokba, az is meglepődik. Kellemesen. Gyakran megesik, hogy egy-egy mű jó benyomást tesz az emberre, mert frisseségével kiemelkedik elfásult környezetéből. Később aztán kiderül, hogy a látszat csalt. Most mintha a fordítottja történne. Gecser külön-külön bemutatott művei — meg az eddig csak kevesek álal látottak — *együtt* éppen nem elszegényedésről vallanak, sokkal inkább kibontakozásról. Gecser zord lett és zárkózott, ez igaz; de nem veszett ki belőle a harmónia és tisztaság utáni vágy. Csak éppen — pontosan nem részletezett élmények hatására — már nem tud önfeledten mosolyogni, felszabadultan örülni az életnek. Eszményeit és szenvedéseken megfakult hitét azonban megőrizte.

Ennek a keserűségében sem cinikus léleknek a dokumentuma az, hogy Gecser a legreménytelenebb pillanatokban sem adja fel. Még az üres filmnegatívon is felfedezi a történetet. *Tükör-tükröződés* című installációjában pedig feltárja bensejét. A sötétítő álmennyezet alatt alumínium fóliák, rezzenő celofánpapírok, ezüst paravánok, tükrök fogadják a látogatót. Minden fénylik-csillog, titokzatosan, mintha elvarázsolt kastélyba vagy cseppkőbarlangba érkeznénk. Csak éppen nem illuzionizmus ez, amelytől utóbb nevethetnékje támad az embernek, és nem is illékonyan tovatűnő káprázat. Ez a fekete ezüstbe burkolózó kastély, fehér drapéria lényeivel, egy olyan ember birodalma, aki újrateremti — s mivel megszépíti, le is győzi magában — a zord elemeket.

A katalógus előszó írója Gecser művészetét Pilinszky szavaival értelmezi. Találóan. Egyúttal azonban összevetésre csábítva. A maga labirintusát Pilinszky úgy építette meg, hogy közben feltárta titkait, elmondta: miért és hogyan került ide. Gecser Lujza *environment*-ja lenyűgöző, de hiányzik belőle a magyarázat. Nem tudjuk: mi űzte ide, miért és miben menedék számára ez a környezet. Jégcsapjai szótlanul szikráznak a tükrökben.

12.

XXVIII/5

tatja" Simonyit, akik a másik, talán tisztességesebb utat járják Henry de l'Epine, Napoleon tábornoka (aki tulajdonképpen ezredesünk jobbik énje), vagy Gyuricza őrnagy, arról igyekeznek meggyőzni — sikertelenül — az óbestert: természetes érvényesülési vágyunk nem szabad, hogy olyanok táborában tartson benünket, amelynek céljaival nem értünk egyet.

ratlanul és nesztelenül, villanásnyi időre kinyílt egy másik ajtó. Hallotta a ruhasuhogást, aztán Katalin hercegkisasszony hangját: — Nehogy világot gyújtson maga bolondos huszár. És ne szóljon egy szót sem. Nem is szóltak. Csókolóztak."

Változnak az idők.

Mayer Tamás Egon

...erek építkeznek, házat ...kerítést cifráznak, sőt ...akik előrelátóan családi ...emeltetnek. Az embe...ek kocsit, színes televí...ngtornyot, számítógépet. ...k, észlelik, ami szem- és ...özelben van, ami kel...é, jobbá teheti életüket, ...éptékkel tágasabbá.

...ül a Rózsadombon, ko...tönébe szorított szuper...gyával és csak lét lé...igyel. Az ősrobbanásra, ...ok szédítő futására, a ...eindázó életre, a szerves ...vetlen létre, a halálra, ...ssz halálra, amely min... megcsúfolása s a jó ha...ly beteljesíti az emberi ...főképpen az életre gon... még meg sem született...hénykedik megvalósulá...gy hiszem, az ősrobba...-létre is visszaérez, mi...tőségként már mind...ott vártunk szorongva ...vagmagban mi emberek, ...ttak és élők és majdan ...tők személy szerint is megismételhetetlenek, de velünk ikrekként — hány milliárd iker! — az állatok minden osztálya, rendje és családja és minden állat külön-külön egyedként, és a növények minden törzse, osztálya, rendje és családja és minden növény külön-külön, és ott szunnyadtak velünk a lét-előttilét kiterjedését nem is mérhető

...gyászban, remengben, cimu, kötetét bevezető vers-prózájában:

A legújabb fizikai elmélet szerint a harmónia-bomlás, az ősállapot teljes harmóniájának felborulása, kiegyensúlyozottságszerkezetének egyik oszlopferdülete tette lehetővé a világegyetem kialakulását, az élet megteremtődését...

A rend egyik ősszálkapillére a rácsrendszerben meghajlott, eldőlt, s a szigorú rend szerkezetmindensége megbomlott, fokozatosan összeomlott, meghalt tehát, hogy elkezdődhessen a világ megvalósulása. A rend felbomlása volt az egyetemes és egyedi létezés csírája. Az ősharmónia haldoklásával kezdődött a valóság születése.....

S rá, mintegy válaszként, később:

...A művészet talán a fordított valóság: a bomlásból küzdjük ki a harmóniát. A fölbomlóból a bonthatatlant...

Bevallom, ezt a legújabb fizikai elméletet nem ismerem. De bizonyára ez a legújabb fizikai hipotézis a kozmogóniában. Juhász Ferencnek páratlan a természettudományos műveltsége. Az a biológiai folyam, az élő és élettelen dolgoknak az a zuhataga, amely — szervezetüket és szerkezetüket is részletezve! — átzúdul versein, mind valóságos. Létező. Persze átváltozások vannak, nagyítások és kicsinyítések, természeti alakok összegyúrása,

1984. II. 2. Petőfi lo.45

Gecser Lujza textilművész kiállítása

Láttuk, hallottuk

- Gecser Lujza textiltervező kiállitása a budapesti Műcsarnokban nyilt meg a múlt hét péntek délután és Makovec Imre épitész nyitotta meg ezt a tárlatot. Nagy Katalin riportját hallják Makovec Imrével és Gecser Lujzával.

- Mi a közös ebben a két művészeti ágban, az épitészetben és a textilművészetben?

- Hogyha ezzel azt akarja kérdezni, hogy az ón munkáim és a Gecser Lujza munkái között van-e valami közös, akkor azt kell hogy mondjam, semmi a világon. Fülkórtek arra, hogy nyissam meg a kiállitást és pusztán ez hozott ide.

- Gondolom, hogy nem véletlen, hogy elfogadta ezt a meghivást.

- Igen, van egy közös munkánk. Valahol Budapesten épülő belső tér és bizonyára ez hozta ezt az apropót.

- Mit láthatunk ezen a kiállitáson?

- Azt hiszem, hogy a kiállitás legfontosabb része a középső terem, ami egy labirintus. Tükrökkel, fónekkel, műanyagokkal kibélelve, ahol a látogató eltévesztheti az irányt. Annyira eltévesztheti, hogy önmagát összekeverhe-

ti azzal a környezettel, ami körülötte van, mert a tükrök, az áteresztő, a félig átezeresztő és át nem eresztő fénfelületek között egy elég különös személyiség zavart élhet át és azt hiszem, hogy a kiállitásnak ez a legfontosabb attrakciója. Egy általános emberi ismeretelméleti problémát dolgoz föl. Nem par excellance textilkiállitásra jön ide a látogató, ha idejön.

- Az első teremben találhatjuk talán a leghagyományosabb értelemben vett textil szobrokat. Itt a harmadik teremben pedig megint valami mást láthatunk, amikor a film és a kép szövődik bele a különlegesen kifeszitett szálakba.

- Különböző fokú elidegenedettségeket mutat be voltaképpen különböző anyagokból. Ezeket az anyagokat a textilhez csak annyi köti, hogy át meg át vannak szőve valamilyen természetes anyaggal. De ez már inkább csak filozófia mintsem hogy alkalmazott iparművészet lehetne. Azt hiszem, hogy a textilművészetnek általában nem sok lehetősége van arra, hogy a ronda lakás belsőket és a lakhatatlan otthonokat kedvesebbé és személyesebbé tegyék, mert ahhoz az iparhoz ők túlságosan nem kerülnek, még ha akarnak sem, ami az embereket ellátja ezekkel a textil nemüekkel. Amikor Geesernek egy olyan feladata van, hogy egy alkalmazott textilt kell csinálni, akkor azt megcsinálja természetesen, de a munkássága, mint nagyon sok más textilesnek, szobrásznak vagy festőnek, mivel a müfaji határok, az egyes müvészeti ágak között egyre jobban elmosódtak, ezért már nagyon nehezen lehet tulajdonképpen a helyére tenni őket, mert a saját életük szerint dolgoznak és a saját problémáikat dolgozzák föl.

- Három különböző terem és három egészen különböző dolog.

- Én nem érzem azt, hogy egészen különböző lenne. Én a saját utamat járom és nem hiszem, hogy valamilyen müfajba lehet ezt az egész dolgot belesorolni. Nem olyan módon készülnek az én munkáim, hogy én most egy irányt akarok csinálni, hanem az anyagot megfeleltetem ennek, amit akarok gondolni.

- Ennyire racionális a müvészete?

- Nem hiszem, de a tanulmányoknak nagyon racionálisnak kell lenniük, hogy az ember a saját agyát tudja alakitani, fejleszteni.

---ooo---

Gecser Lýza, textilművész

L: Attalai Gábor

Torday Aliz: Magy-art 13.

Élet i Irodalám Bp. 1985. nov. 15. XXIX/46

Gerecs

~~Gerecs~~ Lujza

Vadas József :A művészi iparról az ipari művészetig című könyvében tanulmányt küsül a művészről

Magyar Hirlap 1979/217/1o
Gondos: Vadas József tanulmányai

GECSER Lujza

Emlékkiáll. székesfehérvári István király Múzeum

ism. VADAS József: Szellemdrapériák =
Élet és Irodalom, 1989. szept. 15. 13.

XX. sz. 45. u/ Mesterek

történni fog valami... Egy agyondekorált reklámautó megafonja cirkuszi csodákat hirdet. Ordító giccsparádé a vásáron. Az Úttörőközpont pedagógusnője elindul, hogy egy londoni jutalomutazáshoz érdemes gyereket fogjon. Csinos arcú, jó előmenetelű, az úttörőmunkában kiváló gyermeket a nép sűrejéből. Aki valamilyen hangszeren is tud játszani. Hegedű, gitár, szájharmonika, még a köcsögduda is számításba jön... Megkezdődik a kollektív felhajtás. Ijedt kis gyerekarcok lépnek a bizottság elé. Úttörőnyakkendős, kopasz gyermekkertészek, logomániában szenvedő pedagógusok, gügyögve buzgó hivatalnokok intézkednek. S járják el sípszóra a bürokratikus lánc-lánc-eszterláncot. A formálisan végzett társadalmi feladatok kreatúrái ők. A kép kegyetlen. De fölujjongok néha: oly mulatságos. Hiszen itt egy kitűnő, világtágító alkalom mucsai kivitelezéséről van szó! A dolog mindjobban érdekelni kezd... Aztán megjelenik a Kiválasztott. Egy pattanásos képű, gi-

Tardi Sándor rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 24. XIX. évf. 21. sz. 13. lap.

Képzőművészet

VADAS JÓZSEF:

Valódi álmok

Három kiállítás bizonyítja: az álom és a nosztalgia nem az öregek kiváltsága. Péterfy Gizella és Gecser Lujza egyaránt harminc éves, Fekete Tamás sincs sokkal túl a negyvenen.

A *Csepel Galériá*ban

Péterfy Gizella

fantasztikus hangulatú festményeket állított ki. Egy-két művét láthattuk már a fiatalok stúdiójának közös tárlatán, de csak így összegyűjtve, az elmúlt öt év termését látva lehet valamennyire reális képet alkotni róla. Szándékosan kerülöm az egyértelmű fogalmazást. A festő ugyanis még tapogatja világát. Egyik-másik művében nem nehéz felfedezni a szálat, amely Gulácsy Lajos hajnali pirkadású látomásaihoz köti. Ezt a valóság felett lebegő tájat azonban elhagyta újabb munkáiban. Érdesebben fogalmaz. Nyoma sincs a korábbi — alighanem Bernáth Auréltól tanult — lágyságnak és megbocsátó melankóliának. Olykor majdhogynem irritáló színekkel festi meg az életbe révedő emberi alakokat, jobbára asszonyokat. Felhasználva a századforduló szimbolizmusának eredményeit is. Ha az öreg modell mellé fiatal nőt fest, akkor nem a két test fiziológiai különbségét ábrázolja, hanem az elmúlást, a nagybetűs élet örök körtáncát. Ahogy álmainkban képzeljük. Péterfy távoli példaképei — Puvis de Chavannes vagy Hodler festményei — nem bizonyultak folytathatónak, inkább csak a menekítő zsákutca tanulságaival járultak hozzá a modern festészet kibontakozásához. Tehát nincs könnyű dolga a művésznek. Igaz, olykor épp a lehetetlennek látszó feladat a leginkább időszerű.

A *Petőfi Irodalmi Múzeum*ban

Fekete Tamás

kisplasztikái szintén a régmúltat idézik. Tárgyakkal — a szimbolizmus korát. Nagyanyáink, a ma már nem is egészen fiatalok nagyanyáinak szekrénye, tűzhelye, vaságya, széke, órája, fogasa sorakozik egymás mellett a vitrinekben. Mégpedig vörösrézből hegesztve és húszharminc centiméteresre kicsinyítve. Mint álmaink: valóságosak és mégis megfoghatatlanok — hiszen fekvésre, tárolásra, ülésre, főzésre nem használhatók. Ha közeledünk hozzájuk, kiderül álomvalóságuk és érintésünkre azonnal elenyésznek. Fekete Tamás emberábrázolás nélkül beszél itt az elmúlásról, ha úgy tetszik: a halálról. Egy anonim lény tárgyait rakja elénk — kiegészítve ezt a képzeletbeli polcot az utcán látható suszterműhellyel és a körúti fákat védő ráccsal. Nekünk kell elképzelnünk hozzájuk lakóját, ezt a sehol sem látható és mégis mindenhová bekéredzkedő szellemfigurát. A kiállítás főszereplői talán nem is a szobrok, hanem a remekbe sikerült installáció (Somogyi Ágnes rendezésében): az üvegvitrinekben muzeális leletekként kaptak helyet a művek. A kalickák arra figyelmeztetnek: relikviákat látunk; az egymást metsző és egymásra tükröződő üveglapok vibráló látványa pedig — mintha csak ékszerkirakat előtt állnánk — pompás csalétkeket kínál.

Minden álom a valóság elemeiből építkezik.

Gecser Lujza

burjánzó textiljeinek építőköve: a fonal. Amelyet azonban a megszokottól eltérő módon használ fel. Nem szövetet készít és nem ruhát köt belőle. Hanem különféle változatos formájú konstrukciókat alkot. Mégpedig: a fonál anyagának törvényei szerint. Így olyan alakzatok keletkeznek, amelyek szeszélyesnek látszanak, akárcsak az álmok; holott nagyon is logikusak, már-már matematikailag egzaktak: a fonál súlya, nehézkedése, térbeli viselkedése, rugalmassága és tartása szervezi e műveket. A térbe lógatott, sisal-anyagból készült, áttört reliefek és a három kiterjedésű fonálkötegek láttán kevés csak annyit mondani: textilszobrok. Fonálmok? Ez az elnevezés pedig csupán az izgalmas látványra hívja fel a figyelmet. Miközben pontosan érzékelteti a munkák hangulatát, azt a hamis látszatot kelti, mintha az újpesti *Mini Galériá*ban kiállított textilek impresszionisztikusak lennének — szemre és filozófiára egyaránt. Holott az ellenkezőjéről van szó. Gecser Lujza szigorúan konstruál. Egy-egy műve virágra, állatra vagy éppen subára emlékeztet. De szó sincs naturalizmusról. Ez a fajta művészet nem a külső formát másolja le, hanem abból a tényből indul ki, hogy a virág, a lepke vagy a suba formája nem véletlen szeszély műve. Miért ne lehetne ez a felismerés a látszatnál igazibb valóság?

1975. MÁJUS 24.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 24. XIX. évf. 21. sz. 13. lap.

GECSER LUJZA

Gecser Lujza

Nemzet

Magyar Nemzet

Kedd, 1986. február 4.

Gecser Lujza kiállítása a Józsefvárosi Galériában

MANAPSÁG GYAKRAN OLVASHATUNK KI az egyes képzőművészeti és iparművészeti alkotásokból, sőt épületekből és különleges formatervezésű használati tárgyakból is — más művekkel vagy a művészettörténettel folytatott „párbeszédet", stílustörténeti utalást vagy konkrét alkotásokra való hivatkozást. Ezt az idézettechnikát a 60-as években a pop-art hozta divatba. Parafrázisokat, persziflázsokat készítettek akkor a klasszikusok egy-egy művének felhasználásával — a kor felfogásának megfelelő újraértelmezésben. Az egyik leghíresebb ilyen mű Andy *Warhol* Mona Lisáról készített munkája, amelyen — a képmás huszadik századi tömeges reprodukálására jellemzően — egész sorozat nyomat szerepel. Warholt megelőzte a Leonardo-mű felhasználásában Marcel Duchamp, aki a dada-időszak ironikus szellemében bajuszt rajzolt a Giocondának, s az eredményt mint saját művét állította ki.

Szóval gyakori eset a hivatkozás, az utalás az elődök munkásságára, akár a folytonosság és a tekintély tiszteletben tartásával, akár megkérdőjelezve, ironikusan. A ma művészetét, a posztmodern iskolát és eklektikus felfogását pedig különösen jellemzi a művészettörténet és a modernizmus nagymestereire való hivatkozás — most elsősorban abból a megközelítésből, mintha a század végére a nagy egyéniségek történeti művészi találmányai egy egységes, kollektív nyelv elemeivé olvadnának össze, s ezekből meríteni — e kollektív nyelvből vett stíluseszközökkel élni — a közös kultúrához (szubkultúrához?) tartozás jele volna.

Gecser Lujza az elmúlt másfél évtized során a legszemélyesebb szobrászi nyelvet alakította ki. Eredetileg textiltervező iparművész volt. 1970 körül azonban ellenállhatatlanul tört elő szobrászi képessége, tehetsége, amely állandó fejlődést provokáló, kísérletező gondolkodással párosul.

Először tértextileket készített. Például, a textilművészetben rendhagyó módon, a fonott-csomózott szálakat mint egy függőhíd, vagy a fák közé függesztett kötélhinta szerkezetének tartóelemeit alkalmazta. A következő szakaszban — amikor rátalált senkihez sem hasonlítható művészi karakterére, a tassizmussal rokon gesztusszobrászati formanyelvére —, a fonal ilyen módon felismert „energiahordozó szerepét" a pszichikai erők közvetítőjévé avatta. A színezett motringot nem a szövés-fonás, hanem szobrászat alapanyagának tekintve, műgyantába merevítette azt, így jöttek létre az expresszív mozdulatait megörökítő, különleges, tárgynélküli szobrászi elemek. Ezek valóságon kívüli, ám lelkes élőlényeket, furcsa, színes, fantasztikus, gubbasztó madarakat, lábatlan csúszómászókat mintáztak, amelyekkel tele van mágikus emlékezetünk. A plasztikákat, hogy a repülés érzetét keltsék, felakasztotta, vagy hogy a köztük levő kapcsolatot jelezze, térbe helyezte.

A SZOBROKBAN EGYRE JOBBAN előtérbe került az elidegenítő vonás. A favázra akasztott, először lazán elrendezett, majd ilyen formán megmerevített fonalkötegből megfeszített, megcsonkított, idegszálakig csupasz, csontig nyúzott állat vagy megkínzott emberi torzó született. Brutális, drámai képek — természetesen csak jelzésszerűen, hiszen a Gecser-féle tárgy közvetlenül nem ábrázol. Ezt követően a műgyantával mint új és önálló szobrászi alapanyaggal kísérletezett. Áttetsző, színes vagy makulátlan hófehér polietilén öntvényekkel. A folyékony anyag őrzi még a lágy hullámok formáját, amikor megdermed, redővé keményedik. A kijegecesedett forma rendkívül tiszta és gazdag kifejező erejű, mégis rideg, steril képződmény, amely valami mesterséges, élettelen, emberen túli világból hoz üzenetet. Gecser Lujza — ahogy 1984-ben a Műcsarnokban rendezett gyűjteményes kiállítása tanúsította — szobrászi munkája közben filmmel, konceptuális kísérletekkel, téralakítással is foglalkozott. Ám kétségkívül a rá jellemző út a szobrászat útja. A Józsefvárosi Kiállítóteremben kiállított újabb tárgyainak anyaga ma is változatlan, lakkba mártott vagy gipsszel, homokkal, cementtel kezelt, merevített textília. Áttetsző, hideg, kemény, taszító hatású anyagok, kátrányos fekete csíkokkal vagy fényes, színes fóliaszalagokkal díszítettek. Tépett, nyúzott, durva felületek, nyomasztó, emberi képüktől, arcuktól, alakjuktól megfosztott dezantropomorf alakok, üres plasztikai héjak. Szederjes, csupasz öntvények. Felismerhetetlenné fagyott tetemek, hibernált csirkék, sebesült harcosok rongyokba pólyált teste, találatot kapott katonák arctalan, személytelen köpenyfoszlányai. Kísérteties szellemalakok, letört és elveszett műanyag angyalszárnyak. Némelyik talapzaton áll, némelyik kifeszített kötélen lóg, mint egy bábfigura. Az irodalmias címek — *A rózsaszín babaház* vagy *Áldozati menet* — újabb asszociációkat kapcsolnak jelentésáramukba. Ez szobrászatának egyik arca.

MÁSIK OLDALRÓL a szoborcsoportokba rendezett tárgyak a *par-excellence* „szobrászi" megfogalmazásai. iMntha csak a test nélküli figurák az anyag plasztikai felületének, szobrászi rétegeinek megformálása kedvéért születnének. Minden egyes álló alak — illetve épp alak nélküli fátyol, köpeny, köntös — egy-egy stíluskísérlet, stílusbravúr: antik istennőt, gótikus szentet, madonnát, Bernini barokk angyalát mintázza, — a kor plasztikai jellegzetességeinek leheletfinoman jelzett iniciatívái szerint hullámzik, tekeredik, kígyózik, lebeg a valami láthatatlan belső erő által emelt testetlen drapéria.

Bár Gecser Lujza alig mozdult el az utóbbi időben már kikristályosodott formanyelvétől, ezek az egy-egy mozdulattal a huszadik századi szobrászatra is finoman rímelő (sőt, még Gaudi technikáját is felidéző) művei azt jelzik, hogy visszavonhatatlanul belépett az egyetemes szobrászat nagyjainak közös műhelyébe.

Gyetvai Ágnes

A megszorítás és a vállalatok

MEGÚJULÓ GAZDASÁG

Írta: Várhegyi Éva, a Pénzügykutatási Intézet tudományos munkatársa

A magyar gazdaságpolitikában 1979 fordulatot jelentett. Az előző évek tapasztalatai rávilágítottak arra, hogy ha a vállalatok döntő többségére nem nehezedik olyan pénzügyi nyomás, amely létükben fenyegetné a piaci feltételekhez nem alkalmazkodókat, akkor a szerkezetváltási szándékok célt tévesztenek. A vállalati stabilitás védelme ugyanis az elavult gyártmányszerkezet konzerválását teszi lehetővé, miközben a népgazdaság stabilitását veszélyezteti.

Az is világossá vált: a külső egyensúly megteremtése csak úgy lehetséges, ha a megtermelt nemzeti jövedelem belföldi felhasználásra fordított része csökken. Minthogy a vállalatok önkéntes megtakarítási hajlandósága ez idáig csekélynek bizonyult, vásárlási szándékaik korlátozásának fő eszköze a vállalati jövedelmek adóztatása, illetve a felhasználásukat korlátozó-terelő pénzügyi módszerek alkalmazása lehetett. Minthogy a fogyasztás számottevő csökkenését el kívántuk kerülni, ezért főként a vállalatok felhalmozási törekvéseit kellett korlátozni. Ugyanakkor továbbra is fontos feladat maradt a dollárelszámolású export bővítésének segítése.

sát, pénzügyi mérlegeik manipulálását, a rövid távú célok előtérbe kerülését idézi elő. Erre viszont a bank *hatósági* viselkedéssel reagál.

De térjünk vissza a monetáris restrikció kérdésköréhez. A beruházási hitelállomány szűkítése mellett szigorodtak a hitelfelvétel feltételei is (kamatok, megtérülési követelmények). Ezen túl a vállalati készletfelhalmozás finanszírozási feltételei is keményedtek, s ismét felbukkantak a bank félhatósági szerepét előtérbe helyező *operatív eszközök*. A bank a vállalati készletgázdálkodás javítása érdekében különböző intézkedéseket írhatott elő. Ezek teljesítéséhez köthette hitelnyújtását, sőt, javaslatot tehetett az állami vállalatok forgóalapja egy részének elvonására.

A készletfinanszírozás szigorításának elsődleges célja az volt, hogy a vállalatok ne a felhalmozásokra költsenek. Ezzel egyidőben a rövid lejáratú hitelek révén történő pénzkiáramlást is korlátozta a bank. A hitelállomány éves bővülése 1981 óta rendre elmaradt a tiszta nemzeti termelés növekedésétől. *Eközben a vállalatok közötti tartozások felduzzadtak, rontva most már a partnerek közötti bizalmat is. A megszorító intézkedések mellett továbbra is helyet kaptak, sőt bővültek a gazdaságpolitikai támogatásokat közvetítő kedvezményezések.* Ezek jórészt a konvertibilis export ösztönzésére irányultak, de kiterjedtek a racionális anyag- és energiagazdálkodásra, valamint az idegenforgalom fejlesztésére is.

„Átváltott" forintok

A fenti áttekintésből kitetszik, hogy a banki hitelezésben 1979. óta történt változások *alapvetően visszafogó jellegűek voltak*. Az általános érvényű és egyedi megszorításokat bizonyos területeken

használhatják inkább, akkor is, ha gazdasági helyzetük rosszabb. A hitelelosztást vizsgáló számítások azt mutatják: *a gyenge fizetőképességű vállalatok köre saját forrásai kiegészítésére nagyobb arányban jutott bankhitelhez, mint a jó likviditású, jövedelmező és piacaikat bővíteni képesek csoportja.* Hasonló kontraszelekciós folyamat tanúi lehetünk a beruházási hitelek terén is.

Így miközben a monetáris megszorítások valóban megnehezítették a vállalati gazdálkodást és a fejlesztési szándékok keresztülvitelét, általában nem tudtak olyan pénzügyi nyomást kifejteni, amely a vállalatokat gazdaságtalan tevékenységeik visszaszorítására kényszerítették volna.

Joggal kérdezhetjük: miért nem képes a bank restrikciós szándékát következetesen végigvinni? A következetes monetáris visszafogás óhatatlanul egyes tevékenységek szűkülését eredményezi. Piacgazdaságban ez általában a gazdaságtalan tevékenységek „kibukásával", esetenként gazdasági egységek csődbe jutásával jár. Jóllehet nálunk is megjelent a felszámolás veszélye, a csőd „fenyegetése", de ez a vállalatok számottevő részére még nem hat a likviditási és jövedelmezőségi kényszer erejével. Nálunk *a fizetésképtelenség automatikusan nem sodorja a cégeket a csőd szélére.* A felszámolási eljárás megindítása ugyanis a vállalat pénzügyi helyzetén kívül még sok egyéb szempontot mérlegelő államigazgatási döntés függvénye.

Ennek persze vannak ésszerű okai is. *Amíg ugyanis nem a piaci értékítélet minősíti a gazdaságosságot, addig nincs objektív mérce.* A pénzügyi lehetetlenülés hátterében emellett olyan tényezők is állhatnak, amelyekért a vállalat nem, vagy nem egyedül felelős. A nagymértékben eladósodott, esetenként alaphiányossá vált gazdálkodók jelentős részénél például találunk felsőszintű döntés nyomán beindult beruházásokat is. A banki beruházási hitelek csaknem fele még a közelmúltban is olyan vállalati fejlesztések finanszírozására irányult, amelyek valamilyen központi elhatározáshoz kapcsolódtak.

A tologatott felelősség

S itt eljutottunk a monetáris szféra „felelősségének" kérdéséhez. A teljes megítéléshez azonban látnunk kell tevékenységét behatároló korlátokat is. A monetáris szemlélet érvényesítését megnehezíti, hogy *a pénzügyi politika nagymértékben a tervezés során kialakuló naturális célokhoz igazodik.* Amilyen mértékben nincsenek a tervcélok összhangban a vállalatok és a költségvetés pénzügyi lehetőségeivel, olyan mértékben kell a banknak a hiányzó forrásokat — a monetáris érdekek ellenében is — előteremteni.

Tehertételt jelent, hogy a maga eszközeivel a banknak szükséges a költségvetés expanzin vagy

Gecser Lujza textilművész

A TEXTIL ÉS A VILÁG

KÉT VARIÁCIÓ EGY TÉMÁRA

AZ EGÉSZ VILÁG TEXTIL. Állítja tizenhat *kanadai iparművész* a *Műcsarnok* kamaratermében. A szövött, applikált, hurkolt, csomózott, varrt fonál számára immár nincs lehetetlen: *Lavinák* és *Cseppek*, *Vulkánok* és *Hóvirágok* keletkeznek belőle, pontosabban olyan érzet, amely felidézi a természet — festményen nem láttatható — belső struktúráját. Tizenhat olyan vizuális hasonlat lóg tehát a falakról, amely nemes retorikával állítja, hogy a textil mint anyag valahol az első és a második természet határvonalán egyensúlyoz: olyan formációkat hoz létre, amely nem az utánzás, hanem a teremtés aktusa révén keletkezett.

A fentebb rekonstruált hitvallás persze korántsem kanadai sajátosság. És nem azért, mert a kiállítók listáján több idegen hangzású név, lengyelek és csehek, japánok és finnek szerepelnek (ahogy ez már újvilágból érkezett csoportkiállítások esetében lenni szokott), hanem mert a világ-textilművészet jelenleg itt tart. Hangsúlyozom: nem a művészet, hanem a textilművészet. Az az esztétikus tárgyat létrehozó tevékenység, amelynek íratlan szabályzatában *nem szerepel* az autonóm műnek és alkalmazott műnek kényszerű szétválaszthatósága, de igenis szerepel a kellemestől a fenségesig terjedő pozitív érzetek vállalása a kellemetlentől a borzalmasig terjedő negatív érzetekkel ellentétben. Igaz, tudni kell azt is, hogy ez a Kanadából származó anyag a nemzetközi termést összehasonlító lausanne-i biennálé mércéjével mérve inkább a középmezőnyhöz tartozik, semmint a szenzációhoz, de számunkra a látvány így még tanulságosabb. Inkább a stílusról, tehát egy általános jelenségről, és nem a korlátokat feszegető nagy személyiségről ad megbízható képet a tárlat. „Déja vu" — mintha már láttam volna ezt az anyagot. Hát persze! Valamikor ilyen optimista és érzéki, színgazdag és hagyományokra fogékony, spontán és „technikás" volt a magyar textilművészet. Ez a valamikor nem is volt olyan régen. Körülbelül azokban a félmúlttá váló években, amikor a művészeti ág még békében élt saját anyagával.

TEXTIL AZ EGÉSZ VILÁG. Ennek a „békének" volt egyik főszereplője, a *Műcsarnok* másik kiállítója, *Gecser Lujza*. Iskolát csinált, mondanám, ha nem jutna eszembe Frank János igaznak bizonyuló óvása: „Textilben a magyar iskola azt jelenti, hogy mindenki egy-egy külön iskola." Így aztán a „gecserség" a gyakorlatban eggyé vált azokkal a fonott, szövött, kötözött, merevségre hajlamos szizálkompozíciókkal, amelyek nem tűrtek semmiféle síkba szorítottságot és jólétet társító budoárkörnyezetet. Égőpirostól éjfélbarnáig kikeresett színskálán tettek hitet — a kanadaiakéhoz nagyon hasonló — természetközeli textilművészet mellett. A jobb oldali teremsor elején kiállított *Fehér éjszakák* és *Befejezett formák*, *Zigóták* és *Tüzek* ma is azt a hangulatot árasztják, mint tizennégy, tíz, nyolc évvel ezelőtt, a megfelelő szombathelyi textilbiennálén: nyers életörömöt, hierarchiamentes művészetfelfogást, olyan szabadságot, amelyet a gyerek szokott érezni, ha felkapaszkodik a liánszívósságú Gecser-féle kötélmászókára, és a felnőtt, ha boldog dzsungellé álmodhatja át túlracionalizált mesterséges környezetét. Ez a művészet valóban nagy művészet volt, pedig nem is tudta önmagáról.

A „volt" állítmányt sajnos ki kell tenni, és legfeljebb reménykedni lehet abban, hogy a mostani kiállítás vagy túl későn, vagy túl korán rendeztetett meg, de semmiképpen sem idejében. A második és harmadik terem újabb munkáinak tanúsága szerint ugyanis minőségi változáson esett át Gecser művészete: elhagyta a textilművészet önmozgásából adódó haladási irányt, és másik keringési pályára lépett, azaz a hetvenes évek lételméleti problémáival küszködő, önmagát „nagyművészetnek" tartó vállalkozás vonzókörébe. A pályamódosítást persze értelmetlen lenne egyedül tőle számon kérni. A legújabb kori művészettörténet kelet-közép-európai sajátosságának bizonyult az iparművészetből átképzett neoavantgarde művész esete. Csakis ebben a történelmi régióban képzelhető ugyanis el, hogy az a *művészi elégedetlenség*, amely az anyag határainak kutatásában jelentkezik, interferenciába kerüljön azzal a *morális elégedetlenséggel*, amely a kifejezés nehezen intézményesülő utóéletéből fakad. Magyarán: a Gecser-típusú humánus környezetteremtő művészetre, a hatvanas évek végének, hetvenes évek elejének jelentős vizuális ajánlatára, a hazai művészetfogyasztó közeg még nem készült föl. Nemcsak esztétikailag, egzisztenciálisan is „megsértődtek" tehát azok a művészek, akik a látvány megújításán fáradoztak, és abban érdekeltek voltak. Egész elhivatásukat érezték veszélyeztetve.

Ennek a „sértődésnek" az eredményei beláthatatlanok. A különféle formák között kitüntetett szerepe van annak a művészeti — hangsúlyozom, nem iparművészeti — magatartásnak, amely, mint ez esetben, elmossa, sőt radikálisan megszünteti a választott anyag és a többi anyag közötti különbséget. Immár nemcsak a közösségi és a privát szféra, nemcsak az autonóm és alkalmazott funkció között szűnt meg a határ, mint a kanadaiak, vagy a korai Gecser-kompozíciók esetében. A tükrökkel, átlátszó üveggel, sztaniollal, fényelnyelő klottal, lakkozott drapériával benépesített labirintus vagy a fonalakként felfogott és leszövött újságpapírcsíkok, celluloid szalagok és fotográfiasávok mind azt hirdetik, hogy *összekuszálódott a front a pozitív és negatív érzetek között. Sőt: nincs különbség a textil és a világ között sem.*

Ha a textilművészet korábbi periódusa és ma is vállalt fősodra azt látszik igazolni, hogy a világ átfogalmazható a textil nyelvére, itt a hasonlat megfordult. A textil átfogalmazható a világ nyelvére. A kiállított antitextil állagok, antitextil viselkedési módok és antitextil megjelenési formák egy, csakis egyetlen mondanivalót fejeznek ki. Ahelyett, hogy a világ puhán, érzékien és „bután" engedelmeskedne a szemnek és más vonatkozó érzékeinknek, a dolgok valójában keményekké, fájdalmasan színtelenekké és elutasítóan intellektuálisakká válnak. A textil úgy hagyta el saját textilszerűségét, mint a földi paradicsom a bűnbe esett emberiséget. Azt a jobb sorsra érdemes fajt, amely legfeljebb baljósan zizegő fóliákkal, szőrként fityegő keresztszálakkal, váladékká alvadt drapériákkal emlékszik vissza az édenre, a fonál magától értetődő és hasznos feldolgozási módjára.

Nem értek egyet Gecser Lujza művészetének ezzel a periódusával. Persze az a tény, hogy a „bűnbe esett" textilművészet szenvedését Szilvitzky Margit és Attalai Gábor mellett ő az, aki a legtagoltabban tudja elmesélni, már önmagában is, tehetségét, különleges formaérzékenységét, erős egyéniségét bizonyítja. De még ő sem tudja változatossá, gondolatilag árnyalttá, „világszerűvé" tenni azt a monomániásan hajtogatott, új és legújabb anyagokban bujdokló és inkarnációt kereső tételt, amely valahogy így szól: Ha már elvették tőlünk a textilt, legyen átkozott a világ, legyen textil az egész világ. — Mert ha a dolgok így állnak, érdemes-e egyáltalán bármelyik anyaghoz hozzányúlni?

P. Szűcs Julianna

HÍREK

ÚJ ÓVODA NYÍLT MEG a XVI. kerületi Centenáriumi lakótelepen, ahol eddig több mint 1600 lakást adtak át. A terület első ilyen jellegű intézménye 150 kisgyermeknek ad otthont.

VÍZMŰVET ADTAK ÁT a Borsod megyei Prügy községben. A megyei tanács anyagi támogatásával, valamint a lakosság hozzájárulásával a megyében alakult vízműtársulások révén az idén további öt község kap vezetékes ivóvizet.

TÁRSADALMI ÖSSZEFOGÁSSAL épült fel tavaly Lentiben az orvosi rendelőintézet új épülete. A városban az idén is számítanak a lakosság önkéntes munkavállalására. Így akarják befejezni azt a 16 tantermes általános iskolát, amelynek alapjai már elkészültek, valamint a fedett uszodát is.

JEVGENYIJ NYESZTYERENKO, a világhírű szovjet operaénekes, és állandó partnere, Jevgenyij Senderovics zongoraművész és korrepetitor a Zeneművészeti Főiskola meghívására ének-, illetve korrepetitorkurzust tart a főiskola ének- és zongoraszakos hallgatói számára február 17-e és 27-e között.

KOFFÁN KÁROLY grafikus Kezek című rajzsorozatát kötetben adta közre a Békés megyei könyvtár. A békéscsabai Rajzalbum-sorozat hetedik kötete a művész félszáz alkotását tartalmazza.

ISMÉT MEGNYÍLT Budapesten az NDK Kulturális és Tájékoztató Központ ajándékboltja, amelyet az utóbbi hetekben felújítottak. A megnagyobbított eladótér földszintjén nyolcvan könyvkiadó termékéből válogathatnak a vásárlók, a galérián harmincöt szövetkezet, állami vállalat iparművészeti tárgyait, játékait kínálják.

TAVASZI ÁRPÁVAL pótolják a kipusztult őszi vetéseket az aszály sújtotta Csongrád megyében. Mivel a mostani hóvihar egyes területeken valósággal leborotválta a földről a vetéseket, további kukoricavetőmagtartalékokról is gondoskodnak a gazdaságok részére.

HAZAI VÁLLALATOK is részt vesznek a Párizs melletti Villepintben megrendezett nemzetközi lakásfelszerelési kiállításon. Franciaországba irányuló kivitelünk több mint tizedét elektromos háztartási gépek és felszerelések alkotják, s a termékek negyven százaléka kooperációban készül.

MOST JELENT MEG: Olessák Dénes —Szabó László: Energiahulladékból. — Radnai Rudolf: Automatikus gyártmányvel[illegible]

ÉLETMENTŐ-EMLÉKÉRMET adományozott a Minisztertanács Kovács István huszonnyolc éves bári és Kiss János negyvenöt éves mohácsi gépkocsivezetőnek, akik tavaly, december végén életük kockáztatásával kimentettek egy férfit a jeges Dunából.

HALÁLRA GÁZOLTA tehergépkocsival Benő Gyuláné 77 éves miskolci nyugdíjast Miskolcon Lajcsák István 25 éves taktaharkányi gépkocsivezető. Az eddigi vizsgálat szerint a tehergépkocsi fékje hibás volt

MAGYAR HETET tart a Loewa, Ausztria egyik legnagyobb élelmiszeráruház-hálózata. A most hetedik alkalommal megrendezett árubemutatón és vásáron magyar élelmiszerek, italok, konzervek, köztük egy sor újdonság kerül forgalomba.

CHRISTA LUDWIG osztrák énekesnő dalesten lépett fel kedden az Erkel Színházban. Schubert, Brahms, Liszt, Mahler és Richard Strauss dalait adta elő.

BEFEJEZŐDÖTT a vadászati idény Bács-Kiskunban. Apróvadból, fácánból és nyúlból kevesebb került terítékre, mint az előző években. Szarvasból és vaddisznóból viszont többet kaptak puskavégre a vadászok.

VILÁG KÖRÜLI ADOMÁNYGYŰJTŐ útra indult az ENSZ gyermekalapja, az UNICEF javára egy amerikai férfi. Brooke Knapp kétmotoros repülőgépe Washingtonban szállt fel, s azt tervezi, hogy negyven nap alatt teszi meg az utat, amelynek állomásai: London, Moszkva, Novoszibirszk, Peking, Tokió, Honolulu és Los Angeles, majd ismét Washington. Az UNICEF a fejlődő országok gyermekei számára 500 ezer dolláros bevételt vár a vállalkozástól.

NAPONTA ÖTEZER LITER juhtejet dolgoz fel a Veszprém megyei Tejipari Vállalat gici üzeme. Várhatóan ilyen arányban nő az idén a népszerű kaskaval sajt exportja is, amelyet tavaly hat országba szállítottak.

Fóliás tej Pásztóról

Naponta 60 ezer liter tejet vásárolnak és dolgoznak fel a Közép-magyarországi Tejipari Vállalat pásztói üzemében. Ők látják el tejtermékkel Nógrád megye legtöbb üzletét, iskoláját, napközi otthonos konyháját, kórházát és egyéb intézményét.

Elhunyt Kapusi Imre

Február 13-án, hosszú szenvedés után, 49 éves korában elhunyt *Kapusi Imre*, a Magyar Televízió közművelődési főosztályának szerkesztője.

✷

A hajdúböszörményi tanyavilágból indult, hosszú utat tett meg, amíg a tanyasi iskolában tanító pedagógusból költő, szociográfus, szerkesztő lett. A paraszti, tanyai indíttatás egy életre meghatározója volt témaválasztásainak. Ezt bizonyítja sok dokumentumfilmje, amelynek írója, szerkesztője és riportere is volt. Legemlékezetesebb az Emberek a tanyákon és a Ki járt jobban című sorozat — ez utóbbi a munkássá válás folyamatát érzékeltette. A közelmúltban mutatta be a televízió a szülővárosáról, Hajdúböszörményről készült filmjét, amely a város iparosításának történetét idézte fel.

FOLYTATJÁK a népi műemlékek helyreállítását Borsod megyében. Tard községben egy népi műemléki épületet újítanak fel, tájház lesz Szentistvánban egy régi ház; Szomolya községben egy egykori barlanglakást rendeznek be tájgyűjteménynek.

ÜZBEGISZTÁNBAN ÉLŐ huszonhat festőművész akvarellalkotásaiból nyílt meg tegnap kiállítás Budapesten, a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában. A tárlaton bemutatkozó művészek a Közép-Ázsiában nagy hagyományokra visszatekintő könyvminiatúrák világát is idézve láttatják az üzbég tájakat, városokat, a régmúlt események történéseit.

LENGYEL FOTÓCIKK-KIÁLLÍTÁS nyílt meg Budapesten, a Lengyel Tájékoztató és Kulturális Központban. A bemutatón a Labimex Külkereskedelmi Vállalat mutatja be harmincféle cikkből álló kínálatát.

HÉTSZÁZEZER EMBER vált hajléktalanná a heves esőzések miatt az elmúlt napokban Srí Lankán. Az árvíz több ezer házat rombolt le, és a sziget nagyobb részén megbénította a közúti és a vasúti forgalmat is.

A HANSÁGI bárányhizlaldákból elindult az első bárányexport a Közel-Keletre és Ausztriába. Az exportban rövid szünet következik, majd húsvét előtt ismét megélénkül a kivitel.

A szocialista országok turisztikai tájékoztatója Párizsban

Geeser Lujza

Szimpoziontiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1983. 41. 23.

Lujza Gecser

Moderne ungarische Textilkunst in Hamburg, vom 1. bis 30. April 1982 bei den Ungarn-Tagen in der Hansestadt Hamburg. – Werke von Kati Gulyás, Csilla Kelecsényi und Lujza Gecser.

(N N): Savaria-Museum präsentiert.
Daily News, 1982. März. 14.

Gecser Lujza, textiltervező – iparművész

1021

1982. III. 1[0]. Petőfi l[a].45 /Ohné/

Láttuk, hallottuk.

– A műsorvezető Varsányi Gyula.

– A szekszárdi Babits Mihály Megyei Művelődési Központban Gecseri Lujza, Gulyás Katalin és Gink Judit fotótextil kiállítása látható. Így egy kicsit első hallásra furcsán hangzik ez a két szó, hogy fotó és textil, hiszen különkülön szoktuk ezeket használni. Hajdu István kritikussal közösen T. Endre beszélget.

– Hogy kerül a fotó a textilre?
– Egész egyszerűen, fotót lehet ugyanis vászonra is készíteni, ahogy ezt egyébként Gulyás Kati be is bizonyította. A kiállítás legérdekesebb pontja számomra az, ahogy elmosódik most már végképpen az a néhány műfaji határ, ami eddig olyan nagyon fontosnak tűnt, nevezetesen a fotó, nevezetesen a textil, hanem összeolvad a képzőművészetbe. Magyarul ez azt jelenti, hogy ez a három textiles föl-hagyott azzal, hogy szövögessen és fonogasson, hanem valamilyen módon műfajok fölé építette a munkáját. Gulyás Kati magára a textilre fotóz, tehát a textil anyagát, a vásznat fényérzékenyíti és erre fényképezi rá saját maga portréját, saját maga alakját, hogy egy fotósorozaton bizonyítson egyfajta eltűnési gesztust, vagy aktust, Gink Judit a vászonra szitaeljárással viszi rá a fotót, hogy ironikus formába gunyoljon bizonyos, a szellemi életben és a lelki életben és a közéletben jelentkező közhelyeken és a legfurább ebből a szempontból Gecser Lujza, aki egy harmadik és egészen másfajta módon lép ki a textil hálójából, nevezetesen elkészít egy féligmeddig valóságos szőnyegvázlatot, tehát a felvető és láncfonalak készen állnak, csakhogy nem tölti ki ezt sem formával, sem színnel, hanem a vetülékfonalak közé a Művészet című folyóirat néhány szétszaggatott számát szövi be. Ezzel azt hiszem, hogy nem kell sokat magyarázni, hogy valószínűleg a művészeten, a művészet kétértelmén, tehát a lapon és magán a művészeten fenegeti mondjuk azt, hogy az orsóját és... és próbál olyan dolgokra figyelmeztetni, amik... amik azt hiszem, hogy... hogy most már lassan csak nálunk aktuálisak még mindig, nevezetesen hogy a művészet nem ilyen formai határokon, műfaji határokon mulik ma már, hanem... hanem valószínűleg azon, amit... amit takarni akarna.
– Ha belépünk a kiállításra, végül is milyen fajta textileket látunk? Azt hiszem ezek nem használati textilek, tehát nem függönyök, nem terítők és nem más egyéb, mindennapi háztartásban előforduló textilek.
– Nem, én ragaszkodnék az első mondatomhoz, hogy nem textileket látunk, hanem képzőművészeti alkotásokat, méghozzá olyan képzőművészeti alkotásokat, amelyek gyakorla-

tilag bármelyik ugynevezett nagy képzőművészeti kiállitáson szerepelhetnének anélkul, hogy.., hogy akármelyik műfaj képviselőjének meg kellene sértődnie. És hogyan... ha... okvetlen értékitéletet kell mondanom, akkor azt hiszem, hogy Gulyás Mati szériája, ez az eltünés-hez és sorozat ez az elmult 5 év egyik leghatásosabb és legjelentősebb képzőművészeti alkotása.
- Érdekes, hogy a magyar textilesek a külföldi textilbiennálékon - és most kimondottan a lausani textilbiennálérra gondolok - az utóbbi évek során egymás után értékes dijakat nyertek.
- En azt hiszem, hogy... hogy most már egy kicsit a textil leszálló ágában is vagyunk. Ez a hihetetlen eufórikus fölbuzdulása a magyar textilnek, ez valamikor a 60-as évek végén, a 70-es évek elején kezdődött, amikor valóban a nemzetközi kiállitásokon, biennálékon mintegy berobbant a magyar textil és akkor a... a magyar müvészetben el is terjedt egy furcsa hir, hogy a magyar textil földulmulja mindazt, amit a magyar képzőművészet az elmult évtizedban, vagy 15 évben létrehozott. Ugy tünt, mintha a magyar textil lenne a legegészségesebb ága a magyar müvészetnek. A szakemberek szerint ez egy kicsit most már módosul, ez a kép, de még mindig ugy tünik, hogy ezekből a tapasztalatokból, ebből az eufórikus fölbuzdulásból a higgadás következményeképpen még mindig nagyon jelentős tartalékok vannak és most a textil visszaállt egy... egy nyugodtabb periódusára, megfontoltabb müveket hoz létre és azt hiszem, hogy most lesz ideje a számvetésnek.
/zene/

Gecser Lujza grafikus

Gecser

Élet

3.

XXVII/19

Gecser Lujza: Bélyegterv

or legyintett és ennyit mon-
ott: „hát miről írok én? Per-
ze, megint a háborúról . . .” A
noszkvai *Druzsba narodov*
nost közölte a regényt, amely
ersze, hogy a háborúról, meg
ok minden másról szól, egye-
ek között a beloruszokról. An-
ak a népnek bizonyos ref-
exeit magyarázza, amely —
háborús veszteségek követ-
eztében — csupán napjaink-
an éri utól békebeli lélekszá-
át. Meg szól ez a regény Bi-

Nyilvánvaló, hogy Narayan főként kétféle közönségre számíthat: az egyik idegenkedik a nyugat-európai irodalomnak ama törekvésétől, hogy szakítson az eredeti népi hagyományokkal; a másik fajta olvasót pedig elsősorban az ismeretlen táj, a távoli világ vonza. Érdekes Daviesnek az a megállapítása, hogy az európai olvasó a felvázolt konfliktusokban saját, haza-

Gecser Lujza, textilkvező művész

L: Fajó János

Vadas József: Szoborjárás 12.

Élet és Irodalom Bn. 1983. júl. 29. XXVII/35

Gecser Lujza, textilművész

VITAESTET RENDEZNEK a Fészek Művészklubban ma este, a január 19-én nyílt Fotó-textil? című kiállításhoz kapcsolódóan, amelyen három alkotó — Gecser Lujza, Gink Judit és Gulyás Katalin — mutatja be munkáit.

– Hl

8.

Népszabadság Bp. 1982 jan. 26

Gecser Lujza:

Gecser Lujza: Pillanatnyi textilhelyzetek, gipsszel merevített szizál, 80 cm szálhossz, 1977 (fotó Lelkes L.)

Művészet, 1978. 9. 48. old.

die Kachina Puppe des Ethnographischen Museums (László Borsányi) 3

György Erdős: Terauchi im Walfisch 37

Gecser Lujza, textilmüvén

Kiállít Bejrutban.

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 15.

Gecser Lujza, textilművész

Táblata nyílt meg az Kipesti Mini Galériában.

—: □ Gecser Lujza L.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. máj. 13.

Gecser Lipa
Textilművész

Az Újpesti Mini galériában
rendezte Gecser Lipa május
9 én ki állítását.

— Ki állítási napján
Művészet, 1975. május - 49 oldal.

Gecser Lujza, textilnuvén

Lásd: Sücs József,

—: Magyar textil .... 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 30.

Geiser Lejza, [ ]

L: Bukta Imre.

P. Kücs J: Határon innen, határon túl 7.

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 27.

Gecser Lajta könyvtárából

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

309. old.

Gecser Lajos

Megírtad hogy Gecser Lajos, hogy a Semmelweis utcai Bajkál Étterem részére függönyöket készített.

—: Kortárs munkák. Művészet, 1978. július - 45 lap.

Gecser Lujza

A II. Szombathelyi Fal- és Tértextil Biennálén szereplő alkotásával nem a lakást tekintette céljának. Szívállásban az ipar számára is tanulságul szolgál.

Fal- és Tértextil művészetünk (Korzogh Ákos hozzászólása a biennálét követő anhétan); Ipari Művészet, 1973/1. sz. 11. l.

Gecsei Lujza

A textil- és ötvöspályázat díjazott művészei között szerepel.

Dworszky Hedvig: Iparművészek a Csontváry Tercumben; Iparművészet, 1972/6.sz. 20. l.

Gecser Lajza textilművész

a Fényi Klubban nyílt

kiállítása

Magyar Nemzet 1973 január 26

4. old

2

Gecser Lujza

„Zsálok alene"
„Tyúklábzsál" c. munkái
emlékoe

Magyar Nemzet 1973 január 26
4. old.

Gecser Lujza

3

„Zigóta"
„Pettyrnej" c. mívei
említve

Magyar Nemzet 1973 január 26
4. old.

Gecser Lujza

Gyapjú kender faliszőnyeg

Ipari Művészet, 1972/6. sz. 20. l.

GECSER Lujza

PATAKI Gábor: A székesfehérvári István Király Muzeum uj állandó kiállitása. = Uj Müvészet, II.évf.1.sz. 1991 26 p.

GECSER Lujza

A székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt

GECSER LUJZA TEXTILTERVEZŐ
(1943–1988)

emlékkiállítására,
melyet

ÁGH ISTVÁN
költő nyit meg,

1989. szeptember 2-án, szombaton
délelőtt fél 12 órakor
az István Király Múzeumban.

A kiállítás megtekinthető:
1989. szeptember 2 – október 8-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Fotó: Rosta József
F.k.: Kovács Peter – 1952438 Vörösmarty

DÍJELŐLEGES

Dr. Aradi Nóra igazgató
MTA Művészettört. Kut.Cs.
Budapest
Uri u. 62.

1014

Gecser Sujza

Gecser Sujzát megbízták, hogy a Főtéren lévő Lichy Kastély részére textil falképet készítsen.

—: Közléri munkák.

Művészet, 1978. március – 48. lap.

Gecser Lyza

Az „Iparmüvészet 1975"-ön részt vett a müvészmő.

Bedecs Éva: Kvarcsok müvészete.

Tükör, 1976. márc. 30–14 oldal.

GECSER LUJZA, iparművész

A II. Fal-és Térextil Biennálén szerepelt művek közül Vas megye Tanácsa megvásárolta a Savaria Múzeum gyüjteményébe:

Gecser Lujza: Zigóta, cimü alkotását. 627.old

MEHÁLY MÁRIA: Jelentős a Vas Megyei Múzeumok 1971-72. évi munkájáról. Savaria Múz. Szombathely 627.old

Savaria, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

Gecser Lujza

1976-os Fal és Tértextil Biennale
elsődíjas műve Gecser Lujza hid-
szövevénye.

Bán András: Megjegyzések a textiles alkotómühelyről.
Művészet, 1977. február - 8. oldal.

Gecser Lujza

Gecser Lujza textiljei képében
különös, egzotikus madarak
verdesnek az ágak között.

Bán András: Megjegyzések a textiles alkotóműhelyről.
Művészet, 1977. február - 8óoldal.

Gecser Lujza

a „Művészet" c. folyóirat 1945-ben
a művészet egy-egy alkotását részlete-
sen elemzte.

Horányi Barna: a Művészet folyóirat
kiállítása Siófokon.
Somogyi Néplap, 1946. júl. 11.

Gecser Lujza

Gecser Lujza „Hid"-ja a Veleni Textilművészeti Alkosómű helyben készült. Ez a mű a negyedik biennalen díjat nyert.

Mihály Mária: Szombathely - textil.
Művészet, 1976. augusztus - 14. oldal.

Gecser Lujza

A Velencei Textilművészeti
Alkotóműhelyben dolgozott
1975-ben a művésznő.

Mihály Mária: Szombathely - textil.
Művészet, 1976. augusztus - 14.oldal.

Gecser Lujza

Gecser Lujza első díjas „Hid"-ja négy monumentális függőhidból álló kompozíció nyers sinalból fonott technikával.

Mihály Mária: Szombathely - textil.

Müvészet, 1976. augusztus - 14. oldal.

Gecser Luja

Erdélyi Eta festőművész, Gecser Lujza textiltervező művész, Jovánovics György szobrászművész és Melocco Miklós szobrászművész a Fészek Művész Klubban rendezett kiállítása április 19.-ig tart nyitva.
A Kulturális eseményeket ismertető rovat közleménye.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 10.
XX. évf. 15. sz. 8. lap.

Gerscr Lujza, [

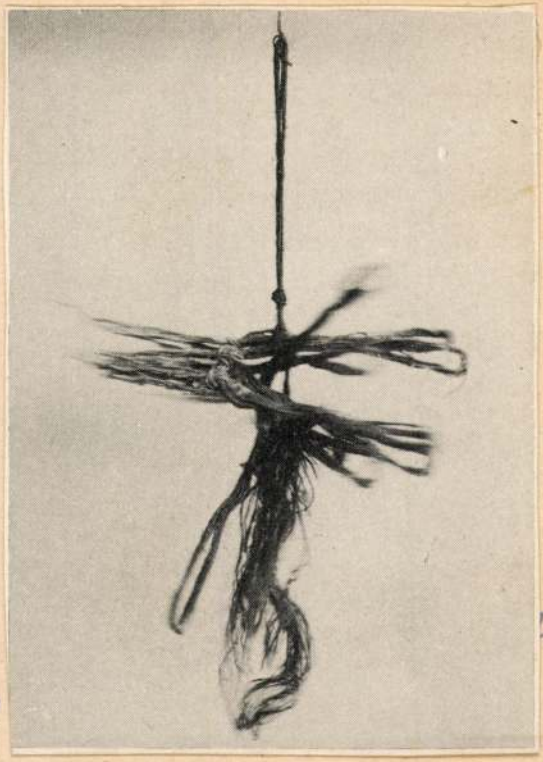

Gerscr Lujza: Mű

Látóhatár, Bp. 1978

Gecser Lujza, [ ]

L: Borsos Miklós

Lánc S: Képzőmův. Krónika 899-902

Jelenkor, Pécs 1976. október XIX/10.

Gecser Lujza

A Csongrádi Htsz tervezője. Kiállításra került – többek közt – egy sísól alapanyagból készült falisiönyelye (vegyes technika).

Bakay Erzsébet: Lakástextil-kiállítás; Ipari Művészet, 1972/5. sz. 25. l.

Gecser Lujza

A Horizont-csoport kiállítása keretében szövött és rafiából készült falszőnyeget, faldíszt mutatott be.

Bojár Iván: Változatok iparművészeti témára; Magyar Hírlap 1970. II. 3. 9. l.

Cecser Lujza

Zigótája a vitatott művek közé tartozik, de az elmélyült szemlélés feltárja rendszerét és színeinek összhangját.

Fal- és tértextil művészetünk; Mihály Mária hozzászólása a II. Szombathelyi Fal- és Tértextil Biennálét követő anketon; Ipari Művészet, 1973/1. a 14. l.

Gecser Lujza iparmüvész

A Fészek Klubban bemutatott textiljeit ismerteti Vadas József: "Mérhetetlen méretek" c. -több kiállitásról szóló- kritikájában: "Növényi rostok és hosszan elnyuló sejtek öltenek testet szeszélyes formáju textiljeiben mivel a müvész felismerte, hogy a textil növényből készül, s igy eredeti állapotában szemléltetheti a fantasztikus növényzet alkalmazását müvein.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 3.
XVII. évf. 5. sz. 12. lap.

Gecser Lujza

„Virágkapu", falikép, szövött gyapjú, selyem, pamut, 1971. 100 x 160 cm

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972.

Gecser Lujza, díszlettervező

A Mátyás király juhásza c. darabhoz tervezte a díszleteket. (Bartók Szinház.)

(morvay): A láthatatlan ember,
Mátyás király juhásza 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 31.

Gecsa Lujza

Műve szerepel a szombathelyi

III.Fal-és tértextil biennálén

Népszava 1972 augusztus 24

2.old.

Gecser Lupa
textilterve

"Zigota" című kompozícióját
mutatta be a tárlaton.

Molnár László: II.fal és tértextil biennálé.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 38.oldal

Gecser Lujza

Műve szerepel a II. fal és tértextil

Grenzelen Szombathelyen

Kritika 1972 október 3 8.old.

Gecser Lujza

Színes falszőnyegei szerepelnek az Iparmúvészeti Múzeum „Lakás-textil" c. Kiállításán

Népszava 1972 július 14
Kold

Gecser Julna

a Lakástextil kiállításon a Csongrádi Ittr. Gecser Lujza által tervezett színes faliszőnyegei szerepettek.

Horváth Teréz: Lakástextil-kiállítás az Iparművészeti Múzeumban.

Népszava, 1972. Jál. 14.

Gecser Lujza iparművész 1).

Aug. 10.-én nyílt meg 9 iparművész tárlata Nyíregyházán, melyen munkái szerepelnek. 1968-ban diplomázott szövőszakon. Szövött falikép, faldekoráció, térelválasztó és szőnyegtervezéssel foglalkozik. Több kiállításon vett részt.

P.G.: Kilenc fiatal iparművész kiállítása Nyíregyházán

Kelet Magyarország, 1972. aug. 15.

Gecser Lujza iparművész 2.) Folytatás

1971-ben a KISZ KB Ifjú népművészek kiállításán elnyerte az „Ifjú népművész" címet. Az itt, Nyíregyházán bemutatott művein szín- és formaterrező művészete, népi motívumokat megelevenítő képességeit látjuk.

P.G.: Kilenc fiatal iparművész kiállítása Nyíregyházán

Kelet Magyarország, 1972. aug. 15.

Gecser Krizia

Gecser Krizát meghívták a boglári kápolna tárlati részvételre.

Szemann Béla: Egy legenda vége...
Művészet, 1975. október - 18 oldal.

Gecse Lajos

1975 őszén 10 művészt látnak vendégül Velencében, így a művésznőt is. A belemi alkotóműhely célja, hogy kísérletei és kutatásai lehetőséget biztosítsanak a textil művészet számára.

——— : Hírek.
Művészet, 1976. január - 42. oldal.

Gecser Lujza

Gecser Lujza textilterverő a fiatalok nevében nyilatkozik, hogy nagy lehetőségei vannak a balatonb oghári tárlatoknak.

Szémann Béla: Egy legenda vége...
Művészet, 1975. október - 18 oldal

Geeser Lujza

Részt vesz a Kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún–júl.

Gecser Lujza textiltervező.

Szombathelyen megnyílt a III. Fal- és Tér-textil Biennálé, melyen Fértexttilje szerepel. (említve)

Bereczky Lóránd: A III. Fal- és Tértextil Biennálé.

Kritika, 1974. 10. 31. old.

Gecser Lajos
iparművész

A Szovjet Kultura és Tudomány Háza
alkotógárdájának tagja

Magyar Építőművészet 1974/4 25.old.

Gecser Lujza iparművész

A balatonboglári temetődombi kápolnatárlatok és szoborparkok megnyitásakor Kemény György kiállítását 10 nappal a tervezett nyitvatartási időnél hamarabb bezárták. – A következő kiállító Gecser Lujza, az következő Bors István és Horti Márta művész-házaspár lett volna, – de mindhárom művész elállt az "ittem" kiállítástól.

16 Sora

1945. szept. 27, Kossuth, 16.00/11/M.

Gecser Lujza iparművész

Az idei III. Fal-és Tértextil Biennálén szerepel „Két perc" c. sisálból font, kötözött, csomózott térplasztikája. ~~(repr.)~~

| említve |

P. Brestyánszky Ilona: Hétköznapi csodák, Nők Lapja, Budapest, 1947. Okt. 5.

Gecser Sujza

Részt vett a Hombathelyi Sarária Múzeumban rendezett III. Fal és Tértextil Biennálén Bereczky Sóránt cikke

Kritika 74/10 30.0.

Gecser Lipa

Textilterveő

Gecser Lipa „két perc" című sisál-
ból font, kötözött, csomózott térplasz-
tikája szerepelt a szombathelyi Bien-
nalen.

GECSER Lujza

Gyetvai Ágnes

Gecser Lujza kiállítása a
Jánosházai Galériában

Magyar Nemzet, 1986. febr. 4. 6.

Gecsenyi Ripád

Illusztráció

— : Rendezés alatt

Új Tükör, 1978. augusztus 27 – 26. lap.

Gerber Ottó építész

Terverőnapostjának terve díjat kapott az alábbi pályázaton /szepró/

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. módszertani Intézetének terpályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 18 old.

GECSER Ottó épitész M.D.K.

Pályaterv az orvostudományegyetemi központ épületéhez

/ 30 000 forinttal dijazva/

Társtervező: Scultéty János, Sándor János, Lisztes István

Döntöttek a Nagyvárad téri orvostudományegyetemi központ és Győr-Náderváros tervpályázatról
Magyar Nemzet 1962. október 20. 3.l.

Gecser Ottó építész M.D.K.

Résztvett a Budapesti Ervestudományi Egyetem elméleti tömb tervpályázatán

Társtervező: Scultéty János, Sándor, János, Lisztes István

Magyar Építőművészet 1963/2. 6-7.l.

Gecser Ottó, [építész] MDK

Az Orvostud. Egyetem építési pályázatán 30 000 ft-s II. díjat nyert terv egyik készítője.

—: Magasház előnyben 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. nov. 2.

Gecsey Árpád
Proletáranya, olaj

II. magy. képzőműv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
6 l.

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 1.

Plakát

~~Gecsey Gyula:~~
Ipari kiall. oszló-
ban.
(118x84)
1963
M. N. Hrch.

Gecsey Gyula

iparművész mintázásában a Halászbástyát és a Parlamentet ábrázoló, domborított rézplakettes üdvözlőkártyákat ad ki a képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata.

Domborított rézplakettes üdvözlőkártyák
(A nap hírei)

Magyar Hírlap, 1968 július 13. 8. l.

MDK

Gecsey Gyula, iparművész

1 Halászbástya és a Parlament – rézplakett alkotója.

– : Rézplakett üdvözlő kártyák 13.

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 20.

Ch

MDK

Gécsi Mihály Szolnok

Tiszahid, of.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

Gécsi Mihály grafikus

- Kollektív kiállítása a zalaegerszegi Kisfaludy Stúdió termében. (1983. dec.)

Kéri: Szabolcs Péterné

Új Tükör, 1983. nov. 27.

Ø

Gecso Gyula

ötvös

Életrajz

d.

Csikvári Ungvár

Remélyi adattár

60. harab

7. Folyós

1934.			
okt.	10.	Áremal a/méta Simon P.	11.998.

8. Lakos Imre m

1934.			
okt.	14.	Pénztárnak	200 —

MDK

Gecső Györgyné, festő (Képzőmův. kör)

a földművesszövetkezet dolgozója

a szekszárdi képzőművészkör tagja.
A portré-festészet érdekli leginkább.
(Korai vetés vő aratás feliratú rajza repr.)

Gy. J.: A szekszárdi képzőművész-kör jó munkája.

Nők [redacted] Lapja, Bp. 1953. április 2. [12. l.]

MDK

Gecse Árpád festőm.

Chroniqueur cikke. Képzőművészet, II.évf.6.sz.15.l.

Gecse Árpád MDK

Eső után, olf.

Iriszek, olf.

Damjanich Muzeum, Szolnok 1964. Téli Tárlat

Gecse Árpád MDK

Önarcképe

szerpelt a Szolnoki Művésztelep 60 éves jubileumán rendzett tárlaton.

--:Igy ünnepelt a Szolnoki Művésztelep.

Szolnok Megyei Néplap. 1962. máj.29.

~~Zádor István~~ Gecse Árpád rajza MDK

A Szolnoki Művésztelep hatvanadik születésnapjára rendezett bensőséges ünnapségre meghivottak közt volt, mint a telep egykori lakója.

--_: Igy ünnepelt a Szolnoki Művésztelep.

Szolnok Megyei Néplap. 1962.máj. 29.

Gecse Árpád
alattyáni müvész
rézkarca

szerepelt a tárlaton

Bubor Gyula: Nyári Tárlat Nyitás Szolnokon.
Szolnokmegyei Néplap. 1962. jul. 10.

Gecse Árpád
festő

M.D.Y.

Méltatás.

Ecsery Elemér: A szolnoki Kárlat
Művészet, 1961. május. — 311.

Gecse Árpad ~~(Jánbeny)~~
(Alallyán)

Lecány korsóval, olaj, 50×60 –
Vizes ulca, " 40×50
Épitzerés akvarell, 30×40

A Lobnek megyei képzőművének téli tárlata 1961
Kat. ber. Kaposvári Gyula Gyula 1961

4.

MDK

Gecse Arpád, Alattyán

Hosszueszterga, repr.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárlata

Szolnok 1961. nov.

MDK

Gecse Árpád , Alattyán

Hosszueszterga, of.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

Gecse Árpád
festő

M.D.V.

„Leány korsóval" című vászna
„szerepel a tárlaton".

Ecsery Elemér: Gondolatok a szolnoki Téli Tárlat
után.

Jászkunság, 1961. március – 16 lap.

MDK

Gecse Árpád /Alattyán/

olajfestmények:

Leány korsóval

Vizes utca

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata.
Damjanich Muz. 196o. dec.

Gecse Árpád festő

● GECSE ÁRPÁD festőművész gyűjteményes kiállítása nyílt meg vasárnap Szolnokon a Tisza-parti galériában. A művész jóval több mint félszáz olajfestményét, rajzait tárta a megyeszékhely művészetpártoló közönsége elé.

Népszabadság, 1990. jan. 22.

Gecse Árpád

Esti Magyarország

1943. ápr. 22.

— **KIÁLLÍTÁS SZOLNOKON.** Szolnokon most nyílt meg *Gecse* Árpádnak, a Jászság neves festőművészének képkiállítása. A művész derűs életszemléletű képein az Alföld szépsége bontakozik ki, világos, napsugaras színekben. A rendkívül látogatott kiállításon különösen nagy sikert aratott a »Napraforgók« és a »Tükrös jászsági menyecske« című festmény, valamint a művész állatképei és a jászsági népviseletet megörökítő portréi.

MDK.

Gecse Árpád

Kritika

Müvészet 1965 junius.lap 4o.

Gecse Árpád

"PICTOR JAZIGIENSIS"

Készült a Damjanich János Múzeum rotagépén
Felelős kiadó: TÁLAS LÁSZLÓ megyei múzeumigazgató

Gecse Árpád festőművész köszöntése

A századforduló nagy nemzedékének tagjaként indult Gecse Árpád is a Karinthy Frigyes által oly repesve várt huszadik századba, amelyet a kor nagy gondolkodói a prosperitás, a jólét, a szociális fejlődés reménybeli megvalósulásának hittek, ahol a Ferenc József-i "békeidők" kapitalista ellentmondásai megszűnnek, megteremtődik az igazi béke. S másfél évtized se múlt el, a népek belesodródtak az első világháborúba.

Gecse Árpád, aki kilenc évtizede Alattyánban látta meg a napvilágot, és gimnazistaként Jászberényben már kiállítást is rendezett rajzaiból, sőt diákkori rajzai a Zászlónk címlapján is megjelentek, az érettségi után Bécsújhelyre került a katonai akadémiára. Abban az öreg épületben tanult, amelynek saroktornyában egykor Zrínyi és Frangepán raboskodtak, s ahová II. Rákóczi Ferencet is fogságba hurcolták. Onnan került az összeomlás után Gecse Árpád a Képzőművészeti Főiskolára, Balló Ede és Rudnay Gyula mesterek kezei alá. Együtt tanulta meg a művészet mesterfogásait Barcsay Jenővel, Chiovini Ferenccel, Czinóber Miklóssal és Basilides Barnával, akikkel később a Szolnoki Művésztelepen újra találkozott.

Szíve azonban hazahívta Alattyánba, ahol több mint hat évtizede él és dolgozik. A Jászság festőjeként ismeri mindenki, akit útja arra visz és felkeresi szülőházában, műtermében. Nagy élmény az mindenki számára, hiszen egy régi jász redemptus házba kerül, amelynek falai borítva vannak Gecse Árpád festményeivel. De talál ott egy vendégszerető házigazdát is, akihez beköszönni megtiszteltetés és öröm is.

A Szolnok-Jászberény-Gyöngyös közti út mentén elterülő Alattyán és benne a Gecse család ősi redemptus háza, berendezéseivel együtt adta a gondolatot, hogy a múzeumi gyakorlat szerint ott tájházként maradjon meg az egész gyűjtemény, hiszen eddig is szolgálta a művelődés és az idegenforgalom céljait.

Ezért értett egyet a Szolnok Megyei Múzeumok Igazgatósága a Gecse-féle tájház létrehozásával, amelyhez a megyei tanács anyagi támogatást adott, Alattyán község tanácsa pedig közreműködött a terv valóra váltásában. Gecse Árpád festőművész és családja a megvásárolt épülethez és képekhez ajándékkal járult, festményekkel és más tárgyakkal, amit kiegészítettek egy majdani kiállításhoz letéti anyaggal is. Most behoztuk mi ide a festmények válogatott darabjait, hogy itt köszönthessük Gecse Árpád festőművészt, kedves barátunkat a nem mindennapi évforduló alkalmából.

T. L.

Pantheon

Mózes

Gecse Árpád

"PICTOR JAZIGIENSIS"

A "Jászság festője"-ként említik mintegy fél évszázada őt, aki - a Képzőművészeti Főiskola végeztével - fiatal művészként járta az itáliai városokat. Ismerkedett a művészeti múzeumok kincseivel, az ősi Róma és más városok műemlékeivel, s az ott élő emberek mindennapi életével.

Itáliai élményeiről színes beszámolókat küldött haza, nagyszerű rajzok kíséretében. A berényi és pesti lapokban rendre megjelentek ezek a cikkek a latin "Pictor Ignotus" /Ismeretlen festő/ aláírással. Szívesen írogatott később is ugyanezzel az aláírással a Szolnoki Művésztelep életéről, főleg anekdótikus történeteket. De felfigyelt szülőfaluja, Alattyán határában folytatott ásatásokra, vagy a jánoshidai avar temető világhírű leletére, az avar kettős sípra. Az ezekről szóló írásait még a 30-as években is "Pictor Ignotus"-ként szignálta. Pedig akkor már korántsem volt "Ismeretlen festő", hiszen már 1926-ban Chiovini Ferenccel együtt maguk közé hívták őt is a Szolnoki Művésztelepre a kolónia alapító művészei, Fényes, Zombory, Szlányi, a Műcsarnokban kiállított Öregember és Mari néni című festményei láttán.

Nagy sikerrel vesz részt 1927-ben a művésztelep negyedszázados jubileumi tárlatán 19 olajképpel és 6 rézkarccal. A kiállítás anyaga Budapesten a Műcsarnokban is bemutatásra kerül. A fővárosi lapok műkritikusai nagy elismeréssel írnak az Önarckép, Mari néni, Őszi Zagyva és a Puszta című olajképeiről /az utóbbi képét Budapest Székesfőváros meg is vásárolta/: "Gecse Árpád a fiatalok közt az egyik legnagyobb igéret". Dr. Pipics Zoltán, a jeles műkritikus pedig így sommázta művészetét: "Gecse Árpád portretista tehetség. Nagyvonalú plain air Önarcképe szép igéret."

Reggel a tengeren

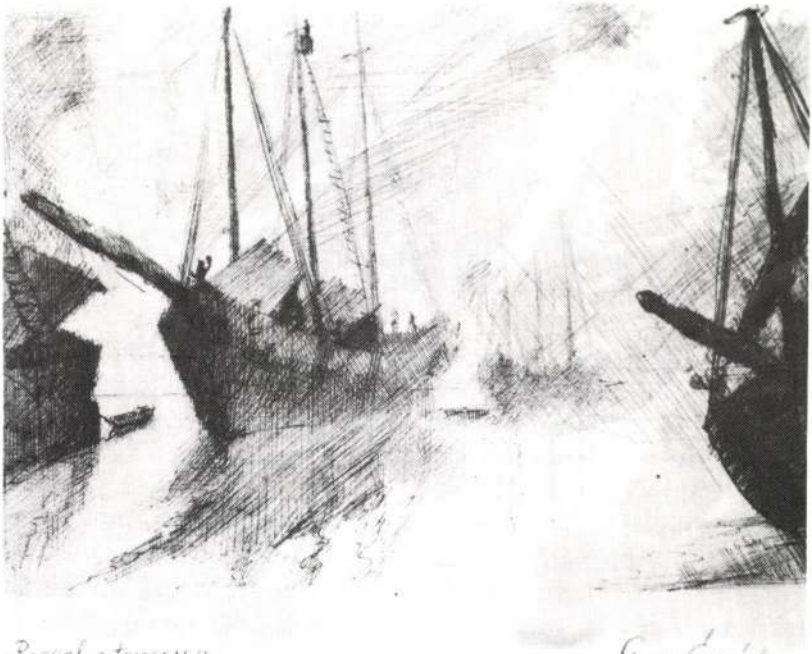

Szánkó

A sikeres indulást hosszú kiállítássorozat követi. 1944-ig csaknem minden évben jelen van festményeivel a Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban. A fővároson kívül Jászberényben és Szolnokon is tart nagyobb bemutatókat, különösen sikeresnek mondható az 1943-as szolnoki tárlata.

A Szolnoki Művésztelepen töltött néhány alkotó év után visszatér szülőfalujába, ahol - rövidebb megszakítások leszámításával - tölti gazdag, termékeny évtizedeit, a festészet mellett a gyümölcsösben és a szőlőben is dolgozik.

A vidék csendjében töltött évtizedeit azonban figyelemmel kísérte a művészeti irodalom. 1942-ben pl. kétoldalas cikk jelenik meg a Művészet c. folyóiratban Gecse Árpádról, s talán ez az írás terjeszti el országosan a nevéhez végleg hozzákapcsolt jelzőt: "Gecse Árpád, akit általában a Jászság festőjeként szokott elkönyvelni a szakirodalom, a művészek magába vonuló, befelé néző csoportjába tartozik. Ha néha el is keveredik valahova, az olasz tenger mellé vagy a fővárosba, életét szülőfalujában, a jászsági, vasút által nem is érintett Alattyánban éli le, ott dolgozik és szaporítja azoknak a műalkotásoknak a számát, amelyek minden kétséget kizáróan magukon viselik a magyarság, az erős nemzeti jelleg bélyegét."

A képekkel illusztrált tartalmas műkritika befejezésül megfogalmazza: "egy nagyon tehetséges művész él Alattyánban ebben a jász faluban és ennek csendjében szinte a trecento áhitatával festi a jász népélet minden megnyilvánulását."

* * *

Tudunk-e mást, többet, lényegesebbet hozzátenni az elismerő szavakhoz most, fél évszázad múltán. E sorok írója, aki az 1927-es művésztelepi jubileumi tárlaton találkozott Gecse Árpád festményeivel, és a II. világháborút követő évtizedekben számos kiállításon mutathatta be képeit - közte az 1963-as, az 1980-as és az 1985-ös gyűjteményes kiállításokon és a hozzá készült katalógusokban is - bízvást állíthatja, hogy igen.

A megváltozott, emberibb társadalmi környezet nemcsak a festőt, az alkotót segítette munkájában, hanem "a föld népével, a kétkezi emberekkel való hosszú és tartalmas közösség, az életadó és ösztönző környezet olyan élményháttér, amely mindig megújulásra késztette művészfiát...", s a művészi befeléfordulásból nyitottabbá válván, közelebb került az emberekhez is, ahol a közélet minden területén segíti az emberibb, a humánusabb élet

megteremtését. Tisztelet, szeretet és megbecsülés övezi közvetlen környezetében is művészi munkásságáért, mindennapi tevékenységéért. S hogy ne vádolhasson senki baráti elfogultsággal, nem kisérlem megfogalmazni, mit jelent Gecse Árpád festőművész munkássága a magyar művészet számára, hanem a Magyar Nemzeti Galéria művészettörténészének megállapításait idézem, aki a Damjanich Múzeumban - a 80 éves születésnapját ünneplő - Gecse Árpád 1980-as jubileumi tárlatáról tartalmas kritikát írt.

"Gecse Árpád munkásságának java szerves részét képezi az alföldi, ezen belül a szolnoki festészetnek. Hat évtizedet átfogó tárlatának anyagát gondos válogatás előzte meg. Ennek köszönhető az anyag lényegében egyenletes színvonala, valamint a hossz- és keresztmetszetű áttekintés lehetővé tétele. A látottak alapján olyan mester állt a nyilvánosság elé, aki mindvégig példamutató emberi-művészi etikával oldotta meg a maga elé tűzött feladatokat, és akitől egész életében távol állt az erőszakos nagyotakarás, a hamisbabérok hajszolása, a kétes értékű népszerűség kergetése. Manapság ritka kincs a reá jellemző művészi alázat, ebben csak elvétve talál követőkre. Kívánjuk, hogy gyűjteményes számadásával életműve ne záruljon le, s ha a sors egészséges és életerős éveket ad még neki, akkor nemes ihletésű képek sorával tovább gazdagíthatja képzőművészetünknek a nemzeti jellegre törekvő irányvonalát."

A tárlaton most - a 90 éves művésznek - nemcsak a régebbi képei szerepelnek, hanem az utóbbi években készült festményei közül is számosat bemutatunk, közte olyanokat, amelyiken alig száradt meg a festék. A látogatók meggyőződhetnek a fenti szavak igazságáról. Az új művek is, mint cseppben a tenger mutatják Gecse Árpád művészetének humánumát, emberközpontú, tündöklő realizmusát. S ahogy az 1980-ban rendezett tárlaton egy frissen készült képre, Leány korsóval, úgy most a Fiatalság című festményre hívom fel a figyelmet, amelyen egy leány és egy ifjú látható a lenyugvó nap aranyló fényében. Nyugodtan állíthatom, hogy a néhány hónapja készült alkotás Gecse Árpád életművének legjobbjai közé tartozik.

Ide illőnek érzem Gecse Árpád művészi hitvallásának - mesterétől, Rudnay Gyulától tanult - ars poeticáját: "akkor érzi a művész hasznosnak magát, alkotását sikerültnek, ha a mű ugyan-

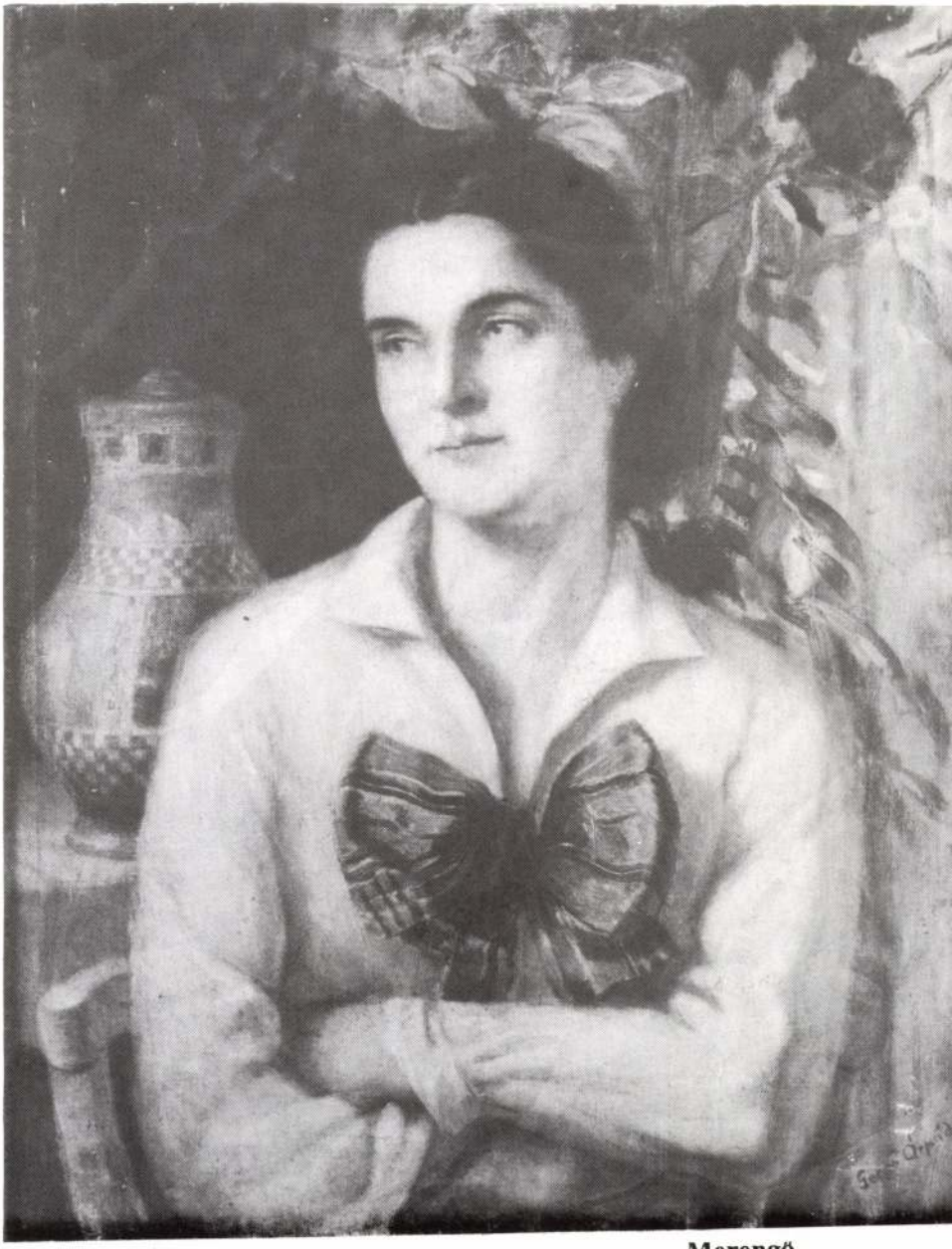

Merengö

Leány korsóval

azokat az érzéseket váltja ki a nézőből, amelyeket ő érzett a festőállvány előtt munka közben. A legnagyobb öröm művészember számára - vallja -, ha azok értik, akiknek alkot."

* * *

A tárlatlátogatók meggyőződhetnek arról, hogy még ma is mestere az ecsetnek Gecse Árpád, pedig a kilencedik X-et éri el az idén. S nemhogy a kialakult művészi stílusát ismételgetné, hanem meg-megújulva tud mindig újabb művészi magaslatra emelkedni. Az érett kor emberi bölcsességével festi a jászsági tájat, a munkálkodó embereket, a családi otthon festői részleteit, csendéleteket, ragyogó emberi portrékat.

A Szolnoki Galériában megrendezett jubileumi tárlat közönsége előtt Gecse Árpád művészetéről - úgy érzem - nem kell többet mondanom, mondják el azt azok a festmények, amelyek az életműből is láthatók.

* * *

A művész után szóljunk az emberről is, ha ugyan az egyáltalán szétválasztható. Barátai, ismerősei tudják róla, hogy a kertben még ma is - akárcsak régebben a Bánhegyi szőlőben - foglalatoskodik. Innen van-e horatiusi kedélye, életbölcsessége, vagy saját természetéből fakad? A munka, az alkotás, neki mindkettő kenyere: hittel, szívvel és kitartóan végzi mindegyiket, s művészetében megújulni is képes.

Egész életében érdekelte a szülőfaluja és a Jászság múltja, története, népének élete. Nótárius dédapjának szelleme munkál benne. Mily büszkén és szeretettel mutatta egykor a régi, megsárgult, merített papírra írva: "Stephanus Gecse, notarius locis...", azaz Gecse István a helység nótáriusa. Ha nem is hivatalosan, de ő ma is Alattyán község "névtelen jegyzője", aki régi írásokat, jegyzőkönyveket tanulmányoz, feljegyzi a mindennapok szürke krónikáját is. Félezer oldalt megközelítő kéziratos feljegyzéseiből Alattyán monográfiája kerekedhetik, amelyhez a régi korok adatait a határban gyűjtött régészeti tárgyak szolgáltatják.

De hány előadást, ismertetést tartott ezekből a fiataloknak is. Segíti megértetni és megszerettetni velük a felnevelő tájat. A műteremlátogatások során pedig a művészettel ismerkedhetnek. Így válik teljesebbé élete Gecse Árpádnak, a Jászság festőjének.

Kaposvári Gyula

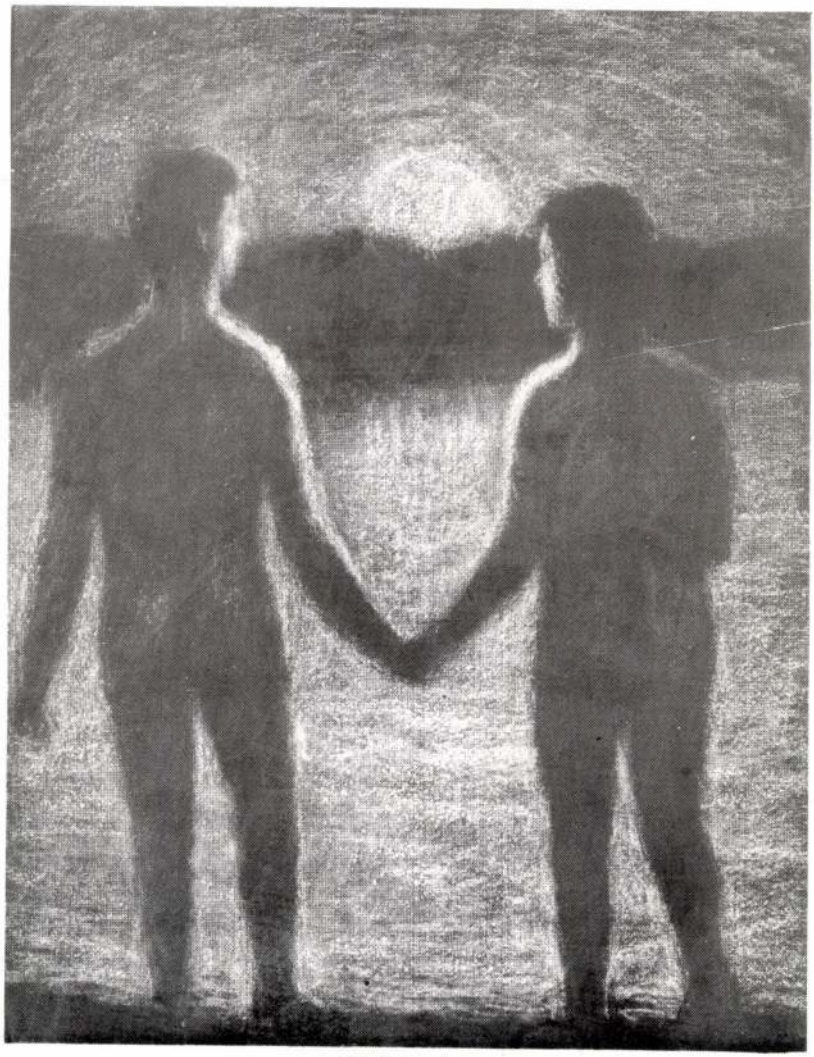

Fiatalság

MDK

Gecse Árpád, Alattyán

Leány korsóval, of.

Vizes utca, of.

Szolnok m.-i képzőművészek téli tárlata, Damjanich J.múz. 1960. dec.

Θεσσε Δτρεά. Δίαττγέπ

Ιεάπγ κοτεόναί, σί.

Υίπεε υτοα, σί.

MDK

Gecse Árpád Alattyán

Az udvaron, of.

Borjak, of.

Szolnok m.i képző., népműv. tav.tárlat,
1959. máj.

Gecse Árpád Fotó
Szolnok Megyei Néplap 1958 szept. 30.-
6 oldal.-

Gecse Árpád

MDK

szerepelt a megyei Tanács KISZ szervezete és a Szolnok megyei Képzőművészeti Csoport kiállitásán.

"Zagyvapart télen"

Borzák Lajos: "Művészi alkotásokat a lakásba"
Egy látogató gondolatiból.

SZOLNOKMEGYEI HIRLAP, 1958.szept.30.

M.D.K.

Gecse Árpád
festő

1927-ben a nolnoki művésztelepen
rendezett kiállításra részt vett.

Szeregh Istvánné Krámer Márta: A nolnoki művészet és
művésztelep

Jászkunság, 1956. április, III. évf. 2 szám 81 lap

MDK

Gecse Árpád, festö

Proletáránya. Olf.

Bp. Műcs.-II. Nagy. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 4.-dec. 2.
Kat. 6.1.

Gecse Árpád MDK

Proletáranya, olf.

Mücsarnok 1951.II.Magy. Képzőm. Kiáll.

Gecse Árpád Zoltán

Szolnokmegyei Néplap 1954 nov. 3.

Toldal.-

Felvétel

Magyar Falo: GK 1026/8 Hegedüsné

Gecse Árpád: Proletáranyja

Olaj

Felv. j.o.: „Gecse Árpád"

1957. X. 26.

Meg. van

Gecse Árpád

MDK

Templomban, repr.

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Gecse Árpád MDK

Templomban

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Gecse Árpád MDK

Templomban, repr

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat.

Gecse Árpád MDK

Templomban

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Gecse Árpád

Nő kesztyűvel. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 22.1.

Gecse Árpád MDK

Nő kesztyüvel, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Gecse Árpád

Nő kesztyüvel, of.

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Gecse Árpád

MDK

Pipázó jász

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

MDK

Gecse Árpád, festö
Alattyán.

563. Téli Zagyva. Olf.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzöm. Kiáll.1942.
jun.6.-22. Kat. 21.1.

MDK

Gecse Árpád

Szentistványi leányka

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 8.1.
Mücs.

Gecse Árpád

MDK

Feleségem

Műcsarnok 1939 dec.--1940 január

Gecse Árpád

MDK

Arckép

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Gecse Árpád

Feleségem, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 11. 1.

GECSE ÁRPÁD

Munka közben.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Gecse Árpád MDK

Öregasszony

Mücsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

MDK

Gecse Arpad

műve:

Öregasszony.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiáll.
képes targymutatója.1936.máj-jun. 39.1.

MDK

Gecse Árpád

Parkban, temp.

Téli Kiállitás. Műcs. 1935. nov.
30.l.

MDA

George Arped

Parkman, temp.

Tell Klafliths. Mos. 1955. nov.
30.1.

Gecse Árpád MDK

Parkban, tempera

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

MDK

Gecse Árpád /Alattyán/

Fiatalok a Műcsarnokban. Művész-Élet 1933. 14-15.sz. 7.l.

G

MDK

Gecse Árpád

Önarckép, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

13 l.

MDK

Gecse Árpád

Nyári reggel, temp.

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933.szept.
18 l.

MDK

Gecse Árpád

Napsütésben, temp.·

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
12 l.

Gecse Árpád festőművész

Napsütésben

Önarckép

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Műcsarnok

Gecse Árpád

MDK

Napsütésben, tempera

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Gecse Árpád

Napsütésben, temetés

Gecse Árpád

Alkotásával szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállítása"-n a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

MDK

Gecse Árpád, festö

Petuniák. Olf.
Önarckép.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárla t.1932. junius. Kat.

Gecse Árpád

Kiállít

S. 6 U. 932. IX. 4.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

Gecse Árpád

Kiállít

P.H. 932. IX. 4.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőművészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

MDK

Jecse Árpád, festő.

Önarckép,

Nő kertjével, of.

Nemz. Szalon. - A Független Művt. Társ. - IV. kiáll.

1931 XI. - Kat.

Gecse

ő narsképe a kiáll. jó dolgai
közé tartozik.

(gy. t.): Függetl. Művészek kiállitása. (N. Sz.)
8 ó. u. 931. XI. 15.

MDK

Gecse Árpád

Litánia

Képzőművészet, 1930. 29.sz. 99-100 l.

Gecse Árpád

MDK

Litánián, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

George Arpad

Lithuania, etc.

Gecse Árpád MDK

Öreg csősz, olf.

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

MDM

Gecse Árpád

1938. nyarán [illegible]járberényi r.k. főtemplom két mellékoltárát, a Nep. Szt János és Szt István oltárokat restaurálta.

Komáromy József:

Adatok Járberény múltjából. Járberény 1939. 46-47. l.

Gecse Árpád

1919/20 II. – 1923/24

Ferképzomfoiskávk

85. l.

Gecse Árpád

A naimi itju feltá-
masztása c. képe az
(68 x 55 cm) alábbi
múzeumban.

Jászberenyi Jászmú-
zeum Évkönyve. 1937.
10. l.

ERRATA:

Seite 35. oldal: bizanzisch = byzantinisch

Seite 75. oldal: Situationsplan = Situationsplan

ELŐSZÓ

A történetírónak ma — mondja Hóman Bálint — a régi anyag egyrészét, a mai felfogásunk szerint lényegtelen dolgokat el kell hagynia és az új problémák megoldására új anyagot, a korábbi történészek által használhatatlannak vélt adatokat kell a kútfőkből előhozva értékesítenie. Az új anyag kiválasztásánál a közönség érdeklődésén kívül — mely nem egyéb, mint az utóbbi húsz esztendő élményeinek függvénye, — útmutatást nyujt maga a történettudomány, mely éppen az utóbbi évtizedekben szinte teljesen megujhódott.

A Jászság társadalmi, gazdasági és művelődéstörténete nem az az adatokkal és megállapításokkal zsúfolt könyv, amelynek egyes lapjait, mint a mai szemléletnek meg nem felelő anyagot, kényünk-kedvünk szerint kidobhatjuk érdeklődésünk homlokteréről. Nagy szükségünk van arra, hogy vidékünk és a város történetének eddig homályban álló,

Gecse Árpád

festő

Pethes Imre szimmüvész
arcképe fentitől a jász-
berényi Uri Kaszinóban.

Jászberényi Jász-
muzeum Évkönyve.
1937. 8. l.

GECSE *Árpád*, festő, * Alattya 1900

júl. 11. Balló Edénél tanult a bpesti képzőm. főiskolán. A szolnoki művésztelep tagja. 1927 óta állít ki a Műcsarnokban. Puszta c. olajf. a székesfőváros tulajdona.

E. G. I. 369 l

Koncsek József, igazgató-tanító

VII. 290.

Gecse Árpád

A naimi ifjú feltámadása c. Lepe a Jászmuzemban.

40
41.l.

Bléjászberény

Gecse Árpád

Friedvalszky Ferenc polgármester és Rézi Kálmán muzeumi igazgatóőr arczképei szénrajzok, továbbá

Egy négy szállási tanya téli képe a jászberényi múzeumban

Blénessy János: Jászberény történelmi emlékei. Jászberény 1933. 40. l

NYOMTATVÁNY
Budapest
ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Gecse Árpád

Friedvalszky Ferenc
polgármester és Rez Kál-
man muzeumigazgató
ör arcképei, mindkettő
szénrajz fentitől, a
Jászmúzeumban.

Bleijászberény 40. l.

Egy négyszállási tanya
téli képe fentitől
u. ott.

oktatásügyi minisztertől.

r. Bizottsága

igének.

Bpest.

IX. Rákosu. 10.

Gecse Árpád

Punta olaj

Tm. Bp. 1932.

(Uj lelt. p. 39 ⊤ 5

+ Kifüggeptésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

♀ — 1900: VII. 34. — 1901: VII. 34.
— 1903: VII. 34. — 1905: VII. 34.

⊤ --1905. átv. jegyzék 447. -- Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2085 és a leltárban 3040. -- A pesti müegylet ajándéka 1844 oktober 12-én.

Pesti müegylet ajándéka 1844

Ét K. 18
Ugl. 39 419

Gecse Árpád

festő

kollekciója

lásd

Jászsági képzőművé-
szek VII. kiállításának
katalogusa. Jászberény
1942. ápr. (Önarckeppel)

Könyvtáramban.

Gecse Árpád M.D.K.

Alattyáni festő

Művei a kiállításon

Pogány Ö. Gábor: Téli Tárlat Szolnokon

Csongrád megyei Néplap 1965.

Szolnok

Gecse Árpád MDK

Szerepelt a tárlaton

"Faluvég"

~~Kaposi Gyula~~

Kaposvári Gyula: Szolnoki Téli Tárlat - 1963.

Jászkunság 1964 jun. 32-38. lap.

1021

Gecse Árpád

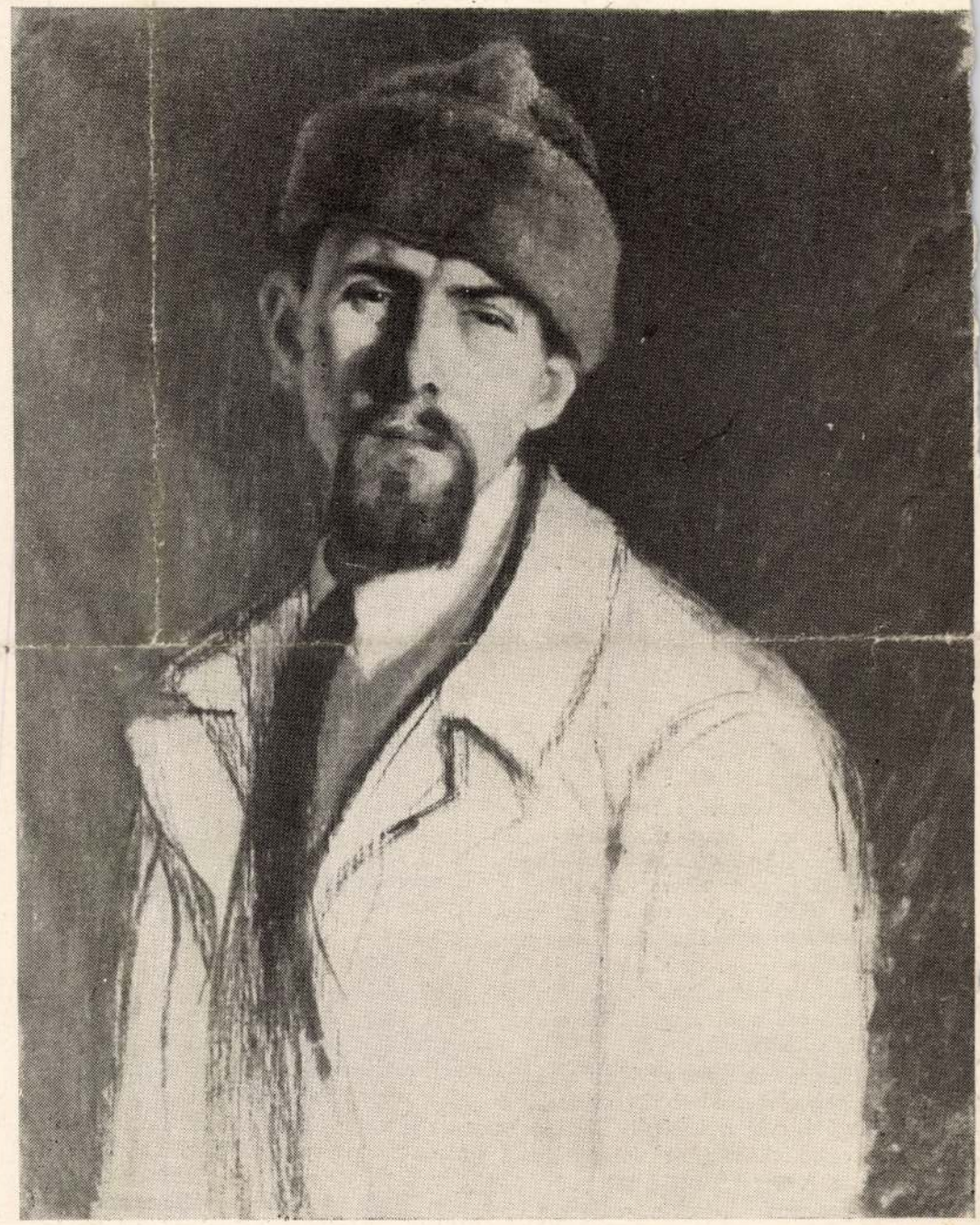

Gecse Árpád: Önarckép (a gyűjteményes kiállítás anyagából)

Fáry kunság 1963 dec

FÓRUM

Megjegyzések Ferenczy Károly „Életforma — lakáskérdés" című cikkéhez

Ferenczy Károly „Életforma – lakáskérdés" című írása számomra igen izgalmas olvasmányt jelentett.

Nem ismerhetem szélesebb rétegek reagálását a felvetett kérdésekre, csak azt a néhány észrevételt, melyet jelen folyóirat mostani és legutóbbi száma közölt, mégis úgy vélem, „hívők" és „ellenállók" egyaránt szép számmal akadnak majd. Éppen ezért – vállalva a megítéltetést – magamat legtöbb kérdésben hívőnek vallva, szeretném egyik-másik kérdést tovább bogozgatni.

Mint ismeretes, az építészet – lévén szellemi-technikai produktum – alkalmas arra, hogy a társadalom anyagi-szellemi mozgását követve, saját korát a legszélesebben tükrözze. Ezen kívül előállításának minden más művészi termékkel szemben összehasonlíthatatlanul magasabb költségek és lassú megtérülése általában kizárja, hogy egyéni hóbortok terrénumává váljék. – Ferenczy cikkének alapvető erénye, hogy a szocialista–kommunista társadalom lakásproblémájának megoldását veti fel. Olyan kérdést, melynek a legszélesebb összefüggésekben való tárgyalására ezideig még alig vállalkoztak.

A lakásprobléma, pontosabban a tömeges lakáshiány megoldása világméretekben jelentkező és még a kapitalista országokban is egyre inkább állami feladattá váló probléma. A megoldást több helyen és sokféleképpen megkísérelték már. Ezek a kísérletek azonban egyrészt nem a szocialista –kommunista társadalom talaján álltak, másrészt Ferenczyvel ellentétben a hagyományos lakásfogalomnak és építőtechnikának csak reformját és nem új tartalmú megfogalmazását jelentették. Ferenczy elképzelései csak és kizárólag a mi társadalmunk termékeként valósulhatnak meg. Elképzeléseinek ugyanis egyes vonásai nem új keletűek, egészében véve, mégis szinte forradalmi, amit kigondol.

Úgy gondolom, az újat kívánókról azt feltételezni, hogy elvetnek mindent, amit korábbi társadalmak produkáltak, kissé merész állítás. Ugyanakkor a csak egyenletes, az előzőkkel mindenben kontinuitásban lévő fejlődést kívánni badarság. A társadalom anyagi-műszaki fejlettsége egyre inkább sürgetően követeli minőségi, ugrásszerű változás végrehajtását a lakástermelésben is. S inte nevetségesen hat, hogy tüzeléstechnikánk jelen állapotában pl. Budapest levegőszennyezettsége szinte katasztrófális méreteket ölt, és mindezért nem kisebb árat fizetünk, mint azt, hogy a vegyipari felhasználás területén hasonlíthatatlanul magasabb értéket képviselő barna szeneinket rossz hatásfokú kályhákban égetjük el.

Ismertek olyan vegyületek, melyek a napfény intenzitásától függően sötétebb, vagy világosabb színt vesznek fel, tehát automatikus fényrekeszt képesek kialakítani, ezzel szemben még mindig a hagyományos elv szerint valamilyen redőny-rolló fényrekeszelést alkalmaznak. Közismertek a szilikon víztaszító tulajdonságai, de építőipari felhasználására szinte egyáltalán nem került sor, mert egyelőre annak előállítása csak kutatóintézeti méretekben és hihetetlenül magas áron történik.

Ismert az alumínium teherbíró (tehát szerkezeti) és kopásálló (tehát burkoló) képessége, felhasználása azonban a lakás-

Gecse Árpád
festő

A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után hosszabb tanulmány utat tett Bécsbe majd Olaszországba ment. Szolnoki néhány év után Alattyára szülőfalujába ment

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Művészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő

Legutóbbi jászberényi gyűjteményes kiállításán néhány olasz vagos képet is bemutálláh. Majd festőr érdeklődése parasztí ábrázolások felé irányítódott.

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállítása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő

Az 1963 úr szolnoki Damjanich Múzeum - beli kiállításán néhány ismert munka ábrázolás, és szép ó marchip jelentett sikert.

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő

Mint nobrán is működött.
Szülőfalujában állitottak
fel egyik nobrát Alattyán.

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő

„Téli utca" (repro)

Telpy Katalin: Gecse Árpád kiállítása . . .
Művészet, 1970. december - 41 lap.

Gecse Árpád
festő

Kucsmás önarckép-ét a szolnoki
Damjanich Múzeum szerezte meg.
Egy fiatalkori arcmása mennyiség a
Nemzeti Galeria tulajdonába került.

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő

A Képzőművészeti Főiskolán
Balló Ede és Rudnay Gyula volt
első mestere. 1927 óta tagja volt
a Szolnoki Művésztelepnek.

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő

A hosszú munkában telt évtizedek
alatt soha nem fogyott ki az élet
derűs oldalának ábrázolásából

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő-

1945 után a nagy képző művészeti kiállításokon vett részt, továbbá Szolnokon, Jászberényben és Abattyán önálló kiállításokat rendezett.

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gecse Árpád
festő-

A művész ebben az évben ünnepli
70. születésemapját. Sok tárlatot vett
részt, a Műcsarnokban, a Nemzeti
Szalonban, az Ernst Múzeumban

Telepy Katalin: Gecse Árpád kiállitása
Müvészet 197o december - 41 lap

Gerse Árpád

Alattyányi festőművész gyűjteményes kiállítása a vasárnap nyílt meg a Kisalföldi Művelődési Házban. Az alkalomból a művész 80 alkotását - olajfestményt, akvarellt, vászlatokat - tekinthetik be az érdeklődők. A megnyitást követően a művész előadást tartott és bemutatta műveit az ifjúságnak.

Magyar Hírlap 1971/304 Sold.

Gecse Árpád

A Szolnok megyei téli tárlaton képei szerepeltek.

Szolnok Megyei Hírlap, 1971. dec. 13.

Gecse Árpád (alattyán). festő

A Szolnok megyei képzőművészek Téli tár-
latán szerepelnek a művész művei.

Egri Mária: Téli Tárlat '76.
Szolnok Megyei Néplap, 1976. dec. 11.

Gecse Árpád festőművész

Alattyán – a Jászberénytől 5 km-re fekvő kiskösségben él a művész, aki 1900-ban született, a Jászság festője.

Hanis Lászlóné: Jászság.

Nagyító, 1975. 3. 18. old.

Gecse Árpád

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

314. old.

Gecse Árpád

Chobrász

Magyar. Nemzet 1954. nov. 5.

Felszabadulási emlékművet lepleztek le Szolnokon

A felszabadulás tizedik évfordulójáról november 1-e és 7-e között ünnepi héttel emlékeznek meg Szolnokon. Ennek keretében november 4-én a város politikai és társadalmi szerveinek, intézményeinek képviselői megkoszorúzták a szovjet hősi emlékműveket.

Este a rossz idő ellenére is sok száz fiatal vonult fel fáklyákkal, lampionokkal a Marx-parkban felállított *felszabadulási emlékmű leleplezési ünnepségére*. Az ünnepségen *Kablai* Lajos, a Hazafias Népfront megyei elnökségének tagja adta át a város dolgozóinak *Gecse* Árpád, a Szolnok megyei Alattyán község képzőművészének alkotását, a »Felszabadulási emlékművet«.

Tompa - ereklyéi IV. 130.

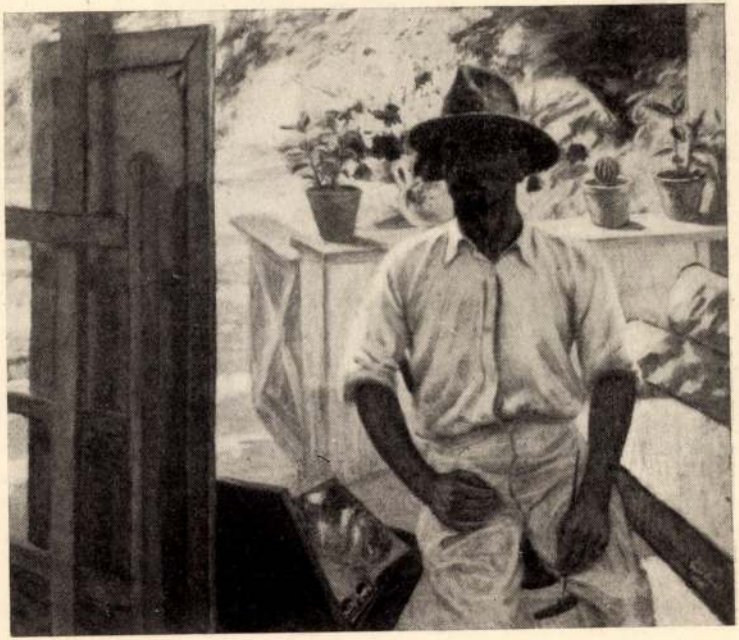

Gecse Árpád: Munkaközben

Foto Diskay

TÉLI TÁRLATÁRÓL

Molnár C. Pál:
A Fränkel

A régi olaszok (Neoklasszikusok) szeretői: Sárkány Gyula (Conterto, Giorgione hatása alatt ifj. Czene Béla nagyszerű kompozicióval és csodálatosan biztos kézzel festett nagy vásznával (Csodálatos halászat) apátfalvi Czene, ugyancsak szokatlanul nagy csoportképével derültté teszik a szívet és szellemet. Mellettük Cz. Hikády Erzsébet csak alázatos követőként hat. A fiatalos tehetségesek csoportjában ott van még Istókovics Andrik Valéria, Udvary Pál szerencsé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Szolnokmegyei Hirlap
1974 NOV 3

Gecse Árpád

1021

MEGYEI NAPLAP 7

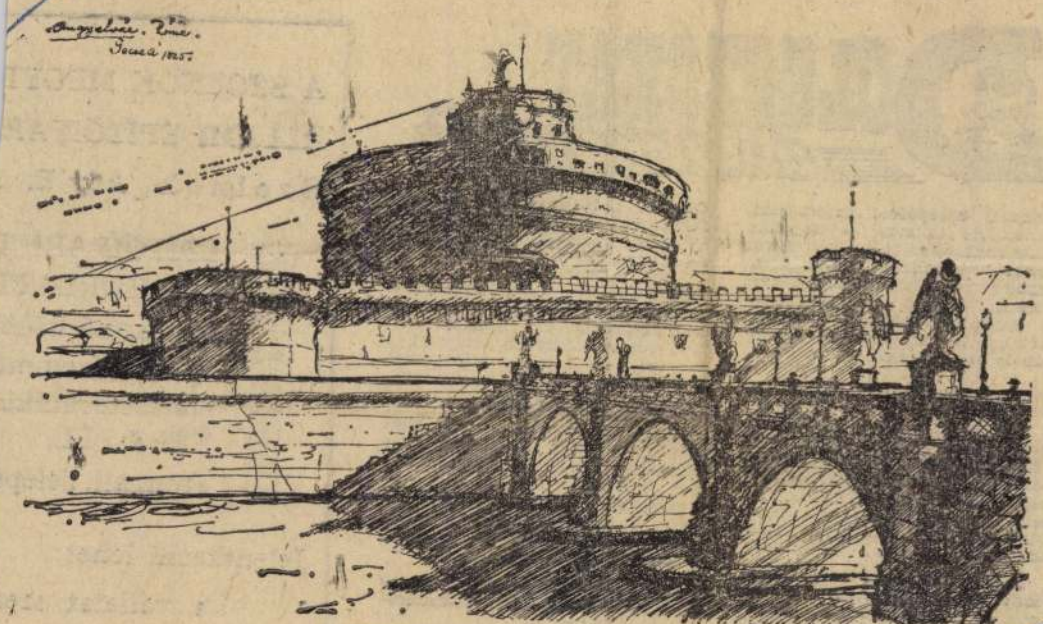

GECSE ÁRPÁD RAJZA

GELLÉRI ANDOR ENDRE

DOLGOZÓKAT alkalmazunk

Azonnali belépéssel autószerelő, karosszéria lakatos, — hegesztő szakmunkásokat, valamint koksz tüzelésű kazánnoz kályhafűtőt veszünk fel. Jelentkezni lehet: Szolnok megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat, Szolnok, Thököly út 74. gépkocsi javítóműhely vezetőjénél.

Keletmagyarországi Vízügyi Tervező Vállalat magas- és mélyépítési, közmű és villamos tervezői munkakörben szakembereket alkalmaz. — Pályázatokat részletes önéletrajzzal kérjük megküldeni KEVITERV személyzeti vezetőjének 5001 Szolnok, postafiók 99. címre. Telefon: 11-138, 12-634.

A karcagi Mezőgazdasági Szakközépiskola vízvezeték- és villanyszerelő szakmunkást keres karbantartó munkakörbe. Lakás megoldható. Jelentkezés az iskola igazgatóságán.

Autófényező szakmunkást keres az Új Élet Tsz Tiszakécske, Kerekdomb 98.

A Szolnoki Mezőgép 1. sz. gyáregysége felvételre keres portást és éjjeliőrt. Jelent...

Gépírni tudó számlázót azonnal felveszünk. PIÉRT Kereskedelmi Vállalat, Szolnok, Beloiannisz út 35. szám.

Cukorrépa szedéshez dolgozókat keresünk. Munkadíj 1600 n-öl kézi kiszedéséért, fejeléséért — 2500 forint készpénz, vagy 10 q morzsolt kukorica. Jelentkezés a tsz központjában, — Szolnok, Ugár 48. Lenin Tsz.

A Szolnok megyei Állami Építőipari Vállalat felvételre keres vizsgával rendelkező kazánfűtőket szolnoki munkahelyre. — Nyugdíjas is lehet. Jelentkezni lehet a vállalat gépészeti osztályán, Szolnok, Ady E. u. 117/c. I. em. 115. a.

Karosszéria lakatosokat keres az Új Élet Mg. Tsz. Tiszakécske, Kerekdomb 98.

A Tiszavidék Szövetkezeti Közös Vállalat Szolnok, Vöröshadsereg u. 4. sz. felvételre keres — gyakorlattal rendelkező bérelszámolót, valamint — éjjeliőrt.

Nagykö...

A SZOLNOK MEGYE...
ÁLLAMI ÉPÍTŐIPAR...
Szolnok, Ady E. ú...

ÉPÍTŐIPARI T...
GYAKORLATT...
építészmérnököt,
építész üzemmér...
építésztechnikust...
VESZ FEL,
azonnali belépéss...

Jelentkezni lehet:
a vállalat személ...
osztályán.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÁSZKUNSÁG
1903 DEC

Gecse Árpád

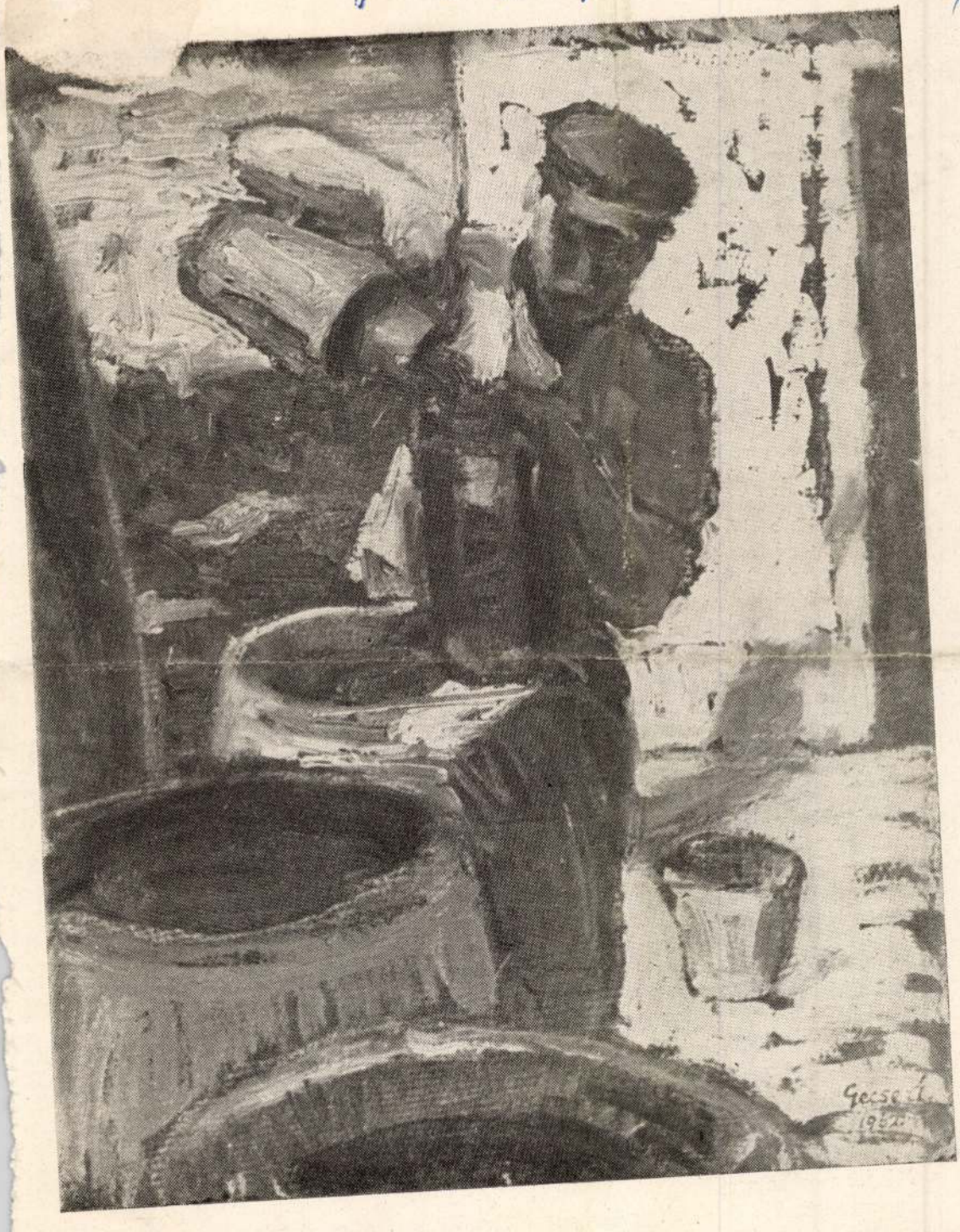

Gecse Árpád: Szőlőmunkás (a gyűjteményes kiállítás anyagából)

építésben alig vagy egyáltalán nem jelentkezik. Ismertek igen hatásos szigetelőanyagok stb., és mindezek mellett építőiparunk fejlődésének csúcsát hiszi elérni abban, hogy az „egy tégláról" „egy szobára" növeli az építőelemek nagyságát. Valójábanez a fajta fejlődés nem vezet sehová. Lehet ez a megoldás viszonylag olcsó, gyorsabb, de teljességgel alkalmatlan a lakáskérdés kommunizmusbeli megoldására: mindenkinek szükségletei szerint. Az építészeknek (és a lakáspolitika irányítóinak nem kevésbé) komolyan meg kell fontolni a fejlődések másik irányát: közlekedési eszközökhöz és gépekhez, minden korszerű ipari produktumhoz hasonlóan, a modern tudományos technika legfejlettebb anyagait és módszereit felhasználva kialakítható lakás lehetőségét.

A másik kérdés, amit vizsgálat tárgyává kell tenni, a cikk által javasolt KOM-KOLL rendszere. Gondolom, sokan ellenzik Ferenczy feltevéseit, pedig ma is részesei sok mindennek, ami már ennek megvalósulása. Az emberi társadalom fejlődésére a társadalmi munka megosztás szakadatlan és egyre szélesebb körre gyűrűző fejlődés a jellemző. Úgy gondolom mindenki előtt ismert, hogy a szocializmus felépítésének fontos része a jól koordinált nemzetközi méretű munkamegosztás. De kisebb léptékben is, tíz-húsz év távlatára visszatekintve, igen sok, korábban tipikusan egyedi-háztartási feladatot találunk, melyet a társadalom átvett és nagyüzemesített. Csak példaként: kenyérsütés, befőzés, üzemi étkeztetés, napközi otthonok, patyolat, TEMPÓ KSZ, stb. (Sajnos ennek ellenére még mindig igen sok a házi tennivaló. Még a korszerű háztartásban is temérdek a felesleges, a társadalomra hárítható feladat.)

Azt is mondhatja bárki – mert igaz –, hogy ezek az intézmények mai formájukban alig-alig, vagy egyáltalán nem képesek pótolni a régi hagyományos megoldásokat. Mindez azonban nem bizonyítja, hogy ezek „műmegoldások", és csak szükségszerű rosszak. Véleményem szerint nem a társadalmasítás, a nagyüzemesítés ténye, hanem a benne résztvevő emberek hanyagsága,

nemtör

ményez

A nő

gozónővé tettük, és valójában ezzel csak tovább nyomorítottuk, mert nem gondoskodunk kellően eddigi munkájának – nem is kevés munkájának – felszámolásáról, csökkentéséről. Ha kissé komolyabban kívánunk gondoskodni a valóságos női emancipációjáról, akkor biztosítanunk kell a nő számára is, hogy napi munkaidején túl ne várjon rá a második műszak ezernyi problémája. Tudom, van egy másik sokat emlegetett megoldás is: a családon belüli munkamegosztás. Úgy gondolom azonban, hogy a mosogató férj (de a feleség is) a kommunista társadalomba nagyfokú naivitással és nehezen illeszthető be, annál inkább az étkeztetés társadalmasítása, nagyüzemesítése.

Egyesek a filozófia síkjáról kívánják Ferenczy állításainak tarthatatlanságát, tudománytalanságát bizonyítani. Ezek az ellenvetések a városról, a családról és a generáció közötti ellentétről alkotott elképzeléseit tagadják. Nem vitatom, hogy Ferenczy állításai e tekintetben néhol felesleges és a téma által meg nem kívánt megállapításokat tartalmaznak. Azonban az ellenvélemények jórésze az eleve ellenállás szemszögéből kiindulva jutnak el, mert csak így juthatnak el arra a megállapításra, miszerint minden egyéb állítása, de legalább is azok jórésze tarthatatlan.

Amit Ferenczy a város megszűnéséről elmond, valóban vitatható. Hiszen a város egyenlő KOM-KOLL (vagy KOM-KOLL-ok) funkcionálisan nem jelenti a város megszűnését, de már a legújabb telepítések is felborítják a városról alkotott formai elképzeléseket. Ha pedig a forma nagyfokú, döntő megváltozásával számolhatunk, nem valószínűsíthető, hogy a város tartalmilag azonos maradjon. Már csak azért sem képzelhető mindez el, mert az emberiség történetében elsőízben épül fejlett, hatalmas mennyiségű anyagi javakkal rendelkező, a magántulajdontól mentes társadalom. Az új társadalom miután alapjaiban különbözik minden régitől, nem elégedhet meg bizonyos formai, esetleg tar-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1963 AUG 14

KIÁLLÍTÁSOK — VIDÉKEN

A művészi kép mindig is a leghatásosabb fegyver volt a giccsel szemben. Aki egyszer belekóstol a színek és formák művészi harmóniáját tükröző, élő mondanivalójú képek ismeretébe, azt már igen nehezen lehet ócskapiaci giccsekkel félrevezetni.

Ez a felismerés indította a művelődésügyi szerveinket arra, hogy a megye területén az év hátralévő részén különböző kiállításokat rendezzen. A megyeszékhelyet már nagyobbrészt megjárt kiállítások huszonnégy helységben kerülnek bemutatásra.

Kisplasztikai kiállítás nyílik Törökszentmiklós, Karcag, Kisújszállás és Jászberény városokban. A megyeszékhelyen nagy érdeklődést keltett kubai fametszetkiállítás Túrkevére, Mezőtúrra, Tiszafödvárra kerül.

Olyan kis községek is kapnak tárlatot, amelyekben ilyen még nem is volt. Tiszaroffon például a Háy Károly féle gyűjteményes kiállítás kerül bemutatásra.

„Tájak, városok" címen kerül közönség elé jónéhány művészünk olaj, tempera és akvarell-képe Kunmadarason, Besenyszögön és még több helyen. Ezen kívül Gecse Árpád képeit Jászapátin és Jászberényben láthatják az érdeklődők. Több helyre kerül el Cecei Szűcs Sándor, valamint Szirt Oszkár alkotásai is.

vesztette életét
csétlenség követk

MANILA (AP)

A Fülöp-szigete
duanes szigetén
körülbelül 220 ki
sebességű tájfun s
gig, majd továb
Luzon irányába,
eltávolították és biztonságba helyezték az amerikai és Fülöp-szigeti támaszpontok repülőgépeit.

BELGRÁD (MTI)

Orville Freeman amerikai földművelésügyi miniszter háromnapos hivatalos jugoszláviai látogatása után hétfőn elutazott Belgrádból. Belgrádi vélemények szerint, Freeman tárgyalásai és találkozásai a jugoszláv személyiségekkel lehetővé tették, hogy hasznos eszmecsere folyék a jugoszláv—amerikai mezőgazdasági együttműködésről és más közös érdeket képező kérdésekről.

pal

A földműves
bizományosainál
bármil

OL

áll rendelkez

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 NOV 1-1

Gecse Árpád festőművész

GECSE ÁRPÁD ALATTYÁNYI FESTŐMŰVÉSZ gyűjteményes kiállítása vasárnap nyílt meg a tiszafüredi művelődési házban. Az alkalomból a művész 80 alkotását — olajfestményt, akvarellt, vázlatokat — mutattak be. A megnyitást követően a művész előadást tartott és bemutatta munkáit az ifjúságnak.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szolnokmegyei Hirlap

Gecse Árpád

1021

1974. szeptember 22.

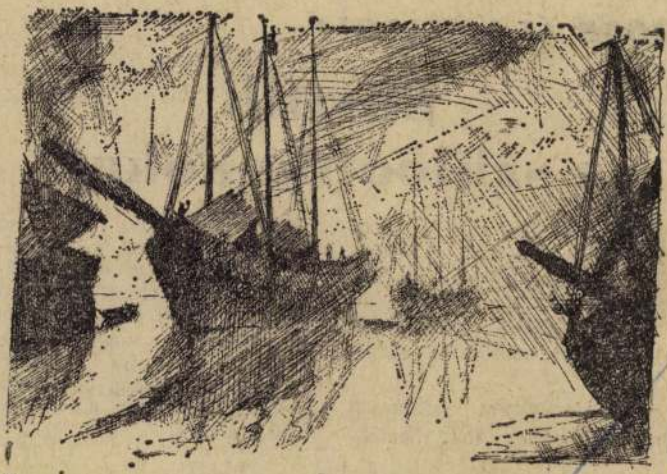

Reggel a tengeren.

Gecse Árpád rajza

REGGEL A TENGEREN — **GECSE ÁRPÁD RAJZA**

1974. szeptember

TOBB AZ ÚJSZÜLOTT

Bővítik a szülőotthonokat

Megyénkben tavaly 6800 csecsemő született, az idén az év végéig 8000 újszülöttre számítanak. Ez 17 ezrelékes népszaporulatot jelent a tavalyi 15,6 ezrelékkel szemben.

Az újszülöttek számának növekedéséhez nagymértékben hozzájárult a művi vetélések szigorú korlátozása. (Az idén a tavalyihoz képest 36 százalékkal csökkent az abortuszok száma.) Ezzel magyarázható, hogy 10 százalékkal kevesebb koraszülött jött a világra és 23 ezrelékre csökkent a csecsemőhalálozás.

Új kórtermek Szolnokon

Jelenleg 265 szülészeti ágy van a megyében (142 a kór- csecsemőnek jutna hely kórházakban, és a szülőott

Gecse Árpád

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Szolnok

1970 MÁJ 10

...ak utódai is napvilágot láttak, s fészkelnek a kékvércsék. Az ornitológusok szerint a körösvölgyi madárrezervátum az idén népesnek ígérkezik.

1024

— GECSE Árpád szobrász- és festőművész gyűjteményes kiállítását a jászszentandrási művelődési otthonban vasárnap délelőtt 10 órakor nyitja meg Kunráth Sándor tanár. A kiállítás május 18-ig mindennap nyitva lesz.

28
GY
29.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
ozőmüvészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

Gecse Árpád

* **Jászsági képzőművészek kiállítása.** Szolnokról jelentik: A jászsági képzőművészek Jászberényben kiállítást rendeztek, amelyet Pénzes Sándor dr. polgármester nyitott meg. Gecse Árpád, Simon Ferenc, Rácz Kálmán, Járdán József, Lizony Ede László és Benke Kálmán festőművészek, valamint Tősér János szobrászművész alkotásai sikert arattak.

Új M. 1942. IV. 16

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület építészeti állagának a tö

M

Geese Árpád

Kiállít

PH. 1942. IV. 11.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 OKT 29

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Gecse Árpád festőművész

—VASÁRNAP délelőtt 10 órakor kiállítás nyílik Gecse Árpád ajtatyáni festőművész 30 alkotásából a tiszafüredi művelődési házban. Az érdeklődők egy hétig tekinthetik meg a bemutatót. A művész vasárnap délután a helyi ifjúsági klubban tart a fiataloknak előadást a művészetről és egyben bemutatja saját munkáit is.

forradalom 54. évfordulója alkalmából. Ünnepi beszédet mond: Gáspár Sándor, az MSZMP Politikai

16.0
16.30
16.5

Geese Árpád, grafikus
festő

Hat rajz, vázlatfüzetéből:

Repr

Borító 2

XXVII /1.

Jászkunság, kolnok, 1981. máj.

Gecse Árpád, grafikus

Rajz, várlatfüzetéből: Repr

Gecse Árpád grafika — Címoldal

Jászkunság, Szolnok, 1981. marc. — XXVII/1

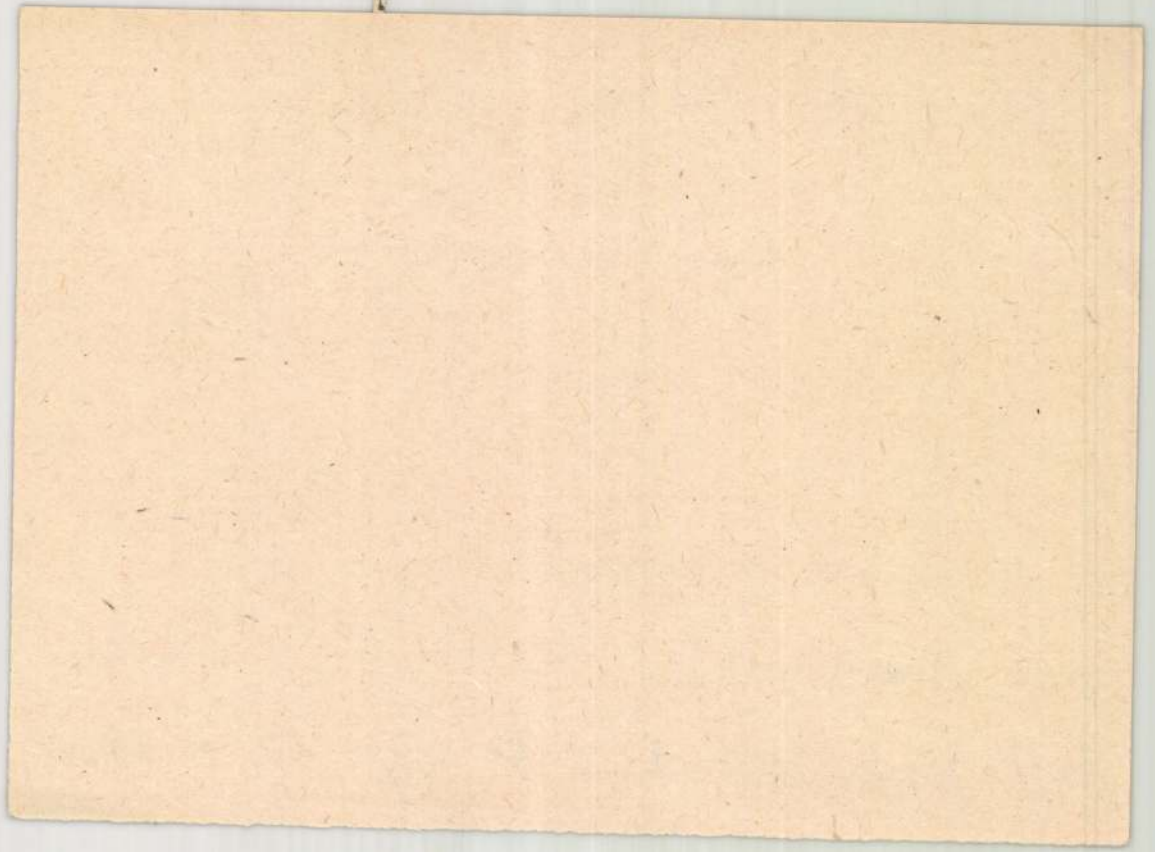

Gerse Árpád, grafikus

XVII/1

Kupcsky Társ

1932 febr.-márc. (hiv.) 316
Turbános férfi, of

Gecse Árpád
festő

Műcs. kiáll. 1927 től
Pipics 113. l.

Gecse Árpád

Mücsarnok — tréj ember, mari néni

1927. tav. Erall 555, 558

1927/28. téli Erall 221, 223, 224, 252

Mari néni
Önarckép
Pusile
Ősi vezetőj

of

Kassa VIII. 136, 137

Gecse Árpád festő

Alattyán, Múcsarnok

1930. tav. kiáll. 4, 20.

Kupeczky Társaság tagja

Szeg csös

Litánián

564.

564. Matthaeus van Hellemont.

Sz. Antwerpenben 1623-ban. † 1674 után.

A piacz.

Középütt, a széles kalapot viselő zöldséges kofa, bal kezét csipőjére téve alkuszik az előtte álló úrnővel, mialatt kis fia tárt karokkal fut feléje. Balról egy kék kabátos fiú árulja a papagály-állvány előtt kirakott vadakat, melyekből két vadkacsát kinál az egymással beszélgető két férfinak, kik mögött leszerelt szamár és két kutya áll. Jobbról a háttal ülő vörös kabátos férfi, kinek fején tollas kalap van, mert a cserépedényre vevője nincs, unalmában hátranéz, hol a pálinkát mérő nő körül, ki a félkezű katonával czivakodik, szárnyasok szaladgálnak, kissé odább tengeri halak fekszenek a földön, míg a köszörűsön túl, a vásárosok sokasága nyüzsög. A háttért épületek képezik, a melyek közül egy szobrokkal és domborművekkel van diszítve és egynek nyitott tűzhelyén sütnek. Az égbolt felhős és alól, jobbra a kövön, a mester jelzését olvassuk.

I

265.

M.V.

H. Hellemont

MDK.

Gecse Árpád

Kiállitási kritika

Szocialista Müvé zetért 1965 julius, lap 5.

Gecse Árpád
festő.

1919-es kompozíciója
szerepel.

Oelmacher Anna: Középmagyarországi
szüvészet, 1969. november – 43 lap.

MDK

Gecse Arpád, Alattyán

olaj:

Eső után

Téli Tárlat Szolnok 1967. dec.

Damjanich Muz.

MDK

Gecse Árpád

Önarckép, o.

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.
Kecskemét
Katona J.Muz.

M.D.Y

Gecse Árpád
festő

Resit nett a tarlaton

Kovács Gyula: Közép-magyarországi képzőművének ...
Művelet, 1967. szeptember. 46 lap.

Gecse Árpád

szerepelt az alföldi művészek Tavasi Találatán.

Szolnok megyei Néplap 1967. ápr. 23.

Gecse Árpád
festő

M.D.K

Eső után" c. képe szerepel a
"tárlaton

Kaposvári Gyula: A szolnoki tárlat
Művészet, 1965. június - 39 kap

M.D.K

Jecse Árpád
festő

Önarckép
Szőlőmunkás } rézmetszet

(A gyűjteményes kiállítás anyagából)

Jászberény, 1964. december — 183 lap.

M.D.K.

Gecse Árpád, jászberényi festő

„Falurége" c. olajképével vett részt a Szolnoki Téli Tárlaton.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1964. X. évf. 1-2. sz.
38. old.

Gecse Árpád
(Alattyán)

MDK

két képpel

szerepelt a Domjanich János Muzeumban rendezett tárlaton.

De az emeleten gyüjteményes kiállitást muat tat be.

Oelmacher Anna: A Szolnok megyei képzőművészek Nyári Tárlata.

Szolnok metyei Néplap. 1963. jul. 30.

Gecse Árpád festő M.D.K.

A Zagyva menti Alattyán községben élő mester munkáiból kiállitás a szolnoki Damjanics János Muzeumban.

Több min 6 évtizedes munkásságának 62 alkotását állitják ki. Zömében: jászsági tájak.

Napló

Magyar Nemzet 1963. julius 3. 7.1.

MDK

Gecse Árpád
alattyáni festő

Szerepel a tárlaton.

K.Gy.: A szolnoki Téla Tárlat megnyitása elé.

Szolnok Megyei Néplap. 1963.dec.15.

Gecse Árpád, festő

MDK

Alattyán község Hazafias Népfront elnöke

— : Vita a beszámolóról ....
(hőveg — fénykép)

5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 20.

M.D.K.

Gecse Árpád, festő

„Önarcképét" és „Szőlő-munkás" c. festményét közli a lap egy-egy egész oldalas reprodukcióban, a művész sikeres kiállításának alkalmából

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1963. IX. évf. dec. sz.
182-183. old.

MDK

Gecse Árpád Alattyán

Csendélet, of.

Borozó férfi, of.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

Gecse Árpád szobrász.

Uj Világ.1954.44.sz.nov.4.7.l.

Gecse Árpád festő
Szolnok Megyei Néplap 1956 máj. 25.-
3 oldal.-

Plasztika.

" Szolnok népe üdvözli a Tiszán átkelő szovjet csapatokat " Gecse Árpád reliefj

Uj Világ.1954.44.sz. nov.4. 7.l.

M.D.K

Gecse Árpád

szobrász

„Szobrok felszabadítása" című

„művét avatják fel 1954. nov. 4 én.

Jaszkunság, 1954. október. – 1 lap

Gecse Árpád gyorsan
Szolnokmegyei Néplap 1954 nov. 6.–
1 oldal.–

Gecse Árpád Zerkő
Szolnok megyei Néplap 1953 dec. 28.-
Boldol.-

Gecse Árpád Jr.

Szolnok megyei Néplap 1952 dec. 27.-

2 oldal.-

Gecse Árpád MDK

Pipázó jász

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Gecse Árpád

Jászsági müvészek kiáll. Jászberényben. Függetlenség 1942. ápr. 19.

MDK

Gecse Árpád

Jászsági müvészek kiáll. Jászberényben. Esti Ujság 1942. ápr. 17.

Gecse Árpád MDK

Téli Zagyva, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Gecse Árpád MDK

Önarckép

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Gecse Árpád

MDK

Szentistványi leányka

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Gecse Árpád MDK

Arckép

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Gecse Árpád

MDK

Munkaközben

Műcsarnok 1937 Téli kiállítás

MDK

Gecse

Arckép-művével szerepelt a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltán dr.: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1937.jan.24. 21.l.

Gecse

Portréval szerepel a
hűvsarnok téli Tárlatán

Uj Magyarság 1937 I. 26

Gecse Árpád MDK

Öregasszony

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Gecse Árpád festőművész

GECSE ÁRPÁD KÉPKIÁLLITÁSA JÁSZBERÉNYBEN

Gecse Árpád akadémiai festőművész márc.us 8-tól 26-ig a nappali órákban a jászberényi városháza tanácstermében képkiállitást rendez festőművészete tizévi termékeiből. Az ünnepélyes megnyitás március 8-án délelőtt féltizenkét órakor lesz.

M.936.III.7.

M. 936. III. 7.

Gecse Árpád

— **Kiállitás Jászberényben.** *Gecse* Árpád festőművész szükebb hazájában, Jászberényben jól összeválogatott anyagu képkiállitást rendezett, mely a fővárosi tárlatokon is szerepelt és más egyéb olaj- és temperamunkákból állott. A képek között sok jász-tárgyu és vonatkozásu kép is akadt s a közönség megértő szeretettel látogatta a fiatal jász származásu festőművész kiállitását. A kiállitás sikerét bizonyitja, hogy már az első napokban több képe el is kelt.

NU. 934. IV. 17.

NU. 934. IV. 17.

MDK

Gecse Árpád

Képzőművészet 1934. 74. sz. 143.l.

MDK

Gecse Árpád

Festő és modellje,

Falusi szobasarok, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 4 l.

Gecse Árpád MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1933 Fiatal művészek kiállitása

George Argyll

Ormerod, Olif.

Gecse Árpád MDK

Nyári reggel, tempera

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiállitása

Geese Ayrad

Nyári regge1, tempera

Gecse Árpád

"Napsütésben" c. művével szerepelt a Fiatalok a Műcsarnokban.c. kiáll.-on.

P.H.933.IX.10.

MDK

Gecse Árpád

festő

A nainni ifjú feltámadása

A Jász Múzeum szerzeménye

Blénessy János: A Jász - Múzeum ismertetése

Jászberény 1933 39.0

Gecse Árpád festőművész

Nyári reggel

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933
Műcsarnok.

MDK

Gecse Árpád, festö

Falusi szobasarok. Tempera.
Nyári reggel. - "

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932.szept. Kat.

Gecse Árpád

N. Szal. szezonzáró kiáll. án petunciai kiemelkedőek.

Dékány András

M. 932 VI. 19

Gécse Árpád

Friss, tehetséges piktor.
Tavaszi tárlat a N. Szal.-ban.

(m.v.) N. U. 932. VI. 19.

Gecse Árpád MDK

Nagyapó a kis durcással, olf.

Napos téli utca, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Gecse Árpád MDK

Hóolvadás, olf.

Mücsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Gecse Árpád festőművész

— **Kiállitás Jászberényben.** *Gecse* Árpád, az ismert jász származásu festőművész, a Kupeczky Társaság és a Független Művészek Társasága tagja, szükebb otthonában, Jászberényben a héten gyüjteményes kiállitást rendezett, mely nagy sikerrel zárult.

Nemzeti Ujság 1931.XII.23

Gecse Árpád festőművész

* **Gyűjteményes kiállítás Jászberényben.** Gecse Árpád, az ismert jász-származású festőművész, Jászberényben a héten gyűjteményes kiállítást rendezett, mely nagy sikerrel zárult.

Pesti Hirlap 1931.XII.23

· N.U. ✓ 931. IX. 20
· P.H. ✓ 931. IX. 20
· P.N. ✓ 931. IX. 20
· U. ✓ 931. IX. 20

Gecse Árpád MDK

Puszta, olf.

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Gerse Árpád

Szerepelt a Mücsamok Tavani tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Jecse Árpád

Szerepelt a Múcsarnok Tavasi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

M.D.K.

Geese Árpád

Rajz a művész vázlatkönyvéből. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1928. szept.30-okt.6. XVIII. évf. 40. sz. 71. lap.

Gecse Árpád MDK

Jászmenyecske, olf.
Vásár, olf.
Falusi tiszta szoba, olf.

Országos Magyar Tárlat
Az Uj Művészházban, 1929.

Geese Árpád
Istőmüvész

Országos Magyar Tárlat – uj Müvészházban –
képével szerepel –

Nemzeti Ujság
1929 IX. 8

Gecse Árpád, festőm. MDK

Olajfestmények:

221. Mari néni.

223. Önarckép.

224. Puszta.

Szolnoki festők.
Képzőm. Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. 15.l.

MDK

Gecse Árpád

Öreg asszony, festm.

K.M: Az I. Ferenc József koronázási dij pályamüveinek kiáll. Nemz. Ujs. 1927, jun. lo. 11 l.

Eger (Heves)

* Kossuth-tér 2. Nejmájer-ház, eg
copf ablakdíszekkel. Jobboldalt
utca 14.sz. alatt 1+3+1 ablak é
müve, 17?o körül.

/Magyar Kurir 1827, II.félesztei
képeskönyv. Eger, 1937, 36 l, k

EDK

Gecse Árpád
Parkban, olaj
Önarckép, olaj
Nyomor, rézk.

K.Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
12 l.

Gecse Árpád MDK

Önarckép, olf.

Puszta, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Gecse Árpád

MDK

Mari néni, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Gecse Árpád MDK

Őszi verőfény, olf.

Micsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Gecse Árpád, festőm.

a művésztelep mai lakóinak egyike./1927/

Hyba: Fényes ünnepség keretében nyilt meg a szolnoki művésztelep jubiláris kiállitása.
Nemzeti Ujság. 1927.szept.2o. 6.1.

MNK

Gecse Árpád

Fer.József koronázási jub.díj. Képzőművészet, 1938, II.évf. 12.sz. 172 l.

Gecse Árpád MDK

Mari néni, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gecse Árpád MDK

Öreg ember, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

G/ecse Arpád,festőm. HDK

Olajfestmények:

252. Őszi veröfény.

Szolnoki festők.
Képzőm.Társ. 1937-38. téli tárl. Kat. 16.l.

Gecse Árpád, festőművész

a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Középmagyarországi Területi Szervezete, nyári tárlatát Kalocsán rendezte. A kiállítás innen Szolnokra vándorol szept. közepén. – Gecse Árpád az őszi alkony színeit ábrázolja művén.
(említve).

Halász Ferenc: Ezt láttuk, ezt látják.
Petőfi Népe, 1980. aug. 17.

Gese Árpád, grafikus

42

42

XXVII/1.

Gecse Árpád, grafikus

Ge 16

16

Jászkunság, Szolnok, 1981. marc XXVII/1.

Gecse Árpád, kstő

Li.: Ámos Imre

– : Gecse Árpád köszöntése 45

Jászkunság, kolnok, 1981. marc. XXVII/1.

Gecse Árpád, grafikus

23

Gecse Árpád: Grafika.

Jászkunság, Szolnok, 1981. május

23

XXVII/1